សុត្តន្តបិដក

៤៣

SUTTANTA PITAKA

ព្រះ
ត្រៃបិដកបាលី
និង
សេចក្តីប្រៀបភាសាខ្មែរ
សុត្តន្តបិដក
អង្គុត្តរនិកាយ ចតុក្កនិបាត
ចតុត្ថភាគ
៤៣

ផ្សព្វផ្សាយដោយសម្តេចព្រះអភិសិរីសុគន្ធាមហាសង្ឆរាជាធិបតី ហ្ស ក្រ
សម្តេចព្រះមហាសង្ឆរាជនៃគណៈធម្មយុត្តិកនិកាយ
នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ព. ស. ២៥៥៣

SUTTANTAPIṬAKA

AṄGUTTARANIKĀYA

CATUKKANIPĀTA

CATUTTHABHĀGA

43

សម្តេចព្រះអភិសិរីសុគន្ធាមហាសង្ឆរាជាធិបតី ហ ស៊ីម
សម្តេចព្រះមហាសង្ឆរាជ នៃគណៈធម្មយុត្តិកនិកាយ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

និយមវចនៈ

ព្រះត្រៃបិដកត្រូវបានបង្កើតឡើង ប្រមាណ៥០០ឆ្នាំក្លាយ ក្រោយអំពីការរំលត់ព្រះខន្ធចូលកាន់ ព្រះបរមនិញ្ជានរបស់សម្តេចព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះបរមគ្រូជាអម្ចាស់នៃយើងគ្រប់គ្នា ។ គ្រប់ប្រទេស អ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា និងប្រទេសខ្លះមួយចំនួនមិនមែនអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា គ្រប់អង្គការ ពុទ្ធិកសមាគម និងតាមបណ្ណាល័យជាតិធំ ៗ តែងតែបានទទួលយកមកតម្កល់ទុកធ្វើជាគ្រឹះ ដើម្បីធ្វើការស្រាវជ្រាវសិក្សាស្វែងយល់ តាមអ្វីដែលហៅថាព្រះពុទ្ធវាចា (ពុទ្ធធម៌) ។ កាលដើមឡើយគេនាំគ្នា កត់ត្រាលើស្លឹកឫត ព្រមទាំងសរសេរចារឹកលើផែនថ្ម និងលើផែនលោហៈ ក៏មាន លុះចំណេរតមក ក៏បាននាំគ្នាបោះពុម្ពលើក្រដាសចងក្រងជាសៀវភៅ (គម្ពីរ) រហូតបច្ចុប្បន្ននេះ បច្ចេកវិជ្ជាកាន់តែ ចម្រើនឡើង គេបានវាយបញ្ចូលក្នុងកុំព្យូទ័រ តែទោះបីជាបច្ចេកទេសម៉ាស៊ីនចម្រើនឡើងយ៉ាងណា ក៏នៅមិនអាចបោះបង់សៀវភៅចោលបានឡើយ ដូច្នេះហើយទើបយើងខ្ញុំបានខិតខំធ្វើឲ្យកើតមាន ឡើងនូវក្រុមអក្សរព្រះត្រៃបិដក ដើម្បីជួយធ្វើឲ្យអក្ខរៈខ្លះដែលរលុបមិនអាចអានច្បាស់បាន ឲ្យមាន ការច្បាស់តាមតួអក្ខរៈឡើងវិញ ។

ដោយសទ្ធាជ្រះថ្លាដ៏មុតមាំដែលមានចំពោះព្រះពុទ្ធសាសនា ហើយក៏ជាកាតព្វកិច្ចមួយដ៏ធំក្នុងតួនាទីជាពុទ្ធបរិស័ទ ដែលបានប្រគល់កាយថ្វាយជីវិត អ្នកធ្វើដំណើរតាមស្នាមព្រះបាទសម្តេចព្រះពុទ្ធអង្គ រួមកម្លាំងទ្រទ្រង់ បានធ្វើការលះបង់កម្លាំងកាយ វាចា ចិត្ត ទ្រព្យធនផ្ទាល់ ព្រមទាំងបបួលពុទ្ធបរិស័ទ ញាតិមិត្តជិតឆ្ងាយ ក្នុងនិងក្រៅប្រទេសធ្វើឡើង ដើម្បីជាពុទ្ធបូជា ធម្មបូជា សង្ឆបូជា ។

សូមសេចក្ដីឧស្សាហ៍ក្នុងការជាកុសលនេះ សម្រេចប្រយោជន៍ជូនដល់ព្រះពុទ្ធសាសនាជូនដល់ពុទ្ធបរិស័ទ សូមបានប្រកបតែនឹងសេចក្ដីសុខចម្រើនរុងរឿង ក្នុងលោកនេះផង និងលោកដទៃខាងមុខទៀតផង ជាកិយ្យាភាពតរៀងទៅ ។

វត្តបឋុមធ. ថ្ងៃ៨ ០៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០៩

ហ ស៊ីម

ទំព័រទទេ

សេចក្តីណែនាំក្នុងការអាន

១) ប្រសិនបើលោកអ្នកអាន បានឃើញពាក្យទាំងឡាយណា ដែលមានសញ្ញាលេខបូកនៅពីខាងក្រោម ហើយបន្ទាប់មកបានឃើញព្យញ្ជនៈមួយតួទៀតនៅខាងចុងពាក្យនោះ សូមមេត្តាកត់សម្គាល់ថា ព្យញ្ជនៈដែលនៅខាងចុងនោះគឺជាជើងរបស់ព្យញ្ជនៈដែលមានសញ្ញាលេខបូកនៅពីខាងក្រោម ដោយកំហុសបច្ចេកទេសកុំព្យូទ័រ ។

ឧទាហរណ៍

-ពាក្យខ្មែរ: **សម្ល** ក្នុងពាក្យនេះ ព្យញ្ជនៈ **ល** គឺជាជើងរបស់ព្យញ្ជនៈ **ម** ដូច្នេះពាក្យនេះគឺ **សម្ល** ។

-ពាក្យបាលី: **ត**ស្ស គឺ **ត**ស្ស ។

២) ចំពោះពាក្យខ្មែរ យើងសម្រេចយកតាមវចនានុក្រមខ្មែរ របស់សម្តេចព្រះសង្ឆរាជជោតញ្ញាណ (**ជួ**ន-**ណាត**) ជាគោល ។ ប៉ុន្តែបើពាក្យទាំងឡាយណា ដែលអាចសរសេរតាមបែបបុរាណក៏ត្រឹមត្រូវដែរនោះ យើងខ្ញុំសូមរក្សានូវពាក្យទាំងនោះទុកដដែល ។

៣) ចំពោះ **សន្ធឹ**ក**ច្រាប់ពាក្យ**ខុ**ស-ត្រូ**វ ដែលមាននៅផ្នែកខាងចុងនៃព្រះត្រៃបិដកច្បាប់ដើម ក្រុមយើងខ្ញុំសូមមិនដាក់ទៀតទេ ព្រោះក្រុមការងារយើងបានកែតម្រូវតាមនោះរួចរាល់ហើយ ។

សុត្តន្តបិដក

អង្គុត្តរនិកាយ ចតុក្កនិបាត

ចតុត្ថភាគ

៤៣

៣. ស. ២៤៩៦

សុត្តន្តបិដកេ

អង្គុត្តរនិកាយស្ស ចតុក្កនិបាតោ

ចតុត្ថោ ភាគោ

ចតុត្ថបណ្ណាសកោ

ឥន្ទ្រិយវគ្គោ បឋមោ

[១] ចត្តារីមានិ ភិក្ខវេ ឥន្ទ្រិយានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ សទ្ធិន្ទ្រិយំ វីរិយិន្ទ្រិយំ សមាធិន្ទ្រិយំ បញ្ញិ-ន្ទ្រិយំ[១] ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ ឥន្ទ្រិយានីតិ ។

[២] ចត្តារីមានិ ភិក្ខវេ ពលានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ សទ្ធាពលំ វីរិយពលំ សមាធិពលំ បញ្ញា-ពលំ[២] ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ ពលានីតិ ។

[៣] ចត្តារីមានិ ភិក្ខវេ ពលានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ បញ្ញាពលំ វីរិយពលំ អនវជ្ជពលំ សង្គ្រហកពលំ[៣] ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ ពលានីតិ ។

---

១ ឌ. ម. សតិន្ទ្រិយំ សមាធិន្ទ្រិយំ ។ ២ ឌ. ម. សតិពលំ សមាធិពលំ ។ ៣ ឌ. សង្គ្គហពលំ ។ ម. សង្គ្គហពលំ ។

សុត្តន្តបិដក

អង្គុត្តរនិកាយ ចតុក្កនិបាត

ចតុត្ថភាគ

ចតុត្ថបណ្ណាសក

ឥន្ទ្រិយវគ្គទី ១

[១] *ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឥន្ទ្រិយនេះមាន ៤ ។ ឥន្ទ្រិយ ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ ឥន្ទ្រិយគឺសទ្ធា ១ ឥន្ទ្រិយគឺវីរិយៈ ១ ឥន្ទ្រិយគឺសមាធិ ១ ឥន្ទ្រិយគឺបញ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឥន្ទ្រិយមាន ៤ នេះឯង ។*

[២] *ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្លាំងនេះមាន ៤ ។ កម្លាំង ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ កម្លាំងគឺសទ្ធា ១ កម្លាំងគឺវីរិយៈ ១ កម្លាំងគឺសមាធិ ១ កម្លាំងគឺបញ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្លាំងមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។*

[៣] *ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្លាំងនេះមាន ៤ ។ កម្លាំង ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ កម្លាំងគឺបញ្ញា ១ កម្លាំងគឺវីរិយៈ ១ កម្លាំងគឺកម្មដែលមិនមានទោស ១ កម្លាំងគឺការសង្គ្រោះ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្លាំងមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។*

[៤] ចត្តារីមានិ ភិក្ខវេ ពលានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ សតិពលំ សមាធិពលំ អនវជ្ជពលំ សង្គាហកពលំ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ ពលានីតិ ។

[៥] ចត្តារីមានិ ភិក្ខវេ ពលានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ បដិសង្ខានពលំ ភាវនាពលំ អនវជ្ជពលំ សង្គាហកពលំ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ ពលានីតិ ។

[៦] ចត្តារីមានិ ភិក្ខវេ កប្បស្ស អសង្ខេយ្យានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ យទា ភិក្ខវេ កប្បោ សំវដ្ដោ តិដ្ឋតិ[១] តំ ន សុករំ សង្ខាតុំ ឯត្តកានិ វស្សានីតិ វា ឯត្តកានិ វស្សសតានីតិ វា ឯត្តកានិ វស្សសហស្សានីតិ វា ឯត្តកានិ វស្សសតសហស្សានីតិ វា ។ យទា ភិក្ខវេ កប្បោ សំវដ្ដដ្ឋាយី[២] តិដ្ឋតិ តំ ន សុករំ សង្ខាតុំ ឯត្តកានិ វស្សានីតិ វា ឯត្តកានិ វស្សសតានីតិ វា ឯត្តកានិ វស្សសហស្សានីតិ វា ឯត្តកានិ វស្សសតសហស្សានីតិ វា ។

១ ឱ. ម. កប្បោ សំវដ្ដតីតិ ទិស្សតិ ។ ២ ឱ. ម. សំវដ្ដោ ។

[៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្លាំងនេះមាន ៤ ។ កម្លាំង ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ កម្លាំងគឺសតិ ១ កម្លាំងគឺសមាធិ ១ កម្លាំងគឺកម្មដែលមិនមានទោស ១ កម្លាំងគឺការសង្គ្រោះ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្លាំងមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

[៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្លាំងនេះមាន ៤ ។ កម្លាំង ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ កម្លាំងគឺការពិចារណាមុនហើយទើបធ្វើ ១ កម្លាំងគឺការចម្រើនកុសលដែលមិនទាន់មាន ឲ្យមានឡើង ១ កម្លាំងគឺកម្មដែលមិនមានទោស ១ កម្លាំងគឺការសង្គ្រោះ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្លាំងមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

[៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អសង្ខ្យេយ្យ (កាលដែលយូរពាប់មិនបាន) នៃកប្បនេះមាន ៤ ។ អសង្ខ្យេយ្យ ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលកប្បសូន្យទៅ តាំងមានឡើង កម្រនឹងរាប់ថា ប៉ុណ្ណោះឆ្នាំ ប៉ុណ្ណោះរយឆ្នាំ ប៉ុណ្ណោះពាន់ឆ្នាំ ឬប៉ុណ្ណោះសែនឆ្នាំ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលកប្បតាំងនៅក្នុងចន្ទោះវិនាសទៅ តាំងមានឡើង ក៏កម្រនឹងរាប់ថា ប៉ុណ្ណោះឆ្នាំ ប៉ុណ្ណោះរយឆ្នាំ ប៉ុណ្ណោះពាន់ឆ្នាំ ឬប៉ុណ្ណោះសែនឆ្នាំ ១ ។

យទា ភិក្ខវេ កប្បោ វិវដ្ដោ តិដ្ឋតិ[១] តំ ន សុករំ សង្ខាតុំ ឯត្តកានិ វស្សានីតិ វា ឯត្តកានិ វស្សសតានីតិ វា ឯត្តកានិ វស្សសហស្សានីតិ វា ឯត្តកានិ វស្សសតសហស្សានីតិ វា ។ យទា ភិក្ខវេ កប្បោ វិវដ្ដដ្ឋាយី[២] តិដ្ឋតិ តំ ន សុករំ សង្ខាតុំ ឯត្តកានិ វស្សានីតិ វា ឯត្តកានិ វស្ស-សតានីតិ វា ឯត្តកានិ វស្សសហស្សានីតិ វា ឯត្តកានិ វស្សសតសហស្សានីតិ វា ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ កប្បស្ស អសង្ខេយ្យានីតិ ។

[៧] ទ្វេមេ ភិក្ខវេ រោគា ។ កតមេ ទ្វេ ។ កាយិកោ ច រោគោ ចេតសិកោ ច រោគោ ។ ទិស្សន្តិ ភិក្ខវេ សត្តា កាយិកេន រោគេន ឯកំ-បិ វស្សំ អរោគំ[៣] បដិជានមានា ទ្វេបិ វស្សានិ អរោគំ បដិជានមានា តីណិបិ វស្សានិ អរោគំ បដិជានមានា ចត្តារិបិ វស្សានិ អរោគំ បដិជា-នមានា បញ្ចបិ វស្សានិ អរោគំ បដិជានមានា

១ ឱ. ម. កប្បោ វិវដ្ដតីតិ ទិស្សតិ ។ ២ ឱ. ម. វិវដ្ដោ ។ ៣ ឱ. ម. អារោគ្យំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលកប្បត្រឡប់ចម្រើន តាំងមានឡើងវិញ ក៏កម្រនឹងរាប់ថា ប៉ុណ្ណោះឆ្នាំ ប៉ុណ្ណោះរយឆ្នាំ ប៉ុណ្ណោះពាន់ឆ្នាំ ឬប៉ុណ្ណោះសែនឆ្នាំ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលកប្បតាំងនៅក្នុងចន្លោះចម្រើនតាំងមានឡើង ក៏កម្រនឹងរាប់ថា ប៉ុណ្ណោះឆ្នាំ ប៉ុណ្ណោះរយឆ្នាំ ប៉ុណ្ណោះពាន់ឆ្នាំ ឬប៉ុណ្ណោះសែនឆ្នាំ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អសង្ខ្យេយ្យនៃកប្បមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

[៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រោគនេះមាន ២ យ៉ាង ។ រោគ ២ យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺកាយិករោគ (រោគកាយ) ១ ចេតសិករោគ (រោគចិត្ត) ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ រមែងប្រាកដដោយកាយិករោគ តែងប្តេជ្ញាថា មិនមានរោគអស់ ១ ឆ្នាំក៏មាន តែងប្តេជ្ញាថា មិនមានរោគអស់ ២ ឆ្នាំក៏មាន តែងប្តេជ្ញាថា មិនមានរោគអស់ ៣ ឆ្នាំក៏មាន តែងប្តេជ្ញាថា មិនមានរោគអស់ ៤ ឆ្នាំក៏មាន តែងប្តេជ្ញាថា មិនមានរោគអស់ ៥ ឆ្នាំក៏មាន

ឧសបិ វស្សានិ អរោគំ បដិជានមានា រីសំបិ វស្សានិ អរោគំ បដិជានមានា តីសំបិ វស្សានិ អរោគំ បដិ-ជានមានា ចត្តាឡីសំបិ វស្សានិ អរោគំ បដិជានមានា បញ្ញាសំបិ វស្សានិ អរោគំ បដិជានមានា វស្សសតំបិ កិយ្យាបិ[(១)] អរោគំ បដិជានមានា ។ តេ ភិក្ខវេ សត្តា ទុល្ទភា[(២)] លោកស្មឹ យេ ចេតសិកេន ពោធេន មុហុត្តម្បិ អរោគំ បដិជានន្តិ អញ្ញត្រ ទីឃា-សវេហិ ។ ចត្តាពោមេ ភិក្ខវេ បញ្ចជិតស្ស ពោធា ។ ១ តតមេ ចត្តាពោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ មហិច្ឆោ ហោតិ ឱឡាតវា អសន្ត្ដុដ្ឋោ ឥតរីតរចីវរបិណ្ឌបាត-សេនាសនគិលានប្ប ច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារេ ។ សោ មហិច្ឆោ សមានោ ឱឡាតវា អសន្ត្ដុដ្ឋោ ឥតរីតរ-ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្ប ច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខា-រេ ចាបិកាំ ឥច្ចំ បណិធេហិ អនវញ្ញប្ដដិលា-ភាយ លាភសក្ការសិលោកប្ដដិលាភាយ ។ សោ ឧជ្ជហតិ ឃដតិ ១ យ្ដតិ អនវញ្ញប្ដដិលាភាយ

---

១ ឌ. ភិយ្យោបីតិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. សុទ្ទុលភា ។

តែងប្តេជ្ញាថា មិនមានរោគអស់ ១០ ឆ្នាំក៏មាន តែងប្តេជ្ញាថា មិនមានរោគ
អស់ ២០ ឆ្នាំក៏មាន តែងប្តេជ្ញាថា មិនមានរោគអស់ ៣០ ឆ្នាំក៏មាន តែង
ប្តេជ្ញាថា មិនមានរោគអស់ ៤០ ឆ្នាំក៏មាន តែងប្តេជ្ញាថា មិនមានរោគអស់
៥០ ឆ្នាំក៏មាន តែងប្តេជ្ញាថា មិនមានរោគលើសជាង ១០០ ឆ្នាំក៏មាន ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តែថាសត្វទាំងនោះ ដែលប្តេជ្ញាថា មិនមានរោគ
ដោយចេតសិក សូម្បីត្រឹមតែវេលាមួយស្រមក់ប៉ុណ្ណោះ ក៏រកបានដោយ
កម្រក្នុងលោក រៀរលែងតែព្រះខីណាស្រព ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
រោគរបស់បពូជិតនេះមាន ៤ យ៉ាង ។ រោគ ៤ យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មានសេចក្តីប្រាថ្នាច្រើន មាន
សេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ចិត្តនៅជានិច្ច មិនសន្តោសដោយចីវរ បិណ្ឌបាត
សេនាសន: គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ តាមមានតាមបាន ១ ។ កាល
ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីប្រាថ្នាច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ចិត្តនៅជានិច្ច
មិនសន្តោសដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសន: គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជ-
បរិក្ខារ តាមមានតាមបានហើយ រមែងតាំងសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក ដើម្បី
បាននូវសេចក្តីប្ចុំប្ចើង ដើម្បីបានលាភសក្ការ: និងសេចក្តីសរសើរ ១ ។
ភិក្ខុនោះ តែងប្រឹងប្រែង ខ្នះខ្នែង ព្យាយាម ដើម្បីបាននូវសេចក្តីប្ចុំប្ចើង

លាភសក្ការសិលោកប្បដិលាភាយ ។ សោ សង្ខ្លាយ
កុលានិ ឧបសង្កមតិ សង្ខ្លាយ និសីទតិ សង្ខ្លាយ ឆម្មុ
ភាសតិ សង្ខ្លាយ ឧច្ចារប្បស្សាវំ សង្ខ្លាវេតិ ។ ឥមេ ខោ
ភិក្ខវេ ចត្តារោ បពូជិតស្ស ហោ ។ តស្មាតិហ
ភិក្ខវេ ឯវំ សិក្ខិតព្ពំ ន មហិច្ឆា[1] ភវិស្សាម វិយា-
តចិត្តា អសន្តុដ្ឋា[2] ឥតរីតរចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសន-
គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារេន ន ចាបិកាំ ឥច្ឆំ បណិ-
ធេហិស្សាម អនវញ្ញប្បដិលាភាយ លាភសក្ការសិ-
លោកប្បដិលាភាយ ន ឧជ្ជហិស្សាម ន ឃដ-
យិស្សាម[3] ន វាយមិស្សាម អនវញ្ញប្បដិលាភាយ
លាភសក្ការសិលោកប្បដិលាភាយ ១មា ភវិស្សាម
សីតស្ស ឧណ្ហស្ស ជិឃច្ឆាយ បិបាសាយ ឌំសម-
កសវាតាតបសិរីសបសម្ផស្សានំ ទុរុត្តានំ ទុរាគតានំ
វចនបថានំ ឧប្បន្នានំ សារីរិកានំ វេទនានំ ទុក្ខានំ

---

១ ម. អប្ចិច្ឆា ។ ២ ឌ. វិឃាតវន្តោ អសន្តុដ្ឋា ។ ម. អវិឃាតវន្តោ សន្តុដ្ឋា ។
៣ ឌ. ម. ន ឃដិស្សាម ។

ដើម្បីបាននូវលាភសក្ការៈ និងសេចក្ដីសរសើរ ១ ។ ភិក្ខុនោះ តែងចូលទៅត្រកូល ដើម្បីឲ្យគេរាប់អាន អង្គុយនៅ (ក្នុងត្រកូល) ដើម្បីឲ្យគេរាប់អាន ពោលធម៌ (ក្នុងត្រកូល) ដើម្បីឲ្យគេរាប់អាន អត់ទ្រាំឧច្ចារៈបស្សាវៈ (ក្នុងត្រកូល) ដើម្បីឲ្យគេរាប់អាន ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភេគរបស់បព្វជិតមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយ នឹងមិនជាអ្នកប្រាថ្នាច្រើន មានសេចក្ដីចង្អៀតចង្អល់ចិត្តនៅជានិច្ច មិនសន្ធោសដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ តាមមានតាមបាន នឹងមិនតាំងសេចក្ដីប្រាថ្នាលាមក ដើម្បីបាននូវសេចក្ដីប្ដូរប្ដើង ដើម្បីបាននូវលាភសក្ការៈ និងសេចក្ដីសរសើរ នឹងមិនប្រឹងប្រែង ខ្នះខ្នែង ព្យាយាម ដើម្បីបាននូវសេចក្ដីប្ដូរប្ដើង ដើម្បីបានលាភសក្ការៈនិងសេចក្ដីសរសើរ នឹងជាអ្នកចេះអត់ទ្រាំ ចំពោះត្រជាក់ ក្ដៅ សេចក្ដីឃ្លាន ស្រេក សម្ផស្សនៃរបោម មូស ខ្យល់ កម្ដៅថ្ងៃ និងពស់តូច ពស់ធំ ចំពោះពាក្យសម្ដី ដែលអាក្រក់ជួជាតិ ជាអ្នកអត់ធ្មត់ ចំពោះវេទនាដែលកើតឡើង ក្នុងសរីរៈរាងកាយ ដែលជាទុក្ខ ក្ដៀវក្ដា ក្រហល់ក្រហាយ ខ្ទាចផ្សា មិនត្រជាក់ចិត្ត មិនគាប់ចិត្ត

តិព្វានំ ខរានំ កដុកានំ អសាតានំ អមនាបានំ បាណហរានំ អធិវាសកជាតិកា ភវិស្សាមាតិ ។ ឯវំ ហិ វោ ភិក្ខវេ សិក្ខិតព្វន្តិ ។

[៨] តត្រ ខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ ភិក្ខូ អាមន្តេសិ អាវុសោ ភិក្ខវោតិ ។ អាវុសោតិ ខោ តេ ភិក្ខូ អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស បច្ចស្សោសុំ ។ អាយស្មា សារីបុត្តោ ឯតទវោច យោ ហិ កោចិ អាវុសោ ភិក្ខុ វា ភិក្ខុនី វា ចត្តារោ ធម្មេ អត្តនិ សមនុបស្សតិ និដ្ឋមេត្ថ គន្តព្វំ បរិហាយាមិ កុសលេហិ ធម្មេហិ បរិហានមេតំ វុត្តំ ភគវតា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ រាគវេបុល្លតំ ទោសវេបុល្លតំ មោហវេបុល្លតំ គម្ភីរេសុ ខោ បនស្ស ឋានាឋានេសុ បញ្ញាចក្ខុំ នក្កមតិ ។ យោ ហិ កោចិ អាវុសោ ភិក្ខុ វា ភិក្ខុនី វា ឥមេ ចត្តារោ ធម្មេ អត្តនិ សមនុបស្សតិ និដ្ឋមេត្ថ គន្តព្វំ បរិហាយាមិ កុសលេហិ ធម្មេហិ បរិហានមេតំ វុត្តំ ភគវតា ។

ដែលអាចនឹងធ្លាក់យកជីវិតទៅបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនេះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ ។

[៨] ក្នុងទីនោះ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ បានហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុមានអាយុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ បានទទួលស្តាប់ពាក្យព្រះសារីបុត្តមានអាយុថា ម្នាលអាវុសោ ។ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ បានពោលដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោទាំង-ឡាយ សហធម្មិកឯណាមួយ ជាភិក្ខុក្តី ភិក្ខុនីក្តី ពិចារណាឃើញធម៌ ៤ ប្រការដែលមាននៅក្នុងខ្លួន គប្បីចូលចិត្តបានថា អាត្មាអញសាបសូន្យ ចាកកុសលធម៌ទាំងឡាយ ព្រោះការដែលមានធម៌ ៤ ប្រការនេះ នៅក្នុងខ្លួននុ៎ះ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហៅថា ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ។ ធម៌ ៤ ប្រការ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺការដុះដាលរាគ: ១ ការដុះដាលទោស: ១ ការដុះដាលមោហ: ១ និងមិនមានបញ្ញាចក្ខុប្រព្រឹត្តទៅក្នុងឋាន: និងអដ្ឋាន:ដ៏ជ្រាលជ្រៅ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សហធម្មិកឯណាមួយ ជាភិក្ខុក្តី ភិក្ខុនីក្តី ពិចារណាឃើញធម៌ ៤ ប្រការនេះ មាននៅក្នុងខ្លួន គប្បីចូលចិត្តថា អាត្មាអញសាបសូន្យ ចាកកុសលធម៌ ព្រោះការដែលមានធម៌ ៤ ប្រការនេះ នៅក្នុងខ្លួននុ៎ះ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហៅថាជាសេចក្តីសាបសូន្យ ។

យោ ហិ កោចិ អាវុសោ ភិក្ខុ វ ភិក្ខុនី វ ចត្តារោ ធម្មេ អត្តនិ សមនុបស្សតិ ឯជ្ជមេត្ត ឥន្ទ្រិយ ន បរិហាយាមិ កុសលេហិ ធម្មេហិ អបរិហានមេតំ រុត្តំ ភគវតា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ភតតនុត្តំ ទោសតនុត្តំ មោហតនុត្តំ ឥម្ហីរេសុ ខោ បនស្ស ហានាហានេសុ បញ្ញាចក្ខុ ឥមតិ ។ យោ ហិ កោចិ អាវុសោ ភិក្ខុ វ ភិក្ខុនី វ ឥមេ ចត្តារោ ធម្មេ អត្តនិ សមនុបស្សតិ ឯជ្ជមេត្ត ឥន្ទ្រិយ ន បរិហាយាមិ កុសលេហិ ធម្មេហិ អបរិ-ហានមេតំ រុត្តំ ភគវតាតិ ។

[៩] ឯកំ សមយំ អាយស្មា អានន្ទោ ឥ-សម្ជិយំ វិហរតិ ឃោសិតារាមេ ។ អថ ខោ អញ្ញតរា ភិក្ខុនី អញ្ញតរំ បុរិសំ អាមន្តេសិ ឯហិ ត្វំ អម្ភោ បុរិស យេន អយ្យោ អានន្ទោ តេនុបសង្ក្រមិ ឧបសង្ក្រមិត្វា មម វចនេន អយ្យស្ស អានន្ទស្ស ចាទេ សិរសា វន្ទ

ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ សហធម្មិកឯណាមួយ ជាភិក្ខុក្តី ភិក្ខុនីក្តី ពិចារណាឃើញធម៌ ៤ ប្រការដែលមានក្នុងខ្លួន គប្បីចូលចិត្តថា អាត្មាអញមិនសាបសូន្យ ចាកកុសលធម៌ទាំងឡាយ ព្រោះការដែលមានធម៌ ៤ ប្រការនេះ នៅក្នុងខ្លួននុ៎ះ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហៅថាជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ។ ធម៌ ៤ ប្រការគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺការស្រាលស្តើងរាគ: ១ ការស្រាលស្តើងទោស: ១ ការស្រាលស្តើងមោហ: ១ មានបញ្ញាចក្ខុ ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងឋាន:និងអដ្ឋាន:ដ៏ជ្រាលជ្រៅ ១ ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ សហធម្មិកឯណាមួយ ជាភិក្ខុក្តី ភិក្ខុនីក្តី ពិចារណាឃើញធម៌ទាំង ៤ ប្រការនេះ ដែលមាននៅក្នុងខ្លួន គប្បីចូលចិត្តថា អាត្មាអញមិនសាបសូន្យ ចាកកុសលធម៌ទាំងឡាយឡើយ ព្រោះការដែលមានធម៌ ៤ ប្រការនេះ នៅក្នុងខ្លួននុ៎ះ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហៅថាជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ។

[៩] សម័យមួយ ព្រះអានន្ទមានអាយុ គង់នៅក្នុងឃោសិតារាម ជិតក្រុងកោសម្ពី ។ គ្រានោះ ភិក្ខុនី ១ រូប បានហៅបុរសម្នាក់ មកបង្គាប់ថា នែបុរសអើយ ចូរអ្នកមកអាយ ចូរអ្នកចូលរកព្រះអានន្ទជាម្ចាស់ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះបាទា ព្រះអានន្ទជាម្ចាស់ ដោយត្បូងតាមពាក្យរបស់យើងថា

ឥត្ថន្នាមា ភន្តេ ភិក្ខុនី អាពាធិកិនី ទុក្ខិតា ពាឡ្ហគិលានា សា អយ្យស្ស អានន្ទស្ស ចាតេ សិរសា វន្ទតីតិ ឯវញ្ច វតេហិ សាធុ ភិរ ភន្តេ អយ្យោ អានន្ទោ យេន ភិក្ខុនូបស្សយោ យេន សា ភិក្ខុនី តេនុបសង្កមតុ អនុកម្ប៎ំ ឧចាគាយាតិ ។ ឯវំ អយ្យេតិ ខោ សោ បុរិសោ តស្ស ភិក្ខុនិយា បដិស្សុណិត្វា យេនាយស្ម អានន្ទោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្ត អានន្ទ អភិវាទេត្វា ឯក-មន្ត និសីទិ ។ ឯកមន្ត និសិន្នោ ខោ សោ បុរិសោ អាយស្មន្ត អានន្ទ ឯតទវោច ឥត្ថន្នាមា ភន្តេ ភិក្ខុនី អាពាធិកិនី ទុក្ខិតា ពាឡ្ហគិលានា សា អយ្យស្ស អានន្ទស្ស ចាតេ សិរសា វន្ទតិ ឯវញ្ច វតេតិ សាធុ ភិរ ភន្តេ អយ្យោ[1] អានន្ទោ យេន ភិក្ខុនូបស្សយោ យេន សា ភិក្ខុនី តេនុប-សង្កមតុ អនុកម្ប៎ំ ឧចាគាយាតិ ។ អធិវាសេសិ អាយស្ម អានន្ទោ តុណ្ហីភាវេន ។ អថខោ អាយស្ម អានន្ទោ បុព្ពណ្ហសមយំ[2] និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ

១ ឱ. ម. អាយស្ម ។ ២ ឱ. ម. បុព្ពណ្ហសមយន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចម្រើន ភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ មានអាពាធ ទទួលទុក្ខវេទនា ឈឺធ្ងន់ នាងក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះបាទា ព្រះអានន្ទជាម្ចាស់ ដោយត្បូងដូច្នេះ ហើយចូរទូលយ៉ាងនេះថា សូមព្រះអានន្ទជាម្ចាស់ ករុណាចូលទៅសួរភិក្ខុនីនោះ ក្នុងសំណាក់ភិក្ខុនី ដោយអាស្រ័យ សេចក្តីអនុគ្រោះផងចុះ ។ បុរសនោះ ក៏ទទួលពាក្យនាងភិក្ខុនីនោះថា ព្រះករុណានាងម្ចាស់ ហើយក៏ចូលទៅរកព្រះអានន្ទមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ ទើបថ្វាយបង្គំព្រះអានន្ទមានអាយុ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះបុរសនោះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបទូលព្រះអានន្ទមានអាយុ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចម្រើន ភិក្ខុនីឈ្មោះនេះមានអាពាធ ទទួលទុក្ខវេទនា ឈឺធ្ងន់ នាងក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះបាទាព្រះអានន្ទជាម្ចាស់ដោយត្បូងរួច នាងពោលយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន សូមព្រះអានន្ទជាម្ចាស់ ករុណាចូលទៅសួរភិក្ខុនីនោះ ក្នុងសំណាក់ភិក្ខុនី ដោយអាស្រ័យសេចក្តីអនុគ្រោះផងចុះ ។ ព្រះអានន្ទមានអាយុ ទទួលនិមន្តន៍ដោយតុណ្ហីភាព ។ លំដាប់នោះ ព្រះអានន្ទមានអាយុ ស្បៃកស្បង់ប្រដាប់បាត្រនិងចីវរ ក្នុងបុព្វណ្ហសម័យ

យេន ភិក្ខុនូបសម្ផយោ តេនុបសង្ក្រមិ ។ អទ្ធសា ខោ សា ភិក្ខុនី អាយស្មន្តំ អានន្ទំ ទូរតោ វ អាគច្ឆន្តំ ជិស្វា សសីសំ ចារុបិត្វា មញ្ចកេ ជិបជ្ជិ ។ អថ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ យេន សា ភិក្ខុនី តេនុបសង្ក្រមិ ឧបសង្ក្រមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ ជិសីជិ ។ ជិសជ្ជ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ តំ ភិក្ខុនឹ ឯតទវោច អាហារសម្ភូតោ អយំ ភគិនិ កាយោ អាហារំ ជិសម្ផាយ អាហារេ បហាតព្ពោ ឥណ្ហាសម្ភូតោ អយំ ភគិនិ កាយោ ឥណ្ហំ ជិសម្ផាយ ឥណ្ហា បហា-ឥព្ពា មានសម្ភូតោ អយំ ភគិនិ កាយោ មានំ ជិសម្ផាយ មានោ បហាតព្ពោ មេថុនសម្ភូតោ អយំ ភគិនិ កាយោ មេថុនោ បហាតព្ពោ មេថុនោ សេតុឃាតោ[១] រុត្តោ ភគវតា ។ អាហារសម្ភូតោ អយំ ភគិនិ កាយោ អាហារំ ជិសម្ផាយ អាហារេ បហាតព្ពោតិ ឥតិ ខោ បនេតំ រុត្តំ កិញ្ចេតំ បដិច្ច រុត្តំ ។ ឥធ ភគិនិ ភិក្ខុ បដិសង្ខា យោនិសោ អាហារំ អាហារេតិ នេវ ឌាយ ន មជ្ជាយ

១ ឱ. ម. កាយោ មេថុនោ ច សេតុឃាតោតិ ទិស្សន្តិ ។

ហើយចូលទៅកាន់លំនៅនាងភិក្ខុនី ។ ឯភិក្ខុនីនោះ បានឃើញព្រះអានន្ទមានអាយុ និមន្តមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយ ក៏សិងលើគ្រែដណ្តប់ទទួរទាំងក្បាល ។ លំដាប់នោះ ព្រះអានន្ទមានអាយុ ចូលទៅត្រង់ទីដែលនាងភិក្ខុនីនោះនៅ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើអាសនៈ ដែលគេក្រាលទុក ។ លុះព្រះអានន្ទមានអាយុ គង់ហើយ ទើបនិយាយទៅនឹងនាងភិក្ខុនីនោះ ដូច្នេះថា ម្នាលនាង កាយនេះ កើតមកដោយអាហារ បុគ្គលអាស្រ័យនូវអាហារហើយ គប្បីលះអាហារចេញ ម្នាលនាង កាយនេះ កើតមកដោយតណ្ហា បុគ្គលអាស្រ័យនូវតណ្ហាហើយ គប្បីលះតណ្ហាចេញ ម្នាលនាង កាយនេះ កើតមកដោយមានៈ បុគ្គលអាស្រ័យនូវមានៈហើយ គប្បីលះមានៈចេញ ម្នាលនាង កាយនេះ កើតមកដោយមេថុន បុគ្គលត្រូវលះបង់នូវមេថុនចេញ ព្រោះថាមេថុននោះ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ជាទោសសម្ងាប់នូវហេតុ ។ ក៏ពាក្យដែលយើងពោលហើយថា ម្នាលនាង កាយនេះ កើតមកដោយអាហារ បុគ្គលអាស្រ័យនូវអាហារហើយ គប្បីលះអាហារចេញ ដូច្នេះនេះ ពាក្យនុ៎ះ យើងបានពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។ ម្នាលនាង ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បរិភោគនូវអាហារ ពិចារណាដោយឧបាយ មិនបរិភោគដើម្បីលេងទេ មិនបរិភោគដើម្បីស្រវឹងទេ

ន មណ្ឌនាយ ន វិភូសនាយ យាវនេ ឥមស្ស
កាយស្ស ឋិតិយា យាបនាយ វិហឹសុបរតិយា
ព្រហ្មចរិយានុគ្គហាយ ឥតិ បុរាណញ្ច វេទនំ
បដិហង្ខាមិ នវញ្ច វេទនំ ន ឧប្បាទេស្សាមិ យាត្រា
ច មេ ភវិស្សតិ អនវជ្ជតា ច ផាសុវិហារោ ចាតិ ។
សោ អបរេន សមយេន អាហារំ និស្សាយ អាហារំ
បជហាតិ ។ អាហារសម្ភូតោ អយំ ភិក្ខវេ កាយោ
អាហារំ និស្សាយ អាហារោ បហាតព្ពោតិ ឥតិ យន្តំ
រុត្តំ ឥទមេតំ បដិច្ច រុត្តំ ។ ឋានសម្ភូតោ អយំ
ភិក្ខវេ កាយោ ឋានំ និស្សាយ ឋានា បហាតព្ពោតិ
ឥតិ ខោ បនេតិ រុត្តំ កិញ្ចេតំ បដិច្ច រុត្តំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ
ភិក្ខុ សុណាតិ ឥត្ថន្នាមោ កិរ ភិក្ខុ អាសវានំ
ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ទិដ្ឋេ ធម្មេ
សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតីតិ ។

មិនបរិភោគដើម្បីប្រដាប់ទេ មិនបរិភោគដើម្បីស្អិតស្អាងទេ បរិភោគគ្រាន់តែដើម្បីតាំងនៅនៃកាយនេះ ដើម្បីញ៉ាំងជីវិតិន្ទ្រិយឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីកម្ចាត់បង់សេចក្តីលំបាក ដើម្បីអនុគ្រោះព្រហ្មចរិយធម៌ គឺបរិភោគដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងកម្ចាត់បង់នូវវេទនាចាស់ផង ទាំងមិនឲ្យវេទនាថ្មីកើតឡើងផង ការប្រព្រឹត្តទៅនៃឥរិយាបថ ៤ ក្តី ការមិនមានទោសគឺមិនច្រអូសកាយ មិនច្រអូសចិត្តក្តី ការនៅជាសុខក្តី នឹងមានដល់អាត្មាអញ ។ លុះសម័យខាងក្រោយមក ភិក្ខុនោះក៏អាស្រ័យអាហារហើយ លះបង់អាហារចេញ ។ ពាក្យណាដែលយើងពោលហើយថា ម្នាលនាង កាយនេះ កើតមកដោយអាហារ បុគ្គលអាស្រ័យនូវអាហារហើយ គប្បីលះអាហារចេញដូច្នេះ ពាក្យនុ៎ះដែលយើងពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះឯង ។ ក៏ពាក្យថា ម្នាលនាង កាយនេះ កើតមកដោយតណ្ហា បុគ្គលអាស្រ័យនូវតណ្ហាហើយ គប្បីលះតណ្ហាចេញដូច្នេះនេះ យើងបានពោលហើយ ពាក្យនុ៎ះដែលយើងពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។ ម្នាលនាង ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានឮដំណឹងថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់សម្រេចដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ។

ចតុត្ថបណ្ណាសកេ ឥន្ទ្រិយវគ្គោ បឋមោ

តស្ស ឯវំ ហោតិ កថាស្សុ ខ្លាម អហំបិ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឺ បញ្ញាវិមុត្តឺ ឯជ្ជេវ ឆម្ម សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្ជ្ជ វិហរិស្ជាមីតិ ។ សោ អបរេ សមយេ តណ្ហា ជិស្ជាយ តណ្ហា បជហតិ ។ តណ្ហាសម្ភូតោ អយំ ភតិជ្ជ ការយោ តណ្ហា ជិស្ជាយ តណ្ហា បហា-តញ្ជតិ ឥតិ យន្ត្ជ រុត្ត ឥជ្ជមេតំ បជ្ជិ ចូ រុត្ត ។ មានសម្ភូតោ អយំ ភតិជ្ជ ការយោ មានំ ជិស្ជាយ មានោ បហាតញ្ជោតិ ឥតិ ខោ បជ្ជេតំ រុត្ត ការញ្ជោតំ បជ្ជិ ចូ រុត្ត ។ ឥជ្ជ ភតិជ្ជ ភិក្ខុ សុណាតិ ឥត្ត ន្ធ្ជាមោ ការ ភិក្ខុ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឺ បញ្ញាវិមុត្តឺ ឯជ្ជេវ ឆម្ម សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្ជ្ជ វិហរតីតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ សោ ហិ ខ្លាម អាយស្ម

ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្ដីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា កាលណាហ្ន៏ អាត្មាអញនឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ។ លុះសម័យខាងក្រោយមក ភិក្ខុនោះក៏អាស្រ័យនូវតណ្ហាហើយ លះបង់តណ្ហាបាន ។ ពាក្យណាដែលយើងពោលហើយថា ម្នាលនាង កាយនេះ កើតមកដោយតណ្ហា បុគ្គលអាស្រ័យនូវតណ្ហាហើយ គប្បីលះតណ្ហាចេញដូច្នេះ ពាក្យនុ៎ះយើងបានពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះឯង ។ ពាក្យដែលថា ម្នាលនាង កាយនេះ កើតមកដោយមានៈ បុគ្គលអាស្រ័យនូវមានៈហើយ គប្បីលះមានៈចេញដូច្នេះនេះ យើងបានពោលហើយ ពាក្យនុ៎ះ ដែលយើងពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។ ម្នាលនាង ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានឮដំណឹងថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្ដីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អម្បាលយ៉ាងលោកមានអាយុនោះ

អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរិស្សតីតិ កិមង្គំ បនាហន្តិ ។ សោ អបរេន សមយេន មានំ និស្សាយ មានំ បជហតិ ។ មានសម្ភូតោ អយំ ភគិនិ កាយោ មានំ និស្សាយ មានោ បហាតព្វោតិ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ មេថុន-សម្ភូតោ អយំ ភគិនិ កាយោ មេថុនោ បហាតព្វោ មេថុនោ សេតុឃាតោ[១] វុត្តោ ភគវតាតិ ។ អថខោ សា ភិក្ខុនី មញ្ចកា វុដ្ឋហិត្វា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា អាយស្មតោ អានន្ទស្ស បាទេសុ សិរសា និបតិត្វា អាយស្មន្តំ អានន្ទំ ឯតទវោច អច្ចយោ មំ ភន្តេ អច្ចគមា យថាពាលំ យថាមូឡ្ហំ យថាអកុសលំ យាហំ ឯវមកាសឹ តស្សា មេ ភន្តេ អយ្យោ អានន្ទោ អច្ចយំ អច្ចយតោ បដិគ្គណ្ហាតុ អាយតឹ សំវរាយាតិ ។

១ ឱ. ម. កាយោ មេថុនោ ច សេតុឃាតោតិ ទិស្សន្តិ ។

បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ចំណែកអាត្មាអញ ចាំបាច់និយាយធ្វើអ្វី ។ លុះសម័យខាងក្រោយមក ភិក្ខុនោះអាស្រ័យមានះ ហើយលះបង់មានះបាន ។ ពាក្យណាដែលយើងពោលហើយថា ម្នាលនាង កាយនេះ កើតមកដោយមានះ បុគ្គលអាស្រ័យនូវមានះហើយ គប្បីលះមានះចេញដូច្នេះ ពាក្យនុ៎ះយើងបានពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះឯង ។ ម្នាលនាង កាយនេះ កើតមកដោយមេថុន បុគ្គលត្រូវលះបង់នូវមេថុនចេញ ព្រោះមេថុននោះ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថាជាទោស តែងសម្ងាប់នូវហេតុ ។ លំដាប់នោះ នាងភិក្ខុនីនោះ ក្រោកអំពីគ្រែហើយ ធ្វើឧត្តរាសង្គៈធ្យៀងស្មាម្ខាង ក្រាបចុះទៀបព្រះបាទានៃព្រះអានន្ទមានអាយុដោយសិរសា ហើយពោលខមាទោស នឹងព្រះអានន្ទមានអាយុដូច្នេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ទោសកំហុសត្រូវនូវខ្ញុំម្ចាស់ហើយ ដោយខ្ញុំម្ចាស់ជាស្ត្រីលួង ជាស្ត្រីវង្វេង ជាស្ត្រីមិនឈ្វាសវៃយ៉ាងណា ខ្ញុំម្ចាស់ឯណាបានធ្វើអំពើយ៉ាងនេះ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន សូមព្រះអានន្ទជាម្ចាស់ អត់នូវទោសកំហុស តាមទោសកំហុសដល់ខ្ញុំម្ចាស់នោះ ដើម្បីនឹងសង្រួមតទៅ ។

តត្ថ តំ ភគិនិ អច្ចយោ អច្ចគមា យថាពាលំ យថាមូឡ្ហំ យថាអកុសលំ យា ត្វំ ឯវមកាសិ យតោ ច ខោ ត្វំ ភគិនិ អច្ចយំ អច្ចយតោ ទិស្វា យថាធម្មំ បដិករោសិ តន្តេ មយំ បដិគ្គណ្ហាម វុឌ្ឍិហេសា ភគិនិ អរិយស្ស វិនយេ យា[១] អច្ចយំ អច្ចយតោ ទិស្វា យថាធម្មំ បដិករោតិ អាយតឹ សំវរំ អាបជ្ជតីតិ ។

[១០] សុគតោ វា ភិក្ខវេ លោកេ តិដ្ឋមានោ សុគតវិនយោ វា តទស្ស ពហុជនហិតាយ ពហុ-ជនសុខាយ លោកានុកម្បាយ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ទេវមនុស្សានំ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ សុគតោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ តថាគតោ លោកេ ឧប្បជ្ជតិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ

១ ឱ. ម. យោ ។

ព្រះអានន្ទតបថា អើនាង ទោសកំហុសត្រូវនាងហើយ ដោយសារនាងជាស្ត្រីលូង់ ជាស្ត្រីវង្វេង ជាស្ត្រីមិនឈ្វាសវៃយ៉ាងណា នាងបានធ្វើអំពើយ៉ាងនេះ ម្នាលនាង កាលណាបើនាងឃើញទោសកំហុសតាមទោសកំហុស ហើយសម្តែងឲ្យសមគួរតាមធម៌ យើងនឹងទទួលទោសកំហុសនោះរបស់នាង ម្នាលនាង ស្ត្រីឯណាបានឃើញទោសកំហុស តាមទោសកំហុស ហើយសម្តែងឲ្យសមគួរតាមធម៌ ដល់នូវសេចក្តីសង្រួមតទៅ នោះជាសេចក្តីចម្រើន របស់ស្ត្រីនោះ ក្នុងវិន័យរបស់ព្រះអរិយៈ ។

[១០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលព្រះសុគតក្តី វិន័យព្រះសុគតក្តីប្រតិស្ឋាននៅក្នុងលោក ការនោះប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ជនច្រើន ដើម្បីអនុគ្រោះដល់សត្វលោក ដើម្បីសេចក្តីចម្រើន ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះព្រះសុគតដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះតថាគតកើតឡើង ក្នុងលោកនេះ ជាអរហន្ត សម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គបរិបូណ៌ដោយវិជ្ជានិងចរណៈ ព្រះអង្គមានដំណើរល្អ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវត្រៃលោក ព្រះអង្គប្រសើរដោយសីលាទិគុណរកបុគ្គលណាមួយស្មើគ្មាន ព្រះអង្គជាអ្នកទូន្មាននូវបុរសដែលគួរទូន្មានបាន

សត្តា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវា ។ អយំ ភិក្ខវេ
សុគតោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ សុគតវិនយោ ។
សោ ធម្មំ ទេសេតិ អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ
បរិយោសានកល្យាណំ សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ កេវល-
បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ បកាសេតិ ។ អយំ
ភិក្ខវេ សុគតវិនយោ ។ ឯវំ[1] សុគតោ ភ ភិក្ខវេ
លោកេ តិដ្ឋមានោ សុគតវិនយោ ភ តទេស្ស
ពហុជនហិតាយ ពហុជនសុខាយ លោកានុកម្បាយ
អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ទេវមនុស្សានំ ។

ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ ធម្មា សទ្ធម្មស្ស សម្មោសាយ
អន្តរធានាយ សំវត្តន្តិ ។ កតមេ ចត្តារោ ។
ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខូ ទុក្ខហិតំ សុត្តន្តំ បរិយាបុណន្តិ
ទុន្ទិក្ខិតេ្ដហិ បទព្យញ្ជនេហិ ទុន្ទិក្ខិតេ្ដស្ស ភិក្ខវេ
បទព្យញ្ជនស្ស អត្ថោបិ ទុន្ទយោ ហោតិ ។

---

១ ឱ. ឯវំសទ្ធោ នត្ថិ ។

ព្រះអង្គជាសាស្តានៃទេវតា និងមនុស្សទាំងឡាយ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ដឹងនូវចតុរ្យសច្ច ព្រះអង្គលែងវិលមកកាន់ភពថ្មីទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាព្រះសុគត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះវិន័យព្រះសុគតដូចម្តេច ។ ព្រះសុគតនោះ ទ្រង់សម្តែងធម៌ពីពោះបទដើម ពីពោះបទកណ្តាល ពីពោះបទចុង ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយៈ ប្រកបដោយអត្ថ ប្រកបដោយព្យញ្ជនៈ ដ៏បរិបូណ៌ បរិសុទ្ធទាំងអស់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាវិន័យព្រះសុគត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលព្រះសុគតក្តី វិន័យព្រះសុគតក្តី ប្រតិស្ឋាននៅ ក្នុងលោកយ៉ាងនេះ ការនោះប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដល់ជនច្រើន ដើម្បីសេចក្តីសុខ ដល់ជនច្រើន ដើម្បីអនុគ្រោះ ដល់សត្វលោក ដើម្បីសេចក្តីចម្រើន ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ ដល់ទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៤ ប្រការនេះ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីវិនាសសាបសូន្យនៃព្រះសទ្ធម្ម ។ ធម៌ ៤ ប្រការគឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ រៀនព្រះសូត្រដែលខ្ជិនរៀនខុស ដោយបទនិងព្យញ្ជនៈដែលរៀបរៀងខុសលំដាប់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បទនិងព្យញ្ជនៈដែលរៀបរៀងខុសលំដាប់ រមែងយល់សេចក្តីបានដោយលំបាក ។

ចតុត្ថបណ្ណាសកេ ឥន្ទ្រិយវគ្គោ បឋមោ

អយំ ភិក្ខវេ បឋមោ ធម្មោ សទ្ធម្មស្ស សម្មោសាយ អន្តរធានាយ សំវត្តតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ភិក្ខូ ទុព្វចា ហោន្តិ ទោវចស្សករណេហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតា អក្ខមា អប្បទក្ខិណគ្គាហិនោ អនុសាសនឹ ។ អយំ ភិក្ខវេ ទុតិយោ ធម្មោ សទ្ធម្មស្ស សម្មោសាយ អន្តរធានាយ សំវត្តតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ យេតេ ភិក្ខូ ពហុស្សុតា អាគតាគមា ធម្មធរា វិនយធរា មាតិកាធរា តេ ន សក្កច្ចំ សុត្តន្តំ បរំ វាចេន្តិ តេសំ អច្ចយេន ឆិន្នមូលកោ សុត្តន្តោ ហោតិ អប្បដិសរណោ ។ អយំ ភិក្ខវេ តតិយោ ធម្មោ សទ្ធម្មស្ស សម្មោសាយ អន្តរធានាយ សំវត្តតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ថេរា ភិក្ខូ ពាហុលិកា ហោន្តិ សាថលិកា ឱក្កមនេ បុព្វង្គមា បវិវេកេ និក្ខិត្តធុរា ន វីរិយំ អារភន្តិ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អនធិគតស្ស អធិគមាយ អសច្ឆិកតស្ស សច្ឆិកិរិយាយ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីវិនាសសាបសូន្យនៃព្រះសទ្ធម្ម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុទាំងឡាយ ជាមនុស្សដែលគេប្រដៅបានដោយក្រ ប្រកបដោយធម៌ដែលធ្វើឲ្យគេប្រដៅក្រ ជាអ្នកមិនចេះអត់ធន់ មិនទទួលពាក្យប្រៀនប្រដៅខាងស្តាំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ២ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីវិនាសសាបសូន្យនៃព្រះសទ្ធម្ម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុទាំងឡាយណា ជាអ្នកមានសេចក្តីចេះដឹងច្រើន មានអាគមគឺនិកាយដ៏ស្ទាត់ ចងចាំនូវធម៌ ចងចាំនូវវិន័យ ចងចាំនូវមាតិកា ភិក្ខុទាំងនោះ មិនញ៉ាំងបុគ្គលដទៃឲ្យរៀនព្រះសូត្រដោយគោរព លុះអំណោះទៅមុខ ព្រះសូត្ររបស់ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ដាច់មូលលែងប្រតិស្ឋាននៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ៣ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីវិនាសសាបសូន្យនៃព្រះសទ្ធម្ម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ភិក្ខុទាំងឡាយ ជាថេរៈជាអ្នកប្រតិបត្តិ ដើម្បីឲ្យកើតបច្ច័យច្រើន ប្រតិបត្តិបន្ទូរបន្ថយ ជាប្រធានក្នុងការប្រតិបត្តិបន្ទូរបន្ថយ ជាអ្នកដាក់ធុរៈក្នុងវិវេក មិនប្រារព្ធព្យាយាម ដើម្បីដល់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់ដល់ ដើម្បីសម្រេចគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានសម្រេច ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់

តេសំ បច្ឆិមា ជនតា ទិដ្ឋានុគតឹ អាបជ្ជតិ សាបិ ហោតិ ពាហុល្លិកា សាថលិកា ឱក្កមនេ បុព្វង្គមា បវិវេកេ និក្ខិត្តធុរា ន វីរិយំ អារភតិ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អនធិគតស្ស អធិគមាយ អសច្ឆិកតស្ស សច្ឆិកិរិយាយ ។ អយំ ភិក្ខវេ ចតុត្ថោ ធម្មោ សទ្ធម្មស្ស សម្មោសាយ អន្តរធានាយ សំវត្តតិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ ធម្មា សទ្ធម្មស្ស សម្មោសាយ អន្តរធានាយ សំវត្តន្តិ ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ ធម្មា សទ្ធម្មស្ស ឋិតិយា អសម្មោសាយ អនន្តរធានាយ សំវត្តន្តិ ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខូ សុគ្គហិតំ សុត្តន្តំ បរិយាបុណន្តិ សុនិក្ខិត្តេហិ បទព្យញ្ជនេហិ សុនិក្ខិត្តស្ស ភិក្ខវេ បទព្យញ្ជនស្ស អត្ថោបិ សុនយោ ហោតិ ។ អយំ ភិក្ខវេ បឋមោ ធម្មោ សទ្ធម្មស្ស ឋិតិយា អសម្មោសាយ អនន្តរធានាយ សំវត្តតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ភិក្ខូ សុវចា ហោន្តិ

ប្រជុំនៃជនដែលកើតខាងក្រោយគឺ សទ្ធិវិហារិក និងអន្តេវាសិក ក៏យកតម្រាប់តាមកិក្ខុជាថេរៈទាំងនោះ ប្រជុំនៃជនទាំងនោះឯង ជាអ្នកប្រតិបត្តិដើម្បីឲ្យកើតបច្ច័យច្រើន ប្រតិបត្តិបន្ទូរបន្ទយ ជាប្រធានក្នុងការប្រតិបត្តិបន្ទូរបន្ទយ ជាអ្នកដាក់ធុរៈក្នុងវិវេក មិនប្រារព្ធព្យាយាម ដើម្បីដល់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់ដល់ ដើម្បីសម្រេចគុណវិសេសដែលខ្លួនមិនទាន់បានសម្រេច ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវគុណវិសេសដែលខ្លួនមិនទាន់ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ៤ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីវិនាសសាបសូន្យនៃព្រះសទ្ធម្ម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៤ យ៉ាងនេះឯង ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីវិនាសសាបសូន្យនៃព្រះសទ្ធម្ម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៤ នេះ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីតាំងនៅនៃព្រះសទ្ធម្ម មិនឲ្យវិនាសសាបសូន្យទៅ ។ ធម៌ ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ រៀនព្រះសូត្រ ដែលខ្លួនរៀនត្រូវ ដោយបទនិងព្យញ្ជនៈ ដែលរៀបរៀងត្រូវ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បទនិងព្យញ្ជនៈ ដែលរៀបរៀងត្រូវ រមែងយល់សេចក្តីបានងាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីតាំងនៅនៃព្រះសទ្ធម្ម មិនឲ្យវិនាសសាបសូន្យទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុទាំងឡាយ ជាអ្នកប្រដៅងាយ

១៧

ចតុត្ថបណ្ណាសកេ ឥន្ទ្រិយវគ្គោ បឋមោ

សោវចស្សករណេហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតា ខមា បទក្ខិណគ្គាហិនោ អនុសាសនឹ ។ អយំ ភិក្ខវេ ទុតិយោ ធម្មោ សទ្ធម្មស្ស ឋិតិយា អសម្មោសាយ អនន្តរធានាយ សំវត្តតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ យេ តេ ភិក្ខូ ពហុស្សុតា អាគតាគមា ធម្មធរា វិនយធរា មាតិកាធរា តេ សក្កច្ចំ សុត្តន្តំ បរំ វាចេន្តិ តេសំ អច្ចយេន អច្ឆិន្នមូលកោ សុត្តន្តោ ហោតិ សប្បដិស្សរណោ ។ អយំ ភិក្ខវេ តតិយោ ធម្មោ សទ្ធម្មស្ស ឋិតិយា អសម្មោសាយ អនន្តរធានាយ សំវត្តតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ថេរា ភិក្ខូ ន ពាហុលិកា ហោន្តិ ន សាថលិកា ឱក្កមនេ និក្ខិត្តធុរា បវិវេកេ បុព្វង្គមា វីរិយំ អារភន្តិ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អនធិគតស្ស អធិគមាយ អសច្ឆិកតស្ស សច្ឆិកិរិយាយ តេសំ បច្ឆិមា ជនតា ទិដ្ឋានុគតឹ អាបជ្ជតិ សាបិ ហោតិ ន ពាហុលិកា ន សាថលិកា

ប្រកបដោយធម៌ ធ្វើឲ្យជាអ្នកប្រដៅងាយ ជាអ្នកចេះអត់ធន់ ទទួលនូវពាក្យប្រៀនប្រដៅខាងស្តាំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ២ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីតាំងនៅនៃព្រះសទ្ធម្ម មិនឲ្យវិនាសសាបសូន្យទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុទាំងឡាយណា ជាអ្នកមានសេចក្តីចេះដឹងច្រើន មានអាគមគឺនិកាយដ៏ស្ទាត់ ចងចាំនូវធម៌ ចងចាំនូវវិន័យ ចងចាំនូវមាតិកា ភិក្ខុទាំងនោះ ញ៉ាំងបុគ្គលដទៃឲ្យរៀននូវព្រះសូត្រដោយគោរព លុះអំណោះទៅមុខ ព្រះសូត្ររបស់ភិក្ខុទាំងនោះមិនបានដាច់ឫស តាំងនៅតៗ គ្នា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ៣ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីតាំងនៅនៃព្រះសទ្ធម្ម មិនឲ្យវិនាសសាបសូន្យទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ភិក្ខុទាំងឡាយជាថេរៈ មិនប្រតិបត្តិ ដើម្បីឲ្យកើតបច្ច័យច្រើន មិនប្រតិបត្តិបន្ធូរបន្ថយ ដាក់ធុរៈចុះក្នុងការប្រតិបត្តិបន្ធូរបន្ថយចេញ ជាប្រធានក្នុងវិវេក ប្រារព្ធព្យាយាមដើម្បីដល់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់ដល់ ដើម្បីសម្រេចគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់សម្រេច ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេសដែលខ្លួនមិនទាន់ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ប្រជុំជនដែលកើតខាងក្រោយ គឺសទ្ធិ-វិហារិកនិងអន្តេវាសិក ក៏យកតម្រាប់តាមភិក្ខុទាំងនោះ ប្រជុំជនទាំងនោះឯង ជាអ្នកមិនប្រតិបត្តិឲ្យកើតបច្ច័យច្រើន មិនប្រតិបត្តិបន្ធូរបន្ថយ

ឱក្កមនេ   និក្ខិត្តធុរោ   បវិវេកោ   បុព្វង្គមា   វិរិយំ   អារភតិ   អប្បត្តស្ស   បត្តិយា   អនធិគតស្ស   អធិគមាយ   អសច្ឆិកតស្ស   សច្ឆិកិរិយាយ   ។   អយំ   ភិក្ខវេ   ចតុត្ថោ   ធម្មោ   សទ្ធម្មស្ស   ឋិតិយា   អសម្មោសាយ   អនន្តរធានាយ   សំវត្តតិ   ។   ឥមេ   ខោ   ភិក្ខវេ   ចត្តារោ   ធម្មា   សទ្ធម្មស្ស   ឋិតិយា   អសម្មោសាយ   អនន្តរធានាយ   សំវត្តន្តីតិ   ។

ឥន្ទ្រិយវគ្គោ   បឋមោ   ។

តស្សុទ្ទានំ

ឥន្ទ្រិយានិ   តិពលានិ
បញ្ញាសតិសង្ខាតំ   បញ្ចមំ
កប្បោ   រោគោ   បរិហានិ   ភិក្ខុនី
សុគតវិនយេន   តេ   ទសាតិ   ។

ជាអ្នកដាក់ធុរៈចុះក្នុងការប្រតិបត្តិបន្ទរបន្ទយ ជាប្រធានក្នុងវិវេក ប្រារព្ធ ព្យាយាម ដើម្បីដល់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានដល់ ដើម្បីសម្រេចគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានសម្រេច ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ៤ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីតាំងនៅនៃព្រះសទ្ធម្ម មិនឲ្យវិនាស សាបសូន្យទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៤ យ៉ាងនេះឯង ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីតាំងនៅនៃព្រះសទ្ធម្ម មិនឲ្យវិនាស សាបសូន្យទៅ ។

ចប់ ឥន្ទ្រិយវគ្គ ទី ១ ។

ឧទ្ទាននៃឥន្ទ្រិយវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីឥន្ទ្រិយ ១ អំពីពលៈ ៣ គឺ សទ្ធាពលៈ ១ បញ្ញាពលៈ ១ សតិពលៈ ១ និងបដិសង្ខានពលៈ ១ ជាគម្រប់ ៥ អំពីកប្ប ១ អំពីរោគ ១ អំពីការសាបសូន្យ ១ អំពីនាងភិក្ខុនី ១ អំពីព្រះសុគតនិងវិន័យរបស់ព្រះសុគត ១ រួមត្រូវជា ១០ ។

បដិបទាវគ្គោ ទុតិយោ

[១១] ចតស្សោ ឥមា កិត្តវេ បដិបទា ។ កតមា ចតស្សោ ។ ទុក្ខា បដិបទា ខន្ធាភិញ្ញា ទុក្ខា បដិបទា ទិប្បាភិញ្ញា សុខា បដិបទា ខន្ធ-
-ភិញ្ញា សុខា បដិបទា ទិប្បាភិញ្ញា ។ ឥមា ខោ កិត្តវេ ចតស្សោ បដិបទាតិ ។

[១២] ចតស្សោ ឥមា កិត្តវេ បដិបទា ។ កតមា ចតស្សោ ។ ទុក្ខា បដិបទា ខន្ធាភិញ្ញា ទុក្ខា បដិ-
-បទា ទិប្បាភិញ្ញា សុខា បដិបទា ខន្ធាភិញ្ញា សុខា បដិបទា ទិប្បាភិញ្ញា ។ កតមា ច កិត្តវេ ទុក្ខា បដិបទា ខន្ធាភិញ្ញា ។ ឥធ កិត្តវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ បកតិយាបិ តិព្ពរាគជាតិកោ ហោតិ អភិក្ខណំ រាគជំ ទុក្ខំ ខោមនស្សំ បដិសំ-
-វេទេតិ បកតិយាបិ តិព្ពទោសជាតិកោ ហោតិ អភិក្ខណំ ទោសជំ ទុក្ខំ ខោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ បកតិយាបិ តិព្ពមោហជាតិកោ ហោតិ អភិក្ខណំ មោហជំ ទុក្ខំ ខោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ ។

បដិបទាវគ្គ ទី ២

[១១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទា (ការប្រតិប័ទ) នេះមាន ៤ ។ បដិបទា ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺប្រតិប័ទលំបាក ទាំងត្រាស់ដឹងក៏យឺតយូរ ១ ប្រតិប័ទលំបាក តែងត្រាស់ដឹងធាប់ ១ ប្រតិប័ទស្រួល តែត្រាស់ដឹងយឺតយូរ ១ ប្រតិប័ទស្រួល ទាំងត្រាស់ដឹងក៏ធាប់ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទាមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

[១២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទា នេះមាន ៤ ។ បដិបទា ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺប្រតិប័ទលំបាក ទាំងត្រាស់ដឹងក៏យឺតយូរ ១ ប្រតិប័ទលំបាក តែត្រាស់ដឹងធាប់ ១ ប្រតិប័ទស្រួល តែត្រាស់ដឹងយឺតយូរ ១ ប្រតិប័ទស្រួល ទាំងត្រាស់ដឹងក៏ធាប់ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រតិប័ទលំបាក ទាំងត្រាស់ដឹងក៏យឺតយូរ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បើតាមប្រក្រតី ជាអ្នកមានរាគ:ក្ងៀវក្ងា តែងទទួលទុក្ខទោមនស្ស ដែលកើតអំពីរាគ:រឿយៗ បើតាមប្រក្រតី ជាអ្នកមានទោស:ក្ងៀវក្ងា តែងទទួលទុក្ខទោ-មនស្ស ដែលកើតអំពីទោស:រឿយៗ បើតាមប្រក្រតី ជាអ្នកមានមោហ:ក្ងៀវក្ងា តែងទទួលទុក្ខទោមនស្ស ដែលកើតអំពីមោហ:រឿយ ៗ ។

តស្សិមានិ បញ្ចិន្ទ្រិយានិ មុទូនិ ចាតុភវន្តិ សទ្ធិន្ទ្រិយं
វីរិយិន្ទ្រិយं សតិន្ទ្រិយं សមាធិន្ទ្រិយं បញ្ញិន្ទ្រិយं សោ
ឥមេសំ បញ្ចន្នំ ឥន្ទ្រិយានំ មុទុត្តា ឧនំ អនន្តរិយं
ចាបុណាតិ អាសវានំ ខយាយ ។ អយं វុច្ចតិ ភិក្ខវេ
ទុក្ខា បដិបទា ឧជ្ជាភិញ្ញា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ
ទុក្ខា បដិបទា ទិប្ផាភិញ្ញា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចো
បុគ្គលো បកតិយាបិ តិព្ពរាគជាតិកো ហোតិ អភិក្ខ-
ណំ រាគជំ ទុក្ខং ទোមនស្សং បដិសំវេទেតি បកតិយាបি
តិព្ពទোសជាតিকো ហোតি អភিক্ខণং দোসজং দুক্খং
দোমনস্সং পটিসংবেদেতি পকতিযাপি তিব্বমোহজাতি-
কো ហোតি អភিক্ખণং মোহজং ទুক্ខং ទোমনস্সং
បដិសំវেদেতি ។ តস্সিমানি পঞ্চিন্দ্রিযানি অধিমত্তানি
ចাតুភវন্তি সদ্ধিন্দ্রিযং বীরিযিন্দ্রিযং সতিন্দ্রিযং সমাধি-
ন্দ্রিযং পঞ্ঞিন্দ্রিযং সো ইমেসং পঞ্চন্নং ইন্দ্রিযানং অধি-
মত্তত্তা ទិប្ផं អនន្តរិយं ចাបুណাতি អাসবানং ខযায ។
អយं ‌ុ‌ច្ចតি ‌ភិ‌ក្ខ‌វេ ‌ទុ‌ក្ខា ‌ប‌ដិ‌ប‌ទា ‌ទិ‌ប្ផា‌ភិ‌ញ្ញា ។
‌ក‌ត‌មា ‌ច ‌ភិ‌ក្ខ‌វេ ‌សុ‌ខា ‌ប‌ដិ‌ប‌ទា ‌ឧ‌ជ្ជា‌ភិ‌ញ្ញា ។

ឥន្ទ្រិយទាំង ៥ នេះ គឺសទ្ធិន្ទ្រិយ វីរិយិន្ទ្រិយ សតិន្ទ្រិយ សមាធិន្ទ្រិយ បញ្ញិន្ទ្រិយ នៅទន់ខ្សោយ រមែងកើតប្រាកដដល់ភិក្ខុនោះ ព្រោះតែឥន្ទ្រិយទាំង ៥ នេះ ទន់ខ្សោយ បុគ្គលនោះ រមែងសម្រេចអនន្តរិយគុណ (មគ្គសមាធិដែលឲ្យផលជាលំដាប់) ដើម្បីអស់អាសវៈទាំងឡាយបានយឺតយូរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ប្រតិប័ទលំបាក ទាំងត្រាស់ដឹងក៏យឺតយូរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រតិប័ទលំបាក តែត្រាស់ដឹងធាប់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បើតាមប្រក្រតី ជាអ្នកមានរាគៈក្ងៀវក្ងា តែងទទួលទុក្ខទោមនស្ស ដែលកើតអំពីរាគៈរឿយៗ បើតាមប្រក្រតី ជាអ្នកមានទោសៈក្ងៀវក្ងា តែងទទួលទុក្ខទោមនស្ស ដែលកើតអំពីទោសៈរឿយ បើតាមប្រក្រតី ជាអ្នកមានមោហៈក្ងៀវក្ងា តែងទទួលទុក្ខទោមនស្ស ដែលកើតអំពីមោហៈរឿយៗ ។ ឥន្ទ្រិយទាំង ៥ នេះគឺ សទ្ធិន្ទ្រិយ វីរិយិន្ទ្រិយ សតិន្ទ្រិយ សមាធិន្ទ្រិយ បញ្ញិន្ទ្រិយ របស់បុគ្គលនោះ ក្ងៀវក្ងា ព្រោះតែឥន្ទ្រិយទាំង ៥ នេះក្ងៀវក្ងាដែរ បុគ្គលនោះ រមែងសម្រេចអនន្ត-រិយគុណ ដើម្បីអស់អាសវៈទាំងឡាយ បានធាប់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-ឡាយ នេះហៅថា ប្រតិប័ទលំបាក តែត្រាស់ដឹងធាប់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រតិប័ទស្រួល តែត្រាស់ដឹងយឺតយូរ តើដូចម្តេច ។

ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ បកតិយាបិ ន តិព្ពរាគជាតិកោ ហោតិ ន អភិក្ខណំ រាគជំ ឧក្ខ្ជ ោមនស្ សំ បដិសំវេទេតិ បកតិយាបិ ន តិព្ពទោស-ជាតិកោ ហោតិ ន អភិក្ខណំ ទោសជំ ឧក្ខ្ជ ោមនស្ សំ បដិសំវេទេតិ បកតិយាបិ ន តិព្ពមោ-ហជាតិកោ ហោតិ ន អភិក្ខណំ មោហជំ ឧក្ខ្ជ ោមនស្ សំ បដិសំវេទេតិ ។ តស្ សិមានិ បញ្ចិន្ទ្រិយានិ មុទូនិ ចាតុភវន្តិ សទ្ធិន្ទ្រិយំ វីរិយិន្ទ្រិយំ សតិន្ទ្រិយំ សមាធិន្ទ្រិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយំ សោ ឥមេសំ បញ្ចន្នំ ឥន្ទ្រិយានំ មុទុត្តា ឧន្នំ អនន្តរិយំ ចាបុណាតិ អាសវានំ ខយាយ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សុខា បដិបទា ឧន្ធាភិញ្ញា ។ ឥតមា ច ភិក្ខវេ សុខា បដិបទា ខិប្ប ាភិញ្ញា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ បកតិយាបិ ន តិព្ពរាគជាតិកោ ហោតិ ន អភិក្ខណំ រាគជំ ឧក្ខ្ជ ោមនស្ សំ បដិសំវេទេតិ បកតិយាបិ ន តិព្ពទោសជាតិកោ ហោតិ ន អភិក្ខណំ ទោសជំ ឧក្ខ្ជ ោមនស្ សំ បដិសំវេទេតិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បើតាមប្រក្រតី មិនមែនជាអ្នកមានរាគៈក្ងៀវក្ងា តែងមិនទទួលទុក្ខទោមនស្ស ដែលកើតអំពីរាគៈរឿយៗ បើតាមប្រក្រតី មិនមែនជាអ្នកមានទោសៈក្ងៀវក្ងា តែងមិនទទួលទុក្ខទោមនស្ស ដែលកើតអំពីទោសៈរឿយៗ បើតាមប្រក្រតី មិនមែនជាអ្នកមានមោហៈក្ងៀវក្ងា តែងមិនទទួលទុក្ខទោមនស្ស ដែលកើតអំពីមោហៈរឿយៗ ។ ឥន្ទ្រិយទាំង ៥ នេះគឺ សទ្ធិន្ទ្រិយ វីរិយិន្ទ្រិយ សតិន្ទ្រិយ សមាធិន្ទ្រិយ បញ្ញិន្ទ្រិយ នៅទន់ខ្សោយ រមែងកើតប្រាកដដល់បុគ្គលនោះ ព្រោះតែឥន្ទ្រិយទាំង ៥ នេះនៅទន់ខ្សោយដែរ បុគ្គលនោះក៏សម្រេចអនន្តរិយគុណ ដើម្បីអស់អាសវៈទាំងឡាយ យឺតយូរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ប្រតិប័ទស្រួល តែត្រាស់ដឹងយឺតយូរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រតិប័ទស្រួល ទាំងត្រាស់ដឹងក៏ធាប់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បើតាមប្រក្រតី មិនមែនជាអ្នកមានរាគៈក្ងៀវក្ងា តែងមិនទទួលទុក្ខទោមនស្ស ដែលកើតអំពីរាគៈរឿយៗ បើតាមប្រក្រតី មិនមែនជាអ្នកមានទោសៈក្ងៀវក្ងា តែងមិនទទួលទុក្ខទោមនស្ស ដែលកើតអំពីទោសៈរឿយ ។

បកតិយាបិ ន តិព្វមោហជាតិកោ ហោតិ ន អភិក្ខណំ មោហជំ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ ។ តស្សិមានិ បញ្ចិន្ទ្រិយានិ អធិមត្តានិ បាតុភវន្តិ សទ្ធិន្ទ្រិយំ វីរិយិន្ទ្រិយំ សតិន្ទ្រិយំ សមាធិន្ទ្រិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយំ សោ ឥមេសំ បញ្ចន្នំ ឥន្ទ្រិយានំ អធិមត្តត្តា ខិប្បំ អនន្តរិយំ បាបុណាតិ អាសវានំ ខយាយ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សុខា បដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខវេ ចតស្សោ បដិបទាតិ ។

[១៣] ចតស្សោ ឥមា ភិក្ខវេ បដិបទា ។ កតមា ចតស្សោ ទុក្ខា បដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា ទុក្ខា បដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា សុខា បដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា សុខា បដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ ទុក្ខា បដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អសុភានុបស្សី កាយេ វិហរតិ អាហារេ បដិក្កូលសញ្ញី សព្វលោកេ អនភិរតសញ្ញី សព្វសង្ខារេសុ អនិច្ចានុបស្សី មរណសញ្ញា ខោ បនស្ស អជ្ឈត្តំ សុបដ្ឋិតា[១] ហោតិ ។

១ ម. សុបតិដ្ឋិតា ។

បើតាមប្រក្រតី មិនមែនជាអ្នកមានមោហ:ក្ងៀវក្ងា តែងមិនទទួលទុក្ខទោមនស្ស ដែលកើតអំពីមោហ:រឿយៗ ។ ឥន្ទ្រិយទាំង ៥ នេះ គឺ សទ្ធិន្ទ្រិយ វីរិយិន្ទ្រិយ សតិន្ទ្រិយ សមាធិន្ទ្រិយ បញ្ញិន្ទ្រិយ ក្ងៀវក្ងា រមែងកើតប្រាកដដល់បុគ្គលនោះ ព្រោះតែឥន្ទ្រិយទាំង ៥ នេះក្ងៀវក្ងាដែរ បុគ្គលនោះ រមែងសម្រេចអនន្តរិយគុណ ដើម្បីអស់អាសវ:ទាំងឡាយ បានធាប់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ប្រតិប័ទស្រួល ទាំងត្រាស់ដឹងក៏បានធាប់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទាមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

[១៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទានេះមាន ៤ ។ បដិបទា ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺប្រតិប័ទលំបាក ទាំងត្រាស់ដឹងក៏យឺតយូរ ១ ប្រតិប័ទលំបាក តែត្រាស់ដឹងធាប់ ១ ប្រតិប័ទស្រួល តែត្រាស់ដឹងយឺតយូរ ១ ប្រតិប័ទស្រួល ទាំងត្រាស់ដឹងក៏ធាប់ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រតិប័ទលំបាក ទាំងត្រាស់ដឹងក៏យឺតយូរ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកពិចារណាឃើញគ្រឿងមិនស្អាត ក្នុងកាយ កំណត់សេចក្តីបដិកូល ក្នុងអាហារ កំណត់សេចក្តីមិនត្រេកអរ ក្នុងលោកទាំងពួង ឃើញនូវសេចក្តីមិនទៀង ក្នុងសង្ខារទាំងពួង មួយទៀត ភិក្ខុនោះកំណត់សេចក្តីស្លាប់ តម្កល់ទុកដោយប្រពៃឫជ្ជដ៏ខាងក្នុង ។

ចតុត្ថបណ្ណាសកេ បដិបទាវគ្គោ ទុតិយោ

សោ ឥមានិ បញ្ច សេក្ខពលានិ ឧបនិស្សាយ
វិហរតិ សទ្ធាពលំ ហិរិពលំ ឱត្តប្បពលំ វីរិយពលំ
បញ្ញាពលំ តស្សិមានិ បញ្ចិន្ទ្រិយានិ មុទូនិ ចាតុភវន្តិ
សទ្ធិន្ទ្រិយំ វីរិយិន្ទ្រិយំ សតិន្ទ្រិយំ សមាធិន្ទ្រិយំ
បញ្ញិន្ទ្រិយំ សោ ឥមេសំ បញ្ចន្នំ ឥន្ទ្រិយានំ មុទុត្តា
ឧន្នំ អនន្តរិយំ ចាបុណាតិ អាសវានំ ខយាយ ។
អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ភុក្ខា បដិបទា ឧជ្ជាភិញ្ញា ។
ឥតមា ច ភិក្ខវេ ភុក្ខា បដិបទា ទិប្ប្ភាភិញ្ញា ។
ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អសុភានុបស្សី ការយេ វិហរតិ
អាហារេ បដិក្ខ្លូលសញ្ញី សព្ចលោកេ អនភិរតសញ្ញី
សព្ចសង្ខារេសុ អនិច្ចានុបស្សី មរណសញ្ញា ខោ
បនស្ស អជ្ឈត្តំ សុបដ្ឋិតា ហោតិ ។ សោ ឥមានិ
បញ្ច សេក្ខពលានិ ឧបនិស្សាយ វិហរតិ សទ្ធាពលំ
ហិរិពលំ ឱត្តប្បពលំ វីរិយពលំ បញ្ញាពលំ តស្សិមានិ
បញ្ចិន្ទ្រិយានិ អធិមត្តានិ ចាតុភវន្តិ សទ្ធិន្ទ្រិយំ វីរ-
យិន្ទ្រិយំ សតិន្ទ្រិយំ សមាធិន្ទ្រិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយំ សោ

ភិក្ខុនោះ តែងអាស្រ័យសេក្ខពល (ធម៌ជាកម្ទាំងរបស់ព្រះសេក្ខ:) ៥ នេះគឺ សទ្ធាពល ហិរិពល ឱ្ត្តប្ប្ពល វីរិយពល បញ្ញាពល ឥន្ទ្រិយទាំង ៥ នេះគឺ សទ្ធិន្ទ្រិយ វីរិយិន្ទ្រិយ សតិន្ទ្រិយ សមាធិន្ទ្រិយ បញ្ញិន្ទ្រិយ នៅទន់ខ្សោយ រមែងកើតប្រាកដដល់ភិក្ខុនោះ ព្រោះតែឥន្ទ្រិយទាំង ៥ នេះនៅទន់ខ្សោយដែរ ភិក្ខុនោះ ក៏សម្រេចអនន្តរិយ-គុណ ដើម្បីអស់អាសវ:ទាំងឡាយ បានយឺតយូរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាប្រតិប័ទលំបាក ទាំងត្រាស់ដឹងក៏យឺតយូរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រតិប័ទលំបាក តែត្រាស់ដឹងបានធាប់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ពិចារណាឃើញគ្រឿងមិនស្អាត ក្នុងកាយ កំណត់សេចក្តីបដិកូល ក្នុងអាហារ កំណត់សេចក្តីមិនត្រេកអរ ក្នុងលោកទាំងពួងឃើញនូវសេចក្តីមិនទៀង ក្នុងសង្ខារទាំងពួង មួយទៀត ភិក្ខុនោះ កំណត់សេចក្តីស្ងាប់ តម្កល់ទុកដោយប្រពៃឲ្យដ៏ខាងក្នុង ។ ភិក្ខុនោះ តែងអាស្រ័យនូវសេក្ខពល (ធម៌ជាកម្ទាំងរបស់ព្រះសេក្ខ:) ៥ នេះគឺ សទ្ធាពល ហិរិពល ឱ្ត្តប្ប្ពល វីរិយពល បញ្ញាពល ឥន្ទ្រិយ ៥ នេះគឺ សទ្ធិន្ទ្រិយ វីរិយិន្ទ្រិយ សតិន្ទ្រិយ សមាធិន្ទ្រិយ បញ្ញិន្ទ្រិយ ក្ងៀវក្ងា រមែងកើតប្រាកដដល់ភិក្ខុនោះ ព្រោះតែឥន្ទ្រិយទាំង ៥ នេះក្ងៀវក្ងាដែរ ភិក្ខុនោះ

ឥមេសំ បញ្ចន្នំ ឥន្ទ្រិយានំ អធិមត្តត្តា ទិប្បំ អនន្តរិយំ បាបុណាតិ អាសវានំ ខយាយ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ទុក្ខា បដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ សុខា បដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វិវិច្ចេវ កាមេហិ វិវិច្ច អកុសលេហិ ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ បីតិសុខំ បឋមំ ឈានំ ឧប-សម្បជ្ជ វិហរតិ វិតក្កវិចារានំ វូបសមា អជ្ឈត្តំ សម្ប-សាទនំ ចេតសោ ឯកោទិភាវំ អវិតក្កំ អវិចារំ សមាធិជំ បីតិសុខំ ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ បីតិយា ច វិរាគា ឧបេក្ខកោ ច វិហរតិ សតោ ច សម្បជានោ សុខញ្ច កាយេន បដិសំវេទេតិ យន្តំ អរិយា អាចិក្ខន្តិ ឧបេក្ខកោ សតិមា សុខវិហារីតិ តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ សុខស្ស ច បហានា ទុក្ខស្ស ច បហានា បុព្វេវ សោមនស្សទោមនស្សានំ

ក៏សម្រេចនូវអនន្តវិយគុណ ដើម្បីអស់អាសវៈទាំងឡាយបានធាប់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ប្រតិប័ទលំបាក តែត្រាស់ដឹងធាប់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រតិប័ទស្រួល តែត្រាស់ដឹងយឺតយូរ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ស្ងាត់ចាកអកុសលធម៌ទាំងឡាយ បានដល់នូវបឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយវិតក្ក:និងវិចារ: មានបីតិនិងសុខ:ដែលកើតអំពីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់នោះ ភិក្ខុនោះ ព្រោះស្ងប់ស្ងាត់ចាកវិតក្ក:វិចារ: ក៏បានដល់ទុតិយ-ជ្ឈាន ជាធម្មជាត កើតមានក្នុងសន្តានៃខ្លួន ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា គឺសទ្ធា មានសភាពជាចិត្តខ្ពស់ឯក មិនមានវិតក្ក: មិនមានវិចារ: មានតែបីតិនិងសុខ: ដែលកើតអំពីសមាធិ គឺបឋមជ្ឈាន ភិក្ខុ ព្រោះនឿយណាយចាកបីតិផង ប្រកបដោយឧបេក្ខាផង មានស្មារតី ដឹងខ្លួនដោយប្រពៃផង ទទួលសុខដោយនាមកាយផង ព្រះអរិយ:ទាំងឡាយ តែងសរសើរនូវបុគ្គលដែលបាននូវតតិយជ្ឈាននោះថា បុគ្គលនោះប្រកបដោយឧបេក្ខា មានស្មារតី មានធម៌ជាគ្រឿងនៅជាសុខដូច្នេះ ព្រោះតតិយជ្ឈានឯណា ក៏បានដល់នូវតតិយជ្ឈាននោះ ព្រោះលះបង់នូវសុខផង លះបង់នូវទុក្ខផង ព្រោះអស់ទៅនៃសោមនស្សនិងទោមនស្ស ក្នុងកាលមុន

អត្ថង្គមា អទុក្ខមសុខំ ឧបេក្ខាសតិបារិសុទ្ធឹ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ សោ ឥមានិ បញ្ច សេក្ខពលានិ ឧបនិស្សាយ វិហរតិ សទ្ធាពលំ ហិរិពលំ ឱត្តប្បពលំ វីរិយពលំ បញ្ញាពលំ តស្សិមានិ បញ្ចិន្ទ្រិយានិ មុទូនិ បាតុភវន្តិ សទ្ធិន្ទ្រិយំ វីរិយិន្ទ្រិយំ សតិន្ទ្រិយំ សមាធិន្ទ្រិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយំ សោ ឥមេសំ បញ្ចន្នំ ឥន្ទ្រិយានំ មុទុត្តា ជន្ធំ អនន្តរិយំ បាបុណាតិ អាសវានំ ខយាយ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សុខា បដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ សុខា បដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វិវិច្ចេវ កាមេហិ ។ បេ ។ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ វិតក្កវិចារានំ វូបសមា ។ បេ ។ ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ បីតិយា ច វិរាគា ។ បេ ។ តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ សុខស្ស ច បហានា ទុក្ខស្ស ច បហានា ។ បេ ។ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ សោ ឥមានិ បញ្ច សេក្ខពលានិ ឧបនិស្សាយ វិហរតិ សទ្ធា-ពលំ ហិរិពលំ ឱត្តប្បពលំ វីរិយពលំ បញ្ញាពលំ

ក៏បានដល់នូវចតុត្ថជ្ឌាន ជាធម្មជាតមានអារម្មណ៍មិនមែនជាទុក្ខ មិនមែនជាសុខ គឺជាឧបេក្ខា មានសតិដ៏បរិសុទ្ធដោយឧបេក្ខា ។ ភិក្ខុនោះ តែងអាស្រ័យនូវសេក្ខពល ៥ នេះ គឺសទ្ធាពល ហិរិពល ឱ្ត្ដប្ប្ដពល វីរិយពល បញ្ញាពល ឥន្ទ្រិយ ៥ នេះ គឺសទ្ធិន្ទ្រិយ វីរិយិន្ទ្រិយ សតិន្ទ្រិយ សមាធិន្ទ្រិយ បញ្ញិន្ទ្រិយ ជាធម្មជាតទន់ខ្សោយ រមែងកើតប្រាកដដល់ភិក្ខុនោះ ព្រោះតែឥន្ទ្រិយទាំង ៥ នេះ នៅទន់ខ្សោយដែរ ភិក្ខុនោះ ក៏សម្រេចអនន្ដរិយគុណ ដើម្បីអស់អាសវ:ទាំងឡាយ បានយឺតយូរ ។ ម្ដាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ប្រតិប័ទស្រួលតែត្រាស់ដឹងយឺតយូរ ។ ម្ដាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រតិប័ទស្រួលទាំងត្រាស់ដឹងក៏បានឆាប់ តើដូចម្ដេច ។ ម្ដាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ។ បេ ។ បានដល់បឋមជ្ឌាន ព្រោះសូប់ស្ងាត់ វិតក្ក:និងវិចារ: ។ បេ ។ ក៏ដល់នូវទុតិយជ្ឌាន ព្រោះនឿយណាយចាកបីតិផង ។ បេ ។ ក៏ដល់នូវតតិយជ្ឌាន ព្រោះលះបង់នូវសុខផង លះបង់នូវទុក្ខផង ។ បេ ។ ក៏ដល់នូវចតុត្ថជ្ឌាន ។ ភិក្ខុនោះ តែងអាស្រ័យនូវសេក្ខពលទាំង ៥ នេះ គឺសទ្ធាពល ហិរិពល ឱ្ត្ដប្ប្ដពល វីរិយពល បញ្ញាពល

ឥស្សរិយានិ បញ្ចិន្ទ្រិយានិ អធិមត្តានិ ចាតុភវន្តិ សទ្ធិន្ទ្រិយំ វីរិយិន្ទ្រិយំ សតិន្ទ្រិយំ សមាធិន្ទ្រិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយំ សោ ឥមេសំ បញ្ចន្នំ ឥន្ទ្រិយានំ អធិមត្តត្តា ទិប្បំ អនន្តរិយំ ចាបុណាតិ អាសវានំ ខយាយ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សុខា បដិបទា ទិប្ផាភិញ្ញា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខវេ ចតស្សោ បដិបទាតិ ។

[១៤] ចតស្សោ ឥមា ភិក្ខវេ បដិបទា ។ កតមា ចតស្សោ ។ អក្ខមា បដិបទា ខមា បដិបទា ឧមា បដិបទា សមា បដិបទា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ អក្ខមា បដិបទា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ អក្កោសន្តំ បច្ចក្កោសតិ ហេសន្តំ បដិហេសតិ ភណ្ឌន្តំ បដិភណ្ឌតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អក្ខមា បដិបទា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ ខមា បដិបទា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ អក្កោសន្តំ ន បច្ចក្កោសតិ ហេសន្តំ ន បដិហេសតិ ភណ្ឌន្តំ ន បដិភណ្ឌតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ខមា បដិបទា ។

ឥន្ទ្រិយទាំង ៥ នេះ គឺសទ្ធិន្ទ្រិយ វីរិយិន្ទ្រិយ សតិន្ទ្រិយ សមាធិន្ទ្រិយ បញ្ញិន្ទ្រិយ ក្ងៀវក្ងា រមែងកើតប្រាកដដល់ភិក្ខុនោះ ព្រោះតែឥន្ទ្រិយទាំង ៥ នេះក្ងៀវក្ងាដែរ ភិក្ខុនោះ ក៏សម្រេចអនន្តរិយគុណ ដើម្បីអស់អាសវៈទាំងឡាយបានធាប់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ប្រតិប័ទស្រួល ទាំងត្រាស់ដឹងក៏បានធាប់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទាមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

[១៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទានេះ មាន ៤ យ៉ាង ។ បដិបទា ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺប្រតិប័ទមិនអត់ធន់ ១ ប្រតិប័ទអត់ធន់ ១ ប្រតិប័ទទូន្មាន (ឥន្ទ្រិយ) ១ ប្រតិប័ទសូប់រម្ងាប់ (វិតក្ក:) ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រតិប័ទមិនអត់ធន់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជេរតបនឹងបុគ្គលដែលជេរ ខឹងតបនឹងបុគ្គលដែលខឹង ប្រកួតប្រកាន់តបនឹងបុគ្គលដែលប្រកួតប្រកាន់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ប្រតិប័ទមិនអត់ធន់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រតិប័ទអត់ធន់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនជេរតបនឹងបុគ្គលដែលជេរ មិនខឹងតបនឹងបុគ្គលដែលខឹង មិនប្រកួតប្រកាន់តបនឹងបុគ្គលដែលប្រកួតប្រកាន់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ប្រតិប័ទអត់ធន់ ។

កតមា ច កិក្ខវេ ឧមា បដិបទា ។ ឥធ កិក្ខវេ
ភិក្ខុ ចក្ខុនា រូបំ ឌិស្វា ន និមិត្តគ្គាហី ហោតិ
ណានុព្យញ្ជនគ្គាហី យត្វាធិការណមេនំ ចក្ខុន្ទ្រិយំ
អសំវុតំ វិហរន្តំ អភិជ្ឈាទោមនស្សា ចាបកា អកុ-
សលា ធម្មា អន្វាស្សវេយ្យុំ តស្ស សំវរាយ បដិ-
បជ្ជតិ រក្ខតិ ចក្ខុន្ទ្រិយំ ចក្ខុន្ទ្រិយេ សំវរំ អាបជ្ជតិ
សោតេន សទ្ទំ សុត្វា... ឃានេន គន្ធំ ឃាយិត្វា...
ជិវ្ហាយ រសំ សាយិត្វា... កាយេន ផោដ្ឋព្ពំ
ផុសិត្វា... មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ ន និមិត្តគ្គាហី
ហោតិ ណានុព្យញ្ជនគ្គាហី យត្វាធិការណមេនំ មនិ-
ន្ទ្រិយំ អសំវុតំ វិហរន្តំ អភិជ្ឈាទោមនស្សា ចាបកា
អកុសលា ធម្មា អន្វាស្សវេយ្យុំ តស្ស សំវរាយ
បដិបជ្ជតិ រក្ខតិ មនិន្ទ្រិយំ មនិន្ទ្រិយេ សំវរំ អាបជ្ជតិ ។
អយំ វុច្ចតិ កិក្ខវេ ឧមា បដិបទា ។ កតមា
ច កិក្ខវេ សមា បដិបទា ។ ឥធ កិក្ខវេ ភិក្ខុ
ឧប្ផន្នំ កាមវិតក្កំ ណាធិវាសេតិ បជហតិ វិនោទេតិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រតិប័ទទ្ធាន (នូវឥន្ទ្រិយ) តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ឃើញរូបដោយចក្ខុ ហើយមិនកាន់យកនូវនិមិត្ត មិនកាន់យកនូវអនុព្យញ្ជនៈ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក គឺអភិជ្ឌានិងទោមនស្ស គប្បីជាប់តាមភិក្ខុ ដែលមិនសង្រួមចក្ខុន្ទ្រិយនុ៎ះ ព្រោះហេតុតែមិនសង្រួមចក្ខុន្ទ្រិយឯណា ប្រតិបត្តិដើម្បីសង្រួមចក្ខុន្ទ្រិយនោះ រក្សាចក្ខុន្ទ្រិយ ដល់នូវការសង្រួមក្នុងចក្ខុន្ទ្រិយ ឮសំឡេងដោយត្រចៀក... ធុំក្លិនដោយច្រមុះ... ទទួលរសដោយអណ្ដាត... ពាល់ត្រូវផោដ្ឋព្វៈដោយកាយ... ដឹងធម្មារម្មណ៍ដោយចិត្ត ហើយមិនកាន់យកនូវនិមិត្ត មិនកាន់យកនូវអនុព្យញ្ជនៈ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក គឺអភិជ្ឌានិងទោមនស្ស គប្បីជាប់តាមនូវភិក្ខុ ដែលជាអ្នកមិនសង្រួមមនិន្ទ្រិយនុ៎ះ ព្រោះហេតុតែមិនសង្រួមមនិន្ទ្រិយឯណា ប្រតិបត្តិដើម្បីសង្រួមមនិន្ទ្រិយនោះ រក្សាមនិន្ទ្រិយ ដល់នូវការសង្រួមក្នុងមនិន្ទ្រិយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ប្រតិប័ទទ្ធាន (នូវឥន្ទ្រិយ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រតិប័ទសូប់រម្ងាប់ (វិតក្ក:) តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មិនបណ្ដោយឲ្យកាមវិតក្ក: ដែលកើតឡើងហើយ អាស្រ័យនៅបាន គឺលះបង់ បន្ទោបង់

សមេតិ ញ្ញត្តីកហោតិ អនការំ តមេតិ ឧប្ផន្នំ ញ្ញាចាត-
រិតក្ខំ... ឧប្ផន្នំ រិហឹសារិតក្ខំ... ឧប្ផន្នុប្ផន្នេ ចាបកេ
អកុសលេ ធម្មេ ជានិហាសេតិ បជហតិ រិណោនេតិ
សមេតិ ញ្ញត្តីកហោតិ អនការំ តមេតិ ។ អយំ រុច្ចតិ
ភិក្ខវេ សមា បដិបទា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខវេ
ចតស្សោ បដិបទាតិ ។

[១៥] ចតស្សោ ឥមា ភិក្ខវេ បដិបទា ។ កតមា
ចតស្សោ ។ អក្ខមា បដិបទា ១មា បដិបទា
ឧមា បដិបទា សមា បដិបទា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ
អក្ខមា បដិបទា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ
អក្ខមោ ហោតិ សីតស្ស ឧណ្ហស្ស ជិឃច្ឆាយ បិបា-
សាយ ឌំសមកសវាតាតបសិរីសបសម្ផស្សានំ ទុរុត្តានំ
ទុរាគតានំ វចនបថានំ ឧប្ផន្នានំ សារីរិកានំ វេទនានំ
ទុក្ខានំ តិព្ពានំ ១រានំ កដុកានំ អសាតានំ អមនា-
ចានំ ចាណហារានំ អនធិវាសកជាតិកោ ហោតិ ។

រម្ងាប់ ធ្វើឲ្យវិនាស មិនឲ្យកើតមាន មិនបណ្តោយឲ្យព្យាបាទវិតក្ក: ដែលកើតឡើងហើយ... មិនបណ្តោយឲ្យវិហឹសាវិតក្ក: ដែលកើតឡើងហើយ... មិនបណ្តោយឲ្យអកុសលធម៌ទាំងឡាយ ដ៏អាក្រក់ ដែលកើតឡើងហើយរឿយៗ អាស្រ័យនៅបាន គឹលះបង់ បន្ទោបង់ រម្ងាប់ ធ្វើឲ្យវិនាស មិនឲ្យកើតមាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ប្រតិប័ទសូប់រម្ងាប់ (វិតក្ក:) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទា មាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

[១៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទានេះមាន ៤ យ៉ាង ។ បដិបទា ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺប្រតិប័ទមិនអត់ធន់ ១ ប្រតិប័ទអត់ធន់ ១ ប្រតិប័ទទូន្មាន (នូវឥន្ទ្រិយ) ១ ប្រតិប័ទសូប់រម្ងាប់ (វិតក្ក:) ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រតិប័ទមិនអត់ធន់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនអត់ធន់ ចំពោះត្រជាក់ ក្តៅ សេចក្តីឃ្លាន ស្រេក ចំពោះសម្ផស្សនៃរបោម មូស ខ្យល់ កម្តៅថ្ងៃ និងពស់តូច ពស់ធំ ចំពោះពាក្យសម្តីដែលអាក្រក់ជូជាតិ ជាអ្នកមិនអត់ធ្មត់ ចំពោះវេទនាដែលកើតឡើងក្នុងសរីរ:រាងកាយ ដែលជាទុក្ខក្ងៀវក្ងា ក្រហល់ក្រហាយ ខ្ជាចផ្សា មិនត្រជាក់ចិត្ត មិនគាប់ចិត្ត ដែលអាចនឹងធ្លាក់យកជីវិតទៅបាន ។

អយំ រុច្ចតិ ភិក្ខវេ អក្ខមា បដិបទា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ ខមា បដិបទា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ ខមោ ហោតិ សីតស្ស ឧណ្ហស្ស ជិឃច្ឆាយ បិបាសាយ ឌំសមកសវាតាតបសិរីសបសម្ផស្សានំ ទុរុត្តានំ ទុរាគតានំ វចនបថានំ ឧប្ផន្នានំ សារីរិកានំ វេទនានំ ទុក្ខានំ តិព្ភានំ ខរានំ កដុកានំ អសាតានំ អមនាបានំ ចាណាហារានំ អធិវាសកជាតិកោ ហោតិ ។ អយំ រុច្ចតិ ភិក្ខវេ ខមា បដិបទា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ ឧមា បដិបទា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ចក្ខុនា រូបំ ទិស្វា ន និមិត្តគ្គាហី ហោតិ នានុព្យញ្ជនគ្គាហី យត្វាធិការណមេនំ ចក្ខុន្ទ្រិយំ អសំវុតំ វិហរន្តំ អភិជ្ឌាទោមនស្សា បាបកា អកុសលា ធម្មា អន្វាស្សវេយ្យុំ តស្ស សំវរាយ បដិបជ្ជតិ រក្ខតិ ចក្ខុន្ទ្រិយំ ចក្ខុន្ទ្រិយេ សំវរំ អាបជ្ជតិ សោតេន សទ្ទំ សុត្វា... ឃានេន គន្ធំ ឃាយិត្វា... ជិវ្ហាយ រសំ សាយិត្វា... កាយេន ផោដ្ឋព្ពំ ផុសិត្វា... មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ ន និមិត្តគ្គាហី ហោតិ នានុព្យញ្ជនគ្គាហី

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ប្រតិប័ទមិនអត់ធន់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-ឡាយ ចុះប្រតិប័ទអត់ធន់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកអត់ធន់ ចំពោះត្រជាក់ ក្តៅ សេចក្តីឃ្លានស្រេក ចំពោះសម្ផស្សនៃរបោម មូស ខ្យល់ កម្តៅថ្ងៃ និងពស់តូចពស់ធំ ចំពោះពាក្យសម្តី ដែលអាក្រក់ ជួជាតិ ជាអ្នកអត់ធ្មត់ ចំពោះវេទនាដែលកើតឡើងក្នុងសរីរៈរាងកាយ ដែលជាទុក្ខក្ងៀវក្ងា ក្រហល់ក្រហាយ ខ្ជោចផ្សា មិនត្រជាក់ចិត្ត មិនគាប់ចិត្ត ដែលអាចនឹងធ្លាក់យកជីវិតទៅបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ប្រតិប័ទអត់ធន់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រតិប័ទទូន្មាន (នូវឥន្ទ្រិយ) តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ឃើញរូបដោយចក្ខុហើយ មិនកាន់យកនូវនិមិត្ត មិនកាន់យកនូវអនុព្យញ្ជនៈ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមកគឺអភិជ្ឌានិងទោមនស្ស គប្បីជាប់តាមនូវភិក្ខុ ដែលមិនសង្រួមនូវចក្ខុន្ទ្រិយនុ៎ះ ព្រោះហេតុតែមិនសង្រួមចក្ខុន្ទ្រិយឯណា ប្រតិបត្តិដើម្បីសង្រួមចក្ខុន្ទ្រិយនោះ រក្សាចក្ខុន្ទ្រិយ ដល់នូវការសង្រួមក្នុងចក្ខុន្ទ្រិយ ឮនូវសំឡេងដោយត្រចៀក... ធុំក្លិនដោយច្រមុះ... ទទួលរសដោយអណ្ដាត... ពាល់ត្រូវផោដ្ឋព្វៈដោយកាយ... ដឹងធម្មារម្មណ៍ដោយចិត្ត ហើយមិនកាន់យកនូវនិមិត្ត មិនកាន់យកនូវអនុព្យញ្ជនៈ

យត្វាធិការណាមេនំ មនិន្ទ្រិយំ អសំវុតំ វិហរន្តំ អភិជ្ឌា-
ទោមនស្សា ចាបកា អកុសលា ធម្មា អន្វាស្ស-
វេយ្យុំ តស្ស សំវរាយ បដិបជ្ជតិ រក្ខតិ មនិន្ទ្រិយំ
មនិន្ទ្រិយេ សំវរំ អាបជ្ជតិ ។ អយំ វុច្ចតិ
ភិក្ខវេ ឧមា បដិបទា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ
សមា បដិបទា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឧប្បន្នំ
កាមវិតក្កំ ជានាតិ ឧជ្ជហតិ វិនោទេតិ សមេតិ
ព្យន្តីករោតិ អនភាវំ គមេតិ ឧប្បន្នំ ព្យាបាទវិតក្កំ...
ឧប្បន្នំ វិហឹសាវិតក្កំ... ឧប្បន្នុប្បន្នេ ចាបកេ
អកុសលេ ធម្មេ ជានាតិ ឧជ្ជហតិ វិនោទេតិ
សមេតិ ព្យន្តីករោតិ អនភាវំ គមេតិ ។ អយំ
វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សមា បដិបទា ។ ឥមា ខោ
ភិក្ខវេ ចតស្សោ បដិបទាតិ ។

[១៦] ចតស្សោ ឥមា ភិក្ខវេ បដិបទា ។
កតមា ចតស្សោ ។ ទុក្ខា បដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា
ទុក្ខា បដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា សុខា បដិបទា
ទន្ធាភិញ្ញា សុខា បដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា ។

អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក គឺអភិជ្ឌានិងទោមនស្ស គប្បីជាប់តាមនូវភិក្ខុ ដែលមិនសង្រួមមនិន្ទ្រិយនុ៎ះ ព្រោះហេតុតែមិនសង្រួមមនិន្ទ្រិយ ឯណា ប្រតិបត្តិដើម្បីសង្រួមមនិន្ទ្រិយនោះ រក្សាមនិន្ទ្រិយ ដល់នូវការសង្រួមក្នុងមនិន្ទ្រិយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ប្រតិប័ទ ទ្ធានៈ (នូវឥន្ទ្រិយ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រតិប័ទសូប់រម្ងាប់ (វិតក្ក:) តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មិនបណ្តោយឲ្យកាមវិតក្ក: ដែលកើតឡើងហើយអាស្រ័យនៅបាន គឺលះបង់ បន្ទោបង់ រម្ងាប់ ធ្វើឲ្យវិនាស មិនឲ្យកើតមាន មិនបណ្តោយឲ្យព្យាបាទ-វិតក្ក: ដែលកើតឡើងហើយ... មិនបណ្តោយឲ្យវិហឹសាវិតក្ក:ដែលកើតឡើងហើយ... មិនបណ្តោយឲ្យអកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏អាក្រក់ ដែលកើតឡើងហើយរឿយៗ អាស្រ័យនៅបាន គឺលះបង់ បន្ទោបង់ រម្ងាប់ ធ្វើឲ្យវិនាស មិនឲ្យកើតមាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ប្រតិប័ទ សូប់រម្ងាប់ (វិតក្ក:) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទាមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

[១៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទានេះមាន ៤ យ៉ាង ។ បដិបទា ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺប្រតិប័ទលំបាក ទាំងត្រាស់ដឹង ក៏យឺតយូរ ១ ប្រតិប័ទលំបាក តែត្រាស់ដឹងបានធាប់ ១ ប្រតិប័ទស្រួល តែត្រាស់ដឹងយឺតយូរ ១ ប្រតិប័ទស្រួល ទាំងត្រាស់ដឹង ក៏បានធាប់ ១ ។

តត្រ កិ្ចវេ យាយំ បដិបទា ទុក្ខា ឧន្ធាភិញ្ញា អយំ កិ្ចវេ បដិបទា ឧភយេនេវ ហីនា អក្ខាយតិ យម្ហាយំ បដិបទា ទុក្ខា ឥមិនាចាយំ ហីនា អក្ខាយតិ យម្ហាយំ បដិបទា ឧន្ធា ឥមិនាចាយំ ហីនា អក្ខាយតិ ។ អយំ កិ្ចវេ បដិបទា ឧភ-យេនេវ ហីនា អក្ខាយតិ ។ តត្រ កិ្ចវេ យាយំ បដិបទា ទុក្ខា ទិប្ប្ភាភិញ្ញា អយំ កិ្ចវេ បដិបទា ទុក្ខត្តា ហីនា អក្ខាយតិ ។ តត្រ កិ្ចវេ យាយំ បដិបទា សុខា ឧន្ធាភិញ្ញា អយំ កិ្ចវេ បដិបទា ឧន្ធត្តា ហីនា អក្ខាយតិ ។ តត្រ កិ្ចវេ យាយំ បដិបទា សុខា ទិប្ប្ភាភិញ្ញា អយំ កិ្ចវេ បដិបទា ឧភយេនេវ បណីតា អក្ខាយតិ យម្ហាយំ បដិបទា សុខា ឥមិនាចាយំ បណីតា អក្ខាយតិ យម្ហាយំ បដិបទា ទិប្ប្ភា ឥមិនាចាយំ បណីតា អក្ខាយតិ ។ អយំ កិ្ចវេ បដិបទា ឧភយេនេវ បណីតា អក្ខាយតិ ។ ឥមា ខោ កិ្ចវេ ចតស្សោ បដិ-បទាតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាបដិបទាទាំង ៤ យ៉ាងនោះ បដិបទាណា ទាំងមានសេចក្តីលំបាក ទាំងត្រាស់ដឹងបានក៏យឺតយូរ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទានេះ ចាត់ជាថោកទាប ដោយហេតុ ២ ស្ថាន គឺថាប្រតិប័ទលំបាក ចាត់ជាថោកទាប ដោយប្រតិប័ទលំបាក ១ ប្រតិប័ទត្រាស់ដឹងបានយឺតយូរ ចាត់ជាថោកទាប ដោយសេចក្តីយឺតយូរ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះចាត់ជាបដិបទាថោកទាប ដោយហេតុ ២ ស្ថាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាបដិបទាទាំង ៤ យ៉ាងនោះ បដិបទាណាលំបាក ត្រាស់ដឹងបានធាប់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទានេះ ចាត់ជាថោកទាប ព្រោះសេចក្តីលំបាក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាបដិបទាទាំង ៤ យ៉ាងនោះ បដិបទាណាស្រួល តែទាស់ត្រាស់ដឹងយឺតយូរ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទានេះចាត់ជាថោកទាប ព្រោះត្រាស់ដឹងយឺតយូរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាបដិបទាទាំង ៤ នោះ បដិបទាណាស្រួល ទាំងត្រាស់ដឹងក៏ធាប់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទានេះ ចាត់ជាថ្លៃថ្នូ ដោយហេតុ ២ ស្ថាន គឺថាប្រតិប័ទស្រួល ចាត់ជាថ្លៃថ្នូ ដោយប្រតិប័ទ ១ បដិបទាណា ត្រាស់ដឹងបានធាប់ ចាត់ជាថ្លៃថ្នូ ដោយការត្រាស់ដឹងបានធាប់ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះចាត់ជាបដិបទាថ្លៃថ្នូ ដោយហេតុ ២ ស្ថាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទាមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

[១៧] អថខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ យេនាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មតា មហាមោគ្គល្លានេន សទ្ធឹ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កថំ សារាណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ អាយស្មន្តំ មហាមោគ្គល្លានំ ឯតទវោច ចតស្សោ ឥមា អាវុសោ មោគ្គល្លាន បដិបទា ។ កតមា ចតស្សោ ។ ទុក្ខា បដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា ទុក្ខា បដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា សុខា បដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា សុខា បដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា ។ ឥមា ខោ អាវុសោ ចតស្សោ បដិបទា ។ ឥមាសំ អាវុសោ ចតស្សន្នំ បដិបទានំ កតមំ តេ បដិបទំ អាគម្ម អនុចាទាយ អាសវេហិ ចិត្តំ វិមុត្តន្តិ ។ ចតស្សោ ឥមា អាវុសោ សារីបុត្ត បដិបទា ។ កតមា ចតស្សោ ។ ទុក្ខា បដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា ទុក្ខា បដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា សុខា បដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា សុខា បដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា ។ ឥមា ខោ អាវុសោ ចតស្សោ បដិបទា ។

[១៧] គ្រានោះ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ចូលទៅរកព្រះមហា-
មោគ្គល្លានមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយជា
មួយនឹងព្រះមហាមោគ្គល្លានមានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ
និងពាក្យដែលគួររឭកហើយ ក៏គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះសារីបុត្ត
មានអាយុ គង់នៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏បានពោលនឹងព្រះមហា-
មោគ្គល្លានមានអាយុថា ម្នាលអាវុសោមោគ្គល្លាន បដិបទានេះមាន ៤ ។
បដិបទា ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺប្រតិប័ទលំបាក ទាំងត្រាស់ដឹងយឺតយូរ ១
ប្រតិប័ទលំបាក តែត្រាស់ដឹងបានធាប់ ១ ប្រតិប័ទស្រួល តែទាស់ត្រាស់
ដឹងយឺតយូរ ១ ប្រតិប័ទស្រួលទាំងត្រាស់ដឹងក៏បានធាប់ ១ ។ ម្នាល
អាវុសោ បដិបទាមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលអាវុសោ បណ្តា
បដិបទាទាំង ៤ នេះ ចិត្តអ្នកអាស្រ័យនូវបដិបទាណា ទើបរួចចាក
អាសវៈទាំងឡាយ ព្រោះមិនប្រកាន់មាំ ។ ម្នាលអាវុសោសារីបុត្ត
បដិបទានេះមាន ៤ ។ បដិបទា ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺប្រតិប័ទលំបាក
ទាំងត្រាស់ដឹងយឺតយូរ ១ ប្រតិប័ទលំបាក តែត្រាស់ដឹងបានធាប់ ១
ប្រតិប័ទស្រួល តែទាស់ត្រាស់ដឹងយឺតយូរ ១ ប្រតិប័ទស្រួលទាំងត្រាស់
ដឹងក៏បានធាប់ ១ ។ ម្នាលអាវុសោ បដិបទាមាន ៤ យ៉ានេះឯង ។

ឥមាសំ អាវុសោ ចតស្សន្នំ បដិបទានំ យាយំ បដិបទា ទុក្ខា ទិប្ប្ភាកិញ្ញា ឥមំ មេ បដិបទំ អាគម្ម អនុចាទាយ អាសវេហិ ចិត្តំ វិមុត្តន្តិ ។

[១៨] អថខោ អាយស្មា មហាមោគ្គលានោ យេនាយស្មា សារីបុត្តោ តេនុបសង្ក្រមិ ឧបសង្ក្រមិត្វា អាយស្មតា សារីបុត្តេន សទ្ធឹ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កថំ សារាណីយំ រីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា មហាមោគ្គលានោ អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ ឯតទវោច ចតស្សោ ឥមា អាវុសោ សារីបុត្ត បដិបទា ។ កតមា ចតស្សោ ។ ទុក្ខា បដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា ទុក្ខា បដិបទា ទិប្ប្ភាកិញ្ញា សុខា បដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា សុខា បដិបទា ទិប្ប្ភាកិញ្ញា ។ ឥមា ខោ អាវុសោ ចតស្សោ បដិបទា ។ ឥមាសំ អាវុសោ ចតស្សន្នំ បដិបទានំ កតមំ តេ បដិបទំ អាគម្ម អនុចាទាយ អាសវេហិ ចិត្តំ វិមុត្តន្តិ ។ ចតស្សោ ឥមា អាវុសោ មោគ្គលាន បដិបទា ។ កតមា ចតស្សោ ។ ទុក្ខា បដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា

ម្នាលអាវុសោ បណ្តាបដិបទាទាំង ៤ នេះ ចិត្តខ្ញុំអាស្រ័យនូវបដិបទា ដែលជាប្រតិប័ទលំបាក តែត្រាស់ដឹងបានធាប់នេះ ទើបរួចចាកអាសវៈ ព្រោះមិនប្រកាន់មាំ ។

[១៨] គ្រានោះ ព្រះមហាមោគ្គល្លានមានអាយុ ចូលទៅរកព្រះសារីបុត្តមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងព្រះសារីបុត្តមានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនិងពាក្យដែលគួររឭកហើយ ក៏គង់នៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះមហាមោគ្គល្លានមានអាយុ គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានពោលពាក្យនេះនឹងព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោសារីបុត្ត បដិបទានេះ មាន ៤ ។ បដិបទា ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺប្រតិប័ទលំបាកទាំងត្រាស់ដឹងក៏យឺតយូរ ១ ប្រតិប័ទលំបាក តែត្រាស់ដឹងបានធាប់ ១ ប្រតិប័ទស្រួល តែត្រាស់ដឹងយឺតយូរ ១ ប្រតិប័ទស្រួលទាំងត្រាស់ដឹងក៏បានធាប់ ១ ។ ម្នាលអាវុសោ បដិបទាមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលអាវុសោ បណ្តាបដិបទាទាំង ៤ នេះ ចិត្តអ្នកអាស្រ័យនូវបដិបទា ដែលនាំឲ្យរួចចាកអាសវៈទាំងឡាយ ព្រោះមិនប្រកាន់មាំ ។ ម្នាលអាវុសោមោគ្គល្លាន បដិបទានេះមាន ៤ ។ បដិបទា ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺប្រតិប័ទលំបាក ទាំងត្រាស់ដឹងក៏យឺតយូរ ១

ទុក្ខា បដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា សុខា បដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា សុខា បដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា ។ ឥមា ខោ អាវុសោ ចតស្សោ បដិបទា ។ ឥមាសំ អាវុសោ ចតស្សន្នំ បដិបទានំ យាយំ បដិបទា សុខា ខិប្បាភិញ្ញា ឥមំ មេ បដិបទំ អាគម្ម អនុបាទាយ អាសវេហិ ចិត្តំ វិមុត្តន្តិ ។

[១៩] ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជ-មានា លោកស្មឹ ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សសង្ខារបរិនិព្វាយី ហោតិ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ កាយស្ស ភេទា សសង្ខារបរិនិព្វាយី ហោតិ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ អសង្ខារបរិនិព្វាយី ហោតិ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ កាយស្ស ភេទា អសង្ខារបរិ-និព្វាយី ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ បុគ្គលោ[១] ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សសង្ខារបរិនិព្វាយី ហោតិ ។

១ ម. ឯកច្ចោ បុគ្គលោ ។

ប្រតិប័ទលំបាក តែត្រាស់ដឹងបានធាប់ ១ ប្រតិប័ទស្រួល តែត្រាស់ដឹងយឺតយូរ ១ ប្រតិប័ទស្រួលទាំងត្រាស់ដឹងក៏បានធាប់ ១ ។ ម្នាលអាវុសោ បដិបទាមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលអាវុសោ បណ្តាបដិបទាទាំង ៤ នេះ ចិត្តខ្ញុំអាស្រ័យនូវបដិបទា ដែលជាប្រតិប័ទស្រួលទាំងត្រាស់ដឹងបានធាប់នេះ ទើបរួចចាកអាសវៈទាំងឡាយ ព្រោះមិនប្រកាន់មាំ ។

[១៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៤ ពួកនេះ រមែងមានប្រាកដនៅក្នុងលោក ។ បុគ្គល ៤ ពួក ដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាសសង្ខារបរិនិព្វាយី[១] ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ លុះបែកធ្លាយរាងកាយទៅ ទើបជាសសង្ខារបរិនិព្វាយី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអសង្ខារបរិនិព្វាយី[២] ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ លុះបែកធ្លាយរាងកាយទៅ ទើបជាអសង្ខារបរិនិព្វាយី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-ឡាយ ចុះបុគ្គលជាសសង្ខារបរិនិព្វាយី ក្នុងបច្ចុប្បន្ន តើដូចម្តេច ។

---

១ បុគ្គលដែលដល់ព្រះអរហត្តប្រកបដោយសេចក្តីព្យាយាម ហៅថា សសង្ខារបរិនិព្វាយី ។
២ បុគ្គលដែលដល់ព្រះអរហត្ត មិនបាច់ប្រកបដោយសេចក្តីព្យាយាម ហៅថា អសង្ខារ-បរិនិព្វាយី ។ អដ្ឋកថា ។

ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អសុភានុបស្សី កាយេ វិហរតិ អាហារេ បដិក្កូលសញ្ញី សព្វលោកេ អនភិរតសញ្ញី សព្វសង្ខារេសុ អនិច្ចានុបស្សី មរណសញ្ញា ខោ បនស្ស អជ្ឈត្តំ សុបដ្ឋិតា ហោតិ ។ សោ ឥមានិ បញ្ច សេក្ខពលានិ ឧបនិស្សាយ វិហរតិ សទ្ធាពលំ ហិរិពលំ ឱត្តប្បពលំ វីរិយពលំ បញ្ញាពលំ តស្មិ-មានិ បញ្ចិន្ទ្រិយានិ អធិមត្តានិ ចាតុភវន្តិ សទ្ធិន្ទ្រិយំ វីរិយិន្ទ្រិយំ សតិន្ទ្រិយំ សមាធិន្ទ្រិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយំ សោ ឥមេសំ បញ្ចន្នំ ឥន្ទ្រិយានំ អធិមត្តត្តា ឥធេវ ធម្មេ សសង្ខារបរិនិព្ពាយី ហោតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ ឥធេវ ធម្មេ សសង្ខារបរិនិព្ពាយី ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ បុគ្គលោ កាយស្ស ភេទា សសង្ខារ-បរិនិព្ពាយី ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អសុភានុបស្សី កាយេ វិហរតិ អាហារេ បដិក្កូលសញ្ញី សព្ព-លោកេ អនភិរតសញ្ញី សព្វសង្ខារេសុ អនិច្ចានុបស្សី មរណសញ្ញា ខោ បនស្ស អជ្ឈត្តំ សុបដ្ឋិតា ហោតិ ។ សោ ឥមានិ បញ្ច សេក្ខពលានិ ឧបនិស្សាយ វិហរតិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ពិចារណាឃើញគ្រឿងមិនស្អាតក្នុងកាយ កំណត់សេចក្តីបដិកូលក្នុងអាហារ កំណត់សេចក្តីមិនត្រេកអរ ក្នុងលោកទាំងពួង ឃើញនូវសេចក្តីមិនទៀង ក្នុងសង្ខារទាំងពួង មួយទៀត ភិក្ខុនោះ កំណត់សេចក្តីស្លាប់ តម្កល់ទុកដោយប្រពៃឲ្យដ៏ខាងក្នុង ។ ភិក្ខុនោះ តែងអាស្រ័យនូវសេក្ខពល (ធម៌ជាកម្លាំងព្រះសេក្ខៈ) ៥ នេះ គឺសទ្ធាពល ហិរិពល ឱត្តប្បពល វីរិយពល បញ្ញាពល ឥន្ទ្រិយ ៥ នេះ គឺសទ្ធិន្ទ្រិយ វីរិយិន្ទ្រិយ សតិន្ទ្រិយ សមាធិន្ទ្រិយ បញ្ញិន្ទ្រិយ ដ៏ក្សៀវក្សា រមែងកើតប្រាកដដល់ភិក្ខុនោះ ព្រោះឥន្ទ្រិយទាំង ៥ នេះក្សៀវក្សាដែរ ភិក្ខុនោះក៏ជាសសង្ខារបរិនិព្វាយីក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសសង្ខារបរិនិព្វាយីក្នុងបច្ចុប្បន្នយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលលុះបែកធ្លាយរាងកាយទៅ ទើបជាសសង្ខារបរិនិព្វាយី តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ពិចារណាឃើញគ្រឿងមិនស្អាតក្នុងកាយ កំណត់សេចក្តីបដិកូលក្នុងអាហារ កំណត់សេចក្តីមិនត្រេកអរក្នុងលោកទាំងពួង ឃើញនូវសេចក្តីមិនទៀង ក្នុងសង្ខារទាំងពួងមួយទៀត ភិក្ខុនោះ កំណត់សេចក្តីស្លាប់ តម្កល់ទុកដោយប្រពៃឲ្យដ៏ខាងក្នុង ។ ភិក្ខុនោះ តែងអាស្រ័យនូវសេក្ខពលទាំង ៥ នេះ

សទ្ធាពលំ ហិរិពលំ ឱត្តប្បពលំ វីរិយពលំ បញ្ញាពលំ
តស្សិមានិ បញ្ចិន្ទ្រិយានិ មុទ្ធនិ ចាតុកវន្តិ សទ្ធិន្ទ្រិយំ
វីរិយិន្ទ្រិយំ សតិន្ទ្រិយំ សមាធិន្ទ្រិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយំ សោ
ឥមេសំ បញ្ចន្នំ ឥន្ទ្រិយានំ មុទ្ធុត្តា ការយស្ស
ភេទា សសង្ខារបរិនិព្ពាយី ហោតិ ។ ឯវំ ខោ
ភិក្ខវេ បុត្តលោ ការយស្ស ភេទា សសង្ខារបរិ-
និព្ពាយី ហោតិ ។ ការជញ្ញ ភិក្ខវេ បុត្តលោ
ជិណ្ណេ ជម្មេ អសង្ខារបរិនិព្ពាយី ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ
ភិក្ខុ វិវិច្ចេវ ការាមេហិ ។ បេ ។ បឋមំ ឈានំ
ឧបសម្ប្បជ្ជ វិហរតិ វិតក្ការវិចារានំ រូបសមា ។ បេ ។
ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្ប្បជ្ជ វិហរតិ ទីតិយា ច
ភ្ជាតា ។ បេ ។ តតិយំ ឈានំ ឧបសម្ប្បជ្ជ វិហរតិ
សុខស្ស ច បហានា ទុក្ខស្ស ច បហានា ។ បេ ។
ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្ប្បជ្ជ វិហរតិ ។ សោ ឥមានិ
បញ្ច សេក្ខពលានិ ឧបនិស្សាយ វិហរតិ សទ្ធា-
ពលំ ហិរិពលំ ឱត្តប្បពលំ វីរិយពលំ បញ្ញាពលំ

គឺសទ្ធាពល ហិរិពល ឱត្តប្ប៉ាពល វីរិយពល បញ្ញាពល ឥន្ទ្រិយ ៥ នេះគឺ សទ្ធិន្ទ្រិយ វីរិយិន្ទ្រិយ សតិន្ទ្រិយ សមាធិន្ទ្រិយ បញ្ញិន្ទ្រិយ នៅទន់ខ្សោយ រមែងកើតប្រាកដដល់ភិក្ខុនោះ ព្រោះឥន្ទ្រិយទាំង ៥ នេះ នៅទន់ខ្សោយដែរ ភិក្ខុនោះ លុះបែកធ្លាយរាងកាយទៅ ទើបជាសសង្ខារបរិនិព្វាយី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលលុះបែកធ្លាយរាងកាយទៅ ទើបជាសសង្ខារបរិនិព្វាយីយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលជាអសង្ខារបរិនិព្វាយី ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ។ បេ ។ ចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ព្រោះរម្ងាប់នូវវិតក្ក: វិចារ: ។ បេ ។ ចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន ព្រោះនឿយណាយចាកបីតិផង ។ បេ ។ ចូលកាន់តតិយជ្ឈាន ព្រោះលះបង់នូវសុខផង លះបង់នូវទុក្ខផង ។ បេ ។ ចូលកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន ។ ភិក្ខុនោះ តែងអាស្រ័យនូវសេក្ខពលទាំង ៥ នេះ គឺសទ្ធាពល ហិរិពល ឱត្តប្ប៉ាពល វីរិយពល បញ្ញាពល

តស្មិមានិ បញ្ចិន្ទ្រិយានិ អធិមត្តានិ ឆាតុភវន្តិ សទ្ធិ-
ន្ទ្រិយំ វីរិយិន្ទ្រិយំ សតិន្ទ្រិយំ សមាធិន្ទ្រិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយំ
សោ ឥមេសំ បញ្ចន្នំ ឥន្ទ្រិយានំ អធិមត្តត្តា ទិដ្ឋេវ ធម្មេ
អសង្ខារបរិនិព្វាយី ហោតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ
ទិដ្ឋេវ ធម្មេ អសង្ខារបរិនិព្វាយី ហោតិ ។ កថញ្ច
ភិក្ខវេ បុគ្គលោ កាយស្ស ភេទា អសង្ខារបរិនិព្វាយី
ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វិវិច្ចេវ កាមេហិ ។ បេ ។
បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ វិតក្កវិចារានំ វូប-
សមា ។ បេ ។ ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ បីតិយា
ច វិរាគា ។ បេ ។ តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ
សុខស្ស ច បហានា ទុក្ខស្ស ច បហានា ។ បេ ។
ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ សោ ឥមានិ បញ្ច
សេក្ខពលានិ ឧបនិស្សាយ វិហរតិ សទ្ធាពលំ ហិរិពលំ
ឱត្តប្បពលំ វីរិយពលំ បញ្ញាពលំ តស្មិមានិ បញ្ចិន្ទ្រិ-
យានិ មុទូនិ ឆាតុភវន្តិ សទ្ធិន្ទ្រិយំ វីរិយិន្ទ្រិយំ សតិន្ទ្រិយំ
សមាធិន្ទ្រិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយំ សោ ឥមេសំ បញ្ចន្នំ ឥន្ទ្រិយានំ
មុទុត្តា កាយស្ស ភេទា អសង្ខារបរិនិព្វាយី ហោតិ ។

ឥន្ទ្រិយទាំង ៥ នេះ គឺសទ្ធិន្ទ្រិយ វីរិយិន្ទ្រិយ សតិន្ទ្រិយ សមាធិន្ទ្រិយ បញ្ញិន្ទ្រិយ ដ៏ក្ងៀវក្ងា រមែងកើតប្រាកដដល់ភិក្ខុនោះ ព្រោះឥន្ទ្រិយទាំង ៥ នេះ ក្ងៀវក្ងាដែរ ភិក្ខុនោះ ទើបជាអសង្ខារបរិនិព្វាយី ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាអសង្ខារបរិនិព្វាយី ក្នុងបច្ចុប្បន្ន យ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គល លុះតែបែកធ្លាយរាងកាយទៅ ទើបជាអសង្ខារបរិនិព្វាយី តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សូប់ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ។ បេ ។ ចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ព្រោះរម្ងាប់នូវវិតក្ក:និងវិចារ: ។ បេ ។ ចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន ព្រោះនឿយណាយចាកបីតិផង ។ បេ ។ ចូលកាន់តតិយជ្ឈាន ព្រោះលះបង់នូវសុខផង លះបង់នូវទុក្ខផង ។ បេ ។ ក៏ចូលកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន ភិក្ខុនោះ តែងអាស្រ័យនូវសេក្ខពលទាំង ៥ នេះ គឺសទ្ធាពល ហិរិពល ឱត្តប្បពល វីរិយពល បញ្ញាពល ឥន្ទ្រិយទាំង ៥ នេះ គឺសទ្ធិន្ទ្រិយ វីរិយិន្ទ្រិយ សតិន្ទ្រិយ សមាធិន្ទ្រិយ បញ្ញិន្ទ្រិយ នៅទន់ខ្សោយ រមែងកើតប្រាកដដល់ភិក្ខុនោះ ព្រោះតែឥន្ទ្រិយទាំង ៥ នេះ នៅទន់ខ្សោយដែរ ភិក្ខុនោះ លុះបែកធ្លាយរាងកាយទៅ ទើបជាអសង្ខារបរិនិព្វាយី ។

ឯវํ ខោ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ ការយស្ស ភេជ្ជ អសជ្ជារបរិនិព្ពាយី ហោតិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មិន្តិ ។

[២០] ឯកំ សមយំ អាយស្មា អានន្ទោ ការ-សម្ពិយំ វិហរតិ ឃោសិតារាមេ ។ តត្រ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ភិក្ខូ អាមន្តេសិ អាវុសោ ភិក្ខូតិ ។ អាវុសោតិ ខោ តេ ភិក្ខូ អាយស្មតោ អានន្ទស្ស បច្ចស្សោសុំ ។ អាយស្មា អានន្ទោ ឯតទវោច យោ ហិ ការោចិ អាវុសោ ភិក្ខុ វា ភិក្ខុនី វា មម សន្តិកេ អរហត្តប្បត្តឺ ព្យាការោតិ សព្វេសោ ចតូហិ មត្តេហិ ឯតេសំ វា អញ្ញតរេន ។ ការតមេហិ ចតូហិ ។ ឥធាវុសោ ភិក្ខុ សមថបុព្ពង្គមំ វិបស្សនំ ភាវេតិ តស្ស សមថ-បុព្ពង្គមំ វិបស្សនំ ភាវយតោ មត្តោ សញ្ជាយតិ[១] ។ សោ តំ មត្តំ អាសេវតិ ភាវេតិ ពហុលីការោតិ តស្ស តំ មត្តំ អាសេវតោ ភាវយតោ ពហុលីការោតោ សញ្ជោជនានិ បហីយន្តិ អនុសយា ព្យន្តីហោន្តិ ។

---

១ ម. បញ្ញាយតីតិ ទិស្សតិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលលុះតែបែកធ្លាយរាងកាយទៅ ទើបជាអសង្ខារបរិនិព្វាយី យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលទាំង ៤ ពួកនេះ រមែងមានប្រាកដនៅក្នុងលោក ។

[២០] សម័យមួយ ព្រះអានន្ទមានអាយុ នៅក្នុងឃោសិតារាមជិតក្រុងកោសម្ពី ។ ក្នុងទីនោះ ព្រះអានន្ទមានអាយុ បានហៅភិក្ខុទាំងឡាយ មកថា ម្នាលភិក្ខុមានអាយុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះទទួលតបថេរវាចានៃព្រះអានន្ទមានអាយុថា ករុណា អាវុសោ ។ ព្រះអានន្ទមានអាយុ ក៏បានពោលពាក្យដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ សហធម្មិកឯណាមួយ ជាភិក្ខុក្តី ភិក្ខុនីក្តី ព្យាករនូវការដល់ព្រះអរហត្ត ក្នុងសំណាក់ខ្ញុំ ដោយមគ្គទាំង ៤ ឬបណ្តាមគ្គទាំង ៤ នុ៎ះ មគ្គណាមួយ ដោយអាការទាំងពួង ។ មគ្គទាំង ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើនវិបស្សនា មានសមថ:ជាប្រធាន កាលលោកចម្រើនវិបស្សនា មានសមថ:ជាប្រធាន មគ្គក៏កើតឡើង ។ លោកក៏បន្ទុំ ចម្រើន ធ្វើឲ្យច្រើននូវមគ្គនោះ កាលបើលោកបន្ទុំ ចម្រើន ធ្វើឲ្យច្រើនឡើងនូវមគ្គនោះ លោកក៏អាចលះបង់សញ្ញោជន:ទាំងឡាយបាន ទាំងអនុស័យក៏អស់ទៅ ។

បុន ចបរំ អាវុសោ ភិក្ខុ វិបស្សនាបុព្វង្គមំ សមថំ ភាវេតិ តស្ស វិបស្សនាបុព្វង្គមំ សមថំ ភាវយតោ មគ្គោ សញ្ជាយតិ ។ សោ តំ មគ្គំ អាសេវតិ ភាវេតិ ពហុលីករោតិ តស្ស តំ មគ្គំ អាសេវតោ ភាវយតោ ពហុលីករោតោ សញ្ញោជនានិ បហីយន្តិ អនុសយា ព្យន្តីហោន្តិ ។ បុន ចបរំ អាវុសោ ភិក្ខុ សមថវិបស្សនំ យុគនទ្ធំ ភាវេតិ តស្ស សមថវិបស្សនំ យុគនទ្ធំ ភាវយតោ មគ្គោ សញ្ជា-យតិ ។ សោ តំ មគ្គំ អាសេវតិ ភាវេតិ ពហុលី-ករោតិ តស្ស តំ មគ្គំ អាសេវតោ ភាវយតោ ពហុលីករោតោ សញ្ញោជនានិ បហីយន្តិ អនុសយា ព្យន្តីហោន្តិ ។ បុន ចបរំ អាវុសោ ភិក្ខុនោ ធម្មុទ្ធច្ច-វិក្ខេបិតំ មានសំ[1] ហោតិ សោ អាវុសោ សមយោ យន្តំ ចិត្តំ អជ្ឈត្តំយេវ សន្តិដ្ឋតិ សន្និសីទតិ ឯកោទិ ហោតិ សមាធិយតិ តស្ស មគ្គោ សញ្ជាយតិ ។

---

១ ឱ. ធម្មុទ្ធច្ចវិគ្គហិតមានា ។

ចតុត្ថបណ្ណាសក បដិបទាវគ្គ ទី ២

ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុចម្រើនសមថ: មានវិបស្សនា ជាប្រធាន កាលលោកចម្រើនសមថ: មានវិបស្សនា ជាប្រធាន មគ្គ ក៏កើតឡើង ។ លោកក៏បន្ទុំ ចម្រើន ធ្វើឲ្យច្រើននូវមគ្គនោះ កាលបើ លោកបន្ទុំ ចម្រើន ធ្វើឲ្យច្រើននូវមគ្គនោះ លោកក៏អាចលះបង់សញ្ញោ-ជន:បាន ទាំងអនុស័យក៏អស់ទៅ ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុចម្រើនសមថ:និងវិបស្សនា ជាគូនឹងគ្នា កាលលោកចម្រើសមថ: និងវិបស្សនា ជាគូនឹងគ្នា មគ្គក៏កើតឡើង ។ លោកក៏បន្ទុំ ចម្រើន ធ្វើឲ្យច្រើននូវមគ្គនោះ កាលបើលោកបន្ទុំ ចម្រើន ធ្វើឲ្យច្រើននូវមគ្គ នោះ លោកក៏អាចលះបង់សញ្ញោជន:បាន ទាំងអនុស័យក៏អស់ទៅ ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ មួយទៀត ចិត្តរបស់ភិក្ខុដែលឧទ្ធច្ច: (វិបស្ស-នូបក្កិលេស ១០) ក្នុងសមថ:និងវិបស្សនាធម៌ក្លួចកាន់មាំ ម្នាលអាវុសោ ទាំងឡាយ ដល់សម័យដែលចិត្តឈប់នឹង សូប់ស្ងៀម មានអារម្មណ៍ ខ្ពស់ឯក នៅខាងក្នុង ជាសមាធិ មគ្គរមែងកើតឡើងដល់ភិក្ខុនោះ ។

សោ តំ មក្ខំ អាសេវតិ ភាវេតិ ពហុលីករោតិ តស្ស តំ មក្ខំ អាសេវតោ ភាវយតោ ពហុលីក-រោតោ សញ្ញោជនានិ បហីយន្តិ អនុសយា ព្យន្តី-ហោន្តិ ។ យោ ហិ ខោ ចិ អាវុសោ ភិក្ខុ វា ភិក្ខុនី វា មម សន្តិកេ អរហត្តប្ផត្តឿ ព្យាករោតិ សព្វេសោ ឥមេហិ ចតូហិ មគ្គេហិ ឯតេសំ វា អញ្ញតរេនាតិ ។

បដិបទាវគ្គោ ទុតិយោ ។

តស្សុទ្ទានំ

សង្ខ្ជិត្តំ វិត្ថតំ អសុតំ[1]
ទ្វេ ១មា ឧភយេន[2] ច
មោគ្គល្លានោ សារីបុត្តោ សង្ខ្ជារ
យុគនទ្ធេន ចាតិ ។

---

១ ឱ. អសុទ\ (អសុភន្តិ យុត្តតរ) ។ ២ ឱ. ទុតិយេន ច (ឧភយេន ចាតិ យុត្តតរ) ។

លោកក៏បន្ទុំ ចម្រើន ធ្វើឲ្យច្រើននូវមគ្គនោះ កាលបើលោកបន្ទុំ ចម្រើន ធ្វើឲ្យច្រើននូវមគ្គនោះ លោកក៏អាចលះបង់សញ្ញោជនៈទាំងឧ្រាយបាន ទាំងអនុស័យក៏អស់ទៅ ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឧ្រាយ សហធម្មិកឯណាមួយ ជាភិក្ខុក្តី ជាភិក្ខុនីក្តី ញ្យាក�នូវការដល់ព្រះអរហត្ត ក្នុងសំណាក់ខ្ញុំ ដោយមគ្គទាំង ៤ នេះ ឬក៏បណ្តាមគ្គទាំង ៤ នោះ ដោយមគ្គណាមួយ ដោយអាការទាំងពួងបាន ។

ចប់ បដិបទាវគ្គ ទី ២ ។

ឧទ្ទានៃបដិបទាវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីបដិបទា ៤ យ៉ាងដោយសង្ខេប ១ អំពីបដិបទា ៤ យ៉ាងដោយពិស្តារ ១ អំពីបដិបទា ៤ យ៉ាង មានភិក្ខុពិចារណាឃើញថា មិនស្អាតជាដើម ១ អំពីបដិបទា ៤ យ៉ាង មានសេចក្តីអត់ធន់ជាដើម ២ លើក អំពីបដិបទារួមគ្នាដោយចំណែកពីរ ១ អំពីរឿងព្រះមោគ្គល្លាន ១ អំពីព្រះសារីបុត្ត ១ អំពីសសង្ខារបរិនិព្វាយីជាដើម ១ អំពីការចម្រើនសមថៈនិងវិបស្សនាជាគូនឹងគ្នា ១ ។

សញ្ញោតនិយវគ្គោ ततियो

[២១] កាយេ ហ កិ ក្ខវេ សតិ កាយសញ្ញោតនា-
ហេតុ ឧប្ផជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខំ ហ ចាយ ហ កិ ក្ខវេ
សតិ វចីសញ្ញោតនាហេតុ ឧប្ផជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខ-
ទុក្ខំ មនេ ហ កិ ក្ខវេ សតិ មនោសញ្ញោតនាហេតុ
ឧប្ផជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខំ អវិជ្ជាបច្ចយា ហ ។
សាមំ ហ តំ កិ ក្ខវេ កាយសង្ខារំ អកិសង្ខ្ហោតិ
យំបច្ចយាស្ស តំ ឧប្ផជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខំ បរេ
ហ ស្ស តំ កិ ក្ខវេ កាយសង្ខារំ អកិសង្ខ្ហោន្តិ
យំបច្ចយាស្ស តំ ឧប្ផជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខំ
សម្ផ ជានោ ហ តំ កិ ក្ខវេ កាយសង្ខារំ អកិសង្ខ្ហោតិ
យំបច្ចយាស្ស តំ ឧប្ផជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខំ
អសម្ផ ជានោ ហ តំ កិ ក្ខវេ កាយសង្ខារំ អកិសង្ខ្ហោតិ
យំបច្ចយាស្ស តំ ឧប្ផជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខំ ។

សញ្ញេតនិយវគ្គ ទី ៣

[២១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើកាយទ្វារ[១] មាន សុខទុក្ខ ជាខាងក្នុង រមែងកើតឡើង ព្រោះកាយសញ្ញេតនា[២] ជាហេតុ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើវចីទ្វារមាន សុខទុក្ខជាខាងក្នុង រមែងកើតឡើង ព្រោះវចីសញ្ញេតនាជាហេតុ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមនោទ្វារមាន សុខទុក្ខជាខាងក្នុង រមែងកើតឡើង ព្រោះមនោ-សញ្ញេតនាជាហេតុ ឬ ព្រោះអវិជ្ជាជាបច្ច័យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលតាក់តែងកាយសង្ខារដោយខ្លួនឯង ដែលជាបច្ច័យ នាំឲ្យសុខទុក្ខ ជាខាងក្នុង កើតឡើងក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដទៃតាក់តែងកាយសង្ខារ ដែលជាបច្ច័យ នាំឲ្យសុខទុក្ខជាខាងក្នុង កើតឡើងក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានសេចក្តីដឹងច្បាស់[៣] តាក់តែងកាយ-សង្ខារ ដែលជាបច្ច័យ នាំឲ្យសុខទុក្ខជាខាងក្នុង កើតឡើងក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលមិនមានសេចក្តីដឹងច្បាស់ តាក់តែងកាយ-សង្ខារ ដែលជាបច្ច័យ នាំឲ្យសុខទុក្ខជាខាងក្នុង កើតឡើងក៏មាន ។

---

១ នឹងហៅថាកាយវិញ្ញត្តិដូច្នេះវិញក៏បាន ។ ២ ការសម្រេចនៃចេតនាក្នុងកាយទ្វារហៅថា កាយសញ្ញេតនា។ នោះមាន ២០ គឺជាកាមាវចរកុសល ៨ ជាអកុសល ១២ ។ វចីសញ្ញេតនា និងមនោសញ្ញេតនា ក៏ដូចគ្នានឹងកាយសញ្ញេតនាដែរ ។ ៣ គឺដឹងច្បាស់នូវកុសលថាកុសលមែន បើជាអកុសលថាអកុសលមែន ដូច្នេះជាដើម ។ អដ្ឋកថា ។

សាមំ វ តំ កិក្ខវេ រាជាសង្ខារំ អកិសង្ខ្ហោតិ យំបច្ចយាស្ស តំ ឧប្ផជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខំ បរេ វ ស្ស តំ កិក្ខវេ រាជាសង្ខារំ អកិសង្ខ្ហោន្តិ យំបច្ចយាស្ស តំ ឧប្ផជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខំ សម្ផជ្ជានោ វ តំ កិក្ខវេ រាជាសង្ខារំ អកិសង្ខ្ហោតិ យំបច្ចយាស្ស តំ ឧប្ផជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខំ អសម្ផជ្ជានោ វ តំ កិក្ខវេ រាជាសង្ខារំ អកិសង្ខ្ហោតិ យំបច្ចយាស្ស តំ ឧប្ផជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខំ ។ សាមំ វ តំ កិក្ខវេ មនោសង្ខារំ អកិសង្ខ្ហោតិ យំបច្ចយាស្ស តំ ឧប្ផជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខំ បរេ វ ស្ស កិក្ខវេ មនោសង្ខារំ អកិសង្ខ្ហោន្តិ យំបច្ចយាស្ស តំ ឧប្ផជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខំ សម្ផជ្ជានោ វ តំ កិក្ខវេ មនោសង្ខារំ អកិសង្ខ្ហោតិ យំបច្ចយាស្ស តំ ឧប្ផជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខំ អសម្ផជ្ជានោ វ តំ កិក្ខវេ មនោសង្ខារំ អកិសង្ខ្ហោតិ យំបច្ចយាស្ស តំ ឧប្ផជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខំ ។ ឥមេសុ កិក្ខវេ ឆម្ផេសុ អវិជ្ជា អនុបតិតា អវិជ្ជាយត្ថេ អសេសវិរាគនិរោធា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលតាក់តែងវចីសង្ខារដោយខ្លួនឯង ដែលជាបច្ច័យនាំឲ្យសុខទុក្ខជាខាងក្នុង កើតឡើងក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដទៃតាក់តែងវចីសង្ខារ ដែលជាបច្ច័យនាំឲ្យសុខទុក្ខជាខាងក្នុង កើតឡើងក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានសេចក្តីដឹងច្បាស់ តាក់តែងវចីសង្ខារ ដែលជាបច្ច័យនាំឲ្យសុខទុក្ខជាខាងក្នុង កើតឡើងក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលតាក់តែងមនោសង្ខារដោយខ្លួនឯង ដែលជាបច្ច័យនាំឲ្យសុខទុក្ខជាខាងក្នុង កើតឡើងក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដទៃតាក់តែងមនោសង្ខារ ដែលជាបច្ច័យនាំឲ្យសុខទុក្ខជាខាងក្នុង កើតឡើងក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានសេចក្តីដឹងច្បាស់ តាក់តែងមនោសង្ខារ ដែលជាបច្ច័យនាំឲ្យសុខទុក្ខជាខាងក្នុង កើតឡើងក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលមិនមានសេចក្តីដឹងច្បាស់ តាក់តែងមនោសង្ខារ ដែលជាបច្ច័យនាំឲ្យសុខទុក្ខជាខាងក្នុង កើតឡើងក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អវិជ្ជាតែងជាប់តាមទៅក្នុងធម៌ទាំងនេះ ព្រោះអវិជ្ជាវិនាសរលត់មិនមានសេសសល់

សោ ការយោ ន ហោតិ យំបច្ចយាស្ស តំ ឧប្បជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខំ សា វាចា ន ហោតិ យំបច្ចយាស្ស តំ ឧប្បជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខំ សោ មនោ ន ហោតិ យំបច្ចយាស្ស តំ ឧប្បជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខំ ខេត្តន្តំ ន ហោតិ... វត្ថុន្តំ ន ហោតិ... អាយតនន្តំ ន ហោតិ... អធិការណន្តំ ន ហោតិ យំបច្ចយាស្ស តំ ឧប្បជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខន្តិ ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ អត្តការប្បដិលាភា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ អត្ថិ ភិក្ខវេ អត្តការប្បដិលាភោ យស្មឹ អត្តការប្បដិលាភេ អត្តសញ្ចេតនា ឧមតិ នោ បរសញ្ចេតនា ។ អត្ថិ ភិក្ខវេ អត្តការប្បដិលាភោ យស្មឹ អត្តការប្បដិលាភេ បរសញ្ចេតនា ឧមតិ នោ អត្តសញ្ចេតនា ។ អត្ថិ ភិក្ខវេ អត្តការប្បដិលាភោ យស្មឹ អត្តការប្បដិលាភេ អត្តសញ្ចេតនា ច ឧមតិ បរសញ្ចេតនា ច ។ អត្ថិ ភិក្ខវេ អត្តការប្បដិលាភោ យស្មឹ អត្តការប្បដិលាភេ នេវ អត្តសញ្ចេតនា ឧមតិ នោ បរសញ្ចេតនា ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ អត្តការប្បដិលាភាតិ ។

កាយនោះ រមែងមិនជាបច្ច័យនាំឲ្យសុខទុក្ខជាខាងក្នុង កើតឡើងបាន វាចានោះ រមែងមិនជាបច្ច័យនាំឲ្យសុខទុក្ខជាខាងក្នុង កើតឡើងបាន ចិត្តនោះ រមែងមិនជាបច្ច័យនាំឲ្យសុខទុក្ខជាខាងក្នុង កើតឡើងបាន ខេត្ត រមែងមិនមាន... វត្ថុរមែងមិនមាន... អាយតនៈរមែងមិនមាន... អធិករណ៍ រមែងមិនជាបច្ច័យនាំឲ្យសុខទុក្ខជាខាងក្នុង កើតឡើងបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការបានអត្តភាពនេះមាន ៤ យ៉ាង ។ ការបាន អត្តភាព ៤ យ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការបានអត្តភាព ដែលសញ្ញេតនា របស់ខ្លួននាំទៅ មិនមែនជាសញ្ញេតនា របស់បុគ្គលដទៃ នាំទៅក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការបានអត្តភាព ដែល សញ្ញេតនា របស់បុគ្គលដទៃនាំទៅ មិនមែនជាសញ្ញេតនារបស់ខ្លួននាំទៅ ក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការបានអត្តភាព ដែលសញ្ញេតនា របស់ខ្លួននាំទៅផង សញ្ញេតនារបស់បុគ្គលដទៃនាំទៅផងក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការបានអត្តភាព ដែលសញ្ញេតនា របស់ខ្លួន នាំទៅក៏មិនមែន សញ្ញេតនារបស់បុគ្គលដទៃនាំទៅក៏មិនមែនក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការបានអត្តភាពមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

ឯវំ វុត្តេ អាយស្មា សារីបុត្តោ ភគវន្តំ ឯតទវោច ឥមស្ស ខ្វាហំ ភន្តេ ភគវតា សង្ខិត្តេន ភាសិ-តស្ស ឯវំ វិត្ថារេន អត្ថំ អាជានាមិ ។ តត្រ ភន្តេ យ្វាយំ អត្តភាវប្បដិលាភោ យស្មឹ អត្តភាវប្បដិលាភេ អត្តសញ្ចេតនា កមតិ នោ បរសញ្ចេតនា អត្តសញ្ចេតនាហេតុ តេសំ សត្តានំ តម្ហា កាយា ចុតិ ហោតិ ។ តត្រ ភន្តេ យ្វាយំ អត្តភាវប្បដិលាភោ យស្មឹ អត្តភាវប្បដិលាភេ បរ-សញ្ចេតនា កមតិ នោ អត្តសញ្ចេតនា បរសញ្ចេ-តនាហេតុ តេសំ សត្តានំ តម្ហា កាយា ចុតិ ហោតិ ។ តត្រ ភន្តេ យ្វាយំ អត្តភាវប្បដិលាភោ យស្មឹ អត្តភាវប្បដិលាភេ អត្តសញ្ចេតនា ច កមតិ បរសញ្ចេតនា ច អត្តសញ្ចេតនា ច បរសញ្ចេតនា ច ហេតុ តេសំ សត្តានំ តម្ហា កាយា ចុតិ ហោតិ ។

លុះព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភាសិតដែលព្រះអង្គសម្តែងសង្ខេបនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គអាចយល់សេចក្តីដោយពិស្តារបានយ៉ាងនេះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បណ្តាការបានអត្តភាពទាំង ៤ នោះ ការបានអត្តភាព ដែលសញ្ញេតនារបស់ខ្លួននាំទៅ មិនមែនជាសញ្ញេតនា របស់បុគ្គលដទៃនាំទៅ ការច្យុតចាកកាយនោះ របស់ពួកសត្វទាំងនោះ រមែងមាន ព្រោះសញ្ញេតនារបស់ខ្លួនជាហេតុ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បណ្តាការបានអត្តភាពទាំង ៤ នោះ ការបានអត្តភាព ដែលសញ្ញេតនារបស់បុគ្គលដទៃនាំទៅ មិនមែនសញ្ញេតនា របស់ខ្លួននាំទៅ ការច្យុតចាកកាយនោះ របស់ពួកសត្វទាំងនោះ រមែងមាន ព្រោះសញ្ញេតនារបស់បុគ្គលដទៃជាហេតុ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បណ្តាការបានអត្តភាពទាំង ៤ នោះ ការបានអត្តភាព ដែលសញ្ញេតនារបស់ខ្លួននាំទៅផង សញ្ញេតនារបស់បុគ្គលដទៃនាំទៅផង ការច្យុតចាកកាយនោះ របស់ពួកសត្វទាំងនោះ រមែងមាន ព្រោះសញ្ញេតនារបស់ខ្លួនជាហេតុផង ព្រោះសញ្ញេតនារបស់បុគ្គលដទៃជាហេតុផង ។

៤៩

តត្រ ភន្តេ យ្វាយំ អត្តភាវប្បដិលាភោ យស្មឹ អត្តភាវប្បដិលាភេ នេវ អត្តសញ្ចេតនា កមតិ នោ បរសញ្ចេតនា កតមេ តេន ទេវា ទដ្ឋព្វាតិ ។ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនុបគា សារីបុត្ត ទេវា តេន ទដ្ឋព្វាតិ ។ កោ នុ ខោ ភន្តេ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចេ សត្តា តម្ហា កាយា ចុតា អាគាមិនោ ហោន្តិ អាគន្តារោ ឥត្ថត្តំ ។ កោ បន ភន្តេ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចេ សត្តា តម្ហា កាយា ចុតា អនាគាមិនោ ហោន្តិ អនាគន្តារោ ឥត្ថត្តន្តិ ។ ឥធ សារីបុត្ត ឯកច្ចស្ស បុគ្គលស្ស ឱរម្ភាគិយានិ សញ្ញោជនានិ អប្បហីនានិ ហោន្តិ សោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ សោ តទស្សាទេតិ តំ និកាមេតិ តេន ច វិត្តឹ អាបជ្ជតិ តត្ថ ឋិតោ តទធិមុត្តោ តព្វហុលវិហារី អបរិហីនោ កាលំ កុរុមានោ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនុបគានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតិ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បណ្តាការបានអត្តភាពទាំង ៤ នោះ ការបានអត្តភាព ដែលសញ្ញតនា របស់ខ្លួននាំទៅក៏មិនមែន សញ្ញតនារបស់បុគ្គលដទៃនាំទៅក៏មិនមែន គេគប្បីឃើញថាបានដល់ទេវតាពួកណា ។ ម្នាលសារីបុត្ត គេឃើញថាបានដល់ទេវតា ដែលកើតក្នុងនេវសញ្ញា-នាសញ្ញាយតនៈ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះហេតុដូចម្តេច បច្ច័យដូចម្តេច ដែលនាំឲ្យសត្វពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ច្យុតចាកកាយ (នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ) នោះហើយ ជាអាគាមិបុគ្គល មកកាន់អត្តភាពនេះទៀត ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះហេតុដូចម្តេច បច្ច័យដូចម្តេច ដែលនាំឲ្យសត្វពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ច្យុតចាកកាយនោះហើយ ជាអនាគាមិបុគ្គល មិនមកកាន់អត្តភាពនេះទៀត ។ ម្នាលសារីបុត្ត បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនបានលះបង់ឱរម្ភាគិយសញ្ញោជនៈ តែបុគ្គលនោះ ក៏បានសម្រេចនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈក្នុងបច្ចុប្បន្ន បុគ្គលនោះក៏ត្រេកអរនឹងឈាននោះ ពេញចិត្តនឹងឈាននោះ ដល់នូវសេចក្តីរីករាយនិងឈាននោះ កាលលោកតាំងនៅក្នុងឈាននោះ ចុះចិត្តស៊ប់ក្នុងឈាននោះ សម្រេចសម្រាន្តដោយឈាននោះយ៉ាងច្រើន មិនបានឲ្យសាបសូន្យចាកឈាននោះទៅវិញ លុះដល់ធ្វើមរណកាលទៅ តែងទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតា ដែលកើតក្នុងនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ

សោ តតោ ចុតោ អាគាមី ហោតិ អាគន្តា ឥត្ថត្តំ ។ ឥធ បន សារីបុត្ត ឯកច្ចស្ស បុគ្គលស្ស ឱរម្ភាគិយានិ សញ្ញោជនានិ បហីនានិ ហោន្តិ សោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ សោ តទស្សាទេតិ តំ និកាមេតិ តេន ច វិត្តឹ អាបជ្ជតិ តត្ថ ឋិតោ តទធិមុត្តោ តព្វហុលវិហារី អបរិហីនោ កាលំ កុរុមានោ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនូបគានំ ទេវានំ សហាព្យតំ ឧបបជ្ជតិ សោ តតោ ចុតោ អនាគាមី ហោតិ អនាគន្តា ឥត្ថត្តំ ។ អយំ ខោ សារីបុត្ត ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចេ សត្តា តម្ហា កាយា ចុតា អាគាមិនោ ហោន្តិ អាគន្តារោ ឥត្ថត្តំ អយំ បន សារីបុត្ត ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចេ សត្តា តម្ហា កាយា ចុតា អនាគាមិនោ ហោន្តិ អនាគន្តារោ ឥត្ថត្តន្តិ ។

កាលបុគ្គលនោះ ច្យុតចាកកពនោះ ក៏ជាអាគាមិបុគ្គល មកកាន់អត្តភាពនេះទៀត ។ ម្នាលសារីបុត្ត ចំណែកបុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ លះបង់ឱរម្ភាគិយសញ្ញោជន: បុគ្គលនោះបានសម្រេចនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតន:ក្នុងបច្ចុប្បន្ន បុគ្គលនោះក៏ត្រេកអរនឹងឈាននោះ ពេញចិត្តនឹងឈាននោះ ដល់នូវសេចក្ដីរីករាយដោយឈាននោះ កាលលោកតាំងនៅក្នុងឈាននោះ ចុះចិត្តស៊ីប់ក្នុងឈាននោះ សម្រេចសម្រាន្តដោយឈាននោះយ៉ាងច្រើន មិនបានសាបសូន្យចាកឈាននោះទៅវិញ លុះដល់ធ្វើមរណកាលទៅ តែងទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតា ដែលកើតក្នុងនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតន: កាលបុគ្គលនោះច្យុតចាកកពនោះ ក៏ជាអនាគាមិបុគ្គល មិនមកកាន់អត្តភាពនេះទៀត ។ ម្នាលសារីបុត្ត នេះឯងជាហេតុ នេះឯងជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យសត្វពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ច្យុតចាកកាយនោះ បានជាអាគាមិ-បុគ្គល មកកាន់អត្តភាពនេះទៀត ម្នាលសារីបុត្ត នេះឯងជាហេតុ នេះឯងជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យសត្វពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ច្យុតចាកកាយនោះ បានជាអនាគាមិបុគ្គល មិនមកកាន់អត្តភាពនេះទៀត ។

[២២] តត្រ ខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ ភិក្ខូ អាមន្តេសិ អាវុសោ ភិក្ខូតិ ។ អាវុសោតិ ខោ តេ ភិក្ខូ អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស បច្ចស្សោសុំ ។ អាយស្មា សារីបុត្តោ ឯតទវោច អឌ្ឍមាសុប-សម្ផន្នេ មេ អាវុសោ អត្តប្បដិសម្ភិទា សច្ឆិកតា ឋិតិសោ ព្យញ្ជនសោ តមហំ អនេកបរិយាយេន អាចិក្ខាមិ ទេសេមិ[1] បញ្ញាបេមិ បដ្ឋបេមិ វិវរামិ វិភជামិ ឧត្តានីករោមិ ។ យស្ស ខោ បនស្ស ភគ្គ្គ ឯ ១ ១ សោ មំ បញ្ហេន អហំ វេយ្យាការណេន សម្ទ្ធីភូតោ ឆោ សត្ថា យោ ឆោ ធម្មានំ សុកុសលោ ។ អឌ្ឍមាសុបសម្ផន្នេ មេ អាវុសោ ធម្មប្បដិសម្ភិទា សច្ឆិកតា ឋិតិសោ ព្យញ្ជនសោ តមហំ អនេកបរិយាយេន អាចិក្ខាមិ ទេសេមិ[2] បញ្ញាបេមិ បដ្ឋបេមិ វិវরামি វិភជামি ឧត្តានីករោមិ ។

---

១ ឌ. ម. ឯត្ថន្តរេ បកាសេមីតិ អត្ថិ ។

[២២] ក្នុងទីនោះ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ បានហៅពួកភិក្ខុមកថា ម្នាលអាវុសោភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលតបថេរវាចានៃព្រះសារីបុត្តមានអាយុថា ព្រះករុណា អាវុសោ ។ ទើបព្រះសារីបុត្តមានអាយុ មានថេរវាចាដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំទើបនឹងទទួលឧបសម្បទាបានកន្ទុះខៃ ក៏អាចធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអត្តប្បដិសម្ភិទា ដោយចំណែក ដោយព្យញ្ជនៈបាន ខ្ញុំនឹងប្រាប់នឹងសម្តែង នឹងធ្វើឲ្យយល់ច្បាស់ នឹងតាំងផ្តើម នឹងបើក នឹងចែក នឹងធ្វើឲ្យពាក់នូវអត្តប្បដិសម្ភិទានោះ ដោយអនេកបរិយាយបាន ។ បើអ្នកណាមានសេចក្តីសង្ស័យ ងឿងឆ្ងល់ អ្នកនោះ ចូរសួរប្រស្នានឹងខ្ញុំចុះ ខ្ញុំនឹងអាចនឿយដោះស្រាយ ទាន់ព្រះសាស្តាទ្រង់ឆ្ងៀវឆ្ងាស លើសលុបក្នុងធម៌ទាំងឡាយ គង់នៅចំពោះមុខយើងទាំងឡាយស្រាប់ហើយ ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំទើបនឹងទទួលឧបសម្បទាបានកន្ទុះខៃ ក៏អាចធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវធម្មប្បដិសម្ភិទា ដោយចំណែក ដោយព្យញ្ជនៈបាន ខ្ញុំ នឹងប្រាប់ នឹងសម្តែង នឹងធ្វើឲ្យយល់ច្បាស់ នឹងតាំងផ្តើម នឹងបើក នឹងចែក នឹងធ្វើឲ្យពាក់នូវធម្មប្បដិសម្ភិទានោះ ដោយអនេកបរិយាយបាន ។

យស្ស ខោ បនស្ស កង្ខា វា វិមតិ វា សោ មំ បញ្ហេន អហំ វេយ្យាករណេន សម្មុខីភូតោ ជោ សត្ថា យោ ជោ ធម្មានំ សុកុសលោ ។ អឞ្ឍមាសុប-សម្បន្នេន មេ អាវុសោ និរុត្តិប្បដិសម្ភិទា សច្ឆិកតា ឱធិសោ ព្យញ្ជនសោ តមហំ អនេកបរិយាយេន អាចិក្ខាមិ ទេសេមិ[១] បញ្ញាបេមិ បដ្ឋបេមិ វិវរាមិ វិភជាមិ ឧត្តានីករោមិ ។ យស្ស ខោ បនស្ស កង្ខា វា វិមតិ វា សោ មំ បញ្ហេន អហំ វេយ្យាករណេន សម្មុខីភូតោ ជោ សត្ថា យោ ជោ ធម្មានំ សុកុសលោ ។ អឞ្ឍមាសុបសម្បន្នេន មេ អាវុសោ បដិភាណប្បដិសម្ភិទា សច្ឆិកតា ឱធិសោ ព្យញ្ជនសោ តមហំ អនេកបរិយាយេន អាចិក្ខាមិ ទេសេមិ[១] បញ្ញាបេមិ បដ្ឋបេមិ វិវរាមិ វិភជាមិ ឧត្តានីករោមិ ។

---

១ ឱ. ម. ឯត្ថន្តរេ បកាសេមីតិ អត្ថិ ។

បើអ្នកណា មានសេចក្តីសង្ស័យឬងឿងឆ្ងល់ អ្នកនោះ ចូរសួរប្រស្នានឹងខ្ញុំចុះ ខ្ញុំនឹងអាចធ្វើយដោះស្រាយ ទាន់ព្រះសាស្តាទ្រង់ធ្វៀរធ្វាសលើសលុបក្នុងធម៌ទាំងឡាយ គង់នៅចំពោះមុខយើងទាំងឡាយស្រាប់ហើយ ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំទើបនឹងទទួលឧបសម្បទាបានកន្ទុះខែ អាចធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវនិរុត្តិប្បដិសម្ភិទា ដោយចំណែក ដោយញ្ញាន:បាន ខ្ញុំនឹងប្រាប់នឹងសម្តែង នឹងធ្វើឲ្យយល់ច្បាស់ នឹងតាំងផ្តើម នឹងបើក នឹងចែក នឹងធ្វើឲ្យរាក់នូវនិរុត្តិប្បដិសម្ភិទានោះ ដោយអនេកបរិយាយបាន ។ បើអ្នកណាមានសេចក្តីសង្ស័យឬងឿងឆ្ងល់ អ្នកនោះ ចូរសួរប្រស្នានឹងខ្ញុំចុះ ខ្ញុំនឹងអាចធ្វើយដោះស្រាយ ទាន់ព្រះសាស្តាទ្រង់ធ្វៀរធ្វាសលើសលុបក្នុងធម៌ទាំងឡាយ គង់នៅចំពោះមុខយើងទាំងឡាយស្រាប់ហើយ ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំទើបនឹងទទួលឧបសម្បទាបានកន្ទុះខែ អាចធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវបដិភាណប្ប-ដិសម្ភិទា ដោយចំណែក ដោយញ្ញាន:បាន ខ្ញុំនឹងប្រាប់ នឹងសម្តែង នឹងធ្វើឲ្យយល់ច្បាស់ នឹងតាំងផ្តើម នឹងបើក នឹងចែក នឹងធ្វើឲ្យរាក់ នូវបដិភាណប្បដិសម្ភិទានោះ ដោយអនេកបរិយាយបាន ។

យស្ស ខោ បនស្ស ឥជ្ឌា វា វិមតិ វា សោ
មំ បញ្ហេន អមំ វេយ្យាការណេន សម្ទ្ធីភូតោ
ឧោ សត្ថា យោ ឧោ ធម្មានំ សុកុសលោតិ ។

[២៣] អថខោ អាយស្មា មហាកោដ្ឋិតោ យេនា-
យស្មា សារីបុត្តោ ឧេនុបសង្ក្រមិ ឧបសង្ក្រមិត្វា
អាយស្មតា សារីបុត្តេន សទ្ធឹ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ
ឥកមំ សារាណីយំ រីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ ឧិសីទិ ។
ឯកមន្តំ ឧិសិន្ទោ ខោ អាយស្មា មហាកោដ្ឋិតោ
អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ ឯតទវោច ឧន្ទ្ធ អាវុសោ
ផស្ សាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា អត្ត្ញ កិញ្ចីតិ ។
មា ហេវំ អាវុសោ ។ ឧន្ទ្ធ អាវុសោ ផស្ សាយតនានំ
អសេសវិរាគនិរោធា ឧត្ត្ញ កិញ្ចីតិ ។ មា ហេវំ
អាវុសោ ។ ឧន្ទ្ធ អាវុសោ ផស្ សាយតនានំ អសេស-
វិរាគនិរោធា អត្ថិ ច ឧត្ថិ ចញ្ញ កិញ្ចីតិ ។ មា ហេវំ
អាវុសោ ។ ឧន្ទ្ធ អាវុសោ ផស្ សាយតនានំ អសេស-
វិរាគនិរោធា ឧេវត្ថិ ឧោ ឧត្ត្ញ កិញ្ចីតិ ។

បើអ្នកឯណាមានសេចក្តីសង្ស័យ ឬងឿងឆ្ងល់ អ្នកនោះចូរសួរប្រស្នានឹងខ្ញុំចុះ ខ្ញុំនឹងធ្វើយដោះស្រាយ ទាន់ព្រះសាស្តាទ្រង់ធ្វៀរធ្វាសលើសលុបក្នុងធម៌ទាំងឡាយ គង់នៅចំពោះមុខយើងទាំងឡាយស្រាប់ហើយ ។

[២៣] គ្រានោះ ព្រះមហាកោដ្ឋិត:មានអាយុ ចូលទៅរកព្រះសារីបុត្តមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងព្រះសារីបុត្តមានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនិងពាក្យដែលគួររលឹកហើយ ទើបអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះមហា-កោដ្ឋិត:មានអាយុអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានសួរព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតន:ទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច នៅមានដែរឬ ។ ម្នាលអាវុសោ អ្នកកុំសួរយ៉ាងនេះឡើយ ។ ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយ-តន:ទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច មិនមានទេឬ ។ ម្នាលអាវុសោ អ្នកកុំសួរយ៉ាងនេះឡើយ ។ ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតន:ទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច មានខ្ទះ មិនមានខ្ទះឬ ។ ម្នាលអាវុសោ អ្នកកុំសួរយ៉ាងនេះឡើយ ។ ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតន:ទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច មានក៏មិនមែន មិនមានក៏មិនមែនឬ ។

មា ហេវំ អាវុសោ ។ ឆន្ទំ អាវុសោ ផស្សាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា អត្តញ្ញ កិញ្ចីតិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ មា ហេវំ អាវុសោតិ វទេសិ ។ ឆន្ទំ អាវុសោ ផស្សាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា ឧត្តញ្ញ កិញ្ចីតិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ មា ហេវំ អាវុសោតិ វទេសិ ។ ឆន្ទំ អាវុសោ ផស្សាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា អត្ថិ ច ឧត្ថិ ចញ្ញ កិញ្ចីតិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ មា ហេវំ អាវុសោតិ វទេសិ ។ ឆន្ទំ អាវុសោ ផស្សាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា នេវត្ថិ នោ ឧត្តញ្ញ កិញ្ចីតិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ មា ហេវំ អាវុសោតិ វទេសិ ។ យថាកថំ បនាវុសោ ឥមស្ស ភាសិតស្ស អត្ថো ឧជ្ជញ្ញេតិ ។ ឆន្ទំ អាវុសោ ផស្សាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា អត្តញ្ញ កិញ្ចីតិ ឥតិ វទំ អបបញ្ចំ បបញ្ចេតិ ឆន្ទំ អាវុសោ ផស្សាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា

ម្នាលអាវុសោ អ្នកកុំសួរយ៉ាងនេះឡើយ ។ កាលខ្ញុំសួរថា ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតនៈទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច នៅមានដែរឬ អ្នកពោលថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកកុំសួរយ៉ាងនេះឡើយ ។ កាលខ្ញុំសួរថា ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សា-យតនៈទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច មិនមានឬ អ្នកពោលថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកកុំសួរយ៉ាងនេះឡើយ ។ កាលខ្ញុំសួរថា ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតនៈទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច មានខ្ទះ មិនមានខ្ទះឬ អ្នកពោលថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកកុំសួរយ៉ាងនេះឡើយ ។ កាលខ្ញុំសួរថា ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតនៈទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច មានក៏មិនមែន មិនមានក៏មិនមែនឬ អ្នកពោលថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកកុំសួរយ៉ាងនេះឡើយ ។ ម្នាលអាវុសោ ចុះសេចក្តីនៃកាសិតនេះ គប្បីយល់បានដោយប្រការដូចម្តេច ។ កាលបើពោលថា ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតនៈទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច នៅមានឈ្មោះថាធ្វើធម៌មិនបានយឺតយូរ ឲ្យយឺតយូរ កាលបើពោលថា ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតនៈទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់

ជនតញ្ញ កិញ្ចិតិ ឥតិ វេ អបបញ្ចំ បបញ្ចេតិ ឆន្ទ អាវុសោ ផស្ស្ាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា អត្ថិ ច ជនតិ ចញ្ញ កិញ្ចិតិ ឥតិ វេ អបបញ្ចំ បបញ្ចេតិ ឆន្ទ អាវុសោ ផស្ស្ាយតនានំ អសេស- វិរាគនិរោធា នេវត្ថិ នោ ជនតញ្ញ កិញ្ចិតិ ឥតិ វេ អបបញ្ចំ បបញ្ចេតិ ។ យាវតា អាវុសោ ឆន្ទ ផស្ស្ាយតនានំ ឥតិ តាវតា បបញ្ចស្ស ឥតិ យាវតា បបញ្ចស្ស ឥតិ តាវតា ឆន្ទ ផស្ស្ាយតនានំ ឥតិ ។ ឆន្ទ អាវុសោ ផស្ស្ាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា បបញ្ចនិរោធោ បបញ្ចូ្ឍ សមោតិ ។

[២៤] អថ ខោ អាយស្ម្ា អានន្ទោ យេន- យស្ម្ា មហាកោដ្ឋិតោ តេនុបសង្ក្ត្ត ឧបសង្ក្ត្ត អាយស្ម្ាតា មហាកោដ្ឋិតេន សទ្ធឹ សម្ម្ោ សម្ម្ោ ឧនីយ ឥកមន្ត ឥសីនិ ។ ឥកមន្ត ឥសិ ខ្ោ ខោ អាយស្ម្ា អានន្ទោ

អ្វីដទៃតិចតួចមិនមាន ឈ្មោះថាធ្វើធម៌មិនបានយឺតយូរ ឲ្យយឺតយូរ កាលបើពោលថា ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតនៈទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច មានខ្លះ មិនមានខ្លះ ឈ្មោះថាធ្វើធម៌មិនបានយឺតយូរ ឲ្យយឺតយូរ កាលបើពោលថា ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតនៈទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច មានក៏មិនមែន មិនមានក៏មិនមែន ឈ្មោះថាធ្វើធម៌មិនបានយឺតយូរ ឲ្យយឺតយូរ ។ ម្នាលអាវុសោ ផស្សាយតនៈទាំង ៦ នៅប្រព្រឹត្តទៅបានដរាបណា បបញ្ចធម៌ (ធម៌ជាគ្រឿងយឺតយូរ) ក៏មាននៅដរាបនោះ បបញ្ចធម៌ នៅប្រព្រឹត្តទៅបានដរាបណា ផស្សាយតនៈទាំង ៦ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅបានដរាបនោះ ។ ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតនៈទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ បបញ្ចធម៌ក៏រលត់ទៅ បបញ្ចធម៌ក៏សូប់ទៅ ។

[២៧] គ្រានោះ ព្រះអានន្ទមានអាយុ ចូលទៅរកព្រះមហាកោដ្ឋិតៈមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយ ជាមួយនឹងព្រះមហាកោដ្ឋិតៈមានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ និងពាក្យដែលគួររលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះអានន្ទមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ

អាយស្មន្តំ មហាកោដ្ឋិតំ ឯតទវោច ឆន្ទំ អាវុសោ ផស្សាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា អត្ថញ្ញ កិញ្ចីតិ ។ មា ហេវំ អាវុសោ ។ ឆន្ទំ អាវុសោ ផស្សាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា ឧត្ថញ្ញ កិញ្ចីតិ ។ មា ហេវំ អាវុសោ ។ ឆន្ទំ អាវុសោ ផស្សាយតនានំ អសេស-វិរាគនិរោធា អត្ថិ ច ឧត្ថិ ចញ្ញ កិញ្ចីតិ ។ មា ហេវំ អាវុសោ ។ ឆន្ទំ អាវុសោ ផស្សាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា នេវត្ថិ នោ ឧត្ថញ្ញ កិញ្ចីតិ ។ មា ហេវំ អាវុសោ ។ ឆន្ទំ អាវុសោ ផស្សាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា អត្ថញ្ញ កិញ្ចីតិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ មា ហេវំ អាវុសោតិ វទេសិ ឆន្ទំ អាវុសោ ផស្សាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា ឧត្ថញ្ញ កិញ្ចីតិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ មា ហេវំ អាវុសោតិ វទេសិ ឆន្ទំ អាវុសោ ផស្សាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា អត្ថិ ច ឧត្ថិ ចញ្ញ កិញ្ចីតិ

ក៏បានសួរព្រះមហាកោដ្ឋិត:មានអាយុ ដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតន:ទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួចនៅមានដែរឬ ។ ម្នាលអាវុសោ អ្នកកុំសួរយ៉ាងនេះឡើយ ។ ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតន:ទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច មិនមានឬ ។ ម្នាលអាវុសោ អ្នកកុំសួរយ៉ាងនេះឡើយ ។ ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតន:ទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច មានខ្ទះ មិនមានខ្ទះដែរឬ ។ ម្នាលអាវុសោ អ្នកកុំសួរយ៉ាងនេះឡើយ ។ ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតន:ទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច មានក៏មិនមែន មិនមានក៏មិនមែនឬ ។ ម្នាលអាវុសោ អ្នកកុំសួរយ៉ាងនេះឡើយ ។ កាលខ្ញុំសួរថា ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតន:ទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច នៅមានដែរឬ លោកពោលថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកកុំសួរយ៉ាងនេះឡើយ កាលខ្ញុំសួរថា ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតន:ទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច មិនមានឬ លោកពោលថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកកុំសួរយ៉ាងនេះឡើយ កាលខ្ញុំសួរថា ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតន:ទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច មានខ្ទះ មិនមានខ្ទះឬ

ឥតិ បុជ្ជោ សមាគោ មា ហេវំ អាវុសោតិ វទេសិ ឆន្ទំ អាវុសោ ផស្ឆាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា នេវត្ថិ គោ ឆន្ទញ្ច កិញ្ចីតិ ឥតិ បុជ្ជោ សមាគោ មា ហេវំ អាវុសោតិ វទេសិ ។ យថាកថំ បនាវុសោ ឥមស្ស ភាសិតស្ស អត្ថោ ឧជ្ជញ្ញេតិ ។ ឆន្ទំ អាវុសោ ផស្ឆាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា អត្ថញ្ច កិញ្ចីតិ ឥតិ វទំ អបបញ្ចំ បបញ្ចេតិ ឆន្ទំ អាវុសោ ផស្ឆាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា ឆន្ទញ្ច កិញ្ចីតិ ឥតិ វទំ អបបញ្ចំ បបញ្ចេតិ ឆន្ទំ អាវុសោ ផស្ឆាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា អត្ថិ ច ឆន្ទិ ចញ្ច កិញ្ចីតិ ឥតិ វទំ អបបញ្ចំ បបញ្ចេតិ ឆន្ទំ អាវុសោ ផស្ឆាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា នេវត្ថិ គោ ឆន្ទញ្ច កិញ្ចីតិ ឥតិ វទំ អបបញ្ចំ បបញ្ចេតិ ។ យាវតា អាវុសោ ឆន្ទំ ផស្ឆាយតនានំ ឥតិ

លោកពោលថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកកុំសួរយ៉ាងនេះឡើយ កាលខ្ញុំសួរថា ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតនៈទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច មានក៏មិនមែន មិនមានក៏មិនមែនឬ លោកពោលថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកកុំសួរយ៉ាងនេះឡើយ ។ ម្នាលអាវុសោ ចុះសេចក្តីនៃភាសិតនេះ គប្បីយល់បានដោយប្រការដូចម្តេច ។ កាលបើពោលថា ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតនៈទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច មានឈ្មោះថាធ្វើធម៌ដែលមិនបានយឺតយូរ ឲ្យយឺតយូរ កាលពោលថា ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតនៈទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច មិនមាន ឈ្មោះថាធ្វើធម៌មិនបានយឺតយូរ ឲ្យយឺតយូរ កាលបើពោលថា ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតនៈទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច មានខ្ទះ មិនមានខ្ទះ ឈ្មោះថាធ្វើធម៌មិនបានយឺតយូរ ឲ្យយឺតយូរ កាលបើពោលថា ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតនៈទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច មានក៏មិនមែន មិនមានក៏មិនមែន ឈ្មោះថាធ្វើធម៌មិនបានយឺតយូរ ឲ្យយឺតយូរ ។ ម្នាលអាវុសោ ផស្សាយតនៈទាំង ៦ នៅប្រព្រឹត្តទៅបានដរាបណា

តាវតា បមញ្ចស្ស កតិ យាវតា បមញ្ចស្ស កតិ តាវតា ឆន្ទំ ផស្សាយតនានំ កតិ ឆន្ទំ អាវុសោ ផស្សាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា បមញ្ចនិរោធោ បមញ្ចូបសមោតិ ។

[២៥] អថខោ អាយស្មា ឧបវាណោ យេនាយស្មា សារីបុត្តោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មតា សារីបុត្តេន សទ្ធឹ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កថំ សារាណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា ឧបវាណោ អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ ឯតទវោច កិន្នុ ខោ អាវុសោ[1] វិញ្ញាយ ឆ្ពកវោ ហោតីតិ ។ ណោ ហីទំ អាវុសោ ។ កិំ បនាវុសោ[1] ចរណេន ឆ្ពកវោ ហោតីតិ ។ ណោ ហីទំ អាវុសោ ។ កិន្នុ ខោ អាវុសោ[1] វិញ្ញាចរណេន ឆ្ពកវោ ហោតីតិ ។ ណោ ហីទំ អាវុសោ ។ កិំបនាវុសោ[1] អញ្ញត្រ វិញ្ញាចរ-ណេន ឆ្ពកវោ ហោតីតិ ។ ណោ ហីទំ អាវុសោ ។

---

១ ឱ. ម ឯត្ថន្តរេ សារីបុត្តាតិ អត្ថិ ។

បបញ្ចធម៌ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅបានដរាបនោះ បបញ្ចធម៌ នៅប្រព្រឹត្តទៅ បានដរាបណា ផស្សាយតនៈទាំង ៦ ក៏នៅប្រព្រឹត្តទៅបានដរាបនោះ ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតនៈទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេស សល់ បបញ្ចធម៌ក៏រលត់ទៅ បបញ្ចធម៌ក៏សូប់រម្ងាប់ទៅ ។

[២៥] គ្រានោះ ព្រះឧបវានៈ មានអាយុ ចូលទៅរក ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយ ជាមួយនឹងព្រះសារីបុត្តមានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ និងពាក្យដែលគួររលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះឧបវានៈ មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏បានសួរព្រះសារីបុត្ត មានអាយុថា ម្នាលអាវុសោ ចុះបុគ្គលធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន ដោយ វិជ្ជាឬ ។ ម្នាលអាវុសោ ដំណើរនេះ មិនដូច្នោះទេ ។ ម្នាលអាវុសោ ចុះបុគ្គលធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន ដោយចរណៈឬ ។ ម្នាលអាវុសោ ដំណើរនេះមិនដូច្នោះទេ ។ ម្នាលអាវុសោ ចុះបុគ្គលធ្វើនូវទីបំផុត ទុក្ខបាន ដោយវិជ្ជានិងចរណៈឬ ។ ម្នាលអាវុសោ ដំណើរនេះមិន ដូច្នោះទេ ។ ម្នាលអាវុសោ ចុះបុគ្គលធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន ព្រោះ រៀរចាកវិជ្ជានិងចរណៈឬ ។ ម្នាលអាវុសោ ដំណើរនេះមិនដូច្នោះទេ ។

កិន្នុ ខោ អាវុសោ[១] វិជ្ជាយន្តករោ ហោតីតិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ នោ ហីទំ អាវុសោតិ វទេសិ កឹ បនាវុសោ[១] ចរណេនន្តករោ ហោតីតិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ នោ ហីទំ អាវុសោតិ វទេសិ កិន្នុ ខោ អាវុសោ[១] វិជ្ជាចរណេនន្តករោ ហោតីតិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ នោ ហីទំ អាវុសោតិ វទេសិ កឹ បនាវុសោ[១] អញ្ញត្រ វិជ្ជាចរណេនន្តករោ ហោតីតិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ នោ ហីទំ អាវុសោតិ វទេសិ ។ យថាកថំ បនាវុសោ អន្តករោ ហោតីតិ ។ វិជ្ជាយ ចេ អាវុសោ អន្តករោ អភវិស្ស សឧបាទានោវ សមានោ អន្តករោ អភវិស្ស ចរណេន ចេ អាវុសោ អន្តករោ អភវិស្ស សឧបាទានោវ សមានោ អន្តករោ អភវិស្ស វិជ្ជាចរណេន ចេ អាវុសោ អន្តករោ អភវិស្ស សឧបាទានោវ សមានោ អន្តករោ អភវិស្ស អញ្ញត្រ វិជ្ជាចរណេន ចេ អាវុសោ អន្តករោ អភវិស្ស បុថុជ្ជនោ

១ ឱ. ម. ឯត្តន្តរេ សារីបុត្តាតិ អត្ថិ ។

កាលខ្ញុំសួរថា ម្នាលអាវុសោ ចុះបុគ្គលធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន ដោយវិជ្ជា អ្នកក៏ពោលថា ម្នាលអាវុសោ ដំណើរនេះមិនដូច្នោះទេ កាលខ្ញុំសួរថា ម្នាលអាវុសោ ចុះបុគ្គលធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន ដោយចរណៈឬ អ្នកពោលថា ម្នាលអាវុសោ ដំណើរនេះមិនដូច្នោះទេ កាលខ្ញុំសួរថា ម្នាលអាវុសោ ចុះបុគ្គលធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន ដោយវិជ្ជានិងចរណៈឬ អ្នកពោលថា ម្នាលអាវុសោ ដំណើរនេះមិនដូច្នោះទេ កាលខ្ញុំសួរថា ម្នាលអាវុសោ ចុះបុគ្គលធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន ព្រោះវៀរចាកវិជ្ជានិងចរណៈឬ អ្នកពោលថា ម្នាលអាវុសោ ដំណើរនេះមិនដូច្នោះទេ ។ ម្នាលអាវុសោ ចុះបុគ្គលធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន ដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលអាវុសោ បើបុគ្គលនឹងធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន ដោយវិជ្ជាហើយ បុគ្គលប្រកបដោយឧបាទាន ក៏ឈ្មោះថាធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន ម្នាលអាវុសោ បើបុគ្គលធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន ដោយចរណៈហើយ បុគ្គលប្រកបដោយឧបាទាន ក៏ឈ្មោះថាធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន ម្នាលអាវុសោ បើបុគ្គលធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន ដោយវិជ្ជានិងចរណៈហើយ បុគ្គលប្រកបដោយឧបាទាន ក៏ឈ្មោះថា នឹងធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន ម្នាលអាវុសោ បើបុគ្គលធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន ព្រោះវៀរចាកវិជ្ជានិងចរណៈហើយ បុថុជ្ជនក៏ឈ្មោះថានឹងធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន

អន្តកាយេ អកវិស្ស បុថុជ្ជនោ ហិ អាវុសោ អញ្ញត្រ វិជ្ជាចរណេន ចរណាវិបន្នោ ខោ អាវុសោ យថាភូតំ ន ជានាតិ ន បស្សតិ ចរណសម្បន្នោ យថាភូតំ ជានាតិ បស្សតិ យថាភូតំ ជានំ បស្សំ អន្តកាយេ ហោតីតិ ។

[២៦] សទ្ធោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឯវំ សម្មា អាយាចមានោ អាយាចេយ្យ តាទិសោ ហោមិ យាទិសា សារីបុត្តមោគ្គល្លានាតិ ។ ឯសា ភិក្ខវេ តុលា ឯតំ បមាណំ មម សាវកានំ ភិក្ខូនំ យទិទំ សារីបុត្តមោគ្គល្លានា[១] ។ សទ្ធា ភិក្ខវេ ភិក្ខុនី ឯវំ សម្មា អាយាចមានា អាយាចេយ្យ តាទិសា ហោមិ យាទិសា ខេមា ច ភិក្ខុនី ឧប្បលវណ្ណា ចាតិ ។ ឯសា ភិក្ខវេ តុលា ឯតំ បមាណំ មម សាវិកានំ ភិក្ខុនីនំ យទិទំ ខេមា ច ភិក្ខុនី ឧប្បលវណ្ណា ច ។ សទ្ធោ ភិក្ខវេ ឧបាសកោ ឯវំ សម្មា អាយាចមានោ អាយាចេយ្យ តាទិសោ ហោមិ យាទិសោ ចិត្តោ ច គហបតិ ហត្ថកោ ច អាឡវកោតិ ។

១ ឱ. ឥតោ បរំ ឥតិសទ្ទោ ទិស្សតិ ។

ម្នាលអាវុសោ ព្រោះបុថុជ្ជនរៀរចាកវិជ្ជានិងចរណៈ ម្នាលអាវុសោ បុគ្គលប្រាសចាកចរណៈហើយ រមែងមិនដឹងមិនឃើញ តាមសេចក្តីពិតបាន បុគ្គលប្រកបដោយចរណៈហើយ រមែងដឹង រមែងឃើញ តាមសេចក្តីពិតបាន កាលបុគ្គលដឹងឃើញតាមសេចក្តីពិត ក៏រមែងធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន ។

[២៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមានសទ្ធា កាលបើប្រាថ្នា (ធ្វើខ្លួន) ឲ្យត្រឹមត្រូវ គួរប្រាថ្នាយ៉ាងនេះថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានគុណសម្បត្តិដូចជាព្រះសារីបុត្ត និងព្រះមោគ្គល្លាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះសារីបុត្តនិងមោគ្គល្លានន៏ុះទុកជាជញ្ជីង ជាបែបផែនដល់ពួកភិក្ខុជាសាវ៏ករបស់តថាគត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីអ្នកមានសទ្ធា កាលបើប្រាថ្នាឲ្យត្រូវ គួរប្រាថ្នាយ៉ាងនេះថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានគុណ-សម្បត្តិ ដូចជាខេមាភិក្ខុនី និងឧប្បលវណ្ណាភិក្ខុនី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះខេមាភិក្ខុនីនិងឧប្បលវណ្ណាភិក្ខុនីន៏ុះ ទុកជាជញ្ជីងជាបែបផែនដល់ពួកភិក្ខុនីជាសាវិការបស់តថាគត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាសកអ្នកមានសទ្ធា កាលបើប្រាថ្នាឲ្យត្រូវ គួរប្រាថ្នាយ៉ាងនេះថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានគុណសម្បត្តិ ដូចជាចិត្តគហបតីនិងហត្ថកអាឡវក: ។

ឯសា ភិក្ខវេ តុលា ឯតំ បមាណំ មម សាវកានំ ឧចាសកានំ យទិទំ ចិត្តោ ច គហបតិ ហត្ថកោ ច អាឡ្យវកោ ។ សេ្ចា ភិក្ខវេ ឧចាសិកា ឯវំ សម្ម អាយាចមានា អាយាចេយ្យ តាទិសា ហោមិ យាទិសា ខុជ្ជុត្តរា ច ឧចាសិកា វេឡ្ឍុកណ្ដកិយា ច ជនេ្ជមាតាតិ ។ ឯសា ភិក្ខវេ តុលា ឯតំ បមាណំ មម សាវិកានំ ឧចាសិកានំ យទិទំ ខុជ្ជុត្តរា ច ឧចាសិកា វេឡ្ឍុកណ្ដកិយា ច ជនេ្ជមាតាតិ ។

[២៧] អថខោ អាយស្ម ភហុលោ យេន ភគវា តេនុបសង្ក្រមិ ឧបសង្ក្រមិត្វា ភគវន្ត អភិវាទេត្វា ឯកមន្ត ឋិសីទិ ។ ឯកមន្ត ឋិសិន្ន ខោ អាយស្ម ភហុលំ ភគវា ឯតទវោច យា ច ភហុល អជ្ឈត្តិកា បឋវីធាតុ យា ច ពាហិរា បឋវីធាតុ បឋវីធាតុទេវេសា[១] តំ ទេតំ មម ទេសោ ហ មស្មិ ន មេសោ អត្តាតិ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្ម ្ប ្ញ ្ញ ាយ ទដ្ឋ ្ ។ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្ម ្ប ្ញ ្ញ ាយ ទិ ្ ១ ឱ. ម. ្ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះចិត្តគហបតីនិងហត្ថកអាឡវកនុ៎ះ ទុកជាជញ្ជើងជាបែបផែន ដល់ពួកឧបាសក ជាសាវ័ករបស់តថាគត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាសិកាអ្នកមានសទ្ធា កាលបើប្រាថ្នាឲ្យត្រូវ គួរប្រាថ្នាយ៉ាងនេះថា សូមឲ្យអាត្មាអញ មានគុណសម្បត្តិ ដូចជាឧបាសិកាឈ្មោះខុជ្ជុត្តរា និងវេឡុកណ្ដកិយានន្ទមាតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះខុជ្ជុត្តរាឧបាសិកានិងវេឡុកណ្ដកិយានន្ទមាតានុ៎ះ ទុកជាជញ្ជើងជាបែបផែន ដល់ពួកឧបាសិកាជាសាវិកា របស់តថាគត ។

[២៧] គ្រានោះឯង ព្រះរាហុលមានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគរួចហើយគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះរាហុលមានអាយុ គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា នែរាហុល បឋវីធាតុដែលជាខាងក្នុងខ្លួននិងបឋវីធាតុជាខាងក្រៅនុ៎ះ ក៏ជាបឋវីធាតុដូចគ្នាទេ ភិក្ខុត្រូវឃើញបឋវីធាតុនោះ គួរតាមពិតដោយប្រាជ្ញាដ៏ប្រពៃយ៉ាងនេះថា នុ៎ះមិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនជាអញ នុ៎ះមិនមែនខ្លួនអញទេ លុះភិក្ខុឃើញបឋវីធាតុនុ៎ះ តាមពិតដោយប្រាជ្ញាដ៏ប្រពៃ យ៉ាងនេះហើយ

បហីជាតុយា ជិញ្ជតិ បហីជាតុយា[1] ចិត្តំ វិរាជេតិ ។ យា ច ភហុល អជ្ឈត្តិកា អាចោជាតុ យា ច ពាហិរ អាចោជាតុ អាចោជាតុនេវេសា តំ នេតំ មម នេសោហមស្មិ ន មេសោ អត្តាតិ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្ម្ដ្ឋប្ញាយ ឧដ្ឌ្ដ្ជ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្ម្ដ្ឋប្ញាយ ជិស្ម្ដ អាចោជាតុយា ជិញ្ជតិ អាចោជាតុយា ចិត្តំ វិរាជេតិ ។ យា ច ភហុល អជ្ឈត្តិកា តេជោជាតុ យា ច ពាហិរ តេជោជាតុ តេជោជាតុនេវេសា តំ នេតំ មម នេសោហមស្មិ ន មេសោ អត្តាតិ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្ម្ដ្ឋប្ញាយ ឧដ្ឌ្ដ្ជ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្ម្ដ្ឋប្ញាយ ជិស្ម្ដ តេជោជាតុយា ជិញ្ជតិ តេជោជាតុយា ចិត្តំ វិរាជេតិ ។ យា ច ភហុល អជ្ឈត្តិកា ភាយោជាតុ យា ច ពាហិរ ភាយោជាតុ ភាយោជាតុនេវេសា តំ នេតំ មម នេសោហមស្មិ ន មេសោ អត្តាតិ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្ម្ដ្ឋប្ញាយ ឧដ្ឌ្ដ្ជ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្ម្ដ្ឋប្ញាយ ជិស្ម្ដ

---

១ ឌ. បញ្ញាយ ។

រមែងធុញទ្រាន់ក្នុងបឋវីធាតុ រមែងញ៉ាំងចិត្តឲ្យនឿយណាយក្នុងបឋវី-ធាតុ ។ នែភាហុល អាបោធាតុដែលជាខាងក្នុងនិងអាបោធាតុជាខាងក្រៅនុ៎ះ ក៏ជាអាបោធាតុដូចគ្នាទេ ភិក្ខុត្រូវឃើញអាបោធាតុនោះ គួរតាមពិតដោយប្រាជ្ញាដ៏ប្រពៃយ៉ាងនេះថា នុ៎ះមិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនជាអញ នុ៎ះមិនមែនខ្លួនអញទេ លុះភិក្ខុឃើញអាបោធាតុនុ៎ះ តាមពិតដោយប្រាជ្ញាដ៏ប្រពៃ យ៉ាងនេះហើយ រមែងធុញទ្រាន់ក្នុងអាបោធាតុ រមែងញ៉ាំងចិត្តឲ្យនឿយណាយក្នុងអាបោធាតុ ។ នែភាហុល តេជោធាតុដែលជាខាងក្នុងនិងតេជោធាតុជាខាងក្រៅនុ៎ះ ក៏ជាតេជោ-ធាតុដូចគ្នាទេ ភិក្ខុត្រូវឃើញតេជោធាតុ តាមពិតដោយប្រាជ្ញាដ៏ប្រពៃ យ៉ាងនេះថា នុ៎ះមិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនជាអញ នុ៎ះមិនមែនខ្លួនអញទេ លុះភិក្ខុឃើញតេជោធាតុនុ៎ះ តាមពិតដោយប្រាជ្ញាដ៏ប្រពៃ យ៉ាងនេះហើយ រមែងធុញទ្រាន់ក្នុងតេជោធាតុ រមែងញ៉ាំងចិត្តឲ្យនឿយ ណាយក្នុងតេជោធាតុ ។ នែភាហុល វាយោធាតុដែលជាខាងក្នុង និង វាយោធាតុជាខាងក្រៅនុ៎ះ ក៏ជាវាយោធាតុដូចគ្នាទេ ភិក្ខុត្រូវឃើញ វាយោធាតុនុ៎ះ គួរតាមពិតដោយប្រាជ្ញាដ៏ប្រពៃយ៉ាងនេះថា នុ៎ះមិនមែន របស់អញ នុ៎ះមិនមែនជាអញ នុ៎ះមិនមែនខ្លួនអញទេ លុះភិក្ខុឃើញ វាយោធាតុនុ៎ះ តាមពិតដោយប្រាជ្ញាដ៏ប្រពៃ តាមហេតុយ៉ាងនេះហើយ

អាយោធាតុយា ធិព្ពិន្ទតិ អាយោធាតុយា ចិត្តំ វិរាជេតិ ។ យតោ ខោ រាហុល ភិក្ខុ ឥមាសុ ចតូសុ ធាតូសុ នេវត្តានំ នាត្តនិយំ សមនុបស្សតិ អយំ វុច្ចតិ រាហុល ភិក្ខុ អច្ឆេច្ឆិ[១] តណ្ហំ វិវដ្ដយិ សញ្ញោជនំ សម្មាមានាភិសមយា អន្តមកាសិ ទុក្ខស្សាតិ ។

[២៨] ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អញ្ញតរំ សន្តំ ចេតោវិមុត្តឹ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ សោ សក្កាយនិរោធំ មនសិករោតិ តស្ស សក្កាយនិរោធំ មនសិករោតោ សក្កាយនិរោធេ ចិត្តំ ន បក្ខន្ទតិ ន បសីទតិ ន សន្តិដ្ឋតិ ន អធិមុច្ចតិ តស្ស ខោ ឯតំ[២] ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ន សក្កាយនិរោធោ បាដិកង្ខោ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ បុរិសោ លបគតេន[៣] ហត្ថេន សាខំ គណ្ហេយ្យ តស្ស សោ ហត្ថោ សជ្ជេយ្យបិ គណ្ហេយ្យបិ ពជ្ឈេយ្យបិ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អញ្ញតរំ សន្តំ ចេតោវិមុត្តឹ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ

---

១ ឱ. អច្ឆេច្ឆិ ។ ២ ម. ឯវំ ។ ៣ ឱ. លសគតេន ។

រមែងធុញទ្រាន់ក្នុងវាយោធាតុ រមែងញ៉ាំងចិត្តឲ្យនឿយណាយ ក្នុងវាយោធាតុ ។ នែរាហុល ភិក្ខុពិចារណាឃើញច្បាស់នូវធាតុទាំង ៤ នេះ ថា មិនមែនខ្លួន មិនមែនកើតក្នុងខ្លួន ក្នុងកាលណា នែរាហុល ភិក្ខុនេះ តថាគតហៅថា បានផ្តាច់ផ្តិលតណ្ហា គាស់រំលើងសញ្ញោជនៈធ្វើទីបំផុតទុក្ខបានហើយ ព្រោះត្រាស់ដឹងនូវការលះសេចក្តីប្រកាន់តាមហេតុ ។

[២៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៤ ពួកនេះឯង តែងមានក្នុងលោក ។ បុគ្គល ៤ ពួកដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ បានចេតោវិមុត្តិ[1]ដ៏ល្អិតណាមួយ ភិក្ខុនោះ ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវការរំលត់សក្កាយ កាលភិក្ខុនោះ កំពុងធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវការរំលត់សក្កាយ ចិត្តមិនស្ទុះទៅ មិនជ្រះថ្លា មិនតាំងនៅ មិនស្ទុងចុះក្នុងការរំលត់សក្កាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការរំលត់សក្កាយនុ៎ះ របស់ភិក្ខុនោះ មិនគប្បីបានតាមប្រាថ្នា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចបុរសមានដៃប្រឡាក់ជ័រស្អិត ចាប់មែកឈើ ដៃបុរសនោះស្អិតជ្ជក់ជាប់ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានចេតោវិមុត្តិដ៏ល្អិតណាមួយ

---

១ សំដៅយកសមាបត្តិទាំង ៨ សមាបត្តិណាមួយ ។ អដ្ឋកថា ។

សោ សក្កាយនិរោធំ មនសិករោតិ តស្ស សក្កាយ-និរោធំ មនសិករោតោ សក្កាយនិរោធេ ចិត្តំ ន បក្ខន្ទតិ ន បសីទតិ ន សន្តិដ្ឋតិ ធាធិមុច្ចតិ តស្ស ខោ ឯតំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ន សក្កាយ-និរោធោ ចាដិកង្ខោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អញ្ញតរំ សន្តំ ចេតោវិមុត្តឹ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ សោ សក្កាយនិរោធំ មនសិករោតិ តស្ស សក្កា-យនិរោធំ មនសិករោតោ សក្កាយនិរោធេ ចិត្តំ បក្ខន្ទតិ បសីទតិ សន្តិដ្ឋតិ អធិមុច្ចតិ តស្ស ខោ ឯតំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ សក្កាយនិរោធោ ចាដិកង្ខោ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ បុរិសោ សុទ្ធេន ហត្ថេន សាខំ គណ្ហេយ្យ តស្ស សោ ហត្ថោ នេវ សជ្ជេយ្យ ន គណ្ហេយ្យ ន ពជ្ឈេយ្យ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អញ្ញតរំ សន្តំ ចេតោវិមុត្តឹ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ សោ សក្កាយនិរោធំ មនសិករោតិ តស្ស សក្កាយនិរោធំ មនសិករោតោ សក្កាយនិរោធេ ចិត្តំ បក្ខន្ទតិ បសីទតិ សន្តិដ្ឋតិ អធិមុច្ចតិ

ភិក្ខុនោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវសក្កាយនិរោធ (ការរំលត់សក្កាយ) កាលបើលោកធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវសក្កាយនិរោធ ចិត្តរមែងមិនសុះទៅ មិនជ្រះថ្លា មិនតាំងនៅ មិនចុះស៊ប់ក្នុងសក្កាយនិរោធ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សក្កាយ-និរោធនុ៎ះ របស់ភិក្ខុនោះឯង មិនគប្បីបានតាមប្រាថ្នា ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ បានចេតោវិមុត្តិដ៏ល្អិតណាមួយ ភិក្ខុនោះធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវសក្កាយនិរោធ កាលបើលោកធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវសក្កាយនិរោធ ចិត្តរមែងសុះទៅ ជ្រះថ្លា តាំងនៅ ចុះស៊ប់ក្នុងសក្កាយនិរោធ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សក្កាយ-និរោធនុ៎ះរបស់ភិក្ខុនោះឯង គប្បីបានតាមប្រាថ្នា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចបុរសមានដៃស្អាតចាប់មែកឈើ ដៃរបស់បុរសនោះ មិនស្អិត មិនកាន់ មិនជាប់ទេ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបានចេតោវិមុត្តិដ៏ល្អិតណាមួយ ភិក្ខុនោះធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវសក្កាយនិរោធ កាលបើលោកធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវសក្កាយនិរោធ ចិត្តរមែងសុះទៅ ជ្រះថ្លា តាំងនៅ ចុះស៊ប់ក្នុងសក្កាយនិរោធ

ឥស្ស ខោ ឯតំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ សណ្ហាយនិកោនោ ចាជិកាជ្ជោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អញ្ញតរំ សន្តំ ចេតោវិមុត្តឺ ឧបសម្ជ្ជ វិហរតិ សោ អវិជ្ជាបភេជំ មនសិករោតិ ឥស្ស អវិជ្ជាបភេជំ មនសិករោតោ អវិជ្ជាបភេនេ ចិត្តំ ន បក្ខន្ទតិ ន បសីទតិ ន សន្ដិដ្ឋតិ ជាធិមុចូតិ ឥស្ស ខោ ឯតំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ន អវិជ្ជាបភេនោ ចាជិកាជ្ជោ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ ជម្ពាលី[1] អនេកាវស្ស្ជតណ្ហិកា ឥសា បុរិសោ យានិ ចេវ អាយមុខានិ តានិ បិធហេយ្យ យានិ ច អចាយមុខានិ តានិ វិវរេយ្យ ឧទកោ ច ន សម្ម ជារ អនុប្ជវេ ច្ជេយ្យ ឯវំ ហិ ឥស្ជ ភិក្ខវេ ជម្ពាលិយា ន អាលិប្ជកេនោ[2] ចាជិកាជ្ជោ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អញ្ញតរំ សន្តំ ចេតោវិមុត្តឺ ឧបសម្ជ្ជ វិហរតិ សោ អវិជ្ជាបភេជំ មនសិករោតិ ឥស្ស អវិជ្ជាបភេជំ មនសិករោតោ អវិជ្ជាបភេនេ ចិត្តំ ន បក្ខន្ទតិ ន បសីទតិ ន សន្ដិដ្ឋតិ ជាធិមុចូតិ ឥស្ស ខោ ឯតំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ន អវិជ្ជាបភេនោ ចាជិកាជ្ជោ ។

---

១ ជម្ពាឡ ឥតិបិ បាឋោ ។ ២ អដ្ឋកថាយំ បាឡ្ជិប្ជកេទោតិ ទិស្សតិ ឯតំ ឯកត្ថមេវ ទដ្ឋព្ជំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សក្កាយនិរោធនុ៎ះ របស់ភិក្ខុនោះឯង គប្បីបានតាមប្រាថ្នា ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ បានចេតោវិមុត្តិដ៏ល្អិតណាមួយ ភិក្ខុនោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវការទម្លាយអវិជ្ជា កាលបើលោកធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវការទម្លាយអវិជ្ជា ចិត្តរមែងមិនស្ទុះទៅ មិនជ្រះថ្លា មិនតាំងនៅ មិនចុះស៊ប់ក្នុងការទម្លាយអវិជ្ជា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការទម្លាយអវិជ្ជានុ៎ះ របស់ភិក្ខុនោះឯង មិនគប្បីបានតាមប្រាថ្នា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចត្រពាំងដ៏ស្មោកគ្រោកដែលកើតឡើង រាប់ដោយឆ្នាំដ៏ច្រើន បុរសបិទមាត់រន្ធ៎ះ សម្រាប់បង្ហូរចូលរបស់ត្រពាំងនោះ បើកមាត់រន្ធ៎ះ សម្រាប់បង្ហូរចេញ ភ្លៀងសោតក៏មិនគប្បីបង្អុរធារទឹកដោយប្រពៃ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើយ៉ាងនេះ ការធ្វាយភ្ជឺត្រពាំងនុ៎ះ ក៏មិនសម្រេចបាន យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបានចេតោវិមុត្តិដ៏ល្អិតណាមួយ ភិក្ខុនោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវការទម្លាយអវិជ្ជា កាលបើលោកធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវការទម្លាយអវិជ្ជា ចិត្តរមែងមិនស្ទុះទៅ មិនជ្រះថ្លា មិនតាំងនៅ មិនចុះស៊ប់ក្នុងការទម្លាយអវិជ្ជា ការទម្លាយអវិជ្ជានុ៎ះរបស់ភិក្ខុនោះឯង មិនគប្បីបានតាមប្រាថ្នា ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

ឥធ បន ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អញ្ញតរំ សន្តំ ចេតោវិមុត្តឺ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ សោ អវិជ្ជាបភេទំ មនសិករោតិ តស្ស អវិជ្ជាបភេទំ មនសិករោតោ អវិជ្ជាបភេទេ ចិត្តំ បក្ខន្ទតិ បសីទតិ សន្តិដ្ឋតិ អធិមុច្ចតិ តស្ស ខោ ឯតំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ អវិជ្ជាបភេទោ ចាជិកន្ធো ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ ជម្ពាលី អនេកវស្សតណ្ឌិកា តស្សា បុរិសោ យានិ ចេវ អាយមុខានិ តានិ រ៉ាវរេយ្យ យានិ ច អចាយ-មុខានិ តានិ បិធហេយ្យ ឧទកោ ច សម្ម ជារ អនុប្ប្ជវេច្ចេយ្យ ឯវំ ហិ តស្សា ភិក្ខវេ ជម្ពាលិយា អាលិប្ប្ជកេនោ ចាជិកន្ធো ឯវមេ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អញ្ញតរំ សន្តំ ចេតោវិមុត្តឺ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ សោ អវិជ្ជាបភេទំ មនសិករោតិ តស្ស អវិជ្ជាបភេទំ មន-សិករោតោ អវិជ្ជាបភេទេ ចិត្តំ បក្ខន្ទតិ បសីទតិ សន្តិដ្ឋតិ អធិមុច្ចតិ តស្ស ខោ ឯតំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ អវិជ្ជាបភេទោ ចាជិកន្ធো ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មិន្តិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ បានចេតោវិមុត្តិដ៏ល្អិតណាមួយ ភិក្ខុនោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវការទម្លាយអវិជ្ជា កាលបើលោកធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវការទម្លាយអវិជ្ជា ចិត្តរមែងស្ទុះទៅ ជ្រះថ្លា តាំងនៅ ចុះស៊ប់ក្នុងការទម្លាយអវិជ្ជា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការទម្លាយអវិជ្ជានុ៎ះ របស់ភិក្ខុនោះឯង គប្បីបានតាមប្រាជ្ញា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចត្រពាំងស្មោកគ្រោកដែលកើតឡើង ពាប់ដោយធ្នាំដ៏ច្រើន បុរសបើកមាត់រង្វះ សម្រាប់បង្ហូរចូលរបស់ត្រពាំងនោះ បិទមាត់រង្វះ សម្រាប់បង្ហូរចេញ ភ្ជៀងសោតក៏បង្អុរនូវធារទឹកដោយប្រពៃ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើយ៉ាងនេះ ការធ្វាយភ្ជឺត្រពាំងនោះ ក៏សម្រេចបាន យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបានចេតោវិមុត្តិដ៏ល្អិតណាមួយ ភិក្ខុនោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវការទម្លាយអវិជ្ជា កាលបើលោកធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវការទម្លាយអវិជ្ជា ចិត្តរមែងស្ទុះទៅ ជ្រះថ្លា តាំងនៅ ចុះស៊ប់ ក្នុងការទម្លាយអវិជ្ជា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការទម្លាយអវិជ្ជានុ៎ះរបស់ភិក្ខុនោះឯង គប្បីបានតាមប្រាជ្ញា ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលទាំង ៤ ពួកនេះឯង តែងមានក្នុងលោក ។

[២៩] អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ យេនាយស្មា សារីបុត្តោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មតា សារីបុត្តេន សទ្ធឹ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កថំ សារាណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ ឯតទវោច កោ នុ ខោ អាវុសោ សារីបុត្ត ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចេ សត្តា ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ន បរិនិព្វាយន្តីតិ ។ ឥធាវុសោ អានន្ទ សត្តា ឥមា ហានភាគិយា សញ្ញាតិ យថាភូតំ នប្បជានន្តិ ឥមា ឋិតិភាគិយា សញ្ញាតិ យថាភូតំ នប្បជានន្តិ ឥមា វិសេសភាគិយា សញ្ញាតិ យថាភូតំ នប្បជានន្តិ ឥមា និព្វេធភាគិយា សញ្ញាតិ យថាភូតំ នប្បជានន្តិ ។ អយំ ខោ អាវុសោ អានន្ទ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចេ សត្តា ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ន បរិនិព្វាយន្តីតិ ។ កោ បនាវុសោ សារីបុត្ត ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចេ សត្តា ទិដ្ឋេវ ធម្មេ បរិនិព្វាយន្តីតិ ។ ឥធាវុសោ អានន្ទ សត្តា ឥមា

[២៩] គ្រានោះឯង ព្រះអានន្ទមានអាយុ ចូលទៅរកព្រះសារីបុត្តមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងព្រះសារីបុត្តមានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនិងពាក្យដែលគួរឲ្យរីករាយហើយ ក៏គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះអានន្ទមានអាយុអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏សួរព្រះសារីបុត្តមានអាយុដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោ សារីបុត្ត ហេតុអ្វី បច្ច័យអ្វី ដែលនាំឲ្យសត្វពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនបរិនិព្វានក្នុងបច្ចុប្បន្នភពនេះ ។ ម្នាលអាវុសោ អានន្ទ សត្វទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ មិនដឹងតាមពិតថា នេះជាហានភាគិយសញ្ញា (សញ្ញាជាចំណែកវិនាស) មិនដឹងតាមពិតថា នេះជាឋិតិភាគិយសញ្ញា (សញ្ញាជាចំណែកតាំងនៅគឺស្នើដើម) មិនដឹងតាមពិតថា នេះជាវិសេស-ភាគិយសញ្ញា (សញ្ញាជាចំណែកវិសេសឡើង គឺបានចំណេញ) មិនដឹងតាមពិតថា នេះជានិព្វេធភាគិយសញ្ញា (សញ្ញាជាចំណែកត្រាស់ដឹង) ។ ម្នាលអាវុសោ អានន្ទ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យដែលនាំឲ្យសត្វពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ មិនបរិនិព្វានក្នុងបច្ចុប្បន្នភពនេះ ។ ម្នាលអាវុសោ សារីបុត្ត ចុះហេតុអ្វី បច្ច័យអ្វី ដែលនាំឲ្យសត្វពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បរិនិព្វានក្នុងបច្ចុប្បន្នភពនេះ។ ម្នាលអាវុសោ អានន្ទ សត្វទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ

ហានភាគិយា សញ្ញាតិ យថាភូតំ បជានន្តិ ឥមា
បិតិភាគិយា សញ្ញាតិ យថាភូតំ បជានន្តិ ឥមា
វិសេសភាគិយា សញ្ញាតិ យថាភូតំ បជានន្តិ ឥមា
និព្ពេធភាគិយា សញ្ញាតិ យថាភូតំ បជានន្តិ ។
អយំ ខោ អាវុសោ អានន្ទ ហេតុ អយំ បច្ចយោ
យេន មិនេកចេ្ច សត្តា ឧដ្ឋេ ឧម្ម ឧ បរិនិព្ពា-
យន្តីតិ ។

[៣០] ឯកំ សមយំ ភគវា ភោគនគរេ
វិហរតិ អានន្ទចេតិយេ ។ តត្រ ខោ ភគវា ភិក្ខូ
អាមន្តេសិ ភិក្ខូតិ ។ ភទន្តេតិ តេ ភិក្ខូ
ភគវតោ បច្ចស្សុំ ។ ភគវា ឯតទវោច ចត្តារោមេ
ភិក្ខវេ មហាបទេសេ ទេសេស្សាមិ តំ សុណាថ
សាធុកំ មនសិករោថ ភាសិស្សាមីតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ
ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សុំ ។ ភគវា
ឯតទវោច កតមេ ច ភិក្ខវេ ចត្តារោ មហា-
បទេសា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឯវំ វទេយ្យ

បានដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាហានភាគិយសញ្ញា បានដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាឋិតិភាគិយសញ្ញា បានដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាវិសេសភាគិយសញ្ញា បានដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជានិព្វេធភាគិយ-សញ្ញា ។ ម្នាលអាវុសោ អានន្ទ នេះឯងជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យសត្វពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បរិនិព្វានក្នុងបច្ចុប្បន្នភពនេះឯង ។

[៣០] *សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគគង់នៅក្នុងអានន្ទចេតិយ*[១] *ក្បែរភោគនគរ ។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីការបស់ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសម្តែងមហាបទេស (គ្រឿងសម្រាប់អាងយ៉ាងធំ) ៤ យ៉ាងនេះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់ភាសិតនោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យល្អចុះ តថាគតនឹងសម្តែងប្រាប់ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកានៃព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះមហាបទេស ៤ ដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គប្បីនិយាយយ៉ាងនេះថា*

---

១ វិហារជាទីនៅរបស់អានន្ទយក្ស ។ អដ្ឋកថា ។

សម្ម។ មេតំ អាវុសោ ភគវតោ សុតំ សម្ម។ បដិក្ខហិតំ អយំ ធម្មោ អយំ វិនយោ ឥទំ សត្ថុសាសនន្តិ ឥស្ស ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ភាសិតំ នេវ អភិនន្ទិតព្ពំ នប្បដិក្ខោសិតព្ពំ អនភិនន្ទិត្វា អប្បដិក្ខោសិត្វា តានិ បទព្យញ្ជនានិ សាធុកំ ឧគ្គហេត្វា សុត្តេ ឱតារេតព្វានិ វិនយេ សន្ទស្ស-តព្វានិ ។ តានិ ចេ សុត្តេ ឱតារិយមានានិ វិនយេ សន្ទស្សិយមានានិ ន ចេវ សុត្តេ ឱតរន្តិ ន វិនយេ សន្ទិស្សន្តិ និដ្ឋមេត្ថ គន្តព្ពំ អន្ធា ឥទំ ន ចេវ ឥស្ស ភគវតោ វចនំ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ឥមស្ស ច ភិក្ខុនោ ឧគ្គហិតន្តិ ឥតិ ហីទំ ភិក្ខវេ ធម្ម្យាថ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឯវំ វទេយ្យ សម្ម។ មេតំ អាវុសោ ភគវតោ សុតំ សម្ម។ បដិក្ខហិតំ អយំ ធម្មោ អយំ វិនយោ ឥទំ សត្ថុសាសនន្តិ

ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យនុ៎ះ ខ្ញុំបានស្តាប់ បានទទួលចំពោះ ព្រះកន្ត្រព្រះមានព្រះភាគថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជា ពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក ទាំងឡាយ កុំអាលត្រេកអរ កុំអាលឃាត់ភាសិតរបស់ភិក្ខុនោះឡើយ លុះអ្នកទាំងឡាយ មិនត្រេកអរ មិនឃាត់ហើយ ត្រូវរៀនបទនិង ព្យញ្ជនៈទាំងនោះឲ្យចាំស្អ ហើយសួងមើលក្នុងសូត្រ ប្រៀបធៀបក្នុង វិន័យ ។ បទនិងព្យញ្ជនៈទាំងនោះ កាលបើអ្នកទាំងឡាយ សួងមើល ក្នុងសូត្រ ប្រៀបធៀបមើលក្នុងវិន័យទៅហើយ មិនប្រជុំចុះ គឺមិន មានក្នុងសូត្រ ទាំងមិនឃើញប្រាកដក្នុងវិន័យផងទេ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីដល់នូវសេចក្តីចូលចិត្ត ក្នុងពាក្យនុ៎ះថា នេះមិនមែនជាព្រះពុទ្ធដីកា របស់ព្រះមានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ ជាប្រាកដ ទំនងជាភិក្ខុ នេះរៀនខុសទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវចោល ពាក្យនេះ ដោយទំនងដូច្នេះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គប្បីពោលយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យនុ៎ះ ខ្ញុំបានស្តាប់ បានទទួលចំពោះព្រះកន្ត្រព្រះមានព្រះភាគ ថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា

តស្ស ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ភាសិតំ នេវ អភិនន្ទិតព្វំ ឧប្បដិក្កោសិតព្វំ អនភិនន្ទិត្វា អប្បដិក្កោសិត្វា តានិ បទព្យញ្ជនានិ សាធុកំ ឧគ្គហេត្វា សុត្តេ ឱតារេតព្វានិ វិនយេ សន្ទស្សេតព្វានិ តានិ ចេ សុត្តេ ឱតារិយមានានិ វិនយេ សន្ទស្សិយមានានិ សុត្តេ ចេវ ឱតរន្តិ វិនយេ ច សន្ទិស្សន្តិ និដ្ឋមេត្ត កន្តព្វំ អត្ថ ឥទំ តស្ស ភគវតោ វចនំ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ឥមស្ស ច ភិក្ខុនោ សុត្តហិតន្តិ ។ ឥទំ ភិក្ខវេ បឋមំ មហាបទេសំ ធារយ្យាថ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឯវំ វទេយ្យ អមុកស្មឹ នាម អាវាសេ សង្ឆោ វិហរតি សតេ្ថរេ សប្ប្ធាមោក្ខោ តស្ស មេ សជ្ជ៑ យស្ស សម្ម៑ខា សុតំ សម្ម៑ខា ឧដ្ឋហិតំ អយំ ធម្ម៑ អយំ វិនយោ ឥទំ សត្ថុសាសនន្តិ តស្ស ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ភាសិតំ នេវ អភិនន្ទិតព្វំ ឧប្បដិក្កោសិតព្វំ អនភិនន្ទិត្វា អប្ប-ដិក្កោសិត្វា តានិ បទព្យញ្ជនានិ សាធុកំ ឧគ្គហេត្វា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ កុំអាលត្រេកអរ កុំអាលឃាត់ភាសិតរបស់ភិក្ខុនោះឡើយ លុះអ្នកទាំងឡាយ មិនត្រេកអរ មិនឃាត់ហើយ ត្រូវរៀននូវបទនិងព្យញ្ជនៈទាំងនោះឲ្យចាំល្អ ហើយសួងមើលក្នុងសូត្រ ប្រៀបធៀបមើលក្នុងវិន័យ បទនិងព្យញ្ជនៈទាំងនោះ កាលបើអ្នកទាំងឡាយ សួងមើលក្នុងសូត្រ ប្រៀបធៀបមើលក្នុងវិន័យទៅហើយ បើប្រជុំចុះក្នុងសូត្រផង ឃើញសមក្នុងវិន័យផង អ្នកទាំងឡាយ គប្បីដល់នូវសេចក្ដីចូលចិត្ត ក្នុងពាក្យនុ៎ះថា នេះជាព្រះពុទ្ធដីការបស់ព្រះមានព្រះភាគអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ ដោយពិត ជាពាក្យដែលភិក្ខុនេះរៀនត្រូវល្អហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីចាំទុកនូវមហាបទេសជាបឋមនេះចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គប្បីពោលយ៉ាងនេះថា ព្រះសង្ឆនៅក្នុងអាវាសឯណោះ មានទាំងភិក្ខុជាថេរៈ មានទាំងភិក្ខុជាប្រធាន ខ្ញុំបានស្ដាប់ បានទទួលចំពោះមុខព្រះសង្ឆនោះថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្ដា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ កុំអាលត្រេកអរ កុំអាលឃាត់នូវភាសិតរបស់ភិក្ខុនោះឡើយ លុះអ្នកទាំងឡាយ មិនត្រេកអរ មិនឃាត់ហើយ ត្រូវរៀននូវបទនិងព្យញ្ជនៈទាំងនោះឲ្យចាំល្អ

សុត្តេ ឱតារេតញ្ចានិ វិនយេ សន្ទស្សេតញ្ចានិ ។ តានិ ចេ សុត្តេ ឱតារិយមានានិ វិនយេ សន្ទស្សិយមានានិ ន ចេវ សុត្តេ ឱតរន្តិ ន វិនយេ សន្ទិស្សន្តិ និដ្ឋមេត្ត កន្តពុ្ធ អន្ធា ឥមំ ន ចេវ តស្ស ភគវតោ វចនំ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស តស្ស ច សង្ឆស្ស ទុក្ខហិតន្តិ ឥតិ ហីនំ ភិក្ខវេ ឆឌ្ឌយ្យាថ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឯវំ វទេយ្យ អមុកស្មឺ ជាម អាវាសេ សង្ឆោ វិហរតិ សត្ថេ សប្ប្ាមោក្ខោ តស្ស មេ សង្ឆស្ស សម្មុខា សុតំ សម្មុខា បដិគ្ គហិតំ អយំ ធម្មោ អយំ វិនយោ ឥទំ សត្ថុសាសនន្តិ តស្ស ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ភាសិតំ នេវ អភិនន្ទិតពុ្ធ ន ប្ប្ដិ ក្ខ្ាសិតពុ្ធ អនភិនន្ទិត្ាា អប្ប-ដិ ក្ខ្ាសិត្ាា តានិ បទ ព្យ ញ្ជ នានិ សាធុ ក ំ ឧ ត្ត ហេ ត្ាា សុត្តេ ឱតារេតញ្ចានិ វិនយេ សន្ទស្សេតញ្ចានិ ។ តានិ ចេ សុត្តេ ឱតារិយមានានិ វិនយេ សន្ទស្សិយ-មានានិ សុត្តេ ចេវ ឱតរន្តិ វិនយេ ច សន្ទិស្សន្តិ

ហើយស្ងង់មើលក្នុងសូត្រ ប្រៀបធៀបមើលក្នុងវិន័យ ។ បទនិងព្យញ្ជនៈទាំងនោះ កាលបើអ្នកទាំងឡាយ ស្ងង់មើលក្នុងសូត្រ ប្រៀបធៀបមើលក្នុងវិន័យទៅហើយ បើមិនប្រជុំចុះក្នុងសូត្រទាំងមិនឃើញមានប្រាកដក្នុងវិន័យផងទេ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីដល់នូវសេចក្តីចូលចិត្ត ក្នុងពាក្យនុ៎ះថា នេះមិនមែនជាព្រះពុទ្ធដីការបស់ព្រះមានព្រះភាគអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ ដោយពិត ទំនងជាសង្ឆនោះរៀនខុសហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីចោលពាក្យនេះ ដោយទំនងដូច្នេះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គប្បីពោលយ៉ាងនេះថា ព្រះសង្ឆនៅក្នុងអាវាសឯណោះ មានទាំងភិក្ខុជាថេរៈ មានទាំងភិក្ខុជាប្រធាន ខ្ញុំបានស្តាប់ បានទទួលចំពោះមុខព្រះសង្ឆនោះថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ កុំអាលត្រេកអរ កុំអាលឃាត់ភាសិតរបស់ភិក្ខុនោះឡើយ លុះអ្នកទាំងឡាយ មិនត្រេកអរ មិនឃាត់ហើយ ត្រូវរៀនបទនិងព្យញ្ជនៈទាំងនោះឲ្យចាំល្អ ហើយស្ងង់មើលក្នុងសូត្រ ប្រៀបធៀបមើលក្នុងវិន័យ ។ បទនិងព្យញ្ជនៈទាំងនោះ កាលបើអ្នកទាំងឡាយ ស្ងង់មើលក្នុងសូត្រ ប្រៀបធៀបមើលក្នុងវិន័យទៅហើយ បើប្រជុំចុះក្នុងសូត្រផង ឃើញសមក្នុងវិន័យផង

៦៨

និដ្ឋមេត្ថ គន្តព្វំ អទ្ធា ឥទំ តស្ស ភគវតោ វចនំ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស តស្ស ច សង្ឃស្ស សុគ្គហិតន្តិ ។ ឥទំ ភិក្ខវេ ទុតិយំ មហាបទេសំ ធារេយ្យាថ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឯវំ វទេយ្យ អមុកស្មឹ នាម អាវាសេ សម្ពហុលា ថេរា ភិក្ខូ វិហរន្តិ ពហុស្សុតា អាគតាគមា ធម្មធរា វិនយធរា មាតិកាធរា តេសំ មេ ថេរានំ សម្មុខា សុតំ សម្មុខា បដិគ្គហិតំ អយំ ធម្មោ អយំ វិនយោ ឥទំ សត្ថុសាសនន្តិ តស្ស ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ភាសិតំ នេវ អភិនន្ទិតព្វំ នប្បដិក្កោសិតព្វំ អនភិនន្ទិត្វា អប្បដិក្កោសិត្វា តានិ បទព្យញ្ជនានិ សាធុកំ ឧគ្គហេត្វា សុត្តេ ឱតារេតព្វានិ វិនយេ សន្ទស្សេតព្វានិ ។ តានិ ចេ សុត្តេ ឱតារិយមានានិ វិនយេ សន្ទស្សិយមានានិ ន ចេវ សុត្តេ ឱតរន្តិ ន វិនយេ សន្ទិស្សន្តិ និដ្ឋមេត្ថ គន្តព្វំ អទ្ធា ឥទំ ន ចេវ តស្ស ភគវតោ វចនំ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស

អ្នកទាំងឡាយ គប្បីដល់នូវសេចក្ដីចូលចិត្ត ក្នុងពាក្យនុ៎ះថា នេះជាព្រះពុទ្ធដីការរបស់ព្រះមានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះមែន ជាពាក្យដែលព្រះសង្ឆនោះ រៀនត្រូវល្អហើយដោយពិត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីចាំទុកនូវមហាបទេសជាគម្រប់ពីរនេះចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គប្បីពោលយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុទាំងឡាយជាថេរៈច្រើនអង្គ នៅក្នុងអាវាសឯណោះ សុទ្ធតែជាពហុស្សូត ចេះចាំក្នុងគម្ពីរនិកាយ ទ្រទ្រង់ធម៌ ទ្រទ្រង់វិន័យ ទ្រទ្រង់មាតិកា ខ្ញុំបានស្ដាប់ បានទទួលចំពោះមុខព្រះថេរៈទាំងនោះថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្ដា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ កុំអាលត្រេកអរ កុំអាលឃាត់ភាសិតរបស់ភិក្ខុនោះឡើយ លុះអ្នកទាំងឡាយ មិនត្រេកអរ មិនឃាត់ហើយ ត្រូវរៀននូវបទនិងព្យញ្ជនៈទាំងនោះឲ្យចាំល្អ ហើយសួងមើលក្នុងសូត្រ ប្រៀបធៀបមើលក្នុងវិន័យ ។ បទនិងព្យញ្ជនៈទាំងនោះ កាលបើអ្នកទាំងឡាយ សួងមើលក្នុងសូត្រ ប្រៀបធៀបមើលក្នុងវិន័យទៅហើយ បើមិនប្រជុំចុះក្នុងសូត្រទាំងមិនឃើញសមក្នុងវិន័យផងទេ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីដល់នូវសេចក្ដីចូលចិត្ត ក្នុងពាក្យនុ៎ះថា នេះមិនមែនជាព្រះពុទ្ធដីការបស់ព្រះមានព្រះភាគអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ ដោយពិត

តេសញ្ច ថេរានំ ទុក្ខហិតន្តិ ឥតិ ហីនំ កិក្ខវេ ឆន្ទេយ្យាថ ។ ឥធ បន កិក្ខវេ ភិក្ខុ ឯវំ វទេយ្យ អមុកស្មឹ ជាម អាវាសេ សម្ពហុលា ថេរា ភិក្ខូ វិហរន្តិ ពហុស្សុតា អាគតាគមា ធម្មធរា វិនយធរា មាតិកាធរា តេសំ មេ ថេរានំ សម្មុខា សុតំ សម្មុខា បដិគ្គហិតំ អយំ ធម្មោ អយំ វិនយោ ឥទំ សត្ថុ-សាសនន្តិ តស្ស កិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ភាសិតំ នេវ អភិនន្ទិតព្វំ ន ប្បដិក្កោសិតព្វំ អនភិនន្ទិត្វា អប្ប-ដិក្កោសិត្វា តានិ បទព្យញ្ជនានិ សាធុកំ ឧគ្គហេត្វា សុត្តេ ឱតារេតព្វានិ វិនយេ សន្ទស្សេតព្វានិ ។ តានិ ចេ សុត្តេ ឱតារិយមានានិ វិនយេ សន្ទស្សិយមានានិ សុត្តេ ចេវ ឱតរន្តិ វិនយេ ច សន្ទិស្សន្តិ និដ្ឋមេត្ត កន្តព្វំ អត្ថា ឥទំ តស្ស ភគវតោ វចនំ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស តេសញ្ច ថេរានំ សុគ្គហិតន្តិ ។ ឥទំ កិក្ខវេ ឥតិយំ មហាបទេសំ ជានេយ្យាថ ។

ទំនងជាព្រះថេរៈទាំងនោះរៀនខុសហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវអ្នកទាំងឡាយចោលពាក្យនេះ ដោយទំនង ដូច្នេះចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គប្បីពោលយ៉ាងនេះថា ពួកភិក្ខុជាថេរៈច្រើនអង្គ នៅក្នុងអាវាសឯណោះ សុទ្ធតែជាពហុស្សូតចេះចាំក្នុងគម្ពីរនិកាយ ទ្រទ្រង់ធម៌ ទ្រទ្រង់វិន័យ ទ្រទ្រង់មាតិកា ខ្ញុំបានស្តាប់ បានទទួលចំពោះមុខព្រះថេរៈទាំងនោះថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ កុំអាលត្រេកអរ កុំអាលឃាត់ភាសិតរបស់ភិក្ខុនោះឡើយ លុះអ្នកទាំងឡាយ មិនត្រេកអរ មិនឃាត់ហើយ ត្រូវរៀននូវបទនិងព្យញ្ជនៈទាំងនោះឲ្យចាំល្អ ហើយសួងមើលក្នុងសូត្រ ប្រៀបធៀបមើលក្នុងវិន័យ ។ បទនិងព្យញ្ជនៈទាំងនោះ កាលបើអ្នកទាំងឡាយ សួងមើលក្នុងសូត្រ ប្រៀបធៀបមើលក្នុងវិន័យទៅហើយ បើប្រជុំចុះក្នុងសូត្រផង ឃើញសមក្នុងវិន័យផង អ្នកទាំងឡាយ គប្បីដល់នូវសេចក្តីចូលចិត្ត ក្នុងពាក្យនុ៎ះថា នេះជាព្រះពុទ្ធដីកា របស់ព្រះមានព្រះភាគអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ ដោយពិត ជាពាក្យដែលព្រះថេរៈទាំងនោះរៀនត្រូវហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីចាំទុកនូវមហាបទេសជាគម្រប់បីនេះចុះ ។

ឥធ បន ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឯវំ វេទយ្យ អមុកស្មឹ ជាម
អាវាសេ ឯកោ ថេរោ ភិក្ខុ វិហរតិ ពហុស្សុតោ
អាគតាគមោ ធម្មធរោ វិនយធរោ មាតិកាធរោ តស្ស
មេ ថេរស្ស សម្មុខា សុតំ សម្មុខា បដិគ្គហិតំ អយំ
ធម្មោ អយំ វិនយោ ឥទំ សត្ថុសាសនន្តិ តស្ស
ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ភាសិតំ នេវ អភិនន្ទិតព្ពំ ន ប្ប-
ដិក្កោសិតព្ពំ អនភិនន្ទិត្វា អប្បដិក្កោសិត្វា តានិ
បទព្យញ្ជនានិ សាធុកំ ឧគ្គហេត្វា សុត្តេ ឱតារេតព្វានិ
វិនយេ សន្ទស្សេតព្វានិ ។ តានិ ចេ សុត្តេ ឱតារិ-
យមានានិ វិនយេ សន្ទស្សិយមានានិ ន ចេវ សុត្តេ
ឱតរន្តិ ន វិនយេ សន្ទិស្សន្តិ និដ្ឋមេត្ថ គន្តព្ពំ អញ្ញា
ឥទំ ន ចេវ តស្ស ភគវតោ វចនំ អរហតោ សម្ម-
សម្ពុទ្ធស្ស តស្ស ច ថេរស្ស ទុគ្គហិតន្តិ ឥតិ ហីទំ ភិក្ខវេ
ធារេយ្យាថ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឯវំ វេទយ្យ
អមុកស្មឹ ជាម អាវាសេ ឯកោ ថេរោ ភិក្ខុ វិហរតិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គប្បីពោលយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុជាថេរៈ ១ អង្គ នៅក្នុងអាវាសឯណោះ ជាពហុស្សូតចេះចាំក្នុងគម្ពីរនិកាយ ទ្រទ្រង់ធម៌ ទ្រទ្រង់វិន័យ ទ្រទ្រង់មាតិកា ខ្ញុំបានស្តាប់ បានទទួលចំពោះមុខព្រះថេរៈអង្គនោះថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ កុំអាលត្រេកអរ កុំអាលឃាត់ភាសិតរបស់ភិក្ខុនោះឡើយ លុះអ្នកទាំងឡាយ មិនត្រេកអរ មិនឃាត់ហើយ គប្បីរៀននូវបទនិងព្យញ្ជនៈទាំងនោះឲ្យចាំល្អ ហើយសួងមើលក្នុងសូត្រ ប្រៀបធៀបមើលក្នុងវិន័យ ។ បទនិងព្យញ្ជនៈទាំងនោះ កាលបើអ្នកទាំងឡាយ សួងមើលក្នុងសូត្រ ប្រៀបធៀបមើលក្នុងវិន័យទៅហើយ បើមិនប្រជុំចុះក្នុងសូត្រទាំងមិនឃើញសមក្នុងវិន័យផងទេ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីដល់នូវសេចក្តីចូលចិត្ត ក្នុងពាក្យនុ៎ះថា នេះមិនមែនជាព្រះពុទ្ធដីកា របស់ព្រះមានព្រះភាគអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះដោយពិត ទំនងជាព្រះថេរៈនោះរៀនខុសហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីចោលពាក្យនេះដោយទំនងដូច្នេះចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គប្បីនិយាយយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុជាថេរៈ ១ អង្គនៅក្នុងអាវាសឯណោះ

ពហុស្សុតោ អាគតាគមោ ធម្មធរោ វិនយធរោ មាតិកា-ធរោ ឥស្ស មេ ថេរស្ស សម្មុខា សុតំ សម្មុខា បដិគ្ក-ហិតំ អយំ ធម្មោ អយំ វិនយោ ឥទំ សត្ថុសាសនន្តិ ឥស្ស ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ភាសិតំ នេវ អភិនន្ទិតព្វំ នប្បដិក្កោសិតព្វំ អនភិនន្ទិត្វា អប្បដិក្កោសិត្វា តានិ បទព្យញ្ជនានិ សាធុកំ ឧគ្គហេត្វា សុត្តេ ឱតារេ-តព្វានិ វិនយេ សន្ទស្សេតព្វានិ ។ តានិ ចេ សុត្តេ ឱតារិយមានានិ វិនយេ សន្ទស្សិយមានានិ សុត្តេ ចេវ ឱតរន្តិ វិនយេ ច សន្ទិស្សន្តិ និដ្ឋមេត្ត កន្តព្វំ អញ្ញា ឥទំ ឥស្ស ភគវតោ វចនំ អរហតោ សម្ម-សម្ពុទ្ធស្ស ឥស្ស ច ថេរស្ស សុគ្គហិតន្តិ ។ ឥទំ ភិក្ខវេ ចតុត្ថំ មហាបទេសំ ធារយ្យាថ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ មហាបទេសាតិ ។

សញ្ចេតនិយវគ្គោ ឥតិយោ ។

ជាពហុស្សូត ចេះចាំគម្ពីរនិកាយ ទ្រទ្រង់ធម៌ ទ្រទ្រង់វិន័យ ទ្រទ្រង់មាតិកា ខ្ញុំបានស្តាប់ បានទទួលចំពោះមុខព្រះថេរៈអង្គនោះថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ កុំអាលត្រេកអរ កុំអាលឃាត់ភាសិតរបស់ភិក្ខុនោះឡើយ លុះអ្នកទាំងឡាយ មិនត្រេកអរ មិនឃាត់ហើយ គប្បីរៀននូវបទនិងព្យញ្ជនៈទាំងនោះឲ្យចាំល្អ ហើយសួងមើលក្នុងសូត្រ ប្រៀបធៀបមើលក្នុងវិន័យ ។ បទនិងព្យញ្ជនៈទាំងនោះ កាលបើអ្នកទាំងឡាយ សួងមើលក្នុងសូត្រ ប្រៀបធៀបមើលក្នុងវិន័យទៅហើយ បើប្រជុំចុះក្នុងសូត្រផង ឃើញសមក្នុងវិន័យផង អ្នកទាំងឡាយ គប្បីដល់នូវសេចក្តីចូលចិត្ត ក្នុងពាក្យនុ៎ះថា នេះជាព្រះពុទ្ធដីការបស់ព្រះមានព្រះភាគអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ ដោយពិតជាពាក្យដែលព្រះថេរៈនោះរៀនត្រូវហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីចាំទុកនូវមហាបទេសជាគម្រប់បួននេះចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯង ជាមហាបទេសទាំងបួន ។

ចប់ សញ្ចេតនិយវគ្គ ទី ៣ ។

តស្សុទ្ទានំ

ចេតនា វិភតិ ភោជ្ជិត

អានន្ទ ឧបវាន បញ្ចមំ

អាយាចន ភហុល ជម្ពាលី

ជិញ្ជានំ មហាបទេសេន វត្ថេតិ ។

ឧទ្ទានៃសញ្ញោតនិយវគ្គនោះគឺ

សម្តែងពីសញ្ញោតនា ១ ការចែកបដិសម្ភិទា ១ រឿងព្រះកោដ្ឋិតត្ថេរ ១ ព្រះអានន្ទត្ថេរ ១ ព្រះឧបវានត្ថេរ ១ ជាគម្រប់ ៥ ការប្រាថ្នាយកតម្រាប់ ១ រឿងព្រះរាហុលត្ថេរ ១ ការប្រៀបធៀបនឹងត្រពាំង ១ ព្រះនិញ្ជាន ១ មហាបទេស ១ ក្នុងវគ្គ ។

យោធាជីវវគ្គោ ចតុត្ថោ

[៣១] ចតូហិ ភិក្ខវេ អង្គេហិ សមន្នាគតោ យោធាជីវោ[1] ភជ្ជារហោ ហោតិ ភជ្ជភោគ្គោ រញ្ញោ អន្តេន្ទ្ធវ សង្ខ្ជ កច្ចតិ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ យោធាជីវោ ហានកុសលោ ច ហោតិ ជ្ជូវេចាតី ច អក្ខ្ជណាវេធី ច មហាតោ ច ការយ្ជ្ជ បជ្ជាលេតា ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ យោធាជីវោ ភជ្ជារហោ ហោតិ ភជ្ជ-ភោគ្គោ រញ្ញោ អន្តេន្ទ្ធវ សង្ខ្ជ កច្ចតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ឋម្ជេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អាហុនេយ្យោ ហោតិ ចាហុនេយ្យោ ឧក្ខ្ជិណ្ណេយ្យោ អញ្ជលិការណីយោ អនុត្ត្ជ្ជ បុញ្ញ្ជ្ជ ក្ខេត្ត្ជ្ជ លោកស្ជ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ហានកុសលោ ច ហោតិ ជ្ជូវេចាតី ច អក្ខ្ជណាវេធី ច មហាតោ ច ការយ្ជ្ជ បជ្ជាលេតា ។ ឥមេ ខ្ជ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ហានកុសលោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ ។ បេ ។

---

1 ឱ. យោធជីវោ ។

យោធាជីវគ្គ ទី ៤

[៣១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈ (អ្នករស់នៅដោយឋានៈជាទាហាន) ប្រកបដោយអង្គ ៤ ទើបគួរជារាជបុរស ជារាជបម្រើ រាប់ថាជាអង្គ (អវយវៈ) របស់ព្រះរាជាបាន ។ អង្គ ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងជយ-ភូមិ ១ ជាអ្នកបាញ់បានឆ្ងាយ ១ ជាអ្នកបាញ់ត្រង់ ១ ជាអ្នកអាចទម្ងាយនូវកងទ័ពដ៏ធំបាន ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈ ប្រកបដោយអង្គ ៤ នេះឯង ទើបគួរជារាជបុរស ជារាជបម្រើ រាប់ថាជាអង្គ របស់ព្រះរាជាបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៤ ប្រការ ទើបជាអ្នកគួរទទួលគ្រឿងដែលគេនាំមកបូជា គួរទទួលរបស់ដែលគេទទួលភ្ជៀវ គួរទទួលទក្ខិណាទាន គួរគេធ្វើអញ្ជលិកម្ម ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរបំផុតរបស់សត្វលោក ក៏ដូច្នោះដែរ ។ ប្រកបដោយអង្គ ៤ តើអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកឈ្លាសក្នុងជយភូមិ ១ ជាអ្នកបាញ់បានឆ្ងាយ ១ ជាអ្នកបាញ់ត្រង់ ១ ជាអ្នកទម្ងាយនូវកងទ័ពដ៏ធំបាន ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកឈ្លាសក្នុងជយភូមិ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសីល ។ បេ ។

សមាធាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ។ ឯវំ ខោ
ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ហានកុសលោ ហោតិ ។ កថញ្ច
ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឋិតិកុសលោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ
ភិក្ខុ យំ កិញ្ចិ រូបំ អតីតានាគតប្បច្ចុប្បន្នំ អជ្ឈត្តំ
វា ពហិទ្ធា វា ឱឡារិកំ វា សុខុមំ វា ហីនំ វា
បណីតំ វា យំ ទូរេ សន្តិកេ វា សព្វំ រូបំ នេតំ មម
នេសោហមស្មិ ន មេសោ អត្តាតិ ឯវមេតំ យថាភូតំ
សម្មប្បញ្ញាយ បស្សតិ យា កាចិ វេទនា... យា
កាចិ សញ្ញា... យេ កេចិ សង្ខារា... យំ កិញ្ចិ
វិញ្ញាណំ អតីតានាគតប្បច្ចុប្បន្នំ អជ្ឈត្តំ វា ពហិទ្ធា
វា ឱឡារិកំ វា សុខុមំ វា ហីនំ វា បណីតំ
វា យំ ទូរេ សន្តិកេ វា សព្វំ វិញ្ញាណំ នេតំ
មម នេសោហមស្មិ ន មេសោ អត្តាតិ ឯវមេតំ
យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ បស្សតិ ។ ឯវំ ខោ
ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ទូរេចារី ហោតិ ។ កថញ្ច
ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អក្ខណវេធី ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ
ភិក្ខុ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ បេ ។

សមាទានសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកឈ្វាសក្នុងជយភូមិយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកបាញ់បានធ្ងាយ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ឃើញដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃតាមពិត នូវរូបណានីមួយ ជាអតីត អនាគត បច្ចុប្បន្ន ជារូបក្នុងខ្លួនក្តី ក្រៅខ្លួនក្តី គ្រោតគ្រាតក្តី ល្អិតក្តី អាក្រក់ក្តី ល្អក្តី នៅឆ្ងាយក្តី នៅជិតក្តី ទាំងអស់ន៏ុះ យ៉ាងនេះដូច្នេះថា ន៏ុះមិនមែនរបស់អញ ន៏ុះមិនមែនអញ ន៏ុះមិនមែនខ្លួនអញ វេទនាណានីមួយ... សញ្ញាណានីមួយ... សង្ខារទាំងឡាយណានីមួយ... ភិក្ខុឃើញដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃតាមពិត នូវវិញ្ញាណណានីមួយ ជាអតីត អនាគត បច្ចុប្បន្ន ជាវិញ្ញាណក្នុងខ្លួនក្តី ក្រៅខ្លួនក្តី គ្រោតគ្រាតក្តី ល្អិតក្តី អាក្រក់ក្តី ល្អក្តី នៅឆ្ងាយក្តី នៅជិតក្តី ទាំងអស់ន៏ុះ យ៉ាងនេះដូច្នេះថា ន៏ុះមិនមែនរបស់អញ ន៏ុះមិនមែនអញ ន៏ុះមិនមែនខ្លួនអញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកបាញ់បានធ្ងាយយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកបាញ់ត្រង់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាទុក្ខ ។ បេ ។

អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាតិ យថាភូតំ បជា-
នាតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អក្ខណវេធី ហោតិ ។
កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ មហតោ កាយស្ស បទាលេតា
ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ មហន្តំ អវិជ្ជាខន្ធំ
បទាលេតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ មហតោ កាយស្ស
បទាលេតា ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ
ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អាហុនេយ្យោ
ហោតិ ។ បេ ។ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្សាតិ ។

[៣២] ចតុន្នំ ភិក្ខវេ ធម្មានំ នត្ថិ កោចិ
បាដិភោគោ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ទេវោ
វា មារោ វា ព្រហ្មា វា កោចិ វា លោកស្មឹ ។
កតមេសំ ចតុន្នំ ។ ជរាធម្មំ ។ មា ជីរីតិ នត្ថិ
កោចិ បាដិភោគោ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា
ទេវោ វា មារោ វា ព្រហ្មា វា កោចិ វា លោកស្មឹ ។
ព្យាធិធម្មំ មា ព្យាធិយីតិ នត្ថិ កោចិ បាដិ-
ភោគោ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ទេវោ វា
មារោ វា ព្រហ្មា វា កោចិ វា លោកស្មឹ ។

ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាបដិបទាប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីរលត់ទុក្ខ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកបាញ់ត្រង់យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកទម្លាយកងទ័ពធំ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ទម្លាយគំនរអវិជ្ជាដ៏ធំបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកទម្លាយកងទ័ពធំបានយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាងនេះឯង ទើបគួរទទួលគ្រឿងបូជា ។ បេ ។ ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរបំផុតរបស់សត្វលោក ។

[៣២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិនមានសមណៈក្តី ព្រាហ្មណ៍ក្តី ទេវតាក្តី មារក្តី ព្រហ្មក្តី ឬអ្នកណាក្នុងលោក ជាអ្នកជានាធម៌ទាំង ៤ យ៉ាងបានទេ ។ ធម៌ទាំង ៤ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ មិនមានសមណៈក្តី ព្រាហ្មណ៍ក្តី ទេវតាក្តី មារក្តី ព្រហ្មក្តី ឬអ្នកណាមួយក្នុងលោក ជាអ្នកជានាថា របស់ដែលមានសេចក្តីគ្រាំគ្រាជាធម្មតា កុំគ្រាំគ្រាឡើយដូច្នេះ ។ មិនមានសមណៈក្តី ព្រាហ្មណ៍ក្តី ទេវតាក្តី មារក្តី ព្រហ្មក្តី ឬអ្នកណាមួយក្នុងលោក ជាអ្នកជានាថា របស់ដែលមានសេចក្តីឈឺចាប់ជាធម្មតា កុំឈឺចាប់ឡើយដូច្នេះ ។

មរណធម្មំ មា មិយ្យីតិ នត្ថិ កោចិ បាដិភោគោ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ទេវោ វា មារោ វា ព្រហ្មា វា កោចិ វា លោកស្មឹ ។ យានិ ខោ បន តានិ[១] បាបកានិ កម្មានិ សង្កិលេសិកានិ ពោនោព្ភវិកានិ សទរានិ[២] ទុក្ខវិបាកានិ អាយតឹ-ជាតិជរាមរណិកានំ តេសំ វិបាកោ មា និព្វត្តីតិ នត្ថិ កោចិ បាដិភោគោ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ទេវោ វា មារោ វា ព្រហ្មា វា កោចិ វា លោកស្មឹ ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខវេ ចតុន្នំ ធម្មានំ នត្ថិ កោចិ បាដិភោគោ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ទេវោ វា មារោ វា ព្រហ្មា វា កោចិ វា លោកស្មិន្តិ ។

[៣៣] ឯកំ សមយំ ភគវា រាជគហេ វិហរតិ វេឡុវនេ កលន្ទកនិវាបេ ។ អថខោ វស្សការោ ព្រាហ្មណោ មគធមហាមត្តោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវតា សទ្ធឹ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កថំ សារាណីយំ វីតិសារេត្វា

១ ម. តានិ (បុព្វេ អត្តនា កតានិ) ។ ២ ម. អសុទ្ធរានិ ។

មិនមានសមណៈក្តី ព្រាហ្មណ៍ក្តី ទេវតាក្តី មារក្តី ព្រហ្មក្តី ឬអ្នកណាមួយក្នុងលោក ជាអ្នកធានាថា របស់ដែលមានសេចក្តីស្លាប់ជាធម្មតា កុំស្លាប់ឡើយដូច្នេះ ។ មិនមានសមណៈក្តី ព្រាហ្មណ៍ក្តី ទេវតាក្តី មារក្តី ព្រហ្មក្តី ឬអ្នកណាមួយក្នុងលោក ជាអ្នកធានាថា បាបកម្មទាំងឡាយណា ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ធ្វើឲ្យមានកពច្ម ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្ទើដោយសេចក្តីក្រវល់ក្រវាយ មានទុក្ខជាផល នាំឲ្យមានជាតិជរាមរណៈតទៅ វិបាករបស់កម្មទាំងនោះ កុំកើតឡើយដូច្នេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិនមានសមណៈក្តី ព្រាហ្មណ៍ក្តី ទេវតាក្តី មារក្តី ព្រហ្មក្តី ឬអ្នកណាមួយក្នុងលោក ជាអ្នកធានាធម៌ទាំង ៤ យ៉ាងនេះឯង បានឡើយ ។

[៣៣] *សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់ក្នុងវត្តវេឡុវ័ន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ គ្រានោះ វស្សការ-ព្រាហ្មណ៍ ជាមហាមាត្យក្នុងដែនមគធៈ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ និងពាក្យដែលគួររឭកហើយ*

ចតុត្ថបណ្ណាសកេ យោធាជីវវគ្គោ ចតុត្ថោ

ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ រាជ្ញោ ខត្តិយស្ស ព្រាហ្មណោ មតជមហាមត្តោ ភគវន្តំ ឯតទវោច មយំ[1] ហិ ភោ គោតម ឯវំរូបានិ ឯវំនិដ្ឋានិ យោ ភោតា គោតមេ ឯវំ ជានាតិ ឯវំ មេ ជានន្តិ ជនា តតោ ជានាតិ យោ ភោតា គោតមេ ឯវំ ជានាតិ ឯវំ មេ ជានន្តិ ជនា តតោ ជានាតិ យោ ភោតា គោតមេ ឯវំ ជានាតិ ឯវំ មេ ជានន្តិ ជនា តតោ ជានាតិ យោ ភោតា គោតមេ ឯវំ ជានាតិ ឯវំ មេ ជានន្តិ ជនា តតោ ជានាតិ ។ ជានាតិ ព្រាហ្មណ សព្ពំ ឯវំ ភាសិតព្ពន្តិ រាជានមិ ជ បជានាតិ ព្រាហ្មណ សព្ពំ ឯវំ ជ ភាសិតព្ពន្តិ រាជានមិ ជានាតិ ព្រាហ្មណ សព្ពំ ជ ភាសិតព្ពន្តិ រាជានមិ ជ បជានាតិ ព្រាហ្មណ សព្ពំ ជ ភាសិតព្ពន្តិ រាជានមិ

---

១ ឱ. ម. អហំ ។

ទើបអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះវស្សការព្រាហ្មណ៍ ជាមហាមាត្យ ក្នុងដែនមគធ: អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន យើងខ្ញុំតែងនិយាយយ៉ាងនេះ តែងយល់យ៉ាងនេះថា អ្នកណាមួយនិយាយចំពោះរូបដែលខ្លួនឃើញហើយថា ខ្ញុំបានឃើញយ៉ាងនេះ ឥតមានទោសអំពីអ្នកនោះ អ្នកណាមួយនិយាយចំពោះសំឡេង ដែលខ្លួនឮហើយថា ខ្ញុំបានឮយ៉ាងនេះ ឥតមានទោសអំពីអ្នកនោះ អ្នកណាមួយនិយាយចំពោះវត្ថុ ដែលខ្លួនបានហិត ភ្ជក់ ពាល់ត្រូវថា ខ្ញុំបានហិត ភ្ជក់ ពាល់ត្រូវយ៉ាងនេះ ឥតមានទោសអំពីអ្នកនោះ អ្នកណាមួយនិយាយចំពោះវត្ថុដែលខ្លួនបានដឹងច្បាស់ (ដោយចិត្ត) ថា ខ្ញុំបានដឹងច្បាស់យ៉ាងនេះ ឥតមានទោសអំពីអ្នកនោះទេ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគត មិនពោលថា បុគ្គលត្រូវតែនិយាយចំពោះរូបទាំងអស់ ដែលខ្លួនឃើញហើយទេ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តែថាតថាគត មិនពោលថា បុគ្គលមិនត្រូវនិយាយចំពោះរូបទាំងអស់ ដែលខ្លួនឃើញហើយទេ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគត មិនពោលថា បុគ្គលមិនត្រូវនិយាយចំពោះសំឡេងទាំងអស់ ដែលខ្លួនឮហើយទេ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តែថាតថាគត មិនពោលថា បុគ្គលមិនត្រូវនិយាយចំពោះសំឡេង ដែលខ្លួនឮហើយទេ

ជាហំ ព្រាហ្មណ សព្វំ មុតំ ភាសិតព្វន្តិ វោមិ ន បជាហំ ព្រាហ្មណ សព្វំ មុតំ ន ភាសិតព្វន្តិ វោមិ ជាហំ ព្រាហ្មណ សព្វំ វិញ្ញាតំ ភាសិតព្វន្តិ វោមិ ន បជាហំ ព្រាហ្មណ សព្វំ វិញ្ញាតំ ន ភាសិតព្វន្តិ វោមិ ។ យំ ហិ ព្រាហ្មណ ឋិដ្ឋំ ភាសតោ អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ ឯវ្រូបំ ឋិដ្ឋំ ន ភាសិតព្វន្តិ វោមិ យញ្ច ខ្វស្ស ព្រាហ្មណ ឋិដ្ឋំ ភាសតោ អកុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ ឯវ្រូបំ ឋិដ្ឋំ ភាសិតព្វន្តិ វោមិ

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគត មិនពោលថា បុគ្គលត្រូវនិយាយចំពោះ ក្ងិន រស ផោដ្ឋព្ៈទាំងអស់ ដែលខ្លួនហិត ភ្ងក់ ពាល់ត្រូវ ហើយទេ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តែថាតថាគត មិនពោលថា បុគ្គលមិនត្រូវ និយាយចំពោះក្ងិន រស ផោដ្ឋព្ៈទាំងអស់ ដែលខ្លួនហិត ភ្ងក់ ពាល់ត្រូវហើយទេ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគត មិនពោលថា បុគ្គល ត្រូវនិយាយចំពោះធម្មារម្មណ៍ទាំងអស់ ដែលខ្លួនដឹងច្បាស់ហើយទេ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តែថាតថាគត មិនពោលថា បុគ្គលមិនត្រូវនិយាយ ចំពោះធម្មារម្មណ៍ទាំងអស់ ដែលខ្លួនដឹងច្បាស់ហើយទេ ។ ម្នាល ព្រាហ្មណ៍ តែថាតថាគត ពោលថា កាលបើបុគ្គលពោលចំពោះ រូបណា ដែលបានឃើញហើយ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចម្រើនឡើង កុសលធម៌ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅវិញ បុគ្គលមិនត្រូវនិយាយចំពោះ រូប ដែលខ្លួនឃើញហើយបែបនេះទេ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគត ពោលថា កាលបើបុគ្គលនោះ ពោលចំពោះរូបណា ដែលខ្លួនបានឃើញ ហើយ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ កុសលធម៌ទាំងឡាយ ចម្រើនឡើង បុគ្គលគួរនិយាយចំពោះរូប ដែលខ្លួនបានឃើញបែបនេះ

ចតុត្ថបណ្ណាសកេ យោធាជីវវគ្គោ ចតុត្ថោ

យំ ហិ ព្រាហ្មណ សុតំ ភាសតោ អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ ឯវ្ហេ សុតំ ន ភាសិតព្វន្តិ វោ យញ្ច ខ្វស្ស ព្រាហ្មណ សុតំ ភាសតោ អកុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ ឯវ្ហេ សុតំ ភាសិតព្វន្តិ វោ យំ ហិ ព្រាហ្មណ មុតំ ភាសតោ អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ ឯវ្ហេ មុតំ ន ភាសិតព្វន្តិ វោ យញ្ច ខ្វស្ស ព្រាហ្មណ មុតំ ភាសតោ អកុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ ឯវ្ហេ មុតំ ភាសិតព្វន្តិ វោ យំ ហិ ព្រាហ្មណ ញ្ញាតំ ភាសតោ

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគត ពោលថា កាលបើបុគ្គលពោលចំពោះសំឡេងណា ដែលខ្លួនបានឮហើយ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចម្រើនឡើង កុសលធម៌ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ បុគ្គលមិនគួរនិយាយចំពោះសំឡេងដែលខ្លួនបានឮបែបនេះ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគត ពោលថា កាលបើបុគ្គលនោះ ពោលចំពោះសំឡេងណា ដែលខ្លួនបានឮហើយ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ កុសលធម៌ទាំងឡាយ ចម្រើនឡើង បុគ្គលគួរនិយាយចំពោះសំឡេងបែបនេះ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគត ពោលថា កាលបើបុគ្គលពោលចំពោះក្លិន រស ផោដ្ឋព្ព:ណា ដែលខ្លួនបានហិត ភ្ជក់ ពាល់ត្រូវហើយ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចម្រើនឡើង កុសលធម៌ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ បុគ្គលមិនត្រូវនិយាយចំពោះក្លិន រស ផោដ្ឋព្ព: ដែលខ្លួនបានហិត ភ្ជក់ ពាល់ត្រូវបែបនេះ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគត ពោលថា កាលបើបុគ្គលនោះ ពោលចំពោះក្លិន រស ផោដ្ឋព្ព:ណា ដែលខ្លួនបានហិត ភ្ជក់ ពាល់ត្រូវហើយ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ កុសលធម៌ទាំងឡាយ ចម្រើនឡើង បុគ្គលត្រូវនិយាយចំពោះក្លិន រស ផោដ្ឋព្ព: ដែលខ្លួនបានហិត ភ្ជក់ ពាល់ត្រូវបែបនេះ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគត ពោលថា កាលបើបុគ្គលពោលចំពោះធម្មារម្មណ៍ណា ដែលខ្លួនដឹងច្បាស់ហើយ

អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ ឯវរូបំ វិញ្ញាតំ ន ភាសិតព្វន្តិ វោមិ យញ្ហ ខ្ញុស្ស ព្រាហ្មណ វិញ្ញាតំ ភាសតោ អកុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ ឯវរូបំ វិញ្ញាតំ ភាសិតព្វន្តិ វោមីតិ ។ អថខោ រស្ស្ជការោ ព្រាហ្មណោ មតធមហាមត្តោ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទិត្វា អនុមោទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្ក្រាមីតិ ។

[៣៤] អថខោ ជានុស្សោណី ព្រាហ្មណោ យេន ភគវា តេនុបសង្ក្រមិ ឧបសង្ក្រមិត្វា ភគវតា សទ្ធឹ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កថំ សារាណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ ជានុស្សោណី ព្រាហ្មណោ ភគវន្តំ ឯតទវោច មយំ[1] ហិ ភោ គោតម ឯវំវាទី ឯវំទិដ្ឋី ឯត្តិ យោ សោ មរណធម្មោ សមានោ ន ភាយតិ ន សន្ត្រាសំ អាបជ្ជតិ មរណាស្ស្ជាតិ ។ អត្ថិ ព្រាហ្មណ មរណធម្មោ សមានោ ភាយតិ សន្ត្រាសំ អាបជ្ជតិ មរណាស្ស្ជ អត្ថិ

---

1 ឱ. ម. អហំ ។

អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចម្រើនឡើង កុសលធម៌ទាំងឡាយ សាបសូន្យ ទៅ បុគ្គលមិនត្រូវនិយាយចំពោះធម្មារម្មណ៍ ដែលខ្លួនបានដឹងច្បាស់ដែប នេះទេ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគត ពោលថា កាលបើបុគ្គលនោះ ពោល ចំពោះធម្មារម្មណ៍ណា ដែលខ្លួនបានដឹងច្បាស់ហើយ អកុសលធម៌ ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ កុសលធម៌ទាំងឡាយ ចម្រើនឡើង បុគ្គលត្រូវ និយាយចំពោះធម្មារម្មណ៍ ដែលខ្លួនបានដឹងច្បាស់ដែបនេះ ។ លំដាប់នោះ វស្សការព្រាហ្មណ៍ជាមហាមាត្យ ក្នុងដែនមគធ:ត្រេកអរក្រាកយនិងភាសិត របស់ព្រះមានព្រះភាគ ហើយក៏ក្រោកចាកអាសន:ថយចេញទៅ ។

[៣៤] គ្រានោះ ជានុស្សោណិព្រាហ្មណ៍ ចូលទៅគាល់ ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្ដីរីករាយជាមួយ នឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ និងពាក្យដែល គួររឭកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះជានុស្សោណិព្រាហ្មណ៍ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពួកយើងខ្ញុំ តែងនិយាយយ៉ាងនេះ តែងយល់ យ៉ាងនេះថា បុគ្គលអ្នកមានសេចក្ដីស្ងាប់ជាធម្មតា មិនខ្ជាច មិនតក់ ស្ទុតនឹងសេចក្ដីស្ងាប់ មិនដែលមានឡើយ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គល អ្នកមានសេចក្ដីស្ងាប់ជាធម្មតា ខ្ជាច តក់ស្ទុតនឹងសេចក្ដីស្ងាប់ក៏មាន

បន ព្រាហ្មណ មរណាធម្មោ សមានោ ន ភាយតិ ន
សន្ត្រាសំ អាបជ្ជតិ មរណាស្ស ។ ភតមោ ច
ព្រាហ្មណ មរណាធម្មោ សមានោ ភាយតិ សន្ត្រាសំ
អាបជ្ជតិ មរណាស្ស ។ ឥធ ព្រាហ្មណ ឯកច្ចោ
ភាមេសុ អវីតរាគោ ហោតិ អវីតឆន្ទោ អវីតបេ្បមោ
អវីតបិចាសោ អវីតបរិឡ្ហោ អវីតតណ្ហោ តមេនំ
អញ្ញតរោ ភាឡ្ហោ ពោភាតង្ហោ ផុសតិ ឥស្ស អញ្ញ-
តរេន ភាឡ្ហេន ពោភាតង្ហេន ផុដ្ឋស្ស ឯវំ ហោតិ
បិយា រត មំ ភាមា ជហិស្សន្តិ បិយេ ចាហំ ភាមេ
ជហិស្សាមីតិ ។ សោ សោចតិ កិលមតិ បរិទេវតិ
ឧរត្តាឬ[1] ភន្ធតិ សម្ភោហំ អាបជ្ជតិ ។ អយំ ខោ
ព្រាហ្មណ មរណាធម្មោ សមានោ ភាយតិ សន្ត្រាសំ
អាបជ្ជតិ មរណាស្ស ។ បុន ចបរំ ព្រាហ្មណ ឥធេ-
ភច្ចោ ភាយេ អវីតរាគោ ហោតិ អវីតឆន្ទោ
អវីតបេ្បមោ អវីតបិចាសោ អវីតបរិឡ្ហោ

---

១ ឱ. ឧរត្តលំ ភន្ធតិ ។

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីស្ងាប់ជាធម្មតា មិនខ្ជាច មិនតក់ស្លុតនឹងសេចក្តីស្ងាប់ក៏មាន ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ចុះ បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីស្ងាប់ជាធម្មតា ខ្ជាច តក់ស្លុតនឹងសេចក្តីស្ងាប់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនទាន់ប្រាសចាកតម្រេក មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តីពេញចិត្ត មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តីស្រេកឃ្ងាន មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តីក្តៅក្រហាយ មិនទាន់ប្រាសចាកចំណង់ ក្នុងកាមទាំងឡាយ បុគ្គលនោះ កើតរោគធ្ងន់ណាមួយ កាលបើបុគ្គលនោះ កើតរោគធ្ងន់ណាមួយហើយ តែងត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា កាមទាំងឡាយ ដែលជាទីស្រឡាញ់ នឹងលះបង់អាត្មាអញ អាត្មាអញ មុខជានឹងលះបង់ កាមទាំងឡាយ ជាទីស្រឡាញ់ដែរ ។ បុគ្គលនោះ ក៏សោកស្តាយ លំបាក ខ្សឹកខ្ជួល គក់ទ្រូងយំទួញ ដល់នូវសេចក្តីវង្វេង ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីស្ងាប់ជាធម្មតានេះឯង តែងខ្ជាច តក់ស្លុតនឹងសេចក្តីស្ងាប់ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនទាន់ប្រាសចាកតម្រេក មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តីពេញចិត្ត មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តីស្រេកឃ្ងាន មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តីក្តៅក្រហាយ

អវិគតតណ្ហោ តមេនំ អញ្ញតរោ គាឡ្ហោ រោគាតង្កោ ផុសតិ តស្ស អញ្ញតរេន គាឡ្ហេន រោគាតង្កេន ផុដ្ឋស្ស ឯវំ ហោតិ បិយោ វត មំ កាយោ ជហិស្សតិ បិយញ្ចាហំ កាយំ ជហិស្សាមីតិ ។ សោ សោចតិ កិលមតិ បរិទេវតិ ឧរត្តាឡឹ កន្ទតិ សម្មោហំ អាបជ្ជតិ ។ អយម្បិ ខោ ព្រាហ្មណ មរណធម្មោ សមានោ ភាយតិ សន្តាសំ អាបជ្ជតិ មរណស្ស ។ បុន ចបរំ ព្រាហ្មណ ឥធេកច្ចោ អកតកល្យាណោ ហោតិ អកតកុសលោ អកតភីរុត្តាណោ កត-បាបោ កតលុទ្ទោ កតកិព្វិសោ តមេនំ អញ្ញតរោ គាឡ្ហោ រោគាតង្កោ ផុសតិ តស្ស អញ្ញតរេន គាឡ្ហេន រោគាតង្កេន ផុដ្ឋស្ស ឯវំ ហោតិ អកតំ វត មេ កល្យាណំ អកតំ កុសលំ អកតំ ភីរុត្តាណំ កតំ បាបំ កតំ លុទ្ទំ កតំ កិព្វិសំ យាវតា ភោ អកតកល្យាណានំ អកតកុសលានំ អកតភីរុត្តាណានំ កតបាបានំ កតលុទ្ទានំ កតកិព្វិសានំ គតិ តំ គតឹ បេច្ច គច្ឆាមីតិ ។

មិនទាន់ប្រាសចាកចំណង់ក្នុងកាយ បុគ្គលនោះ កើតរោគធ្ងន់ណាមួយ កាលបើបុគ្គលនោះ កើតរោគធ្ងន់ណាមួយហើយ តែងត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា រាងកាយជាទីស្រឡាញ់នឹងលះបង់អាត្មាអញ អាត្មាអញ នឹងលះបង់ រាងកាយជាទីស្រឡាញ់ដែរ ។ បុគ្គលនោះ ក៏សោកស្តាយ លំបាក ខ្សឹកខ្សួល គក់ទ្រូងយំទួញ ដល់នូវសេចក្តីវង្វេង ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីស្វាប់ជាធម្មតានេះឯង តែងខ្ជាច តក់ស្ទុតនឹង សេចក្តីស្វាប់ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោក នេះ ជាអ្នកមិនបានធ្វើអំពើល្អ មិនបានធ្វើអកុសល មិនបានធ្វើអំពើជាទី ការពារភ័យ ធ្វើតែបាប ធ្វើតែអំពើអាក្រក់ ធ្វើតែអំពើលាមក ហើយ បុគ្គលនោះ ក៏កើតរោគធ្ងន់ណាមួយ កាលបើបុគ្គលនោះ កើត រោគធ្ងន់ណាមួយហើយ តែងត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ឱអាត្មាអញ មិន បានធ្វើអំពើល្អ មិនបានធ្វើកុសល មិនបានធ្វើអំពើជាទីការពារភ័យ ធ្វើតែបាប ធ្វើតែអំពើអាក្រក់ ធ្វើតែអំពើលាមក អើហ្ន៎ គតិរបស់បុគ្គល ដែលមិនបានធ្វើអំពើល្អ មិនបានធ្វើកុសល មិនបានធ្វើអំពើជាទី ការពារភ័យ ធ្វើតែបាប ធ្វើតែអំពើអាក្រក់ ធ្វើតែអំពើលាមក ត្រឹមណា អាត្មាអញលះលោកនេះហើយ នឹងទៅកាន់គតិនោះ ។

សោ សោចតិ កិលមតិ បរិទេវតិ ឧរត្តាឬ្យ កន្ទតិ សម្ភោហំ អាបជ្ជតិ ។ អយំបិ ខោ ព្រាហ្មណ មរណាធម្មោ សមានោ ភាយតិ សន្ត្រាសំ អាបជ្ជតិ មរណាសន្ន ។ បុន ចបរំ ព្រាហ្មណ ឥធេកច្ចោ ភិក្ខុ ហោតិ រិចិកិច្ឆី អនិដ្ឋំ ឥតោ សទ្ធម្មេ ឥមេ អញ្ញតរោ ភាទ្ទ្ធ ហោតន្ត្ថ ផុសតិ ឥមស្ស អញ្ញ-ឥមេ ភាទ្ទ្ធ ហោតន្ត្ថ ផុជ្ជសន្ន ឯ ហោតិ ភិក្ខុ រតម្ហិ រិចិកិច្ឆី អនិដ្ឋំ ឥតោ សទ្ធម្មេតិ ។ សោ សោចតិ កិលមតិ បរិទេវតិ ឧរត្តាឬ្យ កន្ទតិ សម្ភោហំ អាបជ្ជតិ ។ អយំបិ ខោ ព្រាហ្មណ មរណាធម្មោ សមានោ ភាយតិ សន្ត្រាសំ អាបជ្ជតិ មរណាសន្ន ។ ឥមេ ខោ ព្រាហ្មណ ចត្តារោ មរណាធម្មា សមានា ភាយន្តិ សន្ត្រាសំ អាបជ្ជន្តិ មរណាសន្ន ។ ឥតមោ ច ព្រាហ្មណ មរណាធម្មោ សមានោ ន ភាយតិ ន សន្ត្រាសំ អាបជ្ជតិ មរណាសន្ន ។ ឥធ ព្រាហ្មណ ឯកច្ចោ ភាមេសុ រីតរាគោ ហោតិ រិតតណ្ហោ រិតតប្ប្ហោ

បុគ្គលនោះ ក៏សោកស្តាយ លំបាក ខ្សឹកខ្សួល គក់ទ្រូងយំទួញ ដល់នូវសេចក្តីវង្វេង ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីស្ងាប់ ជាធម្មតានេះឯង តែងខ្ជាច តក់ស្ទុតនឹងសេចក្តីស្ងាប់ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីសន្ទិះ សង្ស័យមិនជឿស៊ប់ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម បុគ្គលនោះ កើតរោគធ្ងន់ណាមួយ កាលបើបុគ្គលនោះ កើតរោគធ្ងន់ណាមួយហើយ តែងត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ឱអាត្មាអញ មានសេចក្តីសន្ទិះសង្ស័យ មិនជឿងស៊ប់ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ។ បុគ្គលនោះ ក៏សោកស្តាយ លំបាក ខ្សឹកខ្សួល គក់ទ្រូងយំទួញ ដល់នូវសេចក្តីវង្វេង ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីស្ងាប់ជាធម្មតានេះឯង តែងខ្ជាច តក់ស្ទុតនឹងសេចក្តីស្ងាប់ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីស្ងាប់ជាធម្មតា ៤ ពួកនេះឯង តែងខ្ជាចតក់ស្ទុតនឹងសេចក្តីស្ងាប់ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ចុះបុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីស្ងាប់ជាធម្មតា មិនខ្ជាច មិនតក់ស្ទុតនឹងសេចក្តីស្ងាប់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកប្រាសចាកតម្រេក ប្រាសចាកសេចក្តីពេញចិត្ត ប្រាសចាកសេចក្តីស្រឡាញ់

វិកតបិចាសោ វិកតបរិឍ្ឌាហោ វិកតតណ្ហោ តមេនំ អញ្ញតរោ តាឡ្ហោ ពោតាតង្ហោ ផុសតិ តស្ស អញ្ញតរេន តាឡ្ហេន ពោតាតង្ហេន ផុដ្ឋស្ស ន ឯវំ ហោតិ បិយា រត មំ ការា ជហិស្សន្តិ បិយេ ចាហំ ការេ ជហិស្សាមីតិ ។ សោ ន សោចតិ ន កិលមតិ ន បរិទេវតិ ន ឧរត្តាឡ្ហី ការ្ជតិ ន សម្មោហំ អាបជ្ជតិ ។ អយំ ខោ ព្រាហ្មណ មរណជ្ជ្ហោ សមាធោ ន ការ្ជតិ ន សត្ជាសំ អាបជ្ជតិ មរណស្ស ។ បុន ចបរំ ព្រាហ្មណ ឥធេការ្ជ្ហោ ការ្ជ្ហោ ការ្ជ្ហោ ហោតិ វិតរ្ជ្ហោ ហោតិ វិតតណ្ហោ វិតតប្ជ្ហេ វិតតបិចាសោ វិតតបរិឍ្ឌាហោ វិតតតណ្ហោ តមេនំ អញ្ញតរោ តាឡ្ហោ ពោតាតង្ហោ ផុសតិ តស្ស អញ្ញតរេន តាឡ្ហេន ពោតាតង្ហេន ផុដ្ឋស្ស ន ឯវំ ហោតិ បិយោ រត មំ ការ្ជ្ហោ ជហិស្សតិ បិយញ្ជ្ហាហំ ការ្ជ្ហ ជហិស្សាមីតិ ។ សោ ន សោចតិ ន កិលមតិ ន បរិទេវតិ ន ឧរត្តាឡ្ហី ការ្ជតិ ន សម្មោហំ អាបជ្ជតិ ។

ប្រាសចាកសេចក្តីស្រេកឃ្វាន ប្រាសចាកសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ប្រាសចាកចំណង់ក្នុងកាមទាំងឡាយ បុគ្គលនោះ កើតរោគធ្ងន់ណាមួយ កាលបើបុគ្គលនោះ កើតរោគធ្ងន់ណាមួយហើយ មិនដែលត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា កាមទាំងឡាយដែលជាទីស្រឡាញ់ នឹងលះបង់អាត្មាអញ អាត្មាអញ មុខជានឹងលះបង់កាមទាំងឡាយជាទីស្រឡាញ់ដែរ ។ បុគ្គលនោះ មិនសោកស្តាយ មិនលំបាក មិនខ្សឹកខ្សួល មិនគក់ទ្រូងយំទួញ មិនដល់នូវសេចក្តីវង្វេង ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីស្ងាប់ជាធម្មតានេះឯង តែងមិនខ្ជាច មិនតក់ស្លុតនឹងសេចក្តីស្ងាប់ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកប្រាសចាកតម្រេក ប្រាសចាកសេចក្តីពេញចិត្ត ប្រាសចាកសេចក្តីស្រឡាញ់ ប្រាសចាកសេចក្តីស្រេកឃ្វាន ប្រាសចាកសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ប្រាសចាកចំណង់ក្នុងកាយ បុគ្គលនោះ កើតរោគធ្ងន់ណាមួយ កាលបើបុគ្គលនោះ កើតរោគធ្ងន់ណាមួយហើយ មិនដែលត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ឱរាងកាយដែលជាទីស្រឡាញ់ នឹងលះបង់អាត្មាអញ អាត្មាអញ មុខជានឹងលះបង់រាងកាយជាទីស្រឡាញ់ដែរ ។ បុគ្គលនោះ មិនសោកស្តាយ មិនលំបាក មិនខ្សឹកខ្សួល មិនគក់ទ្រូងយំទួញ មិនដល់នូវសេចក្តីវង្វេង ។

ចតុត្ថបណ្ណាសកេ យោធាជីវវគ្គោ ចតុត្ថោ

អយំបិ ខោ ព្រាហ្មណ មរណាធម្មោ សមាធោ ន ភាយតិ ន សន្ត្រាសំ អាបជ្ជតិ មរណាស្ស ។ បុន ចបរំ ព្រាហ្មណ ឥធេកច្ចោ អកតចាចោ ហោតិ អកតលុទ្ធោ អកតកិព្ពិសោ កតកល្យាណោ កតកុសលោ កតភីរុត្តាណោ តមេនំ អញ្ញតរោ តាទ្ធ្ហ ពោតាតន្ត្លោ ផុសតិ តស្ស អញ្ញតរេន តាទ្ធ្ហ ពោតាតន្ត្លេន ផុដ្ឋស្ស ឯវំ ហោតិ អកតំ វត មេ ចាបំ អកតំ លុទ្ធំ អកតំ កិព្ពិសំ កតំ កល្យាណំ កតំ កុសលំ កតំ ភីរុត្តាណំ យាវតា ភោ អកតចាចានំ អកតលុទ្ធានំ អកតកិព្ពិសានំ កតកល្យាណានំ កតកុសលានំ កតភីរុត្តាណានំ ឥតិ តំ ឥតឺ បេច្ច ឥច្ឆាមីតិ ។ សោ ន សោចតិ ន កិលមតិ ន បរិទេវតិ ន ឧរត្តាឬ ១ កន្ទតិ ន សម្ភោហំ អាបជ្ជតិ ។ អយំបិ ខោ ព្រាហ្មណ មរណាធម្មោ សមាធោ ន ភាយតិ ន សន្ត្រាសំ អាបជ្ជតិ មរណាស្ស ។

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីស្ងាប់ជាធម្មតានេះឯង តែងមិនខ្ជាច មិនតក់ស្លុតនឹងសេចក្តីស្ងាប់ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនធ្វើបាប មិនធ្វើអំពើអាក្រក់ មិនធ្វើអំពើលាមក ធ្វើតែអំពើល្អ ធ្វើតែកុសល ធ្វើតែអំពើជាទីការពារភ័យ បុគ្គលនោះ កើតរោគធ្ងន់ណាមួយ កាលបើបុគ្គលនោះ កើតរោគធ្ងន់ណាមួយហើយ តែងត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ឱអាត្មាអញ មិនដែលធ្វើអំពើបាប មិនធ្វើអំពើអាក្រក់ មិនធ្វើអំពើលាមកទេ ធ្វើតែអំពើល្អ ធ្វើតែកុសល ធ្វើតែអំពើជាទីការពារភ័យ អើហ្ន៎ គតិរបស់បុគ្គលដែលមិនបានធ្វើបាប មិនបានធ្វើអំពើអាក្រក់ មិនបានធ្វើអំពើលាមក ធ្វើតែអំពើល្អ ធ្វើតែកុសល ធ្វើតែអំពើជាទីការពារភ័យត្រឹមណា អាត្មាអញលះលោកនេះហើយ នឹងទៅកាន់គតិនោះ ។ បុគ្គលនោះ ក៏មិនសោកស្តាយ មិនលំបាក មិនខ្សឹកខ្សួល មិនគក់ទ្រូងយំទួញ មិនដល់នូវសេចក្តីវង្វេង ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីស្ងាប់ជាធម្មតានេះឯង តែងមិនខ្ជាច មិនតក់ស្លុតនឹងសេចក្តីស្ងាប់ ។

បុន ចបរំ ព្រាហ្មណ ឥធេកច្ចោ អកាលី ហោតិ អវិចិកិច្ឆី ជិដ្ឋំ តតោ សទ្ធម្មេ តមេនំ អញ្ញតរោ តាឡ្ហោ ហោតាតញ្ញោ ផុសតិ ឥស្ស អញ្ញតរេន តាឡ្ហេន ហោតាតញ្ញេន ផុដ្ឋស្ស ឯវំ ហោតិ អកាលី រតម្ហិ អវិចិកិច្ឆី ជិដ្ឋំ តតោ សទ្ធម្មេតិ ។ សោ ន សោចតិ ន កិលមតិ ន បរិទេវតិ ន ឧរត្តាឡ្យ៑ កន្ទតិ ន សម្មោហំ អាបជ្ជតិ ។ អយំបិ ខោ ព្រាហ្មណ មរណធម្មោ សមានោ ន ភាយតិ ន សន្ត្រាសំ អាបជ្ជតិ មរណស្ស ។ ឥមេ ខោ ព្រាហ្មណ ចត្តារោ មរណធម្មា សមានា ន ភាយន្តិ ន សន្ត្រាសំ អាបជ្ជន្តិ មរណស្សាតិ ។ អភិក្ខាតំ ភោ គោតម ។ បេ ។ ឧបាសកំ មំ ភវំ គោតមោ ធារេតុ អជ្ជតគ្គេ ចាណុបេតំ សរណំ គតន្តិ ។

[៣៤] ឯកំ សមយំ ភគវា រាជគហេ វិហរតិ គិជ្ឈកូដេ បព្ពតេ ។ តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា អភិញ្ញាតា អភិញ្ញាតា បរិព្ពាជកា សម្ប៑-ដិយា តីរេ បរិព្ពាជការាមេ បដិវសន្តិ សេយ្យថីទំ អន្ធភារោ[1] រធរោ[2] សាកុលុទាយី ច បរិព្ពាជកោ

១ ឱ. អន្ធការោ ។ ២ ឱ. ម. រាធរោ ។

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីសន្ទិះសង្ស័យ ជាបុគ្គលជឿស៊ប់ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម បុគ្គលនោះ កើតរោគធ្ងន់ណាមួយ កាលបើបុគ្គលនោះ កើតរោគធ្ងន់ណាមួយ ហើយ តែងត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ឱអាត្មាអញ លែងសន្ទិះសង្ស័យបានជឿស៊ប់ក្នុងព្រះសទ្ធម្មហើយ ។ បុគ្គលនោះ មិនសោកស្តាយ មិនលំបាក មិនខ្សឹកខ្សួល មិនគក់ទ្រូងយំទួញ មិនដល់នូវសេចក្តីវង្វេង ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីស្ងាប់ជាធម្មតានេះឯង តែងមិនខ្ជាច មិនតក់ស្ទុតនឹងសេចក្តីស្ងាប់ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីស្ងាប់ជាធម្មតា ៤ ពួកនេះឯង តែងមិនខ្ជាច មិនតក់ស្ទុតនឹងសេចក្តីស្ងាប់ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ភ្លឺច្បាស់ណាស់ ។ បេ ។ សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គថា ជាឧបាសកអ្នកដល់សរណៈស្មើជីវិតតាំងពីថ្ងៃនេះទៅ ។

[៣៥] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅលើភ្នំគិជ្ឈកូដ ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង បរិព្វាជកច្រើននាក់ សុទ្ធតែជាអ្នកល្បីឈ្មោះ អាស្រ័យនៅក្នុងបរិព្វាជការាម ក្បែរឆ្នេរស្ទឹងសប្បិនី គឺបរិព្វាជកឈ្មោះអន្ធការៈ ១ វជរៈ ១ សកុលុទាយី ១

ចតុត្ថបណ្ណាសកេ យោធាជីវវគ្គោ ចតុត្ថោ

អញ្ញេ ច អភិញ្ញាតា អភិញ្ញាតា បរិព្វាជកា ។ អថខោ ភគវា សាយណ្ហសមយំ បដិសល្លានា វុដ្ឋិតោ យេន សម្ពិនិយា តិរំ[1] បរិព្វាជការាមោ តេនុបសង្កមិ ។ តេន ខោ បន សមយេន តេសំ អញ្ញតិត្ថិយានំ បរិព្វាជកានំ សន្និសិន្នានំ សន្និបតិតានំ អយមន្តរាកថា ឧទបាទិ ឥតិបិ ព្រាហ្មណសច្ចានិ ឥតិបិ ព្រាហ្មណសច្ចានីតិ ។ អថខោ ភគវា យេន តេ បរិព្វាជកា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ ។ និសជ្ជ ខោ ភគវា តេ បរិព្វាជកេ ឯតទវោច កាយនុត្ត បរិព្វាជកា ឯតរហិ កថាយ សន្និសិន្នា សន្និបតិតា កា ច បន វោ អន្តរាកថា វិប្បកតាតិ ។ ឥធ ភោ គោតម អម្ហាកំ សន្និសិន្នានំ សន្និបតិតានំ អយមន្តរាកថា ឧទបាទិ ឥតិបិ ព្រាហ្មណសច្ចានិ ឥតិបិ ព្រាហ្មណសច្ចានីតិ ។ ចត្តារីមានិ បរិព្វាជកា ព្រាហ្មណសច្ចានិ មយា សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទិតានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។

---

១ ឱ. ម. តីរេ ។

នឹងបរិព្វាជកឯទៀតដែលមានឈ្មោះល្បីល្បាញ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ស្តេចចេញចាកទីសម្ងំ ក្នុងសាយណ្ហសម័យ ហើយទ្រង់ស្តេចចូលទៅឯបរិព្វាជការាម ក្បែរឆ្នេរស្ទឹងសប្បិនីនោះ ។ កាលដែលពួកបរិព្វាជក ជាអន្យតិ្ថ្យទាំងនោះ អង្គុយប្រជុំសន្និបាតក្នុងសម័យនោះឯង អន្តរាកថានេះ កើតឡើងថា សច្ចៈរបស់ពួកព្រាហ្មណ៍ដូច្នេះខ្លះ សច្ចៈរបស់ពួកព្រាហ្មណ៍ដូច្នេះខ្លះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ស្តេចចូលទៅរកពួកបរិព្វាជកទាំងនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើអាសនៈដែលគេក្រាលថ្វាយ ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់ហើយ ទើបត្រាស់សួរបរិព្វាជកទាំងនោះ ដូច្នេះថា ម្នាលបរិព្វាជកទាំងឡាយ អម្បាញ់មិញអ្នកទាំងឡាយ អង្គុយប្រជុំនិយាយគ្នាអំពីរឿងអ្វី មួយទៀត អន្តរាកថារបស់អ្នកទាំងឡាយ ដូចម្តេចដែលបញ្ឈប់ដាច់ទៅ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន កាលដែលយើងខ្ញុំអង្គុយប្រជុំគ្នាក្នុងទីនេះ អន្តរាកថានេះកើតឡើងថា សច្ចៈរបស់ពួកព្រាហ្មណ៍ដូច្នេះខ្លះ សច្ចៈរបស់ពួកព្រាហ្មណ៍ដូច្នេះខ្លះ ។ ម្នាលបរិព្វាជកទាំងឡាយ សច្ចៈរបស់ពួកព្រាហ្មណ៍នេះមាន ៤ ដែលតថាគតបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ក្រៃលែង ដោយខ្លួនឯងហើយ ទើបប្រកាសឲ្យដឹងច្បាស់ ។ សច្ចៈរបស់ពួកព្រាហ្មណ៍ ៤ តើដូចម្តេច ។

ឥធ បរិញ្ញាជកា ព្រាហ្មណា ឯវមាហ សព្វេ ចាណា អវជ្ឌាតិ ឥតិ វទំ ព្រាហ្មណោ សចេ អាហ ណោ មុសា សោ តេន ន សមណោតិ មញ្ញតិ ន ព្រាហ្មណោតិ មញ្ញតិ ន សេយ្យោហមស្មីតិ មញ្ញតិ ន សទិសោហមស្មីតិ មញ្ញតិ ន ហីណោហ-មស្មីតិ មញ្ញតិ អបិច យទេវ តត្ត សចេ តទ-ភិញ្ញាយ ចាណានំយេវ អនុទយាយ អនុកម្ប្យាយ បដិបន្ណោ ហោតិ ។ បុន ចបរំ បរិញ្ញាជកា ព្រាហ្មណោ ឯវមាហ សព្វេ កាមា អនិច្ចា ទុក្ខា វិបរិណាមធម្មាតិ ឥតិ វទំ ព្រាហ្មណោ សចេ អាហ ណោ មុសា សោ តេន ន សមណោតិ មញ្ញតិ ន ព្រាហ្មណោតិ មញ្ញតិ ន សេយ្យោហមស្មីតិ មញ្ញតិ ន សទិសោហមស្មីតិ មញ្ញតិ ន ហីណោហមស្មីតិ មញ្ញតិ អបិច យទេវ តត្ត សចេ តទភិញ្ញាយ កាមានំយេវ ជិតិ្ជយ្យ វិរាគាយ ជិរោធ្យ បដិបន្ណោ ហោតិ ។ បុន ចបរំ បរិញ្ញាជកា ព្រាហ្មណោ ឯវមាហ សព្វេ ភវា អនិច្ចា ទុក្ខា វិបរិណាមធម្មាតិ

ម្នាលបរិព្វាជកទាំងឡាយ ព្រាហ្មណ៍[1] ក្នុងលោកនេះ ពោលយ៉ាងនេះ ថា សត្វទាំងពួងមិនគួរសម្ងាប់ ព្រាហ្មណ៍ កាលពោលដូច្នេះ ឈ្មោះ ថាពោលពាក្យសច្ចៈ មិនមែនពោលមុសា ព្រាហ្មណ៍នោះមិនប្រកាន់ថា ជាសមណៈ មិនប្រកាន់ថាជាព្រាហ្មណ៍ មិនប្រកាន់ថាអញប្រសើរ ជាងគេ មិនប្រកាន់ថាអញស្មើនឹងគេ មិនប្រកាន់ថាអញថោកទាប ជាងគេ ព្រោះតែការសម្ងាប់នោះ គ្រាន់តែប្រតិបត្តិដើម្បីអាណិត អនុគ្រោះចំពោះសត្វទាំងឡាយ ព្រោះការត្រាស់ដឹងសច្ចៈនោះ ក្នុង ការមិនសម្ងាប់នោះ ប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាលបរិព្វាជកទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រាហ្មណ៍ពោលយ៉ាងនេះថា កាមទាំងពួង មិនទៀង ជាទុក្ខ មានសេចក្តី ប្រែប្រួលជាធម្មតា ព្រាហ្មណ៍ កាលពោលដូច្នេះ ឈ្មោះថាពោលពាក្យ សច្ចៈ មិនមែនពោលមុសា ព្រាហ្មណ៍នោះ មិនប្រកាន់ថាជាសមណៈ មិនប្រកាន់ថាជាព្រាហ្មណ៍ មិនប្រកាន់ថាអញប្រសើរជាងគេ មិន ប្រកាន់ថាអញស្មើនឹងគេ មិនប្រកាន់ថាអញថោកទាបជាងគេ ព្រោះ តែសេចក្តីយល់នោះ គ្រាន់តែប្រតិបត្តិ ដើម្បីនឿយណាយ ធុញទ្រាន់ រំលត់កាមទាំងឡាយ ព្រោះការត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈនោះ ក្នុងដំណើរនោះ ប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាលបរិព្វាជកទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រាហ្មណ៍ពោល យ៉ាងនេះថា ភពទាំងពួងមិនទៀង ជាទុក្ខ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា

---

1 ព្រាហ្មណ៍ក្នុងទីនេះ សំដៅយកសមណៈក្នុងពុទ្ធសាសនា ។

ឥតិ វទំ ព្រាហ្មណោ សច្ចំ អាហ នោ មុសា សោ តេន ន សមណោតិ មញ្ញតិ ន ព្រាហ្មណោតិ មញ្ញតិ ន សេយ្យោហមស្មីតិ មញ្ញតិ ន សទិសោហមស្មីតិ មញ្ញតិ ន ហីនោហមស្មីតិ មញ្ញតិ អបិច យទេវ តត្ថ សច្ចំ តទភិញ្ញាយ ភវានំយេវ និព្វិទាយ វិរាគាយ និរោធាយ បដិបន្នោ ហោតិ ។ បុន ចបរំ បរិព្វាជកា ព្រាហ្មណោ ឯវមាហ នាហំ ក្វចិនិ កស្សចិ កិញ្ចនតស្មឹ[១] ន ច មម ក្វចិនិ កត្ថចិ កិញ្ចិ នត្ថីតិ[២] ឥតិ វទំ ព្រាហ្មណោ សច្ចំ អាហ នោ មុសា សោ តេន ន សមណោតិ មញ្ញតិ ន ព្រាហ្មណោតិ មញ្ញតិ ន សេយ្យោហមស្មីតិ មញ្ញតិ ន សទិសោហមស្មីតិ មញ្ញតិ ន ហីនោហមស្មីតិ មញ្ញតិ អបិច យទេវ តត្ថ សច្ចំ តទភិញ្ញាយ អាកិញ្ចញ្ញំយេវ បដិបទំ បដិបន្នោ ហោតិ ។ ឥមានិ ខោ បរិព្វាជកា ចត្តារិ ព្រាហ្មណសច្ចានិ មយា សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទិតានីតិ ។

១ ឱ. កិញ្ចនំ តស្មឹ ។ ២ ឱ. ម. កិញ្ចនំ នត្ថីតិ ។

ព្រាហ្មណ៍កាលពោលដូច្នេះ ឈ្មោះថា ពោលពាក្យសច្ចៈ មិនមែនពោលមុសា ព្រាហ្មណ៍នោះ មិនប្រកាន់ថាជាសមណៈ មិនប្រកាន់ថាជាព្រាហ្មណ៍ មិនប្រកាន់ថា អញប្រសើរជាងគេ មិនប្រកាន់ថា អញស្មើនឹងគេ មិនប្រកាន់ថា អញថោកទាបជាងគេ ព្រោះសេចក្តីយល់នោះ គ្រាន់តែប្រតិបត្តិ ដើម្បីនឿយណាយ ធុញទ្រាន់ រំលត់ភពទាំងឡាយ ព្រោះការត្រាស់ដឹងសច្ចៈនោះ ក្នុងដំណើរនោះប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាលបរិព្វាជកទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រាហ្មណ៍ពោលយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញមិនមានក្នុងវត្ថុនីមួយ មិនមានក្នុងកង្វល់អ្នកណាមួយ អ្នកដទៃក៏មិនមានក្នុងវត្ថុនីមួយ ទាំងវត្ថុនីមួយរបស់ដទៃ ក៏មិនមានក្នុងកង្វល់នីមួយរបស់អញ ព្រាហ្មណ៍កាលពោលយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ពោលពាក្យសច្ចៈ មិនមែនពោលមុសាទេ ព្រាហ្មណ៍នោះ មិនប្រកាន់ថាជាសមណៈ មិនប្រកាន់ថាជាព្រាហ្មណ៍ មិនប្រកាន់ថា អញប្រសើរជាងគេ មិនប្រកាន់ថា អញស្មើនឹងគេ មិនប្រកាន់ថា អញថោកទាបជាងគេ ព្រោះសេចក្តីយល់នោះ គ្រាន់តែប្រតិបត្តិអាកិញ្ចញ្ញប្បដិបទា (ផ្លូវដែលឥតកង្វល់) ព្រោះការត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈនោះ ក្នុងដំណើរនោះប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាលបរិព្វាជកទាំងឡាយ សច្ចៈរបស់ពួកព្រាហ្មណ៍ទាំង ៤ នេះឯង តថាគតបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ក្រៃលែងដោយខ្លួនឯងហើយ ទើបប្រកាសឲ្យដឹងច្បាស់ ។

[៣៦] អថខោ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច កេន នុ ខោ ភន្តេ លោកោ នីយតិ កេន លោកោ បរិកស្សតិ កស្ស ច ឧប្បន្នស្ស វសំ គច្ឆតីតិ ។ សាធុ សាធុ ភិក្ខុ ភទ្ទកោ ខោ តេ ភិក្ខុ ឧម្មង្គោ ភទ្ទកំ បដិ-ភាណំ កល្យាណី បរិបុច្ឆា ឯវំ ហិ ត្វំ ភិក្ខុ បុច្ឆសិ កេន នុ ខោ ភន្តេ លោកោ នីយតិ កេន លោកោ បរិកស្សតិ កស្ស ច ឧប្បន្នស្ស វសំ គច្ឆតីតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ ចិត្តេន ខោ ភិក្ខុ លោកោ នីយតិ ចិត្តេន បរិកស្សតិ ចិត្តស្ស ឧប្បន្នស្ស វសំ គច្ឆតីតិ ។ សាធុ ភន្តេតិ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទិត្វា អនុមោទិត្វា ភគវន្តំ ឧត្តរឹ បញ្ហំ អបុច្ឆិ ពហុស្សុតោ ធម្មធរោ ពហុស្សុតោ ធម្មធរោតិ ភន្តេ វុច្ចតិ កិត្តាវតា នុ ខោ ភន្តេ ពហុស្សុតោ ធម្មធរោ ហោតីតិ ។

[៣៦] គ្រានោះ ភិក្ខុមួយរូប ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វីដឹកនាំសត្វលោកទៅ អ្វីទង់ទាញសត្វលោកទៅ មួយទៀត សត្វលោកលុះអំណាចរបស់អ្វីដែលកើតឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុ ប្រពៃហើយ ប្រពៃហើយ សេចក្តីឆ្ងាសរបស់អ្នកស្រួលហើយ សេចក្តីវាងវៃរបស់អ្នកស្រួលហើយ សេចក្តីសាកសួរល្អហើយ ម្នាលភិក្ខុ ដ្បិតថា អ្នកបានសួរយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វីដឹកនាំសត្វលោកទៅ អ្វីទង់ទាញសត្វលោកទៅ មួយទៀត សត្វលោក លុះអំណាចរបស់អ្វីដែលកើតឡើង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យ៉ាងនោះមែន ។ ម្នាលភិក្ខុ ចិត្តដឹកនាំសត្វលោកទៅ ចិត្តទង់ទាញសត្វលោកទៅ សត្វលោក លុះអំណាចចិត្តដែលកើតឡើង ។ ភិក្ខុនោះ ត្រេកអរក្រាយនឹងភាសិត របស់ព្រះមានព្រះភាគថា សាធុ ព្រះអង្គ ហើយក៏បានសួរប្រស្នា នឹងព្រះមានព្រះភាគ តទៅទៀតថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុគ្គលដែលព្រះអង្គត្រាស់ថា ជាពហុស្សូតអ្នកទ្រទ្រង់ធម៌ ជាពហុស្សូតអ្នកទ្រទ្រង់ធម៌ដូច្នេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុគ្គលជាពហុស្សូត អ្នកទ្រទ្រង់ធម៌ តើដោយហេតុដូចម្តេច ។

៩១

សាធុ សាធុ ភិក្ខុ ភទ្ទកោ ខោ តេ ភិក្ខុ ឧម្មង្គោ ភទ្ទកំ បដិភាណំ កល្យាណី បរិបុច្ឆា ឯវំ ហិ ត្វំ ភិក្ខុ បុច្ឆសិ ពហុស្សុតោ ធម្មធរោ ពហុស្សុតោ ធម្មធរោតិ ភន្តេ វុច្ចតិ កិត្តាវតា នុ ខោ ភន្តេ ពហុស្សុតោ ធម្មធរោ ហោតីតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ ពហូ ខោ ភិក្ខុ មយា ធម្មា ទេសិតា សុត្តំ គេយ្យំ វេយ្យាករណំ គាថា ឧទានំ ឥតិវុត្តកំ ជាតកំ អព្ភុតធម្មំ វេទល្លំ ចតុប្បទាយ ចេបិ ភិក្ខុ គាថាយ អត្ថមញ្ញាយ ធម្មមញ្ញាយ ធម្មានុធម្មប្បដិបន្នោ ហោតិ ពហុស្សុតោ ធម្មធរោតិ អលំ វចនាយាតិ ។ សាធុ ភន្តេតិ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទិត្វា អនុមោទិត្វា ភគវន្តំ ឧត្តរឹ បញ្ហំ អបុច្ឆិ សុតវា និព្វេធិកប្បញ្ញោ សុតវា និព្វេធិកប្បញ្ញោតិ ភន្តេ វុច្ចតិ កិត្តាវតា នុ ខោ ភន្តេ សុតវា និព្វេធិកប្បញ្ញោ ហោតីតិ ។ សាធុ សាធុ ភិក្ខុ

ម្នាលភិក្ខុ ប្រពៃហើយ ប្រពៃហើយ សេចក្តីធ្វាសរបស់អ្នកស្រួលហើយ សេចក្តីវាងវៃស្រួលហើយ សេចក្តីសាកសួរល្អហើយ ម្នាលភិក្ខុ ដ្បិតអ្នកបានសួរយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុគ្គលដែលព្រះអង្គត្រាស់ថា ជាពហុស្សូតអ្នកទ្រទ្រង់ធម៌ ជាពហុស្សូតអ្នកទ្រទ្រង់ធម៌ដូច្នេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុគ្គលជាពហុស្សូតអ្នកទ្រទ្រង់ធម៌ តើដោយហេតុដូចម្តេច ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យ៉ាងនោះមែន ។ ម្នាលភិក្ខុ ធម៌ទាំងឡាយដែលតថាគត សម្តែងទុកច្រើនយ៉ាង គឺសុត្ត: គេយ្យ: វេយ្យាករណ: គាថា ឧទាន: ឥតិវុត្តក: ជាតក: អព្ភូតធម្ម: វេទល្ល: បើភិក្ខុដឹងអត្ថនិងធម៌របស់គាថា ត្រឹមតែ ៤ បាទ ហើយ ជាអ្នកប្រតិបត្តិធម៌សមគួរដល់ធម៌ ក៏គួរហៅថា ជាពហុស្សូតអ្នកទ្រទ្រង់ធម៌បាន ។ ភិក្ខុនោះ ត្រេកអរក្រាកពាយនិងភាសិតរបស់ព្រះមានព្រះភាគថា សាធុ ព្រះអង្គ ហើយក៏សួរប្រស្នានឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគតទៅទៀតថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុគ្គលដែលព្រះអង្គត្រាស់ថា បុគ្គលអ្នកចេះដឹង មានប្រាជ្ញាចាក់ធ្ងុ: បុគ្គលអ្នកចេះដឹង មានប្រាជ្ញាចាក់ធ្ងុ:ដូច្នេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុគ្គលអ្នកចេះដឹង មានប្រាជ្ញាចាក់ធ្ងុ: តើដោយហេតុដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ ប្រពៃហើយ ប្រពៃហើយ

៩២

ភទ្រកោ ខោ តេ ភិក្ខុ ឧម្មង្គោ ភទ្រកំ បដិភាណំ កល្យាណី បរិបុច្ឆា ឯវំ ហិ ត្វំ ភិក្ខុ បុច្ឆសិ សុតវា និព្វេធិកប្បញ្ញោ សុតវា និព្វេធិកប្បញ្ញោតិ ភន្តេ វុច្ចតិ កិត្តាវតា នុ ខោ ភន្តេ សុតវា និព្វេធិកប្បញ្ញោ ហោតីតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ ឥធ ភិក្ខុ ភិក្ខុនោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ សុតំ ហោតិ បញ្ញាយ ចស្ស អត្ថំ អតិវិជ្ឈ បស្សតិ អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ សុតំ ហោតិ បញ្ញាយ ចស្ស អត្ថំ អតិវិជ្ឈ បស្សតិ អយំ ទុក្ខនិរោធោតិ សុតំ ហោតិ បញ្ញាយ ចស្ស អត្ថំ អតិវិជ្ឈ បស្សតិ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាតិ សុតំ ហោតិ បញ្ញាយ ចស្ស អត្ថំ អតិវិជ្ឈ បស្សតិ ឯវំ ខោ ភិក្ខុ សុតវា និព្វេធិកប្បញ្ញោ ហោតីតិ ។ សាធុ ភន្តេតិ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទិត្វា អនុមោទិត្វា ភគវន្តំ ឧត្តរឹ បញ្ហំ អបុច្ឆិ បណ្ឌិតោ មហាបញ្ញោ បណ្ឌិតោ មហាបញ្ញោតិ ភន្តេ វុច្ចតិ កិត្តាវតា នុ ខោ ភន្តេ បណ្ឌិតោ មហាបញ្ញោ ហោតីតិ ។

ម្នាលភិក្ខុ សេចក្តីធ្វាសរបស់អ្នកស្រួលហើយ សេចក្តីវាងវៃរបស់អ្នកស្រួលហើយ សេចក្តីសាកសួររបស់អ្នកល្អហើយ ដ្បិតអ្នកបានសួរយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុគ្គលដែលព្រះអង្គត្រាស់ថា បុគ្គលអ្នកចេះដឹង មានប្រាជ្ញាចាក់ធ្ងុះ បុគ្គលអ្នកចេះដឹង មានប្រាជ្ញាចាក់ធ្ងុះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុគ្គលអ្នកបានស្តាប់ មានប្រាជ្ញាចាក់ធ្ងុះ ដោយហេតុដូចម្តេច ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យ៉ាងនោះមែន ។ ម្នាលភិក្ខុ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានឮថា នេះទុក្ខ ក៏ចាក់ធ្ងុះយល់សេចក្តីនៃធម៌នោះដោយប្រាជ្ញា បានឮថា នេះទុក្ខសមុទ័យ ក៏ចាក់ធ្ងុះយល់សេចក្តីនៃធម៌នោះដោយប្រាជ្ញា បានឮថា នេះទុក្ខនិរោធ ក៏ចាក់ធ្ងុះយល់សេចក្តីនៃធម៌នោះដោយប្រាជ្ញា បានឮថា នេះទុក្ខនិរោធ-គាមិនីបដិបទា ក៏ចាក់ធ្ងុះយល់សេចក្តីនៃធម៌នោះដោយប្រាជ្ញា ម្នាលភិក្ខុ បុគ្គលអ្នកចេះដឹង មានប្រាជ្ញាចាក់ធ្ងុះយ៉ាងនេះឯង ។ ភិក្ខុនោះ ត្រេកអរក្រេកវាយនិងភាសិត របស់ព្រះមានព្រះភាគថា សាធុ ព្រះអង្គ ហើយក៏ក្រាលទូលសួរប្រស្នានឹងព្រះមានព្រះភាគ តទៅទៀតថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុគ្គលដែលព្រះអង្គត្រាស់ថា បណ្ឌិតអ្នកមានប្រាជ្ញាច្រើន បណ្ឌិតអ្នកមានប្រាជ្ញាច្រើន ដូច្នេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុគ្គលជាបណ្ឌិត អ្នកមានប្រាជ្ញាច្រើន តើដោយហេតុដូចម្តេច ។

សាធុ សាធុ ភិក្ខុ ភន្តេ ភគ្គវោ ខោ តេ ភិក្ខុ ឧម្មុជ្ជោ ភន្តេ ភគ្គវកំ បដិភាណំ កល្យាណី បរិបុច្ឆា ឯវំ ហិ ត្វំ ភិក្ខុ បុច្ឆសិ បណ្ឌិតោ មហាបញ្ញោ បណ្ឌិតោ មហាបញ្ញោតិ ភន្តេ រុច្ចតិ ភិត្តាវតា ឧ ខោ ភន្តេ បណ្ឌិតោ មហាបញ្ញោ ហោតីតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ ឥធ ភិក្ខុ បណ្ឌិតោ មហាបញ្ញោ ឧភតោ ព្យាពាធាយ ចេតេតិ ន បរព្យាពាធាយ ចេតេតិ ន ឧភយព្យាពាធាយ ចេតេតិ អត្តហិតំ បរហិតំ ឧភយហិតំ សព្វលោកហិតមេវ ចិន្តយមានោ ចិន្តេតិ ឯវំ ខោ ភិក្ខុ បណ្ឌិតោ មហាបញ្ញោ ហោតីតិ ។

[៣៧] ឯកំ សមយំ ភគវា ភជ្ជគេ វិហរតិ ឧសុ្សវនេ ភគ្គវកនិវាបេ ។ អថ ខោ វស្សការោ ព្រាហ្មណោ មគធមហាមត្តោ យេន ភគវា តេនុប-សង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវតា សទ្ធឹ សម្មោទិ សម្មោទ-នីយំ កថំ សារាណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។

ម្នាលភិក្ខុ ប្រពៃហើយ ប្រពៃហើយ ម្នាលភិក្ខុ សេចក្តីធ្វាសរបស់អ្នកស្រួលហើយ សេចក្តីវាងវៃរបស់អ្នកស្រួលហើយ សេចក្តីសាកសួររបស់អ្នកល្អហើយ ដ្បិតអ្នកបានសួរយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុគ្គលដែលព្រះអង្គត្រាស់ថា បណ្ឌិតអ្នកមានប្រាជ្ញាច្រើន បណ្ឌិតអ្នកមានប្រាជ្ញាច្រើន ដូច្នេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុគ្គលជាបណ្ឌិតអ្នកមានប្រាជ្ញាច្រើន តើដោយហេតុដូចម្តេច ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យ៉ាងនោះមែន ។ ម្នាលភិក្ខុ ភិក្ខុជាបណ្ឌិត អ្នកមានប្រាជ្ញាច្រើន ក្នុងសាសនានេះ មិនគិតដើម្បីបៀតបៀនខ្លួន មិនគិតដើម្បីបៀតបៀនអ្នកដទៃ មិនគិតដើម្បីបៀតបៀនទាំងពីរខាង កាលបើគិត ក៏គិតតែប្រយោជន៍ខ្លួន ប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ប្រយោជន៍ទាំងពីរខាង និងប្រយោជន៍ដល់លោកទាំងមូល ម្នាលភិក្ខុ ភិក្ខុជាបណ្ឌិតអ្នកមានប្រាជ្ញាច្រើនយ៉ាងនេះឯង ។

[៣៧] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅ ក្នុងវត្តវេឡុវ័ន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ គ្រានោះ វស្សការព្រាហ្មណ៍ជាមហាមាត្យក្នុងដែនមគធ: ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ និងពាក្យដែលគួររឭកគ្រប់ហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។

ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ វស្សការោ ព្រាហ្មណោ
មតធមហាមត្តោ ភគវន្តំ ឯតទវោច ជានេយ្យ នុ ខោ
ភោ គោតម អសប្ប៉ុរិសោ អសប្ប៉ុរិសំ អសប្ប៉ុរិសោ
អយំ ភវន្តិ ។ អជ្ឌានំ ខោ ឯតំ ព្រាហ្មណ អនវ-
ការោសោ យំ អសប្ប៉ុរិសោ អសប្ប៉ុរិសំ ជានេយ្យ
អសប្ប៉ុរិសោ អយំ ភវន្តិ ។ ជានេយ្យ បន ភោ
គោតម អសប្ប៉ុរិសោ សប្ប៉ុរិសំ សប្ប៉ុរិសោ អយំ
ភវន្តិ ។ ឯតម្ឍិ ខោ ព្រាហ្មណ អជ្ឌានំ អនវការោសោ
យំ អសប្ប៉ុរិសោ សប្ប៉ុរិសំ ជានេយ្យ សប្ប៉ុរិសោ
អយំ ភវន្តិ ។ ជានេយ្យ នុ ខោ ភោ គោតម
សប្ប៉ុរិសោ សប្ប៉ុរិសំ សប្ប៉ុរិសោ អយំ ភវន្តិ ។
ហានំ ខោ ឯតំ ព្រាហ្មណ វិជ្ជតិ យំ សប្ប៉ុរិសោ
សប្ប៉ុរិសំ ជានេយ្យ សប្ប៉ុរិសោ អយំ ភវន្តិ ។
ជានេយ្យ បន ភោ គោតម សប្ប៉ុរិសោ អសប្ប៉ុរិសំ
អសប្ប៉ុរិសោ អយំ ភវន្តិ ។ ឯតម្ឍិ ខោ ព្រាហ្មណ
ហានំ វិជ្ជតិ យំ សប្ប៉ុរិសោ អសប្ប៉ុរិសំ ជានេយ្យ
អសប្ប៉ុរិសោ អយំ ភវន្តិ ។ អច្ឆរិយំ ភោ គោតម

លុះវស្សការព្រាហ្មណ៍ ជាមហាមាត្យក្នុងដែនមគធ: អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ហើយ បានទូលសួរព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគោតម ដ៏ចម្រើន អសប្បុរសគប្បីស្គាល់អសប្បុរសដូចគ្នាថា អ្នកនេះជា អសប្បុរស បានដែរឬ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការណ៍នុ៎ះមិនសមហេតុ មិនសមផលទេ ដែលអសប្បុរសគប្បីស្គាល់អសប្បុរសថា អ្នកនេះជា អសប្បុរសដូច្នេះ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះអសប្បុរសគប្បី ស្គាល់សប្បុរសថា អ្នកនេះជាសប្បុរសបានដែរឬ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការណ៍នុ៎ះ ក៏មិនសមហេតុ មិនសមផលដែរ ដែលថា អសប្បុរស គប្បីស្គាល់សប្បុរសថា អ្នកនេះជាសប្បុរសដូច្នេះ ។ បពិត្រព្រះគោតម ដ៏ចម្រើន សប្បុរសគប្បីស្គាល់សប្បុរសដូចគ្នាថា អ្នកនេះជាសប្បុរស បានដែរឬ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការណ៍នុ៎ះ ទើបមានទំនងដែល ថា សប្បុរសគប្បីស្គាល់សប្បុរសដូចគ្នាថា អ្នកនេះជាសប្បុរសដូច្នេះ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះសប្បុរសគប្បីស្គាល់អសប្បុរសថា អ្នក នេះជាអសប្បុរសបានដែរឬ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការណ៍នុ៎ះ ក៏មានទំនងដែរ ដែលសប្បុរសគប្បីស្គាល់អសប្បុរសថា អ្នកនេះ ជាអសប្បុរសដូច្នេះ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន អស្ចារ្យណាស់

ចតុត្ថបណ្ណាសកេ យោធាជីវវគ្គោ ចតុត្ថោ

អញ្ញតំ ភោ គោតម យាវ សុភាសិតញ្ចិទំ ភោតា គោតមេន អជ្ឌានំ ខោ ឯតំ ព្រាហ្មណ អនវតាសោ យំ អសប្ប៉ុរិសោ អសប្ប៉ុរិសំ ជានេយ្យ អសប្ប៉ុរិសោ អយំ ភវន្តិ ។ ឯតម្ប៎ ខោ ព្រាហ្មណ អជ្ឌានំ អនវតាសោ យំ អសប្ប៉ុរិសោ សប្ប៉ុរិសំ ជានេយ្យ សប្ប៉ុរិសោ អយំ ភវន្តិ ។ ហានំ ខោ ឯតំ ព្រាហ្មណ វិជ្ជតិ យំ សប្ប៉ុរិសោ សប្ប៉ុរិសំ ជានេយ្យ សប្ប៉ុរិសោ អយំ ភវន្តិ ។ ឯតម្ប៎ ខោ ព្រាហ្មណ ហានំ វិជ្ជតិ យំ សប្ប៉ុរិសោ អសប្ប៉ុរិសំ ជានេយ្យ អសប្ប៉ុរិសោ អយំ ភវន្តិ ។ ឯកមិទំ ភោ គោតម សមយំ តោទេយ្យស្ស ព្រាហ្មណស្ស បរិសតិ បរុចារម្ហ៎ រត្តេន្តិ ពាលោ អយំ ភជ ឯទ្ធេយ្យោ យោ សមណោ ភមបុត្តេ អភិប្ឌសន្ធោ សមណោ ច បន ភមបុត្តេ ឯវ្ហ៎ បរមនិបច្ចការំ ភវោតិ យទិទំ អភិវាទនំ បច្ចុដ្ឌានំ អញ្ជលិកម្ម៎ សាមី-ចិកម្ម៎ន្តិ ។ ឥមេបិ ១ញ្ញោ ឯទ្ធេយ្យស្ស បរិហារតា ពាលា យមតោ មោត្តស្ញ(១) ឧត្តោ ជារិជាតី(២) ១ន្ធ្ញោ អត្ថិ ១ស្ស ១ យ សមណោ ភមបុត្តេ អភិប្ឌសន្ធ

---

១ ម. បុគ្គលោ ។ ២ ឌ. នារិន្ធ្ញ៎ ។ អដ្ឌកថាយ៎ បន នារិន្ធ្ញ៎ ឥតិ ទិស្ស្ញ ។

បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចំឡែកណាស់ ព្រោះពាក្យនេះ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ត្រាស់ត្រូវហើយថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការណ៍នុ៎ះ មិនសមហេតុ មិនសមផលទេ ដែលថា អសប្បុរសគប្បីស្គាល់អសប្បុរសថា អ្នកនេះជាអសប្បុរសដូច្នេះ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការណ៍នុ៎ះមិនសមហេតុ មិនសមផលដែរ ដែលថា អសប្បុរសគប្បីស្គាល់សប្បុរសថា អ្នកនេះជាសប្បុរសដូច្នេះ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការណ៍នុ៎ះ ទើបមានទំនងពិត ដែលថា សប្បុរសគប្បីស្គាល់សប្បុរសបានថា អ្នកនេះជាសប្បុរសដូច្នេះ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការណ៍នុ៎ះ ក៏មានទំនងដែរ ដែលថាសប្បុរសគប្បីស្គាល់អសប្បុរសបានថា អ្នកនេះជាអសប្បុរសដូច្នេះ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន សម័យមួយ ក្នុងបរិសទ្យរបស់គោទេយ្យព្រាហ្មណ៍ ពួកជននិយាយពាក្យជាទីតិះដៀលមនុស្សដទៃថា ស្តេចឯឡេយ្យៈនេះ លួង ដែលទ្រង់ជ្រះថ្លាខ្លាំង ក្នុងសមណភាមបុត្រ ថែមទាំងធ្វើសេចក្តីឱនលំទោនខ្ពស់បំផុតយ៉ាងនេះ គឺថ្វាយបង្គំ ក្រោកទទួល ប្រណម្យដៃ ធ្វើសេចក្តីគោរព ក្នុងសមណភាមបុត្រ ។ ទាំងពួកបរិវារៈរបស់ស្តេចឯឡេយ្យៈទាំងនេះ គឺយមកៈ ១ មោគ្គល្លៈ ១ ឧគ្គៈ ១ នាវិនាកី ១ គន្ធព្ព ១ អគ្គិវេស្ស ១ ក៏លួងដែរ ដែលទៅជ្រះថ្លា ក្នុងសមណភាមបុត្រ

សមណោ ច បន រាមបុត្តេ ឯវរូបំ បរមនិបច្ចការំ ករោន្តិ យទិទំ អភិវាទនំ បច្ចុដ្ឋានំ អញ្ជលិកម្មំ សាមីចិកម្មន្តិ ។ តស្សុទំ តោទេយ្យោ ព្រាហ្មណោ ឥមិនា នយេន នេតិ តំ កឹ មញ្ញន្តិ ភោន្តោ បណ្ឌិតោ រាជា ឯឡេយ្យោ ករណីយាធិករណីយេសុ វចនីយាធិវចនីយេសុ អលមត្ថទសតរេហិ អលមត្ថទសតរោតិ ។ ឯវំ ភោ បណ្ឌិតោ រាជា ឯឡេយ្យោ ករណីយាធិករណីយេសុ វចនីយាធិវចនីយេសុ អលមត្ថទសតរេហិ អលមត្ថទសតរោតិ ។ យស្មា ខោ ភោ សមណោ រាមបុត្តោ រញ្ញោ ឯឡេយ្យេន បណ្ឌិតេន បណ្ឌិតតរោ ករណីយាធិករណីយេសុ វចនីយាធិវចនីយេសុ អលមត្ថទសតរេន អលមត្ថទសតរោ តស្មា រាជា ឯឡេយ្យោ សមណោ រាមបុត្តេ អភិប្បសន្នោ សមណោ ច បន រាមបុត្តេ ឯវរូបំ បរមនិបច្ចការំ ករោតិ យទិទំ អភិវាទនំ បច្ចុដ្ឋានំ អញ្ជលិកម្មំ សាមីចិកម្មំ តំ កឹ មញ្ញន្តិ

ហើយនាំគ្នាធ្វើសេចក្ដីឱនលំទោនខ្ពស់បំផុតយ៉ាងនេះ គឺថ្វាយបង្គំ ក្រោកទទួល ប្រណម្យដៃ ធ្វើសេចក្ដីគោរព ក្នុងសមណៈ។ ប៉ុន្តែគោទេយ្យព្រាហ្មណ៍ ត្រឡប់ជាណែនាំពួកជនទាំងនោះ ដោយន័យនេះថា អ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ សម្គាល់សេចក្ដីនោះដូចម្តេច ស្តេចឯ:ឡេយ្យជាអ្នកប្រាជ្ញ អាចយល់ប្រយោជន៍គ្រាន់បើ ជាងពួកអ្នកប្រាជ្ញដែលអាចយល់ប្រយោជន៍គ្រាន់បើ ក្នុងកិច្ចតូចនិងកិច្ចធំ ក្នុងពាក្យសម្ដីទាបខ្ពស់ទាំងឡាយ ។ ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន យ៉ាងហ្នឹងហើយ ស្តេចឯ:ឡេយ្ય:ជាអ្នកប្រាជ្ញ អាចយល់ប្រយោជន៍គ្រាន់បើ ជាងពួកអ្នកប្រាជ្ញដែលអាចយល់ប្រយោជន៍គ្រាន់បើ ក្នុងកិច្ចតូចនិងកិច្ចធំ ក្នុងពាក្យសម្ដីទាបខ្ពស់ទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន សមណៈជាអ្នកប្រាជ្ញគ្រាន់បើ ជាងស្តេចឯ:ឡេយ្ય:ដែលជាអ្នកប្រាជ្ញ សមណៈនោះ ជាអ្នកអាចយល់ប្រយោជន៍គ្រាន់បើជាងស្តេចឯ:ឡេយ្យ: ដែលជាអ្នកអាចយល់ប្រយោជន៍គ្រាន់បើ ក្នុងកិច្ចតូចនិងកិច្ចធំ ក្នុងពាក្យសម្ដីទាបខ្ពស់ទាំងឡាយ ហេតុនោះ បានជាស្តេចឯ:ឡេយ្យ: ជ្រះថ្លាខ្លាំងក្នុងសមណៈ ថែមទាំងធ្វើសេចក្ដីឱនលំទោនខ្ពស់បំផុត យ៉ាងនេះ គឺថ្វាយបង្គំ ក្រោកទទួល ប្រណម្យដៃ ធ្វើសេចក្ដីគោរព ក្នុងសមណៈ។ អ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ សម្គាល់សេចក្ដីនោះដូចម្តេច

ភោន្តោ បណ្ឌិតា រញ្ញោ ឯជ្ឌេយ្យស្ស បរិហារកា យមកោ មោក្ខលោ ឧក្ខោ ជាវិជាកី ឥន្ធញ្ញោ អត្ថិវេស្ស ការណីយានិការណីយេសុ រចនីយានិរចនី-យេសុ អលមត្ថទសតរេហិ អលមត្ថទសតរោតិ[(១)] ។ ឯវំ ភោ បណ្ឌិតា រញ្ញោ ឯជ្ឌេយ្យស្ស បរិហារកា យមកោ មោក្ខលោ ឧក្ខោ ជាវិជាកី ឥន្ធញ្ញោ អត្ថិ-វេស្ស ការណីយានិការណីយេសុ រចនីយានិរចនីយេសុ អលមត្ថទសតរេហិ អលមត្ថទសតរោតិ ។ យស្មា ខោ ភោ សមណោ ភមបុត្តោ រញ្ញោ ឯជ្ឌេយ្យស្ស បរិហារកេហិ បណ្ឌិតេហិ បណ្ឌិតតរោ ការណីយានិ-ការណីយេសុ រចនីយានិរចនីយេសុ អលមត្ថទសតរេហិ អលមត្ថទសតរោ តស្មា រញ្ញោ ឯជ្ឌេយ្យស្ស បរិហា-រកា សមណោ ភមបុត្តោ អកិប្ឍសន្ថ សមណោ ច បន ភមបុត្តោ ឯវរូបំ បរមនិបច្ចការំ ករោន្តិ យនិនំ អកិវាទនំ បច្ចុដ្ឌានំ អញ្ជលិកម្មំ សាមីចិកម្មន្តិ ។ អច្ឆរិយំ ភោ គោតម អព្ភុតំ ភោ គោតម យាវ សុភាសិតញ្ចិទំ

១ ឱ. ម. អលមត្ថទសតរាតិ ។

ពួកបរិវារបស់ស្តេចឯទ្ធេយ្យៈ គឺយមកៈ មោគ្គល្លៈ ឧគ្គៈ នាវិនាកី គន្ធព្វៈ អគ្គិវេស្សៈ សុទ្ធតែជាអ្នកប្រាជ្ញអាចយល់ប្រយោជន៍ គ្រាន់បើជាងពួកអ្នកប្រាជ្ញ ដែលអាចយល់ប្រយោជន៍គ្រាន់បើ ក្នុងកិច្ចតូចនិងកិច្ចធំ ក្នុងពាក្យសម្តីទាបខ្ពស់ទាំងឡាយ ។ នៃអ្នកដ៏ចម្រើន យ៉ាងហ្នឹងហើយ ពួកបរិវារបស់ស្តេចឯទ្ធេយ្យៈ គឺយមកៈ មោគ្គល្លៈ ឧគ្គៈ នាវិនាកី គន្ធព្វៈ អគ្គិវេស្សៈ ជាអ្នកប្រាជ្ញ អាចយល់ប្រយោជន៍គ្រាន់បើជាងពួកអ្នកប្រាជ្ញ អាចយល់ប្រយោជន៍គ្រាន់បើ ក្នុងកិច្ចតូចនិងកិច្ចធំ ក្នុងពាក្យសម្តីទាបខ្ពស់ទាំងឡាយ ។ នៃអ្នកដ៏ចម្រើន សមណរាមបុត្រ ជាអ្នកប្រាជ្ញ គ្រាន់បើជាងពួកបរិវារបស់ស្តេចឯទ្ធេយ្យៈ ដែលជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាអ្នកយល់ប្រយោជន៍គ្រាន់បើជាងពួកបរិវារ ដែលអាចយល់ប្រយោជន៍ គ្រាន់បើ ក្នុងកិច្ចតូចនិងកិច្ចធំ ក្នុងពាក្យសម្តីទាបខ្ពស់ទាំងឡាយ ហេតុនោះ បានជាពួកបរិវារបស់ស្តេចឯទ្ធេយ្យៈ ជ្រះថ្លាខ្លាំង ក្នុងសមណរាមបុត្រ ទាំងធ្វើសេចក្តីឱនលំទោនខ្ពស់បំផុត យ៉ាងនេះ គឺថ្វាយបង្គំ ក្រោកទទួលប្រណម្យដៃ ធ្វើសេចក្តីគោរព ក្នុងសមណរាមបុត្រ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន អស្ចារ្យណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចំឡែកណាស់ ព្រោះពាក្យនេះ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន បានត្រាស់ត្រូវហើយថា

ភោតា គោតមេន អជ្ឌាន៎ំ ខោ ឯតំ ព្រាហ្មណ អនវកាសោ យំ អសប្ឬិសោ អសប្ឬិសំ ជានេយ្យ អសប្ឬិសោ អយ៎ ភវន្តិ ។ ឯតម្ឬិ ខោ ព្រាហ្មណ អជ្ឌាន៎ំ អនវកាសោ យ៎ អសប្ឬិសោ សប្ឬិសំ ជានេយ្យ សប្ឬិសោ អយ៎ ភវន្តិ ។ ហានំ ខោ ឯតំ ព្រាហ្មណ វិជ្ជតិ យ៎ សប្ឬិសោ សប្ឬិសំ ជានេយ្យ សប្ឬិសោ អយ៎ ភវន្តិ ។ ឯតំ ខោ ព្រាហ្មណ ហានំ វិជ្ជតិ យ៎ សប្ឬិសោ អសប្ឬិសំ ជានេយ្យ អសប្ឬិសោ អយ៎ ភវន្តិ ។ ហន្ទ ចជានិ មយ៎ ភោ គោតម ឥច្ឆាម ពហុកិច្ចា មយ៎ ពហុការណីយាតិ ។ យស្ស ជានិ ត្វ៎ ព្រាហ្មណ កាល៎ មញ្ញសីតិ ។ អថ ខោ វស្ស្ឬការោ ព្រាហ្មណោ មគធមហាមត្តោ ភគ្ឬតោ ភាសិតំ អភិនន្ទិត្វា អនុមោទិត្វា ឧដ្ឌ-យាសនា បក្ការ៎ មីតិ ។

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការណ៍នុ៎ះមិនសមហេតុ មិនសមផលទេ ដែលថា អសប្បុរស គប្បីស្គាល់អសប្បុរសថា អ្នកនេះជាអសប្បុរស ដូច្នេះ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការណ៍នុ៎ះ ក៏មិនសមហេតុ មិនសមផលដែរ ដែលថា អសប្បុរស គប្បីស្គាល់សប្បុរសថា អ្នកនេះជាសប្បុរសដូច្នេះ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការណ៍នុ៎ះទើបមានទំនង ដែលថា សប្បុរស គប្បីស្គាល់សប្បុរសបានថា អ្នកនេះជាសប្បុរស ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការណ៍នុ៎ះ ក៏មានទំនងដែរ ដែលថា សប្បុរស គប្បីស្គាល់អសប្បុរសថា អ្នកនេះជាអសប្បុរស ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន យើងខ្ញុំនឹងទៅឥឡូវនេះ ព្រោះយើងខ្ញុំ ជាអ្នកមានកិច្ចច្រើន មានការត្រូវធ្វើច្រើន ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ឥឡូវនេះ អ្នកសម្គាល់នូវកាលគួរចុះ ។ លំដាប់នោះ វស្សការព្រាហ្មណ៍ ជាមហាមាត្យ ក្នុងដែនមគធ: រីករាយអនុមោទនាភាសិតរបស់ព្រះមានព្រះភាគ ហើយក្រោកចាកទីអង្គុយចេញទៅ ។

ចតុត្ថបណ្ណាសកេ យោធាជីវវគ្គោ ចតុត្ថោ

[៣៨] ឯកំ សមយំ ភគវា ភជ្ជតយេ វិហរតិ កិញ្ជ្ជក្ខេ បព្ភូតេ ។ អថខោ ឧបកោ មណ្ឌិកា-បុត្តោ យេន ភគវា តេនុបសង្ក្រមិ ឧបសង្ក្រមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ឋិសីទិ ។ ឯកមន្តំ ឋិសិន្នោ ខោ ឧបកោ មណ្ឌិកាបុត្តោ ភគវន្តំ ឯតទវោច អហំ ហិ ភន្តេ ឯវំវាទី ឯវំទិដ្ឋី យោ កោចិ បរុចារម្ភំ រត្តេតិ បរុចារម្ភំ រត្តេន្តោ សព្ពោ សោ ន ឧប្ផាទេតិ អនុប្ផាទេន្តោ ការយ្ហោ ហោតិ ឧបវជ្ជោតិ ។ បរុចារម្ភំ ចេ ឧបក រត្តេតិ បរុចារម្ភំ រត្តេន្តោ ន ឧប្ផាទេតិ អនុប្ផាទេន្តោ ការយ្ហោ ហោតិ ឧបវជ្ជោ ត្វំ ខោ ឧបក បរុចារម្ភំ រត្តេសិ បរុចារម្ភំ រត្តេន្តោ ន ឧប្ផាទេសិ អនុប្ផាទេន្តោ ការយ្ហោសិ ឧបវជ្ជោតិ ។

ចតុត្ថបណ្ណាសក យោធាជីវវគ្គ ទី ៤

[៣៨] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅលើភ្នំគិជ្ឈកូដ ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ គ្រានោះ ឧបកមណ្ឌិកាបុត្រ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះឧបកមណ្ឌិកាបុត្រ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គតែងនិយាយយ៉ាងនេះ តែងយល់យ៉ាងនេះថា បុគ្គលណាមួយនិយាយពាក្យតិះដៀលអ្នកដទៃ កាលបើនិយាយពាក្យតិះដៀលអ្នកដទៃ បុគ្គលទាំងអស់នោះឈ្មោះថា មិនញ៉ាំងកុសលធម៌ឲ្យកើតឡើង កាលបើមិនញ៉ាំងកុសលធម៌ ឲ្យកើតឡើងបានទេ ក៏ឈ្មោះថា គួរគេតិះដៀលបាន ឈ្មោះថា ប្រកបដោយទោស ។ ម្នាលឧបក: បើបុគ្គលនិយាយពាក្យតិះដៀលអ្នកដទៃ អ្នកដែលនិយាយពាក្យតិះដៀលអ្នកដទៃ រមែងមិនញ៉ាំងកុសលធម៌ឲ្យកើតឡើង កាលបើមិនញ៉ាំងកុសលធម៌ឲ្យកើតឡើងទេ ក៏ឈ្មោះថា គួរគេតិះដៀលបាន ឈ្មោះថា ប្រកបដោយទោស ម្នាលឧបក: អ្នកឯងនិយាយពាក្យតិះដៀលអ្នកដទៃ កាលបើអ្នកឯងនិយាយពាក្យតិះដៀលអ្នកដទៃ រមែងមិនញ៉ាំងកុសលធម៌ឲ្យកើតឡើង កាលបើមិនញ៉ាំងកុសលធម៌ឲ្យកើតឡើងបានទេ ក៏ឈ្មោះថា គួរគេតិះដៀលបាន ឈ្មោះថា ប្រកបដោយទោសហើយ ។

សេយ្យថាបិ ភន្តេ ឧម្មុជ្ជមានកំយេវ មហតា ចាសេន ពន្ធេយ្យ ឯវមេវ ខោ អហំ ភន្តេ ឧម្មុជ្ជមានកោយេវ ភគវតា មហតា ឋានចាសេន ពន្ធោតិ ។ ឥធ អកុ-សលន្តិ ខោ ឧបក មយា បញ្ញត្តំ តត្ត អបរិមាណា បជា អបរិមាណា ព្យញ្ជនា អបរិមាណា តថាគតស្ស ធម្មទេសនា ឥតិបីធ អកុសលន្តិ តំ ខោ បនិធ អកុសលំ បហាតព្ពន្តិ ខោ ឧបក មយា បញ្ញត្តំ តត្ត អបរិមាណា បជា អបរិមាណា ព្យញ្ជនា អបរិមាណា តថាគតស្ស ធម្មទេសនា ឥតិបីធ អកុសលំ បហា-តព្ពន្តិ ឥធ កុសលន្តិ ខោ ឧបក មយា បញ្ញត្តំ តត្ត អបរិមាណា បជា អបរិមាណា ព្យញ្ជនា អបរិមាណា តថាគតស្ស ធម្មទេសនា ឥតិបីធ កុសលន្តិ តំ ខោ បនិធ កុសលំ ភាវេតព្ពន្តិ ខោ ឧបក មយា បញ្ញត្តំ តត្ត អបរិមាណា បជា អបរិមាណា ព្យញ្ជនា អបរិមាណា តថាគតស្ស ធម្មទេសនា ឥតិបីធ កុសលំ ភាវេតព្ពន្តិ ។ អថខោ ឧបកោ មណ្ឌិកាបុត្តោ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ប្រៀបដូចបុគ្គលយកអន្ទាក់ដ៏ធំ ទាក់កមនុស្ស ដែលទើបនឹងងើបឡើង (អំពីទឹក) យ៉ាងណាមិញ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គគ្រាន់តែងើបឡើងភ្លាម ត្រូវព្រះមានព្រះភាគទាក់ ដោយអន្ទាក់គឺសម្តីដ៏ធំ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលឧបក: តថាគត បញ្ញត្តទុកហើយថា របស់នេះជាអកុសល បទ ព្យញ្ជន: ធម្មទេសនា របស់តថាគតក្នុងរឿងនោះ មានច្រើនប្រមាណមិនបានថា របស់នេះជាអកុសល ព្រោះហេតុដូច្នេះ។ ម្នាលឧបក: រឿងនោះ តថាគត បញ្ញត្តទុកហើយថា របស់នេះជាអកុសល គួរតែលះបង់ចេញ បទ ព្យញ្ជន: ធម្មទេសនា របស់តថាគត ក្នុងរឿងនោះ មានច្រើនប្រមាណមិនបានថា អកុសលនេះ គួរលះបង់ចេញ ព្រោះហេតុដូច្នេះ។ ម្នាលឧបក: តថាគត បញ្ញត្តទុកហើយថា របស់នេះជាកុសល បទ ព្យញ្ជន: ធម្មទេសនា របស់តថាគត ក្នុងរឿងនោះ មានច្រើនប្រមាណមិនបានថា របស់នេះជាកុសល ព្រោះហេតុដូច្នេះ។ ម្នាលឧបក: រឿងនោះ តថាគត បញ្ញត្តទុកហើយថា របស់នេះជាកុសល គួរតែចម្រើន បទ ព្យញ្ជន: ធម្មទេសនា របស់តថាគត ក្នុងរឿងនោះ មានច្រើនប្រមាណមិនបានថា កុសលនេះ គួរតែចម្រើន ព្រោះហេតុដូច្នេះ។ ។ លំដាប់នោះ ឧបកមណ្ឌិកាបុត្រ

ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទិត្វា អនុមោទិត្វា ឧដ្ឋាយ-
សនា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា យេន រាជា
មាគធো អជាតសត្តុ វេទេហីបុត្តោ តេនុបសង្កមិ
ឧបសង្កមិត្វា យាវតកោ អហោសិ ភគវតា សទ្ធឹ
កថាសល្លាបោ តំ សព្វំ រញ្ញោ មាគធស្ស អជាត-
សត្តុស្ស វេទេហីបុត្តស្ស អារោចេសិ ។ ឯវំ វុត្តេ
រាជា មាគធো អជាតសត្តុ វេទេហីបុត្តោ ភុបិតោ
អនត្តមនោ ឧបកំ មណ្ដិកាបុត្តំ ឯតទវោច
យាវទំសីវតាយំ លោណការភគ្គារកោ យាវមុខរោ
យាវឆ្ឌតញ្ហោ យត្រ ហិ នាម តំ ភគវន្តំ អរហន្តំ
សម្មាសម្ពុទ្ធំ អបសាទេតព្ពំ[1] មញ្ញិស្សតិ អហេហិ
តំ ឧបក រិនស្ស មា តំ អទ្ធសន្តិ ។

[៣៩] ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ សច្ឆិការណីយា ធម្មា ។
កតមេ ចត្តារោ ។ អត្ថិ ភិក្ខវេ ធម្មា ការយេន
សច្ឆិការណីយា អត្ថិ ភិក្ខវេ ធម្មា សតិយា សច្ឆិការ-
ណីយា អត្ថិ ភិក្ខវេ ធម្មា ចក្ខុនា សច្ឆិការណីយា
អត្ថិ ភិក្ខវេ ធម្មា បញ្ញាយ សច្ឆិការណីយា ។

១ ឩ. ម. អាសាទេតព្ពំ ។

រីកវាយ អនុមោទនា ភាសិតរបស់ព្រះមានព្រះភាគ ហើយក្រោកចាកទី អង្គុយក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ដើរប្រទក្សិណ រួចហើយក៏ចូលទៅគាល់ព្រះបាទអជាតសត្តុវេទេហីបុត្រ ក្នុងដែនមគធ: លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបទូលរឿងរ៉ាវដែលខ្លួនបានទៅគាល់ ចរចាជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគគ្រប់ប្រការ ចំពោះព្រះបាទអជាតសត្តុវេទេហីបុត្រ ក្នុងដែនមគធ: ។ កាលបើឧបកមណ្ឌិកាបុត្រ ក្រាបទូលយ៉ាងនេះហើយ ព្រះបាទអជាតសត្តុវេទេហីបុត្រ ក្នុងដែនមគធ: ទ្រង់ខ្ចាល់តូចព្រះរាជហឫទ័យ ត្រាស់នឹងឧបកមណ្ឌិកាបុត្រដូច្នេះថា ឱក្មេងអ្នកស្រុកធ្វើអម្បាលនេះ លុបលាងគុណអ្វីម្ល៉ះ មាត់រឹងអ្វីម្ល៉ះ គឃ្លើនអ្វីម្ល៉ះ ព្រោះវាហ៊ានសម្គាល់ព្រះមានព្រះភាគជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ ថាជាមនុស្ស ដែលគេមិនគួរវាប់អាន នៃឧបក: អ្នកឯងចូរចេញទៅ ចូរវិនាសទៅ កុំឲ្យអញឃើញឯង ។

[៣៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ដែលត្រូវធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នេះ មាន ៤ យ៉ាង ។ ធម៌ទាំង ៤ ដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-ឡាយ ធម៌ដែលត្រូវធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយនាមកាយក៏មាន ធម៌ដែលត្រូវធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយសតិក៏មាន ធម៌ដែលត្រូវធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយចក្ខុក៏មាន ធម៌ដែលត្រូវធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយបញ្ញា[១] ក៏មាន ។

---

១ វិបស្សនាបញ្ញា ត្រូវធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយឈានបញ្ញា ឯមគ្គប្បញ្ញា ត្រូវធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយវិបស្សនាបញ្ញា ឯផលប្បញ្ញា សម្រេចដោយមគ្គប្បញ្ញា ឯបច្ចវេក្ខណប្បញ្ញា សម្រេចដោយផលបញ្ញា ។ អដ្ឋកថា ។

កតមេ ច ភិក្ខវេ ធម្មា កាយេន សច្ឆិករណីយា ។ អដ្ឋ មោក្ខា[១] ភិក្ខវេ កាយេន សច្ឆិករណីយា ។ កតមេ ច ភិក្ខវេ ធម្មា សតិយា សច្ឆិករណីយា ។ បុព្វេនិវាសោ ភិក្ខវេ សតិយា សច្ឆិករណីយោ ។ កតមេ ច ភិក្ខវេ ធម្មា ចក្ខុនា សច្ឆិករណីយា ។ សត្តានំ ចុតុបបាតោ ភិក្ខវេ ចក្ខុនា សច្ឆិករណីយោ ។ កតមេ ច ភិក្ខវេ ធម្មា បញ្ញាយ សច្ឆិករណីយា ។ អាសវានំ ខយោ ភិក្ខវេ បញ្ញាយ សច្ឆិករណីយោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ សច្ឆិករណីយា ធម្មាតិ ។

[៤០] ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ បុព្វារាមេ មិគារមាតុប្បាសាទេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ភគវា តទហុបោសថេ ភិក្ខុសង្ឃបរិវុតោ និសិន្នោ ហោតិ ។ អថខោ ភគវា តុណ្ហីភូតំ តុណ្ហីភូតំ ភិក្ខុសង្ឃំ អនុវិលោកេត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ

១ ឱ. ម. វិមោក្ខា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលត្រូវធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយនាមកាយ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោក្ខធម៌ ៨ ជាធម៌ដែលត្រូវធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយនាមកាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលត្រូវធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយសតិ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុព្វេនិវាស ជាធម៌ដែលត្រូវធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយសតិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលត្រូវធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយចក្ខុ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការចុតនិងការកើតឡើង របស់សត្វទាំងឡាយ ត្រូវធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយចក្ខុ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលត្រូវធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយបញ្ញា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការអស់អាសវៈ ត្រូវធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយបញ្ញា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-ឡាយ ធម៌ទាំង ៤ នេះឯង ដែលត្រូវធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។

[៤០] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងមិគារមាតុប្បាសាទ ក្នុងបុព្វារាម ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់មានព្រះភិក្ខុសង្ឆចោមរោម គង់នៅក្នុងថ្ងៃឧបោសថនោះ ។ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ទតឃើញភិក្ខុសង្ឆ នៅស្ងៀមស្ងាត់ ទើបត្រាស់នឹងភិក្ខុទាំងឡាយថា

អប្ប្ឌលាចាយំ ភិក្ខវេ បរិសា ជិប្ប្ឌលាចាយំ ភិក្ខវេ
បរិសា សុទ្ធា សារេ បតិដ្ឋិតា តថារូចោ អយំ ភិក្ខវេ
ភិក្ខុសង្ឆោ តថារូចាយំ ភិក្ខវេ បរិសា យថារូចា
បរិសា ឧុលូ្ចកា ឧស្ឆ្ជាយបិ លោកស្មឿ តថារូចោ
អយំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុសង្ឆោ តថារូចាយំ ភិក្ខវេ បរិសា
យថារូចា បរិសា អាហុនេយ្យា ចាហុនេយ្យា ឧក្ខិ-
ណេយ្យា អញ្ជលិការណីយា អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ
លោកស្ស តថារូចោ អយំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុសង្ឆោ
តថារូចាយំ ភិក្ខវេ បរិសា យថារូចាយ បរិសាយ
អប្ប្ឌមិ ជិន្ទ ពហុ ហោតិ ពហុ ជិន្ទ ពហុតរំ
តថារូចោ អយំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុសង្ឆោ តថារូចាយំ
ភិក្ខវេ បរិសា យថារូបំ បរិសំ អលំ យោជន-
គណានជិបិ ឧស្ឆ្ជាយ គន្ត្ដុ អបិ បុជ្ជសេនាបិ ។
តថារូចោ អយំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុសង្ឆោ ។ សន្ដ
ភិក្ខវេ ភិក្ខូ ឥមស្ឆ្ជ ភិក្ខុសង្ឆ្ជ ទេវប្ប្ឌត្តា វិហារន្ដ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បរិសទ្យនេះ មិនមានការចរចាអ្វី ម្នាលភិក្ខុទាំង-ឡាយ បរិសទ្យនេះ មិនមានការស្តីនិយាយអ្វី ជាបរិសទ្យស្អាតតាំងនៅក្នុងខ្ចីមធម៌ បរិសទ្យមានសភាពយ៉ាងណា ដែលក្រនឹងបានឃើញក្នុងលោក ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុសង្ឆនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បរិសទ្យនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ បរិសទ្យមានសភាពយ៉ាងណា ដែលគួរទទួលគ្រឿងបូជា គួរទទួលរបស់ ទទួលភ្ជៀវ គួរទទួលទក្ខិណា-ទាន គួរធ្វើអញ្ជលី ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរបំផុតរបស់សត្វលោក ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុសង្ឆនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បរិសទ្យនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ទានមានប្រមាណតិច ដែលគេឲ្យដល់បរិសទ្យមានសភាពយ៉ាងណា ហើយបានផលច្រើន ទានច្រើន ដែលគេឲ្យហើយ រឹងរឹតតែមានផលច្រើនឡើងទៀត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុសង្ឆនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បរិសទ្យនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ បរិសទ្យណា ដែលគួរគេស្លាយស្បៀងទៅមើល សូម្បីអស់ទីរាប់ទាំងយោជន៍ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុសង្ឆនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បរិសទ្យនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុសង្ឆនេះ មានគុណសម្បត្តិយ៉ាងនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-ឡាយ ក្នុងភិក្ខុសង្ឆនេះ មានពួកភិក្ខុដែលសម្រេចភាពជាទេវតា[១]

---

១ បានសម្រេចទិព្ធវិហារធម៌ ជាធម៌ឲ្យកើតជាឧបបត្តិទេពផង សម្រេចអរហត្ត ព្រោះទិព្ធវិហារធម៌ គឺនៅក្នុងចតុត្ថជ្ឈាន ហើយបានសម្រេចអរហត្តផង ។

សន្តិ កិក្ខវេ កិក្ខូ ឥមស្មឹ កិក្ខុសង្ឆេ ព្រហ្មឫត្តា
វិហរន្តិ សន្តិ កិក្ខវេ កិក្ខូ ឥមស្មឹ កិក្ខុសង្ឆេ
អានេញ្ជឫត្តា វិហរន្តិ សន្តិ កិក្ខវេ កិក្ខូ ឥមស្មឹ
កិក្ខុសង្ឆេ អរិយឫត្តា វិហរន្តិ ។ កថញ្ច កិក្ខវេ
កិក្ខុ ទេវឫត្តោ ហោតិ ។ ឥធ កិក្ខវេ កិក្ខុ រ្ហិ ចេ
ការាមេហិ ។ បេ ។ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្ប្ជ្ជ វិហរតិ
វិតក្ការ្ហិចារានំ ្ហូបសមា ។ បេ ។ ទុតិយំ ឈានំ ឧប-
សម្ប្ជ្ជ វិហរតិ ឫតិយា ច ្ហិកា ។ បេ ។ តតិយំ
ឈានំ ឧបសម្ប្ជ្ជ វិហរតិ សុខ្ស ច បហានា
ទុក្ខ្ស ច បហានា ។ បេ ។ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧប-
សម្ប្ជ្ជ វិហរតិ ។ ឯវំ ខោ កិក្ខវេ កិក្ខុ ទេវឫត្តោ
ហោតិ ។ កថញ្ច កិក្ខវេ កិក្ខុ ព្រហ្មឫត្តោ
ហោតិ ។ ឥធ កិក្ខវេ កិក្ខុ មេត្តាសហគតេន
ចេតសា ឯកំ ទិសំ ផ្ហិ្ហ្ហ វិហរតិ តថា ទុតិយំ
តថា តតិយំ តថា ចតុត្ថំ ឥតិ ឧទ្ធមធោ តិ្ហ្ហ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងភិក្ខុសង្ឆនេះ មានពួកភិក្ខុដែលសម្រេចភាពជាព្រហ្ម[១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងភិក្ខុសង្ឆនេះ មានពួកភិក្ខុដែលសម្រេចភាពមិនញាប់ញ័រ[២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងភិក្ខុសង្ឆនេះ មានពួកភិក្ខុដែលសម្រេចភាពជាអរិយៈ[៣] ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលសម្រេចភាពជាទេវតា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ។ បេ ។ ចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ព្រោះរម្ងាប់វិតក្ក:វិចារ:បាន ។ បេ ។ ចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន ព្រោះប្រាសចាកបីតិ ។ បេ ។ ចូលកាន់តតិយជ្ឈាន ព្រោះលះសុខបានផង លះទុក្ខបានផង ។ បេ ។ ចូលកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលសម្រេចភាពជាទេវតា យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលសម្រេចភាពជាព្រហ្ម តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មានចិត្តប្រកបដោយមេត្តាផ្សាយទៅកាន់ទិសទី ១ ទិសទី ២ ក៏ដូចគ្នា ទិសទី ៣ ក៏ដូចគ្នា ទិសទី ៤ ក៏ដូចគ្នា ទិសខាងលើ ខាងក្រោម និងទទឹង គឺទិសតូចៗ

---

១ បានសម្រេចព្រហ្មវិហារធម៌ ជាធម៌ឲ្យបានកើតជាព្រហ្មផង សម្រេចអរហត្ត ព្រោះព្រហ្មវិហារធម៌ គឺនៅក្នុងព្រហ្មវិហារធម៌ទាំង ៤ ហើយសម្រេចអរហត្តផង ។ ២ បានសម្រេចឈានមិនញាប់ញ័រ ជាឈានឲ្យសម្រេចភាពមិនញាប់ញ័រផង សម្រេចអរហត្ត បាន ព្រោះឈានមិនញាប់ញ័រ គឺនៅក្នុងអរូបជ្ឈានទាំង ៤ ហើយសម្រេចអរហត្តផង ។ ៣ កន្លងភាពជាបុថុជ្ជន ហើយសម្រេចភាពជាអរិយៈ គឺបានសម្រេចមគ្គ ៤ ផល ៣ ចំពោះតែអរិយសច្ចទាំង ៤ ។ អដ្ឋកថា ។

សព្វធិ សព្វត្តតាយ សញ្ជាវន្តំ លោកំ មេត្តាសហគ-
តេន ចេតសា វិបុលេន មហគ្គតេន អប្ប្រមាណេន
អវេរេន អព្យាបជ្ជេន ផរិត្វា វិហរតិ ការុណ្ណាសហ-
គតេន ចេតសា... មុទិតាសហគតេន ចេតសា...
ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ ផរិត្វា
វិហរតិ តថា ទុតិយំ តថា តតិយំ តថា ចតុត្ថំ
ឥតិ ឧទ្ធមធោ តិរិយំ សព្វធិ សព្វត្តតាយ សញ្ជា-
វន្តំ លោកំ ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា វិបុលេន
មហគ្គតេន អប្ប្រមាណេន អវេរេន អព្យាបជ្ជេន ផរិត្វា
វិហរតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ព្រហ្មប្ប្រត្តោ ហោតិ ។
កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អានេញ្ជប្ប្រត្តោ ហោតិ ។ ឥធ
ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សព្វសោ រូបសញ្ញានំ សមតិក្កមា បដិ-
ឃសញ្ញានំ អត្ថង្គមា ណានត្តសញ្ញានំ អមនសិការ
អនន្តោ អាការសោតិ អាការសានញ្ចាយតនំ ឧប-
សម្ប្ជ្ជ វិហរតិ សព្វសោ អាការសានញ្ចាយតនំ សមតិ-
ក្កម្ម អនន្តំ វិញ្ញាណន្តិ វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ ឧបសម្ប្ជ្ជ
វិហរតិ សព្វសោ វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ សមតិក្កម្ម

មានចិត្តប្រកបដោយមេត្តា ជាចិត្តធំទូលាយ ប្រមាណមិនបាន មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ផ្សាយទៅកាន់លោកកទាំងមូល ដោយយកខ្លួនទៅប្រៀបផ្ទឹមនឹងសត្វទាំងពួង ក្នុងទីទាំងអស់ មានចិត្តប្រកបដោយករុណា... មានចិត្តប្រកបដោយមុទិតា... មានចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខា ផ្សាយទៅកាន់ទិសទី ១ ទិសទី ២ ក៏ដូចគ្នា ទិសទី ៣ ក៏ដូចគ្នា ទិសទី ៤ ក៏ដូចគ្នា ទិសខាងលើ ខាងក្រោម និងទទឹង មានចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខា ជាចិត្តធំទូលាយ ប្រមាណមិនបាន មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ផ្សាយទៅកាន់លោកទាំងមូល ដោយយកខ្លួនទៅប្រៀបផ្ទឹមនឹងសត្វទាំងពួង ក្នុងទីទាំងអស់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលសម្រេចភាពជាព្រហ្មយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលសម្រេចភាពមិនញាប់ញ័រ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-ឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ព្រោះកន្ទងរូបសញ្ញា ដោយអាការទាំងពួង ព្រោះរលត់បដិឃសញ្ញា មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវនានត្តសញ្ញា ពិចារណាថា អាកាសមិនមានទីបំផុត បានសម្រេចអាកាសនញ្ចា-យតនជ្ឈាន កន្ទងអាកាសានញ្ចាយតនជ្ឈាន ដោយអាការទាំងពួង ហើយ ពិចារណាថា វិញ្ញាណ មិនមានទីបំផុត បានសម្រេចវិញ្ញាណ-ញ្ចាយតនជ្ឈាន កន្ទងវិញ្ញាណញ្ចាយតនជ្ឈាន ដោយអាការទាំងពួង

ជន្តុ កិញ្ចីតិ អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ ឧបសម្ផជ្ជ វិហរតិ
សព្វសោ អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ សមតិក្កម្ម នេវសញ្ញា-
ណាសញ្ញាយតនំ ឧបសម្ផជ្ជ វិហរតិ ។ ឯវំ ខោ
ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អានេញ្ជប្បត្តោ ហោតិ ។ កថញ្ច
ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អរិយប្បត្តោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ
ភិក្ខុ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ បេ ។
អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ បជា-
ណាតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អរិយប្បត្តោ ហោតីតិ ។

យោធាជីវវគ្គោ ចតុត្ថោ ។

តស្សុទ្ទានំ

យោធា ចាជិភោគ សុតំ
អភយំ សមណាសចេ្ចន បញ្ចមំ
ឧម្មជ្ជវស្សការោ ឧបកោ
សច្ចិកិរិយា ច ឧចោសថោតិ ។

ហើយពិចារណាថា របស់អ្វីតិចតួចមិនមាន បានសម្រេចអាកិញ្ចញ្ញាយ-តនជ្ឌាន កន្ទ ងអាកិញ្ចញ្ញាយតនជ្ឌាន ដោយអាការទាំងពួង ហើយ បានសម្រេចនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនជ្ឌាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលសម្រេចភាពមិនញ្ជាប់ញ័ររយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលសម្រេចភាពជាអរិយៈ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាទុក្ខ ។ បេ ។ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-ឡាយ ភិក្ខុដែលសម្រេចភាពជាអរិយៈយ៉ាងនេះឯង ។

ចប់ យោធាជីវគ្គ ទី ៤ ។

ឧទ្ទានៃយោធាជីវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីការប្រៀបធៀបនឹងយោធាជីវៈ ១ ការធានាមិនបាន ១ របស់ដែលឮហើយ ១ ការមិនខ្ជាចស្ងាប់ ១ និងសមណសច្ចៈ ១ ជាគម្រប់ប្រាំ រឿងភិក្ខុធ្ងាស ១ វស្សការ-ព្រាហ្មណ៍ ១ រឿងឧបកៈ ១ ធម៌ដែលត្រូវធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ១ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់ក្នុងថ្ងៃឧបោសថ ១ ។

មហាវគ្គោ បញ្ចមោ

[៤១] សោតានុគតានំ ភិក្ខវេ ធម្មានំ វចសា បរិចិតានំ មនសានុបេក្ខិតានំ ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធានំ ចត្តារោ[១] អានិសំសា ចាដិកង្ខា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ធម្មំ បរិយាបុណាតិ សុត្តំ គេយ្យំ វេយ្យាការណំ គាថំ ឧទានំ ឥតិវុត្តកំ ជាតកំ អព្ភុតធម្មំ វេទល្លំ តស្ស តេ ធម្មា សោតានុ-គតា ហោន្តិ វចសា បរិចិតា មនសានុបេក្ខិតា ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា ។ សោ មុដ្ឋស្សតិ កាលំ ករុមានោ អញ្ញតរំ ទេវនិកាយំ ឧបបជ្ជតិ ។ តស្ស តត្ត សុទ្ធិនោ ធម្មបជា បិលបន្តិ[២] ។ ឧន្ធោ ភិក្ខវេ សត្ថុប្ជានោ អថ សោ សត្ថា ទ្វិប្ជ្ជាយេ ១ វិសេសតាមី ហោតិ ។ សោតានុគតានំ ភិក្ខវេ ធម្មានំ វចសា បរិចិតានំ មនសានុបេក្ខិតានំ ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធានំ អយំ ១ បមោ អានិសំសោ ចាដិកង្ខោ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ធម្មំ បរិយាបុណាតិ សុត្តំ គេយ្យំ

---

១ ម. ចត្តារោមេ ។ ២ ឌ. ធម្មបទានិបិ លបន្តិ ។ ម. ធម្មបទា បិលវន្តិ ។

មហាវគ្គ ទី ៥

[៦១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អានិសង្សទាំងឡាយ ៤ ប្រការ នៃធម៌ ដែលចូលទៅកាន់ត្រចៀករឿយៗ ជាធម៌ដែលបុគ្គលចាំស្តាត់រត់មាត់ ចូលចិត្តច្បាស់លាស់ ចាក់ធ្ងុះ ដោយទិដ្ឋិ គឺបញ្ញា រមែងកើតប្រាកដ ។ អានិសង្ស ៤ ប្រការ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រៀននូវធម៌គឺ សុត្ត: គេយ្យ: វេយ្យាករណ: គាថា ឧទាន: ឥតិវុត្តក: ជាតក: អព្ភុតធម្ម វេទល្ល: ធម៌ទាំងនោះ ជាសភាវ: ចូលទៅកាន់ត្រចៀករឿយៗ នៃភិក្ខុនោះ ដែលបានចាំស្តាត់រត់មាត់ ចូលចិត្តច្បាស់លាស់ ចាក់ធ្ងុះ ដោយទិដ្ឋិបាន ។ ភិក្ខុនោះ ក្ងេចស្មារតី ធ្វើមរណកាលទៅ រមែងចូលទៅកាន់ទេវនិកាយណាមួយ ។ ចំណែកធម៌ទាំងឡាយ រមែងប្រាកដច្បាស់ដល់ភិក្ខុនោះ ដែលមានសេចក្តីសុខ ក្នុងទេវនិកាយនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតឡើងនៃសតិ ឈ្មោះថាជាការយឺតយូរ[១] ឯសត្វនោះ លោដល់នូវគុណវិសេស ក៏ធាប់រហ័សជាងសតិនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាអានិសង្សទី ១ នៃធម៌ ដែលចូលទៅកាន់ត្រចៀករឿយៗ ដែលបុគ្គលចាំស្តាត់រត់មាត់ ចូលចិត្តច្បាស់លាស់ ចាក់ធ្ងុះ ដោយទិដ្ឋិ រមែងកើតប្រាកដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុរៀននូវធម៌គឺ សុត្ត: គេយ្យ:

---

១ ស្មារតីដែលកើតឡើង ១ ភ្លែត ទុកជាយឺតយូរ ឯសត្វដែលមានអានិសង្សធម៌ក្នុងខ្លួន លោនឹងសម្រេចមគ្គផលបានឆាប់រហ័សជាងស្មារតី ១ ភ្លែតនោះឯង ។

វេយ្យាករណំ គាថំ ឧទានំ ឥតិវុត្តកំ ជាតកំ អព្ភុតធម្មំ វេទល្លំ តស្ស តេ ធម្មា សោតានុគតា ហោន្តិ វចសា បរិចិតា មនសានុបេក្ខិតា ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា ។ សោ មុដ្ឋស្សតិ កាលំ កុរុមានោ អញ្ញតរំ ទេវនិកាយំ ឧបបជ្ជតិ ។ តស្ស តត្ថ នហេវ ខោ សុខិនោ ធម្មបទា បិលបន្តិ អបិច ខោ ឥទ្ធិមា ចេតោវសិប្បត្តោ ទេវបរិសាយ ធម្មំ ទេសេតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ អយំ វា សោ ធម្មវិនយោ យត្ថាហំ បុព្វេ ព្រហ្មចរិយំ អចរិន្តិ ។ ទន្ធោ ភិក្ខវេ សតុប្បា-ទោ អថ សោ សត្តោ ខិប្បំយេវ វិសេសគាមី ហោតិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ បុរិសោ កុសលោ ភេរិសទ្ទស្ស សោ អទ្ធានមគ្គប្បដិបន្នោ ភេរិសទ្ទំ សុណេយ្យ តស្ស នហេវ ខោ អស្ស កង្ខា វា វិមតិ វា ភេរិសទ្ទោ នុ ខោ ន នុ ខោ ភេរិសទ្ទោតិ អថខោ ភេរិសទ្ទោត្វេវ និដ្ឋំ គច្ឆេយ្យ

វេយ្យាករណៈ គាថា ឧទានៈ ឥតិវុត្តកៈ ជាតកៈ អព្ភុតធម្មៈ វេទល្លៈ ធម៌ទាំងនោះជាសភាវៈ ចូលទៅកាន់ត្រចៀករឿយៗ នៃភិក្ខុនោះ ដែលបានចាំស្ទាត់រត់មាត់ ចូលចិត្តច្បាស់លាស់ ចាក់ធ្លុះ ដោយទិដ្ឋិ ។ ភិក្ខុនោះភ្ជួចស្មារតី ធ្វើមរណកាលទៅ រមែងចូលទៅកាន់ទេវនិកាយណាមួយ ។ ចំណែកនៃធម៌ទាំងឡាយ មិនសូវប្រាកដច្បាស់ដល់ភិក្ខុនោះ ដែលមានសេចក្តីសុខក្នុងទេវនិកាយនោះ ប៉ុន្តែជាអ្នកមានឫទ្ធិដល់នូវសេចក្តីស្ទាត់ជំនាញខាងផ្លូវចិត្ត សម្តែងធម៌ដល់ទេវបរិសទ្យបាន ។ ទេវតានោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញបានប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈអំពីមុន ក្នុងធម្មវិន័យណា នេះគឺធម្មវិន័យនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតឡើងនៃសតិឈ្មោះថាយឺតយូរ សត្វនោះដល់នូវគុណវិសេស ធាប់រហ័សជាងសតិនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចបុរសជាអ្នកឈ្វាសវៃ ខាងសំឡេងស្គរ បុរសនោះដើរទៅកាន់ផ្លូវធ្វាយបានឮសំឡេងស្គរ បុរសនោះ ក៏មិនមានសេចក្តីសង្ស័យ ឬងឿងឆ្ងល់នឹងសំឡេងស្គរនោះថា សំឡេងស្គរមែន ឬមិនមែនសំឡេងស្គរទេ ដូច្នេះឡើយ បុរសនោះគប្បីដល់នូវសេចក្តីចូលចិត្តថាសំឡេងស្គរ ដោយពិត

ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ធម្មំ បរិយាបុ-
ណាតិ ។ បេ ។ ទ្វិប្បំយេវ វិសេសតាមី ហោតិ សោតា-
ឧុតតាំ ភិក្ខវេ ធម្មានំ វចសា បរិចិតានំ មនសា-
ឧុបេក្ខិតានំ ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធានំ អយំ ឧុតិយោ
អានិសំសោ ចាជិកង្ខោ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ
ភិក្ខុ ធម្មំ បរិយាបុណាតិ សុត្តំ គេយ្យំ វេយ្យាការណំ
ការណំ ឧទានំ ឥតិវុត្តកំ ជាតកំ អព្ភុតធម្មំ វេទល្ល
តស្ស តេ ធម្មា សោតានុតតា ហោន្តិ វចសា
បរិចិតា មនសានុបេក្ខិតា ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា ។
សោ មុជ្ជស្ឆតិ ការណំ ការុមាណោ អញ្ញតរំ
ទេវនិការយំ ឧបបជ្ជតិ ។ តស្ស តត្ត ឯវេ ខោ
សុវិណោ ធម្មបតា បិលបន្តិ ឯបិ ភិក្ខុ ឥទ្ធិមា ចេតោ-
វសិប្ប្ដោ ទេវបរិសាយ ធម្មំ ទេសេតិ ។ អបិច ខោ
ទេវបុត្តោ ទេវបរិសាយ ធម្មំ ទេសេតិ ។ តស្ស ឯវំ
ហោតិ អយំ ភ សោ ធម្មវិនយោ យត្ថាហំ បុព្ពេ
ព្រហ្មចរិយំ អចរិន្តិ ។ ឧន្ធោ ភិក្ខវេ សត្ថុប្ប្ដោ
អថ សោ សត្ថោ ទ្វិប្ប្ដយេវ វិសេសតាមី ហោតិ ។

មានឧបមាយ៉ាងណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុរៀនទូវធម៌ ក៏មានឧបមេយ្យដូច្នោះដែរ ។ បេ ។ ជាអ្នកដល់នូវគុណវិសេស ធាប់រហ័ស ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាអានិសង្សទី ២ នៃធម៌ ដែលចូលទៅកាន់ត្រចៀករឿយៗ ដែលបុគ្គលចាំស្ទាត់រត់មាត់ ចូលចិត្តច្បាស់លាស់ ចាក់ធ្ងុះ ដោយទិដ្ឋិ រមែងកើតប្រាកដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុរៀនទូវធម៌គឺ សុត្ត: គេយ្យ: វេយ្យាករណ: គាថា ឧទាន: ឥតិវុត្តក: ជាតក: អព្ភុតធម្ម: វេទល្ល: ធម៌ទាំងនោះ ជាសភាវ: ចូលទៅកាន់ត្រចៀករឿយៗ នៃភិក្ខុនោះ ដែលបានចាំស្ទាត់រត់មាត់ ចូលចិត្តច្បាស់លាស់ ចាក់ធ្ងុះ ដោយទិដ្ឋិ ។ ភិក្ខុនោះ ភ្ញេចស្មារតីធ្វើមរណកាលទៅ រមែងចូលទៅកាន់ទេវនិកាយណាមួយ ។ ចំណែកនៃធម៌ទាំងឡាយ មិនប្រាកដច្បាស់ដល់ភិក្ខុនោះ ដែលមានសេចក្ដីសុខក្នុងទេវនិកាយនោះឡើយ ទាំងមិនមែនជាភិក្ខុមានឫទ្ធិ ដល់នូវសេចក្ដីស្ទាត់ជំនាញខាងផ្លូវចិត្ត ហើយសម្ដែងធម៌ ដល់ទេវបរិសទ្យបានឡើយ ។ គ្រាន់តែថាទេវបុត្ត អាចសម្ដែងធម៌ ដល់ទេវបរិសទ្យបានប៉ុណ្ណោះ ។ ទេវបុត្តនោះ មានសេចក្ដីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញបានប្រព្រឹត្ត ព្រហ្មចរិយ:អំពីមុន ក្នុងធម្មវិន័យណា នេះគឺធម្មវិន័យនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតឡើងនៃសតិឈ្មោះថាយឺតយូរ សត្វនោះដល់នូវគុណវិសេស ធាប់រហ័សជាងសតិនោះ ។

សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ បុរិសោ កុសលោ សង្ខសទ្ទស្ស សោ អទ្ធានមគ្គប្បដិបន្នោ សង្ខសទ្ទំ សុណេយ្យ តស្ស ន ហេវ ខោ អស្ស កង្ខា វា វិមតិ វា សង្ខសទ្ទោ នុ ខោ ន នុ ខោ សង្ខសទ្ទោតិ អថខោ សង្ខសទ្ទោត្វេវ និដ្ឋំ គច្ឆេយ្យ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ធម្មំ បរិយាបុណាតិ ។ បេ ។ ទិប្បំយេវ វិសេសគាមី ហោតិ ។ សោតានុគតានំ ភិក្ខវេ ធម្មានំ វចសា បរិចិតានំ មនសានុបេក្ខិតានំ ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធានំ អយំ តតិយោ អានិសំសោ បាដិ-កង្ខោ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ធម្មំ បរិយា-បុណាតិ សុត្តំ គេយ្យំ វេយ្យាករណំ គាថំ ឧទានំ ឥតិវុត្តកំ ជាតកំ អព្ភុតធម្មំ វេទល្លំ តស្ស តេ ធម្មា សោតានុគតា ហោន្តិ វចសា បរិចិតា មនសានុបេក្ខិតា ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា ។ សោ មុដ្ឋស្សតិ កាលំ កុរុមានោ អញ្ញតរំ ទេវនិកាយំ ឧបបជ្ជតិ ។ តស្ស តត្ថ ន ហេវ ខោ សុខិនោ ធម្មបទា បិលបន្តិ នបិ ភិក្ខុ ឥទ្ធិមា ចេតោវសិប្បត្តោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចបុរស ជាអ្នកឈ្លាសវៃនឹងសំឡេងស័ង្ខ បុរសនោះដើរទៅកាន់ផ្លូវធ្លាយ បានឮសំឡេងស័ង្ខ បុរសនោះក៏មិនមានសេចក្តីសង្ស័យ ឬងឿងឆ្ងល់នឹងសំឡេងស័ង្ខនោះថា សំឡេងស័ង្ខមែនឬមិនមែនសំឡេងស័ង្ខទេ បុរសនោះគប្បីដល់នូវសេចក្តីចូលចិត្តថា ជាសំឡេងស័ង្ខដោយពិត មានឧបមាយ៉ាងណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុរៀននូវធម៌ ក៏មានឧបមេយ្យដូច្នោះដែរ ។ បេ ។ ជាអ្នកដល់នូវគុណវិសេសធាប់រហ័ស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាអានិសង្សទី ៣ នៃធម៌ដែលចូលទៅកាន់ត្រចៀករឿយៗ ដែលបុគ្គលចាំស្ទាត់រត់មាត់ ចូលចិត្តច្បាស់លាស់ ចាក់ធ្លុះ ដោយទិដ្ឋិ រមែងកើតប្រាកដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-ឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុរៀននូវធម៌ គឺសុត្ត: គេយ្យ: វេយ្យាករណ: គាថា ឧទាន: ឥតិវុត្តក: ជាតក: អព្ភុតធម្ម: វេទល្ល: ធម៌ទាំងនោះ ជាសភាវ: ចូលទៅកាន់ត្រចៀករឿយៗ នៃភិក្ខុនោះ ដែលបានចាំស្ទាត់រត់មាត់ ចូលចិត្តច្បាស់លាស់ ចាក់ធ្លុះ ដោយទិដ្ឋិ ។ ភិក្ខុនោះ ក៏ភ្ញេចស្មារតី ធ្វើមរណ-កាលទៅ រមែងចូលទៅកាន់ទេវនិកាយណាមួយ ។ ចំណែកនៃធម៌ទាំងឡាយ មិនប្រាកដដល់ភិក្ខុនោះ ដែលមានសេចក្តីសុខក្នុងទេវនិកាយនោះ ទាំងមិនមែនជាភិក្ខុមានឫទ្ធិ ដល់នូវការស្ទាត់ជំនាញខាងផ្លូវចិត្ត

ដេវបរិសាយ ធម្មំ ដេសេតិ ឆបិ ដេវបុត្តោ ដេវបរិ-
សាយ ធម្មំ ដេសេតិ អបិច ខោ ឋិបចាតិកោ
ឋិបចាតិកំ សាវេតិ សរសិ ត្វំ មារិស យត្ត មយំ
បុព្វេ ព្រហ្មចរិយំ អចរិម្ហាតិ ។ សោ ឯវមាហ
សរាមិ មារិស សរាមិ មារិសាតិ ។ ឆន្ទោ ភិក្ខវេ
សត្ថុប្ជាដោ អថ សោ សត្ថា ទិប្ជ៎ាយេ រ៎ិសេសតាមី
ហោតិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ ដ្ជ សហាយកា
សហាបំសុកីឌ្ជកា ដេ ភជ៎ាចិ ភ៎ាសាចិ ភ៎ាតុចិ
អញ្ញមញ្ញ សមាភដ្ជ៎ាយ៎ុ ឆមេ៎ជ សហាយកោ[1]
សហាយកំ ឯ៎ំ រ៎ដ្ជ៎ាយ ឥឆម្ជ៎ិ[2] សម្ម សរសីតិ ។
សោ ឯ៎ំ រ៎ដ្ជ៎ាយ សរាមិ សម្ម សរាមិ សម្ម៎ាតិ
ឯ៎ាមេ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ធម្មំ បរ៎ិយាបុណ៎ាតិ ។ ដេ ។
ទិប្ជ៎ាយេ រ៎ិសេសតាមី ហោតិ ។ សោតានុគតានំ ភិក្ខវេ
ធម្ម៎ានំ រ៎ចសា បរ៎ិចិតានំ មនសានុដេ្ជ្ជ៎ាតានំ ឌិដ្ជ៎ិយ
សុប្ជ៎ាដ៎ិ្ជ៎ានំ អយំ ចតុត្ថោ អ៎ានិសំសោ ចាដ៎ិ្ជ៎ាកង្ខោ ។

---

១ ម. អ៎ញ្ញោ បន សហាយកោ ។ ២ ឌ. ម. ឥទម្ជ៎ិ សម្ម សរសិ ឥទម្ជ៎ិ ដេ
សម្ម សរសីតិ ។

ហើយសម្តែងធម៌ ដល់ទេវបរិសទ្យ ទាំងមិនមែនជាទេវបុត្ត អាចសម្តែងធម៌ ដល់ទេវបរិសទ្យបានទេ តែបើមានឱ្យបាតិកសត្ត រំលឹកនូវឱ្យ-បាតិកសត្តថា ម្នាលគ្នាយើង ពួកយើងបានប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយ:អំពីមុនក្នុងធម្មវិន័យណា អ្នករលឹកបាននូវធម្មវិន័យនោះដែរឬ ។ ទេវបុត្តនោះក៏និយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលគ្នាយើង យើងរលឹកបាន ម្នាលគ្នាយើង យើងរលឹកបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតឡើងនៃសតិឈ្មោះ ថាយឺតយូរ សត្ត្ថនោះដល់នូវគុណវិសេស ធាប់រហ័សជាងសតិនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចសំឡាញ់ពីរនាក់ លេងអាចម៍ដីជាមួយគ្នា សំឡាញ់ទាំងពីរនាក់នោះ មកជួបគ្នាក្នុងទីណាម្តងៗ សំឡាញ់ម្នាក់ក៏និយាយទៅនឹងសំឡាញ់ម្នាក់នោះយ៉ាងនេះថា នៃសំឡាញ់ ឯងរលឹកបាននូវហេតុនេះដែរឬទេ ។ សំឡាញ់នោះ គប្ជីតបយ៉ាងនេះថា នៃសំឡាញ់ អញ្ជ្ជរលឹកបាន នៃសំឡាញ់ អញ្ជ្ជរលឹកបាន មានឧបមាយ៉ាងណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុរៀននូវធម៌ ក៏មានឧបមេយ្យដូច្នោះដែរ ។ បេ ។ ជាអ្នកដល់នូវគុណវិសេសធាប់រហ័ស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាអានិសង្ស ទី ៤ នៃធម៌ ដែលចូលទៅកាន់ត្រចៀករឿយៗ ដែលបុគ្គលចាំស្ទាត់ រត់មាត់ ចូលចិត្តច្បាស់លាស់ ចាក់ធ្ងុះ ដោយទិដ្ឋិ រមែងកើតប្រាកដ ។

សោតានុគតានំ ភិក្ខវេ ធម្មានំ រចសា បរិចិតានំ មនសានុបេក្ខិតានំ ឌិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធានំ ឥមេ ចត្តារោ អានិសំសា ចាដិកង្ខាតិ ។

[៤២] ចត្តារីមានិ ភិក្ខវេ ហានានិ ចតូហិ ហានេហិ វេឌិតព្ពានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ សំវាសេន ភិក្ខវេ សីលំ វេឌិតព្ពំ តញ្ច ខោ ឌីឃេន អទ្ធុនា ន ឥត្តរំ មនសិករោតា នោ អមនសិការ[1] បញ្ញាតា នោ ទុប្បញ្ញេន[2] ។ សំវោហារេន ភិក្ខវេ សោ-ចេយ្យំ វេឌិតព្ពំ តញ្ច ខោ ឌីឃេន អទ្ធុនា ន ឥត្តរំ មនសិករោតា នោ អមនសិការ បញ្ញាតា នោ ទុប្បញ្ញេន ។ អាបទាសុ ភិក្ខវេ ថាមោ វេឌិតព្ពោ សោ ច ខោ ឌីឃេន អទ្ធុនា ន ឥត្តរំ មន-សិករោតា នោ អមនសិការ បញ្ញាតា នោ ទុប្បញ្ញេន ។ សាកច្ឆាយ ភិក្ខវេ បញ្ញា វេឌិតព្ពា

---

១ ម. អមនសិករោតា ។ ២ ម. ទុប្ប្ញ្ញេនាតីតិ ទិស្សតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អានិសង្សទាំង ៤ ប្រការនេះនៃធម៌ ដែលចូលទៅកាន់ត្រចៀករឿយៗ ដែលបុគ្គលចាំស្ទាត់រត់មាត់ ចូលចិត្តច្បាស់លាស់ចាក់ធុះ ដោយទិដ្ឋិ រមែងកើតប្រាកដ ។

[៤២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុទាំង ៤ នេះ បុគ្គលគប្បីដឹងច្បាស់ដោយហេតុ ៤ ប្រការ ។ ហេតុ ៤ ប្រការ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សីល បុគ្គលគប្បីដឹងបាន ដោយការនៅរួមគ្នា តែសីលនោះបុគ្គលធ្វើទុកក្នុងចិត្តខ្ជីខ្ជាមិនគប្បីដឹងបានទេ បុគ្គលមានប្រាជ្ញាដោយមិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ក៏មិនគប្បីដឹងបាន ទាំងបុគ្គលឥតប្រាជ្ញាមិនគប្បីដឹងបានដោយកាលជាអង្វែងឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីស្អាតបុគ្គលគប្បីដឹងបាន ដោយការនិយាយគ្នា តែសេចក្តីស្អាតនោះ បុគ្គលធ្វើទុកក្នុងចិត្តខ្ជីខ្ជាមិនគប្បីដឹងបានទេ បុគ្គលមានប្រាជ្ញាដោយមិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ក៏មិនគប្បីដឹងបាន ទាំងបុគ្គលឥតប្រាជ្ញាមិនគប្បីដឹងបាន ដោយកាលជាអង្វែងឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្លាំង បុគ្គលគប្បីដឹងបានក្នុងកាលដែលមានសេចក្តីអន្តរាយ តែកម្លាំងនោះ បុគ្គលធ្វើទុកក្នុងចិត្តខ្ជីខ្ជាមិនគប្បីដឹងបានទេ បុគ្គលមានប្រាជ្ញាដោយមិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ក៏មិនគប្បីដឹងបានទាំងបុគ្គលឥតប្រាជ្ញាមិនគប្បីដឹងបាន ដោយកាលជាអង្វែងឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រាជ្ញា បុគ្គលគប្បីដឹងបានដោយការសាកច្ចា

សា ច ខោ ឌីឃេន អទ្ធុនា ន ឥត្តរំ មនសិ-
ការេតា ជោ អមនសិការ បញ្ញាតា ជោ
ទុប្ឋញ្ញេន ។ សំវាសេន ភិក្ខវេ សីលំ វេទិតព្ពំ តញ្ច
ខោ ឌីឃេន អទ្ធុនា ន ឥត្តរំ មនសិការេតា
ជោ អមនសិការ បញ្ញាតា ជោ ទុប្ឋញ្ញេជាតិ
ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ ការណេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។
ឥធ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ បុគ្គលេន សទ្ធឹ សំវសមានោ
ឋរំ ជានាតិ ឌីឃរត្តំ ខោ អយមាយស្មា ខណ្ហការី
ធិទ្ធការី សពលការី ការ្ម្ហាសការី ន សតតការី
ន សតតវុត្ដី[1] សីលេសុ ទុស្ឋីលោ អយមាយស្មា
ជាយមាយស្មា សីលវាតិ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ
បុគ្គលោ បុគ្គលេន សទ្ធឹ សំវសមានោ ឋរំ ជានាតិ
ឌីឃរត្តំ ខោ អយមាយស្មា អខណ្ហការី អច្ឆិទ្ធការី
អសពលការី អការ្ម្ហាសការី សតតការី សតតវុត្ដី

1 ឱ. សន្ដតការី ន សន្ដតវុត្ដី ។

ក៏តែប្រាជ្ញានោះ បុគ្គលធ្វើទុកក្នុងចិត្តខ្ជីខ្ជា មិនគប្បីដឹងបាន បុគ្គលមានប្រាជ្ញា ព្រោះការមិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តក៏មិនគប្បីដឹងបាន បុគ្គលឥតប្រាជ្ញា មិនគប្បីដឹងបាន ដោយកាលជាអង្វែង ។ ពាក្យដែលតថាគតពោលហើយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សីលគឺបុគ្គលដឹងបាន ដោយការនៅរួមគ្នា តែសីលនោះបុគ្គលធ្វើទុកក្នុងចិត្តខ្ជីខ្ជា មិនគប្បីដឹងបាន បុគ្គលមានប្រាជ្ញា ព្រោះមិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តក៏មិនគប្បីដឹងបាន បុគ្គលឥតប្រាជ្ញាមិនគប្បីដឹងបាន ដោយកាលជាអង្វែងដូច្នេះនុ៎ះ ពាក្យនុ៎ះតថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលក្នុងលោកនេះ កាលនៅរួមជាមួយនឹងបុគ្គលផងគ្នា តែងដឹងយ៉ាងនេះថា យូរមកហើយ លោកមានអាយុនេះ ជាអ្នកធ្វើសីលឲ្យដាច់ ធ្វើសីលឲ្យធ្ងុ ធ្វើសីលឲ្យពព្រុស ធ្វើសីលឲ្យពពាល មិនមែនជាអ្នកធ្វើសីលឲ្យខ្ជាប់ខ្ជួន មិនមែនជាអ្នកប្រព្រឹត្តខ្ជាប់ខ្ជួនក្នុងសីលទាំងឡាយ លោកមានអាយុនេះ ជាអ្នកទ្រុស្តសីល លោកមានអាយុនេះ មិនមែនជាអ្នកមានសីលទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលក្នុងលោកនេះ កាលនៅរួមជាមួយនឹងបុគ្គលផងគ្នា តែងដឹងយ៉ាងនេះថា យូរមកហើយ លោកមានអាយុនេះ មិនមែនជាអ្នកធ្វើសីលឲ្យដាច់ មិនមែនធ្វើសីលឲ្យធ្ងុ មិនមែនធ្វើសីលឲ្យពព្រុស មិនមែនធ្វើសីលឲ្យពពាលទេ ជាអ្នកធ្វើសីលឲ្យខ្ជាប់ខ្ជួន ជាអ្នកប្រព្រឹត្តខ្ជាប់ខ្ជួន

សីលេសុ សីលវា អយមាយស្មា នាយមាយស្មា ទុស្សីលោតិ ។ សំវាសេន ភិក្ខវេ សីលំ វេទិតព្វំ តញ្ច ខោ ទីឃេន អទ្ធុនា ន ឥត្តរំ មនសិករោតា នោ អមនសិការា បញ្ញវតា នោ ទុប្បញ្ញេនាតិ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ សំវោហារេ ភិក្ខវេ សោចេយ្យំ វេទិតព្វំ តញ្ច ខោ ទីឃេន អទ្ធុនា ន ឥត្តរំ មនសិករោតា នោ អមនសិការា បញ្ញវតា នោ ទុប្បញ្ញេនាតិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ កិញ្ចេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ បុគ្គលេន សទ្ធឹ សំវោហារមានោ ឯវំ ជានាតិ អញ្ញថា ខោ អយមាយស្មា ឯកេន ឯកោ វោហរតិ អញ្ញថា ទ្វីហិ អញ្ញថា តីហិ អញ្ញថា សម្ពហុលេហិ វោក្កមតិ

ក្នុងសីលទាំងឡាយ លោកមានអាយុនេះ ជាអ្នកមានសីល លោកមានអាយុនេះ មិនមែនទ្រុស្តសីលឡើយ ។ ពាក្យណាដែលតថាគតពោលហើយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សីលបុគ្គលគប្បីដឹងបានដោយការនៅរួមគ្នា តែសីលនោះ បុគ្គលធ្វើទុកក្នុងចិត្តខ្ជីខ្ជា មិនគប្បីដឹងបាន បុគ្គលមានប្រាជ្ញា ព្រោះមិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តក៏មិនគប្បីដឹងបាន បុគ្គលឥតប្រាជ្ញា ក៏មិនគប្បីដឹងបាន ដោយកាលជាអង្វែងដូច្នេះនុ៎ះ ពាក្យនុ៎ះ គឺតថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះឯង ។ ពាក្យដែលតថាគតពោលហើយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីស្អាតបុគ្គលគប្បីដឹងបាន ដោយការនិយាយគ្នា តែសេចក្តីស្អាតនោះ បុគ្គលធ្វើទុកក្នុងចិត្តខ្ជីខ្ជា មិនគប្បីដឹងបាន បុគ្គលមានប្រាជ្ញា ព្រោះការមិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តក៏មិនគប្បីដឹងបាន បុគ្គលឥតប្រាជ្ញា ក៏មិនគប្បីដឹងបាន ដោយកាលជាអង្វែងដូច្នេះនោះ ពាក្យនុ៎ះគឺតថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលក្នុងលោកនេះ កាលនិយាយជាមួយនឹងបុគ្គលផងគ្នា តែងដឹងយ៉ាងនេះថា លោកមានអាយុនេះ កាលនិយាយជាមួយនឹងមនុស្សម្នាក់ ដោយឡែកផ្សេង លុះនិយាយនឹងមនុស្សពីរនាក់ ដោយឡែកផ្សេង និយាយនឹងមនុស្ស ៣ នាក់ ដោយឡែកផ្សេង និយាយនឹងមនុស្សច្រើននាក់ ដោយឡែកផ្សេង

អយមាយស្មា បុរិមភេហាភ បច្ឆិមភេហារំ អបរិ-
សុទ្ធភេហាភេ អយមាយស្មា ជាយមាយស្មា បរិសុទ្ធ-
ភេហាភេតិ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ បុត្តលោ បុត្តលេន
សទ្ធឹ សំភេហវមាគោ ឯវំ ជានាតិ យថា ខោ
អយមាយស្មា ឯកេន ឯកោ ភេហវតិ តថា ទ្វីហិ តថា
តីហិ តថា សម្ពហុលេហិ ជាយមាយស្មា ភេក្ខមតិ
បុរិមភេហាភ បច្ឆិមភេហារំ បរិសុទ្ធភេហាភេ អយមា-
យស្មា ជាយមាយស្មា អបរិសុទ្ធភេហាភេតិ ។ សំភេហា-
ភេន ភិក្ខវេ សោចេយ្យំ ភេនិតព្ពំ តញ្ច ខោ ឧីយេន
អទ្ធុនា ន ឥត្តរំ មនសិកភេតា គោ អមនសិការ
បញ្ញវតា គោ ឧុប្ឍញ្ញេជាតិ ឥតិ យន្ត្ពំ ភ្ជុត្ពំ ឥធមេតំ
បដិចូ ភ្ជុត្ពំ ។ អាបជាសុ ភិក្ខវេ ថាមោ ភេនិតព្ពោ

មុន លោកមានអាយុនេះ និយាយពាក្យក្រោយខុសគ្នានឹងពាក្យមុន លោកមានអាយុនេះ មានសម្តីមិនបរិសុទ្ធទេ លោកដ៏មានអាយុនេះ មិនមែនជាអ្នកមានសម្តីបរិសុទ្ធទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលក្នុងលោកនេះ កាលនិយាយជាមួយនឹងបុគ្គលផងគ្នា តែងដឹងយ៉ាងនេះថា លោកមានអាយុនេះ តែម្នាក់ឯង តែងនិយាយនឹងមនុស្សម្នាក់យ៉ាងណា និយាយនឹងមនុស្សពីរនាក់ ក៏យ៉ាងនោះដែរ និយាយនឹងមនុស្ស ៣ នាក់ក៏យ៉ាងនោះដែរ និយាយនឹងមនុស្សច្រើននាក់ក៏យ៉ាងនោះដែរ លោកមានអាយុនេះ និយាយពាក្យក្រោយមិនខុសគ្នានឹងពាក្យមុន លោកមានអាយុនេះ ជាអ្នកមានសម្តីបរិសុទ្ធ លោកមានអាយុនេះ មិនមែនជាអ្នកមានសម្តីមិនបរិសុទ្ធទេ ។ ពាក្យណា ដែលតថាគតពោលហើយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីស្អាតបុគ្គលគប្បីដឹងបាន ដោយការនិយាយគ្នា តែសេចក្តីស្អាតនោះ បុគ្គលធ្វើទុកក្នុងចិត្តខ្ជីខ្ជា មិនគប្បីដឹងបាន បុគ្គលមានប្រាជ្ញា ព្រោះការមិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តក៏មិនគប្បីដឹងបាន បុគ្គលឥតប្រាជ្ញាក៏មិនគប្បីដឹងបាន ដោយកាលជាអង្វែងដូច្នេះនុ៎ះ ពាក្យនុ៎ះតថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះឯង ។ ពាក្យដែលតថាគតពោលហើយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្ទាំងបុគ្គលគប្បីដឹងបាន ក្នុងកាលដែលមានអន្តរាយ

សោ ច ខោ ឱយេន អទ្ធុនា ន ឥត្តរំ មនសិការេតា ដោ អមនសិការា បញ្ញវតា ដោ ទុប្បញ្ញោជាតិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ កិញ្ចេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ញាតិព្យសនេន វា ផុដ្ឋោ សមានោ ភោគព្យសនេន វា ផុដ្ឋោ សមានោ រោគព្យសនេន វា ផុដ្ឋោ សមានោ ន ឥតិ បដិ-សញ្ចិក្ខតិ តថាភូតោ ខោ អយំ លោកសន្និវាសោ តថាភូតោ អត្តភាវប្បដិលាភោ យថាភូតេ លោក-សន្និវាសេ យថាភូតេ អត្តភាវប្បដិលាភេ អដ្ឋ លោកធម្មា លោកំ អនុបរិវត្តន្តិ លោកោ ច អដ្ឋ លោកធម្មេ អនុបរិវត្តតិ លាភោ ច អលាភោ ច យសោ ច អយសោ ច និន្ទា ច បសំសា ច សុខញ្ច ទុក្ខញ្ចាតិ ។ សោ ញាតិព្យសនេន វា ផុដ្ឋោ សមានោ ភោគព្យសនេន វា ផុដ្ឋោ សមានោ រោគព្យ-សនេន វា ផុដ្ឋោ សមានោ សោចតិ កិលមតិ បរិទេវតិ ឧរត្តាឡឹ កន្ទតិ សម្មោហំ អាបជ្ជតិ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ញាតិព្យសនេន វា ផុដ្ឋោ សមានោ

តែកម្ចាំងនុ៎ះបុគ្គលធ្វើទុកក្នុងចិត្តខ្ជីខ្ជា មិនគប្បីដឹងបាន បុគ្គលមានប្រាជ្ញា ព្រោះការមិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តក៏មិនគប្បីដឹងបាន បុគ្គលឥតប្រាជ្ញាក៏មិនគប្បីដឹងបាន ដោយកាលជាអង្ហែងដូច្នេះនុ៎ះ ពាក្យនុ៎ះតថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកត្រូវសេចក្តីវិនាសនៃញាតិពាល់ត្រូវក្តី ត្រូវសេចក្តីវិនាសនៃភោគសម្បត្តិពាល់ត្រូវក្តី ត្រូវសេចក្តីវិនាសដោយរោគពាល់ត្រូវក្តី មិនពិចារណាឲ្យឃើញច្បាស់ថា លោកសន្និវាស និងការបាននូវអត្តភាពនេះកើតឡើងតាមទំនង ដែលលោកធម៌ទាំង ៨ តែងប្រព្រឹត្តទៅតាមសត្វលោក ក្នុងលោកសន្និវាស និងការបាននូអត្តភាព (នោះឯង) ទាំងសត្វលោក ក៏រមែងប្រព្រឹត្តទៅតាមលោកធម៌ទាំង ៨ ប្រការ គឺ លាភ ១ អលាភ ១ យស ១ អយស ១ និន្ទា ១ បសំសា ១ សុខ ១ ទុក្ខ ១ ។ លុះបុគ្គលនោះ ត្រូវសេចក្តីវិនាសនៃញាតិពាល់ត្រូវក្តី ត្រូវសេចក្តីវិនាសនៃភោគសម្បត្តិពាល់ត្រូវក្តី ត្រូវសេចក្តីវិនាសដោយរោគពាល់ត្រូវក្តី ក៏សោកសង្រេង លំបាក ខ្សឹកខ្ជួល គក់ទ្រូង ទ្រហោយំ ដល់នូវសេចក្តីវង្វេងវង្វាងដោយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះទៀត ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកត្រូវសេចក្តីវិនាសនៃញាតិពាល់ត្រូវក្តី

ភោតញ្ញសនេន វ ផុដ្ឋោ សមានោ ភោតញ្ញសនេន
វ ផុដ្ឋោ សមានោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ តថាភូតោ
ខោ អយំ លោកសន្និវាសោ តថាភូតោ អត្តភា-
វប្បដិលាភោ យថាភូតេ លោកសន្និវាសេ យថាភូតេ
អត្តភាវប្បដិលាភេ អដ្ឋ លោកធម្មា លោកំ អនុ-
បរិវត្តន្តិ លោកោ ច អដ្ឋ លោកធម្មេ អនុបរិវត្តតិ
លាភោ ច អលាភោ ច យសោ ច អយសោ ច
និន្ទា ច បសំសា ច សុខញ្ច ទុក្ខញ្ចាតិ ។ សោ
ញ្ញាតិញ្ញសនេន វ ផុដ្ឋោ សមានោ ភោតញ្ញសនេន
វ ផុដ្ឋោ សមានោ ភោតញ្ញសនេន វ ផុដ្ឋោ សមានោ
ន សោចតិ ន កិលមតិ ន បរិទេវតិ ន ឧរត្តាឬ
ក្ខន្ធតិ ន សម្មោហំ អាបជ្ជតិ ។ អាបជ្ជសុ ភិក្ខវេ
ថាមោ ជវិតញ្ចោ សោ ច ខោ ជីយេន អទ្ធុនា ន
ឥត្តរំ មនសិកភោតា ជោ អមនសិការ បញ្ញាវតា
ជោ ទុប្ប្ញេជ្ជាតិ ឥតិ យន្តំ រុត្តំ ឥទមេតំ
បដិចុ រុត្តំ ។ សាកច្ឆាយ ភិក្ខវេ បញ្ញា ជវិតញ្ចា

ត្រូវសេចក្តីវិនាសនៃភោគសម្បត្តិទាល់ត្រូវក្តី ត្រូវសេចក្តីវិនាសដោយ
រោគទាល់ត្រូវក្តី ទើបពិចារណាឃើញច្បាស់ដូច្នេះថា លោកសន្និវាស
និងការបាននូវអត្តភាពនេះ កើតឡើងតាមទំនង ដែលលោកធម៌ទាំង ៨
រមែងប្រព្រឹត្តទៅតាមសត្វលោក ក្នុងលោកសន្និវាស និងការបាននូវ
អត្តភាព (នោះឯង) ទាំងសត្វលោក ក៏រមែងប្រព្រឹត្តទៅតាមលោក-
ធម៌ទាំង ៨ ប្រការគឺ លាភ ១ អលាភ ១ យស ១ អយស ១ និន្ទា ១
បសំសា ១ សុខ ១ ទុក្ខ ១ ។ លុះបុគ្គលនោះ កាលត្រូវសេចក្តី
វិនាសនៃញាតិទាល់ត្រូវក្តី ត្រូវសេចក្តីវិនាសនៃភោគសម្បត្តិទាល់ត្រូវក្តី
ត្រូវសេចក្តីវិនាសដោយរោគទាល់ត្រូវក្តី មិនសោកសង្រេង មិនលំបាក
មិនខ្សឹកខ្ជួល មិនគក់ទ្រូង ទ្រហោយំ មិនដល់នូវសេចក្តីវង្វេងវង
ងោង ។ ពាក្យណាដែលតថាគតពោលហើយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
កម្ទាំង បុគ្គលគប្បីដឹងបាន ក្នុងកាលដែលមានសេចក្តីអន្តរាយ តែកម្ទាំង
នោះ បុគ្គលធ្វើទុកក្នុងចិត្តខ្ជីខ្ជា មិនគប្បីដឹងបាន បុគ្គលមានប្រាជ្ញា
ព្រោះការមិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តក៏មិនគប្បីដឹងបាន បុគ្គលឥតប្រាជ្ញាក៏មិនគប្បី
ដឹងបាន ដោយកាលជាអង្វែងដូច្នេះនុ៎ះ ពាក្យនុ៎ះតថាគតពោលហើយ
ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះឯង ។ ពាក្យដែលតថាគតពោលហើយថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រាជ្ញាបុគ្គលគប្បីដឹងបាន ដោយការសាកច្ចា

១១៨

សា ច ខោ ទីឃេន អទ្ធុនា ន ឥត្តរំ មនសិករោតា នោ អមនសិការា បញ្ញវតា នោ ទុប្បញ្ញេនាតិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ កិញ្ចេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ បុគ្គលេន សទ្ធឹ សាកច្ឆាយមានោ ឯវំ ជានាតិ យថា ខោ ឥមស្ស អាយស្មតោ ឧម្មង្គោ យថា ច អភិនីហារោ យថា ច បញ្ហាសមុទាចារោ ទុប្បញ្ញោ អយមាយស្មា នាយមាយស្មា បញ្ញវា ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ តថា ហិ អយមាយស្មា ន ចេវ គម្ភីរំ អត្ថបទំ ឧទាហរតិ សន្តំ បណីតំ អតក្កាវចរំ និបុណំ បណ្ឌិតវេទនីយំ យញ្ច អយមាយស្មា ធម្មំ ភាសតិ តស្ស ច ន បដិពលោ សង្ខិត្តេន វា វិត្ថារេន វា អត្ថំ អាចិក្ខិតុំ ទេសេតុំ បញ្ញាបេតុំ បដ្ឋបេតុំ វិវរិតុំ វិភជិតុំ ឧត្តានីកាតុំ ទុប្បញ្ញោ អយមាយស្មា នាយមាយស្មា បញ្ញវាតិ ។

ក៏ប្រាជ្ញានោះ បុគ្គលធ្វើទុកក្នុងចិត្តខ្ជីខ្ជាមិនគប្បីដឹងបាន បុគ្គលមានប្រាជ្ញា ព្រោះការមិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តក៏មិនគប្បីដឹងបាន បុគ្គលឥតប្រាជ្ញាក៏មិនគប្បីដឹងបាន ដោយកាលជាអង្វែងដូច្នេះនុ៎ះ ពាក្យនុ៎ះតថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលក្នុងលោកនេះ កាលពោលសាកច្ចាជាមួយនឹងបុគ្គលផងគ្នា រមែងដឹងយ៉ាងនេះថា សេចក្តីវាងវៃក្នុងប្រស្នារបស់លោកមានអាយុនេះ យ៉ាងណា មួយទៀត អកិនីហារ[1] របស់លោកមានអាយុនេះ យ៉ាងណា ការចោទសួរប្រស្នារបស់លោកមានអាយុនេះ យ៉ាងណា លោកមានអាយុនេះ ជាអ្នកឥតប្រាជ្ញា លោកមានអាយុនេះ មិនមែនជាអ្នកមានប្រាជ្ញាទេ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រោះថាដោយសេចក្តីពិត លោកមានអាយុនេះ មិនសម្តែងនូវអត្ថនិងបទ ដ៏ជ្រាលជ្រៅ ដ៏ស្អាត ឧត្តម បុគ្គលមិនគប្បីស្ទង់ប្រមើលដោយការត្រិះរិះ ជាធម៌ល្អិតមានតែបណ្ឌិតទើបដឹងបាន មួយទៀត លោកមានអាយុនេះ ពោលនូវធម៌ឯណា មិនអាចនឹងប្រាប់ សម្តែង បញ្ញត្ត តែងតាំង បើកចំហ ចែករលែក ធ្វើឲ្យពាក់ឡើងនូវសេចក្តីអធិប្បាយនៃធម៌នោះ ដោយសង្ខេប ឬដោយពិស្តារឡើយ លោកមានអាយុនេះ ជាអ្នកឥតប្រាជ្ញា លោកមានអាយុនេះ មិនមែនជាអ្នកមានប្រាជ្ញាទេ ។

---

១ អដ្ឋកថា ថា ការបង្ហោនចិត្តទៅដោយការតាក់តែងប្រស្នា ។

សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ ចក្ខុមា បុរិសោ ឧទការហទស្ស
តីរេ ឋិតោ បស្សេយ្យ បរិត្តំ មច្ចំ ឧម្មុជ្ជមានំ តស្ស
ឯវមស្ស យថា ខោ ឥមស្ស មច្ចស្ស ឧម្មុជ្ជោ
យថា ច ឱមិយ្ហតោ យថា ច វេតាយិតត្តំ
បរិត្តោ អយំ មច្ចោ ជាយំ មច្ចោ មហាណ្ណតិ ឯវមេវ
ខោ ភិក្ខវេ បុត្តលោ បុត្តលេន សទ្ធឹ សាកច្ឆាយ-
មានោ ឯវំ ជានាតិ យថា ខោ ឥមស្ស អាយស្មតោ
ឧម្មុជ្ជោ ។ បេ ។ ឧប្ប្ញ្ញោ អយមាយស្មា ជាយ-
មាយស្មា បញ្ញាតិ ឥធ បន ភិក្ខវេ បុត្តលោ
បុត្តលេន សទ្ធឹ សាកច្ឆាយមានោ ឯវំ ជានាតិ
យថា ខោ ឥមស្ស អាយស្មតោ ឧម្មុជ្ជោ យថា
ច អកិនីហាវេ យថា ច បញ្ចសមុជ្ជាចាវេ បញ្ញាត
អយមាយស្មា ជាយមាយស្មា ឧប្ប្ញ្ញោ ។ តំ កិស្ស
ហេតុ ។ តថា ហិ អយមាយស្មា ឥម្ហីរញ្ញេ អត្តបជ
ឧជាហរតិ សន្ធ្ំ បណ្ហីតំ អតក្ការចរ ជិបុណ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចបុរសមានចក្ខុ ឈរក្បែរមាត់ច្រាំងនៃអន្ទង់ទឹក គប្បីឃើញត្រីតូចកំពុងងើបឡើង បុរសនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ការងើបឡើងនៃត្រីនេះយ៉ាងណា មួយទៀត ការពន្ទៀកនៃត្រីនេះយ៉ាងណា សន្ទុះនៃត្រីនេះយ៉ាងណា ត្រីនេះជាត្រីតូច ត្រីនេះ មិនមែនជាត្រីធំទេ មានឧបមាយ៉ាងណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលសាកច្ចា ជាមួយនឹងបុគ្គលផងគ្នា រមែងដឹងច្បាស់យ៉ាងនេះថា សេចក្តីវាងវៃក្នុងប្រស្នារបស់លោកមានអាយុនេះ យ៉ាងណា ។ បេ ។ លោកមានអាយុនេះ ជាអ្នកឥតប្រាជ្ញា លោកមានអាយុនេះ មិនមែនជាអ្នកមានប្រាជ្ញាទេ ក៏យ៉ាងនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលក្នុងលោកនេះ កាលសាកច្ចាជាមួយនឹងបុគ្គលផងគ្នា រមែងដឹងយ៉ាងនេះថា សេចក្តីវាងវៃក្នុងប្រស្នារបស់លោកដ៏មានអាយុនេះ យ៉ាងណា មួយទៀត អកិនីហារនៃលោកមានអាយុនេះ យ៉ាងណា ការចោទសួរនូវប្រស្នានៃលោកមានអាយុនេះ យ៉ាងណា លោកមានអាយុនេះ ជាអ្នកមានប្រាជ្ញា លោកមានអាយុនេះ មិនមែនជាអ្នកឥតប្រាជ្ញាទេ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រោះថា ដោយសេចក្តីពិត លោកមានអាយុនេះ តែងសម្តែងនូវអត្ថនិងបទដ៏ជ្រៅដ៏ស្អាត ឧត្តម បុគ្គលមិនគប្បីស្ទង់ប្រមើលដោយការត្រិះរិះ ជាធម៌ល្អិត

បណ្ឌិតវេទនីយំ យញ្ច អយមាយស្មា ធម្មំ ភាសតិ តស្ស ច បដិពលោ សង្ខិត្តេន វា វិត្ថារេន វា អត្ថំ អាចិក្ខិតុំ ទេសេតុំ បញ្ញាបេតុំ បដ្ឋបេតុំ វិវរិតុំ វិភជិតុំ ឧត្តានីកាតុំ បញ្ញវា អយមាយស្មា ធាយមា-យស្មា ទុប្បញ្ញោតិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ ចក្ខុមា បុរិសោ ឧទករហទស្ស តីរេ ឋិតោ បស្សេយ្យ មហន្តំ មច្ឆំ ឧម្មុជ្ជមានំ តស្ស ឯវមស្ស យថា ខោ ឥមស្ស មច្ឆស្ស ឧម្មង្គោ យថា ច ឩមិឃាតោ យថា ច វេគាយិតត្តំ មហន្តោ អយំ មច្ឆោ ធាយំ មច្ឆោ បរិត្តោតិ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ បុគ្គលេន សទ្ធឹ សាកច្ឆាយមានោ ឯវំ ជានាតិ យថា ខោ ឥមស្ស អាយស្មតោ ឧម្មង្គោ ។ បេ ។ បញ្ញវា អយមាយស្មា ធាយមាយស្មា ទុប្បញ្ញោតិ ។

មានតែបណ្ឌិតទើបដឹងបាន លោកមានអាយុនេះ ពោលនូវធម៌ណា ក៏អាចនឹងប្រាប់ សម្តែង បញ្ញត្ត តែងតាំង បើកចំហ ចែករលែក ធ្វើឲ្យរាក់នូវសេចក្តីអធិប្បាយនៃធម៌នោះ ដោយសេចក្តីសង្ខេប ឬដោយសេចក្តីពិស្តារបាន លោកមានអាយុនេះ ជាអ្នកមានប្រាជ្ញា លោកមានអាយុនេះ មិនមែនជាអ្នកឥតប្រាជ្ញាទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចបុរសមានចក្ខុ ឈរក្បែរមាត់ច្រាំងនៃអន្ទង់ទឹក គប្បីឃើញត្រីធំដែលកំពុងងើបឡើង បុរសនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ការងើបឡើងរបស់ត្រីនេះយ៉ាងណា មួយទៀត ការពន្ធៀកនៃត្រីនេះយ៉ាងណា សន្ទុះនៃត្រីនេះយ៉ាងណា ត្រីនេះជាត្រីធំ ត្រីនេះមិនមែនជាត្រីតូចទេ មានឧបមាយ៉ាងណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលសាកច្ចា ជាមួយនឹងបុគ្គលផងគ្នា តែងដឹងយ៉ាងនេះថា សេចក្តីវាងវៃក្នុងប្រស្នារបស់លោកមានអាយុនេះ យ៉ាងណា ។ បេ ។ លោកមានអាយុនេះ ជាអ្នកមានប្រាជ្ញាលោកមានអាយុនេះ មិនមែនជាអ្នកឥតប្រាជ្ញាទេ ក៏យ៉ាងនោះឯង ។

សាកច្ឆាយ ភិក្ខវេ បញ្ញា វេទិតព្ពា សា ច ខោ ឌីឃេន អទ្ធុនា ន ឥត្តរំ មនសិការោតា ណោ អមនសិការ បញ្ញាតា ណោ ឧុប្ប ញ្ញេជាតិ ឥតិ យន្តំ រុត្តំ ឥនមេតំ បដិចូ រុត្តំ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ ហានានិ ឥមេហិ ចតូហិ ហានេហិ វេទិតព្ពានីតិ ។

[៤៣] ឯកំ សមយំ ភគវា វេសាលិយំ វិហរតិ មហាវនេ កូដាគារសាលាយំ ។ អថខោ ភគ្គិយោ លិច្ឆវី យេន ភគវា តេនុបសង្ក្រមិ ឧបសង្ក្រមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ ភគ្គិយោ លិច្ឆវី ភគវន្តំ ឯតទវោច សុតំ មេតំ ភន្តេ មាយាវី សមណោ គោតមោ អាវដ្ដនិមាយំ ជានាតិ យាយ អញ្ញតិត្ថិយានំ សាវកេ អាវដ្ដេតីតិ ។ យេ តេ ភន្តេ ឯវមាហំសុ មាយាវី សមណោ គោតមោ អាវដ្ដនិមាយំ ជានាតិ

ពាក្យណា ដែលតថាគតពោលហើយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រាជ្ញា បុគ្គលគប្បីដឹងបាន ដោយការសាកច្ចា តែប្រាជ្ញានោះ បុគ្គលធ្វើទុកក្នុងចិត្តខ្ជីខ្ជា មិនគប្បីដឹងបាន បុគ្គលមានប្រាជ្ញាមិនគប្បីដឹងបាន ព្រោះការមិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត បុគ្គលឥតប្រាជ្ញាមិនគប្បីដឹងបាន ដោយកាលជាអង្វែងដូច្នេះនុ៎ះ ពាក្យនុ៎ះ តថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុទាំង ៤ នេះ បុគ្គលគប្បីដឹងបានដោយហេតុទាំង ៤ នេះ ។

[៤៣] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងកូដាគារសាលា ក្នុងមហាវ័ន ទៀបក្រុងវេសាលី ។ គ្រានោះឯងស្តេចលិច្ឆវី ព្រះនាមកទ្ទិយ: ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយគង់ក្នុងទីសមគួរ ។ កាលស្តេចកទ្ទិយលិច្ឆវី គង់ក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឮពាក្យនេះថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកមានកិច្ចកល ចេះនូវកិច្ចកលសម្រាប់ បោកប្រាស តែងបោកប្រាសពួកសាវ័ករបស់អន្យតិរ្ថិយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ជនទាំងឡាយណា បានពោលយ៉ាងនេះថា ព្រះសមណ-គោតម ព្រះអង្គជាអ្នកមានកិច្ចកល ចេះនូវកិច្ចកលសម្រាប់បោកប្រាស

យាយ អញ្ញតិត្ថិយានំ សាវកេ អាវដ្ដេតីតិ ឯកច្ចិ
តេ ភន្តេ ភគវតោ រុត្តវាទិនោ ន ច ភគវន្តំ
អភូតេន អព្ភាចិក្ខន្តិ ធម្មស្ស ចានុធម្មំ ព្យាករោន្តិ
ន ច ឯកោចិ សហធម្មិកោ វាទានុចាតោ ការយ្ហំ
ឋានំ អាគច្ឆតិ អនព្ភក្ខាតុកាមា ហិ មយំ ភន្តេ
ភគវន្តន្តិ ។ ឯវ តុម្ហេ ភគ្គិយ មា អនុស្សវេន មា
បរម្ប្រាយ មា ឥតិកិរាយ មា បិដកសម្ប្ទានេន
មា តក្ការហេតុ មា ឧយហេតុ មា អាការបរិ-
តក្ខេន មា ទិដ្ឋិនិជ្ឌានក្ខន្តិយា មា ភព្ពរូបតាយ មា
សមណោ នោ ភវតិ ។ យទា តុម្ហេ ភគ្គិយ អត្តនា
វ ជានេយ្យាថ ឥមេ ធម្មា អកុសលា ឥមេ ធម្មា
សាវជ្ជា ឥមេ ធម្មា វិញ្ញូគរហិតា ឥមេ ធម្មា សមត្តា
សមាទិន្នា អហិតាយ ទុក្ខាយ សំវត្តន្តីតិ អថ
តុម្ហេ ភគ្គិយ បជហេយ្យាថ ។ តំ កិំ មញ្ញថ ភគ្គិយ

តែងបោកប្រាសពួកសាវ័ក របស់អន្យតិរ្ថិយទាំងឡាយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ជនទាំងឡាយនោះ ឈ្មោះថា ពោលពាក្យតាមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហើយ មិនមែនពោលបង្កាច់ ព្រះមានព្រះភាគ ដោយពាក្យមិនពិតផង ពោលនូវធម៌ដ៏សមគួរដល់ធម៌ផង ការប្រព្រឹត្តទៅតាមវាទ: ដែលប្រកបដោយធម៌ឯណានីមួយ ក៏មិនដល់នូវហេតុដែលគួរតិះដៀលផង បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រោះថា យើងខ្ញុំព្រះអង្គ មិនមែនជាអ្នកចង់ពោលបង្កាច់ ព្រះមានព្រះភាគទេ ។ ម្នាលភទ្ទិយ: អ្នកចូរមក អ្នកចូរកុំជឿប្រកាន់ដោយការឮតៗ គ្នា កុំជឿប្រកាន់ដោយការនិយាយតៗ គ្នា កុំជឿប្រកាន់ដោយការភ្ញាក់ផ្អើល កុំជឿប្រកាន់ដោយការអាងតម្រា កុំជឿប្រកាន់ដោយសេចក្តីត្រិះរិះតាមអាការ: កុំជឿប្រកាន់ដោយឃើញសមនឹងយោបល់ កុំជឿប្រកាន់ចំពោះបុគ្គលដែលគួរជឿ កុំជឿប្រកាន់ថា សមណ:ជាគ្រូនៃយើង ។ ម្នាលភទ្ទិយ: អ្នកគប្បីដឹងដោយខ្លួនឯងថា ធម៌ទាំងនេះ ជាអកុសល ធម៌ទាំងនេះ ប្រកបដោយទោស ធម៌ទាំងនេះ ដែលអ្នកប្រាជ្ញតិះដៀល ធម៌ទាំងនេះ ដែលបុគ្គលសមាទាន ឲ្យពេញលេញហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ និងសេចក្តីទុក្ខដូច្នេះ ក្នុងកាលណា ម្នាលភទ្ទិយ: អ្នកគប្បីលះបង់ក្នុងកាលនោះចុះ ។ ម្នាលភទ្ទិយ: អ្នកសម្គាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច

លោកោ បុរិសស្ស អជ្ឈត្តំ ឧប្បជ្ជមានោ ឧប្បជ្ជតិ ហិតាយ វា អហិតាយ វាតិ ។ អហិតាយ ភន្តេ ។ លុទ្ធោ បជាយំ ភន្ទិយ បុរិសបុត្តលោ លោភេន អភិភូតោ បរិយាទិណ្ណចិត្តោ ចាណំបិ ហនតិ អទិន្នំបិ អាទិយតិ បរទារំបិ គច្ឆតិ មុសាបិ ភណតិ បរំបិ តត្ថត្ថាយ សមាទបេតិ យំស ហោតិ[១] ទីឃរត្តំ អហិតាយ ទុក្ខាយាតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ តំ កឹ មញ្ញថ ភន្ទិយ ទោសោ... មោហោ... សារម្ភោ បុរិសស្ស អជ្ឈត្តំ ឧប្បជ្ជមានោ ឧប្បជ្ជតិ ហិតាយ វា អហិតាយ វាតិ ។ អហិតាយ ភន្តេ ។ សារម្ភោ[២] បជាយំ ភន្ទិយ បុរិសបុត្តលោ សារម្ភេន អភិភូតោ បរិយាទិណ្ណចិត្តោ ចាណំបិ ហនតិ អទិន្នំបិ អាទិយតិ បរទារំបិ គច្ឆតិ មុសាបិ ភណតិ បរំបិ តត្ថត្ថាយ សមាទបេតិ យំស ហោតិ ទីឃរត្តំ អហិតាយ ទុក្ខាយាតិ ។

---

១ ម. យំ បហោតីតិ អត្ថិ ។ ២ ម. សារទ្ធោ ។

កាលសេចក្ដីលោភកើតឡើង ក្នុងសន្ដានៃបុរស កើតឡើងដើម្បីជាប្រយោជន៍ ឬមិនជាប្រយោជន៍ទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មិនជាប្រយោជន៍ទេ ។ ម្នាលកទ្ទិយ: បុរសបុគ្គលនេះ ជាអ្នកល្មោភ ដែលលោភ: គ្របសង្កត់ហើយ មានចិត្ដដែលលោភ:រួបរឹតហើយ តែងសម្ងាប់នូវសត្ត្ব ខ្ញុះ កាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យខ្ញុះ ប្រព្រឹត្ដខុសក្នុងកវិយាអ្នកដទៃ ខ្ញុះ ពោលពាក្យកុហកខ្ញុះ បបួលអ្នកដទៃដោយអំពើនោះខ្ញុះ ដែលឲ្យប្រព្រឹត្ដទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍និងសេចក្ដីទុក្ខអស់កាលជាយូរអង្វែងមែនឬទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មែនហើយ ។ ម្នាលកទ្ទិយ: អ្នកសម្គាល់សេចក្ដីនោះដូចម្ដេច ទោស:... មោហ:... ការប្រណាំងប្រជែងកាលកើតឡើង ខាងក្នុងសន្ដានចិត្ដរបស់បុរស រមែងកើតឡើង ដើម្បីជាប្រយោជន៍ឬមិនជាប្រយោជន៍ទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មិនជាប្រយោជន៍ទេ ។ ម្នាលកទ្ទិយ: បុរសបុគ្គលនេះ ជាអ្នកប្រណាំងប្រជែងដែលការប្រណាំងប្រជែងគ្របសង្កត់ហើយ មានចិត្ដដែលការប្រណាំងប្រជែងរួបរឹតហើយ តែងសម្ងាប់សត្ត្ব ខ្ញុះ កាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យខ្ញុះ ប្រព្រឹត្ដខុសក្នុងកវិយារបស់បុគ្គលដទៃខ្ញុះ ពោលពាក្យកុហកខ្ញុះ បបួលអ្នកដទៃដោយអំពើនោះខ្ញុះ ដែលជាហេតុឲ្យប្រព្រឹត្ដទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍និងសេចក្ដីទុក្ខ អស់កាលជាយូរអង្វែងមែនឬទេ ។

ឯវំ ភន្តេ ។ តំ កិំ មញ្ញថ ភិក្ខិយ ឥមេ ធម្មា
កុសលា វា អកុសលា វាតិ ។ អកុសលា ភន្តេ ។
សាវជ្ជា វា អនវជ្ជា វាតិ ។ សាវជ្ជា ភន្តេ ។
វិញ្ញូគរហិតា វា វិញ្ញូបសត្ថា វាតិ ។ វិញ្ញូគរហិតា
ភន្តេ ។ សមត្តា សមាទិន្នា អហិតាយ ទុក្ខាយ
សំវត្តន្តិ នោ វា កថំ វា ឯត្ថ ហោតីតិ ។ សមត្តា
ភន្តេ សមាទិន្នា អហិតាយ ទុក្ខាយ សំវត្តន្តិ ឯវំ
នោ ឯត្ថ ហោតីតិ ។ ឥតិ ខោ ភិក្ខិយ យំ តំ អវោចុម្ហ
ឯត្ថ តុម្ហេ ភិក្ខិយ មា អនុស្សវេន មា បរម្បរាយ មា
ឥតិកិរាយ មា បិដកសម្បទានេន មា តក្ការហេតុ
មា នយហេតុ មា អាការបរិវិតក្កេន មា ទិដ្ឋិនិជ្ឌា-
នក្ខន្តិយា មា ភព្ពរូបតាយ មា សមណោ នោ គរូតិ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មែនហើយ ។ ម្នាលភទ្ទិយៈ អ្នកសម្គាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច ធម៌ទាំងនេះ ជាកុសលឬជាអកុសល ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ជាអកុសល ។ ប្រកបដោយទោសឬមិនប្រកបដោយទោសទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ប្រកបដោយទោស ។ វិញ្ញូជនតិះដៀលឬវិញ្ញូជនសរសើរ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន វិញ្ញូជនតិះដៀល ។ ធម៌ទាំងនេះ ដែលបុគ្គលសមាទានឲ្យពេញលេញហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍និងសេចក្តីទុក្ខ ឬមួយពុំមែនទេ ឬក៏ក្នុងដំណើរនុ៎ះ មានប្រការដូចម្តេចទៅវិញ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងនេះ ដែលបុគ្គលសមាទានឲ្យពេញលេញហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍និងសេចក្តីទុក្ខ ក្នុងដំណើរនុ៎ះ យើងខ្ញុំព្រះអង្គយល់យ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភទ្ទិយៈ យើងបានពោលពាក្យណាដូច្នេះថា ម្នាលភទ្ទិយៈ អ្នកកុំជឿប្រកាន់ដោយការឮតៗ គ្នា កុំជឿប្រកាន់ដោយការនិយាយតៗ គ្នា កុំជឿប្រកាន់ដោយការភ្ជាក់ផ្ទើល កុំជឿប្រកាន់ដោយការអាងតម្រា កុំជឿប្រកាន់ដោយការគ្នេរគ្នាន់ កុំជឿប្រកាន់ដោយការនឹកស្មាន កុំជឿប្រកាន់ដោយការត្រិះរិះតាមអាការៈ កុំជឿប្រកាន់ដោយការយល់ត្រូវនឹងទិដ្ឋិរបស់ខ្លួន កុំជឿប្រកាន់ដោយការជឿចំពោះបុគ្គលដែលគួរជឿ កុំជឿប្រកាន់ថា សមណៈជាគ្រូរបស់យើង ។

យតា តុម្ហេ ភិក្ខិយ អត្តនា វ ជានេយ្យាថ ឥមេ ធម្មា អកុសលា ឥមេ ធម្មា សាវជ្ជា ឥមេ ធម្មា វិញ្ញូគរហិតា ឥមេ ធម្មា សមត្តា សមាទិន្នា អហិតាយ ទុក្ខាយ សំវត្តន្តីតិ អថ តុម្ហេ ភិក្ខិយ បជហេយ្យាថាតិ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ឯថ តុម្ហេ ភិក្ខិយ មា អនុស្សវេន មា បរម្ប្រាយ មា ឥតិកិរាយ មា បិដកសម្ប្ទានេន មា តក្ការហេតុ មា នយហេតុ មា អាការបរិវិតក្កេន មា ទិដ្ឋិនិជ្ឌានក្ខន្តិយា មា ភព្ជរូបតាយ មា សមណោ នោ ក្ជតិ ។ យតា តុម្ហេ ភិក្ខិយ អត្តនា វ ជានេយ្យាថ ឥមេ ធម្មា កុសលា ឥមេ ធម្មា អនវជ្ជា ឥមេ ធម្មា វិញ្ញូបសត្ថា ឥមេ ធម្មា សមត្តា សមាទិន្នា ហិតាយ សុខាយ សំវត្តន្តីតិ អថ តុម្ហេ ភិក្ខិយ ឧបសម្ប្ជ វិហរេយ្យាថ ។

ម្នាលភទ្ទិយៈ ក្នុងកាលណា អ្នកគប្បីដឹងដោយខ្លួនឯងពិតថា ធម៌ទាំងនេះ ជាអកុសល ធម៌ទាំងនេះប្រកបដោយទោស ធម៌ទាំងនេះ ដែលវិញ្ញូជនតិះដៀល ធម៌ទាំងនេះដែលបុគ្គលសមាទានឲ្យពេញលេញហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍និងសេចក្តីទុក្ខ ម្នាលភទ្ទិយៈ ក្នុងកាលនោះ អ្នកត្រូវលះបង់ចេញ ពាក្យណាដែលតថាគតបានពោលទុកហើយដូច្នេះ ពាក្យដែលតថាគតពោលទុកហើយនុ៎ះ ព្រោះអាស្រ័យនូវហេតុនេះឯង ។ ម្នាលភទ្ទិយៈ អ្នកចូរមក អ្នកកុំជឿប្រកាន់ដោយការឮតៗ គ្នា កុំជឿប្រកាន់ដោយការនិយាយតៗ គ្នា កុំជឿប្រកាន់ដោយការភ្ជាក់ផ្ទើល កុំជឿប្រកាន់ដោយការអាងតម្រា កុំជឿប្រកាន់ដោយការគ្នេរគ្នាន់ កុំជឿប្រកាន់ដោយការនឹកស្មាន កុំជឿប្រកាន់ដោយការត្រិះរិះតាមអាការៈ កុំជឿប្រកាន់ដោយការយល់ត្រូវ នឹងទិដ្ឋិរបស់ខ្លួន កុំជឿប្រកាន់ដោយការជឿចំពោះបុគ្គលដែលគួរជឿ កុំជឿប្រកាន់ថា សមណៈជាគ្រូរបស់យើង ។ ម្នាលភទ្ទិយៈ ក្នុងកាលណា អ្នកគប្បីដឹងដោយខ្លួនឯងពិតៗ ថា ធម៌ទាំងនេះជាកុសល ធម៌ទាំងនេះ មិនប្រកបដោយទោស ធម៌ទាំងនេះ ដែលវិញ្ញូជនសរសើរ ធម៌ទាំងនេះ ដែលបុគ្គលសមាទានឲ្យពេញលេញហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍និងសេចក្តីសុខ ម្នាលភទ្ទិយៈ ក្នុងកាលនោះ អ្នកគប្បីសម្រេចសម្រាន្តដោយឥរិយាបថទាំង ៤ ចុះ ។

តំ កឹ មញ្ញថ ភិក្ខិយ អលោភោ បុរិសស្ស អជ្ឈត្តំ ឧប្បជ្ជមានោ ឧប្បជ្ជតិ ហិតាយ វា អហិតាយ ១ តិ ។ ហិតាយ ភន្តេ ។ អលុទ្ធោ បនាយំ ភិក្ខិយ បុរិសបុគ្គលោ លោភេន អនភិភូតោ អបរិយាទិណ្ណ-ចិត្តោ នេវ ចាណំ ហនតិ ន អទិន្នំ អាទិយតិ ន បរទារំ គច្ឆតិ ន មុសា ភណតិ បរំបិ តត្ថត្ថាយ សមាទបេតិ យំស ហោតិ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយាតិ ។ ១រំ ភន្តេ ។ តំ កឹ មញ្ញថ ភិក្ខិយ អទោសោ... អមោហោ... អសារម្ភោ បុរិសស្ស អជ្ឈត្តំ ឧប្បជ្ជមានោ ឧប្បជ្ជតិ ហិតាយ ១ អហិតាយ ១ តិ ។ ហិតាយ ភន្តេ ។ អសារម្ភោ បនាយំ ភិក្ខិយ បុរិសបុគ្គលោ សារម្ភេន អនភិភូតោ អបរិយា-ទិណ្ណចិត្តោ នេវ ចាណំ ហនតិ ន អទិន្នំ អាទិយតិ

ម្នាលភទ្ទិយ: អ្នកសម្គាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច អលោភ: កាលកើតឡើង ខាងក្នុងសន្ធានចិត្តរបស់បុរស រមែងកើតឡើង ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ឬមិនជាប្រយោជន៍ទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ជាប្រយោជន៍មែន ។ ម្នាលភទ្ទិយ: បុរសបុគ្គលនេះ ជាអ្នកមិនល្មោភ មិនត្រូវលោភ: គ្របសង្កត់ហើយ មានចិត្តដែលលោភ:មិនរួបរឹតហើយ រមែងមិនសម្ងាប់សត្វ មិនកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ មិនប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកិរិយារបស់បុគ្គលដទៃ មិននិយាយកុហក ទាំងបបួលបុគ្គលដទៃ ដើម្បីអំពើនោះ ដែលជាហេតុឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ និងសេចក្តីសុខអស់កាលជាយូរអង្វែងឬទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យ៉ាងនេះមែន ។ ម្នាលភទ្ទិយ: អ្នកសម្គាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច អទោស:... អមោហ:... សេចក្តីមិនប្រណាំងប្រជែង កាលកើតឡើង ខាងក្នុងសន្ធានចិត្តរបស់បុរស រមែងកើតឡើង ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ឬមិនជាប្រយោជន៍ទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ជាប្រយោជន៍មែន ។ ម្នាលភទ្ទិយ: បុរសបុគ្គលនេះ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីប្រណាំងប្រជែង មិនត្រូវសេចក្តីប្រណាំងប្រជែងគ្របសង្កត់ហើយ មានចិត្តដែលសេចក្តីប្រណាំងប្រជែងមិនរួបរឹតហើយ រមែងមិនសម្ងាប់សត្វ មិនកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ

១២៧

ន បរទារំ គច្ឆតិ ន មុសា ភណតិ បរំបិ តទត្ថាយ សមាទបេតិ យំស ហោតិ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ សំវត្តតីតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ តំ កឹ មញ្ញថ ភក្ខិយ ឥមេ ធម្មា កុសលា វា អកុសលា វាតិ ។ កុសលា ភន្តេ ។ សាវជ្ជា វា អនវជ្ជា វាតិ ។ អនវជ្ជា ភន្តេ ។ វិញ្ញុគរហិតា វា វិញ្ញុបសត្ថា វាតិ ។ វិញ្ញុបសត្ថា ភន្តេ ។ សមត្តា សមាទិន្នា ហិតាយ សុខាយ សំវត្តន្តិ នោ វា កថំ វា ឯត្ថ ហោតីតិ ។ សមត្តា ភន្តេ សមាទិន្នា ហិតាយ សុខាយ សំវត្តន្តិ ឯវំ នោ ឯត្ថ ហោតីតិ ។

មិនប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកវិយារបស់បុគ្គលដទៃ មិននិយាយកុហក ទាំងបបួលបុគ្គលដទៃ ដើម្បីអំពើនោះ ដែលជាហេតុឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍និងសេចក្ដីសុខ អស់កាលជាយូរអង្វែង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យ៉ាងនេះមែន ។ ម្នាលកទ្ទិយ: អ្នកសម្គាល់សេចក្ដីនេះដូចម្ដេច ធម៌ទាំងនេះជាកុសល ឬជាអកុសល ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងនេះជាកុសល ។ ប្រកបដោយទោសឬមិនប្រកបដោយទោសទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មិនប្រកបដោយទោសទេ ។ វិញ្ញូជនតិះដៀល ឬវិញ្ញូជនសរសើរ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន វិញ្ញូជនសរសើរ ។ ធម៌ទាំងឡាយ ដែលបុគ្គលសមាទានឲ្យពេញលេញហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍និងសេចក្ដីសុខឬមិនមែនទេ ឬមួយក្នុងដំណើរនោះ មានប្រការដូចម្ដេចទៅវិញ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងនេះ ដែលបុគ្គលសមាទានឲ្យពេញលេញហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍និងសេចក្ដីសុខ ក្នុងដំណើរនោះ យើងខ្ញុំព្រះអង្គយល់យ៉ាងនេះ ។

ឥតិ ខោ ភិក្ខិយ យំ តំ អវោចុម្ហ ឯត្ត តុម្ហេ ភិក្ខិយ មា អនុស្សវេន មា បរម្ប្រាយ មា ឥតិកិរាយ មា បិដកសម្ប្ទានេន មា តក្ការហេតុ មា នយហេតុ មា អាការបរិវិតក្កេន មា ទិដ្ឋិនិជ្ឈានក្ខន្តិយា មា ភព្ទរូបតាយ មា សមណោ នោ ភ្ទតិ ។ យទា តុម្ហេ ភិក្ខិយ អត្តនា វ ជានេយ្យាថ ឥមេ ធម្មា កុសលា ឥមេ ធម្មា អនវជ្ជា ឥមេ ធម្មា វិញ្ញូបសត្ថា ឥមេ ធម្មា សមត្តា សមាទិន្ន ហិតាយ សុខាយ សំវត្តន្តីតិ អថ តុម្ហេ ភិក្ខិយ ឧបសម្ប្ទជ្ជ វិហរេយ្យាថាតិ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ យេ ខោ តេ ភិក្ខិយ លោកេ សន្តោ សប្ប្ទុរិសា តេ សាវកំ ឯវំ សមាទបេតិ ឯហិ ត្វំ អម្ភោ បុរិស លោកំ វិនេយ្យ វិនេយ្យ វិហរាហិ

ម្នាលកទ្ទិយ: យើងបានពោលពាក្យណាដូច្នេះថា ម្នាលកទ្ទិយ: ក្នុងដំណើរនុ៎ះ អ្នកកុំជឿប្រកាន់ដោយការឮតៗ គ្នា កុំជឿប្រកាន់ដោយការនិយាយតៗ គ្នា កុំជឿប្រកាន់ដោយការភ្ជាក់ផ្អើល កុំជឿប្រកាន់ដោយការអាងតម្រា កុំជឿប្រកាន់ដោយការគ្នេរគ្នាន់ កុំជឿប្រកាន់ដោយការនឹកស្មាន កុំជឿប្រកាន់ដោយការត្រិះរិះតាមអាការ: កុំជឿប្រកាន់ដោយការយល់ត្រូវនឹងទិដ្ឋិរបស់ខ្លួន កុំជឿប្រកាន់ដោយការជឿចំពោះបុគ្គលដែលគួរជឿ កុំជឿប្រកាន់ថា សមណ:ជាគ្រូរបស់យើង ។ ម្នាលកទ្ទិយ: ក្នុងកាលណា អ្នកត្រូវដឹងដោយខ្លួនឯងពិតៗ ថា ធម៌ទាំងនេះជាកុសល ធម៌ទាំងនេះ មិនប្រកបដោយទោស ធម៌ទាំងនេះ ដែលវិញ្ញូជនសរសើរ ធម៌ទាំងនេះ ដែលបុគ្គលសមាទានឲ្យពេញលេញហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍និងសេចក្ដីសុខ ម្នាលកទ្ទិយ: អ្នកគប្បីចូលទៅសម្រេចសម្រាន្ត ក្នុងកាលនោះចុះ ពាក្យណា ដែលតថាគតពោលទុកហើយ ដូច្នេះ ពាក្យដែលតថាគតពោលហើយនុ៎ះ ព្រោះអាស្រ័យសេចក្ដីនេះឯង ។ ម្នាលកទ្ទិយ: សប្បុរសទាំងឡាយណា ដែលជាអ្នកសូប់រម្ងាប់ក្នុងលោក សប្បុរសទាំងនោះ តែងបបួលសារ៉ាកយ៉ាងនោះថា ម្នាលបុរសដ៏ចម្រើន អ្នកចូរមកនេះ អ្នកចូរបន្ទោបង់ កម្ចាត់បង់នូវលោក: ហើយសម្រេចសម្រាន្ត

លោកំ វិនេយ្យ វិនេយ្យ វិហរន្តោ ន លោកជំ កម្មំ
ការិស្សសិ ការយេន ភាចាយ មនសា ទោសំ
វិនេយ្យ វិនេយ្យ វិហរាហិ ទោសំ វិនេយ្យ វិនេយ្យ
វិហរន្តោ ន ទោសជំ កម្មំ ការិស្សសិ ការយេន
ភាចាយ មនសា មោហំ វិនេយ្យ វិនេយ្យ វិហរាហិ
មោហំ វិនេយ្យ វិនេយ្យ វិហរន្តោ ន មោហជំ កម្មំ
ការិស្សសិ ការយេន ភាចាយ មនសា សារម្ភំ វិនេយ្យ
វិនេយ្យ វិហរាហិ សារម្ភំ វិនេយ្យ វិនេយ្យ វិហរន្តោ ន
សារម្ភជំ កម្មំ ការិស្សសិ ការយេន ភាចាយ មន-
សាតិ ។ ឯវំ វុត្តេ ភគ្គិយោ លិច្ឆវិ ភគវន្តំ ឯតទវោច
អភិក្ក្លន្តំ ភន្តេ ។ បេ ។ ឧចាសកំ មំ ភន្តេ ភគវា
ជានេតុ អជ្ជតគ្គេ ចាណុបេតំ សរណំ គតន្តិ ។ អបិនុ
តាហំ ភគ្គិយ ឯវំ អវចំ ឯហិ មេ ត្វំ ភគ្គិយ
សាវកោ ហោហិ អហំ តេ សត្ថា ភវិស្ស្ជាមីតិ ។

កាលអ្នកបន្ទោបង់ កម្ចាត់បង់នូវលោភ:បានហើយនឹងមិនធ្វើកម្ម ដែលកើតអំពីលោភ: ដោយកាយវាចាចិត្តឡើយ ចូរអ្នកបន្ទោបង់ កម្ចាត់បង់នូវទោស: ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ កាលអ្នកបន្ទោបង់ កម្ចាត់បង់នូវទោស ហើយនឹងមិនធ្វើកម្ម ដែលកើតអំពីទោស: ដោយកាយវាចាចិត្តឡើយ ចូរអ្នកបន្ទោបង់ កម្ចាត់បង់នូវមោហ:ហើយ សម្រេចសម្រាន្តនៅ កាលបើអ្នកបន្ទោបង់ កម្ចាត់បង់នូវមោហ:ហើយនឹងមិនធ្វើកម្ម ដែលកើតអំពីមោហ: ដោយកាយវាចាចិត្តឡើយ អ្នកចូរបន្ទោបង់ កម្ចាត់បង់នូវសេចក្ដីប្រណាំងប្រជែង ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ កាលអ្នកបន្ទោបង់ កម្ចាត់បង់នូវសេចក្ដីប្រណាំងប្រជែងហើយនឹងមិនធ្វើកម្ម ដែលកើតអំពីសេចក្ដីប្រណាំងប្រជែង ដោយកាយវាចាចិត្តឡើយ ។ កាលដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ស្ដេចកទ្ទិយលិច្ឆវី ក្រាបទូលពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពីរោះណាស់ ។ បេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គថា ជាឧបាសកដល់នូវសរណ: ស្មើដោយជីវិត ចាប់ដើមតាំងអំពីថ្ងៃនេះទៅ ។ ម្នាលកទ្ទិយ: តថាគតបានពោលយ៉ាងនេះ ដល់អ្នកថា ម្នាលកទ្ទិយ: អ្នកចូរចូលមក អ្នកចូរជាសាវ័ករបស់តថាគតចុះ តថាគតនឹងជាគ្រូរបស់អ្នកដូច្នេះខ្ញុះដែរឬ ។

ណោ ហោតំ ភន្តេ ។ ឯវំភនឺ ខោ មំ ភគ្គិយ ឯវមក្ខាយឺ ឯកេ សមណាព្រាហ្មណា អសតា តុច្ឆា មុសា អភូតេន អញ្ញាចិក្ខន្តិ មាយាវី សមណោ គោតមោ អាវដ្ដនិមាយំ ជានាតិ យាយ អញ្ញតិត្ថិយានំ សាវកេ អាវដ្ដេតីតិ ។ ភគ្គិកា ភន្តេ អាវដ្ដនិមាយា កល្យាណី ភន្តេ អាវដ្ដនិមាយា ។ បិយា មេ ភន្តេ ញាតិសាលោ-ហិតា ឥមាយ អាវដ្ដនិយា អាវដ្ដេយ្យុំ បិយានំ មេ អស្ស ញាតិសាលោហិតានំ ឧីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ ។ សេ្ចៀ ចេបិ ភន្តេ ខត្តិយា ឥមាយ អាវដ្ដនិយា អាវដ្ដេយ្យុំ សេ្ចៀសម្ជ្ជិស្ស ខត្តិយានំ ឧីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ ។

មិនមែនដូច្នោះទេព្រះអង្គ ។ ម្នាលកទ្ទិយៈ សមណៈនិងព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ ពោលពាក្យបង្ក្រាច់តថាគត ដែលជាអ្នកមានវាទៈយ៉ាងនេះ បានពោលទុកយ៉ាងនេះ ដោយពាក្យមិនពិត ជាពាក្យទទេ ជាពាក្យកុហក ជាពាក្យមិនមែនថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកមានកិច្ចកល ចេះនូវកិច្ចកលជាគ្រឿងបោកប្រាស តែងបោកប្រាសពួកសាវ័ករបស់អន្យតិរ្ថិយទាំងឡាយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កិច្ចកលជាគ្រឿងបោកប្រាសជាកិច្ចកលដ៏ប្រសើរ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កិច្ចកលជាគ្រឿងបោក-ប្រាស (នេះ) ជាកិច្ចដ៏ល្អ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពួកញាតិនិងសាលោហិតជាទីស្រឡាញ់របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ត្រូវចាញ់បោក ដោយកលជាគ្រឿងបោកប្រាសនេះ (អំពើនោះ) មុខជាប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ និងសេចក្ដីសុខ ដល់ពួកញាតិនិងសាលោហិត ដែលជាទីស្រឡាញ់របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ អស់កាលជាយូរអង្វែង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ប្រសិនបើក្សត្រិយ៍ទាំងពួង ត្រូវចាញ់បោក ដោយកលជាគ្រឿងបោកប្រាសនេះ (អំពើនោះ) មុខជាប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ និងសេចក្ដីសុខ ដល់ពួកក្សត្រិយ៍ទាំងពួង អស់កាលជាយូរអង្វែង ។

សព្វេ ចេបិ ភន្តេ ព្រាហ្មណា... វេស្សា... សុទ្ធា ឥមាយ អាវដ្ដនិយា អាវដ្ដេយ្យុំ សព្វេសម្បិស្ស សុទ្ធានំ ឌីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយាតិ ។ ឯវមេតំ ភន្ទិយ ឯវមេតំ ភន្ទិយ ។ សព្វេ ចេបិ ភន្ទិយ ខត្តិយា អាវដ្ដេយ្យុំ អកុសលធម្មប្បហានាយ កុសលធម្ម-សម្បទាយ សព្វេសម្បិស្ស ខត្តិយានំ ឌីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ ។ សព្វេ ចេបិ ភន្ទិយ ព្រាហ្មណា... វេស្សា... សុទ្ធា អាវដ្ដេយ្យុំ អកុសលធម្មប្បហានាយ កុសលធម្មបសម្បទាយ សព្វេសម្បិស្ស សុទ្ធានំ ឌីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ ។ សទេវកោ ចេបិ ភន្ទិយ លោកោ សមារកោ សព្រហ្មកោ ស្សស្ស-មណាព្រាហ្មណី បជា សទេវមនុស្សា អាវដ្ដេយ្យុំ អកុសលធម្មប្បហានាយ កុសលធម្មបសម្បទាយ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ប្រសិនបើពួកព្រាហ្មណ៍ទាំងពួង... ពួកវេស្ស:... ពួកសុទ្ទ: ត្រូវចាញ់ចោក ដោយកលជាគ្រឿងចោកប្រាសនេះ (អំពើនោះ) មុខជាប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ និងសេចក្តីសុខ ដល់ពួកសុទ្ទ:ទាំងពួង អស់កាលជាយូរអង្វែង ។ ម្នាលភិក្ខុ: ពាក្យនុ៎ះពិតយ៉ាងនេះមែន ម្នាលភិក្ខុ: ពាក្យនុ៎ះពិតយ៉ាងនេះមែន ។ ម្នាលភិក្ខុ: ប្រសិនបើក្សត្រិយ៍ទាំងពួង ត្រូវចាញ់ចោក ដើម្បីឲ្យលះបង់អកុសលធម៌ នឹងបំពេញកុសលធម៌ (អំពើនោះ) មុខជាប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍និងសេចក្តីសុខ ដល់ពួកក្សត្រិយ៍ទាំងពួង អស់កាលជាយូរអង្វែង ។ ម្នាលភិក្ខុ: ប្រសិនបើពួកព្រាហ្មណ៍ទាំងពួង... ពួកវេស្ស:... ពួកសុទ្ទ:ត្រូវចាញ់ចោក ដើម្បីឲ្យលះបង់នូវអកុសលធម៌ នឹងបំពេញកុសលធម៌ (អំពើនោះ) មុខជាប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ និងសេចក្តីសុខ ដល់ពួកសុទ្ទ:ទាំងពួង អស់កាលជាយូរអង្វែង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើសត្វលោក ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក និងពពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណៈព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្ស ជាសម្មតិទេព និងមនុស្សដ៏សេស ត្រូវចាញ់ចោក ដើម្បីឲ្យលះបង់នូវអកុសលធម៌ នឹងបំពេញកុសលធម៌ (អំពើនោះ)

សនេវកស្ស លោកស្ស សមារកស្ស សព្រហ្មកស្ស
សស្សមណាព្រាហ្មណិយា បជាយ សនេវមនុស្សាយ
ឌីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ ។ ឥមេ ចេបិ ភិក្ខិយ
មហាសាលា ឥមាយ អាវដ្ដនិយា អាវដ្ដេយ្យុំ អកុស-
លធម្មប្ឋហានាយ កុសលធម្មុបសម្ឋនាយ ឥមេ-
សម្ឋិស្ស មហាសាលានំ ឌីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ
សចេ ចេតេយ្យុំ តោ បន ភាគោ មនុស្សភូតស្ឋាតិ ។

[៤៤] ឯកំ សមយំ អាយស្មា អានន្ទោ
តោឋ្ឋិយេសុ វិហរតិ សាបុកំ ជាម តោឋ្ឋិយានំ
និគមោ ។ អថខោ សម្ពហុលា សាបុកិយា
តោឋ្ឋិយបុត្តា យេនាយស្មា អានន្ទោ តេនុបសង្ក-
មឹសុ ឧបសង្ក្រមិត្ឋា អាយស្មន្តំ អានន្ទំ អភិវាទេត្ឋា
ឯកមន្តំ និសីឌឹសុ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នេ ខោ សាបុ-
កិយេ តោឋ្ឋិយបុត្តេ អាយស្មា អានន្ទោ ឯតទវោច

មុខជាប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍និងសេចក្តីសុខ ដល់សត្វលោក ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ដល់ពពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្ស ជាសម្មតិទេពនិងមនុស្សដ៏សេស អស់កាលជាយូរអង្វែង ។ ម្នាលភិក្ខុ: ប្រសិនបើដើមសាលព្រឹក្សធំៗ ទាំងនេះ ត្រូវចាញ់ចោកប្រាស ដោយកលជាគ្រឿងចោកប្រាសនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់នូវអកុសលធម៌ នឹងបំពេញកុសលធម៌ (អំពើនោះ) មុខជាប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍និងសេចក្តីសុខ ដល់ពួកដើមសាលព្រឹក្សធំៗ ទាំងនេះ អស់កាលជាយូរអង្វែង ប្រសិនបើ ដើមសាលព្រឹក្សទាំងនោះ ចេះត្រិះរិះ នឹងបាច់និយាយទៅថ្មី ដល់សត្វដែលជាមនុស្ស ។

[៦៦] *សម័យមួយ ព្រះអានន្ទមានអាយុ គង់នៅក្នុងនិគមឈ្មោះសាបុគ របស់ពួកកោឡិយជន ក្នុងដែនកោឡិយ: ។ គ្រានោះឯងពួកកោឡិយបុត្ត អ្នកសាបុគនិគមជាច្រើន ចូលទៅរកព្រះអានន្ទមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះអានន្ទមានអាយុ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះពួកកោឡិយបុត្ត អ្នកសាបុគនិគម អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបព្រះអានន្ទមានអាយុ បានពោលពាក្យនេះថា*

ចតុត្ថបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ បញ្ចមោ

ចត្តារីមានិ ព្យត្ថ្យបជ្ជា ចារិសុទ្ធិប្ផ្ជានិយជ្ជានិ តេន ភតវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន សម្ទ្ធនក្ខាតានិ សតានំ វិសុទ្ធិយា សោកបរិទេ- វានំ សមតិក្ក្ជមាយ ទុក្ខ្ជោមនស្ស្ជានំ អត្ថ្ជ្ជមាយ ញ្ជាយស្ស អធិតមាយ និព្ជ្ជានស្ស សច្ឆ្ជិកិរិយាយ ។ ក្ជតមានិ ចត្តារិ ។ សីលចារិសុទ្ធិប្ផ្ជានិយជ្ជំ ចិត្តចារិ-សុទ្ធិប្ផ្ជានិយជ្ជំ ទិដ្ឋិចារិសុទ្ធិប្ផ្ជានិយជ្ជំ វិមុត្តិ-ចារិសុទ្ធិប្ផ្ជានិយជ្ជំ ។ ក្ជតមញ្ជ ព្យត្ថ្យបជ្ជា សីលចារិសុទ្ធិប្ផ្ជានិយជ្ជំ ។ ឥធ ព្យត្ថ្យបជ្ជា ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ ។ បេ ។ សមាធាយ សិក្ខ្ជតិ សិក្ខ្ជាបទេសុ អយំ រុច្ចតិ ព្យត្ថ្យបជ្ជា សីលចារិសុទ្ធិ ឥតិ ឯវ្ជរូបំ សីលចារិសុទ្ធឹ អបរិបូ្ជរំ វា បរិបូ្ជរេស្ជ្ជាមិ បរិបូ្ជរំ វា តត្ត តត្ត បញ្ញ្ជាយ អនុក្ជហេស្ជ្ជាមីតិ ។

ម្នាលអ្នកឫស្សីបជ្ជ:ទាំងឡាយ អង្គនៃសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធនេះ មាន ៤ ដែលព្រះមានព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ ឃើញច្បាស់ បានត្រាស់ទុកហើយដោយល្អ ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធដល់ពួកសត្ត្ব ដើម្បីប្រព្រឹត្តកន្ទ្ធងនូវសេចក្តីសោក និងសេចក្តីខ្សឹកខ្សួល ដើម្បីអស់ទៅនៃទុក្ខ និងទោមនស្ស ដើម្បីត្រាស់ដឹងនូវញ្ញាយធម៌ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះនិព្ធាន ។ អង្គនៃសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធមាន ៤ តើដូចម្តេច ។ គឺអង្គនៃសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធនៃសីល ១ អង្គនៃសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធនៃចិត្ត ១ អង្គនៃសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធនៃទិដ្ឋិ ១ អង្គនៃសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធនៃវិមុត្តិ ១ ។ ម្នាលអ្នកឫស្សីបជ្ជ:ទាំងឡាយ អង្គនៃសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធនៃសីល តើដូចម្តេច ។ ម្នាលអ្នកឫស្សីបជ្ជ:ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសីល ។ បេ ។ បានសមាទាន សិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយថា អាត្មាអញ នឹងធ្វើសីលបារិសុទ្ធិ មានសភាពយ៉ាងនេះ ដែលមិនទាន់ពេញលេញឲ្យពេញលេញក្តី នឹងអនុគ្រោះនូវសីលបារិសុទ្ធិ ដែលពេញលេញហើយ ក្នុងទីនោះៗ ដោយបញ្ញាក្តី ម្នាលពួកអ្នកឫស្សីបជ្ជ: នេះឈ្មោះថា សេចក្តីបរិសុទ្ធនៃសីល ។

យោ តត្ថ ឆន្ទោ ច វាយាមោ ច ឧស្សាហោ ច ឧស្សោឡ្ហី ច អប្បដិវាណី ច សតិ ច សម្បជញ្ញញ្ច ឥទំ វុច្ចតិ ព្យគ្ឃបជ្ជា សីលបារិសុទ្ធិប្បធានិយង្គំ ។ កតមញ្ច ព្យគ្ឃបជ្ជា ចិត្តបារិសុទ្ធិប្បធានិយង្គំ ។ ឥធ ព្យគ្ឃបជ្ជា ភិក្ខុ វិវិច្ចេវ កាមេហិ ។ បេ ។ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ អយំ វុច្ចតិ ព្យគ្ឃបជ្ជា ចិត្តបារិសុទ្ធិ ឥតិ ឯវរូបំ ចិត្តបារិសុទ្ធឹ អបរិបូរំ វា បរិបូរេស្សាមិ បរិបូរំ វា តត្ថ តត្ថ បញ្ញាយ អនុគ្គហេស្សាមីតិ ។ យោ តត្ថ ឆន្ទោ ច វាយាមោ ច ឧស្សាហោ ច ឧស្សោឡ្ហី ច អប្បដិវាណី ច សតិ ច សម្បជញ្ញញ្ច ឥទំ វុច្ចតិ ព្យគ្ឃបជ្ជា ចិត្តបារិសុទ្ធិប្បធានិយង្គំ ។ កតមញ្ច ព្យគ្ឃបជ្ជា ទិដ្ឋិបារិសុទ្ធិប្បធានិយង្គំ ។ ឥធ ព្យគ្ឃបជ្ជា ភិក្ខុ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ បេ ។

សេចក្តីគាប់ចិត្តក្តី សេចក្តីព្យាយាមក្តី សេចក្តីសង្វាតក្តី សេចក្តីខ្នីឃ្នាតក្តី សេចក្តីមិនរួញរាក្តី សតិក្តី សម្បជញ្ញៈក្តីឯណា ដែលមានក្នុងការអនុគ្រោះនោះ ម្នាលពួកអ្នកព្យគ្ឃបជ្ជ: នេះឈ្មោះថាជាអង្គនៃសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធនៃសីល ។ ម្នាលពួកអ្នកព្យគ្ឃបជ្ជ: ចុះអង្គនៃសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធនៃចិត្ត តើដូចម្តេច ។ ម្នាលពួកអ្នកព្យគ្ឃបជ្ជ: ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ។ បេ ។ ចូលកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន សម្រេចសម្រាន្តនៅដោយគិតថា អាត្មាអញ នឹងធ្វើចិត្តបារិសុទ្ធិ មានសភាពយ៉ាងនេះដែលមិនទាន់ពេញលេញ ឲ្យពេញលេញឡើងក្តី និងអនុគ្រោះនូវចិត្តបារិសុទ្ធិ ដែលពេញលេញហើយ ក្នុងទីនោះៗ ដោយបញ្ញាក្តី ម្នាលពួកអ្នកព្យគ្ឃបជ្ជ: នេះឈ្មោះថា សេចក្តីបរិសុទ្ធនៃចិត្ត ។ សេចក្តីគាប់ចិត្តក្តី សេចក្តីព្យ-យាមក្តី សេចក្តីសង្វាតក្តី សេចក្តីខ្នីឃ្នាតក្តី សេចក្តីមិនរួញរាក្តី សតិក្តី សម្បជញ្ញៈក្តីឯណា ដែលមានក្នុងការអនុគ្រោះនោះ ម្នាលពួកអ្នកព្យគ្ឃបជ្ជ: នេះឈ្មោះថាជាអង្គនៃសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធនៃចិត្ត ។ ម្នាលពួកអ្នកព្យគ្ឃបជ្ជ: ចុះអង្គនៃសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធនៃទិដ្ឋិ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលពួកអ្នកព្យគ្ឃបជ្ជ: ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខ ។ បេ ។

១៣៨

អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ វុច្ចតិ ព្យគ្ឃបជ្ជា ទិដ្ឋិចារិសុទ្ធិ ឥតិ ឯវរូបំ ទិដ្ឋិចារិសុទ្ធឹ អបរិបូរំ វា បរិបូរេស្សាមិ បរិបូរំ វា តត្ថ តត្ថ បញ្ញាយ អនុគ្គហេស្សាមីតិ ។ យោ តត្ថ ឆន្ទោ ច វាយាមោ ច ឧស្សាហោ ច ឧស្សោឡ្ហី ច អប្បដិវាណី ច សតិ ច សម្បជញ្ញញ្ច ឥទំ វុច្ចតិ ព្យគ្ឃបជ្ជា ទិដ្ឋិចារិសុទ្ធិប្បជានិយង្គំ ។ កតមញ្ច ព្យគ្ឃបជ្ជា វិមុត្តិចារិសុទ្ធិប្បជានិយង្គំ ។ ស ខោ សោ ព្យគ្ឃបជ្ជា អរិយសាវកោ ឥមិនា ច សីលចារិសុទ្ធិប្បជានិយង្គេន សមន្នាគតោ ឥមិនា ច ចិត្តចារិសុទ្ធិប្បជានិយង្គេន សមន្នាគតោ ឥមិនា ច ទិដ្ឋិចារិសុទ្ធិប្បជានិយង្គេន សមន្នាគតោ រជនីយេសុ ធម្មេសុ ចិត្តំ វិរាជេតិ វិមោចនីយេសុ ធម្មេសុ ចិត្តំ វិមោចេតិ ។ សោ រជនីយេសុ ធម្មេសុ ចិត្តំ វិរាជេត្វា

ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា ដោយ ត្រិះរិះដូច្នេះថា អាត្មាអញ នឹងធ្វើទិដ្ឋិបារិសុទ្ធិ មានសភាពយ៉ាងនេះដែល មិនទាន់ពេញលេញ ឲ្យពេញលេញក្តី នឹងជួយអនុគ្រោះនូវទិដ្ឋិបារិសុទ្ធិ ដែលពេញលេញហើយ ក្នុងទីនោះ។ ដោយបញ្ញាក្តី ម្នាលពួកអ្នក ព្យាយាមជ្ជ: នេះឈ្មោះថាសេចក្តីបរិសុទ្ធិនៃទិដ្ឋិ ។ សេចក្តីគាប់ចិត្តក្តី សេចក្តីព្យាយាមក្តី សេចក្តីសង្វាតក្តី សេចក្តីខ្នីឃ្នាតក្តី សេចក្តីមិនរួញ រាក្តី សតិក្តី សម្បជញ្ញ:ក្តី ឯណា ដែលមាននៅក្នុងអនុគ្រោះនោះ ម្នាលពួកអ្នកព្យាយាមជ្ជ: នេះឈ្មោះថាជាអង្គនៃសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បី សេចក្តីបរិសុទ្ធនៃទិដ្ឋិ ។ ម្នាលពួកអ្នកព្យាយាមជ្ជ: ចុះអង្គនៃសេចក្តី ព្យាយាម ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធនៃវិមុត្តិ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលពួក អ្នកព្យាយាមជ្ជ: អរិយសាវ័កនោះ ប្រកបដោយអង្គនៃសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធនៃសីលនេះផង ប្រកបដោយអង្គនៃសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធនៃចិត្តនេះផង ប្រកបដោយអង្គនៃសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធិនៃទិដ្ឋិនេះផង ទើបធ្វើចិត្តឲ្យនឿយណាយ ក្នុង ធម៌ទាំងឡាយ ដែលជាទីតាំងនៃតម្រេក ធ្វើចិត្តឲ្យផុតស្រឡះ ក្នុងធម៌ ទាំងឡាយ ដែលគួរឲ្យរួចផុតស្រឡះ ។ លុះអរិយសាវ័កនោះ ធ្វើចិត្ត ឲ្យនឿយណាយ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលជាទីតាំងនៃតម្រេកហើយ

វិមោចនីយេសុ ធម្មេសុ ចិត្តំ វិមោចេត្វា សម្មាវិមុត្តឹ ផុសតិ អយំ វុច្ចតិ ព្យគ្ឃបជ្ជា វិមុត្តិបារិសុទ្ធិ ឥតិ ឯវរូបំ វិមុត្តិបារិសុទ្ធឹ អបរិបូរំ វា បរិបូរេស្សាមិ បរិបូរំ វា តត្ថ តត្ថ បញ្ញាយ អនុគ្គហេស្សាមីតិ ។ យោ តត្ថ ឆន្ទោ ច វាយាមោ ច ឧស្សាហោ ច ឧស្សោឡ្ហី ច អប្បដិវាណី ច សតិ ច សម្បជញ្ញញ្ច ឥទំ វុច្ចតិ ព្យគ្ឃបជ្ជា វិមុត្តិបារិសុទ្ធិប្បធានិយង្គំ ។ ឥមានិ ខោ ព្យគ្ឃបជ្ជា ចត្តារិ បារិសុទ្ធិប្បធានិយង្គានិ តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន សម្មទក្ខាតានិ សត្តានំ វិសុទ្ធិយា សោកបរិទេវានំ សមតិក្កមាយ ទុក្ខទោមនស្សានំ អត្ថង្គមាយ ញាយស្ស អធិគមាយ និព្វានស្ស សច្ឆិកិរិយាយាតិ ។

ធ្វើចិត្តឲ្យផុតស្រឡះ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលគួរឲ្យរួចផុតស្រឡះហើយ ទើបពាល់ត្រូវនូវវិមុត្តិដោយប្រពៃ ដោយត្រិះរិះថា អាត្មាអញ នឹងធ្វើ វិមុត្តិបារិសុទ្ធិដែលមិនទាន់ពេញលេញ ឲ្យពេញលេញក្តី នឹងអនុគ្រោះ វិមុត្តិបារិសុទ្ធិដែលពេញលេញហើយ ក្នុងទីនោះៗ ដោយបញ្ញាក្តី ម្នាល ពួកអ្នកព្យាយាមជ្ជ: នេះឈ្មោះថា សេចក្តីបរិសុទ្ធនៃវិមុត្តិ ។ សេចក្តី គាប់ចិត្តក្តី សេចក្តីព្យាយាមក្តី សេចក្តីសង្វាតក្តី សេចក្តីខ្ជីឃ្នាតក្តី សេចក្តីមិនរួញរាក្តី សតិក្តី សម្បជញ្ញ:ក្តី ឯណា ដែលមាននៅក្នុងសេចក្តី អនុគ្រោះនោះ ម្នាលពួកអ្នកព្យាយាមជ្ជ: នេះឈ្មោះថាជាអង្គនៃសេចក្តី ព្យាយាម ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធនៃវិមុត្តិ ។ ម្នាលពួកអ្នកព្យាយាមជ្ជ: អង្គនៃសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធមាន ៤ នេះ ដែលព្រះដ៏មាន ព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ ឃើញច្បាស់ បានត្រាស់ទុកហើយដោយប្រពៃ ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធរបស់សត្វទាំង-ឡាយ ដើម្បីកន្ធងបង់នូវសេចក្តីសោកនិងខ្សឹកខ្សួល ដើម្បីអស់ទៅ នៃទុក្ខនិងទោមនស្សទាំងឡាយ ដើម្បីត្រាស់ដឹងនូវញ្យាយធម៌ ដើម្បីធ្វើ ឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន ។

[៤៩] ឯកំ សមយំ ភគវា សក្កេសុ វិហរតិ កបិលវត្ថុស្មឹ និគ្រោធារាមេ ។ អថខោ វប្បោ សក្កោ និគណ្ឋសាវកោ យេនាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ មហាមោគ្គល្លានំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ វប្បំ សក្កំ និគណ្ឋសាវកំ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ ឯតទវោច ឥធស្ស វប្ប កាយេន សំវុតោ វាចាយ សំវុតោ មនសា សំវុតោ អវិជ្ជាវិរាគា វិជ្ជុប្បាទា បស្សសិ នោ ត្វំ វប្ប តណ្ឋានំ[១] យតោនិទានំ បុរិសំ ទុក្ខវេទនិយា អាសវា អស្សវេយ្យុំ[២] អភិសម្បរាយន្តិ ។ បស្សាមហំ ភន្តេ តណ្ឋានំ ឥធស្ស ភន្តេ បុព្វេ បាបកម្មំ កតំ អវិបក្កវិបាកំ តតោនិទានំ បុរិសំ ទុក្ខវេទនិយា អាសវា អស្សវេយ្យុំ អភិសម្បរាយន្តិ ។ អយមេវ ខោ បនាយស្មតោ មហាមោគ្គល្លានស្ស វប្បេន សក្កេន និគណ្ឋសាវកេន សទ្ធឹ កថា វិប្បកតា ហោតិ[៣] ។

---

១ ឱ. ម. តំ ឋានំ ។ ២ ម. អន្វាស្សវេយ្យុំ ។ ៣ ម. សទ្ធឹ អន្តរាកថា ហោតិ វិប្បកតាតិ ទិស្សន្តិ ។

ចតុត្ថបណ្ណាសក មហាវគ្គ ទី ៥

[៤៥] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងនិគ្រោធារាម ជិតក្រុងកបិលព័ស្តុ ក្នុងសក្ជនបទ ។ គ្រានោះ វប្ផសក្យ: ជាសាវ័កនិគ្រន្ថ បានចូលទៅរកព្រះមហាមោគ្គល្លានមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមហាមោគ្គល្លានមានអាយុ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះវប្ផសក្យ: ជាសាវ័ករបស់និគ្រន្ថអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបព្រះមហាមោគ្គល្លានមានអាយុ បានពោលដូច្នេះថា ម្នាលវប្ផ: បុគ្គលក្នុងលោកនេះ គប្បីសង្រ្ជមដោយកាយ សង្រ្ជមដោយវាចា សង្រ្ជមដោយចិត្ត ព្រោះប្រាសចាកអវិជ្ជា ព្រោះកើតឡើងនៃវិជ្ជា អាសវ:ទាំងឡាយ ដែលជាបច្ច័យនៃទុក្ខវេទនា គប្បីគ្របសង្កត់នូវបុរស ក្នុងលោកខាងមុខបាន ព្រោះហេតុឯណា ម្នាលវប្ផ: ចុះអ្នកឃើញហេតុនោះដែរឬទេ ។ បពិត្រព្រះថេរ:ដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះករុណាឃើញនូវហេតុនោះដែរ បពិត្រព្រះថេរ:ដ៏ចម្រើន បាបកម្មដែលបុគ្គលធ្វើក្នុងកាលពីដើម ជាវិបាកដែលមិនទាន់ឲ្យផល ក្នុងលោកនេះទេ ព្រោះហេតុនោះ បានជាអាសវ:ទាំងឡាយ ជាបច្ច័យនៃទុក្ខវេទនា គប្បីគ្របសង្កត់នូវបុរស ក្នុងលោកខាងមុខបាន ។ ការនិយាយជាមួយនឹងវប្ផសក្យ: ជាសាវ័ករបស់និគ្រន្ថ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ក៏បានឈប់ផ្អាកត្រឹមប៉ុណ្ណោះ ។ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ

អថខោ ភគវា សាយណ្ហសមយំ បដិសល្លានា វុដ្ឋិតោ យេនុបដ្ឋានសាលា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ ។ និសជ្ជ ខោ ភគវា អាយស្មន្តំ មហាមោគ្គល្លានំ ឯតទវោច កាយនុត្វ មោគ្គល្លាន ឯតរហិ កថាយ សន្និសិន្នា កា ច បន វោ អន្តរា-កថា វិប្បកតាតិ ។ ឥធាហំ ភន្តេ វប្បំ សក្កំ និគ្គណ្ឋសាវកំ ឯតទវោចំ ឥធស្ស វប្ប កាយេន សំវុតោ វាចាយ សំវុតោ មនសា សំវុតោ អវិជ្ជាវិរាគា វិជ្ជុប្បាទា បស្សសិ នោ ត្វំ វប្ប តណ្ឋានំ យតោនិទានំ បុរិសំ ទុក្ខវេទនិយា អាសវា អស្សវេយ្យុំ អភិស-ម្បរាយន្តិ ។ ឯវំ វុត្តេ ភន្តេ វប្បោ សក្កោ និគ្គណ្ឋ-សាវកោ មំ ឯតទវោច បស្សាមហំ ភន្តេ តណ្ឋានំ ឥធស្ស ភន្តេ បុព្វេ ចាបកម្មំ កតំ អវិបក្កវិចាកំ

ស្តេចចេញចាកផលសមាបត្តិ ក្នុងវេលាសាយណ្ហសម័យ ទើបស្តេចទៅកាន់ឧបដ្ឋានសាលា លុះស្តេចទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើអាសនៈដែលគេក្រាលថ្វាយ ។ លុះព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់រួចហើយ ទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដីកានឹងព្រះមហាមោគ្គល្លានមានអាយុ ដូច្នេះថា ម្នាលមោគ្គល្លាន អ្នកអង្គុយប្រជុំនិយាយគ្នា ដោយរឿងអ្វី អម្បាញ់មិញនេះ ចុះអន្តរាកថា (ពាក្យជាចន្ទោះ) ដូចម្តេច ដែលអ្នកបានពោលផ្ទាកទុក ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន នៅទីនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គបានពោលពាក្យនេះ នឹងវប្ផសក្យៈ ជាសាវ័ករបស់និគ្រន្ថថា ម្នាលវប្ផៈ បុគ្គលក្នុងលោកនេះ គប្បីសង្រ្ទមដោយកាយ សង្រ្ទមដោយវាចា សង្រ្ទមដោយចិត្ត ព្រោះប្រាសចាកអវិជ្ជា ព្រោះកើតឡើងនៃវិជ្ជា អាសវៈទាំងឡាយ ជាបច្ច័យនៃទុក្ខវេទនា គប្បីគ្របសង្កត់នូវបុរស ក្នុងលោកខាងមុខបាន ព្រោះហេតុឯណា ម្នាលវប្ផៈ ចុះអ្នកឃើញនូវហេតុនោះដែរឬទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលខ្ញុំព្រះអង្គពោលយ៉ាងនេះហើយ វប្ផសក្យៈ ជាសាវ័ករបស់និគ្រន្ថបានពោលនឹងខ្ញុំព្រះអង្គដូច្នេះថា បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះករុណារមែងឃើញនូវហេតុនោះដែរ បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចម្រើន បាបកម្មដែលបុគ្គលធ្វើក្នុងកាលពីមុន ជាវិបាកដែលមិនទាន់ឲ្យផល ក្នុងលោកនេះ

តតោនិទានំ បុរិសំ ទុក្ខវេទនិយា អាសវា អស្សវេយ្យុំ អភិសម្បរាយន្តិ អយំ ខោ នោ ភន្តេ វប្បេន សក្កេន និគណ្ឋសាវកេន សទ្ធឹ កថា វិប្បកតា អថ ភគវា អនុប្បត្តោតិ ។ អថខោ ភគវា វប្បំ សក្កំ និគណ្ឋសាវកំ ឯតទវោច សចេ ខោ មេ ត្វំ វប្ប អនុញ្ញេយ្យំ ចេវ អនុជានេយ្យាសិ បដិក្កោសិតព្វញ្ច បដិក្កោសេយ្យាសិ យស្ស ច មេ ភាសិតស្ស អត្ថំ ន ជានេយ្យាសិ មមេវ តត្ថុត្តរឹ បដិបុច្ឆេយ្យាសិ ឥទំ ភន្តេ កថំ ឥមស្ស កោ អត្ថោតិ ។ សិយា នោ ឯត្ថ កថាសល្លាបោតិ ។ អនុញ្ញេយ្យញ្ចេវាហំ ភន្តេ ភគវតោ អនុជានិស្សាមិ បដិក្កោសិតព្វញ្ច បដិក្កោសិស្សាមិ យស្ស ចាហំ ភគវតោ ភាសិតស្ស អត្ថំ ន ជានិស្សាមិ ភគវន្តំ យេវេត្ថុត្តរឹ បដិបុច្ឆិស្សាមិ

ព្រោះហេតុនោះ បានជាអាសវៈទាំងឡាយ ជាបច្ច័យនៃទុក្ខវេទនា គប្បីគ្របសង្កត់នូវបុរស ក្នុងលោកខាងមុខបាន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន នេះគឺការនិយាយជាមួយនឹងវប្បសក្យៈ ជាសាវ័ករបស់និគ្រន្ថ ដែលយើងខ្ញុំព្រះអង្គបានពោលផ្ទាកទុក ក៏ស្រាប់តែព្រះមានព្រះភាគ ស្តេចមកដល់ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹងវប្បសក្យៈ ជាសាវ័ករបស់និគ្រន្ថដូច្នេះថា ម្នាលវប្ប: ប្រសិនបើអ្នកយល់ព្រមចំពោះពាក្យ ដែលគួរយល់ព្រមតាមផង គួរហាមឃាត់ចំពោះពាក្យ ដែលគួរហាមឃាត់ផង មួយទៀត អ្នកមិនទាន់ដឹងនូវសេចក្តីអធិប្បាយ នៃភាសិតណារបស់តថាគត គួរអ្នកសាកសួរនឹងតថាគត ក្នុងសេចក្តីអធិប្បាយនៃសុភាសិតនោះ តទៅទៀតចុះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យនេះដូចម្តេច សេចក្តីអធិប្បាយនៃភាសិតនេះដូចម្តេច ។ ការសន្ទនានៃយើងខ្ញុំព្រះអង្គ គប្បីមានក្នុងដំណើរនុ៎ះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងយល់ព្រមតាមចំពោះពាក្យដែលគួរយល់ព្រមតាមផង នឹងហាមឃាត់ចំពោះពាក្យ ដែលគួរហាមឃាត់ផង មួយទៀត ខ្ញុំព្រះអង្គ មិនទាន់ដឹងនូវសេចក្តីអធិប្បាយនៃភាសិតណារបស់ព្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងទូលសាកសួរចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ក្នុងសេចក្តីអធិប្បាយនៃភាសិតនោះ តទៅទៀតថា

ឥធំ ភន្តេ កាថំ ឥមស្ស កោ អត្ថោតិ ។ ហោតុ ជោ ឯត្ថ កាថាសល្វាចោតិ ។ តំ កឹ មញ្ញសិ វប្ប យេ កាយសមារម្ភប្បច្ចយា ឧប្បជ្ជន្តិ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា កាយសមារម្ភា បដិវិរ-តស្ស ឯវំស តេ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា ន ហោន្តិ សោ នវញ្ច កម្មំ ន ករោតិ បុរាណញ្ច កម្មំ ផុស្ស ផុស្ស ព្យន្តីករោតិ សន្ទិដ្ឋិកា និជ្ជរា អកាលិកា ឯហិបស្សិកា ឱបនយិកា បច្ចត្តំ វេទិតព្វា វិញ្ញូហិ ។ បស្សសិ ជោ ត្វំ វប្ប តណ្ឋានំ យតោនិទានំ បុរិសំ ទុក្ខវេទនិយា អាសវា អស្សវេយ្យុំ អភិសម្បរាយន្តិ ។ ជោ ហេតំ ភន្តេ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យនេះដូចម្តេច សេចក្តីអធិប្បាយនៃភាសិត នេះដូចម្តេច ។ ការសន្ទនានៃយើងខ្ញុំព្រះអង្គ ចូរមានក្នុងដំណើរនុ៎ះ ។ ម្នាលវប្ប: អ្នកសម្គាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច អាសវ:ទាំងឡាយឯណា ដែលប្រកបដោយទុក្ខ ក្តៅក្រហាយ រមែងកើតឡើង ព្រោះកាយកម្ម ជាបច្ច័យ អាសវ:ទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយទុក្ខ ក្តៅក្រហាយ ទាំងនោះ រមែងមិនមានដល់បុគ្គល ដែលវៀរស្រឡះចាកកាយកម្ម បុគ្គលនោះ រមែងមិនធ្វើនូវកម្មថ្មីផង នូវកម្មចាស់ផង លុះពាល់ត្រូវ (នូវកម្ម) ហើយ រមែងធ្វើឲ្យអស់ទៅដោយបដិបទា ដែលបុគ្គលគប្បីឃើញដោយខ្លួនឯង ជាបដិបទាគ្មានជរា ឲ្យផលមិនរង់ចាំកាល គួរហៅអ្នកផងចូលមកមើល គួរបង្អោនទុកក្នុងខ្លួន ពួកអ្នកប្រាជ្ញគប្បីដឹងច្បាស់ចំពោះខ្លួន ។ អាសវ:ទាំងឡាយ ជាបច្ច័យនៃទុក្ខវេទនា គប្បីគ្របសង្កត់នូវបុរស ក្នុងលោកខាងមុខបាន ព្រោះហេតុឯណា ម្នាលវប្ប: ចុះអ្នកឃើញនូវហេតុនោះដែរឬទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មិនមែនដូច្នោះទេ ។

តំ កឹ មញ្ញសិ រាជ រាជិសមារម្ភប្បច្ចយា ឧប្បជ្ជន្តិ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា រាជិសមារម្ភា បដិវិរតស្ស ឯវំ សេ តេ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា ន ហោន្តិ សោ ជរាញ្ច កម្មំ ន ករោតិ បុរាណញ្ច កម្មំ ផុស្ស ផុស្ស ព្យន្តីករោតិ សន្ទិដ្ឋិកា និជ្ជរា អកាលិកា ឯហិបស្សិកា ឱបនយិកា បច្ចត្តំ វេទិតព្ពា វិញ្ញូហិ ។ បស្ស សិ ណោ ត្វំ រាជ តណ្ហានំ យតោ-និទានំ បុរិសំ ទុក្ខវេទនិយា អាសវា អស្ស្ជវេយ្យុ អភិសម្ភវាយន្តិ ។ ណោ ហេតំ ភន្តេ ។ តំ កឹ មញ្ញសិ រាជ យេ មណោសមារម្ភប្បច្ចយា ឧប្បជ្ជន្តិ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា មណោសមារម្ភា បដិវិរតស្ស ឯវំ សេ តេ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា ន ហោន្តិ សោ ជរាញ្ច កម្មំ ន ករោតិ បុរាណញ្ច កម្មំ ផុស្ស ផុស្ស ព្យន្តីករោតិ

ម្នាលវច្ឆៈ អ្នកសម្គាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច អាសវៈទាំងឡាយឯណា ដែលប្រកបដោយទុក្ខ ក្តៅក្រហាយ រមែងកើតឡើង ព្រោះវចីកម្មជាបច្ច័យ អាសវៈដែលប្រកបដោយទុក្ខ ក្តៅក្រហាយទាំងនោះ រមែងមិនមានដល់បុគ្គល ដែលវៀរចាកវចីកម្ម យ៉ាងនេះឡើយ បុគ្គលនោះមិនធ្វើនូវកម្មថ្មីផង នូវកម្មចាស់ផង លុះពាល់ត្រូវ (នូវកម្ម) ហើយ រមែងធ្វើឲ្យអស់ទៅ ដោយបដិបទា ដែលបុគ្គលគប្បីឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ជាបដិបទាគ្មានជរា ឲ្យផលមិនរង់ចាំកាល គួរហៅឲ្យអ្នកផងចូលមកមើលបាន គួរបង្ហោនទុកក្នុងខ្លួន ដែលអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ គប្បីដឹងច្បាស់ចំពោះខ្លួន ។ អាសវៈទាំងឡាយ ជាបច្ច័យនៃទុក្ខវេទនា គប្បីគ្របសង្កត់នូវបុរស ក្នុងលោកខាងមុខបាន ព្រោះហេតុឯណា ម្នាលវច្ឆៈ ចុះអ្នកឃើញនូវហេតុនោះដែរឬទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មិនមែនដូច្នោះទេ ។ ម្នាលវច្ឆៈ អ្នកសម្គាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច អាសវៈទាំងឡាយឯណា ដែលប្រកបដោយទុក្ខ ក្តៅក្រហាយ រមែងកើតឡើង ព្រោះមនោកម្មជាបច្ច័យ អាសវៈទាំងឡាយប្រកបដោយទុក្ខ ក្តៅក្រហាយទាំងនោះ តែងមិនមានដល់បុគ្គល ដែលវៀរចាកមនោកម្មយ៉ាងនេះឡើយ បុគ្គលនោះក៏មិនធ្វើកម្មថ្មីផង កម្មចាស់ផង លុះពាល់ត្រូវ (នូវកម្ម) ហើយ រមែងធ្វើឲ្យអស់ទៅ

សន្ទិដ្ឋិកា និជ្ជរា អកាលិកា ឯហិបស្សិកា ឱបនយិកា បច្ចត្តំ វេទិតព្វា វិញ្ញូហិ ។ បស្សសិ នោ ត្វំ វប្ប តណ្ហាខយំ យតោនិទានំ បុរិសំ ទុក្ខវេទនិយា អាសវា អស្សវេយ្យុំ អភិសម្បរាយន្តិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ តំ កឹ មញ្ញសិ វប្ប យេ អវិជ្ជាបច្ចយា ឧប្បជ្ជន្តិ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា អវិជ្ជាវិរាគា វិជ្ជុប្បាទា ឯវំស តេ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា ន ហោន្តិ សោ នវញ្ច កម្មំ ន ករោតិ បុរាណញ្ច កម្មំ ផុស្ស ផុស្ស ព្យន្តីករោតិ សន្ទិដ្ឋិកា និជ្ជរា អកាលិកា ឯហិបស្សិកា ឱបនយិកា បច្ចត្តំ វេទិតព្វា វិញ្ញូហិ ។ បស្សសិ នោ ត្វំ វប្ប តណ្ហាខយំ យតោនិទានំ បុរិសំ ទុក្ខវេទនិយា អាសវា អស្សវេយ្យុំ អភិសម្បរាយន្តិ ។

ដោយបដិបទា ដែលបុគ្គលគប្បីឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ជាបដិបទាគ្មានជរា ឲ្យផលមិនរង់ចាំកាល គួរហៅអ្នកផងឲ្យចូលមកមើលបាន គួរបង្អោនមកទុកក្នុងខ្លួន ដែលអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ គប្បីដឹងច្បាស់ចំពោះខ្លួន ។ អាសវៈទាំងឡាយ ជាបច្ច័យនៃទុក្ខវេទនា គប្បីគ្របសង្កត់នូវបុរស ក្នុងលោកខាងមុខបាន ព្រោះហេតុឯណា ម្នាលវច្ឆៈ ចុះអ្នកឃើញនូវហេតុនោះដែរឬទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មិនមែនដូច្នោះទេ ។ ម្នាលវច្ឆៈ អ្នកសម្គាល់សេចក្ដីនោះដូចម្ដេច អាសវៈទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយទុក្ខ ក្ដៅក្រហាយ រមែងកើតឡើងព្រោះអវិជ្ជាជាបច្ច័យ អាសវៈទាំងឡាយ ប្រកបដោយទុក្ខ ក្ដៅក្រហាយទាំងនោះ រមែងមិនមាន ព្រោះប្រាសចាកអវិជ្ជា ព្រោះកើតឡើងនៃវិជ្ជាយ៉ាងនេះ បុរសនោះក៏មិនធ្វើកម្មថ្មីផង កម្មចាស់ផង លុះពាល់ត្រូវ (នូវកម្ម) ហើយ រមែងធ្វើឲ្យអស់ទៅដោយបដិបទា ដែលបុគ្គលគប្បីឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ជាបដិបទាគ្មានជរា ឲ្យផលមិនរង់ចាំកាល គួរហៅអ្នកផងឲ្យចូលមកមើលបាន គួរបង្អោនមកទុកក្នុងខ្លួន ដែលអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ គប្បីដឹងច្បាស់ចំពោះខ្លួន ។ អាសវៈទាំងឡាយ ជាបច្ច័យនៃទុក្ខវេទនា គប្បីគ្របសង្កត់នូវបុរស ក្នុងលោកខាងមុខបាន ព្រោះហេតុឯណា ម្នាលវច្ឆៈ ចុះអ្នកឃើញនូវហេតុនោះដែរឬទេ ។

ណោ ហោតំ ភន្តេ ។ ឯវំ សម្ម្ទាវិមុត្តចិត្តស្ស ខោ ភិក្ខុណោ ន សតតវិហារា អធិកតា ហោន្តិ សោ ចក្ខុនា រូបំ ទិស្វា ណេវ សុមណោ ហោតិ ន ទុម្មណោ ឧបេក្ខកោ វិហរតិ សតោ សម្ប្ជាណោ សោតេន សទ្ទំ សុត្វា... ឃានេន គន្ធំ ឃាយិត្វា... ជិវ្ហាយ រសំ សាយិត្វា... កាយេន ផោដ្ឋព្ពំ ផុសិត្វា... មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ ណេវ សុមណោ ហោតិ ន ទុម្មណោ ឧបេក្ខកោ វិហរតិ សតោ សម្ប្ជាណោ ។ សោ កាយបរិយន្តិកំ វេទនំ វេទិយមាណោ កាយបរិ-យន្តិកំ វេទនំ វេទិយាមីតិ បជានាតិ ជីវិតបរិយន្តិកំ វេទនំ វេទិយមាណោ ជីវិតបរិយន្តិកំ វេទនំ វេទិយា-មីតិ បជានាតិ កាយស្ស ភេទា ឧទ្ធំ ជីវិតបរិយា-ទានា ឥណេវ សព្វវេទយិតានិ អនភិនន្ទិតានិ សីតី ភវិស្ស្ដន្តីតិ បជានាតិ ។ សេយ្យថាបិ ភ្ជ ថូណំ បដិច្ច ឌាយា បញ្ញាយតិ អថ បុរិសោ អាគច្ឆេយ្យ ការ្ដាលបិដកំ អាទាយ សោ តំ ថូណំ មូលេ ឌិន្ទេយ្យ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មិនមែនដូច្នោះទេ ។ ម្នាលវច្ឆ: ភិក្ខុដែលមានចិត្តផុតស្រឡះហើយ ដោយប្រពៃយ៉ាងនេះ តែងបានសម្រេចនូវធម៌ ៦ ប្រការជាគ្រឿងនៅរឿយៗ ភិក្ខុនោះ បានឃើញរូបដោយចក្ខុក៏មិនជាសោមនស្ស មិនជាទោមនស្សឡើយ តែងព្រងើយកន្តើយ ជាអ្នកមានស្មារតីដឹងខ្លួន ឮសំឡេងដោយត្រចៀកហើយ... ធុំក្លិនដោយច្រមុះហើយ... ជញ្ជាបរសដោយអណ្ដាតហើយ... ពាល់ត្រូវផោដ្ឋព្ព: ដោយកាយហើយ... ដឹងធម្មារម្មណ៍ដោយចិត្តហើយ ក៏ជាអ្នកមិនសោមនស្ស មិនទោមនស្សឡើយ តែងនៅព្រងើយកន្តើយ មានស្មារតីដឹងខ្លួន ។ ភិក្ខុនោះ កាលទទួលវេទនា កំណត់ដោយកាយ តែងដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញទទួលវេទនា កំណត់ដោយកាយ កាលទទួលវេទនាកំណត់ដោយជីវិត តែងដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញទទួលវេទនាកំណត់ដោយជីវិត លុះបែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីការអស់ជីវិតទៅ ក៏ដឹងច្បាស់ថា ការទទួលអារម្មណ៍ទាំងអស់ ដែលអាត្មាអញមិនបានត្រេកអរក្នុងលោកនេះ នឹងមានសេចក្ដីត្រជាក់ទៅខាងមុខ ។ ម្នាលវច្ឆ: ប្រៀបដូចស្រមោលមានច្រាកដ ព្រោះអាស្រ័យដើមឈើ កាលនោះមានបុរសកាន់ចប និងកញ្ជើដើរមក បុរសនោះ ក៏កាប់ដើមឈើនោះត្រង់គល់

មូលេ ឆេត្វា បលិខណេយ្យ បលិខណិត្វា មូលានិ ឧទ្ធរេយ្យ អន្តមសោ ឧសីរនាឡិមត្តានិបិ សោ តំ ថូណំ ខណ្ឌាខណ្ឌិកំ ឆិន្ទេយ្យ ខណ្ឌា-ខណ្ឌិកំ ឆេត្វា ផាលេយ្យ ផាលេត្វា សកលិកំ ករេយ្យ សកលិកំ ការិត្វា វាតាតបេ វិសោសេយ្យ វាតាតបេ វិសោសេត្វា អគ្គិនា ឌហេយ្យ អគ្គិនា ឌហិត្វា មសឺ ករេយ្យ មសឺ ការិត្វា មហាវាតេ វ ឱធុនេយ្យ ឌឌិយា វ សីឃសោតាយ បវាហេយ្យ ឯវំ ហិស្ស រាជ យា ថូណំ បដិច្ច ឆាយា សា ឧច្ឆិន្នមូលា តាលាវត្ថុកតា អនភាវំកតា អាយតឺអ-ណុប្ប៉ាឌធម្ម ។ ឯវមេវ ខោ រាជ ឯវំសម្ម៉ាវិមុត្តចិត្តស្ស ភិក្ខុនោ ឆ សតតវិហារា អធិកតា ហោន្តិ ។ សោ ចក្ខុនា រូបំ ជិស្វា នេវ សុមនោ ហោតិ ន ទុម្មនោ ឧបេក្ខកោ វិហរតិ សតោ សម្ប៉ជ្ជានោ សោតេន សទ្ទំ សុត្វា... ឃានេន គន្ធំ ឃាយិត្វា... ជិហ្វាយ រសំ សាយិត្វា... កាយេន ផោដ្ឋព្ពំ ផុសិត្វា...

លុះកាប់គល់ហើយ ក៏ជីកគាស់ លុះជីកគាស់ហើយ ក៏រំលើងឫសគល់ដោយហោចទៅ សូម្បីប៉ុនចម្រៀកស្ជាវភ្ជាំង (ក៏មិនឲ្យសល់) បុរសនោះក៏កាត់ដើមឈើនោះ ឲ្យជាកំណាត់តូចធំ លុះកាត់ឲ្យជាកំណាត់តូចធំបានហើយ ក៏ពុះ លុះពុះហើយ ក៏ធ្វើឲ្យជាចម្រៀក ។ លុះធ្វើឲ្យជាចម្រៀកៗ ហើយ ក៏ហាលសំដិលក្នុងទីមានខ្យល់និងកម្តៅថ្ងៃ លុះហាលសំដិលក្នុងទីមានខ្យល់និងកម្តៅថ្ងៃហើយ ដ៏ដុតដោយភ្លើង លុះដុតដោយភ្លើងហើយ ក៏ធ្វើឲ្យជាធ្យូង លុះធ្វើឲ្យជាធ្យូងហើយ ក៏ជះរោយទៅលើខ្យល់ដ៏ខ្លាំង ឬបណ្តែតតាមខ្សែទឹកដែលហូរខ្លាំងក្នុងទន្លេ ម្នាលវច្ឆៈ ស្រមោលឯណាដែលអាស្រ័យនឹងដើមឈើ ស្រមោលនោះ មានឫសគល់ដាច់ហើយ ធ្វើឲ្យដូចជាគ្នាតកំបុតចុង ធ្វើមិនឲ្យមានបែបភាពមានកិរិយាមិនកើតឡើង តទៅទៀតជាធម្មតា មានឧបមាយ៉ាងណា ។ ម្នាលវច្ឆៈ ភិក្ខុដែលមានចិត្តផុតស្រឡះហើយ ដោយប្រពៃយ៉ាងនេះតែងបានសម្រេចធម៌ ៦ ប្រការជាគ្រឿងនៅរឿយៗ ក៏មានឧបមេយ្យដូច្នោះដែរ ។ ភិក្ខុនោះបានឃើញរូបដោយចក្ខុហើយ ក៏មិនជាសោមនស្ស មិនជាទោមនស្ស រមែងនៅព្រងើយកន្តើយ ជាអ្នកមានស្មារតីដឹងខ្លួន ឮសំឡេងដោយត្រចៀកហើយ... ធុំក្លិនដោយច្រមុះហើយ... ជញ្ជាបរសដោយអណ្ដាតហើយ . . . ពាល់ត្រូវផោដ្ឋព្វៈដោយកាយហើយ. . .

មនសា ឆន្ទំ វិញ្ញាយ ឆេវ សុមនោ ហោតិ ន ទុម្មនោ ឧបេក្ខកោ វិហរតិ សតោ សម្ប្ជានោ ។ សោ កាយបរិយន្តិកំ វេទនំ វេទិយមានោ កាយបរិយន្តិកំ វេទនំ វេទិយាមីតិ បជានាតិ ជីវិតបរិយន្តិកំ វេទនំ វេទិយមានោ ជីវិតបរិយន្តិកំ វេទនំ វេទិយាមីតិ បជានាតិ កាយស្ស ភេទា ឧទ្ធំ ជីវិតបរិយាទានា ឥធេវ សព្វវេទយិតានិ អនភិនន្ទិតានិ សីតី ភវិស្សន្តីតិ បជានាតិ ។ ឯវំ រុត្តេ រាជា សក្ការ ជិក្ខណ្ឌាសារកោ ភិក្ខវេ ឯតទវោច សេយ្យថាបិ ភន្តេ បុរិសោ ឧទយត្ថិកោ អស្ស្ជបណ្ឌិយំ ចោទេយ្យ សោ ឧទយញ្ចេវ ជានិកច្ចេយ្យ[1] ឧត្តរិញ្ច ភិលមជ្ជ្ជ ឱ្យាតស្ស ភាគី អស្ស ឯវមេវ ខោ អហំ ភន្តេ ឧទយត្ថិកោ ពាលេ ជិក្ខណ្ណ្ជ បយិរុទាសឹ

---

1 ឱ. ន លភេយ្យ ។

ដឹងច្បាស់នូវធម្មារម្មណ៍ដោយចិត្តហើយ មិនជាសោមនស្ស មិនទោមនស្សឡើយ តែងនៅព្រងើយកន្ដើយ ជាអ្នកមានស្មារតី ដឹងខ្លួន ។ ភិក្ខុនោះ កាលទទួលវេទនា កំណត់ដោយកាយ ក៏ដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញទទួលវេទនា កំណត់ដោយកាយ កាលទទួលវេទនា កំណត់ដោយជីវិត ក៏ដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញទទួលវេទនា កំណត់ដោយជីវិត លុះបែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីការអស់ទៅនៃជីវិត ក៏ដឹងច្បាស់ថា ការទទួលអារម្មណ៍ទាំងពួង ដែលអាត្មាអញ មិនបានត្រេកអរហើយ ក្នុងលោកនេះ នឹងមានសេចក្ដីត្រជាក់ទៅខាងមុខ ។ កាលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ វប្ផសក្យ: ជាសាវ័ករបស់និគ្រន្ថ បានក្រាបបង្គំទូល ព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ប្រៀបដូចបុរសមានសេចក្ដីត្រូវការ ដោយសេចក្ដីចម្រើន ក៏ចិញ្ចឹមកូនសេះ បុរសនោះក៏នៅតែមិនបានសេចក្ដីចម្រើន ថែមទាំងបានតែសេចក្ដីលំបាក និងសេចក្ដីព្រួយលើសឡើងទៅទៀតផង មានឧបមាយ៉ាងណា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គជាអ្នកត្រូវការ ដោយសេចក្ដីចម្រើន ក៏ចូលទៅបម្រើពួកនិគ្រន្ថ ដែលជាមនុស្សល្ងង់

សោហំ ឧទយញ្ចេវ ជានិតច្ចឿ ឧត្តរិញ្ច កិលមថស្ស
វិឃាតស្ស ភាគី អហោសឿ ។ ឯសាហំ ភន្តេ
អជ្ជតគ្គេ យោ មេ ពាលេសុ ឯ្ចណ្ហេសុ បសាទោ
តំ មហាភាគេ ភ ឋ្ចុជ្ជាមិ ឆ្ចិយ ភ សីឃសោ-
តាយ បភ្ចហោមិ ។ អភ្ចិ ក្ខ្ចន្ត ភន្តេ អភ្ចិ ក្ខ្ចន្ត
ភន្តេ សេយ្យថ្ចបិ ភន្តេ ឯ្ចក្ខ្ចុ ជ្ជ្ចិតំ ភ ឧ្ចក្ខ្ចុ ជ្ជ្ចេយ្ស
បដ្ចិ ច្ចន្ត ភ ភ្ចវ្ចេយ្ស ម្ចុ ជ្ជ្ចស្ស ភ ម ក្ខ្ចុ អ្ចចិ ក្ខ្ចេយ្ស
អ ន្ធ ការ ភ ត្ចេ ល ប្ស ជ្ជ្ចោ ត ជ្ចេ យ្ស ច ក្ខ្ចុ ម ន្ត
ម្ចុ ចា ឯ ច ក្ខ្ចុ ន្ត ្ចិ ឯ ភ ម្ចេ ភ ភ ្ចា អ ឆ ភ ្ចិ យ្ចេ ឆ
ឆ ម្ចា ប ភ ្ចា ្ចិ ្ចោ ឯ ្ចា ហ ំ ភ ភ ្ចុ ្ចុ ្ចណ ្ចំ ភ ច ្ចា ្ចិ
ឆ ម្ចា ញ្ច ភ ្ចិ ក ្ចុ ្ចុ ្ចជ ្ចា ញ្ច ឧ ្ចា ្ចុ ្ចកំ ្ចំ ភ ្ចេ ភ ភ ្ចា
ជ ្ចេ ្ចុ អ ្ចជ ្ចតេ ្ចេ ្ចា ្ចណ ្ចុ ្ចេ ្ចតំ ្ចណ ្ចំ ្ចត ្ចន ្ចិ ។

ខ្ញុំព្រះអង្គនោះ ក៏មិនបានទទួលសេចក្ដីចម្រើន ថែមទាំងបានតែសេចក្ដីលំបាក សេចក្ដីព្រួយលើសឡើងទៅទៀត ក៏មានឧបមេយ្យដូច្នោះដែរ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចាប់តាំងអំពីថ្ងៃនេះជាដើមទៅ សេចក្ដីជ្រះថ្លា របស់ខ្ញុំព្រះអង្គឯណា ក្នុងពួកនិគ្រន្ថពាល ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងជះចោលសេចក្ដីជ្រះថ្លានោះទៅតាមខ្សល់ដ៏ខ្លាំង ឬនឹងបណ្ដែតសេចក្ដីជ្រះថ្លានោះទៅតាមខ្សែទឹកដែលហូរខ្លាំងក្នុងទន្ទ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភាសិតរបស់ព្រះអង្គក្ងីច្បាស់ណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភាសិតរបស់ព្រះអង្គក្ងីច្បាស់ណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ប្រៀបដូចបុគ្គលផ្ទារបស់ដែលផ្ដាប់ ឬបើកបង្ហាញរបស់ដែលកំបាំង ឬប្រាប់ផ្លូវដល់អ្នកវង្វេងទិស ពុំនោះដូចបុគ្គលទ្រាលប្រទីបបំភ្ងី ក្នុងទីងងឹតដោយគិតថា បុរសមានភ្នែកក្ងីនឹងមើលឃើញនូវរូបទាំងឡាយបានយ៉ាងណា ធម៌ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សម្ដែងដោយអនេក-បរិយាយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមដល់ព្រះមានព្រះភាគផង ព្រះធម៌ផង ព្រះភិក្ខុសង្ឆផង ជាទីពឹងទីរលឹក បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គថាជាឧបាសកដល់នូវសរណៈស្មើដោយជីវិត តាំងអំពីថ្ងៃនេះជាដើមទៅ ។

ចតុត្ថបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ បញ្ចមោ

[៤៦] ឯកំ សមយំ ភគវា វេសាលិយំ វិហរតិ មហាវនេ កូដាគារសាលាយំ ។ អថខោ សាឡ្ហោ ច លិច្ឆវី អភយោ ច លិច្ឆវី យេន ភគវា តេនុ-បសង្កមឹសុ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទឹសុ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សាឡ្ហោ លិច្ឆវី ភគវន្តំ ឯតទវោច សន្តិ ភន្តេ ឯកេ សមណាព្រាហ្មណា ទ្វយេន ឱឃស្ស និត្ថរណំ បញ្ញាបេន្តិ សីលវិសុទ្ធិហេតុ ច តចោជិ-កុច្ឆាហេតុ ច ។ ឥធ ភន្តេ ភគវា កិមាហាតិ ។ សីលវិសុទ្ធឹ ខោ អហំ សាឡ្ហ អញ្ញតរំ សាមញ្ញន្តិ្ត្ត-វណ្ណមិ ។ យេ តេ សាឡ្ហ សមណាព្រាហ្មណា តចោជិកុច្ឆវាទា តចោជិកុច្ឆសារា តចោជិកុច្ឆអលីនា វិហរន្តិ អភញ្ញា តេ ឱឃស្ស និត្ថរណាយ ។ យេបិ តេ សាឡ្ហ សមណាព្រាហ្មណា អបរិសុទ្ធកាយសមាចារា អបរិសុទ្ធវចីសមាចារ

ចតុត្ថបណ្ណាសក មហាវគ្គ ទី ៥

[៤៦] *សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងកូដាគារ-សាលាក្នុងមហាវ័ន ទៀបក្រុងវេសាលី ។ គ្រានោះ ក្សត្រិយ៍លិច្ឆវី ព្រះនាមសាឡ: និងក្សត្រិយ៍លិច្ឆវីព្រះនាមអភយ: នាំគ្នាចូលទៅគាល់ ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយគង់ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះសាឡ្ហលិច្ឆវី គង់ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មានសមណព្រាហ្មណ៍ពួក ១ បញ្ញត្តនូវការរលាស់ខ្លួន ចេញចាកឱឃ: ដោយហេតុពីរប្រការ គឺសីលវិសុទ្ធិជាហេតុ ១ តបោជិគុច្ឆា (ការខ្ពើមបាបដោយប្រព្រឹត្តតប: គឺធ្វើទុក្ករកិរិយា) ជាហេតុ ១ ។ បពិត្រ ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូចម្តេច ក្នុងរឿងនេះ ។ ម្នាលសាឡ្ហ: តថាគតពោលនូវសីលវិសុទ្ធិ ថាជាអង្គនៃសមណ-ធម៌មួយ ។ ម្នាលសាឡ្ហ: ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកពោលនូវតបោជិគុច្ឆា មានតបោជិគុច្ឆាជាខ្លឹមសារ ជាប់ជំពាក់ក្នុងតបោ-ជិគុច្ឆា ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ មិនគួរដើម្បីរលាស់ខ្លួនចេញ ចាកឱឃ:បានទេ ។ ម្នាលសាឡ្ហ: មួយទៀត ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ណា ដែលមានកាយសមាចារមិនបរិសុទ្ធ មានវចីសមាចារមិនបរិសុទ្ធ*

អបរិសុទ្ធមនោសមាចារា អបរិសុទ្ធាជីវា អភព្វា តេ ញាណទស្សនាយ អនុត្តរាយ សម្ពោធាយ ។ សេយ្យថាបិ សាឡ្ហ បុរិសោ ទឡ្ហំ តរិតុកាមោ តិណ្ហំ កុឋារឹ អាទាយ វនំ បវិសេយ្យ សោ តត្ថ បស្សេយ្យ មហតឹ សាលលដ្ឋឹ ឧជុំ នវំ អកុក្កុច្ច-កជាតំ តមេនំ មូលេ ឆិន្ទេយ្យ មូលេ ឆេត្វា អគ្គេ ឆិន្ទេយ្យ អគ្គេ ឆេត្វា សាខាបលាសំ សុវិសោធិតំ វិសោធេយ្យ សាខាបលាសំ សុវិសោធិតំ វិសោធេត្វា កុឋារីហិ តច្ឆេយ្យ កុឋារីហិ តច្ឆេត្វា វាសីហិ តច្ឆេយ្យ វាសីហិ តច្ឆេត្វា លេខណិយា លិខេយ្យ លេខណិយា លិខិត្វា បាសាណគុឡេន ធោវេយ្យ បាសាណគុឡេន ធោវេត្វា ទឡ្ហំ បតារេយ្យ ។ តំ កឹ មញ្ញសិ សាឡ្ហ ភព្វោ នុ ខោ សោ បុរិសោ ទឡ្ហំ តរិតុន្តិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ អមុ[១] ហិ ភន្តេ សាល-លដ្ឋិ ពហិទ្ធា សុបរិកម្មកតា អន្តោ អវិសុទ្ធា ។

១ ឱ. អសុ ហិ ។

មានមនោសមាចារមិនបរិសុទ្ធ មានអាជីវៈមិនបរិសុទ្ធ សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ក៏មិនគួរដើម្បីញ្ញាណទស្សនៈ ដើម្បីត្រាស់ដឹង (នូវអរហត្ត) ដ៏ប្រសើរបានឡើយ ។ ម្នាលសាឡ្ហៈ ប្រៀបដូចបុរសប្រាថ្នានឹងធ្វើនូវទន្ទេ ក៏កាន់ដឹងដ៏មុត ដើរចូលទៅកាន់ព្រៃ បុរសនោះបានឃើញដើមសាលព្រឹក្សមួយដើមដ៏ធំ មានដើមត្រង់សារ មិនមានសេចក្តីរង្គៀស (មិនវៀចកូកកក) ក្នុងព្រៃនោះហើយ ក៏កាត់នូវដើមសាលព្រឹក្សនោះត្រង់គល់ លុះកាត់គល់ហើយ ក៏កាត់ចុង លុះកាត់ចុងហើយ ក៏លួសមែកនិងស្លឹកឲ្យស្អាតល្អ លុះលួសមែកនិងស្លឹកឲ្យស្អាតល្អហើយ ក៏ចាំងដោយដីងទាំងឡាយ លុះចាំងដោយដីងរួចហើយ ក៏ច្រាស់ដោយកាំបិត លុះច្រាស់ដោយកាំបិតរួចហើយ ក៏លាក់ដោយគ្រឿងលាក់ លុះលាក់ដោយគ្រឿងលាក់រួចហើយ ក៏ដុសដោយដុំថ្ម លុះដុសដោយដុំថ្មហើយ ក៏បណ្តែតទៅក្នុងទន្ទេ ។ ម្នាលសាឡ្ហៈ អ្នកសម្គាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច បុរសនោះអាចធ្វើទន្ទេរួចឬទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មិនអាចធ្វើបានទេ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រោះថាដើមសាលព្រឹក្សឯណោះ គេធ្វើបរិកម្មល្អតែខាងក្រៅ ខាងក្នុងមិនស្អាតទេ ។

តស្សេតំ ចាជិកង្ខិ សាលលដ្ឋិ សំសីឥិស្សតិ បុរិសោ អនយព្យសនំ អាបជ្ជិស្សតីតិ[១] ។ ឯវមេវ ខោ សាធូ យេ តេ សមណាព្រាហ្មណា តចោជិកុច្ឆវាធា តចោជិកុច្ឆសាវ តចោជិកុច្ឆអលូធា វិហរន្តិ អកញ្ចា តេ ឱយស្ស ជិត្តរណាយ ។ យេបិ តេ សាធូ សមណាព្រាហ្មណា អបរិសុទ្ធកាយសមាចារ អបរិ-សុទ្ធវចីសមាចារ អបរិសុទ្ធមនោសមាចារ អបរិ-សុទ្ធាជីវ អកញ្ចា តេ ញាណទស្សនាយ អនុត្តរាយ សម្ពោធាយ ។ យេ ច ខោ តេ សាធូ សម-ណាព្រាហ្មណា ន តចោជិកុច្ឆវាធា ន តចោជិកុច្ឆសាវ ន តចោជិកុច្ឆអលូធា វិហរន្តិ ភញ្ចា តេ ឱយស្ស ជិត្តរណាយ ។ យេបិ តេ សាធូ សមណាព្រាហ្ម-ណា បរិសុទ្ធកាយសមាចារ បរិសុទ្ធវចីសមាចារ បរិសុទ្ធមនោសមាចារ បរិសុទ្ធាជីវ ភញ្ចា តេ ញាណទស្សនាយ អនុត្តរាយ សម្ពោធាយ ។

---

១ ឱ. អាបជ្ជតីតិ ។

ហេតុនុ៎ះនឹងមានប្រាកដដល់បុរសនោះគឺថា ដើមសាលព្រឹក្សនឹងលិចចុះ ឯបុរសក៏នឹងដល់នូវសេចក្តីមិនចម្រើន នឹងវិនាសទៅមិនខាន មានឧបមាយ៉ាងណា ។ ម្នាលសាទ្ធ: ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកពោលនូវតបោជិគុច្ឆា មានតបោជិគុច្ឆាជាខ្លឹមសារ ជាប់ជំពាក់ក្នុងតបោជិគុច្ឆា សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ក៏មិនគួរដើម្បីរលាស់ខ្លួនចេញចាកឱឃ: បានឡើយ ។ ម្នាលសាទ្ធ: មួយទៀត ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ដែលមានកាយសមាចារមិនបរិសុទ្ធ មានវចីសមាចារមិនបរិសុទ្ធ មានមនោសមាចារមិនបរិសុទ្ធ មានអាជីវ:មិនបរិសុទ្ធ សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ក៏មិនគួរដើម្បីញ្ញាណទស្សន: ដើម្បីត្រាស់ដឹង (នូវអរហត្ត) ដ៏ប្រសើរបាន មានឧបមេយ្យដូច្នោះដែរ ។ ម្នាលសាទ្ធ: ចំណែកពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកមិនពោលនូវតបោជិគុច្ឆា មិនមានតបោជិគុច្ឆាជាខ្លឹមសារ មិនជាប់ជំពាក់ក្នុងតបោជិគុច្ឆា សមណ-ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ទើបគួរដើម្បីរលាស់ខ្លួន ចេញចាកឱឃ:បាន ។ ម្នាលសាទ្ធ: មួយទៀត ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា មានកាយ-សមាចារបរិសុទ្ធ មានវចីសមាចារបរិសុទ្ធ មានមនោសមាចារបរិសុទ្ធ មានអាជីវ:បរិសុទ្ធ សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ទើបគួរដើម្បីញ្ញាណទស្សន: ដើម្បីត្រាស់ដឹង (នូវអរហត្ត) ដ៏ប្រសើរបាន ។

សេយ្យថាបិ សាឡ្ហ បុរិសោ ជនី តរិតុកាមោ តិណ្ហំ កុឋារី អាទាយ វនំ បវិសេយ្យ សោ តត្ថ បស្សេយ្យ មហតឹ សាលលដ្ឋឹ ឧជុំ នវំ អកុក្កុច្ច-កជាតំ តមេនំ មូលេ ឆិន្ទេយ្យ មូលេ ឆេត្វា អគ្គេ ឆិន្ទេយ្យ អគ្គេ ឆេត្វា សាខាបលាសំ សុវិសោធិតំ វិសោធេយ្យ សាខាបលាសំ សុវិសោធិតំ វិសោធេត្វា កុឋារីហិ តច្ឆេយ្យ កុឋារីហិ តច្ឆេត្វា វាសីហិ តច្ឆេយ្យ វាសីហិ តច្ឆេត្វា និខាទនំ អាទាយ អន្តោ សុវិសោធិតំ វិសោធេយ្យ អន្តោ សុវិសោធិតំ វិសោធេត្វា លេខណិយា លិខេយ្យ លេខណិយា លិខិត្វា ចាសាណគុឡេន ធោវេយ្យ ចាសាណគុ-ឡេន ធោវេត្វា នាវំ ករេយ្យ នាវំ កត្វា ផិយារិត្តំ[១] ពន្ធេយ្យ ផិយារិត្តំ ពន្ធិត្វា ជនី បតារេយ្យ ។ តំ កឹ មញ្ញសិ សាឡ្ហ ភព្វោ នុ ខោ សោ បុរិសោ ជនី តរិតុន្តិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ អមុ ហិ ភន្តេ សាលលដ្ឋិ

១ ផិយារិត្តន្តិបិ ។

ម្នាលសាឡ្ហៈ ប្រៀបដូចបុរសប្រាថ្នានឹងធ្វើទនេ្ទ ក៏កាន់ដឹងដ៏មុតដើរចូលទៅកាន់ព្រៃ បុរសនោះក៏ឃើញដើមសាលព្រឹក្សដ៏ធំត្រង់សារ មិនមានសេចក្តីរង្គៀសក្នុងព្រៃនោះហើយ ក៏កាត់ដើមសាលព្រឹក្សនោះត្រង់គល់ លុះកាត់គល់ហើយ ក៏កាត់ចុង លុះកាត់ចុងហើយ ក៏លួសមែកនិងស្លឹកឲ្យស្អាតល្អ លុះលួសមែកនិងស្លឹកឲ្យស្អាតល្អហើយ ទើបចាំងដោយដឹងទាំងឡាយ លុះចាំងដោយដឹងរួចហើយ ក៏ច្រាស់ដោយកាំបិត លុះច្រាស់ដោយកាំបិតរួចហើយ ក៏យកពន្ធាកដាប់ខាងក្នុងឲ្យស្អាតល្អ លុះដាប់ខាងក្នុងឲ្យស្អាតល្អហើយ ក៏លាក់ដោយគ្រឿងលាក់ លុះលាក់ដោយគ្រឿងលាក់រួចហើយ ក៏ដុសដោយដុំថ្ម លុះដុសដោយដុំថ្មរួចហើយ ក៏ធ្វើឲ្យបានជាទូក លុះធ្វើបានជាទូករួចហើយ ក៏ចងច្រវាចែវ លុះចងច្រវាចែវរួចហើយ ក៏បណ្តែតទៅក្នុងទនេ្ទ ។ ម្នាលសាឡ្ហៈ អ្នកសម្គាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច បុរសនោះអាចធ្វើទនេ្ទរួចបានឬទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អាចធ្វើបាន ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រោះថា ដើមសាលព្រឹក្សឯណោះ

១៨១

ពហិទ្ធា សុបរិកម្មកតា អន្តោ សុវិសុទ្ធា នាវា កតា ជិយាវិត្តំ ពទ្ធា ។ តស្សេតំ ចាដិកង្ខំ នាវា ង សំសីទិស្សតិ បុរិសោ សោត្ថិនា ចារំ គមិស្សតីតិ ។ ឯវមេវ ខោ សាឡ្ហ យេ តេ សមណព្រាហ្មណា ង តចោជិគុច្ឆវាទា ង តចោជិគុច្ឆសារា ង តចោជិគុច្ឆ-អល្លីនា វិហរន្តិ ភព្វា តេ ឱឃស្ស និត្ថរណាយ ។ យេបិ តេ សាឡ្ហ សមណព្រាហ្មណា បរិសុទ្ធកាយ-សមាចារា បរិសុទ្ធវចីសមាចារា បរិសុទ្ធមនោសមាចារា បរិសុទ្ធាជីវា ភព្វា តេ ញាណទស្សនាយ អនុត្តរាយ សម្ពោធាយ ។ សេយ្យថាបិ សាឡ្ហ យោធាជីវោ ពហូនិ ចេបិ កណ្ឌចិត្តកានិ ជានាតិ អថខោ សោ តីហិ ឋានេហិ រាជារហោ ហោតិ រាជភោគ្គោ រញ្ញោ អង្គន្តេ្វវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។ កតមេហិ តីហិ ។ ទុរេចាតី ច អក្ខណវេធី ច មហតោ ច កាយស្ស បទាលេតា ។

គេធ្វើបរិកម្មល្អ ទាំងខាងក្រៅទាំងខាងក្នុងស្អាតល្អ ទាំងទូកគេក៏បានចងច្រវាចែរួចហើយ ។ ហេតុនុ៎ះនឹងមានប្រាកដដល់បុរសនោះ គឺទូកក៏មិនលិច បុរសក៏នឹងធ្វងដល់ត្រើយនាយដោយសួស្តីបាន មានឧបមាយ៉ាងណា ។ ម្នាលសាឡ្ហៈ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា មិនមែនជាអ្នកពោលនូវតបោជិគុច្ឆា មិនមានតបោជិគុច្ឆា ជាខ្លឹមសារ មិនជាប់ជំពាក់ក្នុងតបោជិគុច្ឆា សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ទើបគួរដើម្បីរលាស់ខ្លួន ចេញចាកឱឃៈបាន ។ ម្នាលសាឡ្ហៈ មួយទៀត ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា មានកាយសមាចារបរិសុទ្ធ មានវចី-សមាចារបរិសុទ្ធ មានមនោសមាចារបរិសុទ្ធ មានអាជីវៈបរិសុទ្ធ សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ទើបគួរដើម្បីញាណទស្សនៈ ដើម្បីត្រាស់ដឹង (នូវអរហត្ត) ដ៏ប្រសើរបាន មានឧបមេយ្យដូច្នោះដែរ ។ ម្នាលសាឡ្ហៈ ប្រៀបដូចទាហាន តែងស្គាល់នូវសរដ៏វិចិត្រទាំងឡាយដ៏ច្រើន ទាហាននោះ ជាអ្នកគួរដល់ព្រះរាជា ជារាជបម្រើដល់នូវការរាប់ថាជាអង្គរបស់ស្តេច ដោយហេតុ ៣ យ៉ាងដោយពិត ។ ហេតុ ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺឲ្យធ្លាក់ចុះក្នុងទីធ្លាយបាន ១ បាញ់ត្រង់គ្មានខណៈ ១ បាញ់ទម្ទុះទម្ទាយពួកធំ ៗ បាន ១ ។

សេយ្យថាបិ សាឧ្ឆ យោធាជីវោ ឧុវេចាតី ឯវមេវ ខោ សាឧ្ឆ អរិយសាវកោ សម្មាសមាធិ ហោតិ សម្មាសមាធិ សាឧ្ឆ អរិយសាវកោ យំ កិញ្ចិ រូបំ អតីតានាគតប្បច្ចុប្បន្នំ អជ្ឈត្តំ វា ពហិទ្ធា វា ឱឬារិកំ វា សុខុមំ វា ហីនំ វា បណីតំ វា យំ ទូរេ សន្តិកេ វា សព្វំ រូបំ នេតំ មម នេសោ-ហមស្មិ ន មេសោ អត្តាតិ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ បស្សតិ ។ យា កាចិ វេទនា... យា កាចិ សញ្ញា... យេ កេចិ សង្ខារា... យំ កិញ្ចិ វិញ្ញាណំ អតីតានាគតប្បច្ចុប្បន្នំ អជ្ឈត្តំ វា ពហិទ្ធា វា ឱឬារិកំ វា សុខុមំ វា ហីនំ វា បណីតំ វា យំ ទូរេ សន្តិកេ វា សព្វំ វិញ្ញាណំ នេតំ មម នេសោហមស្មិ ន មេសោ អត្តាតិ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ បស្សតិ ។ សេយ្យថាបិ សាឧ្ឆ យោធាជីវោ អក្ខណាវេធី ឯវមេវ ខោ សាឧ្ឆ អរិយសាវកោ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ

ម្នាលសាឡ្ហៈ ប្រៀបដូចទាហាន បាញ់សរឲ្យធ្លាក់ចុះក្នុងទីធ្លាយ បានយ៉ាងណា ម្នាលសាឡ្ហ អរិយសាវ័ក មានចិត្តតម្កល់ខ្ជាប់ដោយ ប្រពៃ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ម្នាលសាឡ្ហៈ អរិយសាវ័ក មានចិត្តតម្កល់ ខ្ជាប់ដោយប្រពៃ តែងពិចារណាឃើញនូវរូបនុ៎ះ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ប្រពៃ តាមសេចក្តីពិតយ៉ាងនេះថា រូបឯណានីមួយ ជាអតីត អនាគត និងបច្ចុប្បន្ន ទោះខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោតគ្រាតក្តី ល្អិតក្តី ថោកទាបក្តី ឧត្តមក្តី ឬរូបឯណា ដែលមានក្នុងទីធ្លាយក្តី ក្នុង ទីជិតក្តី ក៏ពិចារណាឃើញនូវរូបទាំងអស់នោះថា នុ៎ះមិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនជាអញ នុ៎ះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញឡើយ ។ វេទនាឯណា នីមួយ... សញ្ញាឯណានីមួយ... សង្ខារទាំងឡាយឯណានីមួយ... វិញ្ញាណឯណានីមួយ ដែលជាអតីត អនាគតនិងបច្ចុប្បន្ន ទោះនៅ ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោតគ្រាតក្តី ល្អិតក្តី ថោកទាបក្តី ឧត្តមក្តី វិញ្ញាណឯណា ដែលមានក្នុងទីធ្លាយក្តី ក្នុងទីជិតក្តី ក៏ពិចារណាឃើញ នូវវិញ្ញាណទាំងអស់នោះ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ប្រពៃតាមពិតយ៉ាងនេះថា នុ៎ះ មិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនជាអញ នុ៎ះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញ ឡើយ ។ ម្នាលសាឡ្ហៈ ប្រៀបដូចទាហាន អ្នកបាញ់ត្រង់គ្មានខណៈ យ៉ាងណា ម្នាលសាឡ្ហៈ អរិយសាវ័កអ្នកឃើញត្រូវ ក៏យ៉ាងនោះដែរ

សម្មាទិដ្ឋិ សាឧ្ឆ អរិយសាវកោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ បេ ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ សេយ្យថាបិ សាឧ្ឆ យោធាជីវោ មហាតោ ការយសា្ច បធានលេតា ឯវមេវ ខោ សាឧ្ឆ អរិយសាវកោ សម្មាវិមុត្តិ ហោតិ សម្មាវិមុត្តិ សាឧ្ឆ អរិយសាវកោ មហន្តំ អវិជ្ជាខន្ធំ បធានលេតីតិ ។

[៤៧] ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ អថ ខោ មលិ្លកា ទេវី យេន ភគវា តេនុបសង្ក្រមិ ឧបសង្ក្រមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នា ខោ មលិ្លកា ទេវី ភគវន្តំ ឯតទវោច ពោ ឧ ខោ ភន្តេ ហេតុ ពោ បច្ចយោ យេន មិនេកច្ចោ មាតុគ្គាមោ ទុព្ពណ្ណោ ច ហោតិ ឧ្ជ្ជូ ចោ សុចាបិ ពោ ឧ ឧ្ជ្ជាយ ឧ ឧ ច ហោតិ អប្ជ ស្ជ ពោ អប្ជ ភ ពោ អ ប ្ជ ស ្ជ ច ។

ម្នាលសាឡ្ហៈ អរិយសាវ័ក អ្នកឃើញត្រូវ តែងដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខ ។ បេ ។ តែងដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា ។ ម្នាលសាឡ្ហៈ ប្រៀបដូចទាហាន បាញ់ទម្លាយកងទ័ពធំៗ បានយ៉ាងណា ម្នាលសាឡ្ហៈ អរិយសាវ័ក អ្នកមានចិត្តផុតស្រឡះ ដោយប្រពៃក៏យ៉ាងនោះដែរ ម្នាលសាឡ្ហៈ អរិយ-សាវ័ក ដែលមានចិត្តផុតស្រឡះ ដោយប្រពៃហើយ តែងទម្លាយនូវគំនរនៃអវិជ្ជាដ៏ធំបាន ។

[៤៧] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះ នាងមល្លិកាទេវី ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះនាងមល្លិកាទេវី អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យដែលនាំឲ្យមាតុគ្រាមពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានពណ៌សម្បុរអាក្រក់ផង មានរូបអាក្រក់ផង អាក្រក់មើលណាស់ផង ជាមនុស្សកំសត់ផង មានទ្រព្យតិចផង មានភោគៈតិចផង មានស័ក្តិតូចផង

តោ បន ភន្តេ ហេតុ តោ បច្ចយោ យេន
មិនេកច្ចេ មាតុក្ខាមោ ទុព្ភណ្ណោ ច ហោតិ ខ្ជុរ្ជុចោ
សុចាបិតោ ឧស្សន្ទាយ អាឡ្ហ ច ហោតិ មហាទ្ធនោ
មហាភោគោ មហេសក្ខោ ច ។ តោ ឧ ខោ ភន្តេ
ហេតុ តោ បច្ចយោ យេន មិនេកច្ចេ មាតុក្ខាមោ
អកិរ្យចោ ច ហោតិ ឧស្សន្ទីយោ ចាសាធិតោ
ឋានាយ វណ្ណាចោក្ខ្យតាយ សមន្ទ្ធកតោ ឧលិ្ហ
ច ហោតិ អប្ផ្ស្ស្ស្ស្ស្ស្ស្ស
ច ។ តោ បន ភន្តេ ហេតុ តោ បច្ចយោ យេន
មិនេកច្ចេ មាតុក្ខាមោ អកិរ្យចោ ច ហោតិ ឧស្សន្ទីយោ
ចាសាធិតោ ឋានាយ វណ្ណាចោក្ខ្យតាយ សមន្ទ្ធកតោ
អាឡ្ហ ច ហោតិ មហាទ្ធនោ មហាភោគោ មហេសក្ខោ
ចាតិ ។ ឥធ មលិ្ជកេ ឯកច្ចេ មាតុក្ខាមោ
ភោគ្ធនោ ហោតិ ឧចាយាសពហុលោ អប្ផ្ស្ស រុត្តោ
សមានោ អកិសជ្ជតិ ភុប្ផតិ ព្យាបជ្ជតិ បតិត្ថ្ងៃយតិ
ភោបញ្ចេ ឧោសញ្ចេ អប្ផ្ចយញ្ចេ ចាតុភ្ជោតិ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យមាតុគ្រាមពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានពណ៌សម្បុរអាក្រក់ផង មានរូបអាក្រក់ផង អាក្រក់មើលណាស់ផង តែជាអ្នកស្តុកស្តម្ភ មានទ្រព្យច្រើន មានភោគៈច្រើន មានស័ក្តិធំ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យមាតុគ្រាមពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានរូបល្អផង គួរជាទីពិតពិលរមិលមើលផង គួរជាទីជ្រះថ្លាផង ជាអ្នកប្រកបដោយពណ៌សម្បុរនិងទ្រង់ទ្រាយដ៏ឧត្តមផង តែជាអ្នកកំសត់ មានទ្រព្យតិច មានភោគៈតិចមានស័ក្តិតូចផង។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យមាតុគ្រាមពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានរូបល្អផង គួរជាទីពិតពិលរមើលមើលផង គួរជាទីជ្រះថ្លាផង ប្រកបដោយពណ៌សម្បុរនិងទ្រង់ទ្រាយដ៏ឧត្តមផង ជាអ្នកស្តុកស្តម្ភផង មានទ្រព្យច្រើនផង មានភោគៈច្រើនផង មានស័ក្តិធំផង ។ ម្នាលនាងមល្លិកា មាតុគ្រាមពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកច្រើនក្រោធ មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទុកជាគេនិយាយបន្តិចបន្តួច ក៏ចង់ចិត្ត ខឹងព្យាបាទ រឹងត្អឹង ធ្វើសេចក្តីក្រោធ ទោសៈ និងសេចក្តីមិនត្រេកអរឲ្យប្រាកដឡើង ។

សោ[១] ន ទាតា ហោតិ សមណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស វា អន្នំ បានំ វត្ថំ យានំ មាលគន្ធវិលេបនំ សេយ្យាវសថប្បទីបេយ្យំ ឥស្សាមនកោ[២] ខោ បន ហោតិ បរលាភសក្ការគរុការមាននវន្ទនបូជនាសុ ឥស្សតិ ឧបទុស្សតិ ឥស្សំ ពន្ធតិ ។ សោ ចេ តតោ ចុតោ[៣] ឥត្ថត្តំ អាគច្ឆតិ សោ យត្ថ យត្ថ បច្ចាជាយតិ ទុព្វណ្ណោ ច ហោតិ ទុរូបោ សុបាបិកោ ទស្សនាយ ទលិទ្ទោ ច ហោតិ អប្បស្សកោ អប្បភោគោ អប្បេសក្ខោ ច ។ ឥធ បន មល្លិកេ ឯកច្ចោ មាតុគ្គាមោ កោធនោ ហោតិ ឧបាយាស-ពហុលោ អប្បម្បិ វុត្តោ សមានោ អភិសជ្ជតិ កុប្បតិ ព្យាបជ្ជតិ បតិត្ថីយតិ កោបញ្ច ទោសញ្ច អប្បច្ចយញ្ច បាតុករោតិ ។ សោ ទាតា ហោតិ សមណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស វា អន្នំ បានំ វត្ថំ យានំ មាលាគន្ធវិលេបនំ សេយ្យាវសថប្បទីបេយ្យំ

១ ឱ. ម. សា ។ ២ ឱ. ឥស្សមានិកា ។ ម. ឥស្សាមនិកា ។ ៣ ឱ. ម. សា ចេ តតោ ចុតា ។

មាតុគ្រាមនោះ មិនដែលឲ្យបាយ ទឹក សំពត់ យាន កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប ទីដេក ផ្ទះសំណាក់ គ្រឿងប្រទីប ដល់សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ឡើយ ជាអ្នកមានចិត្តឫស្យា តែងឫស្យា ប្រទូស្តចង់សេចក្តីឫស្យា ក្នុងលោកសក្ការៈ សេចក្តីគោរព រាប់អាន សំពះនិងការបូជា របស់ជនទាំងឡាយដទៃ ។ ប្រសិនបើ មាតុគ្រាមនោះ ច្យុតអំពីអត្តភាពនោះទៅហើយ មកកាន់អត្តភាពនេះ វិញ មាតុគ្រាមនោះ កើតក្នុងត្រកូលឯណានីមួយ ជាអ្នកមានសម្បុរ អាក្រក់ផង មានរូបអាក្រក់ផង អាក្រក់មើលណាស់ផង ជាអ្នកកំសត់ ផង មានទ្រព្យតិចផង មានភោគៈតិចផង មានស័ក្តិតូចផង ។ ម្នាលនាងមល្លិកា មួយទៀត មាតុគ្រាមពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជា អ្នកច្រើនក្រោធ មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទុកជាគេនិយាយបន្តិច បន្ដួច ក៏ចង់ចិត្តខឹង ញ្ញាបាទ រឹងត្អឹង ធ្វើនូវសេចក្តីក្រោធ ទោសៈ និងសេចក្តីមិនត្រេកអរឲ្យកើតប្រាកដឡើង ។ តែមាតុគ្រាមនោះ ធ្វាប់ឲ្យបាយ ទឹក សំពត់ យាន កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿង លាប ទីដេក ផ្ទះសំណាក់និងគ្រឿងប្រទីប ដល់សមណៈឬព្រាហ្មណ៍

អនិស្សាមនកោ ខោ បន ហោតិ បរលាភសក្ការ-
ករុការមានជវន្ធនបូជនាសុ ន ឥស្សតិ ន ឧប-
ទុស្សតិ ន ឥស្សំ ពន្ធតិ ។ សោ ចេ តតោ
ចុតោ ឥត្ថត្តំ អាគច្ឆតិ សោ យត្ត យត្ត
បច្ចាជាយតិ ទុព្ភណ្ណោ ច ហោតិ ទ្ទុរូបោ សុចាបិកោ
ឧស្សន្នាយ អាឡ្ឍោ ច ហោតិ មហាទ្ធនោ មហាភោគោ
មហេសក្ខោ ច ។ ឥធ បន មលិ្ងកេ ឯកច្ចោ
មាតុក្ខាមោ អាក្ខោនជនោ ហោតិ អនុចាយាសពហុលោ
ពហុម្ជ្ជ រុត្តោ សមានោ ជាកិសជ្ជតិ ន ក្ខុប្ជតិ
ន ព្យាបជ្ជតិ ន បតិត្តីយតិ ន ឧកោបញ្ជ ឧទោសញ្ជ
អប្ជចូយញ្ជ ចាតុកាវេតិ ។ សោ ន ជានា ហោតិ
សមណាស្ស វា ព្រាហ្មណាស្ស វា អន្ធ ចានំ វត្ថ យានំ
មាលាគន្ធវិលេបនំ សេយ្យាវសថប្ជទីបេយ្យ ឥស្ជាម-
ជនកោ ខោ បន ហោតិ បរលាភសក្ការករុការមាន-
ជវន្ធនបូជនាសុ ឥស្ជតិ ឧបទុស្ជតិ ឥស្ជ ពន្ធតិ ។

ទាំងមិនមានចិត្តប្រកបដោយឫស្យា រមែងមិនមានឫស្យា មិនប្រទូស្តមិនចង់សេចក្តីឫស្យា ក្នុងលោកសក្ការ: សេចក្តីគោរព ពាប់អាន សំពះនិងការបូជា របស់បុគ្គលទាំងឡាយដទៃ ។ ប្រសិនបើមាតុគ្រាមនោះ ច្យុតអំពីអត្តភាពនោះទៅហើយ មកកាន់អត្តភាពនេះវិញ មាតុគ្រាមនោះ កើតក្នុងត្រកូលឯណានីមួយ តែងជាអ្នកមានពណ៌សម្បុរអាក្រក់ផង មានរូបអាក្រក់ផង អាក្រក់មើលណាស់ផង ប៉ុន្តែជាអ្នកស្តុកស្តម្ភមានទ្រព្យច្រើន មានភោគ:ច្រើន មានស័ក្តិធំ ។ ម្នាលនាងមល្លិកា មួយទៀត មាតុគ្រាមពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនក្រោធ មិនច្រើនដោយសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ចិត្ត ទុកជាគេនិយាយច្រើន ក៏មិនចង់ចិត្ត មិនខឹង មិនញ្ជាបាទ មិនរឹងត្អឹង មិនធ្វើនូវសេចក្តីក្រោធ ទោស: និងសេចក្តីមិនត្រេកអរឲ្យកើតប្រាកដឡើង ។ តែមាតុគ្រាមនោះ មិនដែលឲ្យបាយ ទឹក សំពត់ យាន កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប ទីដេក ផ្ទះសំណាក់ និងគ្រឿងប្រទីបដល់សមណ:ឬព្រាហ្មណ៍ឡើយ ទាំងជាអ្នកមានចិត្តប្រកបដោយឫស្យា តែងឫស្យា ប្រទូស្តចង់សេចក្តីឫស្យា ក្នុងលាភសក្ការ: សេចក្តីគោរព ពាប់អាន សំពះនិងការបូជា របស់បុគ្គលទាំងឡាយដទៃ ។

សោ ចេ តតោ ចុតោ ឥត្ថត្តំ អាគច្ឆតិ សោ យត្ថ យត្ថ បច្ចាជាយតិ អភិរូបោ ច ហោតិ ទស្សនីយោ បាសាទិកោ បរមាយ វណ្ណបោក្ខរតាយ សមន្នាគតោ ទលិទ្ទោ ច ហោតិ អប្បស្សកោ អប្បភោគោ អប្បេសក្ខោ ច ។ ឥធ បន មល្លិកេ ឯកច្ចោ មាតុគ្គាមោ អក្កោធនោ ហោតិ អនុបាយាសពហុលោ ពហុម្បិ វុត្តោ សមានោ នាភិសជ្ជតិ ន កុប្បតិ ន ព្យាបជ្ជតិ ន បតិត្ថីយតិ ន កោបញ្ច ទោសញ្ច អប្បច្ចយញ្ច បាតុករោតិ ។ សោ ទាតា ហោតិ សមណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស វា អន្នំ បានំ វត្ថំ យានំ មាលាគន្ធវិលេបនំ សេយ្យាវសថប្បទីបេយ្យំ អនិស្សាមនកោ ខោ បន ហោតិ បរលាភសក្ការគរុការមាននវន្ទនបូជនាសុ ន ឥស្សតិ ន ឧបទុស្សតិ ន ឥស្សំ ពន្ធតិ ។ សោ ចេ តតោ ចុតោ ឥត្ថត្តំ អាគច្ឆតិ សោ យត្ថ យត្ថ បច្ចាជាយតិ អភិរូបោ ច ហោតិ ទស្សនីយោ បាសាទិកោ

ប្រសិនបើ មាតុគ្រាមនោះ ច្យុតអំពីអត្តភាពនោះទៅហើយ មកកាន់អត្តភាពនេះវិញ មាតុគ្រាមនោះកើតក្នុងត្រកូលឯណានីមួយ តែងជាអ្នកមានរូបល្អផង គួរជាទីពិតពិលរមិលមើលផង គួរជាទីជ្រះថ្លាផង ប្រកបដោយពណ៌សម្បុរនិងទ្រង់ទ្រាយ ដ៏ឧត្តមផង ប៉ុន្តែជាអ្នកខ្សត់មានទ្រព្យតិច មានភោគៈតិច មានស័ក្តិតូច ។ ម្នាលនាងមល្លិកា មួយទៀត មាតុគ្រាមពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនគ្រោធ មិនច្រើនដោយសេចក្តីចង្អៀតចង្អ‌ល់ចិត្ត ទុកជាគេនិយាយច្រើន ក៏មិនចងចិត្ត មិនខឹង មិនព្យាបាទ មិនរឹងត្អឹង មិនធ្វើនូវសេចក្តីក្រោធ ទោសៈនិងសេចក្តីមិត្រេកអរឲ្យកើតប្រាកដឡើង ។ មាតុគ្រាមនោះ ធ្វាប់ឲ្យបាយ ទឹក សំពត់ យាន កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប ទីដេក ផ្ទះសំណាក់ និងគ្រឿងប្រទីប ដល់សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ ទាំងជាអ្នកមានចិត្តមិនប្រកបដោយឫស្យា តែងមិនឫស្យា មិនប្រទូស្ត មិនចងសេចក្តីឫស្យា ក្នុងលាភសក្តារៈ សេចក្តីគោរព រាប់អាន សំពះនិងការបូជា របស់បុគ្គលទាំងឡាយដទៃ ។ ប្រសិនបើមាតុគ្រាមនោះ ច្យុតអំពីអត្តភាពនោះទៅហើយ មកកាន់អត្តភាពនេះវិញ មាតុគ្រាមនោះ កើតក្នុងត្រកូលឯណានីមួយ តែងជាអ្នកមានរូបល្អផង គួរជាទីពិតពិលរមិលមើលផង គួរជាទីជ្រះថ្លាផង

បរមាយ វណ្ណបោក្ខរតាយ សមន្នាគតោ អឌ្ឍោ ច ហោតិ មហទ្ធនោ មហាភោគោ មហេសក្ខោ ច ។ អយំ ខោ មល្លិកេ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ មាតុគ្គាមោ ទុព្វណ្ណោ ច ហោតិ ទុរូបោ សុបាបិកោ ទស្សនាយ ទលិទ្ទោ ច ហោតិ អប្បស្សកោ អប្បភោគោ អប្បេសក្ខោ ច ។ អយំ បន មល្លិកេ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ មាតុគ្គាមោ ទុព្វណ្ណោ ច ហោតិ ទុរូបោ សុបាបិកោ ទស្សនាយ អឌ្ឍោ ច ហោតិ មហទ្ធនោ មហាភោគោ មហេសក្ខោ ច ។ អយំ ខោ មល្លិកេ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ មាតុគ្គាមោ អភិរូបោ ច ហោតិ ទស្សនីយោ បាសាទិកោ បរមាយ វណ្ណបោក្ខរតាយ សមន្នាគតោ ទលិទ្ទោ ច ហោតិ អប្បស្សកោ អប្បភោគោ អប្បេសក្ខោ ច ។ អយំ បន មល្លិកេ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ មាតុគ្គាមោ អភិរូបោ ច ហោតិ ទស្សនីយោ បាសាទិកោ

ប្រកបដោយពណ៌ សម្បុរនិងទ្រង់ទ្រាយដ៏ឧត្តមផង ទាំងជាអ្នកស្ពុកស្ពម្ភផង មានទ្រព្យច្រើនផង មានភោគៈច្រើនផង មានស័ក្តិធំផង ។ ម្នាលនាងមល្លិកា នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យមាតុគ្រាមពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានសម្បុរអាក្រក់ផង អាក្រក់មើលណាស់ផង ជាអ្នកខ្សត់ផង មានទ្រព្យតិចផង មានភោគៈតិចផង មានស័ក្តិតូចផង ។ ម្នាលនាងមល្លិកា នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យមាតុគ្រាមពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានពណ៌សម្បុរអាក្រក់ផង មានរូបអាក្រក់ផង អាក្រក់មើលណាស់ផង ប៉ុន្តែជាអ្នកស្ពុកស្ពម្ភ មានទ្រព្យច្រើន មានភោគៈច្រើន មានស័ក្តិធំផង ។ ម្នាលនាងមល្លិកា នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យមាតុគ្រាមពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានរូបល្អផង គួរជាទីពិតពិលរមិលមើលផង គួរជាទីជ្រះថ្លាផង ប្រកបដោយពណ៌សម្បុរនិងទ្រង់ទ្រាយដ៏ឧត្តមផង ប៉ុន្តែជាអ្នកខ្សត់ មានទ្រព្យតិច មានភោគៈតិច មានស័ក្តិតូចផង ។ ម្នាលនាងមល្លិកា នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យមាតុគ្រាមពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានរូបល្អផង គួរជាទីពិតពិលរមិលមើលផង គួរជាទីជ្រះថ្លាផង

បរមាយ វណ្ណបោក្ខរតាយ សមន្នាគតោ អឌ្ឍោ ច ហោតិ មហទ្ធនោ មហាភោគោ មហេសក្ខោ ចាតិ ។ ឯវំ វុត្តេ មល្លិកា ទេវី ភគវន្តំ ឯតទវោច សា នូនាហំ[១] ភន្តេ អញ្ញាយ ជាតិយា កោធនា អហោសឹ ឧបាយាសពហុលា អប្បម្បិ វុត្តា សមានា អភិសជ្ជឹ កុប្បឹ ព្យាបជ្ជឹ បតិត្ថីយឹ កោបញ្ច ទោសញ្ច អប្បច្ចយញ្ច បាត្វាកាសឹ សាហំ ភន្តេ ឯតរហិ ទុព្វណ្ណា ទុរូបា សុបាបិកា ទស្សនាយ ។ សា នូនាហំ[១] ភន្តេ អញ្ញាយ ជាតិយា អទាសឹ សមណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស វា អន្នំ បានំ វត្ថំ យានំ មាលាគន្ធវិលេបនំ សេយ្យាវសថបទីបេយ្យំ សាហំ ភន្តេ ឯតរហិ អឌ្ឍា មហទ្ធនា មហាភោគា ។ សា នូនាហំ ភន្តេ អញ្ញាយ ជាតិយា អនិស្សាមនកា អហោសឹ បរលាភសក្ការគរុការមាននវន្ទនបូជនាសុ ន ឥស្សឹ ន ឧបទុស្សឹ ន ឥស្សំ ពន្ធឹ

---

១ ឱ. ម. យន្នូនាហំ ។

ប្រកបដោយពណ៌សម្ផុរនិងទ្រង់ទ្រាយដ៏ឧត្តមផង ជាអ្នកស្តុកស្តម្ភផង មានទ្រព្យច្រើនផង មានភោគៈច្រើនផង មានស័ក្តិធំផង ។ កាលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ មល្ងិកាទេវី ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គជាអ្នកក្រោធ ច្រើនដោយសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ចិត្ត ទុកជាគេនិយាយបន្តិច-បន្ទ្ធិច ក៏ចង់ចិត្តខឹង ញ្ជាបាទ រឹងត្អឹង ធ្វើសេចក្តីក្រោធ ទោសៈ និងសេចក្តីមិនត្រេកអរ ឲ្យកើតប្រាកដឡើង ក្នុងជាតិមុនដោយពិត បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បានជាឥឡូវនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គមានពណ៌សម្ផុរអាក្រក់ រូបអាក្រក់ អាក្រក់មើលណាស់ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ បានឲ្យបាយ ទឹក សំពត់ យាន កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប ទីដេក ផ្ទះសំណាក់ និងគ្រឿងប្រទីប ដល់សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ ក្នុងជាតិមុនដោយពិត ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បានជាឥឡូវនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គជាអ្នកស្តុកស្តម្ភ មានទ្រព្យច្រើន មានភោគៈច្រើន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ ជាអ្នកមិនមានចិត្តឫស្យា មិនច្រណែន មិនប្រទូស្ត មិនចង់សេចក្តីច្រណែន ក្នុងលាភសក្តារៈ សេចក្តីគោរពរាប់អាន សំពះនិងការបូជា របស់បុគ្គលទាំងឡាយដទៃ អំពីជាតិមុន

សាហំ ភន្តេ ឯតរហិ មហេសក្ខា ។ សន្តិ ខោ បន ភន្តេ ឥមស្មឹ រាជកុលេ ខត្តិយកញ្ញាបិ ព្រាហ្មណ-កញ្ញាបិ គហបតិកញ្ញាបិ តាសាហំ ឥស្សរាធិបច្ចំ ការេមិ ឯសាហំ ភន្តេ អជ្ជតគ្គេ អក្កោធនា ភវិស្សាមិ អនុបាយាសពហុលា ពហុម្បិ វុត្តា សមានា នាភិសជ្ជិស្សាមិ ន កុប្បិស្សាមិ ន ព្យាបជ្ជិស្សាមិ ន បតិត្ថីយិស្សាមិ ន កោបញ្ច ទោសញ្ច អប្ប-ច្ចយញ្ច បាតុករិស្សាមិ ទស្សាមិ សមណស្ស ព្រាហ្មណស្ស អន្នំ បានំ វត្ថំ យានំ មាលាគន្ធ-វិលេបនំ សេយ្យាវសថប្បទីបេយ្យំ អនិស្សាមនកា ភវិស្សាមិ បរលាភសក្ការគរុការមាននវន្ទនបូជនាសុ ន ឥស្សិស្សាមិ ន ឧបទុស្សិស្សាមិ ន ឥស្សំ ពន្ធិស្សាមិ ។ អភិក្កន្តំ ភន្តេ ។ បេ ។ ឧបាសិកំ មំ ភន្តេ ភគវា ធារេតុ អជ្ជតគ្គេ បាណុបេតំ សរណំ គតន្តិ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បានជាឥឡូវនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គមានស័ក្តិធំដោយពិត ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខត្តិយកញ្ញាខ្លះ ព្រាហ្មណកញ្ញាខ្លះ គហបតិកញ្ញាខ្លះ ដែលមានក្នុងរាជត្រកូលនេះ កញ្ញាទាំងនោះ ខ្ញុំព្រះអង្គតែងធ្វើជាធំ ជាអធិបតីលើកញ្ញាទាំងនោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន តាំងអំពីថ្ងៃនេះជាដើមទៅ ខ្ញុំព្រះអង្គជាអ្នកមិនក្រោធ មិនច្រើនដោយសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ចិត្ត ទុកជាគេនិយាយច្រើន ក៏មិនចង់ចិត្ត មិនខឹង មិនញ៉ាបាទ មិនរឹងត្អឹង មិនធ្វើនូវសេចក្តីក្រោធ ទោស: និងសេចក្តីមិនត្រេកអរ ឲ្យកើតប្រាកដឡើង ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងឲ្យបាយ ទឹក សំពត់ យាន កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប ទីដេក ផ្ទះដំណាក់ និងគ្រឿងប្រទីប ដល់សមណ:ឬព្រាហ្មណ៍ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងមិនមានចិត្តឫស្យា មិនច្រណែន មិនប្រទូស្ត មិនចង់នូវសេចក្តីច្រណែន ក្នុងលាភសក្តារ: សេចក្តីគោរព រាប់អាន សំពះនិងការបូជា របស់បុគ្គលទាំងឡាយដទៃ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភ្ជឿច្បាស់ណាស់ ។ បេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គថាជាឧបាសិកា អ្នកដល់នូវសរណ: ស្មើដោយជីវិតតាំងអំពីថ្ងៃនេះតទៅ ។

[៤៨] ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ អត្តន្តចោ ហោតិ អត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ បរន្តចោ ហោតិ បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ អត្តន្តចោ ច ហោតិ អត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ បរន្តចោ ច បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ នេវ អត្តន្តចោ ហោតិ ន អត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ ន បរន្តចោ ន បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ ។ សោ ច អនត្តន្តចោ អបរន្តចោ ឌិដ្ឋេ ធម្មេ និច្ឆាតោ និព្ពុតោ សីតីភូតោ សុខប្បដិសំវេទី ព្រហ្មភូតេន អត្តនា វិហរតិ ។

[៤៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលទាំងឡាយ ៤ ពួកនេះ មានប្រាកដក្នុងលោក ។ បុគ្គល ៤ ពួក តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-ឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកដុតកម្តៅខ្លួន ប្រកបការព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកម្តៅខ្លួន ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកដុតកម្តៅបុគ្គលដទៃ ប្រកបការព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកម្តៅបុគ្គលដទៃ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកដុតកម្តៅខ្លួន ប្រកបការព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកម្តៅខ្លួនផង ជាអ្នកដុតកម្តៅបុគ្គលដទៃ ប្រកបការព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកម្តៅបុគ្គលដទៃផង ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនជាអ្នកដុតកម្តៅខ្លួន មិនប្រកបការព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកម្តៅខ្លួន មិនជាអ្នកដុតកម្តៅបុគ្គលដទៃ មិនប្រកបការព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកម្តៅបុគ្គលដទៃ ១ ។ ឯបុគ្គលដែលមិនជាអ្នកដុតកម្តៅខ្លួន និងមិនដុតកម្តៅបុគ្គលដទៃនោះឯង ជាអ្នកឥតមានតណ្ហាគ្រឿងស្រេកឃ្ងាន រលត់កិលេស មានសន្ដានដ៏ត្រជាក់ ទទួលសុខជាប្រក្រតីសម្រេចសម្រាន្ដនៅ ដោយចិត្ដដ៏ប្រសើរ ក្នុងកាលជាបច្ចុប្បន្ន ។

កថញ្ច ភិក្ខវេ បុគ្គលោ អត្តន្តបោ ហោតិ អត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ អចេលកោ ហោតិ មុត្តាចារោ ហត្ថាវលេខនោ នឯហិភទន្តិកោ នតិដ្ឋភទន្តិកោ នាភិហដំ ន ឧទ្ទិស្សកតំ ន និមន្តនំ សាទិយតិ សោ ន កុម្ភិមុខា បដិគ្គណ្ហាតិ ន កឡោបិមុខា បដិគ្គណ្ហាតិ ន ឯឡកមន្តរំ ន ទណ្ឌមន្តរំ ន មុសលមន្តរំ ន ទ្វិន្នំ ភុញ្ជមានានំ ន គព្ភិនិយា ន បាយមានាយ ន បុរិសន្តរគតាយ ន សំកិ-ត្តីសុ ន យត្ថ សា ឧបដ្ឋិតោ ហោតិ ន យត្ថ មក្ខិកា សណ្ឌសណ្ឌចារិនី ន មច្ឆំ ន មំសំ ន សុរំ ន មេរយំ ន ថុសោទកំ បិវតិ សោ ឯកាគារិកោ វា ហោតិ ឯកាលោ-បិកោ ទ្វាគារិកោ វា ហោតិ ទ្វាលោបិកោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលជាអ្នកដុតកម្ដៅខ្លួន ប្រកបការព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកម្ដៅខ្លួន តើដូចម្ដេច ? ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកអាក្រាត លះបង់មារយាទល្អ ស៊ីលិទ្ធដៃ ឬជម្រះឧច្ចារៈ ដោយម្រាមដៃ បើគេអញ្ជើញឲ្យចូលមក ក៏មិនមក គេឃាត់ថា ឈប់ក៏មិនឈប់ មិនត្រេកអរនឹងភត្ត ដែលគេនាំមកមុន មិនត្រេកអរនឹងភត្ត ដែលគេនាំមកចំពោះខ្លួន មិនត្រេកអរនឹងកិច្ចដែលគេនិមន្តបុគ្គលនោះ មិនទទួលភត្តអំពីមាត់ផ្នាំង មិនទទួលភត្តអំពីមាត់ក ញ្ជើឬកឡ្ចាប៉ី មិនទទួលភត្តដែលគេនាំមកកន្ទងធរណីទ្វារ មិនទទួលភត្តដែលគេនាំមកកន្ទងកំណាត់ឈើ មិនទទួលភត្តដែលគេនាំមកកន្ទងអង្រ្ដែ មិនទទួលភត្តរបស់មនុស្សពីរនាក់ ដែលកំពុងបរិភោគ មិនទទួលភត្តរបស់ស្ត្រីមានគភ៌ មិនទទួលភត្តរបស់ស្ត្រីដែលកំពុងបំបៅកូន មិនទទួលភត្តរបស់ស្ត្រីដែលកំពុងនៅរួមនឹងបុរស មិនទទួលភត្តក្នុងទីដែលមានពួកគ្នាឯងណែនាំ មិនទទួលភត្តក្នុងទីដែលមានឆ្កែនៅចាំ មិនទទួលភត្តក្នុងទីដែលមានរុយរោម មិនស៊ីត្រី មិនស៊ីសាច់ មិនផឹកសុរា មិនផឹកមេរ៉ៃ មិនផឹកទឹកដែលត្រាំ បុគ្គលនោះ ទទួលភត្តចំពោះតែក្នុងផ្ទះ ១ ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដោយដុំបាយ ១ ពំនូតខ្លះ ទទួលភត្តចំពោះតែក្នុងផ្ទះពីរ ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដោយដុំបាយពីរពំនូតខ្លះ

សត្ថាការិកោ វ ហោតិ សត្ថាលោបិកោ ឯកិ-
ស្ឆាបិ ឧត្តិយា យាបេតិ ទ្វីហិបិ ឧត្តីហិ យាបេតិ
សត្តហិបិ ឧត្តីហិ យាបេតិ ឯកាហិកម្ប៎ អាហារំ
អាហរេតិ ទ្វីហិកម្ប៎ អាហារំ អាហរេតិ សត្ត-
ហិកម្ប៎ អាហារំ អាហរេតិ ឥតិ ឯវ្ហ៎ បំ អឌ្ឍមាសិ-
កម្ប៎ បរិយាយភត្តភោជនានុយោគមនុយុត្តោ វិហរតិ
សោ សាកភក្ខោបិ ហោតិ សាមាកភក្ខោបិ ហោតិ
និវ៉ារភក្ខោបិ ហោតិ ទទ្ទុលភក្ខោបិ ហោតិ និយ-
សភក្ខោបិ ហោតិ ហាដភក្ខោបិ ហោតិ កណភក្ខោបិ
ហោតិ អាចាមភក្ខោបិ ហោតិ បិញ្ញាកភក្ខោបិ
ហោតិ តិណភក្ខោបិ ហោតិ គោមយភក្ខោបិ ហោតិ
វនមូលផលាហារោ យាបេតិ បវត្តផលភោជី សោ
សាណានិបិ ធារេតិ មសាណានិបិ ធារេតិ ឆវទុស្ឆានិបិ
ធារេតិ បំសុកូលានិបិ ធារេតិ តិរីដកានិបិ ធារេតិ
អជិនំបិ ធារេតិ អជិនក្ខិ៎បំបិ ធារេតិ កុសចីរំបិ ធារេតិ

ទទួលកត្តចំពោះតែក្នុងផ្ទះ ៧ ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដោយដុំបាយ ៧ ពំនូតខ្លះ ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដោយកត្តក្នុងភាជន៍ ១ ខ្លះ ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដោយកត្តក្នុងភាជន៍ ២ ខ្លះ ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដោយកត្តក្នុងភាជន៍ ៧ ខ្លះ ស៊ីអាហាររំលង ១ ថ្ងៃខ្លះ ស៊ីអាហាររំលង ២ ថ្ងៃខ្លះ ស៊ីអាហាររំលង ៧ ថ្ងៃខ្លះ បុគ្គលនោះប្រកបដោយសេចក្តីព្យាយាម ក្នុងការផ្ទាស់ប្តូរនូវការបរិភោគកត្តរំលងកន្ទះខ្ចីខ្លះ មានសភាពដូច្នេះឯង បុគ្គលនោះ មានបន្ទៃស្រស់ជាអាហារខ្លះ មានអង្ករស្រវៃជាអាហារខ្លះ មានស្ពយជាអាហារខ្លះ មានកំទេចស្បែកជាអាហារខ្លះ មានជ័រជាអាហារខ្លះ មានស្ងួតសារាយជាអាហារខ្លះ មានកន្ទក់ជាអាហារខ្លះ មានបាយក្តាំងជាអាហារខ្លះ មានម្សៅជាអាហារខ្លះ មានស្មៅជាអាហារខ្លះ មានអាចម៍គោជាអាហារខ្លះ មានមើមឈើនិងផ្លែឈើ ក្នុងព្រៃជាអាហារខ្លះ បរិភោគតែផ្លែឈើ ដែលជ្រុះស្រាប់ខ្លះ បុគ្គលនោះ ស្ងៀកដណ្តប់សំពត់សម្បកឆ្មៃខ្លះ ស្ងៀកដណ្តប់សំពត់ដែលគេត្បាញលាយគ្នាខ្លះ ស្ងៀកដណ្តប់សំពត់ដែលគេបកចេញអំពីសាកសពខ្លះ ស្ងៀកដណ្តប់សំពត់បង្សុកូលខ្លះ ស្ងៀកដណ្តប់សំពត់សម្បកឈើខ្លះ ស្ងៀកដណ្តប់ស្បែកខ្លាខ្លះ ស្ងៀកដណ្តប់ស្បែកខ្លាទាំងក្រចកខ្លះ ស្ងៀកដណ្តប់សំពត់ស្ទ្រាវក្ងាំងខ្លះ

ឱ្យកចីវរំបិ ជានតិ ផលកចីវរំបិ ជានតិ កេស-
កម្ពលំបិ ជានតិ ឱ្យលកម្ពលំបិ ជានតិ ឧណ្ណ-
កបក្ខំបិ ជានតិ កេសមស្សុលោចកោបិ ហោតិ
កេសមស្សុលោចជានុយោគមនុយុត្តោ ឧព្ភដ្ឋកោបិ
ហោតិ អាសនប្បដិក្ខិត្តោ ឧក្កុដិកោបិ ហោតិ
ឧក្កុដិកប្បធានមនុយុត្តោ កណ្ដកាបស្សយិកោបិ
ហោតិ កណ្ដកាបស្សយេ សេយ្យំ កប្បេតិ សាយត-
តិយកម្បិ ឧទកោរោហណានុយោគមនុយុត្តោ វិហរតិ
ឥតិ ឯវ្ហេ អនេកវិហិតំ កាយស្ស អាតាបនបរិ-
តាបជានុយោគមនុយុត្តោ វិហរតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ
បុក្ខលោ អត្តន្ដចោ ហោតិ អត្ដបរិតាបជានុ-
យោគមនុយុត្តោ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ បុក្ខលោ
បរន្ដចោ ហោតិ បរបរិតាបជានុយោគមនុយុត្តោ ។

ស្បៃកដណ្តប់សំពត់ ដែលគេត្បាញដោយសម្បកក្រចៅខ្ទះ ស្បៃកដណ្តប់សំពត់ ចម្រៀកក្តារខ្ទះ ស្បៃកដណ្តប់សំពត់កម្ពល ដែលគេត្បាញដោយសក់មនុស្សខ្ទះ ស្បៃកដណ្តប់សំពត់កម្ពល ដែលគេត្បាញដោយរោមកន្ទុយសត្វខ្ទះ ស្បៃកដណ្តប់សំពត់ ដែលគេត្បាញដោយស្វាបមៀមខ្ទះ ទុកសក់និងពុកមាត់ ប្រកបរឿយៗ នូវសេចក្តីព្យាយាមដោយការទុកសក់និងពុកមាត់ខ្ទះ ឈរជ្រង់សម្រឹងហាមឃាត់នូវអាសនៈខ្ទះ អង្គុយច្រហោងប្រកបរឿយៗ នូវសេចក្តីព្យាយាមអង្គុយច្រហោងខ្ទះ ប្រកបដោយបង្ហែកបន្ទា[1] សម្រេចការដេកលើបង្ហែកដ៏ហើយដោយបន្ទាខ្ទះ ប្រកបរឿយៗ នូវសេចក្តីព្យាយាម ដោយការចុះត្រាំទឹក ១ ថ្ងៃ ៣ ដង គឺព្រឹក ថ្ងៃត្រង់ ល្ងាចខ្ទះ (បុគ្គលនោះ) ប្រកបរឿយៗ នូវសេចក្តីព្យាយាមដុតកម្តៅកាយ មានប្រការៈច្រើនយ៉ាងមានសភាពយ៉ាងនេះ ដោយប្រការៈដូច្នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលជាអ្នកដុតកម្តៅខ្លួន ប្រកបការព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកម្តៅខ្លួនយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលដុតកម្តៅបុគ្គលដទៃប្រកបការព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកម្តៅបុគ្គលដទៃ តើដូចម្តេច ។

---

១ យកបន្លាដែក ឬបន្លាជាប្រក្រតីទៅបោះនឹងផែនដី ហើយក្រាលកម្រាលស្បែកលើបន្លានោះហើយ សម្រេចនូវឥរិយាបថ មានឈរដើរជាដើម ។ អដ្ឋកថា ។

ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ ឱរព្ភិកោ ហោតិ សូករិកោ សាកុណិកោ មាតរិកោ លុទ្ទោ មច្ឆឃាតកោ ចោរោ ចោរឃាតកោ ពន្ធនាគារិកោ យេ វា បនញ្ញេបិ កេចិ ការ្យកម្មន្តា ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ បរន្តចោ ហោតិ បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ បុគ្គលោ អត្តន្តចោ ច ហោតិ អត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ បរន្តចោ ច បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ រាជា វា ហោតិ ខត្តិយោ មុទ្ធាភិសិត្តោ ព្រាហ្មណো វា មហាសាលោ សោ បុរត្ថិមេន នគរស្ស នវំ សន្ថាគារំ ការាបេត្វា កេសមស្សុំ ឱហារេត្វា ខរាជិនំ និវាសេត្វា សប្បិតេលេន កាយំ អព្ភញ្ជិត្វា មិគវិសាណេន បិដ្ឋឿ កណ្ឌូវមានោ សន្ថាគារំ បវិសតិ សទ្ធឿ មហេសិយា ព្រាហ្មណេន ច បុរោហិតេន

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្ងាប់ចៀម សម្ងាប់ជ្រូក សម្ងាប់បក្សី សម្ងាប់ម្រឹគ ជាព្រាន ជាអ្នកសម្ងាប់ត្រី ជាចោរ ជាអ្នកសម្ងាប់ចោរ ជានាយគុក ឬពួកជនឯទៀតណាមួយ ដែលមានអំពើអាក្រក់ (បែបនេះដែរ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាអ្នកដុតកម្តៅបុគ្គលដទៃ ប្រកបព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកម្តៅបុគ្គលដទៃ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលជាអ្នកដុតកម្តៅខ្លួន ប្រកបព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកម្តៅខ្លួនផង ជាអ្នកដុតកម្តៅបុគ្គលដទៃ ប្រកបការព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកម្តៅបុគ្គលដទៃផង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាព្រះរាជា ជាក្សត្រិយ៍បានមុទ្ធាភិសេកហើយក្តី ជាព្រាហ្មណមហាសាលក្តី បុគ្គលនោះ បានឲ្យគេសាងរោងយញ្ញថ្មី ខាងកើតនគរ រួចឲ្យគេកោរសក់ពុកមាត់ពុកចង្កាឲ្យ ហើស្ងៀកស្បែកខ្លាទាំងក្រចក លាបកាយដោយខ្លាញ់ថ្នាងប្រេង ហើយយកស្នែងម្រឹគ អេះខ្នងដើរចូលទៅកាន់រោងយញ្ញ ជាមួយនឹងអគ្គមហេសី និងព្រាហ្មណ៍ បុរោហិត

សោ តត្ត អនន្តរហិតាយ ភូមិយា ហរិតុបលិត្តាយ
សេយ្យំ កប្បេតិ ឯកិស្ហ តារិយា សរូបវច្ឆាយ យំ
ឯកស្មឹ ថនេ ទ្វីរំ ហោតិ តេន រាជា យាបេតិ យំ
ទុតិយស្មឹ ថនេ ទ្វីរំ ហោតិ តេន មហេសី យាបេតិ
យំ តតិយស្មឹ ថនេ ទ្វីរំ ហោតិ តេន ព្រាហ្មណោ
បុរោហិតោ យាបេតិ យំ ចតុត្ថស្មឹ ថនេ ទ្វីរំ ហោតិ
តេន អក្ខឹ ជុហតិ អវសេសេន រត្ថកោ យាបេតិ សោ
ឯវមាហ ឯត្តកា ឧសភា ហញ្ញន្តុ យញ្ញត្ថាយ ឯត្តកា
រត្ថតរា ហញ្ញន្តុ យញ្ញត្ថាយ ឯត្តកា រត្ថតរិយោ ហញ្ញន្តុ
យញ្ញត្ថាយ ឯត្តកា អជា ហញ្ញន្តុ យញ្ញត្ថាយ
ឯត្តកា ឧរព្ភា ហញ្ញន្តុ យញ្ញត្ថាយ ឯត្តកា រុក្ខា ឆិជ្ជន្តុ
យូបត្ថាយ ឯត្តកា ឌ្ហា លុយ្ហន្តុ ពរិហិសត្ថាយាតិ ។
យេបិ ស្ស តេ ហោន្តិ ឌាសាតិ វ បេស្ហាតិ
វ កម្មករាតិ វ តេបិ ឌណ្ហតជ្ជិតា ភយតជ្ជិតា
អស្ស្ហុមុខា រុឌមានា បរិកម្មានិ ករោន្តិ ។

បុគ្គលនោះ សម្រេចការដេកលើផែនដី ប្រាសចាកកម្រាលដែលគេលាបលនដោយពណ៌ខៀវ ក្នុងរោងយញ្ញនោះ ព្រះរាជាបានញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដោយទឹកដោះក្នុងដោះទីមួយ របស់មេគោមួយ ដែលមានកូនមានរូបប្រហែលនឹងមេវា អគ្គមហេសីញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដោយទឹកដោះក្នុងដោះទីពីរ ព្រាហ្មណ៍ បុរោហិតញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដោយទឹកដោះក្នុងដោះទីបី បានបូជាភ្ជើងដោយទឹកដោះក្នុងដោះទីបួន កូនគោបានញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដោយទឹកដោះដ៏សេសសល់ ព្រះរាជានោះបានត្រាស់យ៉ាងនេះថា ពួកជនចូរសម្ងាប់គោឈ្មោលប៉ុណ្ណោះ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់យញ្ញ ចូរសម្ងាប់គោស្ទាវប៉ុណ្ណោះ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់យញ្ញ ចូរសម្ងាប់មេគោជំទង់ប៉ុណ្ណោះ ដើម្បីប្រ-យោជន៍ដល់យញ្ញ ចូរសម្ងាប់ពពែប៉ុណ្ណោះ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់យញ្ញ ចូរសម្ងាប់ចៀមប៉ុណ្ណោះ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់យញ្ញ ចូរកាប់ឈើប៉ុណ្ណោះ ដើម្បីប្រយោជន៍ជាសសរយញ្ញ ចូរដកស្មៅដំណេកទន្ទ្រាយប៉ុណ្ណោះ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់យញ្ញ ។ ជនពួកណាទោះបីជាខ្ញុំក្តី ជាអ្នកបម្រើក្តី ជាអ្នកធ្វើការងារក្តី ជនពួកនោះ លុះត្រូវគេគម្រាមដោយអាជ្ញា ត្រូវភ័យគ្របសង្កត់ហើយ ក៏មានមុខជោកដោយទឹកភ្នែកទួញយំ ធ្វើបរិកម្មផ្សេង ។ ។

ឯវํ ខោ ភិក្ខវេ បុត្តលោ អត្តន្តចោ ច ហោតិ អត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ បរន្តចោ ច បរបរិ-តាបនានុយោគមនុយុត្តោ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ បុត្តលោ នេវ អត្តន្តចោ ហោតិ ន អត្តបរិតាបនានុ-យោគមនុយុត្តោ ន បរន្តចោ ន បរបរិតាបនានុយោ-គមនុយុត្តោ ។ សោ ច អនត្តន្តចោ អបរន្តចោ ឌិដ្ឋេវ ធម្មេ និច្ចាតោ និព្ពុតោ សីតីភូតោ សុខប្ប-ដិសំវេទី ព្រហ្មភូតេន អត្តនា វិហរតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ តថាគតោ លោកេ ឧប្បជ្ជតি អរហํ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថি សត្ថា ទេវមនុស្សានํ ពុទ្ធោ ភគវា សោ ឥមํ លោកํ សទេវកํ សមារកํ សព្រហ្មកํ សស្សមណព្រាហ្មណឺ បជํ សទេវ-មនុស្សํ សយํ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទេតি ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាអ្នកដុតកម្តៅខ្លួន ប្រកបព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកម្តៅខ្លួនផង ជាអ្នកដុតកម្តៅបុគ្គលដទៃ ប្រកបការព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកម្តៅបុគ្គលដទៃផង យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនជាអ្នកដុតកម្តៅខ្លួន មិនប្រកបការព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកម្តៅខ្លួន មិនជាអ្នកដុតកម្តៅបុគ្គលដទៃ មិនប្រកបព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកម្តៅបុគ្គលដទៃ តើដូចម្តេច ។ ឯបុគ្គលមិនជាអ្នកដុតកម្តៅខ្លួន មិនជាអ្នកដុតកម្តៅបុគ្គលដទៃនោះឯង ជាអ្នកឥតមានតណ្ហាគ្រឿងស្រេកឃ្លាន រលត់កិលេស មានសន្ទានដ៏ត្រជាក់ ទទួលសុខជាប្រក្រតី សម្រេចសម្រាន្តនៅ ដោយចិត្តដ៏ប្រសើរក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះព្រះតថាគតជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គបរិបូណ៌ ដោយវិជ្ជានិងចរណៈ ជាព្រះសុគត ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវត្រៃលោក ព្រះអង្គប្រសើរបំផុត ជាសារថីទូន្មាននូវបុរសដែលគួរទូន្មាន ជាសាស្តានៃទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ទ្រង់បានត្រាស់ដឹងនូវចតុរ៉ារិយសច្ច លែងវិលមកកាន់ភពថ្មីទៀត កើតឡើងក្នុងលោកនេះ ព្រះអង្គបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង នូវលោកនេះ ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក នូវពពួកសត្ត្ব ព្រមទាំងសមណៈនិងព្រាហ្មណ៍ទាំងមនុស្ស ជាសម្មតិទេព និងមនុស្សដ៏សេស ហើយអាចនឹងប្រកាសបាន ។

សោ ធម្មំ ទេសេតិ អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោសានកល្យាណំ សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ បកាសេតិ ។ តំ ធម្មំ សុណាតិ គហបតិ វា គហបតិបុត្តោ វា អញ្ញតរស្មឹ វា កុលេ បច្ចាជាតោ សោ តំ ធម្មំ សុត្វា តថាគតេ សទ្ធំ បដិលភតិ សោ តេន សទ្ធាបដិលាភេន សមន្នាគតោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ សម្ពាធោ ឃរាវាសោ រជាបថោ អព្ភោកាសោ បព្វជ្ជា នយិទំ សុករំ អគារំ អជ្ឈាវសតា ឯកន្តបរិបុណ្ណំ ឯកន្តបរិសុទ្ធំ សង្ខលិខិតំ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុំ យន្នូនាហំ កេសមស្សុំ ឱហារេត្វា កាសាយានិ វត្ថានិ អច្ឆាទេត្វា អគារស្មា អនគារិយំ បព្វជេយ្យន្តិ ។ សោ អបរេន សមយេន អប្បំ វា ភោគក្ខន្ធំ បហាយ មហន្តំ វា ភោគក្ខន្ធំ បហាយ អប្បំ វា ញាតិបរិវដ្ដំ បហាយ មហន្តំ វា ញាតិបរិវដ្ដំ បហាយ កេសមស្សុំ ឱហារេត្វា កាសាយានិ វត្ថានិ អច្ឆាទេត្វា អគារស្មា អនគារិយំ បព្វជតិ ។

ព្រះអង្គទ្រង់សម្តែងធម៌ពីពោះបទដើម ពីពោះបទកណ្តាល ពីពោះបទចុង ទ្រង់ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្ថ និងព្យញ្ជនៈ ដ៏ពេញបរិបូណ៌ បរិសុទ្ធទាំងអស់ ។ គហបតីក្តី បុត្តនៃគហបតីក្តី ជនដែលកើតក្នុងត្រកូលណាមួយក្តី រមែងស្តាប់នូវធម៌នោះ លុះបានស្តាប់នូវធម៌នោះហើយ រមែងបាននូវសទ្ធា ក្នុងព្រះតថាគត បុគ្គលនោះ លុះប្រកបដោយការបាននូវសទ្ធានោះហើយ រមែងពិចារណាឃើញដូច្នេះថា ឃរាវាសប្រកបដោយសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ ជាផ្លូវហូរមកនៃធូលីគឺកិលេស ឯបព្វជ្ជាទើបមានឱកាស កាលបើអាត្មាអញ នៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ មិនងាយនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ បរិសុទ្ធទាំងអស់ដូចជាស័ង្ខដែលបុគ្គលដុសខាត់បានឡើយ បើដូច្នោះគួរតែអាត្មាអញ កោរសក់និងពុកមាត់ពុកចង្កា ហើយស្លៀកដណ្តប់សំពត់ជ្រលក់ទឹកអម្ចត់ ចេញចាកផ្ទះ បួសប្រតិបត្តិក្នុងផ្នួស ដែលគ្មានប្រយោជន៍ដោយកិច្ចការក្នុងផ្ទះ ។ លុះកាលជាខាងក្រោយមក បុគ្គលនោះក៏បានលះបង់គំនរទ្រព្យតិចខ្លះ លះបង់គំនរទ្រព្យច្រើនខ្លះ លះបង់វង្សញាតិច្រើនខ្លះ លះបង់វង្សញាតិតិចខ្លះ ហើយកោរសក់និងពុកមាត់ពុកចង្កា រួចស្លៀកដណ្តប់សំពត់កាសាយ៉ជ្រលក់ទឹកអម្ចត់ ចេញចាកផ្ទះមកបួសប្រតិបត្តិក្នុងផ្នួស ដែលគ្មានប្រយោជន៍ដោយកិច្ចការក្នុងផ្ទះ ។

សោ ឯវំ បញ្ចដិតោ សមានោ ភិក្ខូនំ សិក្ខាសា-ជីវសមាបន្នោ ចាណាតិចាតំ បហាយ ចាណាតិចាតា បដិវិរតោ ហោតិ និហិតទណ្ឌោ និហិតសត្ថោ លជ្ជី ទយាបន្នោ សព្វចាណភូតហិតានុកម្ប៎ យ៎ វិហរតិ អទិន្នាទានំ បហាយ អទិន្នាទានា បដិវិរតោ ហោតិ ទិន្នាទាយី ទិន្នបាដិកង្ខី អថេនេន សុចិភូតេន អត្តនា វិហរតិ អព្រហ្មចរិយំ បហាយ ព្រហ្មចារី ហោតិ អារាចារី វិរតោ មេថុនា(១) គាមធម្មា មុសាវាទំ បហាយ មុសាវាទា បដិវិរតោ ហោតិ សច្ចវាទី សច្ចសន្ធោ ថេតោ បច្ចយិកោ អវិសំវាទកោ លោ-កស្ស បិសុណំ វាចំ បហាយ បិសុណាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ ឥតោ សុត្វា ន អមុត្រ អក្ខាតា ឥមេសំ ភេទាយ អមុត្រ វា សុត្វា ន ឥមេសំ អក្ខាតា អមូសំ ភេទាយ ឥតិ ភិន្នានំ វា សន្ធាតា សហិតានំ វា អនុប្ប៎ទាតា សមគ្គារាមោ

១ ម. អនាចារី វិរតោ អសទ្ធម្មា ។

បុគ្គលនោះបានបួសយ៉ាងនេះហើយ ក៏ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសិក្ខានិងសា-ជីវៈរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លះបង់ចាណាតិបាត រៀរស្រឡះចាកចាណា-តិបាត មានអាជ្ញាដាក់ចុះហើយ មានគ្រឿងសស្ត្រាដាក់ចុះហើយ មានសេចក្ដីខ្មាសបាប មានចិត្តអាណិតអាសូរ ជាអ្នកមានសេចក្ដីអនុគ្រោះដោយប្រយោជន៍ ដល់សត្វមានជីវិតទាំងពួង លះបង់អទិន្នាទាន រៀរស្រឡះចាកអទិន្នាទាន ជាអ្នកកាន់យកតែរបស់ដែលគេឲ្យ ប្រាថ្នាតែរបស់ដែលគេឲ្យ ជាអ្នកមិនលួច មានខ្លួនដ៏ស្អាត លះបង់អព្រហ្មចរិយៈ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តនូវព្រហ្មចរិយៈ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តឆ្ងាយ រៀរចាកមេថុនធម្ម ជារបស់អ្នកស្រុក លះបង់មុសាវាទ រៀរស្រឡះចាកមុសាវាទ ជាអ្នកពោលតែពាក្យពិត តពាក្យពិត មានវាចាខ្ជាប់ខ្ជួន គួរអ្នកផងជឿបាន មិនពោលបំភ្ញាត់សត្វលោក លះបង់បិសុណាវាចា រៀរស្រឡះចាកបិសុណាវាចា ជាអ្នកបានឮពាក្យ ក្នុងសំណាក់នៃពួកជនឯណោះហើយ មិននាំទៅប្រាប់ ដល់ពួកជនឯណោះ ដើម្បីបំបែកពួកជននេះឡើយ ឬបានឮពាក្យ ក្នុងសំណាក់នៃពួកជនឯណោះហើយ មិននាំយកមកប្រាប់ដល់ពួកជនឯណោះ ដើម្បីបំបែកពួកជនឯណោះឡើយ ជាអ្នកផ្សះផ្សានូវពួកជនដែលបែកគ្នាហើយ ឬបន្ថែមកម្ចាំងឲ្យ ដល់ពួកជនដែលព្រមព្រៀងគ្នាហើយ ជាអ្នកមានសេចក្ដីព្រមព្រៀង ជាទីត្រេកអរ

សមគ្គរតោ សមគ្គនន្ទី សមគ្គករណឹ វាចំ ភាសិតា ហោតិ ផរុសំ វាចំ បហាយ ផរុសាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ យា សា វាចា នេលា កណ្ណសុខា បេមនិយា ហទយង្គមា បោរី ពហុជនកន្តា ពហុជនមនាបា តថារូបឹ វាចំ ភាសិតា ហោតិ សម្ផប្បលាបំ បហាយ សម្ផប្បលាបា បដិវិរតោ ហោតិ កាលវាទី ភូតវាទី អត្ថវាទី ធម្មវាទី វិនយវាទី និធានវតឹ វាចំ ភាសិតា កាលេន សាបទេសំ បរិយន្តវតឹ អត្ថសញ្ហិតំ ។ សោ ពីជគាមភូតគាមសមារម្ភា បដិវិរតោ ហោតិ ឯកភត្តិកោ ហោតិ រត្តូបរតោ បដិវិរតោ វិកាលភោជនា នច្ចគីតវាទិតវិសូកទស្សនា បដិវិរតោ ហោតិ មាលាគន្ធវិលេបនធារណមណ្ឌនវិភូសនដ្ឋានា បដិវិរតោ ហោតិ ឧច្ចាសយនមហាសយនា បដិវិរតោ ហោតិ ជាតរូបរជតប្បដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ អាមកធញ្ញប្បដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ អាមកមំសប្បដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ

ត្រេកអរក្នុងសេចក្តីព្រមព្រៀង រីករាយក្នុងសេចក្តីព្រមព្រៀង ជាអ្នកពោលវាចាដែលធ្វើឲ្យព្រមព្រៀងគ្នា លះបង់នូវផរុសវាចា រៀរស្រឡះចាកផរុសវាចា វាចាណាដែលឥតទោស ជាសុខដល់ត្រចៀក គួរឲ្យអ្នកផងស្រឡាញ់ពេញហឫទ័យ ជាសម្តីអ្នកក្រុង ជាទីត្រេកអរដល់ជនច្រើននាក់ ជាទីពេញចិត្តដល់ជនច្រើននាក់ ក៏ពោលតែវាចាបែបនោះ លះបង់នូវសម្ផប្បលាប: រៀរស្រឡះចាកសម្ផប្បលាប: ជាអ្នកពោលពាក្យក្នុងការគួរ ពោលតែពាក្យដែលពិតប្រាកដ ពោលតែពាក្យដែលជាអត្ថ ពោលតែពាក្យដែលជាធម៌ ពោលតែពាក្យដែលជាវិន័យ ពោលតែពាក្យមានឱកាសជាទីតម្កល់ទុក ក្នុងហឫទ័យប្រកបដោយគ្រឿងអាង មានគ្រឿងកំណត់ ប្រកបដោយប្រយោជន៍តាមកាលគួរ ។ បុគ្គលនោះ រៀរស្រឡះចាកកិរិយាធ្វើពីជគាមនិងភូតគាមឲ្យវិនាស ជាអ្នកបរិភោគភត្តតែមួយពេល រៀរបរិភោគក្នុងរាត្រី រៀរបរិភោគក្នុងកាលខុស រៀរចាកការមើលនូវល្បែងរាំច្រៀង និងភ្ជុងប្រគំដែលជាសត្រូវដល់កុសលធម៌ រៀរចាកការទ្រទ្រង់ការប្រដាប់ស្អិតស្អាងរាងកាយ ដោយផ្ការម្រង និងគ្រឿងក្រអូប និងគ្រឿងលាបផ្សេងៗ រៀរចាកទីដេក ទីអង្គុយដ៏ប្រសើរ រៀរចាកការទទួលនូវមាសនិងប្រាក់ រៀរចាកការទទួលនូវធញ្ញជាតិស្រស់ រៀរចាកការទទួលសាច់ឆៅ

១៧១

ឥត្ថីកុមារិកាបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ ទាសីទាសប្បដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ អជេឡកប្បដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ កុក្កុដសូករប្បដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ ហត្ថិគវាស្សវឡវប្បដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ ខេត្តវត្ថុប្បដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ ទូតេយ្យប្បហីនគមនានុយោគា បដិវិរតោ ហោតិ កយវិក្កយា បដិវិរតោ ហោតិ តុលាកូដកំសកូដមានកូដា បដិវិរតោ ហោតិ ឧក្កោដនវញ្ចននិកតិសាវិយោគា បដិវិរតោ ហោតិ ឆេទនវធពន្ធបរាមោសអាលោបសហសាការា បដិវិរតោ ហោតិ ។ សោ សន្តុដ្ឋោ ហោតិ កាយបរិហារិកេន ចីវរេន កុច្ឆិបរិហារិកេន បិណ្ឌបាតេន យេន យេនេវ បក្កមតិ សមាទាយេវ បក្កមតិ ។ សេយ្យថាបិ នាម បក្ខី សកុណោ យេន យេនេវ ឌេតិ សបត្តភារោវ ឌេតិ ឯវមេវ ភិក្ខុ សន្តុដ្ឋោ ហោតិ កាយបរិហារិកេន ចីវរេន កុច្ឆិបរិហារិកេន បិណ្ឌបាតេន យេន យេនេវ បក្កមតិ សមាទាយេវ បក្កមតិ ។

រៀរចាកការទទួលស្រីនិងកុមារី រៀរចាកការទទួលខ្ញុំស្រីនិងខ្ញុំប្រុស រៀរចាកការទទួលពពែនិងចៀម រៀរចាកការទទួលមាន់និងជ្រូក រៀរចាកការទទួលដំរី គោ សេះឈ្មោល ញី រៀរចាកការទទួលស្រែនិងចម្ការ រៀរចាកការប្រកបនូវទូតកម្ម គឺការនាំសំបុត្រឬពាក្យបណ្តាំដល់គ្រហស្ថនឹងទៅដោយគេប្រើ អំពីផ្ទះមួយទៅផ្ទះមួយ រៀរចាកការទិញនិងការលក់ដូរ រៀរចាកការបញ្ឆោតឬបន្ទំដោយជញ្ជីង បញ្ឆោតដោយកាជន៍ក្រឡែមាស (ជាដើម) បញ្ឆោតដោយរង្វាស់រង្វាល់ រៀរចាកការប្រកបនូវអំពើរៀច បញ្ឆោតបំភាន់ បញ្ឆោតបោកប្រាស បន្ទំដោយរបស់ក្លែង រៀរចាកការកាត់ (នូវអវយវៈមានដៃជាដើម) សម្ងាប់ ចាប់ចង លាក់ខ្លួនពួនចាំធ្វើអំពើអាក្រក់និងកំហែងយកទ្រព្យគេ ។ បុគ្គលនោះ ជាអ្នកសន្តោស ដោយចីវរជាគ្រឿងរក្សាកាយនិងបិណ្ឌបាតជាគ្រឿងរក្សាផ្ទៃ កាលបើចេញទៅកាន់ទីណាៗ ក៏កាន់យកតែ (បរិក្ខារ) ប៉ុណ្ណោះចេញទៅ ។ ដូចជាសកុណជាតិមានស្លាប ទោះហើរទៅកាន់ទីណាៗ ក៏មានតែស្លាបរបស់ខ្លួនជាភារៈ ប៉ុណ្ណោះហើរទៅ យ៉ាងណា ភិក្ខុជាអ្នកសន្តោស ដោយចីវរជាគ្រឿងរក្សាកាយ និងបិណ្ឌបាត ជាគ្រឿងរក្សាផ្ទៃ ទោះទៅកាន់ទីណា ក៏កាន់យកតែ (បរិក្ខារ) ប៉ុណ្ណោះហើយចេញទៅ យ៉ាងនោះដែរ ។

សោ ឥមិនា អរិយេន សីលក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ អជ្ឈត្តំ អនវជ្ជសុខំ បដិសំវេទេតិ ។ សោ ចក្ខុនា រូបំ ទិស្វា ន និមិត្តគ្គាហី ហោតិ នានុព្យញ្ជនគ្គាហី យត្វាធិការណមេនំ ចក្ខុន្ទ្រិយំ អសំវុតំ វិហរន្តំ អភិជ្ឌាទោមនស្សា បាបកា អកុសលា ធម្មា អន្វាស្សវេយ្យុំ តស្ស សំវរាយ បដិបជ្ជតិ រក្ខតិ ចក្ខុន្ទ្រិយំ ចក្ខុន្ទ្រិយេ សំវរំ អាបជ្ជតិ ។ សោតេន សទ្ទំ សុត្វា... ឃានេន គន្ធំ ឃាយិត្វា... ជិវ្ហាយ រសំ សាយិត្វា... កាយេន ផោដ្ឋព្ពំ ផុសិត្វា... មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ ន និមិត្តគ្គាហី ហោតិ នានុ-ព្យញ្ជនគ្គាហី យត្វាធិការណមេនំ មនិន្ទ្រិយំ អសំវុតំ វិហរន្តំ អភិជ្ឌាទោមនស្សា បាបកា អកុសលា ធម្មា អន្វាស្សវេយ្យុំ តស្ស សំវរាយ បដិបជ្ជតិ រក្ខតិ មនិន្ទ្រិយំ មនិន្ទ្រិយេ សំវរំ អាបជ្ជតិ ។ សោ ឥមិនា អរិយេន ឥន្ទ្រិយសំវរេន សមន្នា-គតោ អជ្ឌត្តំ អព្យាសេកសុខំ បដិសំវេទេតិ ។

បុគ្គលនោះ ប្រកបដោយសីលក្ខន្ធដ៏ប្រសើរនេះ ហើយទទួលចំពោះនូវសុខមិនមានទោស ក្នុងសន្ដានៃខ្លួន ។ បុគ្គលនោះ បានឃើញរូបដោយចក្ខុហើយ តែជាអ្នកមិនកាន់យកនូវនិមិត្ត មិនកាន់យកនូវអនុព្យញ្ជនៈ អភិជ្ឌានិងទោមនស្ស ជាអកុសលធម៌ដ៏លាមក គប្បីគ្របសង្កត់នូវបុគ្គល ដែលមិនសង្រ្ដមចក្ខុន្ទ្រិយនុ៎ះ ព្រោះហេតុមិនសង្រ្ដមចក្ខុន្ទ្រិយណា ក៏ប្រតិបត្ដិ ដើម្បីសង្រ្ដមចក្ខុន្ទ្រិយនោះ រក្សាចក្ខុន្ទ្រិយ ដល់នូវការសង្រ្ដមក្នុងចក្ខុន្ទ្រិយ ។ បានឮសំឡេងដោយត្រចៀក... បានធុំក្លិនដោយច្រមុះ... បានទទួលរសដោយអណ្ដាត... បានពាល់ត្រូវផ្សព្ធដោយកាយ... បានដឹងច្បាស់នូវធម្មារម្មណ៍ដោយចិត្ដហើយ តែជាអ្នកមិនកាន់យកនូវនិមិត្ត មិនកាន់យកនូវអនុព្យញ្ជនៈ អភិជ្ឌានិងទោមនស្ស ជាអកុសលធម៌ដ៏លាមក គប្បីគ្របសង្កត់បុគ្គលដែលមិនសង្រ្ដមមនិន្ទ្រិយនុ៎ះ ព្រោះហេតុតែមិនសង្រ្ដមមនិន្ទ្រិយណា ក៏ប្រតិបត្ដិ ដើម្បីសង្រ្ដមមនិន្ទ្រិយនោះ រក្សាមនិន្ទ្រិយ ដល់នូវការសង្រ្ដមក្នុងមនិន្ទ្រិយ ។ បុគ្គលនោះប្រកបដោយការសង្រ្ដមឥន្ទ្រិយដ៏ប្រសើរនេះ ទទួលសុខដែលមិនច្រឡំ ដោយកិលេសជាខាងក្នុង ។

សោ អភិក្ក្លន្តេ បដិក្ក្លន្តេ សម្ប្ជានការី ហោតិ
អាលោកិតេ វិលោកិតេ សម្ប្ជានការី ហោតិ
សម្មិញ្ជិតេ បសារិតេ សម្ប្ជានការី ហោតិ
សង្ឆាដិបត្តចីវរធារណេ សម្ប្ជានការី ហោតិ
អសិតេ បីតេ ខាយិតេ សាយិតេ សម្ប្ជានការី
ហោតិ ឧច្ចារប្ប្ស្ប្ាវកម្មេ សម្ប្ជានការី ហោតិ
គតេ ឋិតេ និសិន្នេ សុត្តេ ជាគរិតេ ភាសិតេ
តុណ្ហីភាវេ សម្ប្ជានការី ហោតិ ។ សោ ឥមិនា
ច អរិយេន សីលក្ខន្ធេន សមន្ាគតោ ឥមិនា ច
អរិយេន ឥន្ទ្រិយសំវរេន សមន្ាគតោ ឥមិនា ច
អរិយេន សតិសម្ប្ជញ្ញេន សមន្ាគតោ[(១)] វិវិត្តំ
សេនាសនំ ភជតិ អរញ្ញំ រុក្ខមូលំ បព្ាតំ កន្ាំ
គិរិគុហំ សុសានំ វនបត្ថំ អព្ាកាសំ បលាលបុញ្ជំ ។
សោ បច្ាភត្តំ បិណ្ឌាចាតប្ប្ដិក្ក្លន្តោ និសីទតិ បល្ាង្ក
អាភុជិត្ាា ឧជុំ កាយំ បណិធាយ បរិមុខំ សតឹ
ឧបដ្ឋបេត្ាា ។ សោ អភិជ្ឌំ លោកេ បហាយ

---

១ ឱ. ឥតោ បរំ (ឥមាយ ច អរិយាយ សន្ទុដ្ឋិយា សមន្ាគតោតិ) ទស្ស្ាន្តិ ។

បុគ្គលនោះ ជាអ្នកធ្វើនូវការដឹងខ្លួន ក្នុងការឈានទៅមុខនិងការឈានថយ ក្រោយ ជាអ្នកធ្វើនូវការដឹងខ្លួន ក្នុងការមើលទៅមុខ និងមើលផ្សេងៗ ជាអ្នកធ្វើនូវការដឹងខ្លួន ក្នុងការបត់ចូលនិងលាចេញ ជាអ្នកធ្វើនូវការដឹង ខ្លួន ក្នុងការទ្រទ្រង់នូវសំឃាដី បាត្រនិងចីវរ ជាអ្នកធ្វើនូវការដឹងខ្លួន ក្នុងការបរិភោគ ផឹក ទំពាស៊ីនិងទទួលរស ជាអ្នកធ្វើនូវការដឹងខ្លួន ក្នុងឧច្ចារៈប្បស្សាវៈកម្ម ជាអ្នកធ្វើនូវការដឹងខ្លួន ក្នុងការដើរ ឈរ អង្គុយ លក់ ភ្ញាក់ពីដេក និយាយ នៅស្ងៀម ។ បុគ្គលនោះ ប្រកបដោយ សីលក្ខន្ធដ៏ប្រសើរនេះផង ប្រកបដោយឥន្ទ្រិយសំវរៈ ដ៏ប្រសើរនេះផង ប្រកបដោយសតិនិងសម្បជញ្ញៈដ៏ប្រសើរនេះផង សេពគប់នូវសេនាសនៈ ស្ងាត់គឺ ព្រៃ ម្ទប់ឈើ ភ្នំ ជ្រោះភ្នំ គុហាភ្នំ ព្រៃស្មសាន ដងព្រៃ ទីវាល គំនរចំបើង ។ លុះបុគ្គលនោះ ត្រឡប់មកអំពីបិណ្ឌបាតក្នុងវេលា ខាងក្រោយកត្តវិញ ក៏ពត់ភ្នែនតម្រង់កាយឲ្យត្រង់ ប្រុងស្មារតីឲ្យមាន មុខឆ្ពោះ (ទៅរកកម្មដ្ឋាន) ។ បុគ្គលនោះលះបង់នូវអភិជ្ឌាក្នុងលោក

វិតតាកិផ្ផេន ចេតសា វិហរតិ អភិជ្ឌាយ ចិត្តំ
បរិសោធេតិ ព្យាបាទប្បទោសំ បហាយ អព្យា-
បន្នចិត្តោ វិហរតិ សព្វបាណភូតហិតានុកម្បី
ព្យាបាទប្បទោសា ចិត្តំ បរិសោធេតិ ថីនមិទ្ធំ
បហាយ វិគតថីនមិទ្ធោ វិហរតិ អាលោកសញ្ញី
សតោ សម្បជានោ ថីនមិទ្ធា ចិត្តំ បរិសោធេតិ
ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចំ បហាយ អនុទ្ធតោ វិហរតិ អជ្ឈត្តំ
វូបសន្តចិត្តោ ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចា ចិត្តំ បរិសោធេតិ
វិចិកិច្ឆំ បហាយ តិណ្ណវិចិកិច្ឆោ វិហរតិ អកថំកថី
កុសលេសុ ធម្មេសុ វិចិកិច្ឆាយ ចិត្តំ បរិសោ-
ធេតិ ។ សោ ឥមេ បញ្ច នីវរណេ បហាយ
ចេតសោ ឧបក្កិលេសេ បញ្ញាយ ទុព្ពលីការណេ
វិវិច្ចេव កាមេហិ ។ បេ ។ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្ប
វិហរតិ ។ សោ ឯवं សមាហិតេ ចិត្តេ
បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អនង្គណេ វិគតូបក្កិលេសេ
មុទុភូតេ កម្មនិយេ ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ
បុព្ពេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណាយ ចិត្តំ អភិនិន្នាមេតិ

មានចិត្តប្រាសចាកអភិជ្ឌា ជម្រះចិត្តចាកអភិជ្ឌា លះបង់នូវព្យាបាទនិង
សេចក្តីប្រទូស្ត មានចិត្តមិនមានព្យាបាទ មានសេចក្តីអនុគ្រោះ ដោយ
ប្រយោជន៍ ដល់សត្វមានជីវិតទាំងពួង ជម្រះចិត្តចាកព្យាបាទនិងសេចក្តី
ប្រទូស្តលះបង់នូវថីនមិទ្ធ: គឺសេចក្តីងងុយដេកងក់ មានថីនមិទ្ធ:ទៅ
ប្រាសហើយ មានសេចក្តីសម្គាល់នូវពន្ធឺ មានស្មារតី មានសេចក្តីដឹង
ខ្លួន ជម្រះចិត្តចាកថីនមិទ្ធ: លះបង់នូវឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ច: គឺសេចក្តីរាយមាយរសាយ
ចិត្ត មានចិត្តមិនរាយមាយ មានចិត្តស្ងប់រម្ងាប់ ក្នុងសន្តាន ជម្រះចិត្តចាក
ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ច: លះបង់នូវវិចិកិច្ឆា គឺសេចក្តីងឿងឆ្ងល់ មានចិត្តឆ្លងផុតចាក
វិចិកិច្ឆា មិនមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងកុសលធម៌ ជម្រះចិត្តចាកវិចិកិច្ឆា ។
បុគ្គលនោះ លះបង់នូវនីវរណៈទាំង ៥ នេះ ដែលជាឧបក្លិសនៃចិត្ត
ជាគ្រឿងធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យថយកម្លាំង សូប់ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ។ បេ ។
ចូលកាន់ចតុត្ថជ្ឌាន សម្រេចសម្រាន្តនៅ ដោយឥរិយាបថទាំង ៤ ។
បុគ្គលនោះ កាលបើចិត្តតម្កល់មាំ បរិសុទ្ធ ផូរផង់ មិនមានទីទួលគឺកិលេស
មានឧបក្លិសទៅប្រាស មានសភាពជាចិត្តទន់ភ្ងន់ គួរដល់ភាវនាកម្ម
ជាចិត្តនឹងធឹង មិនដល់នូវការរំកើបទៅតាមអារម្មណ៍ យ៉ាងនេះហើយ
ក៏បង្ហោនចិត្តឆ្ពោះទៅ ដើម្បីបុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ គឺប្រាជ្ញាជា
គ្រឿងរលឹកតាមនូវខន្ធ ដែលសត្វធ្លាប់អាស្រ័យនៅហើយ ក្នុងកាលមុន

សោ អនេកវិហិតំ បុព្ពេនិវាសំ អនុស្សរតិ សេយ្យថីទំ ឯកំបិ ជាតឺ ទ្វេបិ ជាតិយោ តិស្សោបិ ជាតិយោ ចតស្សោបិ ជាតិយោ បញ្ចបិ ជាតិយោ ទសបិ ជាតិយោ វីសំបិ ជាតិយោ តឹសំបិ ជាតិយោ ចត្តាឡីសំបិ ជាតិយោ បញ្ញាសំបិ ជាតិយោ ជាតិសតំបិ ជាតិសហស្សំបិ ជាតិ-សតសហស្សំបិ អនេកេបិ សំវដ្តកប្ប អនេកេបិ វិវដ្តកប្ប អនេកេបិ សំវដ្តវិវដ្តកប្ប អមុត្រាសឹ ឯវំនាមោ ឯវំគោត្តោ ឯវំវណ្ណោ ឯវមាហារោ ឯវំសុខ-ទុក្ខប្បដិសំវេឡី ឯវមាយុបរិយន្តោ សោ តតោ ចុតោ អមុត្រ ឧទបាឡឺ តត្រាបាសឹ ឯវំនាមោ ឯវំគោត្តោ ឯវំវណ្ណោ ឯវមាហារោ ឯវំសុខទុក្ខប្បដិសំវេឡី ឯវម-យុបរិយន្តោ សោ តតោ ចុតោ ឥធូបបន្នោតិ ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្ពេនិវាសំ អនុស្សរតិ

បុគ្គលនោះ រមែងរលឹកតាមនូវបុព្វេនិវាស គឺខន្ធដែលមនុស្សសត្វធ្លាប់អាស្រ័យនៅឡើយ ក្នុងកពមុនជាច្រើនប្រការ ការរលឹកបាននោះ តើដូចម្តេច គឺរលឹកបាន ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ៣ ជាតិខ្លះ ៤ ជាតិខ្លះ ៥ ជាតិខ្លះ ១០ ជាតិខ្លះ ២០ ជាតិខ្លះ ៣០ ជាតិខ្លះ ៤០ ជាតិខ្លះ ៥០ ជាតិខ្លះ ១០០ ជាតិខ្លះ ១ ពាន់ជាតិខ្លះ ១ សែនជាតិខ្លះ អស់សំវដ្តកប្ប គឺកប្បដែលវិនាសជាច្រើនខ្លះ អស់វិវដ្តកប្ប គឺកប្បដែលចម្រើនជាច្រើនខ្លះ អស់សំវដ្តវិវដ្តកប្ប គឺកប្បវិនាសនិងកប្បចម្រើនជាច្រើនខ្លះថា អាត្មាអញ បានកើតក្នុងកពឯណោះ មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានគោត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បុរយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ បានទទួលសុខនិងទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុត្រឹមប៉ុណ្ណោះ លុះអាត្មាអញ ច្យុតចាកកពនោះហើយ ទៅកើតក្នុងកពឯណោះ ដែលអាត្មាអញ បានទៅកើតក្នុងកពនោះ មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានគោត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បុរយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ បានទទួលសុខនិងទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុត្រឹមប៉ុណ្ណោះ លុះអាត្មាអញ ច្យុតចាកកពនោះហើយ ទើបបានមកកើតក្នុងកពនេះដូច្នេះ រលឹកតាមនូវបុព្វេនិវាសជាច្រើនប្រការ ព្រមទាំងអាការៈគឺសម្បុរនិងអាហារជាដើម ព្រមទាំងឧទ្ទេស គឺឈ្មោះនិងគោត្រកូល ដោយប្រការៈដូច្នេះឯង

សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ
អនង្គណេ វិគតូបក្លិលេសេ មុទុភូតេ កម្មនីយេ
ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ សត្តានំ ចុតូបបាតញ្ញាណាយ
ចិត្តំ អភិនិន្នាមេតិ សោ ទិព្ពេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន
អតិក្កន្តមានុសកេន សត្តេ បស្សតិ ចវមានេ
ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្ពណ្ណេ
សុគតេ ទុគ្គតេ យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានាតិ ឥមេ
វត ភោន្តោ សត្តា កាយទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា វចី-
ទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា មនោទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា
អរិយានំ ឧបវាទកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកម្មសមា-
ទានា តេ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា អបាយំ ទុគ្គតឺ
វិនិបាតំ និរយំ ឧបបន្នា ឥមេ វ បន ភោន្តោ សត្តា
កាយសុចរិតេន សមន្នាគតា វចីសុចរិតេន សមន្នាគតា
មនោសុចរិតេន សមន្នាគតេ អរិយានំ អនុបវាទកា
សម្មាទិដ្ឋិកា សម្មាទិដ្ឋិកម្មសមាទានា តេ កាយស្ស
ភេទា បរម្មរណា សុគតឺ សគ្គំ លោកំ ឧបបន្នាតិ

បុគ្គលនោះ កាលបើចិត្តតម្កល់មាំ បរិសុទ្ធ ផ្ទរផង់ មិនមានទីទួលគឺ កិលេស ប្រាសចាកឧបក្កិលេស មានសភាពជាចិត្តទន់ភ្ញន់ គួរដល់ ការនាកម្ម ជាចិត្តនឹងធឹង ដល់នូវការមិនរំកើប ទៅតាមអារម្មណ៍យ៉ាង នេះហើយ ក៏បង្អោនចិត្តទៅ ដើម្បីចុតូបបាតញ្ញាណ គឺប្រាជ្ញាជាគ្រឿង ដឹងនូវចុតិនិងបដិបសន្ធិនៃសត្វទាំងឡាយ បុគ្គលនោះ មានចក្ខុដូចជាទិព្វដ៏ បរិសុទ្ធស្អាត កន្ទងបង់នូវចក្ខុ ជារបស់មនុស្សធម្មតា បានឃើញនូវសត្ត ទាំងឡាយ ដែលច្យុតនិងកើតឡើង ថោកទាបនិងឧត្តម មានសម្ផុរណ្ណ មានសម្ផុរអាក្រក់ មានគតិល្អ មានគតិអាក្រក់ រមែងដឹងច្បាស់នូវ ពួកសត្វដែលប្រព្រឹត្តទៅ តាមកម្មរបស់ខ្លួនថា អើហ្ន៎ សត្វពួកនេះប្រកប ដោយកាយទុច្ចរិត ប្រកបដោយវចីទុច្ចរិត ប្រកបដោយមនោទុច្ចរិត ជាអ្នកតិះដៀលនូវព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ កាន់យកនូវអំពើជា មិច្ឆាទិដ្ឋិ សត្វពួកនោះ លុះទម្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើត ក្នុងតិរច្ឆាន ប្រេត អសុរកាយ នរក អើហ្ន៎ ចំណែកឯពួកសត្វនេះ ប្រកបដោយកាយសុចរិត ប្រកបដោយវចីសុចរិត ប្រកបដោយ មនោសុចរិត ជាអ្នកមិនតិះដៀលនូវព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ជាសម្មាទិដ្ឋិ កាន់យកនូវអំពើជាសម្មាទិដ្ឋិ សត្វពួកនោះ លុះទម្លាយរាងកាយ ស្លាប់ទៅ រមែងចូលទៅកាន់លោក គឺមនុស្សសុគតិ និងស្ថានសួគ៌ដូច្នេះ

ឥតិ ខិញ្ជេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន
សត្តេ បស្សតិ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ
បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្វណ្ណេ សុគតេ ទុគ្គតេ
យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានាតិ សោ ឯវំ សមាហិតេ
ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អនង្គណេ វិគតូបក្លិ-
លេសេ មុទុភូតេ កម្មនីយេ ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ
អាសវានំ ខយញ្ញាណាយ ចិត្តំ អភិនិន្នាមេតិ សោ
ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខសមុ-
ទយោតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខនិរោធោតិ
យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិប-
ទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ឥមេ អាសវាតិ យថាភូតំ
បជានាតិ អយំ អាសវសមុទយោតិ យថាភូតំ បជានាតិ
អយំ អាសវនិរោធោតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ
អាសវនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ។

មានចក្ខុដូចជាទិព្វដ៏បរិសុទ្ធ កន្ទងបង់នូវចក្ខុជារបស់មនុស្សធម្មតា បានឃើញនូវសត្វទាំងឡាយ ដែលច្យុត ដែលកើតឡើង ជាសត្វថោកទាបនិងឧត្តម មានសម្បុរល្អ មានសម្បុរអាក្រក់ មានគតិល្អ មានគតិអាក្រក់ រមែងដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វដែលប្រព្រឹត្តទៅ តាមកម្មរបស់ខ្លួន ដោយប្រការដូច្នេះ បុគ្គលនោះ កាលបើចិត្តតម្កល់មាំ បរិសុទ្ធ ផ្ទូរផង់ មិនមានទីទួលគឺកិលេស ប្រាសចាកឧបក្លិសេស មានសភាពជាចិត្តទន់ភ្ងន់ គួរដល់ការងារ ជាចិត្តនឹងធឹង ដល់នូវការមិនរំកើបទៅ តាមអារម្មណ៍យ៉ាងនេះហើយ ក៏បង្អោនចិត្តទៅ ដើម្បីអាសវក្ខយញ្ញាណ គឺប្រាជ្ញាដឹងនូវធម៌ជាគ្រឿងអស់ទៅនៃអាសវៈ បុគ្គលនោះ រមែងដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាហេតុកើតឡើងនៃទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាទីរលត់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាអាសវៈ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាហេតុកើតឡើងនៃអាសវៈ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាទីរលត់នៃអាសវៈ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់នៃអាសវៈ ។

តស្ស ឯវំ ជានតោ ឯវំ បស្សតោ កាមាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ ភវាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ អវិជ្ជា-សវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ វិមុត្តស្មឹ វិមុត្តមីតិ ញាណំ ហោតិ ខីណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ការណីយំ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ បជានាតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ បុក្គលោ នេវ អត្តន្តចោ ហោតិ ន អត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ ន បរន្តចោ ន បរ-បរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ ។ សោ ច អនត្តន្តចោ អបរន្តចោ ទិដ្ឋេ ធម្មេ និច្ឆាតោ និព្ពុតោ សីតីភូតោ សុខប្បដិសំវេទី ព្រហ្មភូតេន អត្តនា វិហរតិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ បុក្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មិន្តិ ។

កាលបើបុគ្គលនោះ ដឹងយ៉ាងនេះ ឃើញយ៉ាងនេះ ចិត្តក៏ផុតស្រឡះចាកកាមាសវៈផង ចិត្តក៏ផុតស្រឡះចាកភវាសវៈផង ចិត្តក៏ផុតស្រឡះចាកអវិជ្ជាសវៈផង កាលបើចិត្តផុតស្រឡះហើយ សេចក្តីដឹងក៏កើតឡើងថា ចិត្ត(នៃអាត្មាអញ) ផុតស្រឡះហើយ ដឹងច្បាស់ថាជាតិអស់ហើយ មគ្គព្រហ្មចរិយៈដែលអាត្មាអញប្រព្រឹត្តគ្រប់គ្រាន់ហើយ សោឡសកិច្ច អាត្មាអញ ក៏បានធ្វើស្រេចហើយ មគ្គភាវនាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលមិនជាអ្នកដុតកម្តៅខ្លួន ទាំងមិនប្រកបព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកម្តៅខ្លួន មិនជាអ្នកដុតកម្តៅបុគ្គលដទៃ ទាំងមិនប្រកបព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកម្តៅបុគ្គលដទៃ យ៉ាងនេះឯង ។ បុគ្គលដែលមិនដុតកម្តៅខ្លួន ទាំងមិនដុតកម្តៅបុគ្គលដទៃនោះ ជាបុគ្គលមិនមានតណ្ហាគ្រឿងស្រេកឃ្វាន រលត់ទុក្ខ ជាអ្នកមានសន្ទានចិត្តដ៏ត្រជាក់ ទទួលតែសេចក្តីសុខ សម្រេចសម្រាន្តនៅ ដោយចិត្តដ៏ប្រសើរ ក្នុងកាលជាបច្ចុប្បន្ន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៤ ពួកនេះឯង មានប្រាកដនៅក្នុងលោក ។

ចតុត្ថបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ បញ្ចមោ

[៤៩] តណ្ហា ហ ភិក្ខវេ ឧទេសេ ជាលិនី សំសរិតំ វិសដំ វិសត្តិកំ យាយ អយំ លោកោ ឧទ្ធស្តោ បរិយោនទ្ធោ តន្តាកុលកជាតោ កុលាកុណ្ឌ-កជាតោ មុញ្ជបព្ពជភូតោ អបាយំ ទុគ្គតឹ វិនិបាតំ សំសារំ ជាតិវត្តតិ តំ សុណាថ សាធុកំ មនសិ-ករោថ ភាសិស្សាមីតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ ។ ភគវា ឯតទវោច ភូតមា ច សា ភិក្ខវេ តណ្ហា ជាលិនី សំសរិតា វិសជា វិសត្តិកា យាយ អយំ លោកោ ឧទ្ធស្តោ បរិយោនទ្ធោ តន្តាកុលកជាតោ កុលាកុណ្ឌ្ហិកជាតោ[១] មុញ្ជបព្ពជ-ភូតោ អបាយំ ទុគ្គតឹ វិនិបាតំ សំសារំ ជាតិវត្តតិ ។

---

១ គុលាគុណ្ឌ្ហិកជាតោតិបិ ។

[៦៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វលោកនេះ ត្រូវតណ្ហាណារួបរឹតឲ្យរន្ធត់ហើយ មានសន្ដានសាំញ្ជាំដូចជាដម្បាញ ស្ទុគស្ទាញដូចជាអំបោះជាងដម្បាញ ដែលជំពាក់ប្រឡាក់ដោយទឹកបាយ ចាក់កណ្ដាញ់ដូចជាស្នៅយាឫងនិងស្នៅដំណោកទន្សាយ មិនងាយប្រព្រឹត្ដកន្ធងនូវអបាយ ទុគ្ដតិ វិនិបាត និងសង្សារបានឡើយ តថាគតនឹងសម្ដែងនូវតណ្ហានោះ ដែលជាគ្រឿងចាក់ស្រែះ នាំសត្វឲ្យត្រាច់រង្គាត់ផ្សាយទៅជាប់នៅក្នុងអារម្មណ៍ផ្សេងៗ ចំពោះអ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្ដាប់នូវពាក្យនោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ដ ដោយប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសម្ដែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ទទួលព្រះពុទ្ធដីកាព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ពាក្យនេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសត្វលោក ដែលតណ្ហាណារួបរឹតឲ្យរន្ធត់ហើយ មានសន្ដានសាំញ្ជាំដូចជាដម្បាញ ស្ទុគស្ទាញដូចជាអំបោះជាងដម្បាញ ដែលជំពាក់ប្រឡាក់ ដោយទឹកបាយ ចាក់កណ្ដាញ់ដូចជាស្នៅយាឫងនិងស្នៅដំណោកទន្សាយ មិនប្រព្រឹត្ដកន្ធងនូវអបាយ ទុគ្ដតិ វិនិបាត និងសង្សារបានឡើយ តណ្ហាជាគ្រឿងចាក់ស្រែះនាំសត្វឲ្យត្រាច់រង្គាត់ផ្សាយទៅជាប់នៅ ក្នុងអារម្មណ៍ផ្សេង ៗ នោះ តើដូចម្ដេច ។

អដ្ឋារស ខោ បនិមានិ ភិក្ខវេ តណ្ហាវិចរិតានិ អជ្ឈត្តិកស្ស្ចាជាយ អដ្ឋារស តណ្ហាវិចរិតានិ ពាហិរស្ស្ចាជាយ ។ កតមានិ តានិ អដ្ឋារស តណ្ហាវិចរិតានិ អជ្ឈត្តិកស្ស្ចាជាយ ។ អស្មីតិ ភិក្ខវេ សតិ ឥត្ថស្មីតិ ហោតិ ឯវស្មីតិ ហោតិ អញ្ញថាស្មីតិ ហោតិ អសស្មីតិ ហោតិ សតស្មីតិ ហោតិ សន្តិ ហោតិ ឥត្ថំ សន្តិ ហោតិ ឯវំ សន្តិ ហោតិ អញ្ញថា សន្តិ ហោតិ អបិ[១] សន្តិ ហោតិ អបិ[១] ឥត្ថំ សន្តិ ហោតិ អបិ[១] ឯវំ សន្តិ ហោតិ អបិ[១]

---

១ ឱ. អបិហ ។ ម. អបិហំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តណ្ហាវិចរិត (ការប្រព្រឹត្តទៅនៃតណ្ហា) ដែលអាស្រ័យ (ខន្ធបញ្ចក:) ខាងក្នុងនេះ មាន ១៨ តណ្ហាវិចរិត ដែលអាស្រ័យ (ខន្ធបញ្ចក:) ខាងក្រៅក៏មាន ១៨ ដែរ ។ តណ្ហាវិចរិតដែលអាស្រ័យ (ខន្ធបញ្ចក:) ខាងក្នុង ១៨ នោះ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានសេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមានដូច្នេះ សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមាន ដោយប្រការដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមានយ៉ាងនេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមាន ដោយប្រការដទៃដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញទៀងដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញសូន្យដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយប្រការ:ដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន យ៉ាងនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយប្រការដទៃដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានខ្ញុះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយប្រការដូច្នេះខ្ញុះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន យ៉ាងនេះខ្ញុះដូច្នេះ

អញ្ញថា សន្តិ ហោតិ ភវិស្សន្តិ ហោតិ ឥត្ថं ភវិស្សន្តិ ហោតិ ឯវं ភវិស្សន្តិ ហោតិ អញ្ញថា ភវិស្សន្តិ ហោតិ ។ ឥមានិ អដ្ឋារស តណ្ហាវិចរិតានិ អជ្ឈត្តិកស្សុចាតាយ ។ ឥតមានិ អដ្ឋារស តណ្ហា-វិចរិតានិ ពាហិរស្សុចាតាយ ។ ឥមិនា អត្ថីតិ ឥកិ្ខវេ សតិ ឥមិនា ឥត្ថត្ថីតិ ហោតិ ឥមិនា ឯវត្ថីតិ ហោតិ ឥមិនា អញ្ញថាត្ថីតិ ហោតិ ឥមិនា អសត្ថីតិ ហោតិ ឥមិនា សតត្ថីតិ ហោតិ ឥមិនា សន្តិ ហោតិ ឥមិនា ឥត្ថं សន្តិ ហោតិ

ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយប្រការ: ដទៃខ្ះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញនឹងមាន ដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញនឹងមាន ដោយប្រការ: ដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញនឹងមាន យ៉ាងនេះ ដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញនឹងមាន ដោយប្រការ: ដទៃដូច្នេះ ក៏រមែងមាន ។ ទាំង ១៨ នេះ ជាតណ្ហាវិចរិត ដែលអាស្រ័យ (ខន្ធបញ្ចក:) ខាងក្នុង ។ តណ្ហាវិចរិត ១៨ ដែលអាស្រ័យ (ខន្ធបញ្ចក:) ខាងក្រៅ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានសេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមាន ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមាន ដោយប្រការ:នេះ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមាន យ៉ាងនេះ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមាន ដោយប្រការ:ដទៃ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញទៀង ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញសូន្យ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយប្រការ:នេះ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ

ឥមិនា ឯវំ សន្តិ ហោតិ ឥមិនា អញ្ញថា សន្តិ ហោតិ ឥមិនា អបិ សន្តិ ហោតិ ឥមិនា អបិ ឥត្ថំ សន្តិ ហោតិ ឥមិនា អបិ ឯវំ សន្តិ ហោតិ ឥមិនា អបិ អញ្ញថា សន្តិ ហោតិ ឥមិនា ភវិស្សន្តិ ហោតិ ឥមិនា ឥត្ថំ ភវិស្សន្តិ ហោតិ ឥមិនា ឯវំ ភវិស្សន្តិ ហោតិ ឥមិនា អញ្ញថា ភវិស្សន្តិ ហោតិ ។ ឥមានិ អដ្ឋារស តណ្ហាវិចរិតានិ ពាហិរស្សុចាជាយ ។ ឥតិ អដ្ឋារស តណ្ហាវិចរិតានិ អជ្ឈត្តិកស្សុចាជាយ អដ្ឋារស តណ្ហាវិចរិតានិ ពាហិរស្សុចាជាយ ។

ក៏រមែងមាន សេចក្ដីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានយ៉ាងនេះ ដោយ ខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្ដីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយប្រការៈដទៃ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្ដី ប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានខ្ញុះ ដោយខន្ធនេះ ដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្ដីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានខ្ញុះ ដោយប្រការៈនេះ ដោយ ខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្ដីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន យ៉ាងនេះខ្ញុះ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្ដីប្រកាន់ថា សូម ឲ្យអាត្មាអញមានខ្ញុះ ដោយប្រការៈដទៃ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែង មាន សេចក្ដីប្រកាន់ថា អាត្មាអញនឹងមាន ដោយប្រការៈដូច្នេះ ដោយ ខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្ដីប្រកាន់ថា អាត្មាអញនឹងមាន យ៉ាងនេះ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្ដីប្រកាន់ថា អាត្មា អញនឹងមាន ដោយប្រការៈដទៃ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន ។ ទាំង ១៨ នេះ ជាតណ្ហាវិចរិត ដែលអាស្រ័យ (ខន្ធបញ្ចកៈ) ខាងក្រៅ ។ តណ្ហាវិចរិតដែអាស្រ័យ (ខន្ធបញ្ចកៈ) ខាងក្នុងមាន ១៨ និងតណ្ហា-វិចរិតដែលអាស្រ័យ (ខន្ធបញ្ចកៈ) ខាងក្រៅ ១៨ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ឥមានិ រុច្ចន្តិ ភិក្ខវេ ឆត្តឹស តណ្ហាវិចរិតានិ ឥតិ ឝ្ការ្ចានិ អតីតានិ ឆត្តឹស តណ្ហាវិចរិតានិ អនាគតានិ ឆត្តឹស តណ្ហាវិចរិតានិ បច្ចុប្បន្នានិ ឆត្តឹស តណ្ហាវិចរិតានិ អដ្ឋតណ្ហាវិចរិតសតំ ហោតិ ។ អយំ ខោ សា ភិក្ខវេ តណ្ហា ជាលិនី សំសរិតា វិសជា វិសត្តិកា យាយ អយំ លោកោ ឧទ្ធស្តោ បរិយោនទ្ធោ តន្តាកុលកជាតោ គុលាគុណ្ឋិកជាតោ មុញ្ជបព្ពជភូតោ អបាយំ ទុគ្គតឺ វិនិបាតំ សំសារំ ជាតិវត្តតីតិ ។

[៤០] ចត្តារីមានិ ភិក្ខវេ[1] ជាយន្តិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ ឧមា ឧមំ ជាយតិ ឧមា ឧោសោ ជាយតិ ឧោសា ឧមំ ជាយតិ ឧោសា ឧោសោ ជាយតិ ។ ឥមានិ ភិក្ខវេ ឧមា ឧមំ ជាយតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ បុគ្គលស្ស ឥដ្ឋោ ហោតិ កន្តោ មនាបោ

1 ម. ឯត្ថន្តរេ ឧមានីតិ អត្ថិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា តណ្ហាវិចរិតនោះ មាន ៣៦ មានសភាពយ៉ាងនេះដូច្នេះ គឺតណ្ហាវិចរិតជាអតីត ៣៦ តណ្ហាវិចរិតជាអនាគត ៣៦ តណ្ហាវិចរិតជាបច្ចុប្បន្ន ៣៦ រួមជាតណ្ហាវិចរិត ១០៨ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វលោកនេះត្រូវតណ្ហាណា រួបរឹតឲ្យរន្ធត់ហើយ ជាសត្វមានសន្ធានសាំញ ាំងដូចជាដម្បាញ ស្មុគស្មាញដូចជាអំបោះ ជាងដម្បាញដែលជំពាក់ប្រឡាក់ ដោយទឹកបាយ ចាក់កណ្ដាញ់ដូចជាស្មៅ យាឫងនិងស្មៅដំណោកទន្សាយ មិនប្រព្រឹត្តកន្ងងនូវអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត និងសង្សារបានឡើយ តណ្ហានេះឯង ជាគ្រឿងចាក់ស្រែះ នាំសត្វឲ្យត្រាច់រង្គាត់ផ្សាយទៅជាប់នៅ ក្នុងអារម្មណ៍ផ្សេង ៗ ។

[៥០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មជាត ៤ យ៉ាង រមែងកើតមាន ។ ធម្មជាត ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺសេចក្ដីស្រឡាញ់កើត ព្រោះសេចក្ដីស្រឡាញ់ ១ សេចក្ដីប្រទូស្តកើត ព្រោះសេចក្ដីស្រឡាញ់ ១ សេចក្ដីស្រឡាញ់កើត ព្រោះសេចក្ដីប្រទូស្ត១ សេចក្ដីប្រទូស្តកើត ព្រោះសេចក្ដីប្រទូស្ត១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្ដីស្រឡាញ់កើត ព្រោះសេចក្ដីស្រឡាញ់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលក្នុងលោកនេះ ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីពេញចិត្តរបស់បុគ្គល

តំ បវេ ឥជ្ជេន កាន្តេន មនាបេន សមុទាចរន្តិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ យោ ខោ ម្យាយំ បុគ្គលោ ឥជ្ជោ កាន្តោ មនាបោ តំ បវេ ឥជ្ជេន កាន្តេន មនាបេន សមុទាចរន្តីតិ សោ តេសុ បេមំ ជនេតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ បេមា បេមំ ជាយតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ បេមា ទោសោ ជាយតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ បុគ្គលស្ស ឥជ្ជោ ហោតិ កាន្តោ មនាបោ តំ បវេ អនិជ្ជេន អកាន្តេន អមនាបេន សមុទា-ចរន្តិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ យោ ខោ ម្យាយំ បុគ្គលោ ឥជ្ជោ កាន្តោ មនាបោ តំ បវេ អនិជ្ជេន អកាន្តេន អមនាបេន សមុទាចរន្តីតិ សោ តេសុ ទោសំ ជនេតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ បេមា ទោសោ ជាយតិ ។

ពួកជនដទៃក៏ហៅរក ចំពោះបុគ្គលនោះ ដោយសេចក្តីប្រាថ្នា សេចក្តីត្រេកអរ សេចក្តីពេញចិត្ត ។ បុគ្គល (អ្នកចូលចិត្ត) នោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បុគ្គលណាដែលជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីពេញចិត្តរបស់អាត្មាអញ ពួកជនដទៃក៏ហៅរក ចំពោះបុគ្គលនោះ ដោយសេចក្តីប្រាថ្នា សេចក្តីត្រេកអរ សេចក្តីពេញចិត្តដែរ បុគ្គលនោះក៏ធ្វើសេចក្តីស្រឡាញ់ ឲ្យកើតក្នុងពួកជនដទៃនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីស្រឡាញ់កើត ព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីប្រទូស្តកើតមាន ព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលក្នុងលោកនេះ ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីពេញចិត្តរបស់បុគ្គល ពួកជនដទៃក៏ហៅរក ចំពោះបុគ្គលនោះ ដោយសេចក្តីមិនជាទីប្រាថ្នា មិនជាទីត្រេកអរ មិនជាទីពេញចិត្ត ។ បុគ្គល (អ្នកចូលចិត្ត) នោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បុគ្គលណាដែលជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីពេញចិត្តរបស់អាត្មាអញ ពួកជនដទៃក៏ហៅរក ចំពោះបុគ្គលនោះ ដោយសេចក្តីមិនជាទីប្រាថ្នា មិនជាទីត្រេកអរ មិនជាទីពេញចិត្តសោះ បុគ្គលនោះក៏ធ្វើសេចក្តីប្រទូស្តឲ្យកើតក្នុងពួកជនដទៃនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីប្រទូស្តកើត ព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ យ៉ាងនេះឯង ។

កថញ្ច ភិក្ខវេ ទោសា បេមំ ជាយតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ បុគ្គលស្ស អនិដ្ឋោ ហោតិ អកន្តោ អមនាបោ តំ បរេ អនិដ្ឋេន អកន្តេន អមនាបេន សមុទាចរន្តិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ យោ ខោ ម្យាយំ បុគ្គលោ អនិដ្ឋោ អកន្តោ អមនាបោ តំ បរេ អនិដ្ឋេន អកន្តេន អមនាបេន សមុទាចរន្តីតិ សោ តេសុ បេមំ ជនេតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ទោសា បេមំ ជាយតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ទោសា ទោសោ ជាយតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ បុគ្គលស្ស អនិដ្ឋោ ហោតិ អកន្តោ អមនាបោ តំ បរេ ឥដ្ឋេន កន្តេន មនាបេន សមុទាចរន្តិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីស្រឡាញ់កើតឡើង ព្រោះសេចក្តីប្រទូស្ត តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលក្នុងលោកនេះ មិនជាទីប្រាថ្នា មិនជាទីត្រេកអរ មិនជាទីពេញចិត្តរបស់បុគ្គល ពួកជនដទៃក៏ហៅរកចំពោះបុគ្គលនោះ ដោយសេចក្តីមិនជាទីប្រាថ្នា មិនជាទីត្រេកអរ មិនជាទីពេញចិត្ត ។ បុគ្គល (អ្នកមិនពេញចិត្ត) នោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បុគ្គលណា មិនជាទីប្រាថ្នា មិនជាទីត្រេកអរ មិនជាទីពេញចិត្ត របស់អាត្មាអញ ពួកជនដទៃក៏ហៅរក ចំពោះបុគ្គលនោះ ដោយសេចក្តីមិនជាទីប្រាថ្នា មិនជាទីត្រេកអរ មិនជាទីពេញចិត្តដែរ បុគ្គលនោះ ក៏ធ្វើសេចក្តីស្រឡាញ់ឲ្យកើត ក្នុងពួកជនដទៃនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីស្រឡាញ់កើត ព្រោះសេចក្តីប្រទូស្តយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីប្រទូស្តកើត ព្រោះសេចក្តីប្រទូស្ត តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលក្នុងលោកនេះ មិនជាទីប្រាថ្នា មិនជាទីត្រេកអរ មិនជាទីពេញចិត្តរបស់បុគ្គល ពួកជនដទៃក៏ហៅរក ចំពោះបុគ្គលនោះ ដោយសេចក្តីប្រាថ្នា សេចក្តីត្រេកអរ សេចក្តីពេញចិត្ត ។

តស្ស ឯវំ ហោតិ យោ ខោ ម្យាយំ បុគ្គលោ
អនិច្ចោ អកតោ អមជ្ជាចោ តំ បវេ ឥច្ឆេន ឥច្ឆេន
មជ្ជាបេន សមុជ្ជាចរន្តីតិ សោ តេសុ ឧបេក្ខំ ជនេតិ ។
ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ឧបេក្ខា ឧបេក្ខា ជាយតិ ។
ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ ជាយន្តិ ។

យស្មិ ភិក្ខវេ សមយេ ភិក្ខុ រាត្រិ-ទិវេ ការ-
ម្ហិ ។ បេ ។ ឧបសម្ជ្ជ វិហរតិ យំ
ចិត្តស្ស ឧមា ឧមំ ជាយតិ តំ ចិត្តស្ស តស្មិ សមយេ
ន ហោតិ យោ ចិត្តស្ស ឧមា ឧបេក្ខា ជាយតិ
សោ ចិត្តស្ស តស្មិ សមយេ ន ហោតិ យំ
ចិត្តស្ស ឧបេក្ខា ឧមំ ជាយតិ តំ ចិត្តស្ស តស្មិ
សមយេ ន ហោតិ យោ ចិត្តស្ស ឧបេក្ខា ឧបេក្ខា
ជាយតិ សោ ចិត្តស្ស តស្មិ សមយេ ន ហោតិ ។

បុគ្គល (ជាអ្នកមិនពេញចិត្ត) នោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បុគ្គលណា មិនជាទីប្រាថ្នា មិនជាទីត្រេកអរ មិនជាទីពេញចិត្តរបស់អាត្មាអញ ពួកជនដទៃក៏ហៅរក ចំពោះបុគ្គលនោះ ដោយសេចក្តីប្រាថ្នា សេចក្តីត្រេកអរ សេចក្តីពេញចិត្តទៅវិញ បុគ្គលនោះ ក៏ធ្វើសេចក្តីប្រទូស្តឲ្យកើត ក្នុងពួកជនដទៃនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីប្រទូស្តកើត ព្រោះសេចក្តីប្រទូស្តយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មជាត ៤ យ៉ាងនេះឯង តែងកើតមាន ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណា ភិក្ខុសូប់ស្ងាត់ ចាកកាមទាំងឡាយ ។ បេ ។ បានដល់បឋមជ្ឈាន សម្រេចសម្រាន្តនៅ ដោយឥរិយាបថទាំង ៤ សេចក្តីស្រឡាញ់ឯណា កើតដល់ភិក្ខុនោះ ព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ក្តី សេចក្តីស្រឡាញ់នោះ ក៏មិនមានដល់ភិក្ខុនោះ ក្នុងសម័យនោះ សេចក្តីប្រទូស្តឯណា កើតដល់ភិក្ខុនោះ ព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ក្តី សេចក្តីប្រទូស្តនោះ ក៏មិនមានដល់ភិក្ខុនោះ ក្នុងសម័យនោះ សេចក្តីស្រឡាញ់ឯណា កើតដល់ភិក្ខុនោះ ព្រោះសេចក្តីប្រទូស្តក្តី សេចក្តីស្រឡាញ់នោះ ក៏មិនមានដល់ភិក្ខុនោះ ក្នុងសម័យនោះ សេចក្តីប្រទូស្តឯណា កើតដល់ភិក្ខុនោះ ព្រោះសេចក្តីប្រទូស្តក្តី សេចក្តីប្រទូស្តនោះ ក៏មិនមានដល់ភិក្ខុនោះ ក្នុងសម័យនោះ ។

យស្មឹ ភិក្ខវេ សមយេ ភិក្ខុ វិតក្កវិចារានំ វូបសមា ។ បេ ។ ទុតិយំ ឈានំ ។ បេ ។ តតិយំ ឈានំ ។ បេ ។ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ យំ បិស្ស បេមា បេមំ ជាយតិ តំ បិស្ស តស្មឹ សមយេ ន ហោតិ យោ បិស្ស បេមា ទោសោ ជាយតិ សោ បិស្ស តស្មឹ សមយេ ន ហោតិ យំ បិស្ស ទោសា បេមំ ជាយតិ តំ បិស្ស តស្មឹ សមយេ ន ហោតិ យោ បិស្ស ទោសា ទោសោ ជាយតិ សោ បិស្ស តស្មឹ សមយេ ន ហោតិ ។ យស្មឹ ភិក្ខវេ សមយេ ភិក្ខុ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្យណា ភិក្ខុព្រោះរម្ងាប់នូវវិតក្ក: និងវិចារ: ទាំងឡាយ ។ បេ ។ បានដល់នូវទុតិយជ្ឈាន ។ បេ ។ នូវតតិ-យជ្ឈាន ។ បេ ។ បានដល់នូវចតុត្ថជ្ឈាន សម្រេចសម្រាន្តនៅ ដោយ ឥរិយាបថទាំង ៤ សេចក្តីស្រឡាញ់ឯណា កើតដល់ភិក្ខុនោះ ព្រោះ សេចក្តីស្រឡាញ់ក្តី សេចក្តីស្រឡាញ់នោះ មិនមានដល់ភិក្ខុនោះ ក្នុងសម្យយនោះ សេចក្តីប្រទូស្តឯណា កើតដល់ភិក្ខុនោះ ព្រោះ សេចក្តីស្រឡាញ់ក្តី សេចក្តីប្រទូស្តនោះ មិនមានដល់ភិក្ខុនោះ ក្នុងសម្យយនោះ សេចក្តីស្រឡាញ់ឯណា កើតដល់ភិក្ខុនោះ ព្រោះ សេចក្តីប្រទូស្តក្តី សេចក្តីស្រឡាញ់នោះ មិនមានដល់ភិក្ខុនោះ ក្នុងសម្យយនោះ សេចក្តីប្រទូស្តឯណា កើតដល់ភិក្ខុនោះ ព្រោះសេចក្តី ប្រទូស្តក្តី សេចក្តីប្រទូស្តនោះ មិនមានដល់ភិក្ខុនោះ ក្នុងសម្យយនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្យណា ភិក្ខុបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានដល់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវចេតោវិមុត្តិនិង បញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវ: ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវ:ទាំងឡាយ

ឧបសម្ជ្ជ វិហរតិ យំ បិស្ស បេមា បេមំ ជាយតិ
តំ បិស្ស បហីនំ ហោតិ ឧច្ឆិន្នមូលំ តាលាវត្ថុកតំ
អនភាវំ កតំ អាយតឺអនុប្ប្ជាធធម្មំ យោ បិស្ស
បេមា ឣោសោ ជាយតិ សោ បិស្ស បហីឣោ
ហោតិ ឧច្ឆិន្នមូលោ តាលាវត្ថុកតោ អនភាវំ កតោ
អាយតឺអនុប្ប្ជាធធម្មោ យំ បិស្ស ឣោសា បេមំ
ជាយតិ តំ បិស្ស បហីនំ ហោតិ ឧច្ឆិន្នមូលំ
តាលាវត្ថុកតំ អនភាវំ កតំ អាយតឺអនុប្ប្ជាធធម្មំ
យោ បិស្ស ឣោសា ឣោសោ ជាយតិ សោ
បិស្ស បហីឣោ ហោតិ ឧច្ឆិន្នមូលោ តាលាវត្ថុកតោ
អនភាវំ កតោ អាយតឺអនុប្ប្ជាធធម្មោ ។ អយំ
វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ន ឧស្ស្ជេតិ ន បដិស្ស្ជេតិ
ន ជូចាយតិ ន បជ្ជ្លតិ ន បជ្ជ្លាយតិ ។

សេចក្តីស្រឡាញ់ឯណា កើតដល់ភិក្ខុនោះ ព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ក្តី សេចក្តីស្រឡាញ់នោះ ភិក្ខុនោះក៏បានលះបង់ បានផ្តាច់ផ្តិលឫសគល់អស់ហើយ បានធ្វើឲ្យសល់នៅតែទីកើត ដូចជាទីកើតនៃដើមត្នោត បានធ្វើឲ្យលែងមានបែបភាព លែងមានកំណើតតទៅទៀត ជាធម្មតា សេចក្តីប្រទូស្តឯណាកើតដល់ភិក្ខុនោះ ព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ក្តី សេចក្តីប្រទូស្តនោះ ភិក្ខុនោះក៏បានលះបង់ បានផ្តាច់ផ្តិលឫសគល់អស់ហើយ បានធ្វើឲ្យសល់នៅតែទីកើត ដូចជាទីកើតនៃដើមត្នោត បានធ្វើឲ្យលែងមានបែបភាព លែងមានកំណើតតទៅទៀតជាធម្មតា សេចក្តីស្រឡាញ់ឯណា កើតដល់ភិក្ខុនោះ ព្រោះសេចក្តីប្រទូស្តក្តី សេចក្តីស្រឡាញ់នោះ ភិក្ខុនោះក៏បានលះបង់ បានផ្តាច់ផ្តិលឫសគល់អស់ហើយ បានធ្វើឲ្យសល់នៅតែទីកើត ដូចជាទីកើតនៃដើមត្នោត បានធ្វើឲ្យលែងមានបែបភាព លែងមានកំណើតតទៅទៀតជាធម្មតា សេចក្តីប្រទូស្តឯណាកើតដល់ភិក្ខុនោះ ព្រោះសេចក្តីប្រទូស្តក្តី សេចក្តីប្រទូស្តនោះ ភិក្ខុនោះក៏លះបង់ បានផ្តាច់ផ្តិលឫសគល់អស់ហើយ បានធ្វើឲ្យសល់នៅតែទីកើតដូចជាទីកើតនៃដើមត្នោត បានធ្វើឲ្យលែងមានបែបភាព លែងមានកំណើតតទៅជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះ តថាគតហៅថា មិនរលោរលាំ មិនតបត មិនរបិញ្ជរបុញ្ជ មិនធុរធេះ មិនសុបសៅ ។

កាថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឧស្សេនេតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ រូបំ អត្តតោ សមនុបស្សតិ រូបវន្តំ វា អត្តានំ អត្តនិ វា រូបំ រូបស្មឹ វា អត្តានំ វេទនំ អត្តតោ សមនុបស្សតិ វេទនាវន្តំ វា អត្តានំ អត្តនិ វា វេទនំ វេទនាយ វា អត្តានំ សញ្ញំ អត្តតោ សមនុបស្សតិ សញ្ញាវន្តំ វា អត្តានំ អត្តនិ វា សញ្ញំ សញ្ញាយ វា អត្តានំ សង្ខារេ អត្តតោ សមនុបស្សតិ សង្ខារវន្តំ វា អត្តានំ អត្តនិ វា សង្ខារេ សង្ខារេសុ វា អត្តានំ វិញ្ញាណំ អត្តតោ សមនុបស្សតិ វិញ្ញាណវន្តំ វា អត្តានំ អត្តនិ វា វិញ្ញាណំ វិញ្ញាណស្មឹ វា អត្តានំ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឧស្សេនេតិ ។ កាថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ន ឧស្សេនេតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុរលោរលាំ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ពិចារណាឃើញនូវរូបថាជាខ្លួនខ្ញុំ ពិចារណាឃើញនូវខ្លួនថាមានរូបខ្ញុំ ពិចារណាឃើញនូវរូបថាតាំងនៅក្នុងខ្លួនខ្ញុំ ពិចារណាឃើញនូវខ្លួនថាតាំងនៅក្នុងរូបខ្ញុំ ពិចារណាឃើញនូវវេទនាថាជាខ្លួនខ្ញុំ ពិចារណាឃើញនូវខ្លួនថា មានវេទនាខ្ញុំ ពិចារណាឃើញនូវវេទនាថាតាំងនៅក្នុងខ្លួនខ្ញុំ ពិចារណាឃើញនូវខ្លួនថាតាំងនៅក្នុងវេទនាខ្ញុំ ពិចារណាឃើញនូវសញ្ញាថាជាខ្លួនខ្ញុំ ពិចារណាឃើញនូវខ្លួនថាមានសញ្ញាខ្ញុំ ពិចារណាឃើញនូវសញ្ញាថាតាំងនៅក្នុងខ្លួនខ្ញុំ ពិចារណាឃើញនូវខ្លួនថាតាំងនៅក្នុងសញ្ញាខ្ញុំ ពិចារណាឃើញនូវសង្ខារទាំងឡាយថាជាខ្លួនខ្ញុំ ពិចារណាឃើញនូវខ្លួនថាមានសង្ខារខ្ញុំ ពិចារណាឃើញនូវសង្ខារថាតាំងនៅក្នុងខ្លួនខ្ញុំ ពិចារណាឃើញនូវខ្លួនថាតាំងនៅក្នុងពួកសង្ខារខ្ញុំ ពិចារណាឃើញនូវវិញ្ញាណថាជាខ្លួនខ្ញុំ ពិចារណាឃើញនូវខ្លួនថាមានវិញ្ញាណខ្ញុំ ពិចារណាឃើញនូវវិញ្ញាណថាតាំងនៅក្នុងខ្លួនខ្ញុំ ពិចារណាឃើញនូវខ្លួនថាតាំងនៅក្នុងវិញ្ញាណខ្ញុំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុរលោរលាំ ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនរលោរលាំ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ

ន រូបំ អត្តតោ សមនុបស្សតិ ន រូបវន្តំ វា អត្តានំ ន អត្តនិ វា រូបំ ន រូបស្មឹ វា អត្តានំ ន វេទនំ អត្តតោ សមនុបស្សតិ ន វេទនាវន្តំ វា អត្តានំ ន អត្តនិ វា វេទនំ ន វេទនាយ វា អត្តានំ ន សញ្ញំ អត្តតោ សមនុបស្សតិ ន សញ្ញាវន្តំ វា អត្តានំ ន អត្តនិ វា សញ្ញំ ន សញ្ញាយ វា អត្តានំ ន សង្ខារេ អត្តតោ សមនុបស្សតិ ន សង្ខារវន្តំ វា អត្តានំ ន អត្តនិ វា សង្ខារេ ន សង្ខារេសុ វា អត្តានំ ន វិញ្ញាណំ អត្តតោ សមនុ-បស្សតិ ន វិញ្ញាណវន្តំ វា អត្តានំ ន អត្តនិ វា វិញ្ញាណំ ន វិញ្ញាណស្មឹ វា អត្តានំ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ន ឧស្សេសេតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ បដិស្សេសេតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ

មិនពិចារណាឃើញនូវរូបថាជាខ្លួនខ្ញុំ មិនពិចារណាឃើញនូវខ្លួនថាមានរូបខ្ញុំ មិនពិចារណាឃើញនូវរូបថាតាំងនៅក្នុងខ្លួនខ្ញុំ មិនពិចារណាឃើញនូវខ្លួនថាតាំងនៅក្នុងរូបខ្ញុំ មិនពិចារណាឃើញនូវវេទនាថាជាខ្លួនខ្ញុំ មិនពិចារណាឃើញនូវខ្លួនថាមានវេទនាខ្ញុំ មិនពិចារណាឃើញនូវវេទនាថាតាំងនៅក្នុងខ្លួនខ្ញុំ មិនពិចារណាឃើញនូវខ្លួនថាតាំងនៅក្នុងវេទនាខ្ញុំ មិនពិចារណាឃើញនូវសញ្ញាថាជាខ្លួនខ្ញុំ មិនពិចារណាឃើញនូវខ្លួនថាមានសញ្ញាខ្ញុំ មិនពិចារណាឃើញនូវសញ្ញា ថាតាំងនៅក្នុងខ្លួនខ្ញុំ មិនពិចារណាឃើញនូវខ្លួនថាតាំងនៅក្នុងសញ្ញាខ្ញុំ មិនពិចារណាឃើញនូវពួកសង្ខារថាជាខ្លួនខ្ញុំ មិនពិចារណាឃើញនូវខ្លួន ថាមានសង្ខារខ្ញុំ មិនពិចារណាឃើញនូវពួកសង្ខារថាតាំងនៅក្នុងខ្លួនខ្ញុំ មិនពិចារណាឃើញនូវខ្លួនថាតាំងនៅក្នុងពួកសង្ខារខ្ញុំ មិនពិចារណាឃើញនូវវិញ្ញាណថាជាខ្លួនខ្ញុំ មិនពិចារណាឃើញនូវខ្លួនថាមានវិញ្ញាណខ្ញុំ មិនពិចារណាឃើញនូវវិញ្ញាណថាតាំងនៅក្នុងខ្លួនខ្ញុំ មិនពិចារណាឃើញនូវខ្លួនថាតាំងនៅក្នុងវិញ្ញាណខ្ញុំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនរលោរលាំ ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុតបត តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ

អ្ណោសន្តំ បច្ចុណ្ណោសតិ ហេសន្តំ បដិហេសតិ ភណ្ហន្តំ
បដិភណ្ហតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ បដិស្សុតេតិ ។
ភគវា ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ន បដិស្សុតេតិ ។ ឥធ
ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អ្ណោសន្តំ ន បច្ចុណ្ណោសតិ ហេសន្តំ
ន បដិហេសតិ ភណ្ហន្តំ ន បដិភណ្ហតិ ។ ឯវំ ខោ
ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ន បដិស្សុតេតិ ។ ភគវា ភិក្ខវេ
ភិក្ខុ ជូចាយតិ ។ អស្មីតិ ភិក្ខវេ សតិ ឥត្ថស្មីតិ
ហោតិ ឯវស្មីតិ ហោតិ អញ្ញថាស្មីតិ ហោតិ អសស្មីតិ
ហោតិ សតស្មីតិ ហោតិ សន្តិ ហោតិ ឥត្ថំ សន្តិ
ហោតិ ឯវំ សន្តិ ហោតិ អញ្ញថា សន្តិ ហោតិ

ជេរតបចំពោះបុគ្គលដែលជេរ ខឹងតបចំពោះបុគ្គលដែលខឹង ឈ្លោះតប
ចំពោះបុគ្គលដែលឈ្លោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកតបត
ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនតបត
តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មិនជេរតប
ចំពោះបុគ្គលដែលជេរ មិនខឹងតបចំពោះបុគ្គលដែលខឹង មិនឈ្លោះ
តបចំពោះបុគ្គលដែលឈ្លោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនតបត
ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុរបិញ្ជរបុញ្ជ
តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានសេចក្តីប្រកាន់ថា
អាត្មាអញមានដូច្នេះ សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមានដោយប្រការ
ដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមានយ៉ាងនេះដូច្នេះ
ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមានដោយប្រការដទៃដូច្នេះ
ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញទៀងដូច្នេះ ក៏រមែងមាន
សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញសូន្យដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា
សូមឲ្យអាត្មាអញមានដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូម
ឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយប្រការនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់
ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន យ៉ាងនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តី
ប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយប្រការដទៃដូច្នេះ ក៏រមែងមាន

អបិ សន្តិ ហោតិ អបិ ឥត្តំ សន្តិ ហោតិ អបិ
ឯវំ សន្តិ ហោតិ អបិ អញ្ញថា សន្តិ ហោតិ
ភវិស្សន្តិ ហោតិ ឥត្តំ ភវិស្សន្តិ ហោតិ ឯវំ ភវិស្សន្តិ
ហោតិ អញ្ញថា ភវិស្សន្តិ ហោតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ
ភិក្ខុ ជូចាយតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ជ ជូចា-
យតិ ។ អស្មីតិ ភិក្ខវេ អសតិ ឥត្តស្មីតិ ជ ហោតិ
ឯវស្មីតិ ជ ហោតិ អញ្ញថាស្មីតិ ជ ហោតិ អសស្មីតិ
ជ ហោតិ សតស្មីតិ ជ ហោតិ សន្តិ ជ ហោតិ

សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានខ្ទះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយប្រការនេះដូច្នេះខ្ទះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានយ៉ាងនេះខ្ទះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយប្រការដទៃខ្ទះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញនឹងមានដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញនឹងមាន ដោយប្រការនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញនឹងមានយ៉ាងនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញនឹងមាន ដោយប្រការដទៃដូច្នេះ ក៏រមែងមាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុរបិញ្ញរបុញ្ញ ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនរបិញ្ញរបុញ្ញ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមិនមានសេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមានដូច្នេះ សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមានដោយប្រការនេះដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមានយ៉ាងនេះដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមាន ដោយប្រការដទៃដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញសូន្យដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយប្រការនេះដូច្នេះ ក៏មិនមាន

ចតុត្ថបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ បញ្ចមោ

ឥត្ថं សន្តិ ន ហោតិ ឯវं សន្តិ ន ហោតិ អញ្ញថា
សន្តិ ន ហោតិ អបិ សន្តិ ន ហោតិ អបិ ឥត្ថं
សន្តិ ន ហោតិ អបិ ឯវं សន្តិ ន ហោតិ អបិ
អញ្ញថា សន្តិ ន ហោតិ ភវិស្សន្តិ ន ហោតិ ឥត្ថं
ភវិស្សន្តិ ន ហោតិ ឯវं ភវិស្សន្តិ ន ហោតិ អញ្ញថា
ភវិស្សន្តិ ន ហោតិ ។ ឯវं ខោ ភិក្ខវេ
ភិក្ខុ ន ជូចាយតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ
បជ្ជលតិ ។ ឥមិនា អស្មីតិ ភិក្ខវេ សតិ
ឥមិនា ឥត្ថស្មីតិ ហោតិ ឥមិនា ឯវស្មីតិ ហោតិ

សេចក្ដីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន យ៉ាងនេះដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្ដីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន យ៉ាងនេះដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្ដីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយប្រការដទៃដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្ដីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានខ្ះដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្ដីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយប្រការនេះដូច្នេះខ្ះ ក៏មិនមាន សេចក្ដីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន យ៉ាងនេះ ខ្ះដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្ដីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយប្រការដទៃខ្ះដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្ដីប្រកាន់ថា អាត្មាអញ នឹងមានដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្ដីប្រកាន់ថា អាត្មាអញនឹងមាន ដោយប្រការនេះដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្ដីប្រកាន់ថា អាត្មាអញ នឹងមាន យ៉ាងនេះដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្ដីប្រកាន់ថា អាត្មាអញ នឹងមាន ដោយប្រការដទៃដូច្នេះ ក៏មិនមាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនរបិញ្ចរបុញ្ចដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុធុរនេះ តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានសេចក្ដីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមាន ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ សេចក្ដីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមាន ដោយប្រការនេះដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្ដីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមានយ៉ាងនេះ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន

ឥមិនា អញ្ញាថាស្ជ្ជីតិ ហោតិ ឥមិនា អសស្ជ្ជីតិ ហោតិ

ឥមិនា សតស្ជ្ជីតិ ហោតិ ឥមិនា សន្ជ្ជ ហោតិ ឥមិនា

ឥត្ជ សន្ជ ហោតិ ឥមិនា ឯវ សន្ជ ហោតិ ឥមិនា

អញ្ញាថ សន្ជ ហោតិ ឥមិនា អបិ សន្ជ ហោតិ ឥមិនា

អបិ ឥត្ជ សន្ជ ហោតិ ឥមិនា អបិ ឯវ សន្ជ

ហោតិ ឥមិនា អបិ អញ្ញាថ សន្ជ ហោតិ ឥមិនា

ភវិស្ជ្ជ ហោតិ ឥមិនា ឥត្ជ ភវិស្ជ្ជ ហោតិ

សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមាន ដោយប្រការដទៃ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញទៀង ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញសូន្យ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយខន្ធនេះ ដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយ ប្រការនេះ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានយ៉ាងនេះ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយប្រការដទៃ ដោយខន្ធ នេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានខ្ញុំ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញ មាន ដោយប្រការនេះខ្ញុំ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តី ប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន យ៉ាងនេះខ្ញុំ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយប្រការ ដទៃខ្ញុំ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញនឹងមាន ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញនឹងមាន ដោយប្រការនេះ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន

ឥមិនា ឯវំ ភវិស្សន្តិ ហោតិ ឥមិនា អញ្ញថា ភវិស្សន្តិ ហោតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ បជ្ជលតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ន បជ្ជលតិ ។ ឥមិនា អស្មីតិ ភិក្ខវេ អសតិ ឥមិនា ឥត្ថស្មីតិ ន ហោតិ ឥមិនា ឯវស្មីតិ ន ហោតិ ឥមិនា អញ្ញថាស្មីតិ ន ហោតិ ឥមិនា អសស្មីតិ ន ហោតិ ឥមិនា សតស្មីតិ ន ហោតិ ឥមិនា សន្តិ ន ហោតិ ឥមិនា ឥត្ថំ សន្តិ ន ហោតិ ឥមិនា ឯវំ សន្តិ ន ហោតិ ឥមិនា អញ្ញថា សន្តិ ន ហោតិ ឥមិនា អបិ សន្តិ ន ហោតិ

សេចក្ដីប្រកាន់ថា អាត្មាអញនឹងមានយ៉ាងនេះ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្ដីប្រកាន់ថា អាត្មាអញនឹងមាន ដោយប្រការដទៃ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ ធុរធេះ ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិន ធុរធេះ តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមិនមាន សេចក្ដីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមាន ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ សេចក្ដីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមាន ដោយប្រការនេះ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្ដីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមានយ៉ាងនេះ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏មិន មាន សេចក្ដីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមាន ដោយប្រការដទៃ ដោយខន្ធនេះ ដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្ដីប្រកាន់ថា អាត្មាអញទៀង ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្ដីប្រកាន់ថា អាត្មាអញសូន្យ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏មិន មាន សេចក្ដីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏មិន មាន សេចក្ដីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយប្រការនេះ ដោយ ខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្ដីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន យ៉ាងនេះ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្ដីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មា អញមាន ដោយប្រការដទៃ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្ដី ប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានខ្ជះ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏មិនមាន

ឥមិនា អបិ ឥត្ថំ សន្តិ ន ហោតិ ឥមិនា អបិ ឯវំ សន្តិ ន ហោតិ ឥមិនា អបិ អញ្ញថា សន្តិ ន ហោតិ ឥមិនា ភវិស្សន្តិ ន ហោតិ ឥមិនា ឥត្ថំ ភវិស្សន្តិ ន ហោតិ ឥមិនា ឯវំ ភវិស្សន្តិ ន ហោតិ ឥមិនា អញ្ញថា ភវិស្សន្តិ ន ហោតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ន បជ្ជលតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ បជ្ជាយតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ អស្មិមានោ បហីនោ ន ហោតិ ឧច្ឆិន្នមូលោ តាលាវត្ថុកតោ អនភាវំ កតោ អាយតឹអនុប្បាទធម្មោ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ បជ្ជាយតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ន បជ្ជាយតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ អស្មិមានោ បហីនោ ហោតិ

សេចក្ដីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយប្រការនេះខ្លះ ដោយ
ខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្ដីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញ
មាន យ៉ាងនេះខ្លះ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្ដីប្រកាន់ថា
សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយប្រការដទៃខ្លះ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏មិន
មាន សេចក្ដីប្រកាន់ថា អាត្មាអញនឹងមាន ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏មិន
មាន សេចក្ដីប្រកាន់ថា អាត្មាអញនឹងមាន ដោយប្រការនេះ ដោយ
ខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្ដីប្រកាន់ថា អាត្មាអញនឹងមាន
យ៉ាងនេះ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្ដីប្រកាន់ថា អាត្មាអញ
នឹងមាន ដោយប្រការដទៃ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏មិនមាន ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនធុរធេះ ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុសញ្ជប់សញ្ជឹង តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
អស្មិមានៈ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មិនបានលះបង់ ទាំងមិនបានផ្ដាច់ផ្ដិល
ឫសគល់ មិនធ្វើទីកើតដូចជាទីកើតនៃដើមត្នោត មិនធ្វើឲ្យលែង
មានបែបភាពជាអស្មិមានៈ មិនមែនជាមិនមានកំណើត តទៅទៀតជា
ធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុសញ្ជប់សញ្ជឹង ដោយប្រការយ៉ាង
នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនសញ្ជប់សញ្ជឹង តើដូចម្ដេច ។

ចតុត្ថបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ បញ្ចមោ

ឧច្ចិន្ទមូលោ តាលាវត្ថុកតោ អនភាវំ កតោ អាយ-
តឹអនុប្បាទធម្មោ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ន
បជ្ជាយតីតិ ។

មហាវគ្គោ បញ្ចមោ ។

ចតុត្ថោ បណ្ណាសកោ សមត្តោ ។

តស្សុទ្ទានំ

សោតានុគតំ ឋានំ ភន្ទិយ
សាបុតឺ ច រាជ្ជ សាឡ្ហ ច
មលិ្ចក អត្តន្ត្ថចោ
ឥណ្ហាបេមេន ច ឧសា ឥតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អស្មិមានៈ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានលះបង់ទាំងបានផ្តាច់ផ្តិលឫសគល់ ធ្វើទីកើតដូចជាទីកើតនៃដើមត្នោត ធ្វើឲ្យលែងមានបែបភាពជាអស្មិមានៈ មិនមានកំណើតទៅទៀតជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនសញ្ជប់សញ្ជឹង ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

ឧទ្ទានៃមហាវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីអានិសង្សនៃធម៌ដែលបានបញ្ជូនចិត្តស្តាប់ ១ អំពីហេតុ ៤ យ៉ាង ១ អំពីកទ្ទិយលិច្ឆវី ១ អំពីកោឡិយបុត្ត ក្នុងនិគមឈ្មោះសាបុគិយ ១ អំពីវប្ប សក្យ: ១ អំពីសាឡ្ហ-លិច្ឆវី ១ អំពីមល្លិកាទេវី ១ អំពីបុគ្គលអ្នកព្យាយាមដុតកម្តៅនូវខ្លួន ១ អំពីតណ្ហា ១ អំពីសេចក្តីស្រឡាញ់ ១ រួមជា ១០ ប្រការ ។

បណ្ណាសកាសង្គហិតា វគ្គ

សប្ប៉ុរិសវគ្គោ បឋមោ

[៥១] អសប្ប៉ុរិសញ្ច ភេ ភិក្ខវេ ទេសេស្សាមិ អសប្ប៉ុរិសេ ច អសប្ប៉ុរិសតញ្ច សប្ប៉ុរិសញ្ច សប្ប-ុរិសេ ច សប្ប៉ុរិសតញ្ច តំ សុណាថ សាធុកំ មនសិការេថ ភាសិស្សាមីតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ ។ ភគវា ឯតទវោច កតមោ ច ភិក្ខវេ អសប្ប៉ុរិសោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ចាណាតិចាតី ហោតិ អទិន្នាទាយី ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារី ហោតិ មុសាវាទី ហោតិ សុរាមេ-រយមជ្ជប្បមាទដ្ឋាយី ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អសប្ប៉ុរិសោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ អសប្ប៉ុរិសេ ច អសប្ប៉ុរិសតរោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា ច ចាណាតិចាតី ហោតិ បរញ្ច ចាណាតិចាតេ សមាទបេតិ

បណ្ណាសកាសង្គហិតវគ្គ

សប្ប៉ុរិសវគ្គ ទី ១

[៥១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសម្តែងនូវអសប្ប៉ុរសផង នូវអសប្ប៉ុរសក្រៃលែង ជាងអសប្ប៉ុរសផង នូវសប្ប៉ុរសផង នូវសប្ប៉ុរសក្រៃលែង ជាងសប្ប៉ុរសផង ចំពោះអ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់នូវពាក្យនោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសម្តែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកានៃព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអសប្ប៉ុរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្ងាប់សត្វ កាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ និយាយពាក្យកុហក ផឹកនូវទឹកស្រវឹងគឺសុរានិងមេរ័យ ដែលជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អសប្ប៉ុរស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអសប្ប៉ុរសក្រៃលែង ជាងអសប្ប៉ុរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្ងាប់សត្វដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការសម្ងាប់សត្វផង

អត្តនា ច អទិន្នាទាយី ហោតិ បរញ្ច អទិន្នាទានេ សមាទបេតិ អត្តនា ច កាមេសុ មិច្ឆាចារី ហោតិ បរញ្ច កាមេសុ មិច្ឆាចារេ សមាទបេតិ អត្តនា ច មុសាវាទី ហោតិ បរញ្ច មុសាវាទេ សមា-ទបេតិ អត្តនា ច សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋាយី ហោតិ បរញ្ច សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានេ សមាទបេតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អសប្បុរិសេន អសប្បុរិស-តរោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ សប្បុរិសោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ អទិន្នាទានា បដិវិរតោ ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារា បដិវិរតោ ហោតិ មុសាវាទា បដិវិរតោ ហោតិ សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានា បដិវិរតោ ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សប្បុរិសោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ សប្បុរិសេន សប្បុរិសតរោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា ច បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច បាណាតិបាតា វេរមណិយា សមាទបេតិ

កាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យផង ប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមទាំង-ទ្វាយ ដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមទាំងទ្វាយផង និយាយកុហក ដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការនិយាយកុហកផង ផឹកទឹកស្រវឹងគឺ សុរានិងមេរ័យ ជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការផឹកទឹកស្រវឹងគឺសុរានិងមេរ័យ ជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អសប្បុរសក្រៃលែង ជាងអសប្បុរស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្ទះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកវៀរចាកការសម្ងាប់សត្វ វៀរចាកការកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ វៀរចាកការប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ វៀរចាកការនិយាយកុហក វៀរចាកការផឹកទឹកស្រវឹងគឺសុរានិងមេរ័យ ជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សប្បុរស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសប្បុរសក្រៃលែង ជាងសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្ទះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកវៀរចាកការសម្ងាប់សត្វ ដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការវៀរចាកការសម្ងាប់សត្វផង

អត្តនា ច អនិច្ចានានា បដិវិរតោ ហោតិ
បរញ្ច អនិច្ចានានា វេរមណិយា សមាទបេតិ អត្តនា
ច កាមេសុ មិច្ឆាចារ បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច
កាមេសុ មិច្ឆាចារ វេរមណិយា សមាទបេតិ អត្តនា
ច មុសាវាទា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច មុសាវាទា
វេរមណិយា សមាទបេតិ អត្តនា ច សុរាមេរយ-
មជ្ជប្បមាទដ្ឋានា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច សុរាមេរយ-
មជ្ជប្បមាទដ្ឋានា វេរមណិយា សមាទបេតិ ។ អយំ
វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សប្បុរិសេន សប្បុរិសតរោតិ ។

[៥២] អសប្បុរិសញ្ច ហ ភិក្ខវេ ទេសេស្សាមិ
អសប្បុរិសេន អសប្បុរិសតរញ្ច សប្បុរិសញ្ច សប្បុ-
សេន សប្បុរិសតរញ្ច តំ សុណាថ សាធុកំ
មនសិការោថ ភាសិស្សាមីតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ខោ
តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ ។ ភគវា
ឯតទវោច កតមោ ច ភិក្ខវេ អសប្បុរិសោ ។

រៀរចាកការកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការរៀរចាកការកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យផង រៀរចាកការប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការរៀរចាកការប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយផង រៀរចាកការនិយាយកុហក ដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការរៀរចាកការនិយាយកុហកផង រៀរចាកការផឹកនូវទឹកស្រវឹងគឺសុវានិងមេរ័យ ជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ ដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការរៀរចាកការផឹកនូវទឹកស្រវឹងគឺសុវានិងមេរ័យ ជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សប្បុរសក្រៃលែង ជាងសប្បុរស ។

[៥២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសម្តែងនូវអសប្បុរសផង នូវអសប្បុរសក្រៃលែង ជាងអសប្បុរសផង នូវសប្បុរសផង នូវសប្បុរសក្រៃលែង ជាងសប្បុរសផង ចំពោះអ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់នូវពាក្យនោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ដោយប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសម្តែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកានៃព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់-ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអសប្បុរស តើដូចម្តេច ។

ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អស្ទ្ធោ ហោតិ អហិរិកោ ហោតិ អនោត្តប្បី ហោតិ អប្ប្ស្ទុតោ ហោតិ កុសីតោ ហោតិ មុដ្ឋស្ទតិ ហោតិ ទុប្ប្ញ្ញោ ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អសប្ប្ុរិសោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ អសប្ប្ុរិសេ អសប្ប្ុរិសតរេ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា ច អស្ទ្ធោ ហោតិ ២ រញ្ញ អស្ទ្ធិយ(១) សមាទបេតិ អត្តនា ច អហិរិកោ ហោតិ ២ រញ្ញ អហិរិកតាយ សមាទបេតិ អត្តនា ច អនោត្តប្បី ហោតិ ២ រញ្ញ អនោត្តប្ប(២) សមាទបេតិ អត្តនា ច អប្ប្ស្ទុតោ ហោតិ ២ រញ្ញ អប្ប្ស្ទុតេ សមាទបេតិ អត្តនា ច កុសីតោ ហោតិ ២ រញ្ញ ០ សមាទបេតិ អត្តនា ច មុដ្ឋស្ទតិ ហោតិ ២ រញ្ញ ០ សមាទបេតិ អត្តនា ច ទុប្ប្ញ្ញោ ហោតិ ២ រញ្ញ ០ សមាទបេតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អសប្ប្ុរិសេ អសប្ប្ុរិសតរេ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ សប្ប្ុរិសោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ

១ ឱ. អសទ្ធាយ ។ ២ ឱ. អនោត្តប្ប្ិតាយ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនមានសទ្ធា មិនខ្មាសបាប មិនក្តៅនឹងបាប ជាអ្នកមិនចេះដឹង ខ្ជិលច្រអូស មិនមានស្មារតី មិនមានប្រាជ្ញា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អសប្បុរស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអសប្បុរសក្រៃលែងជាង អសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនមានសទ្ធា ដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការមិនមានសទ្ធាផង មិនខ្មាសបាប ដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការមិនខ្មាសបាបផង មិនក្តៅនឹងបាប ដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការមិនក្តៅនឹងបាបផង មិនបានចេះដឹង ដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការមិនចេះដឹងផង ខ្ជិលច្រអូសដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការខ្ជិលច្រអូសផង មិនមានស្មារតីដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការមិនមានស្មារតីផង មិនមានប្រាជ្ញា ដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការមិនមានប្រាជ្ញាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អសប្បុរសក្រៃលែងជាងអសប្បុរស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ

សទ្ធো ហោតិ ហិរិមា ហោតិ ឱត្តប្បី ហោតិ ពហុ-
ស្សុតោ ហោតិ អារទ្ធវីរិយោ ហោតិ សតិមា ហោតិ
បញ្ញវា ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សប្ប៉ុរិសោ ។
កតមោ ច ភិក្ខវេ សប្ប៉ុរិសេន សប្ប៉ុរិសតរោ ។
ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចো អត្តនា ច សទ្ធាសម្ប៉ន្នো
ហោតិ បរញ្ច សទ្ធាសម្ប៉ទាយ សមាទបេតិ
អត្តនា ច ហិរិមា ហោតិ បរញ្ច ហិរិមតាយ[1]
សមាទបេតិ អត្តនា ច ឱត្តប្បី ហោតិ បរញ្ច
ឱត្តប្បេ សមាទបេតិ អត្តនា ច ពហុស្សុតោ ហោតិ
បរញ្ច ពាហុសច្ចេ សមាទបេតិ អត្តនា ច អារទ្ធវី-
រិយោ ហោតិ បរញ្ច វីរិយារម្ភេ សមាទបេតិ អត្តនា ច
ឧបដ្ឋិតស្សតិ ហោតិ បរញ្ច សតិប្ប៉ដ្ឋានេ សមាទ-
បេតិ អត្តនា ច បញ្ញាសម្ប៉ន្នো ហោតិ បរញ្ច
បញ្ញាសម្ប៉ទាយ សមាទបេតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ
សប្ប៉ុរិសេន សប្ប៉ុរិសតរោតិ ។

---

១ ឱ. ហិរិមន្តេ ។ ម. ហិរិសម្ប៉ទាយ ។

ជាអ្នកមានសទ្ធា ខ្មាសបាប ក្តៅនឹងបាប ចេះដឹងច្រើន ប្រារព្ធ
ព្យាយាម មានស្មារតី មានប្រាជ្ញា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
សប្បុរស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសប្បុរសក្រៃលែងជាងសប្បុរស
តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នក
បរិបូណ៌ដោយសទ្ធា ដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការ
បរិបូណ៌ដោយសទ្ធាផង ខ្មាសបាបដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជន
ដទៃ ក្នុងការខ្មាសបាបផង ក្តៅនឹងបាបដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួល
ជនដទៃ ក្នុងការក្តៅនឹងបាបផង ចេះដឹងច្រើនដោយខ្លួនឯងផង ទាំង
បបួលជនដទៃ ក្នុងការចេះដឹងច្រើនផង ប្រារព្ធព្យាយាមដោយខ្លួនឯងផង
ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការប្រារព្ធព្យាយាមផង មានស្មារតីដោយ
ខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការមានស្មារតីផង បរិបូណ៌
ដោយប្រាជ្ញាដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការបរិបូណ៌
ដោយប្រាជ្ញាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សប្បុរសក្រៃ
លែងជាងសប្បុរស ។

[៤៣] អសប្បុរិសញ្ច វោ ភិក្ខវេ ទេសេស្សាមិ អសប្បុរិសេន អសប្បុរិសតរញ្ច សប្បុរិសញ្ច សប្បុ-រិសេន សប្បុរិសតរញ្ច តំ សុណាថ ។ បេ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ អសប្បុរិសោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បាណាតិបាតី ហោតិ អទិន្នាទាយី ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារី ហោតិ មុសាវាទី ហោតិ បិសុណាវាចោ ហោតិ ផរុសវាចោ ហោតិ សម្ផប្បលាបី ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អសប្បុរិសោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ អសប្បុរិសេន អសប្បុរិសតរោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា ច បាណាតិបាតី ហោតិ បរញ្ច បាណាតិបាតេ សមាទបេតិ អត្តនា ច អទិន្នាទាយី ហោតិ បរញ្ច អទិន្នាទានេ សមាទបេតិ អត្តនា ច កាមេសុ មិច្ឆាចារី ហោតិ បរញ្ច កាមេសុ មិច្ឆាចារេ សមាទបេតិ អត្តនា ច មុសាវាទី ហោតិ បរញ្ច មុសា-វាទេ សមាទបេតិ អត្តនា ច បិសុណាវាចោ ហោតិ

[៥៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសម្តែងនូវអសប្បុរសផង នូវអសប្បុរសក្រៃលែងជាងអសប្បុរសផង នូវសប្បុរសផង នូវសប្បុរសក្រៃលែងជាងសប្បុរសផង ចំពោះអ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់នូវពាក្យនោះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្ងាប់សត្ត្ব កាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមទាំងឡាយ និយាយពាក្យកុហក និយាយពាក្យញុះញង់ និយាយពាក្យទ្រគោះ និយាយពាក្យពោយពាយ ឥតប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អសប្បុរស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអសប្បុរសក្រៃលែងជាងអសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្ងាប់សត្ត្ব ដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការសម្ងាប់សត្ត្ব ផង កាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យផង ប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ ផង និយាយពាក្យកុហកដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការនិយាយពាក្យកុហកផង និយាយពាក្យញុះញង់ដោយខ្លួនឯងផង

បរញ្ច បិសុណាយ វាចាយ សមាទបេតិ អត្តនា ច ផរុសវាចោ ហោតិ បរញ្ច ផរុសាយ វាចាយ សមាទបេតិ អត្តនា ច សម្ផប្បលាបី ហោតិ បរញ្ច សម្ផប្បលាបេ សមាទបេតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អសប្បុរិសេន អសប្បុរិសតរោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ សប្បុរិសោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ អទិន្នាទានា បដិវិរតោ ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារា បដិវិរតោ ហោតិ មុសាវាទា បដិវិរតោ ហោតិ បិសុណាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ ផរុសាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ សម្ផប្បលាបា បដិវិរតោ ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សប្បុរិសោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ សប្បុរិសេន សប្បុរិសតរោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា ច បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច បាណាតិបាតា វេរមណិយា សមាទបេតិ អត្តនា ច អទិន្នាទានា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច អទិន្នាទានា វេរមណីយា សមាទបេតិ

ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការនិយាយពាក្យញុះញង់ផង និយាយពាក្យ
ទ្រគោះដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការនិយាយពាក្យ
ទ្រគោះផង និយាយពាក្យរោយរាយ ឥតប្រយោជន៍ដោយខ្លួនឯងផង
ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការនិយាយពាក្យរោយរាយ ឥតប្រយោជន៍ផង ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អសប្បុរសក្រៃលែងជាងអសប្បុរស ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកវៀរចាកការសម្ងាប់សត្ត្ব វៀរចាកការកាន់
យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ វៀរចាកការប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមទាំង
ឡាយ វៀរចាកការនិយាយពាក្យកុហក វៀរចាកការនិយាយពាក្យ
ញុះញង់ វៀរចាកការនិយាយពាក្យទ្រគោះ វៀរចាកការនិយាយពាក្យ
រោយរាយឥតប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សប្បុរស ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសប្បុរសក្រៃលែងជាងសប្បុរស តើដូចម្តេច ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកវៀរចាកសម្ងាប់សត្ត្ব
ដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការវៀរចាកការសម្ងាប់សត្ត្ব
ផង វៀរចាកការកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យដោយខ្លួនឯងផង ទាំង
បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរចាកការកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យផង

អត្តនា ច កាមេសុ មិច្ឆាចារ បដិវិរតោ ហោតិ
បរញ្ច កាមេសុ មិច្ឆាចារ វេរមណិយា សមាទបេតិ
អត្តនា ច មុសាវាទ បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច
មុសាវាទ វេរមណិយា សមាទបេតិ អត្តនា ច
បិសុណាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច
បិសុណាយ វាចាយ វេរមណិយា សមាទបេតិ
អត្តនា ច ផរុសាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ
បរញ្ច ផរុសាយ វាចាយ វេរមណិយា សមាទបេតិ
អត្តនា ច សម្ផប្បលាបា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច
សម្ផប្បលាបា វេរមណិយា សមាទបេតិ ។ អយំ
វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សប្បុរិសេន សប្បុរិសតរោតិ ។

[៥៤] អសប្បុរិសញ្ច ភេ ភិក្ខវេ ទេសេស្សាមិ
អសប្បុរិសេន អសប្បុរិសតរញ្ច សប្បុរិសញ្ច សប្បុ-
សេន សប្បុរិសតរញ្ច តំ សុណាថ ។ បេ ។ កតមោ
ច ភិក្ខវេ អសប្បុរិសោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ
ចាណាតិចាតី ហោតិ ។ បេ ។ អភិជ្ឌាលុ ហោតិ
ព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។

រៀរចាកការប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយដោយខ្លួនឯង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការរៀរចាកការប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយផង រៀរចាកការនិយាយពាក្យកុហកដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការរៀរចាកការនិយាយពាក្យកុហកផង រៀរចាកការនិយាយពាក្យញុះញង់ដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការរៀរចាកការនិយាយពាក្យញុះញង់ផង រៀរចាកការនិយាយពាក្យទ្រគោះដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការរៀរចាកការនិយាយពាក្យទ្រគោះផង រៀរចាកការនិយាយពាក្យរោយរាយ ឥតប្រយោជន៍ដោយខ្លួនឯង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការរៀរចាកការនិយាយពាក្យរោយរាយ ឥតប្រ-យោជន៍ផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សប្បុរសក្រៃលែងជាងសប្បុរស ។

[៥៦] *ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសម្តែងនូវអសប្បុរសផង នូវអសប្បុរសក្រៃលែងជាងអសប្បុរសផង នូវសប្បុរផង នូវសប្បុរសក្រៃលែងជាងសប្បុរសផង ចំពោះអ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយស្តាប់ពាក្យនោះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្ងាប់សត្វ ។បេ។ ច្រើនដោយអកិរិយា មានចិត្តព្យាបាទ ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ ។*

អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អសប្ផុរិសោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ អសប្ផុរិសេន អសប្ផុរិសតរោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា ច ចាណាតិចាតី ហោតិ បរញ្ច ចាណាតិចាតេ សមាទបេតិ ។ បេ ។ អត្តនា ច អកិន្ណ្ណាលុ ហោតិ បរញ្ច អកិន្ណ្ណាយ សមាទបេតិ អត្តនា ច ព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ បរញ្ច ព្យាបាទេ សមាទបេតិ អត្តនា ច មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆាទិដ្ឋិយា សមាទបេតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អសប្ផុរិសេន អសប្ផុរិសតរោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ សប្ផុរិសោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ចាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ ។ បេ ។ អនកិន្ណ្ណាលុ ហោតិ អព្យ-បន្នចិត្តោ ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សប្ផុរិសោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ សប្ផុរិសេន សប្ផុរិសតរោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា ច ចាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច ចាណាតិបាតា វេរមណិយា សមាទបេតិ ។ បេ ។ អត្តនា ច អនកិន្ណ្ណាលុ ហោតិ បរញ្ច អនកិន្ណ្ណាយ សមាទបេតិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អសប្បុរស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអសប្បុរសក្រៃលែងជាងអសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការសម្លាប់សត្វផង ។ បេ ។ ច្រើនដោយអកិរិយា ដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងអកិរិយាផង មានចិត្តព្យាបាទ ដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការព្យាបាទផង ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ ដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងមិច្ឆាទិដ្ឋិផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អសប្បុរសក្រៃលែងជាងអសប្បុរស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកវៀរចាកការសម្លាប់សត្វ ។ បេ ។ មិនច្រើនដោយអកិរិយា មិនមានចិត្តព្យាបាទ ជាសម្មាទិដ្ឋិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សប្បុរស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសប្បុរសក្រៃលែងជាងសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកវៀរចាកការសម្លាប់សត្វដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃក្នុងកិរិយាវៀរចាកការសម្លាប់សត្វផង ។ បេ ។ មិនច្រើនដោយអកិរិយាដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការមិនមានអកិរិយាផង

អត្តនា ច អព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ បរញ្ច អព្យាបាទេ សមាទបេតិ អត្តនា ច សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ បរញ្ច សម្មាទិដ្ឋិយា សមាទបេតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សប្បុរិសេន សប្បុរិសតរោតិ ។

[៤៤] អសប្បុរិសញ្ច វោ ភិក្ខវេ ទេសេស្សាមិ អសប្បុរិសេន អសប្បុរិសតរញ្ច សប្បុរិសញ្ច សប្បុរិសេន សប្បុរិសតរញ្ច តំ សុណាថ ។ បេ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ អសប្បុរិសោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ មិច្ឆាសង្កប្បោ ហោតិ មិច្ឆាវាចោ ហោតិ មិច្ឆាកម្មន្តោ ហោតិ មិច្ឆាអាជីវោ ហោតិ មិច្ឆាវាយាមោ ហោតិ មិច្ឆាសតិ ហោតិ មិច្ឆាសមាធិ ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អសប្បុរិសោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ អសប្បុរិសេន អសប្បុរិសតរោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា ច មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆាទិដ្ឋិយា សមាទបេតិ អត្តនា ច មិច្ឆាសង្កប្បោ ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆាសង្កប្បេ សមាទបេតិ អត្តនា ច មិច្ឆាវាចោ ហោតិ

មិនមានចិត្តព្យាបាទដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការមិនមានព្យាបាទផង ជាសម្មាទិដ្ឋិដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងសម្មាទិដ្ឋិផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សប្បុរសក្រៃលែងជាងសប្បុរស ។

[៥៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសម្តែងនូវអសប្បុរសផង នូវអសប្បុរសក្រៃលែងជាងអសប្បុរសផង នូវសប្បុរសផង នូវសប្បុរសក្រៃលែងជាងសប្បុរសផង ចំពោះអ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយស្តាប់នូវពាក្យនោះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអសប្បុរសតើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះជាអ្នកមានសេចក្តីឃើញខុស មានសេចក្តីត្រិះរិះខុស មានវាចាខុស មានការងារខុស មានការចិញ្ចឹមជីវិតខុស មានការព្យាយាមខុស មានសេចក្តីរលឹកខុស មានការតាំងចិត្តខុស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាអសប្បុរស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអសប្បុរសក្រៃលែងជាងអសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះជាអ្នកមានសេចក្តីឃើញខុសដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងសេចក្តីឃើញខុសផង មានសេចក្តីត្រិះរិះខុសដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងសេចក្តីត្រិះរិះខុសផង មានវាចាខុសដោយខ្លួនឯងផង

បរញ្ច មិច្ឆាវាចាយ សមាទបេតិ អត្តនា ច មិច្ឆាកម្មន្តោ ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆាកម្មន្តេ សមាទ-បេតិ អត្តនា ច មិច្ឆាអាជីវោ ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆាអាជីវេ សមាទបេតិ អត្តនា ច មិច្ឆាវាយាមោ ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆាវាយាមេ សមាទបេតិ អត្តនា ច មិច្ឆាសតិ ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆាសតិយា សមាទបេតិ អត្តនា ច មិច្ឆាសមាធិ ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆា-សមាធិម្ហិ សមាទបេតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អសប្បុរិសេន អសប្បុរិសតរោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ សប្បុរិសោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ សម្មាសង្កប្បោ ហោតិ សម្មាវាចោ ហោតិ សម្មាកម្មន្តោ ហោតិ សម្មាអា-ជីវោ ហោតិ សម្មាវាយាមោ ហោតិ សម្មាសតិ ហោតិ សម្មាសមាធិ ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សប្បុរិសោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ សប្បុរិសេន សប្បុរិសតរោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា ច សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ បរញ្ច សម្មាទិដ្ឋិយា សមាទបេតិ

ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងវាចាខុសផង មានការងារខុសដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការងារខុសផង មានការចិញ្ចឹមជីវិតខុសដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការចិញ្ចឹមជីវិតខុសផង មានការព្យាយាមខុសដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការព្យាយាមខុសផង មានសេចក្តីរលឹកខុសដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងសេចក្តីរលឹកខុសផង មានការតាំងចិត្តខុសដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការតាំងចិត្តខុសផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អសប្បុរសក្រៃលែងជាងអសប្បុរស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីឃើញត្រូវ មានសេចក្តីត្រិះរិះត្រូវ មានវាចាត្រូវ មានការងារត្រូវ មានការចិញ្ចឹមជីវិតត្រូវ មានការព្យាយាមត្រូវ មានសេចក្តីរលឹកត្រូវ មានការតាំងចិត្តត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សប្បុរស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសប្បុរសក្រៃលែងជាងសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីឃើញត្រូវដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការឃើញត្រូវផង

អត្តនា ច សម្មាសង្កប្បោ ហោតិ បរញ្ច សម្មាសង្កប្បេ សមាទបេតិ អត្តនា ច សម្មាវាចោ ហោតិ បរញ្ច សម្មាវាចាយ សមាទបេតិ អត្តនា ច សម្មាកម្មន្តោ ហោតិ បរញ្ច សម្មាកម្មន្តេ សមាទបេតិ អត្តនា ច សម្មាអាជីវោ ហោតិ បរញ្ច សម្មាអាជីវេ សមាទបេតិ អត្តនា ច សម្មាវាយាមោ ហោតិ បរញ្ច សម្មាវាយាមេ សមាទបេតិ អត្តនា ច សម្មាសតិ ហោតិ បរញ្ច សម្មាសតិយា សមាទបេតិ អត្តនា ច សម្មាសមាធិ ហោតិ បរញ្ច សម្មាសមាធិម្ហិ សមាទបេតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សប្បុរិសេន សប្បុរិសតរោតិ ។

[៥៦] អសប្បុរិសញ្ច វោ ភិក្ខវេ ទេសេស្សាមិ អសប្បុរិសេន អសប្បុរិសតរញ្ច សប្បុរិសញ្ច សប្បុរិសេន សប្បុរិសតរញ្ច តំ សុណាថ ។ បេ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ អសប្បុរិសោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ បេ ។ មិច្ឆាញាណី ហោតិ មិច្ឆាវិមុត្តិ ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អសប្បុរិសោ ។

មានសេចក្ដីត្រិះរិះត្រូវដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងសេចក្ដីត្រិះរិះត្រូវផង មានវាចាត្រូវដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងវាចាត្រូវផង មានការងារត្រូវដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការងារត្រូវផង មានការចិញ្ចឹមជីវិតត្រូវដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការចិញ្ចឹមជីវិតត្រូវផង មានការព្យាយាមត្រូវដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការព្យាយាមត្រូវផង មានសេចក្ដីរលឹកត្រូវដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងសេចក្ដីរលឹកត្រូវផង មានការតាំងចិត្តត្រូវដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការតាំងចិត្តត្រូវផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សប្បុរសក្រៃលែងជាងសប្បុរស ។

[៥៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសម្ដែងនូវអសប្បុរសផង នូវអសប្បុរសក្រៃលែងជាងអសប្បុរសផង នូវសប្បុរសផង នូវសប្បុរសក្រៃលែងជាងសប្បុរសផង ចំពោះអ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំង-ឡាយ ស្ដាប់នូវពាក្យនោះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអសប្បុរស តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសេចក្ដីឃើញខុស ។ បេ ។ មានញាណខុស មានការរួចខុស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អសប្បុរស ។

កតមោ ច ភិក្ខវេ អសប្ផុរិសេន អសប្ផុរិសតរោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា ច មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆាទិដ្ឋិយា សមាទបេតិ ។ បេ ។ អត្តនា ច មិច្ឆាញ្ញាណី ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆា-ញ្ញាណេ សមាទបេតិ អត្តនា ច មិច្ឆាវិមុត្តិ ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆាវិមុត្តិយា សមាទបេតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អសប្ផុរិសេន អសប្ផុរិសតរោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ សប្ផុរិសោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ បេ ។ សម្មាញ្ញាណី ហោតិ សម្មាវិមុត្តិ ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សប្ផុរិសោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ សប្ផុរិសេន សប្ផុរិសតរោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា ច សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ បរញ្ច សម្មាទិដ្ឋិយា សមាទបេតិ ។ បេ ។ អត្តនា ច សម្មាញ្ញាណី ហោតិ បរញ្ច សម្មាញ្ញាណេ សមាទបេតិ អត្តនា ច សម្មាវិមុត្តិ ហោតិ បរញ្ច សម្មាវិមុត្តិយា សមាទបេតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សប្ផុរិសេន សប្ផុរិសតរោតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអសប្បុរសក្រៃលែងជាងអសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីឃើញខុសដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងសេចក្តីឃើញខុសផង ។ បេ ។ មានញាណខុសដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងញាណខុសផង មានការរួចខុសដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការរួចខុសផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អសប្បុរសក្រៃលែងជាងអសប្បុរស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសប្បុរសតើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីឃើញត្រូវ ។ បេ ។ មានញាណត្រូវ មានការរួចត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សប្បុរស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសប្បុរសក្រៃលែងជាងសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីឃើញត្រូវដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងសេចក្តីឃើញត្រូវផង ។ បេ ។ មានញាណត្រូវដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងញាណត្រូវផង ។ មានការរួចត្រូវដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការរួចត្រូវផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សប្បុរសក្រៃលែងជាងសប្បុរស ។

[៤៧] ចាបញ្ច វោ ភិក្ខវេ ទេសេស្សាមិ ចាបេន ចាបតរញ្ច កល្យាណញ្ច កល្យាណេន កល្យាណ-តរញ្ច តំ សុណាថ ។ បេ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ ចាបោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ចាណាតិចាតី ហោតិ ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ចាបោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ ចាបេន ចាបតរោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា ច ចាណាតិចាតី ហោតិ បរញ្ច ចាណាតិចាតេ សមាទបេតិ ។ បេ ។ អត្តនា ច មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆាទិដ្ឋិយា សមាទបេតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ចាបេន ចាបតរោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ កល្យាណោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ចាណាតិចាតា បដិវិរតោ ហោតិ ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កល្យាណោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ កល្យាណេន កល្យាណតរោ ។

[៥៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសម្តែងនូវបុគ្គលលាមកផង នូវបុគ្គលលាមកក្រៃលែងជាងបុគ្គលលាមកផង នូវបុគ្គលល្អផង នូវបុគ្គលល្អក្រៃលែងជាងបុគ្គលល្អផង ចំពោះអ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយស្តាប់នូវពាក្យនោះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលលាមក តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្ងាប់សត្ត្ব ។ បេ ។ មានសេចក្តីឃើញខុស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលលាមក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលលាមកក្រៃលែងជាងបុគ្គលលាមក តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្ងាប់សត្ត្ব ដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការសម្ងាប់សត្ត្ব ផង ។ បេ ។ មានសេចក្តីឃើញខុសដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងសេចក្តីឃើញខុសផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលលាមកក្រៃលែងជាងបុគ្គលលាមក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលល្អ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកវៀរចាកការសម្ងាប់សត្ត្ব ។ បេ ។ មានសេចក្តីឃើញត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលល្អក្រៃលែងជាងបុគ្គលល្អ តើដូចម្តេច ។

ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា ច ចាណាតិចាតា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច ចាណាតិចាតា វេរមណិយា សមាទបេតិ ។ បេ ។ អត្តនា ច សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ បរញ្ច សម្មាទិដ្ឋិយា សមាទបេតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កល្យាណេន កល្យាណតរោតិ ។

[៤៨] ចាបញ្ច ហ ភិក្ខវេ ឧទេសេ ឧទ្ទិសាមិ ចាបេន ចាបតរញ្ច កល្យាណញ្ច កល្យាណេន កល្យាណ-តរញ្ច តំ សុណាថ ។ បេ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ ចាចោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ បេ ។ មិច្ឆាញ្ញាណី ហោតិ មិច្ឆាវិមុត្តិ ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ចាចោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ ចាបេន ចាបតរោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា ច មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆាទិដ្ឋិយា សមាទបេតិ ។ បេ ។ អត្តនា ច មិច្ឆាញ្ញាណី ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆាញ្ញាណេ សមាទបេតិ អត្តនា ច មិច្ឆាវិមុត្តិ ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆាវិមុត្តិយា សមាទបេតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកវៀរចាកការសម្ងាប់សត្វដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងកិរិយាវៀរចាកការសម្ងាប់សត្វផង ។ បេ ។ មានសេចក្តីឃើញត្រូវដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងសេចក្តីឃើញត្រូវផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលល្អក្រៃលែងជាងបុគ្គលល្អ ។

[៥៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសម្តែងនូវបុគ្គលលាមកផង នូវបុគ្គលលាមកក្រៃលែងជាងបុគ្គលលាមកផង នូវបុគ្គលល្អផង នូវបុគ្គលល្អក្រៃលែងជាងបុគ្គលល្អផង ចំពោះអ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយស្តាប់នូវពាក្យនោះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលលាមក តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានសេចក្តីឃើញខុស ។ បេ ។ មានញាណខុស មានការរួចខុស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលលាមក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលលាមកក្រៃលែងជាងបុគ្គលលាមក តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីឃើញខុសដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងសេចក្តីឃើញខុសផង ។ បេ ។ មានញាណខុសដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងញាណខុសផង មានការរួចខុសដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការរួចខុសផង ។

អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ចាបេឧ ចាបតរោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ កល្យាណោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ បេ ។ សម្មាញ្ញាណី ហោតិ សម្មាវិមុត្តិ ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កល្យាណោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ កល្យាណេឧ កល្យាណតរោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា ច សមាទិដ្ឋិកោ ហោតិ បរញ្ច សម្មាទិដ្ឋិយា សមាទបេតិ ។ បេ ។ អត្តនា ច សម្មាញ្ញាណី ហោតិ បរញ្ច សម្មាញ្ញាណេ សមាទបេតិ អត្តនា ច សម្មាវិមុត្តិ ហោតិ បរញ្ច សម្មាវិមុត្តិយា សមាទបេតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កល្យាណេឧ កល្យាណតរោតិ ។

[៤៩] ចាបឧម្ហញ្ច ហ ភិក្ខវេ ឧេសេស្ជាមិ ចាបឧម្ហេឧ ចាបឧម្ហតរញ្ច កល្យាណឧម្ហញ្ច កល្យ-ណឧម្ហេឧ កល្យាណឧម្ហតរញ្ច តំ សុណាថ ។ បេ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ ចាបឧម្ហោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ចាណាតិចាតី ហោតិ ។ បេ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលលាមកក្រៃលែងជាងបុគ្គលលាមក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលល្អ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីឃើញត្រូវ ។ បេ ។ មានញាណត្រូវ មានការរួចត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលល្អក្រៃលែងជាងបុគ្គលល្អ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីឃើញត្រូវដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងសេចក្តីឃើញត្រូវផង ។ បេ ។ មានញាណត្រូវដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងញាណត្រូវផង មានការរួចត្រូវដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការរួចត្រូវផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលល្អក្រៃលែងជាងបុគ្គលល្អ ។

[៥៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសម្តែងនូវបុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ផង នូវបុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ក្រៃលែងជាងបុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ផង នូវបុគ្គលមានធម៌ល្អផង នូវបុគ្គលមានធម៌ល្អក្រៃលែងជាងបុគ្គលមានធម៌ល្អផង ចំពោះអ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយស្តាប់នូវពាក្យនោះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្ងាប់សត្ត ។ បេ ។

មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ចាបជម្មោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ ចាបជម្មេន ចាបជម្មតរោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា ច ចាណាតិចាតី ហោតិ បរញ្ច ចាណាតិចាតេ សមាទបេតិ ។ បេ ។ អត្តនា ច មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆាទិដ្ឋិយា សមាទបេតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ចាបជម្មេន ចាបជម្មតរោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ កល្យាណជម្មោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ចាណាតិចាតា បដិវិរតោ ហោតិ ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កល្យាណជម្មោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ កល្យាណជម្មេន កល្យាណ-ជម្មតរោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា ច ចាណា-តិចាតា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច ចាណាតិចាតា វេរមណិយា សមាទបេតិ ។ បេ ។ អត្តនា ច សម្មា-ទិដ្ឋិកោ ហោតិ បរញ្ច សម្មាទិដ្ឋិយា សមាទបេតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កល្យាណជម្មេន កល្យាណ-ជម្មតរោតិ ។

មានសេចក្ដីឃើញខុស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ក្រៃលែងជាងបុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្ងាប់សត្ត្ব ដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃក្នុងការសម្ងាប់សត្ត្ববផង ។ បេ ។ មានសេចក្ដីឃើញខុសដោយខ្លួនឯងផងទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងសេចក្ដីឃើញខុសផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ក្រៃលែងជាងបុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលមានធម៌ល្អ តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកវៀរចាកបាណាតិបាត ។ បេ ។ មានសេចក្ដីឃើញត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលមានធម៌ល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលមានធម៌ល្អក្រៃលែងជាងបុគ្គលមានធម៌ល្អ តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកវៀរចាកបាណាតិបាតដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងកិរិយាវៀរចាកបាណាតិបាតផង ។ បេ ។ មានសេចក្ដីឃើញត្រូវដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងសេចក្ដីឃើញត្រូវផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលមានធម៌ល្អក្រៃលែងជាងបុគ្គលមានធម៌ល្អ ។

[៦០] ចាបធម្មញ្ហ ហ ភិក្ខវេ ឧសេសប្ជាមិ ចាបធម្មេ ចាបធម្មតញ្ហ កល្យាណធម្មញ្ហ កល្យ-ណធម្មេ កល្យាណធម្មតញ្ហ តំ សុណាថ ។ បេ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ ចាបធម្មោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ បេ ។ មិច្ឆាញ្ញាណី ហោតិ មិច្ឆាវិមុត្តិ ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ចាបធម្មោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ ចាបធម្មេ ចាបធម្មតរោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា ច មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ បរញ្ហ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា សមាទបេតិ ។ បេ ។ អត្តនា ច មិច្ឆាញ្ញាណី ហោតិ បរញ្ហ មិច្ឆាញ្ញាណេ សមាទបេតិ អត្តនា ច មិច្ឆាវិមុត្តិ ហោតិ បរញ្ហ មិច្ឆាវិមុត្តិយា សមាទបេតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ចាបធម្មេ ចាបធម្មតរោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ កល្យាណធម្មោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ បេ ។ សម្មាញ្ញាណី ហោតិ សម្មាវិមុត្តិ ហោតិ ។

[៦០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសម្តែងនូវបុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ផង នូវបុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ក្រៃលែងជាងបុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ផង នូវបុគ្គលមានធម៌ល្អផង នូវបុគ្គលមានធម៌ល្អក្រៃលែងជាងបុគ្គលមានធម៌ល្អផង ចំពោះអ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយស្តាប់នូវពាក្យនោះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីឃើញខុស ។ បេ ។ មានញាណខុស មានការរួចខុស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ក្រៃលែងជាងបុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីឃើញខុសដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងសេចក្តីឃើញខុសផង ។ បេ ។ មានញាណខុសដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងញាណខុសផង មានការរួចខុសដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការរួចខុសផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ក្រៃលែងជាងបុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលមានធម៌ល្អ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញត្រូវ ។ បេ ។ មានញាណត្រូវ មានការរួចត្រូវ ។

អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កល្យាណធម្មោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ កល្យាណធម្មេន កល្យាណធម្មតោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា ច សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ បរញ្ច សម្មាទិដ្ឋិយា សមាទបេតិ ។ បេ ។ អត្តនា ច សម្មាញ្ញាណី ហោតិ បរញ្ច សម្មាញ្ញាណេ សមាទបេតិ អត្តនា ច សម្មាវិមុត្តិ ហោតិ បរញ្ច សម្មាវិមុត្តិយា សមាទបេតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កល្យាណធម្មេន កល្យាណធម្មតោតិ ។

សប្បុរិសវគ្គោ ឋបមោ ។

ឥសិប្ប ុ ទ្ធានំ

សិក្ខាបទញ្ច អស្ស ទ្ធំ
សត្តជាសោ អថោ ច ទសកម្មំ
អដ្ឋង្គិកញ្ច ទសមកំ ទ្វេ
ចាបទម្ហា អបរេ ទ្វេតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលមានធម៌ល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-ឡាយ ចុះបុគ្គលមានធម៌ល្អក្រៃលែងជាងបុគ្គលមានធម៌ល្អ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីឃើញត្រូវដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងសេចក្តីឃើញត្រូវផង ។ បេ ។ មានញាណត្រូវដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងញាណត្រូវផង មានការរួចត្រូវដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការរួចត្រូវផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលមានធម៌ល្អក្រៃលែងជាងបុគ្គលមានធម៌ល្អ ។

ចប់ សប្បុរិសវគ្គ ទី ១ ។

ឧទ្ទាននៃសប្បុរិសវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីសិក្ខាបទ ១ អំពីបុគ្គលមិនមានសទ្ធា ១ អំពីធម៌ ៧ នាំឲ្យវិនាស ១ មួយយ៉ាងទៀត និយាយអំពីកម្មទាំង ១០ ប្រការ ១ អំពីមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ប្រការ ១ អំពីមគ្គ ១០ ប្រការ ១ អំពីបាបធម៌ ២ ប្រការ ១ អំពីបាបធម៌ ២ ប្រការដទៃទៀត ១ ។

សោភនវគ្គោ ទុតិយោ

[៦១] ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ បរិសុទ្ធសា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ភិក្ខុ ភិក្ខវេ[(១)] ឧុស្ឬីលោ ចាបជ្ឈោ បរិសុទ្ធសោ ភិក្ខុនី ភិក្ខវេ ឧុស្ឬីលា ចាបជ្ឈោ បរិសុទ្ធសា ឧចាសកោ ភិក្ខវេ ឧុស្ឬីលោ ចាប-ជ្ឈោ បរិសុទ្ធសោ ឧចាសិកា ភិក្ខវេ ឧុស្ឬីលា ចាបជ្ឈោ បរិសុទ្ធសា ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ បរិសុទ្ធសា ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ បរិសោភនា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ភិក្ខុ ភិក្ខវេ[(១)] សីលវា កល្យា-ណជ្ឈោ បរិសោភនោ ភិក្ខុនី ភិក្ខវេ សីលវតី កល្យាណជ្ឈោ បរិសោភនា ឧចាសកោ ភិក្ខវេ សីលវា កល្យាណជ្ឈោ បរិសោភនោ ឧចាសិកា ភិក្ខវេ សីលវតី កល្យាណជ្ឈោ បរិសោភនា ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ បរិសោភនាតិ ។

---

១ ឱ. ម. ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខូតិ ទិស្សតិ ។

សោភនវគ្គ ទី ២

[៦១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការទ្រុស្តបរិសទ្យនេះ មាន ៤ យ៉ាង ។ ការទ្រុស្តបរិសទ្យ ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទ្រុស្តសីល មានធម៌លាមក ឈ្មោះថា ទ្រុស្តបរិសទ្យ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទ្រុស្តសីល មានធម៌លាមក ឈ្មោះថា ទ្រុស្ត បរិសទ្យ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាសកទ្រុស្តសីល មានធម៌លាមក ឈ្មោះថាទ្រុស្តបរិសទ្យ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាសិកាទ្រុស្តសីល មានធម៌លាមកឈ្មោះថា ទ្រុស្តបរិសទ្យ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការទ្រុស្តបរិសទ្យ មាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការធ្វើបរិសទ្យឲ្យល្អមាន ៤ យ៉ាង ។ ការធ្វើបរិសទ្យឲ្យល្អមាន ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានសីល មានធម៌ល្អ ឈ្មោះថាធ្វើបរិសទ្យឲ្យល្អ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមានសីល មានធម៌ល្អឈ្មោះថា ធ្វើបរិសទ្យឲ្យល្អ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាសក មានសីលមានធម៌ល្អ ឈ្មោះថា ធ្វើបរិសទ្យឲ្យល្អ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាសិកាមានសីល មានធម៌ល្អ ឈ្មោះថា ធ្វើបរិសទ្យឲ្យល្អ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការធ្វើបរិសទ្យឲ្យល្អមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

[៦២] ចតូហិ ភិក្ខវេ ឆម្ភេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ កាយទុច្ចរិតេន វចីទុច្ចរិតេន មនោ-ទុច្ចរិតេន មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ឆម្ភេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។ ចតូហិ ភិក្ខវេ ឆម្ភេហិ សមន្នា-គតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ កាយសុចរិតេន វចីសុចរិតេន មនោសុចរិតេន សម្មាទិដ្ឋិយា ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ឆម្ភេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេតិ ។

[៦៣] ចតូហិ ភិក្ខវេ ឆម្ភេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ កាយទុច្ចរិតេន វចីទុច្ចរិតេន មនោទុច្ចរិតេន អកា-តញ្ញូតា អកតវេទិតា ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ឆម្ភេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។

[៦២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង នឹងធ្លាក់ទៅក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទម្លាក់ ។ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ (គឺប្រកប) ដោយកាយទុច្ចរិត ១ វចីទុច្ចរិត ១ មនោទុច្ចរិត ១ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាងនេះ នឹងធ្លាក់ទៅក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទម្លាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង នឹងទៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅតម្កល់ទុក ។ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ (គឺប្រកប) ដោយកាយសុចរិត ១ វចីសុចរិត ១ មនោសុចរិត ១ សម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាងនេះឯង នឹងទៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅតម្កល់ទុក ។

[៦៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង នឹងធ្លាក់ទៅក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទម្លាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ (គឺប្រកប) ដោយកាយទុច្ចរិត ១ វចីទុច្ចរិត ១ មនោទុច្ចរិត ១ អកតញ្ញូអកត-វេទិតា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាងនេះឯង នឹងធ្លាក់ទៅក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទម្លាក់ ។

ចតូហិ ភិក្ខវេ ឩម្ផេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សក្ខេ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ កាយសុចរិតេន វចីសុចរិតេន មនោសុចរិតេន កតញ្ញូតា កតវេទិតា ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ឩម្ផេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សក្ខេតិ ។

[៦៤] ចតូហិ ភិក្ខវេ ឩម្ផេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ ចាណាតិចាតី ហោតិ អទិន្នាទាយី ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារី ហោតិ មុសាវាទី ហោតិ ។ បេ ។ ចាណាតិចាតា បដិវិរតោ ហោតិ អទិន្នាទានា បដិវិរតោ ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារា បដិវិរតោ ហោតិ មុសាវាទា បដិវិរតោ ហោតិ ។ បេ ។

[៦៥] មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ មិច្ឆាសङ्ककប្ផោ ហោតិ មិច្ឆាវាចោ ហោតិ មិច្ឆាកម្មន្តោ ហោតិ ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ សម្មាសङ्ककប្ផោ ហោតិ សម្មា-វាចោ ហោតិ សម្មាកម្មន្តោ ហោតិ ។ បេ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង នឹងទៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅតម្កល់ទុក ។ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ (គឺប្រកប) ដោយកាយសុចរិត ១ វចីសុចរិត ១ មនោសុចរិត ១ កតញ្ញូកតវេទិតា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាងនេះឯង នឹងទៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅតម្កល់ទុក ។

[៦៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង នឹងធ្លាក់ទៅក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទម្លាក់ ។ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺបុគ្គលជាអ្នកសម្លាប់សត្វ ១ កាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ១ ប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមទាំងឡាយ ១ និយាយពាក្យកុហក ១ ។ បេ ។ គឺបុគ្គលជាអ្នកវៀរចាកការសម្លាប់សត្វ ១ វៀរចាកការកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ១ វៀរចាកការប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមទាំងឡាយ ១ វៀរចាកការនិយាយពាក្យកុហក ១ ។ បេ ។

[៦៥] បុគ្គលមានសេចក្តីឃើញខុស ១ មានសេចក្តីត្រិះរិះខុស ១ មានវាចាខុស ១ មានការងារខុស ១ ។ បេ ។ បុគ្គលមានសេចក្តីឃើញត្រូវ ១ មានសេចក្តីត្រិះរិះត្រូវ ១ មានវាចាត្រូវ ១ មានការងារត្រូវ ១ ។ បេ ។

[៦៦] មិច្ឆាអាជីវោ ហោតិ មិច្ឆាវាយាមោ ហោតិ មិច្ឆាសតិ ហោតិ មិច្ឆាសមាធិ ហោតិ ។ បេ ។ សម្មាអាជីវោ ហោតិ សម្មាវាយាមោ ហោតិ សម្មាសតិ ហោតិ សម្មាសមាធិ ហោតិ ។ បេ ។

[៦៧] អនិដ្ឋេ និដ្ឋាធី ហោតិ អស្សុតេ សុតវាធី ហោតិ អមុតេ មុតវាធី ហោតិ អវិញ្ញាតេ វិញ្ញាតវាធី ហោតិ ។ បេ ។ អនិដ្ឋេ អនិដ្ឋាធី ហោតិ អស្សុតេ អស្សុតវាធី ហោតិ អមុតេ អមុតវាធី ហោតិ អវិញ្ញាតេ អវិញ្ញាតវាធី ហោតិ ។ បេ ។

[៦៨] និដ្ឋេ អនិដ្ឋាធី ហោតិ សុតេ អស្សុតវាធី ហោតិ មុតេ អមុតវាធី ហោតិ វិញ្ញាតេ អវិញ្ញាតវាធី ហោតិ ។ បេ ។

[៦៦] *បុគ្គលជាអ្នកមានការចិញ្ចឹមជីវិតខុស ១ មានសេចក្ដីព្យាយាមខុស ១ មានសេចក្ដីរលឹកខុស ១ មានសេចក្ដីតាំងចិត្តខុស ១ ។ បេ ។ បុគ្គលជាអ្នកមានការចិញ្ចឹមជីវិតត្រូវ ១ មានសេចក្ដីព្យាយាមត្រូវ ១ មានសេចក្ដីរលឹកត្រូវ ១ មានសេចក្ដីតាំងចិត្តត្រូវ ១ ។ បេ ។*

[៦៧] *បុគ្គលអ្នកពោលថាឃើញក្នុងរបស់ដែលមិនបានឃើញ ១ ពោលថាឮក្នុងរបស់ដែលមិនបានឮ ១ ពោលថាហិតជញ្ជក់ប៉ះពាល់ក្នុងរបស់ដែលមិនបានហិតជញ្ជក់ប៉ះពាល់ ១ ពោលថាដឹងច្បាស់ក្នុងរបស់ដែលមិនបានដឹងច្បាស់ ១ ។ បេ ។ បុគ្គលអ្នកពោលថាមិនឃើញក្នុងរបស់ដែលមិនបានឃើញ ១ ពោលថាមិនឮក្នុងរបស់ដែលមិនបានឮ ១ ពោលថាមិនបានហិតជញ្ជក់ប៉ះពាល់ក្នុងរបស់ដែលមិនបានហឹតជញ្ជក់ប៉ះពាល់ ១ ពោលថាមិនដឹងច្បាស់ក្នុងរបស់ដែលមិនបានដឹងច្បាស់ ១ ។ បេ ។*

[៦៨] *បុគ្គលអ្នកពោលថា មិនឃើញក្នុងរបស់ ដែលបានឃើញ ១ ពោលថាមិនឮក្នុងរបស់ដែលបានឮ ១ ពោលថាមិនបានហិតជញ្ជក់ប៉ះពាល់ក្នុងរបស់ដែលបានហិតជញ្ជក់ប៉ះពាល់ ១ ពោលថាមិនដឹងច្បាស់ក្នុងរបស់ដែលបានដឹងច្បាស់ ១ ។ បេ ។*

ជិដ្ឋេ ជិដ្ឋភាវី ហោតិ សុតេ សុតភាវី ហោតិ មុតេ មុតភាវី ហោតិ វិញ្ញាតេ វិញ្ញាតភាវី ហោតិ ។ បេ ។

[៦៩] អស្ស្ធោ ហោតិ ឧុស្ស្ធីលោ ហោតិ អហិ-រិកោ ហោតិ អនោត្តប្ប៎ី ហោតិ ។ បេ ។ ស្ធោ ហោតិ សីលវា ហោតិ ហិរិមា ហោតិ ឱ៎ត្តប្ប៎ី ហោតិ ។ បេ ។

[៧០] អស្ស្ធោ ហោតិ ឧុស្ស្ធីលោ ហោតិ កុសីតោ ហោតិ ឧុប្ប្ធញ្ញោ ហោតិ ។ បេ ។ ស្ធោ ហោតិ សីលវា ហោតិ អារ៎ធ្ធ៎ារ៎យោ ហោតិ បញ្ញ៎ា ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខ៎វេ ចតូ៎ហិ ឆម្ម៎ហិ សមន្ន៎ាគតោ យថ៎ាភតំ ជិក្ខ៎ិត្តោ ឯ៎វំ សក្ខ៎តិ ។

បុគ្គលអ្នកពោលថា ឃើញក្នុងរបស់ដែលបានឃើញ ១ ពោលថាឮក្នុងរបស់ដែលបានឮ ១ ពោលថា ហិតជញ្ជក់ប៉ះពាល់ ក្នុងរបស់ដែលបានហិតជញ្ជក់ប៉ះពាល់ ១ ពោលថា ដឹងច្បាស់ក្នុងរបស់ដែលបានដឹងច្បាស់ ១ ។ បេ ។

[៦៩] បុគ្គលជាអ្នកមិនមានសទ្ធា ១ ទ្រុស្តសីល ១ មិនខ្ជាសបាប ១ មិនក្តៅនឹងបាប ១ ។ បេ ។ បុគ្គលជាអ្នកមានសទ្ធា ១ មានសីល ១ ខ្ជាសបាប ១ ក្តៅនឹងបាប ១ ។ បេ ។

[៧០] បុគ្គលជាអ្នកមិនមានសទ្ធា ១ ទ្រុស្តសីល ១ ខ្ជិលច្រអូស ១ គ្មានបញ្ញា ១ ។ បេ ។ បុគ្គលជាអ្នកមានសទ្ធា ១ មានសីល ១ ប្រារព្ធព្យាយាម ១ មានបញ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាងនេះឯង នឹងទៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅតម្កល់ទុក ។

ចប់ សោភនវគ្គ ទី ២ ។

តស្សុទ្ទានំ

បរិសា ឧិដ្ឋិ អកតញ្ញូតា
ចាណាតិចាតាបិ ទ្វេ មក្ខា
ទ្វេ ភេហារបថា រុត្តា
ហិរិកំ ឧុប្ផ្ឌ្ជេន ចាតិ ។

ឧទ្ទានៃសោភនវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីការទ្រុស្តបរិសទ្យនិងការធ្វើបរិសទ្យឲ្យល្អ ១ អំពីជនអ្នកប្រកបដោយធម៌ មានមិច្ឆាទិដ្ឋិជាដើម ១ អំពីជនអ្នកប្រកបដោយធម៌ មានអកតញ្ញូតាជាដើម ១ អំពីជនអ្នកប្រកបដោយធម៌ មានបាណាតិបាតជាដើម ១ អំពីជនអ្នកប្រកបដោយធម៌ ជាផ្លូវពីរប្រការ ១ អំពីគន្ធង់នៃវោហារពីរយ៉ាងដែលបុគ្គលពោលហើយ ១ អំពីជនអ្នកប្រកបដោយធម៌មានហិរិជាដើម ១ អំពីជនអ្នកប្រកបដោយធម៌មានការមិនមានបញ្ញាជាដើម ១ ។

ទុច្ចរិតវគ្គោ តតិយោ

[៧១] ចត្តារីមានិ ភិក្ខវេ វចីទុច្ចរិតានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ មុសាវាទោ បិសុណា វាចា ផរុសា វាចា សម្ផប្បលាបោ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ វចីទុច្ចរិតានិ ។ ចត្តារីមានិ ភិក្ខវេ វចីសុច-រិតានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ សច្ចវាចា អបិសុណា វាចា សណ្ហា វាចា មន្ទ្រាភាសា ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ វចីសុចរិតានីតិ ។

[៧២] ចតូហិ ភិក្ខវេ ឆម្ភេហិ សមន្នាគតោ ពាលោ អញ្ញត្តោ អសប្ប៉ុរិសោ ១ តំ ឧបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ សាវជ្ជោ ច ហោតិ សានុវជ្ជោ វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច អបុញ្ញ បសវតិ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ កាយទុច្ចរិតេន វចីទុច្ចរិតេន មនោទុច្ចរិតេន មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ឆម្ភេហិ សមន្នាគតោ ពាលោ អញ្ញត្តោ អសប្ប៉ុរិសោ ១ តំ ឧបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ

ទុច្ចរិតវគ្គ ទី ៣

[៧១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វចីទុច្ចរិតនេះមាន ៤ យ៉ាង ។ វចី-ទុច្ចរិត ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺការនិយាយកុហក ១ និយាយញុះញង់ ១ និយាយពាក្យទ្រគោះ ១ និយាយពាក្យពោយពាយឥតប្រយោជន៍ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វចីទុច្ចរិតមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វចីសុចរិតនេះមាន ៤ យ៉ាង ។ វចីសុចរិត ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺនិយាយពាក្យពិត ១ មិននិយាយពាក្យញុះញង់ ១ និយាយពាក្យពីពោះ ១ និយាយដោយប្រាជ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វចីសុចរិតមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

[៧២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង ឈ្មោះថា ពាល មិនឈ្វាស ជាអសប្បុរស រមែងរក្សានូវខ្ជិនឲ្យមានគុណដីកចោល កម្ចាត់ចោលផង ជាអ្នកប្រកបដោយទោសផង ត្រូវពួកវិញ្ញូជនតិះដៀលផង បានបាបច្រើនផង ។ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ (គឺប្រកប) ដោយកាយទុច្ចរិត ១ វចីទុច្ចរិត ១ មនោទុច្ចរិត ១ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ពាល មិនឈ្វាស ជាអសប្បុរស រមែងរក្សានូវខ្ជិន ឲ្យមានគុណដីកចោល កម្ចាត់ចោលផង

សាវជ្ជោ ច ហោតិ សានុវជ្ជោ វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច អបុញ្ញំ បសវតិ ។ ចតូហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ បណ្ឌិតោ ព្យត្តោ សប្បុរិសោ អក្ខតំ អនុបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ អនវជ្ជោ ច ហោតិ អននុវជ្ជោ វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច បុញ្ញំ បសវតិ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ កាយសុចរិតេន វចីសុចរិតេន មនោសុចរិតេន សម្មាទិដ្ឋិយា ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ បណ្ឌិតោ ព្យត្តោ សប្បុរិសោ អក្ខតំ អនុបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ អនវជ្ជោ ច ហោតិ អននុវជ្ជោ វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច បុញ្ញំ បសវតីតិ ។

[៧៣] ចតូហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ពាលោ អព្យត្តោ អសប្បុរិសោ ខតំ ឧបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ សាវជ្ជោ ច ហោតិ សានុវជ្ជោ វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច អបុញ្ញំ បសវតិ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ កាយទុច្ចរិតេន វចីទុច្ចរិតេន មនោ-ទុច្ចរិតេន អកតញ្ញុតា អកតវេទិតា ។ បេ ។

ជាអ្នកប្រកបដោយទោសផង ត្រូវពួកវិញ្ញូជនតិះដៀលផង បានបាបច្រើនផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង ឈ្មោះថា បណ្ឌិត ឈ្វាស ជាសប្បុរស រមែងរក្សានូវខ្លួន មិនឲ្យមានគុណជីកចោល កម្ចាត់ចោលផង មិនមានទោសផង មិនត្រូវពួកវិញ្ញូជនតិះដៀលផង បានបុណ្យច្រើនផង ។ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ (គឺប្រកប) ដោយកាយសុចរិត ១ វចីសុចរិត ១ មនោសុចរិត ១ សម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា បណ្ឌិត ឈ្វាស ជាសប្បុរស រមែងរក្សានូវខ្លួន មិនឲ្យមានគុណជីកចោល កម្ចាត់ចោលផង ជាអ្នកមិនមានទោសផង មិនត្រូវពួកវិញ្ញូជនតិះដៀលផង បានបុណ្យច្រើនផង ។

[៧៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង ឈ្មោះថា ពាល មិនឈ្វាស ជាអសប្បុរស រមែងរក្សានូវខ្លួន ឲ្យមានគុណជីកចោល កម្ចាត់ចោលផង ជាអ្នកប្រកបដោយទោសផង ត្រូវពួកវិញ្ញូជនតិះដៀលផង បានបាបច្រើនផង ។ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ (គឺប្រកប) ដោយកាយ-ទុច្ចរិត ១ វចីទុច្ចរិត ១ មនោទុច្ចរិត ១ អកតញ្ញូអកតវេទិតា ១ ។ បេ ។

កាយសុចរិតেন វចីសុចរិតেন មនোសុចរិតেন
ককত্তা ককত্তেন ។ បេ ។

[៧៤] ចាណাতিচাតী ហোតি អទিন্নাদাযী ហোតি
কামেসু মিচ্ছাচারী ហোតি មুসাবাদী ហোতি ។ បេ ។
ចាណাতিচাতা បটিবিরতো ហোតি អទিন্নাদানা
បটিবিরতো ហোতি কামেসু មិচ্ছাচারা បটিবিরতো ហোতি
មុসাবাদা បটিবিরতো ហোতি ។ បេ ។

[៧៥] មិচ্ছাদিট্ঠিকো ហোតি មិচ্ছাসঙ্কপ্পো ហোতি
មិচ្ছាវাচো ហোតি មិচ្ছাকম্মন্តো ហোতি ។ បេ ។
សម্মাদিট্ঠিকো ហোតি សম্মাসঙ্কপ্পো ហোতি
សম্মাবাচো ហোতি សম্মাকম্মন্តো ហোতি ។ បេ ។

[៧៦] មិচ্ছাআជীវো ហোតি មិচ্ছাবাযামো ហোতি
មិচ្ছাসতি ហোតি មិচ្ছাসমাধি ហোতি ។ បេ ។
សম্মাআজীវো ហোតি សম্মাবাযামো ហোতি សম্ম-
សতি ហোតি សম্মাসমাধি ហোতি ។ បេ ។

(ប្រកប) ដោយកាយសុចរិត ១ វចីសុចរិត ១ មនោសុចរិត ១ កតញ្ញូ-
កតវេទិតា ១ ។ បេ ។

[៧៤] បុគ្គលជាអ្នកសម្ងាប់សត្វ ១ កាន់យកទ្រព្យដែលគេមិន
បានឲ្យ ១ ប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ ១ និយាយពាក្ស
កុហក ១ ។ បេ ។ បុគ្គលជាអ្នកវៀរចាកការសម្ងាប់សត្វ ១ វៀរចាក
ការកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ១ វៀរចាកការប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាម
ទាំងឡាយ ១ វៀរចាកការនិយាយកុហក ១ ។ បេ ។

[៧៥] បុគ្គលជាអ្នកមានសេចក្តីឃើញខុស ១ មានសេចក្តីត្រិះរិះ
ខុស ១ មានវាចាខុស ១ មានការងារខុស ១ ។ បេ ។ បុគ្គលជាអ្នក
មានសេចក្តីឃើញត្រូវ ១ មានសេចក្តីត្រិះរិះត្រូវ ១ មានវាចាត្រូវ ១
មានការងារត្រូវ ១ ។ បេ ។

[៧៦] បុគ្គលជាអ្នកមានការចិញ្ចឹមជីវិតខុស ១ មានការព្យាយាម
ខុស ១ មានការរលឹកខុស ១ មានការតាំងចិត្តខុស ១ ។ បេ ។ បុគ្គល
ជាអ្នកមានការចិញ្ចឹមជីវិតត្រូវ ១ មានការព្យាយាមត្រូវ ១ មានការ
រលឹកត្រូវ ១ មានការតាំងចិត្តត្រូវ ១ ។ បេ ។

[៧៧] អនិដ្ឋេ និដ្ឋភាគី ហោតិ អស្សុតេ សុតភាគី ហោតិ អមុតេ មុតភាគី ហោតិ អវិញ្ញាតេ វិញ្ញាតភាគី ហោតិ ។ បេ ។ អនិដ្ឋេ អនិដ្ឋភាគី ហោតិ អស្សុតេ អស្សុតភាគី ហោតិ អមុតេ អមុតភាគី ហោតិ អវិញ្ញាតេ អវិញ្ញាតភាគី ហោតិ ។ បេ ។

[៧៨] និដ្ឋេ អនិដ្ឋភាគី ហោតិ សុតេ អស្សុតភាគី ហោតិ មុតេ អមុតភាគី ហោតិ វិញ្ញាតេ អវិញ្ញាតភាគី ហោតិ ។ បេ ។ និដ្ឋេ និដ្ឋភាគី ហោតិ សុតេ សុតភាគី ហោតិ មុតេ មុតភាគី ហោតិ វិញ្ញាតេ វិញ្ញាតភាគី ហោតិ ។ បេ ។

[៧៧] *បុគ្គលអ្នកពោលថាឃើញក្នុងរបស់ដែលមិនបានឃើញ ១ ពោលថាឮក្នុងរបស់ដែលមិនបានឮ ១ ពោលថាហិតជញ្ជក់ប៉ះពាល់ក្នុងរបស់ដែលមិនបានហិតជញ្ជក់ប៉ះពាល់ ១ ពោលថាដឹងច្បាស់ក្នុងរបស់ដែលមិនបានដឹងច្បាស់ ១ ។ បេ ។ បុគ្គលអ្នកពោលថា មិនឃើញក្នុងរបស់ដែលមិនបានឃើញ ១ ពោលថាមិនឮក្នុងរបស់ដែលមិនបានឮ ១ ពោលថាមិនបានហិតជញ្ជក់ប៉ះពាល់ក្នុងរបស់ដែលមិនបានហិតជញ្ជក់ប៉ះពាល់ ១ ពោលថាមិនដឹងច្បាស់ក្នុងរបស់ដែលមិនបានដឹងច្បាស់ ១ ។ បេ ។*

[៧៨] *បុគ្គលអ្នកពោលថាមិនឃើញក្នុងរបស់ដែលមិនឃើញ ១ ពោលថាមិនឮក្នុងរបស់ដែលបានឮ ១ ពោលថា មិនហិតជញ្ជក់ប៉ះពាល់ក្នុងរបស់ដែលបានហិតជញ្ជក់ប៉ះពាល់ ១ ពោលថា មិនដឹងច្បាស់ក្នុងរបស់ដែលបានដឹងច្បាស់ ១ ។ បេ ។ បុគ្គលអ្នកពោលថាឃើញក្នុងរបស់ដែលបានឃើញ ១ ពោលថា ឮក្នុងរបស់ដែលបានឮ ១ ពោលថាហិតជញ្ជក់ប៉ះពាល់ក្នុងរបស់ដែលបានហិតជញ្ជក់ប៉ះពាល់ ១ ពោលថាដឹងច្បាស់ក្នុងរបស់ដែលបានដឹងច្បាស់ ១ ។ បេ ។*

[៧៩] អស្សទ្ធោ ហោតិ ទុស្សីលោ ហោតិ អហិរិកោ ហោតិ អនោត្តប្បី ហោតិ ។ បេ ។ សទ្ធោ ហោតិ សីលវា ហោតិ ហិរិមា ហោតិ ឱត្តប្បី ហោតិ ។ បេ ។

[៨០] អស្សទ្ធោ ហោតិ ទុស្សីលោ ហោតិ កុសីតោ ហោតិ ទុប្បញ្ញោ ហោតិ ។ បេ ។ សទ្ធោ ហោតិ សីលវា ហោតិ អារទ្ធវីរិយោ ហោតិ បញ្ញវា ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ បណ្ឌិតោ ព្យត្តោ សប្បុរិសោ អក្ខតំ អនុបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ អនវជ្ជោ ច ហោតិ អននុវជ្ជោ វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច បុញ្ញំ បសវតីតិ ។

[៨១] ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ កវី ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ចិន្តាកវិ សុតកវិ អត្ថកវិ បដិភាណកវិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ កវីតិ ។

ទុច្ចរិតវគ្គោ តតិយោ ។

[៧៩] បុគ្គលអ្នកមិនមានសទ្ធា ១ អ្នកទ្រុស្តសីល ១ មិនមានសេចក្តីខ្មាសបាប ១ មិនមានសេចក្តីក្តៅនឹងបាប ១ ។ បេ ។ បុគ្គលជាអ្នកមានសទ្ធា ១ ជាអ្នកមានសីល ១ មានសេចក្តីខ្មាសបាប ១ មានសេចក្តីក្តៅនឹងបាប ១ ។ បេ ។

[៨០] បុគ្គលអ្នកមិនមានសទ្ធា ១ អ្នកទ្រុស្តសីល ១ មានសេចក្តីខ្ជិលច្រអូស ១ មិនមានបញ្ញា ១ ។ បេ ។ បុគ្គលអ្នកមានសទ្ធា ១ មានសីល ១ ប្រារព្ធព្យាយាម ១ មានបញ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា បណ្ឌិតឈ្វាស ជាសប្បុរស រមែងរក្សានូវខ្លួនមិនឲ្យមានគុណជីកចោលកម្ចាត់ចោលផង ជាអ្នកមិនមានទោសផង មិនត្រូវពួកវិញ្ញូជនតិះដៀលផង បានបុណ្យច្រើនផង ។

[៨១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកប្រាជ្ញនេះមាន ៤ ពួក ។ អ្នកប្រាជ្ញ ៤ ពួក តើដូចម្តេច ។ គឺអ្នកប្រាជ្ញព្រោះគិត ១ អ្នកប្រាជ្ញព្រោះស្តាប់ ១ អ្នកប្រាជ្ញព្រោះអាស្រ័យសេចក្តី ១ អ្នកប្រាជ្ញព្រោះប្រាជ្ញារាងវៃ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកប្រាជ្ញមាន ៤ ពួកនេះឯង ។

ចប់ ទុច្ចរិតវគ្គ ទី ៣ ។

តស្សុទ្ទានំ

ឧចូរិតំ ជិដ្ឋិ អកតញ្ញូ ច
ចាណាតិចាតា បិ ទ្វេ មក្ខា
ទ្វេ ភេហារ បថា រុត្តា
អហិរិកំ ឧបញ្ញ ការី ជ ចាតិ ។

ឧទ្ទានៃទុច្ចរិតវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីទុច្ចរិត ១ អំពីមិច្ឆាទិដ្ឋិ ១ អំពីបុគ្គលប្រកបដោយ ធម៌មានអកតញ្ញូតាជាដើម ១ អំពីបុគ្គលប្រកបដោយធម៌មាន បាណាតិបាតជាដើម ១ អំពីផ្ទូរពីរប្រការ ១ អំពីគន្ធង៌ពាក្ស ពោលពីរប្រការដែលពោល ១ អំពីបុគ្គលប្រកបដោយធម៌ មានសេចក្ដីខ្ជាសបាបជាដើម ១ អំពីបុគ្គលប្រកបដោយ ធម៌មានមិនមានប្រាជ្ញាជាដើម ១ អំពីអ្នកប្រាជ្ញ ៤ ពួក ១ ។

កម្មវគ្គោ ចតុត្ថោ

[៨២] ចត្តារីមានិ ភិក្ខវេ កម្មានិ មយា សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេឌិតានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ អត្ថិ ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ កណ្ហវិបាកំ អត្ថិ ភិក្ខវេ កម្មំ សុក្កំ សុក្កវិបាកំ អត្ថិ ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ សុក្កំ កណ្ហសុក្កវិបាកំ អត្ថិ ភិក្ខវេ កម្មំ អកណ្ហំ អសុក្កំ អកណ្ហអសុក្កវិបាកំ កម្មក្ខយាយ សំវត្តតិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ កម្មានិ មយា សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេឌិតានីតិ ។

[៨៣] ចត្តារីមានិ ភិក្ខវេ កម្មានិ មយា សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេឌិតានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ អត្ថិ ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ កណ្ហវិបាកំ អត្ថិ

កម្មវគ្គ ទី ៤

[៨២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្ម ៤ យ៉ាងនេះ តថាគតបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ហើយប្រកាសប្រាប់ ។ កម្ម ៤ យ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មខ្មៅ[១] មានវិបាកខ្មៅ[២] ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មស[៣] មានវិបាកស[៤] ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មទាំងខ្មៅទាំងស[៥] មានវិបាកទាំងខ្មៅទាំងស[៦] ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មមិនខ្មៅមិនស[៧] មានវិបាកមិនខ្មៅមិនស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់កម្ម ក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មទាំង ៤ ប្រភេទនេះ តថាគតបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ហើយប្រកាសប្រាប់ ។

[៨៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្ម ៤ យ៉ាងនេះ តថាគតបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ហើយប្រកាសប្រាប់ ។ កម្ម ៤ យ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មខ្មៅមានវិបាកខ្មៅក៏មាន

---

១ បានដល់អកុសលកម្មបថ ១០ ។ ២ នាំសត្វឲ្យទៅកើតក្នុងអបាយ ។ ៣ បានដល់កុសលកម្មបថ ១០ ។ ៤ នាំសត្វឲ្យទៅកើតក្នុងឋានសួគ៌ ។ ៥ កម្មដែលលាយគ្នា ។ ៦ ឲ្យទទួលទុក្ខខ្លះ ទទួលសុខខ្លះ ។ ៧ សំដៅយកចតុមគ្គញ្ញាណដែលជាគុណជាតធ្វើឲ្យអស់កម្ម ។

ភិក្ខវេ កម្មំ សុក្កំ សុក្កវិបាកំ អត្ថិ ភិក្ខវេ កម្មំ
កណ្ហំ សុក្កំ កណ្ហសុក្កវិបាកំ អត្ថិ ភិក្ខវេ កម្មំ
អកណ្ហំ អសុក្កំ អកណ្ហអសុក្កវិបាកំ កម្មក្ខយាយ
សំវត្តតិ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ កណ្ហវិបាកំ ។
ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ សព្យាបជ្ជំ កាយសង្ខារំ
អភិសង្ខរោតិ សព្យាបជ្ជំ វចីសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ
សព្យាបជ្ជំ មនោសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ សោ សព្យា-
បជ្ជំ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា សព្យាបជ្ជំ វចីសង្ខារំ
អភិសង្ខរិត្វា សព្យាបជ្ជំ មនោសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា
សព្យាបជ្ជំ លោកំ ឧបបជ្ជតិ ។ តមេនំ សព្យា-
បជ្ជំ លោកំ ឧបបន្នំ សមានំ សព្យាបជ្ជា ផស្សា
ផុសន្តិ ។ សោ សព្យាបជ្ជេហិ ផស្សេហិ ផុដ្ឋោ
សមានោ សព្យាបជ្ជំ វេទនំ វេទិយតិ ឯកន្តទុក្ខំ
សេយ្យថាបិ សត្តា នេរយិកា ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ
កម្មំ កណ្ហំ កណ្ហវិបាកំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ
កម្មំ សុក្កំ សុក្កវិបាកំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មស មានវិបាកស ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
កម្មទាំងខ្មៅទាំងស មានវិបាកទាំងខ្មៅទាំងស ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ កម្មមិនខ្មៅមិនស មានវិបាកមិនខ្មៅមិនស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
អស់កម្ម ក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្មខ្មៅ មានវិបាកខ្មៅ
តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះតាក់តែង
កាយសង្ខារ ប្រកបដោយទោស តាក់តែងវចីសង្ខារ ប្រកបដោយ
ទោស តាក់តែងមនោសង្ខារ ប្រកបដោយទោស លុះបុគ្គលនោះតាក់
តែងកាយសង្ខារ ប្រកបដោយទោស តាក់តែងវចីសង្ខារ ប្រកបដោយ
ទោស តាក់តែងមនោសង្ខារ ប្រកបដោយទោសហើយ រមែងចូលទៅ
កាន់លោកដែលប្រកបដោយទុក្ខ ។ ផស្សៈទាំងឡាយ ប្រកបដោយ
ទុក្ខ រមែងពាល់ត្រូវនូវបុគ្គលនោះ ដែលចូលទៅកាន់លោកប្រកបដោយ
ទុក្ខ ។ បុគ្គលនោះកាលផស្សៈទាំងឡាយប្រកបដោយទុក្ខពាល់ត្រូវ
ហើយ រមែងរងវេទនាប្រកបដោយទុក្ខ មានសេចក្តីលំបាកដោយពិត
ដូចពួកសត្វដែលកើតក្នុងនរក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្ម
ខ្មៅ មានវិបាកខ្មៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្មស មានវិបាកស
តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ

អញ្ញាបជ្ឈំ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ អញ្ញាបជ្ឈំ វចីសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ អញ្ញាបជ្ឈំ មនោសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ ។ សោ អញ្ញាបជ្ឈំ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា អញ្ញាបជ្ឈំ វចីសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា អញ្ញាបជ្ឈំ មនោសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា អញ្ញាបជ្ឈំ លោកំ ឧបបជ្ជតិ ។ តមេនំ អញ្ញាបជ្ឈំ លោកំ ឧបបន្នំ សមានំ អញ្ញាបជ្ឈា ផស្សា ផុសន្តិ ។ សោ អញ្ញាបជ្ឈេហិ ផស្សេហិ ផុដ្ឋោ សមានោ អញ្ញាបជ្ឈំ វេទនំ វេទិយតិ ឯកន្តសុខំ សេយ្យថាបិ ទេវា សុភកិណ្ហា ។ ឥទំ រុច្ចតិ ភិក្ខវេ កម្មំ សុក្កំ សុក្កវិបាកំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ សុក្កំ កណ្ហសុក្កវិបាកំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ សញ្ញាបជ្ឈំបិ អញ្ញ- បជ្ឈំបិ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ សញ្ញាបជ្ឈំបិ អញ្ញាបជ្ឈំបិ វចីសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ សញ្ញាបជ្ឈំបិ អញ្ញាបជ្ឈំបិ មនោសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ ។ សោ សញ្ញាបជ្ឈំបិ អញ្ញាបជ្ឈំបិ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា

*តាក់តែងកាយសង្ខារ មិនមានទោស តាក់តែងវចីសង្ខារ មិនមានទោស តាក់តែងមនោសង្ខារ មិនមានទោស ។ លុះបុគ្គលនោះ តាក់តែងកាយសង្ខារ មិនមានទោស តាក់តែងវចីសង្ខារ មិនមានទោស តាក់តែងមនោសង្ខារ មិនមានទោស រមែងចូលទៅកាន់លោកដែលមិនមានទុក្ខ ។ ផស្ស:ទាំងឡាយ ដែលមិនមានទុក្ខ រមែងពាល់ត្រូវនូវបុគ្គលនោះ ដែលចូលទៅកាន់លោកមិនមានទុក្ខ ។ បុគ្គលនោះ កាលផស្ស:ទាំងឡាយ មិនមានទុក្ខពាល់ត្រូវហើយ រមែងរងនូវវេទនាមិនមានទុក្ខ មានតែសេចក្ដីសុខដោយពិត ដូចពួកទេវតាជាន់សុភកិណ្ហ: ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្ម*ស* មានវិបាក*ស* ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្មទាំងខ្មៅទាំង*ស* មានវិបាកទាំងខ្មៅទាំង*ស* តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ តាក់តែងកាយសង្ខារ មានទោសខ្លះ មិនមានទោសខ្លះ តាក់តែងវចីសង្ខារ មានទោសខ្លះ មិនមានទោសខ្លះ តាក់តែងមនោសង្ខារ មានទោសខ្លះ មិនមានទោសខ្លះ ។ លុះបុគ្គលនោះតាក់តែងកាយសង្ខារ មានទោសខ្លះ មិនមានទោសខ្លះ*

សព្យាបជ្ឈំបិ អព្យាបជ្ឈំបិ វចីសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា សព្យាបជ្ឈំបិ អព្យាបជ្ឈំបិ មនោសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា សព្យាបជ្ឈំបិ អព្យាបជ្ឈំបិ លោកំ ឧបបជ្ជតិ ។ តមេនំ សព្យាបជ្ឈំបិ អព្យាបជ្ឈំបិ លោកំ ឧបបន្នំ សមានំ សព្យាបជ្ឈាបិ អព្យាបជ្ឈាបិ ផស្សា ផុសន្តិ ។ សោ សព្យាបជ្ឈេហិបិ អព្យាបជ្ឈេហិបិ ផស្សេហិ ផុដ្ឋោ សមានោ សព្យាបជ្ឈំបិ អព្យាបជ្ឈំបិ វេទនំ វេទិយតិ វោកិណ្ណសុខទុក្ខំ[១] សេយ្យថាបិ មនុស្សា ឯកច្ចេ ច ទេវា ឯកច្ចេ ច វិនិបាតិកា ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហសុក្កំ កណ្ហសុក្កវិបាកំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ កម្មំ អកណ្ហំ អសុក្កំ អកណ្ហ-អសុក្កវិបាកំ កម្មក្ខយាយ សំវត្តតិ ។ តត្រ ភិក្ខវេ យម្បិទំ កម្មំ កណ្ហំ កណ្ហវិបាកំ តស្ស បហានាយ យា ចេតនា យម្បិទំ កម្មំ សុក្កំ សុក្កវិបាកំ តស្ស បហានាយ យា ចេតនា យម្បិទំ កម្មំ កណ្ហំ សុក្កំ កណ្ហសុក្កវិបាកំ តស្ស បហានាយ យា ចេតនា

---

១ ឱ. វោកិណ្ណំ សង្កិណ្ណំ សុខទុក្ខំ ។

តាក់តែងវចីសង្ខារ មានទោសខ្លះ មិនមានទោសខ្លះ តាក់តែងមនោសង្ខារ មានទោសខ្លះ មិនមានទោសខ្លះ រមែងចូលទៅកាន់លោក មានទុក្ខខ្លះ មិនមានទុក្ខខ្លះ ។ ផស្សៈទាំងឡាយ មានទុក្ខខ្លះ មិនមានទុក្ខខ្លះ តែងពាល់ត្រូវនូវបុគ្គលដែលចូលទៅកាន់លោក មានទុក្ខខ្លះ មិនមានទុក្ខខ្លះ ។ បុគ្គលនោះ កាលផស្សៈទាំងឡាយ មានទុក្ខខ្លះ មិនមានទុក្ខខ្លះ ពាល់ត្រូវហើយ រមែងរងនូវវេទនា មានទុក្ខខ្លះ មិនមានទុក្ខខ្លះ ជាវេទនាមានសុខនិងទុក្ខលាយគ្នា ដូចមនុស្សពួកខ្លះ ទេវតាពួកខ្លះ វិនិបាតពួកខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មទាំងខ្មៅទាំងស មានវិបាកទាំងខ្មៅទាំងស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្មមិនខ្មៅ មិនស មានវិបាកមិនខ្មៅមិនស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់កម្ម តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកម្មទាំង ៤ នោះ ចេតនាដើម្បីលះកម្មខ្មៅ មានវិបាកខ្មៅឯណា ចេតនាដើម្បីលះកម្មស មានវិបាកសឯណា ចេតនាដើម្បីលះកម្មទាំងខ្មៅទាំងស មានវិបាកទាំងខ្មៅទាំងស ឯណា

ឥធ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កម្មំ អកណ្ហំ អសុក្កំ អកណ្ហអសុក្កវិបាកំ កម្មក្ខយាយ សំវត្តតិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ កម្មានិ មយា សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទិតានីតិ ។

[៨៤] អថខោ សិ១ាមោត្តស្ស១ោ ១្រាហ្មណো យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវតា សទ្ធឹ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កថំ សារ១ណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សិ១ា-មោត្តស្ស១ោ ១្រាហ្មណো ភគវន្តំ ឯតទវោច បុរិមានិ ១ោ ១ោតម ទិវសានិ បុរិមតរានិ សោណ១ាយ១ោ មាណវោ យេន១ាហំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា មំ ឯតទវោច សមណោ ១ោតមោ សព្ព១ម្មានំ អ១ិរិយំ បញ្ញាបេតិ សព្ព១ម្មានំ ខោ បន អ១ិរិយំ បញ្ញា-បេន្តោ ឧច្ចេទំ អាហ លោ១ស្ស ១ម្មសច្ចាយំ ១ោ លោ១ោ ១ម្មសមារម្ភ១ាយីតិ ។ ១ស្ស១ំ១ិ ខោ អហំ ១្រាហ្មណ សោណ១ាយ១ស្ស មាណវស្ស ១ានិ១ានាមិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មមិនខ្មៅមិនស មានវិបាកមិនខ្មៅមិនស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់កម្ម ក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្ម ៤ យ៉ាងនេះ ដែលតថាគតបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ហើយប្រកាសប្រាប់ ។

[៨២] គ្រានោះ ព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះសិខាមោគ្គល្លាន ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យ ដែលគួររីករាយ និងពាក្យដែលគួររលឹកហើយ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះសិខាមោគ្គល្លានព្រាហ្មណ៍ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន កាលពីថ្ងៃមុនៗ យូរមកហើយ មាណពឈ្មោះសោណកាយនៈចូលមករកខ្ញុំព្រះអង្គ លុះចូលមកដល់ក៏និយាយនឹងខ្ញុំព្រះអង្គដូច្នេះថា ព្រះសមណគោតម បញ្ញត្តនូវការមិនធ្វើនូវកម្មទាំងពួង កាលព្រះអង្គបញ្ញត្តនូវការមិនធ្វើនូវកម្មទាំងពួង ឈ្មោះថាពោលឧច្ឆេទ (សេចក្តីដាច់សូន្យ) នៃលោក បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លោកនេះជាកម្មសច្ចៈ (មានកម្មជាសភាវៈ) ជាកម្មសមារម្ភដ្ឋាយី (តាំងនៅដោយការធ្វើកម្ម) ។ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគតមិនដែលបានឃើញសោណកាយនមាណពសោះ

ការោ បនេវ្យូចោ ការ៉ាសណ្ហាចោ ។ ចត្តារីមានិ ព្រាហ្មណ ការ៉ានិ មយា សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិការ៉ា បវេជិតានិ ។ ការ៉ានមានិ ចត្តារិ ។ អត្ថិ ព្រាហ្មណ ការ៉ាមំ ការ៉ាណ្ហា ការ៉ាណ្ហារ៉ាចារ៉ាកំ អត្ថិ ព្រាហ្មណ ការ៉ាមំ សុក្ការ៉ាំ សុក្ការ៉ារ៉ាចារ៉ាកំ អត្ថិ ព្រាហ្មណ ការ៉ាមំ ការ៉ាណ្ហាំ សុក្ការ៉ាំ ការ៉ាណ្ហាសុក្ការ៉ារ៉ាចារ៉ាកំ អត្ថិ ព្រាហ្មណ ការ៉ាមំ អការ៉ាណ្ហាំ អសុក្ការ៉ាំ អការ៉ាណ្ហាអសុក្ការ៉ារ៉ាចារ៉ាកំ ការ៉ាមក្ខយាយ សំវត្តតិ ។ ការ៉ានមញ្ចេ ព្រាហ្មណ ការ៉ាមំ ការ៉ាណ្ហាំ ការ៉ាណ្ហារ៉ាចារ៉ាកំ ។ ឥធ ព្រាហ្មណ ឯការ៉ាចោ សញ្ញាបជ្ជ៎ ការ៉ាយសង្ខ៎ារ៉ាំ អភិសង្ខ៎ារ៉ោតិ សញ្ញាបជ្ជ៎ វចីសង្ខ៎ារ៉ាំ អភិសង្ខ៎ារ៉ោតិ សញ្ញាបជ្ជ៎ មនោសង្ខ៎ារ៉ាំ អភិសង្ខ៎ារ៉ោតិ សោ សញ្ញាបជ្ជ៎ ការ៉ាយ-សង្ខ៎ារ៉ាំ អភិសង្ខ៎ារ៉ិត្វា សញ្ញាបជ្ជ៎ វចីសង្ខ៎ារ៉ាំ អភិសង្ខ-ារ៉ិត្វា សញ្ញាបជ្ជ៎ មនោសង្ខ៎ារ៉ាំ អភិសង្ខ៎ារ៉ិត្វា សញ្ញាបជ្ជ៎ លោការ៉ាំ ឧបបជ្ជតិ ។ តមេនំ សញ្ញាបជ្ជ៎ លោការ៉ាំ ឧបបន្នំ សមានំ សញ្ញាបជ្ជ៎ ផស្ស ផុសន្តិ ។

ការចរចាពាក្យ មានសភាពយ៉ាងនោះ នឹងមានមកពីណា ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ កម្មទាំង ៤ យ៉ាងនេះ តថាគតបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯងហើយប្រកាសប្រាប់ ។ កម្ម ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ កម្មខ្មៅមានវិបាកខ្មៅ ក៏មាន ម្នាលព្រាហ្មណ៍ កម្មស មានវិបាកស ក៏មាន ម្នាលព្រាហ្មណ៍ កម្មទាំងខ្មៅ ទាំងស មានវិបាកទាំងខ្មៅ ទាំងស ក៏មាន ម្នាលព្រាហ្មណ៍ កម្មមិនខ្មៅមិនស មានវិបាកមិនខ្មៅមិនស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់កម្ម ក៏មាន ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ចុះកម្មខ្មៅ មានវិបាកខ្មៅ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ តាក់តែងកាយសង្ខារប្រកបដោយទោស តាក់តែងវចីសង្ខារប្រកបដោយទោស តាក់តែងមនោសង្ខារប្រកបដោយទោស លុះបុគ្គលនោះ តាក់តែងកាយសង្ខារប្រកបដោយទោស តាក់តែងវចីសង្ខារប្រកបដោយទោស តាក់តែងមនោសង្ខារប្រកបដោយទោសហើយ រមែងចូលទៅកាន់លោកប្រកបដោយទុក្ខ ។ ផស្ស:ទាំងឡាយប្រកបដោយទុក្ខ រមែងពាល់ត្រូវនូវបុគ្គលនោះ ដែលចូលទៅកាន់លោកប្រកបដោយទុក្ខ ។

សោ សព្យាបជ្ឌេហិ ផសេ្ឍហិ ផុដ្ឋោ សមានោ
សព្យាបជ្ឌំ វេទនំ វេទិយតិ ឯកន្តទុក្ខំ សេយ្យថាបិ
សត្តា នេរយិកា ។ ឥធ រុចូតិ ព្រាហ្មណ កម្មំ កណ្ហា
កណ្ហវិបាកំ ។ កតមញ្ច ព្រាហ្មណ កម្មំ សុក្កំ
សុក្កវិបាកំ ។ ឥធ ព្រាហ្មណ ឯកច្ចោ អព្យាបជ្ឌំ
កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ អព្យាបជ្ឌំ វចីសង្ខារំ
អភិសង្ខរោតិ អព្យាបជ្ឌំ មនោសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ
សោ អព្យាបជ្ឌំ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា អព្យា-
បជ្ឌំ វចីសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា អព្យាបជ្ឌំ មនោសង្ខារំ
អភិសង្ខរិត្វា អព្យាបជ្ឌំ លោកំ ឧបបជ្ជតិ ។
តមេនំ អព្យាបជ្ឌំ លោកំ ឧបបន្នំ សមានំ អព្យា-
បជ្ឌា ផស្សា ផុសន្តិ ។ សោ អព្យាបជ្ឌេហិ
ផសេ្ឍហិ ផុដ្ឋោ សមានោ អព្យាបជ្ឌំ វេទនា វេទិ-
យតិ ឯកន្តសុខំ សេយ្យថាបិ ទេវា សុភកិណ្ហា ។
ឥធ រុចូតិ ព្រាហ្មណ កម្មំ សុក្កំ សុក្កវិបាកំ ។
កតមញ្ច ព្រាហ្មណ កម្មំ កណ្ហំ សុក្កំ
កណ្ហសុក្កវិបាកំ ។ ឥធ ព្រាហ្មណ ឯកច្ចោ

បុគ្គលនោះ កាលផស្ស:ទាំងឡាយ ពាល់ត្រូវហើយ រមែងរងនូវ
វេទនាប្រកបដោយទុក្ខ មានសេចក្ដីលំបាកដោយពិត ដូចពួកសត្វដែល
កើតក្នុងនរក ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ នេះហៅថា កម្មខ្មៅមានវិបាកខ្មៅ ។
ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ចុះកម្មស មានវិបាកស តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍
បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ តាក់តែងកាយសង្ខារមិនមានទោស តាក់
តែងវចីសង្ខារមិនមានទោស តាក់តែងមនោសង្ខារមិនមានទោស លុះ
បុគ្គលនោះ តាក់តែងកាយសង្ខារមិនមានទោស តាក់តែងវចីសង្ខារ
មិនមានទោស តាក់តែងមនោសង្ខារមិនមានទោសហើយ រមែង
ចូលទៅកាន់លោកដែលមិនប្រកបដោយទុក្ខ ។ ផស្ស:ទាំងឡាយ
ដែលមិនប្រកបដោយទុក្ខ រមែងពាល់ត្រូវនូវបុគ្គលនោះ ដែលចូល
ទៅកាន់លោកដែលមិនប្រកបដោយទុក្ខ ។ បុគ្គលនោះ កាលផស្ស:
ទាំងឡាយ មិនប្រកបដោយទុក្ខពាល់ត្រូវហើយ រមែងទទួលនូវវេទនា
មិនប្រកបដោយទុក្ខ មានតែសេចក្ដីសុខដោយពិត ដូចពួកទេវតា
ជាន់សុភកិណ្ហ: ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ នេះហៅថា កម្មស មាន
វិបាកស ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ចុះកម្មទាំងខ្មៅ ទាំងស មានវិបាកទាំងខ្មៅ
ទាំងស តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ

សព្យាបជ្ឌ៎ិ អព្យាបជ្ឌ៎ិ កាយសង្ខ្ហារំ អភិសង្ខ្ហោតិ
សព្យាបជ្ឌ៎ិ អព្យាបជ្ឌ៎ិ វចីសង្ខ្ហារំ អភិសង្ខ្ហោតិ
សព្យាបជ្ឌ៎ិ អព្យាបជ្ឌ៎ិ មនោសង្ខ្ហារំ អភិសង្ខ្ហោតិ
សោ សព្យាបជ្ឌ៎ិ អព្យាបជ្ឌ៎ិ កាយសង្ខ្ហារំ
អភិសង្ខ្ហរិត្វា សព្យាបជ្ឌ៎ិ អព្យាបជ្ឌ៎ិ វចីសង្ខ្ហារំ
អភិសង្ខ្ហរិត្វា សព្យាបជ្ឌ៎ិ អព្យាបជ្ឌ៎ិ មនោសង្ខ្ហារំ
អភិសង្ខ្ហរិត្វា សព្យាបជ្ឌ៎ិ អព្យាបជ្ឌ៎ិ លោកំ
ឧបបជ្ជតិ ។ តមេនំ សព្យាបជ្ឌ៎ិ អព្យាបជ្ឌ៎ិ
លោកំ ឧបបន្នំ សមានំ សព្យាបជ្ជ៎ាបិ អព្យា-
បជ្ជ៎ាបិ ផស្ស ផុសន្តិ ។ សោ សព្យាបជ្ជ៎ហិ៎ិ
អព្យាបជ្ជ៎ហិ៎ិ ផស្ស៎ហិ ផុដ្ឋោ សមានោ សព្យា-
បជ្ឌ៎ិ អព្យាបជ្ឌ៎ិ វេទនំ វេទ៎ិយតិ ហោកិណ្ណ្ហ៎ាសុ១-
ផុក្ខ៎ំ សេយ្យថាបិ មនុស្ស ឯកចេ្ច ច ទេវ
ឯកចេ្ច ច វិនិចាតិកា ។ ឥទ៎ំ ១ចេ្ចតិ ព្រាហ្មណ
កម្ម៎ំ កណ្ហ៎ំ សុក្ក៎ំ កណ្ហ៎ាសុក្ក៎ាវិចាកំ ។
កតមញ្ច ព្រាហ្មណ កម្ម៎ំ អកណ្ហ៎ំ អសុក្ក៎ំ
អកណ្ហ៎ាអសុក្ក៎ាវិចាកំ កម្មក្ខ៎យាយ សំ១ត្តតិ ។

តាក់តែងកាយសង្ខារ មានទោសខ្លះ មិនមានទោសខ្លះ តាក់តែងវចីសង្ខារ មានទោសខ្លះ មិនមានទោសខ្លះ តាក់តែងមនោសង្ខារ មានទោសខ្លះ មិនមានទោសខ្លះ លុះបុគ្គលនោះ តាក់តែងកាយសង្ខារ មានទោសខ្លះ មិនមានទោសខ្លះ តាក់តែងវចីសង្ខារ មានទោសខ្លះ មិនមានទោសខ្លះ តាក់តែងមនោសង្ខារ មានទោសខ្លះ មិនមានទោសខ្លះ ហើយរមែងចូលទៅកាន់លោក ប្រកបដោយទុក្ខខ្លះ មិនមានទុក្ខខ្លះ ផស្ស:ទាំងឡាយ ប្រកបដោយទុក្ខខ្លះ មិនប្រកបដោយទុក្ខខ្លះ រមែងពាល់ត្រូវនូវបុគ្គលនោះដែលចូលទៅកាន់លោក ប្រកបដោយទុក្ខខ្លះ មិនមានទុក្ខខ្លះ ។ បុគ្គលនោះ កាលផស្ស:ទាំងឡាយ ប្រកបដោយទុក្ខខ្លះ មិនមានទុក្ខខ្លះ ពាល់ត្រូវហើយ រមែងទទួលវេទនា ប្រកបដោយទុក្ខខ្លះ មិនមានទុក្ខខ្លះ មានសុខនិងទុក្ខច្រឡំគ្នា ដូចមនុស្សពួកខ្លះ ទេវតាពួកខ្លះ វិនិបាតពួកខ្លះ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ នេះហៅថា កម្មទាំងខ្មៅ ទាំងស មានវិបាកទាំងខ្មៅ ទាំងស ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ចុះកម្មមិនខ្មៅ មិនស មានវិបាកមិនខ្មៅ មិនស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់កម្ម តើដូចម្តេច ។

តត្រ ព្រាហ្មណ យម្បិ ខំ កម្មំ កណ្ហំ កណ្ហវិបាកំ តស្ស បហានាយ យា ចេតនា យម្បិ ខំ កម្មំ សុក្កំ សុក្កវិបាកំ តស្ស បហានាយ យា ចេតនា យម្បិ ខំ កម្មំ កណ្ហំ សុក្កំ កណ្ហសុក្កវិបាកំ តស្ស បហានាយ យា ចេតនា ឥមំ វុច្ចតិ ព្រាហ្មណ កម្មំ អកណ្ហំ អសុក្កំ អកណ្ហអសុក្កវិបាកំ កម្មក្ខយាយ សំវត្តតិ ។ ឥមានិ ខោ ព្រាហ្មណ ចត្តារិ កម្មានិ មយា សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទិតានីតិ ។

[៨៥] ចត្តារីមានិ ភិក្ខវេ កម្មានិ មយា សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទិតានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ អត្ថि ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ កណ្ហវិបាកំ អត្ថि ភិក្ខវេ កម្មំ សុក្កំ សុក្កវិបាកំ អត្ថि ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ សុក្កំ កណ្ហសុក្កវិបាកំ អត្ថि ភិក្ខវេ កម្មំ អកណ្ហំ អសុក្កំ អកណ្ហអសុក្កវិបាកំ កម្មក្ខយាយ សំវត្តតិ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ កណ្ហវិបាកំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បណ្តាកម្មទាំង ៤ នោះ ចេតនាដើម្បីលះបង់កម្មខ្មៅ មានវិបាកខ្មៅឯណា ចេតនាដើម្បីលះបង់កម្មស មានវិបាកសឯណា ចេតនាដើម្បីលះបង់កម្មទាំងខ្មៅទាំងស មានវិបាកទាំងខ្មៅ ទាំងស ឯណា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ នេះហៅថា កម្មមិនខ្មៅមិនស មានវិបាកមិនខ្មៅមិនស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់កម្ម ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ កម្មទាំង ៤ យ៉ាងនេះ តថាគតបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ហើយប្រកាសប្រាប់ ។

[៨៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្ម ៤ យ៉ាងនេះ តថាគតបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ហើយប្រកាសប្រាប់ ។ កម្ម ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មខ្មៅមានវិបាកខ្មៅ ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មស មានវិបាកស ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មទាំងខ្មៅ ទាំងស មានវិបាកទាំងខ្មៅ ទាំងស ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មមិនខ្មៅមិនស មានវិបាកមិនខ្មៅមិនស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់កម្ម ក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្មខ្មៅ មានវិបាកខ្មៅ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ

ចាណាតិចាតី ហោតិ អទិន្នាទាយី ហោតិ កាមេសុ
មិច្ឆាចារី ហោតិ មុសាវាទី ហោតិ សុរាមេរយមជ្ជប្ប-
មាទដ្ឋាយី ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ
ការណ្ហោ ការណ្ហវិចារោ ។ ការតមញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ
សុក្កោ សុក្កវិចារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯការ្ចោ
ចាណាតិចាតា បដិវិរតោ ហោតិ អទិន្នាទានា បដិ-
វិរតោ ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារា បដិវិរតោ ហោតិ
មុសាវាទា បដិវិរតោ ហោតិ សុរាមេរយមជ្ជប្បមា-
ទដ្ឋានា បដិវិរតោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ
ភិក្ខុ សុក្កោ សុក្កវិចារោ ។ ការតមញ្ច ភិក្ខវេ
ភិក្ខុ ការណ្ហោ សុក្កោ ការណ្ហសុក្កវិចារោ ។ ឥធ
ភិក្ខវេ ឯការ្ចោ សព្យាបជ្ជាបិ អព្យាបជ្ជាបិ ការ-
សង្ខារា អភិសង្ខរោតិ ។ បេ ។ ឥធ ភិក្ខវេ
ភិក្ខុ ការណ្ហោ សុក្កោ ការណ្ហសុក្កវិចារោ ។ ការតមញ្ច
ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អការណ្ហោ អសុក្កោ អការណ្ហអសុក្ក-
វិចារោ កម្មក្ខយាយ សំវត្តតិ ។ ត្រ ភិក្ខវេ
យម្ជិទំ ភិក្ខុ ការណ្ហោ ការណ្ហវិចារោ ។ បេ ។

ជាអ្នកសម្ងាប់សត្វ ជាអ្នកលួចទ្រព្យគេ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ ជាអ្នកនិយាយកុហក ជាអ្នកផឹកនូវទឹកស្រវឹងគឺសុវានិងមេរ័យដែលជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មខ្មៅមានវិបាកខ្មៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្មសមានវិបាកស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកវៀរស្រឡះចាកបាណាតិបាត វៀរស្រឡះចាកអទិន្នាទាន វៀរស្រឡះចាកកាមេសុមិច្ឆាចារ វៀរស្រឡះចាកមុសាវាទ វៀរស្រឡះចាកការផឹកនូវទឹកស្រវឹងគឺសុវានិងមេរ័យដែលជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មស មានវិបាកស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្មទាំងខ្មៅ ទាំងស មានវិបាកទាំងខ្មៅទាំងស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ តាក់តែងកាយសង្ខារមានទោសខ្លះ មិនមានទោសខ្លះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មទាំងខ្មៅ ទាំងស មានវិបាកទាំងខ្មៅទាំងស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្ម មិនខ្មៅមិនស មានវិបាកមិនខ្មៅមិនស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់កម្ម តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកម្មទាំង ៤ នោះ កម្មខ្មៅមានវិបាកខ្មៅឯណា ។ បេ ។

ឥធ ភិក្ខវេ កម្មំ អកណ្ហំ អសុក្កំ អកណ្ហអសុក្កវិបាកំ កម្មក្ខយាយ សំវត្តតិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ កម្មានិ មយា សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទិតានីតិ ។

[៨៦] ចត្តារីមានិ ភិក្ខវេ កម្មានិ មយា សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទិតានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ អត្ថិ ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ កណ្ហវិបាកំ អត្ថិ ភិក្ខវេ កម្មំ សុក្កំ សុក្កវិបាកំ អត្ថិ ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ សុក្កំ កណ្ហសុក្កវិបាកំ អត្ថិ ភិក្ខវេ កម្មំ អកណ្ហំ អសុក្កំ អកណ្ហអសុក្កវិបាកំ កម្មក្ខយាយ សំវត្តតិ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ កណ្ហវិបាកំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចេ[1] មាតា ជីវិតា ភេទេបិតា ហោតិ បិតា ជីវិតា ភេទេបិតោ ហោតិ អរហំ ជីវិតា ភេទេបិតោ ហោតិ តថាគតស្ស ទុដ្ឋេន ចិត្តេន លោហិតំ ឧប្បាទិតំ ហោតិ សង្ឆោ ភិន្នោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ កណ្ហវិបាកំ ។

---

1 ឱ. ម. ឯកច្ចេ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មមិនខ្មៅមិនស មានវិបាកមិនខ្មៅមិនស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់កម្ម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មទាំង ៤ យ៉ាងនេះ តថាគតបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ហើយប្រកាសប្រាប់ ។

[៨៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្ម ៤ យ៉ាងនេះ តថាគតបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ហើយប្រកាសប្រាប់ ។ កម្ម ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មខ្មៅមានវិបាកខ្មៅ ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មស មានវិបាកស ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មទាំងខ្មៅ ទាំងស មានវិបាកទាំងខ្មៅ ទាំងស ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មមិនខ្មៅមិនស មានវិបាកមិនខ្មៅមិនស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់កម្ម ក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្មខ្មៅ មានវិបាកខ្មៅ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកផ្តាច់ផ្តិលជីវិតមាតា ផ្តាច់ផ្តិលជីវិតបិតា ផ្តាច់ផ្តិលព្រះជន្មាយុ ព្រះអរហន្តខីណាស្រព មានចិត្តប្រទូស្តព្រះតថាគត ញ្ចាំងលោហិតឲ្យពុះពងឡើង ជាអ្នកបំបែកសង្ឆ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មខ្មៅមានវិបាកខ្មៅ ។

កតមញ្ច ភិក្ខវេ កម្មំ សុក្កំ សុក្កវិបាកំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ចាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ អទិន្នាទានា បដិវិរតោ ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារា បដិវិរតោ ហោតិ មុសាវាទា បដិវិរតោ ហោតិ បិសុណាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ ផរុសាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ សម្ផប្បលាបា បដិវិរតោ ហោតិ អនភិជ្ឌាលុ ហោតិ អព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កម្មំ សុក្កំ សុក្កវិបាកំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ សុក្កំ កណ្ហសុក្កវិបាកំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ សព្យាបជ្ឌិបិ អព្យាបជ្ឌិបិ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ ។ បេ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ សុក្កំ កណ្ហសុក្កវិបាកំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ កម្មំ អកណ្ហំ អសុក្កំ អកណ្ហ-អសុក្កវិបាកំ កម្មក្ខយាយ សំវត្តតិ ។ តត្រ ភិក្ខវេ យម្បិទំ កម្មំ កណ្ហំ កណ្ហវិបាកំ ។ បេ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្ម មានវិបាកស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកវៀរស្រឡះចាកបាណា-
តិបាត វៀរស្រឡះចាកអទិន្នាទាន វៀរស្រឡះចាកកាមេសុមិច្ឆាចារ
វៀរស្រឡះចាកមុសាវាទ វៀរស្រឡះចាកបិសុណាវាចា វៀរស្រឡះ
ចាកផរុសវាចា វៀរស្រឡះចាកសម្ផប្បលាបៈ ជាអ្នកមិនរំពៃ
ទ្រព្យអ្នកដទៃ មានចិត្តមិនព្យាបាទ មានសេចក្តីយល់ឃើញត្រូវ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្ម មានវិបាកស ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្ម ទាំងខ្មៅ ទាំងស មានវិបាកទាំងខ្មៅ ទាំងស
តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ តាក់
តែងកាយសង្ខារ មានទោសខ្លះ មិនមានទោសខ្លះ ។ បេ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មទាំងខ្មៅ ទាំងស មានវិបាកទាំង
ខ្មៅ ទាំងស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្ម មិនខ្មៅមិនស មានវិបាក
មិនខ្មៅមិនស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់កម្ម តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ បណ្តាកម្មទាំង ៤ នោះ កម្មខ្មៅ មានវិបាកខ្មៅឯណា ។ បេ ។

ឥធ ភិក្ខវេ កម្មំ អកណ្ហំ អសុក្កំ អកណ្ហអសុក្កវិបាកំ កម្មក្ខយាយ សំវត្តតិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ កម្មានិ មយា សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទិតានីតិ ។

[៨៧] ចត្តារីមានិ ភិក្ខវេ កម្មានិ មយា សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទិតានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ អត្ថि ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ កណ្ហវិបាកំ អត្ថि ភិក្ខវេ កម្មំ សុក្កំ សុក្កវិបាកំ អត្ថि ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ សុក្កំ កណ្ហសុក្កវិបាកំ អត្ថि ភិក្ខវេ កម្មំ អកណ្ហំ អសុក្កំ អកណ្ហ-អសុក្កវិបាកំ កម្មក្ខយាយ សំវត្តតិ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ កណ្ហវិបាកំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ សញ្ញាបជ្ជំ កាយសង្ខារំ អភि-សង្ខរោតិ ។ បេ ។ ឥធ ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ កណ្ហវិបាកំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ កម្មំ សុក្កំ សុក្កវិបាកំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មមិនខ្មៅមិនស មានវិបាកមិនខ្មៅមិនស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់កម្ម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មទាំង ៤ យ៉ាងនេះ តថាគតបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ហើយប្រកាសប្រាប់ ។

[៨៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្ម ៤ យ៉ាងនេះ តថាគតបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ហើយប្រកាសប្រាប់ ។ កម្មទាំង ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មខ្មៅមានវិបាកខ្មៅ ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មស មានវិបាកស ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មទាំងខ្មៅ ទាំងស មានវិបាកទាំងខ្មៅ ទាំងស ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មមិនខ្មៅមិនស មានវិបាកមិនខ្មៅមិនស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់កម្ម ក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្មខ្មៅ មានវិបាកខ្មៅ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ តាក់តែងកាយសង្ខារប្រកបដោយទោស ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មខ្មៅមានវិបាកខ្មៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្មស មានវិបាកស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ

អព្យាបជ្ឈំ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ ។ បេ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កម្មំ សុក្កំ សុក្កវិបាកំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហសុក្កំ កណ្ហសុក្កវិបាកំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ សព្យាបជ្ឈំបិ អព្យាបជ្ឈំបិ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ ។ បេ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហសុក្កំ កណ្ហសុក្កវិបាកំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ កម្មំ អកណ្ហំ អសុក្កំ អកណ្ហអសុក្កវិបាកំ កម្មក្ខយាយ សំវត្តតិ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កម្មំ អកណ្ហំ អសុក្កំ អកណ្ហអសុក្កវិបាកំ កម្មក្ខយាយ សំវត្តតិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ កម្មានិ មយា សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទិតានីតិ ។

[៨៨] ចត្តារីមានិ ភិក្ខវេ កម្មានិ មយា សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទិតានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ អត្ថិ ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ កណ្ហវិបាកំ អត្ថិ ភិក្ខវេ កម្មំ សុក្កំ សុក្កវិបាកំ អត្ថិ

តាក់តែងកាយសង្ខារមិនមានទោស ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មស មានវិបាកស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្ម ទាំងខ្មៅ ទាំងស មានវិបាកទាំងខ្មៅ ទាំងស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ តាក់តែងកាយសង្ខារ មាន ទោសខ្លះ មិនមានទោសខ្លះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មទាំងខ្មៅ ទាំងស មានវិបាកទាំងខ្មៅ ទាំងស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្មមិនខ្មៅមិនស មានវិបាកមិនខ្មៅមិនស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់កម្ម តើដូចម្តេច ។ សេចក្តីយល់ឃើញត្រូវ ។ បេ ។ ការតម្កល់ចិត្តត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មមិនខ្មៅមិនស មានវិបាកមិនខ្មៅ មិនស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់កម្ម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មទាំង ៤ យ៉ាងនេះ តថាគតបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយ ខ្លួនឯង ហើយប្រកាសប្រាប់ ។

[៨៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្ម ៤ យ៉ាងនេះ តថាគត បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ហើយប្រកាស ប្រាប់ ។ កម្ម ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មខ្មៅ មានវិបាកខ្មៅក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មស មានវិបាកស ក៏មាន

កិត្តាវ កម្មំ កណ្ហំ សុក្កំ កណ្ហសុក្កវិបាកំ អត្ថិ កិត្តាវ កម្មំ អកណ្ហំ អសុក្កំ អកណ្ហ-អសុក្កវិបាកំ កម្មក្ខយាយ សំវត្តតិ ។ កតមញ្ច កិត្តាវ កម្មំ កណ្ហំ កណ្ហវិបាកំ ។ ឥធ កិត្តាវ ឯកច្ចោ សព្យាបជ្ជំ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខ-រោតិ ។ បេ ។ ឥធ រុច្ចតិ កិត្តាវ កម្មំ កណ្ហំ កណ្ហវិបាកំ ។ កតមញ្ច កិត្តាវ កម្មំ សុក្កំ សុក្កវិបាកំ ។ ឥធ កិត្តាវ ឯកច្ចោ អព្យាបជ្ជំ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ ។ បេ ។ ឥធ រុច្ចតិ កិត្តាវ កម្មំ សុក្កំ សុក្កវិបាកំ ។ កតមញ្ច កិត្តាវ កម្មំ កណ្ហំ សុក្កំ កណ្ហសុក្កវិបាកំ ។ ឥធ កិត្តាវ ឯកច្ចោ សព្យាបជ្ជំបិ អព្យាបជ្ជំបិ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខ-រោតិ ។ បេ ។ ឥធ រុច្ចតិ កិត្តាវ កម្មំ កណ្ហំ សុក្កំ កណ្ហសុក្កវិបាកំ ។ កតមញ្ច កិត្តាវ កម្មំ អកណ្ហំ អសុក្កំ អកណ្ហអសុក្កវិបាកំ កម្មក្ខយាយ សំវត្តតិ ។ សតិសម្ពោជ្ឌង្គោ ធម្មវិច-យសម្ពោជ្ឌង្គោ វីរិយសម្ពោជ្ឌង្គោ ឬតិសម្ពោជ្ឌង្គោ

បណ្ណាសកាសង្គហិត កម្មវគ្គ ទី ៤

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មទាំងខ្មៅ ទាំងស មានវិបាកទាំងខ្មៅ ទាំងស ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មមិនខ្មៅមិនស មានវិបាកមិនខ្មៅមិនស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់កម្ម ក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្មខ្មៅ មានវិបាកខ្មៅ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ តាក់តែងកាយសង្ខារប្រកបដោយទោស ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មខ្មៅមានវិបាកខ្មៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្មស មានវិបាកស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ តាក់តែងកាយសង្ខារមិនមានទោស ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មស មានវិបាកស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្មទាំងខ្មៅទាំងស មានវិបាកទាំងខ្មៅ ទាំងស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ តាក់តែងកាយសង្ខារ មានទោសខ្លះ មិនមានទោសខ្លះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាកម្មទាំងខ្មៅ ទាំងស មានវិបាកទាំងខ្មៅ ទាំងស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្មមិនខ្មៅ មិនស មានវិបាកមិនខ្មៅមិនស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់កម្ម តើដូចម្តេច ។ សតិសម្ពោជ្ឌង្គ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឌង្គ វីរិយសម្ពោជ្ឌង្គ បីតិសម្ពោជ្ឌង្គ

បស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឌង្គោ សមាធិសម្ពោជ្ឌង្គោ ឧបេក្ខា-
សម្ពោជ្ឌង្គោ ។ ឥមំ រុច្ចតិ ភិក្ខវេ កាមំ
អកណ្ហំ អសុក្កំ អកណ្ហអសុក្កវិចារកំ កម្មក្ខយាយ
សំវត្តតិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ ការ្ម្ជានិ
មយា សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេជ្ជិតានីតិ ។

[៨៩] ចតូហិ ភិក្ខវេ ឆម្ភេហិ សមន្នាគតោ
យថាភតំ ជិក្ខ្ជិត្តោ ឋវ ជ្ជិរយេ ។ ការ្ម្ជតមេហិ ចតូហិ ។
សារជ្ជេន ការ្ម្ជយ ការ្ម្ជេន សារជ្ជេន ជ្ជ្ជ ការ្ម្ជេន សារជ្ជេន
ការ្ម្ជ ការ្ម្ជេន សារជ្ជ ជ្ជ ។ ឥមេហិ ខោ
ភិក្ខវេ ចតូហិ ឆម្ភេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ
ជិក្ខ្ជិត្តោ ឋវ ជ្ជិរយេ ។ ចតូហិ ភិក្ខវេ ឆម្ភេហិ
សមន្នាគតោ យថាភតំ ជិក្ខ្ជិត្តោ ឋវ សក្ខ ។
ការ្ម្ជតមេហិ ចតូហិ ។ អជ្ជ្ជ ការ្ម្ជ ការ្ម្ជ
ជ្ជ ជ្ជ ការ្ម្ជ ជ្ជ ការ្ម្ជ ជ្ជ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ឆម្ភេហិ
សមន្នាគតោ យថាភតំ ជិក្ខ្ជិត្តោ ឋវ សក្ខ ។

បស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឌង្គ សមាធិសម្ពោជ្ឌង្គ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឌង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មមិនខ្មៅមិនស មានវិបាកមិនខ្មៅមិនស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់កម្ម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មទាំង ៤ យ៉ាងនេះ តថាគតបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯងហើយប្រកាសប្រាប់ ។

[៨៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ ប្រការ រមែងកើតក្នុងនរក ដូចគេនាំយកទៅទម្លាក់ ។ ធម៌ ៤ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺកាយកម្មប្រកបដោយទោស ១ វចីកម្មប្រកបដោយទោស ១ មនោកម្មប្រកបដោយទោស ១ ទិដ្ឋិប្រកបដោយទោស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ ប្រការនេះ រមែងទៅកើតក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទម្លាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ ប្រការ រមែងទៅកើតក្នុងឋានសួគ៌ ដូចគេនាំយកទៅដាក់ ។ ធម៌ ៤ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺកាយកម្មមិនមានទោស ១ វចីកម្មមិនមានទោស ១ មនោកម្មមិនមានទោស ១ ទិដ្ឋិមិនមានទោស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ នេះ រមែងទៅកើតក្នុងឋានសួគ៌ ដូចគេនាំយកទៅដាក់ ។

[៩០] ចតូហិ ភិក្ខវេ ឆម្ភេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ សព្យាបជ្ជេន កាយកម្មេន សព្យាបជ្ជេន វចីកម្មេន សព្យាបជ្ជេន មនោកម្មេន សព្យាបជ្ជាយ ទិដ្ឋិយា ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ឆម្ភេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។ ចតូហិ ភិក្ខវេ ឆម្ភេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ អព្យាបជ្ជេន កាយកម្មេន អព្យាបជ្ជេន វចីកម្មេន អព្យាបជ្ជេន មនោកម្មេន អព្យាបជ្ជាយ ទិដ្ឋិយា ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ឆម្ភេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេតិ ។

[៩១] ឥធេវ ភិក្ខវេ បឋមោ សមណោ[1] ឥធ ទុតិយោ សមណោ ឥធ តតិយោ សមណោ ឥធ ចតុត្ថោ សមណោ សុញ្ញា បរប្បវាទា សមណេហិ អញ្ញេហិ ឯវមេតំ ភិក្ខវេ សម្មា សីហនាទំ នទថ ។

---

1 កត្ថចិ សមណោតិ ទិស្សតិ បឋមោតិ នត្ថិ ។

បណ្ណាសកាសង្គហិត កម្មវគ្គ ទី ៤

[៩០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ ប្រការ រមែងទៅកើតក្នុងនរក ដូចគេនាំយកទៅទម្លាក់ ។ ធម៌ ៤ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺកាយកម្មប្រកបដោយទោស ១ វចីកម្មប្រកបដោយទោស ១ មនោកម្មប្រកបដោយទោស ១ ទិដ្ឋិប្រកបដោយទោស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ ប្រការនេះ រមែងទៅកើតក្នុងនរក ដូចគេនាំយកទៅទម្លាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ ប្រការ រមែងទៅកើតក្នុងឋានសួគ៌ ដូចគេនាំយកទៅដាក់ ។ ធម៌ ៤ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺកាយកម្មមិនមានទោស ១ វចីកម្មមិនមានទោស ១ មនោកម្មមិនមានទោស ១ ទិដ្ឋិមិនមានទោស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ ប្រការនេះ រមែងទៅកើតក្នុងឋានសួគ៌ ដូចគេនាំយកទៅដាក់ ។

[៩១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈទី ១ ក៏មាន ក្នុងធម្មវិន័យនេះ សមណៈទី ២ ក៏មាន ក្នុងធម្មវិន័យនេះ សមណៈទី ៣ ក៏មាន ក្នុងធម៌វិន័យនេះ សមណៈទី ៤ ក៏មាន ក្នុងធម៌វិន័យនេះ បរប្បវាទ (លទ្ធិ) ទាំងឡាយ សូន្យចាកពួកសមណៈដទៃ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរបន្ទឺសីហនាទ ដោយប្រពៃយ៉ាងនេះចុះ ។

កតមោ ច ភិក្ខវេ បឋមោ សមណោ[១] ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ តិណ្ណំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា សោតាបន្នោ ហោតិ អវិនិបាតធម្មោ និយតো សម្ពោធិបរាយណោ ។ អយំ ភិក្ខវេ បឋមោ សមណោ[១] ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ ទុតិយោ សមណោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ តិណ្ណំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា រាគទោសមោហានំ តនុត្តា សកទាគামী ហោតិ សកិទេវ ឥមំ លោកំ អាគន្ត្វា ទុក្ខស្សន្តំ ករោតិ ។ អយំ ភិក្ខវេ ទុតិយោ សមណោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ តតិយោ សមណោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា ឱបបាតិកោ ហោតិ តត្ថ បរិនិព្ពាយី អនាវត្តិធម្មោ តស្មា លោកា ។ អយំ ភិក្ខវេ តតិយោ សមណោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ ចតុត្ថោ សមណោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ

---

១ កត្ថចិ សមណោតិ ទិស្សតិ បឋមោតិ នត្ថិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសមណៈទី ១ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ព្រោះអស់សំយោជនៈ ៣ ជាសោតាបន្នបុគ្គល មានកិរិយាមិនធ្លាក់ចុះជាធម្មតា ជាបុគ្គលទៀង មានកិរិយាត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សមណៈទី ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសមណៈទី ២ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ព្រោះអស់សំយោជនៈ ៣ មានរាគៈ ទោសៈ មោហៈស្រាលស្តើង ជាសកទាគามិបុគ្គល នឹងមកកាន់លោកនេះម្តងទៀត ហើយទើបធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សមណៈទី ២ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសមណៈទី ៣ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ព្រោះអស់ឱរម្ភាគិយសំយោជនៈ ៥ ជាឱបបាតិកកំណើត បរិនិព្វានក្នុងទីនោះ មិនបានវិលត្រឡប់ ចាកលោកនោះជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សមណៈទី ៣ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសមណៈទី ៤ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ

អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឺ បញ្ញាវិមុត្តឺ ឯជ្ជេវ ឆម្ម សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្ជ្ជ វិហរតិ ។ អយំ ភិក្ខវេ ចតុត្ថោ សមណោ ។ ឥធេវ ភិក្ខវេ បឋមោ សមណោ ឥធ ទុតិយោ សមណោ ឥធ តតិយោ សមណោ ឥធ ចតុត្ថោ សមណោ សុញ្ញា បរប្បវាទា សមណេហិ អញ្ញេហិ ឯវមេតំ ភិក្ខវេ សម្ម សីហនាទំ ឧនទាតិ ។

[៩២] សប្ប្ជិសំ ភិក្ខវេ ឯិសប្ជាយ ចត្តារោ អានិសំសា ចាជិកង្ខា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ អរិយេន សីលេន វ្ឌ្ឍតិ អរិយេន សមាធិនា វ្ឌ្ឍតិ អរិយាយ បញ្ញាយ វ្ឌ្ឍតិ អរិយាយ វិមុត្តិយា វ្ឌ្ឍតិ ។ សប្ប្ជិសំ ភិក្ខវេ ឯិសប្ជាយ ឥមេ ចត្តារោ អានិ-សំសា ចាជិកង្ខាតិ ។

បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវចេតោវិមុត្តិ នូវបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សមណៈទី ៤ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈទី ១ ក៏មានក្នុងធម្មវិន័យនេះ សមណៈទី ២ ក៏មានក្នុងធម្មវិន័យនេះ សមណៈទី ៣ ក៏មានក្នុងធម្មវិន័យនេះ សមណៈទី ៤ ក៏មានក្នុងធម្មវិន័យនេះ បរប្បវាទ (លទ្ធិ) ទាំងឡាយ សូន្យចាកពួកសមណៈដទៃ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរបន្ទឺនូវសីហនាទ ដោយប្រពៃយ៉ាងនេះចុះ ។

[៨២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អានិសង្ស ៤ ប្រការ កើតប្រាកដឡើងបាន ព្រោះអាស្រ័យសប្បុរស ។ អានិសង្ស ៤ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ បុគ្គល (អាស្រ័យសប្បុរស) រមែងចម្រើនដោយសីលដ៏ប្រសើរ រមែងចម្រើនដោយសមាធិដ៏ប្រសើរ រមែងចម្រើនដោយបញ្ញាដ៏ប្រសើរ រមែងចម្រើនដោយវិមុត្តិដ៏ប្រសើរ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អានិសង្ស ៤ ប្រការនេះ កើតឡើងប្រាកដបាន ព្រោះអាស្រ័យសប្បុរស ។

ចប់ កម្មវគ្គ ទី ៤ ។

តស្សុទ្ទានំ

សង្ខ្ជិត្តវិត្ថារ សោណកាយន

សិក្ខាបទំ អរិយមក្ខោ

ពោជ្ឈង្គ សារជ្ជញ្ច អញ្ញាបជ្ឈំ

សមណោ ច សប្ប៉ុរិសានិសំសោតិតិ ។

ឧទ្ទានៃកម្មវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីកម្ម ៤ យ៉ាង ដោយសង្ខេបនិងពិស្តារ អំពីរឿងសោណកាយនមាណពពោលថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តកម្មទាំងពួងថាជាអកិរិយវាទ អំពីកម្មទាំងខ្មៅទាំងស ចែកជាសិក្ខាបទ អំពីកម្មមិនខ្មៅមិនស បានដល់អរិយមគ្គ អំពីកម្មមិនខ្មៅមិនស បានដល់ពោជ្ឌង្គ អំពីកម្មប្រកបដោយទោស ៤ យ៉ាង អំពីកម្មមិនមានទោស ៤យ៉ាង អំពីសមណៈ ៤ ពួក អំពីអានិសង្សអាស្រ័យសប្បុរស ៤ យ៉ាង ។

អាបត្តិភយវគ្គោ បញ្ចមោ

[៩៣] ឯកំ សមយំ ភគវា កោសម្ពិយំ
វិហរតិ ឃោសិតារាមេ ។ អថខោ អាយស្មា
អានន្ទោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ
និសិន្នំ ខោ អាយស្មន្តំ អានន្ទំ ភគវា ឯតទវោច
អបិ នុ តំ អានន្ទ អធិការណំ រូបសន្តន្តិ ។ កុតោ
តំ ភន្តេ អធិការណំ រូបសមិស្សតិ អាយស្មតោ
ភន្តេ អនុរុទ្ធស្ស ភាហិយោ ជាម សទ្ធិវិហារិកោ
ភោវលកប្បំ សង្ឆ្យភេជ្ជាយ ឋិតោ តត្ថាយស្មា
អនុរុទ្ធោ ន ឯកាវ្ជ្ជកម្ម្យ ពណ្ណិតត្ថ មញ្ញតីតិ ។
ភគ្ជ បជានន្ត អនុរុទ្ធោ សង្ឆ្យមជ្ឈ អធិក-
រណេសុ ភោយុញ្ជតិ ន នុ អានន្ទ យានិ ការានិ
អធិការណានិ ឧប្ផ្ជន្តិ សញ្ជានិ តានិ តុម្ហេ ចេវ
រូបសមេថ សារីបុត្តមោគ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ ច ។ ចត្តារោមេ
អានន្ទ អត្ថវសេ សម្ម្ស្ស្ស្ស្ស ចាបភិក្ខុ
សង្ឆ្យភេជ្ជ ជន្ទតិ ។ ភ្ជតមេ ចត្តារោ ។

អាបត្តិភយវគ្គ ទី ៥

[៩៣] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងឃោសិតារាម ទៀបក្រុងកោសម្ពី ។ គ្រានោះ ព្រះអានន្ទមានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះអានន្ទមានអាយុ គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ព្រះមានព្រះភាគបានត្រាស់សួរថា ម្នាលអានន្ទ អធិករណ៍នោះបានរម្ងាប់ហើយឬ ។ ព្រះអានន្ទក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អធិករណ៍នោះនឹងរម្ងាប់អំពីណាបាន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សទ្ធិវិហារិករបស់អនុរុទ្ធមានអាយុឈ្មោះវាហិយៈ នៅតែទទួចដើម្បីបំបែកសង្ឆ ឥតឈប់ឈរ ក្នុងរឿងនោះ ព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុ ក៏មិនឃើញមានស្តីថាអ្វីសូម្បីតែ ១ ម៉ាត់ក៏គ្មាន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលអានន្ទ ចុះអនុរុទ្ធធ្លាប់ចូលគំនិតក្នុងអធិករណ៍នាកណ្តាលសង្ឆ ពីកាលណាមក ម្នាលអានន្ទ អធិករណ៍ទាំងឡាយណាមួយ កើតឡើង អធិករណ៍ទាំងនោះ គួរតែអ្នកទាំងឡាយផង សារីបុត្តនិងមោគ្គល្លានផង រម្ងាប់ មិនមែនទេឬ ។ ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុបាបកាលបើឃើញច្បាស់នូវអំណាចប្រយោជន៍ ៤ យ៉ាងនេះ រមែងត្រេកអរដោយការបំបែកសង្ឆ ។ អំណាចប្រយោជន៍ ៤ យ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។

ឥជានន្ត ចាបកិក្ខ ឧុស្សីលោ ហោតិ ចាបធម្មោ
អសុចិសង្កិស្សរសមាចារោ បដិច្ចន្ត្ថកម្ម្ដ្ឋោ អស្ស-
ណោ សមណាប្ដដិញ្ញោ អព្រហ្ម្ចារី ព្រហ្ម្ចារិប្ដដិញ្ញោ
អន្ដ្ដោបូតិ អវស្ស្ដោ កសម្ពុជាតោ ត្ស្ស ឯវं
ហោតិ សចេ ខោ មំ ភិក្ខ្ូ ជានិស្ស្ដន្ដិ ឧុស្សីលោ
ចាបធម្មោ អសុចិសង្កិស្សរសមាចារោ បដិច្ចន្ត្ថកម្ម្ដ្ឋោ
អស្ស្ដមណោ សមណាប្ដដិញ្ញោ អព្រហ្ម្ចារី ព្រហ្ម-
ចារិប្ដដិញ្ញោ អន្ដ្ដោបូតិ អវស្ស្ដោ កសម្ពុជាតោតិ
សមក្ខ្ា មំ សន្ដ្ដ ជានេស្ស្ដន្ដិ វក្ខ្ា បន មំ ន
ជានេស្ស្ដន្ដីតិ ។ ឥទំ អានន្ត្ម បឋមំ អត្ដ្ដវសំ
សម្ប្ដស្ស្ដមានោ ចាបកិក្ខ្ូ សជ្ជ្ដេកេនេន ន ន្ត្ម្ដ ។
បុន ចបរំ អានន្ត្ម ចាបកិក្ខ្ូ មិច្ដ្ដាទិដ្ដ្ដិកោ
ហោតិ អន្ដ្ដក្ខ្ាហិ្ការយ ទិដ្ដ្ដិយ សមន្ត្ដ្ដាគតោ ។ ត្ស្ស
ឯវं ហោតិ សចេ ខោ មំ ភិក្ខ្ូ ជានិស្ស្ដន្ដិ
មិច្ដ្ដាទិដ្ដ្ដិកោ អន្ដ្ដក្ខ្ាហិ្ការយ ទិដ្ដ្ដិយ សមន្ត្ដ្ដាគតោតិ

ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុបាបក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកទ្រុស្តសីល មានធម៌លាមក មានអំពើមិនស្អាត មានមារយាទគួរឲ្យអ្នកផង រលឹកដោយសេចក្តីរង្កៀស បិទបាំងអំពើអាក្រក់ទុក មិនមែនជាសមណៈ ប្តេជ្ញាថាជាសមណៈ មិនមែនជាព្រហ្មចារី ប្តេជ្ញាថាជាព្រហ្មចារី ស្អុយក្នុង មានចិត្តទទឹក ដោយរាគាទិក្កិលេស ជាមនុស្សជ្រោកជ្រាក ភិក្ខុបាបនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើពួកភិក្ខុដឹងថា អញជាភិក្ខុទ្រុស្តសីល មានធម៌លាមក មានអំពើមិនស្អាត មានមារយាទគួរឲ្យអ្នកផង រលឹកដោយសេចក្តីរង្កៀស បិទបាំងអំពើអាក្រក់ទុក មិនមែនជាសមណៈ ប្តេជ្ញាថាជាសមណៈ មិនមែនជាព្រហ្មចារី ប្តេជ្ញាថាជាព្រហ្មចារី ស្អុយក្នុង មានចិត្តទទឹក ដោយរាគាទិក្កិលេស ជាមនុស្សជ្រោកជ្រាក កាលភិក្ខុទាំងឡាយព្រមព្រៀងគ្នា មុខជានឹងធ្វើអញឲ្យវិនាស បើបែកគ្នាហើយ នឹងធ្វើអញឲ្យវិនាសមិនបានឡើយ ។ ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុបាបកាលឃើញច្បាស់នូវអំណាចប្រយោជន៍ទី ១ នេះ ទើបត្រេកអរដោយការបំបែកសង្ឆ ។ ម្នាលអានន្ទ មួយទៀត ភិក្ខុបាប មានសេចក្តីយល់ខុស ប្រកបដោយអន្តគ្គាហិកទិដ្ឋិ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើពួកភិក្ខុដឹងថា អញជាភិក្ខុមានសេចក្តីយល់ខុស ប្រកបដោយអន្តគ្គាហិកទិដ្ឋិ

សមក្ខ មំ សត្ថ ជានេយ្យុន្តិ វក្ខ បន មំ ន ជានេយ្យុន្តីតិ ។ ឥទំ អានន្ទ ទុតិយំ អត្ថវសំ សម្បស្សមានោ ចាបកិក្ខុ សង្ឆ្យកេនេន ន ន្ទតិ ។ បុន ចបរំ អានន្ទ ចាបកិក្ខុ មិច្ឆាអាជីវោ ហោតិ មិច្ឆាអាជីវេន ជីវិតំ កប្ប្យតិ ។ ឥស្ស ឯវំ ហោតិ សចេ ខោ មំ ភិក្ខូ ជានិស្សន្តិ មិច្ឆាអាជីវោ មិច្ឆាអាជីវេន ជីវិតំ កប្ប្យតីតិ សមក្ខ មំ សត្ថ ជានេយ្យុន្តិ វក្ខ បន មំ ន ជានេយ្យុន្តីតិ ។ ឥទំ អានន្ទ ឥតិយំ អត្ថវសំ សម្បស្សមានោ ចាបកិក្ខុ សង្ឆ្យកេនេន ន ន្ទតិ ។ បុន ចបរំ អានន្ទ ចាបកិក្ខុ លាភកាមោ ហោតិ សក្ការកាមោ អនវញ្ញត្តិកាមោ ។ ឥស្ស ឯវំ ហោតិ សចេ ខោ មំ ភិក្ខូ ជានិស្សន្តិ លាភកាមោ សក្ការកាមោ អនវញ្ញត្តិកាមោតិ សមក្ខ មំ សត្ថ ន សក្ខ្យិស្សន្តិ ន ករុ្ការិស្សន្តិ ន មានេស្សន្តិ ន ឬ្ជេស្សន្តិ វក្ខ បន មំ សក្ខ្យិស្សន្តិ ករុ្ការិស្សន្តិ មានេស្សន្តិ ឬ្ជេស្សន្តីតិ ។ ឥទំ អានន្ទ ចតុត្ថំ អត្ថវសំ សម្បស្សមានោ ចាបកិក្ខុ

កាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រមព្រៀងគ្នា មុខជានឹងធ្វើអញ្ជឲ្យវិនាស បើបែកគ្នាហើយ នឹងធ្វើអញ្ជឲ្យវិនាសមិនបានឡើយ ។ ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុបាបកាលឃើញច្បាស់នូវអំណាចប្រយោជន៍ទី ២ នេះទើបត្រេកអរ ដោយការបំបែកសង្ឆ ។ ម្នាលអានន្ទ មួយទៀត ភិក្ខុបាបមានការចិញ្ចឹមជីវិតខុស សម្រេចជីវិតដោយមិច្ឆាជីវៈ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើពួកភិក្ខុដឹងថា អញជាអ្នកចិញ្ចឹមជីវិតខុស សម្រេចជីវិតដោយមិច្ឆាជីវៈ កាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រមព្រៀងគ្នា មុខជានឹងធ្វើអញ្ជឲ្យវិនាស បើបែកគ្នាហើយ នឹងធ្វើអញ្ជឲ្យវិនាសមិនបានឡើយ ។ ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុបាបកាលឃើញច្បាស់នូវអំណាចប្រយោជន៍ទី ៣ នេះ ទើបត្រេកអរ ដោយការបំបែកសង្ឆ ។ ម្នាលអានន្ទ មួយទៀត ភិក្ខុបាបជាអ្នកប្រាថ្នាលាភ ប្រាថ្នាសក្ការៈ ប្រាថ្នាមិនឲ្យគេមើលងាយ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើពួកភិក្ខុដឹងថា អញជាអ្នកប្រាថ្នាលាភ ប្រាថ្នាសក្ការៈ ប្រាថ្នាមិនឲ្យគេមើលងាយ កាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រមព្រៀងគ្នា មុខជានឹងមិនធ្វើសក្ការៈ មិនគោរព មិនរាប់អាន មិនបូជាអញឡើយ បើបែកគ្នាហើយ នឹងធ្វើសក្ការៈ គោរពរាប់អានបូជាអញ ។ ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុបាបកាលឃើញច្បាស់នូវអំណាចប្រយោជន៍ទី ៤ នេះ

សង្ឃភេទេន នន្ទតិ ។ ឥមេ ខោ អានន្ទ ចត្តារោ អត្ថវសេ សម្បស្សមានោ បាបភិក្ខុ សង្ឃភេទេន នន្ទតីតិ ។

[៩៤] ចត្តារីមានិ ភិក្ខវេ អាបត្តិភយានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ ចោរំ អាគុចារឹ គហេត្វា រញ្ញោ ទស្សេយ្យុំ អយន្តេ ទេវ ចោរោ អាគុចារី ឥមស្ស ទេវោ ទណ្ឌំ បណេតូតិ ។ តមេនំ រាជា ឯវំ វទេយ្យ គច្ឆថ ភោ ឥមំ បុរិសំ ទឡ្ហាយ រជ្ជុយា បច្ឆាពាហំ គាឡ្ហពន្ធនំ ពន្ធិត្វា ខុរមុណ្ឌំ ករិត្វា ខរស្សរេន បណវេន រថិយា រថិយំ សិង្ឃាដកេន សិង្ឃាដកំ បរិនេត្វា ទក្ខិណេន ទ្វារេន និក្ខាមេត្វា ទក្ខិណតោ នគរស្ស សីសំ ឆិន្ទថាតិ ។ តមេនំ រញ្ញោ បុរិសា ទឡ្ហាយ រជ្ជុយា បច្ឆាពាហំ គាឡ្ហពន្ធនំ ពន្ធិត្វា ខុរមុណ្ឌំ ករិត្វា ខរស្សរេន បណវេន រថិយា រថិយំ សិង្ឃា-ដកេន សិង្ឃាដកំ បរិនេត្វា ទក្ខិណេន ទ្វារេន និក្ខាមេត្វា ទក្ខិណតោ នគរស្ស សីសំ ឆិន្ទេយ្យុំ ។

ទើបត្រេកអរដោយការបំបែកសង្ឆ ។ ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុបាបកាលឃើញអំណាចប្រយោជន៍ទាំង ៤ នេះ រមែងត្រេកអរដោយការបំបែកសង្ឆ ។

[៩៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភ័យកើតព្រោះអាបត្តិនេះមាន ៤ យ៉ាង ។ ភ័យ ៤ ដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចរាជបុរសចាប់ចោរប្រព្រឹត្តអាក្រក់ មកថ្វាយព្រះរាជា ហើយក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស បុរសនេះ ជាចោរប្រព្រឹត្តអាក្រក់ សូមទ្រង់ដាក់ព្រះរាជអាជ្ញាចោរនេះ ។ ព្រះរាជាទ្រង់ត្រាស់នឹងរាជបុរសនោះយ៉ាងនេះថា នែប្រស្នែង ចូរអ្នកទាំងឡាយនាំគ្នា ទៅចាប់បុរសនេះ ចងស្ទាបសេកឲ្យខ្ជាប់ ដោយខ្សែដ៏មាំ ហើយកោរត្រដោល ទ្ធង់ស្ពរជ័យដែលមានសំឡេងឮខ្លាំង នាំបណ្តើរ អាក្រាស សព្វច្រកសព្វផ្ទូវត្រឡែងកែង រួចនាំចេញតាមទ្វារខាងត្បូង ហើយកាត់ក្បាលខាងត្បូងព្រះនគរ ។ រាជបុរសទាំងឡាយ ក៏ចាប់បុរសនោះចងស្ទាបសេកឲ្យខ្ជាប់ដោយខ្សែដ៏មាំ ហើយកោរត្រដោល ទ្ធង់ស្ពរដែលមានសំឡេងឮខ្លាំង នាំបណ្តើរអាក្រាស សព្វច្រក សព្វផ្ទូវត្រឡែងកែង រួចនាំចេញតាមទ្វារខាងត្បូង ហើយកាត់ក្បាល ខាងត្បូងព្រះនគរ ។

តត្រញ្ញតរស្ស ថលដ្ឋស្ស[១] បុរិសស្ស ឯវមស្ស បាបកំ វត ភោ អយំ បុរិសោ កម្មំ អកាសិ គារយ្ហំ សីសច្ឆេជ្ជំ យត្រ ហិ នាម រញ្ញោ បុរិសា ទឡ្ហាយ រជ្ជុយា បច្ឆាពាហំ គាឡ្ហពន្ធនំ ពន្ធិត្វា ខុរមុណ្ឌំ ករិត្វា ខរស្សរេន បណវេន រថិយា រថិយំ សិង្ឃាដកេន សិង្ឃាដកំ បរិនេត្វា ទក្ខិណេន ទ្វារេន និក្ខាមេត្វា ទក្ខិណតោ នគរស្ស សីសំ ឆិន្ទិស្សន្តិ សោ វតស្សាយំ[២] ឯវរូបំ បាបកម្មំ ន ករេយ្យ[៣] សីសច្ឆេជ្ជន្តិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ យស្ស កស្សចិ ភិក្ខុស្ស វា ភិក្ខុនិយា វា ឯវំ តិព្វា ភយសញ្ញា បច្ចុបដ្ឋិតា ហោតិ បារាជិកេសុ ធម្មេសុ តស្សេតំ បាដិកង្ខំ អនាបន្នោ វា បារាជិកំ ធម្មំ ន អាបជ្ជិស្សតិ អាបន្នោ វា បារាជិកំ ធម្មំ យថាធម្មំ បដិករិស្សតិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ បុរិសោ កាឡកំ វត្ថំ បរិធាយ កេសេ បកិរិត្វា មុសលំ ខន្ធេ អារោបេត្វា មហាជនកាយំ ឧបសង្កមិត្វា

---

១ ម. ពាលដ្ឋស្ស ។ ២ ឱ. ម. វតស្សាហំ ។ ៣ ឱ. ម. ន ករេយ្យំ គារយ្ហំ ។

ក្នុងទីនោះមានបុរស ១ នាក់ឈរក្នុងទីខ្ពស់ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បុរសនេះ បានធ្វើអំពើអាក្រក់ ជាអំពើគួរតិះដៀល គួរគេកាត់ក្បាលទៅហើយហ្ន៎ មើលចុះហ្ន៎ រាជបុរសចាប់បុរសនោះ ចងស្ងាបសេកឲ្យខ្ជាប់ដោយខ្សែដ៏មាំ ហើយកោរត្រដោល ទ្ធងស្គរជ័យដែលមានសំឡេងឮខ្ទ្ទាំង នាំបណ្តើរអាក្រាស សព្ទច្រក សព្ទផ្ទ្ធរត្រឡែងកែងរួចនាំចេញតាមទ្វារខាងត្បូង ហើយកាត់ក្បាល ខាងត្បូងព្រះនគរ ២ បុរសនេះមិនគួរនឹងធ្វើបាបកម្ម ជាអំពើគួរដល់កិរិយាកាត់ក្បាល ដែលមានសភាពយ៉ាងនេះសោះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រឿងនេះមានឧបមេយ្យដូចសហធម្មិកណាមួយ ជាភិក្ខុក្តី ភិក្ខុនីក្តី តាំងកយសញ្ញា (សេចក្តីសម្គាល់ថាគួរខ្ជាច) ដ៏ក្ងៀវក្ងា ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ គឺបារាជិកទេ កយសញ្ញានុ៎ះក៏ជាទីសង្ឃឹមបានដល់ភិក្ខុនោះថា មិនទាន់ត្រូវបារាជិកក៏នឹងមិនហ៊ានឲ្យត្រូវ ឬត្រូវបារាជិកហើយ ក៏នឹងសម្តែងឲ្យសមគួរតាមធម៌ (សឹកចេញ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចបុរសស្ងៀកដណ្តប់សំពត់ខ្មៅ រំសាយសក់លីអង្ក្រែ ដើរចូលទៅកាន់ទីប្រជុំមហាជន

ឯវំ វេទេយ្យ អហំ ភន្តេ ចាបកម្មំ អកាសឹ ការយ្ហំ មោសលុ្ចំ យេន មេ អាយស្មន្តោ អត្តមនា ហោន្តិ តំ ភវេមីតិ ។ តត្រ ញ្ញតរស្ស ថលដ្ឋស្ស បុរិសស្ស ឯវមស្ស ចាបកំ វត ភោ អយំ បុរិសោ ភម្មំ អកាសិ ការយ្ហំ មោសលុ្ចំ យត្រ ហិ នាម ភាឧ្យកំ វត្តំ បរិជាយ ភោសេ បកិរិត្វា មុសលំ ១ន្ធ អាវេ-បេត្វា មហាជនកាយំ ឧបសង្ក្រមិត្វា ឯវំ វក្ខតិ អហំ ភន្តេ ចាបកម្មំ អកាសឹ ការយ្ហំ មោសលុ្ចំ យេន មេ អាយស្មន្តោ អត្តមនា ហោន្តិ តំ ភវេមីតិ សោ វតស្ស្ជាយ ឯវ្ហេ ចាបកម្មំ ន ភវេយ្យ ការយ្ហំ មោសលុ្ចន្តិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ យស្ស ភស្ស្ជចិ ភិក្ខុស្ស វ ភិក្ខុនិយា វ ឯវំ តិ្ហ ភយសញ្ញា បច្ចុបដ្ឋិតា ហោតិ សង្ខ្យាធិសេសេសុ ឆម្មេសុ តស្ស្ជតំ ចាជិភន្ធ្ជ អជ្ជាបន្ធ្ជ វ សង្ខ្យាធិសេសំ ឆម្ម ន អាបជ្ជិស្ស្ជតិ អាបន្ធ្ជ វ សង្ខ្យាធិសេសំ ឆម្ម យថាឆម្ម បជិភរិស្ស្ជតិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ បុរិសោ ភាឧ្យកំ វត្តំ បរិជាយ

ប្រកាស (សេចក្ដីខុសរបស់ខ្លួន) យ៉ាងនេះថា អ្នកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំបានធ្វើបាបកម្ម ជាអំពើគួរតិះដៀល គួរលើអង្រ្ដ អ្នកមានអាយុ ពេញចិត្តឲ្យខ្ញុំធ្វើអំពើយ៉ាងណា ខ្ញុំនឹងធ្វើអំពើយ៉ាងនោះ ។ ក្នុងទីនោះ មានបុរសមួយនាក់ ឈរនៅក្នុងទីខ្ពស់ មានសេចក្ដីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បុរសនេះបានធ្វើបាបកម្ម ជាអំពើគួរតិះដៀល គួរឲ្យលើអង្រ្ដទៅហើយ ហ្ន៎ មើលចុះហ្ន៎ បុរសនេះស្ទៀកដណ្ដប់សំពត់ខ្មៅរំសាយសក់ លើអង្រ្ដ ដើរចូលទៅកាន់ទីប្រជុំមហាជន ស្រែកប្រកាស (សេចក្ដីខុសរបស់ខ្លួន) យ៉ាងនេះថា នែអ្នកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំបានធ្វើបាបកម្ម ជាអំពើគួរតិះដៀល គួរឲ្យលើអង្រ្ដ អ្នកមានអាយុ ពេញចិត្តឲ្យខ្ញុំធ្វើអំពើយ៉ាងណា ខ្ញុំនឹងធ្វើអំពើយ៉ាងនោះ ២ បុរសនេះមិនគួរនឹងធ្វើបាបកម្មដែលគួរតិះដៀល គួរឲ្យលើអង្រ្ដ មានសភាពយ៉ាងនេះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រឿងនេះ មានឧបមេយ្យដូចសហធម្មិកណាមួយ ជាភិក្ខុក្ដី ភិក្ខុនីក្ដី តាំងកយសញ្ញា (សេចក្ដីសម្គាល់ថាគួរខ្ជាប) ដ៏ក្ងៀវក្ងាយ៉ាងនេះ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ គឺសង្ឆាទិសេស កយសញ្ញានោះ ក៏ជាទីសង្ឆឹមបានដល់ភិក្ខុនោះថា មិនទាន់ត្រូវសង្ឆាទិសេសាបត្តិទេ ក៏នឹងមិនហ៊ានឲ្យត្រូវ ឬត្រូវសង្ឆាទិសេសាបត្តិហើយ ក៏នឹងសម្ដែងឲ្យសមគួរតាមធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចបុរសស្ទៀកដណ្ដប់សំពត់ខ្មៅ

ភេសេ បតិវិត្វា អស្សបុដំ ១ន្ទ អាវេបេត្វា មហា-
ជនកាយំ ឧបសង្ក្រមិត្វា ឯវំ វទេយ្យ អហំ ភន្តេ
ចាបកម្មំ អកាសឺ ការយ្ហ អស្សបុដំ យេន មេ
អាយស្មន្តោ អត្តមនា ហោន្តិ តំ ភវេមីតិ ។
ឥត្រ ញ្ញតរស្ស ថលជ្ជស្ស បុរិសស្ស ឯវមស្ស ចាបកំ
វត ភោ អយំ បុរិសោ ភម្មំ អកាសិ ការយ្ហ
អស្សបុដំ យត្រ ហិ នាម ភាជ្ជកំ វត្តំ បរិជាយ
ភេសេ បតិវិត្វា អស្សបុដំ ១ន្ទ អាវេបេត្វា មហា-
ជនកាយំ ឧបសង្ក្រមិត្វា ឯវំ វក្ខតិ អហំ ភន្តេ
ចាបកម្មំ អកាសឺ ការយ្ហ អស្សបុដំ យេន មេ
អាយស្មន្តោ អត្តមនា ហោន្តិ តំ ភវេមីតិ
សោ វតស្ស្ជាយ ឯវ្ជ្ជ ចាបកម្មំ ន ភវេយ្យ
អស្សបុដន្តិ ។ ឯវមេ ១ោ ភិក្ខវេ យស្ស
ភស្ស្ជ ភិក្ខុ ១ ភ ភិក្ខុនិយា ១ ឯវ តិ
ភយសញ្ញ បច្ចុបដ្ឋិតា ហោតិ ចាចិត្តិយេសុ ១ម្ម
ជ

រំសាយសក់ លីកញ្ជាប់ផេះ ដើរចូលទៅកាន់ទីប្រជុំមហាជន ស្រែកប្រកាស (សេចក្ដីខុសរបស់ខ្លួន) យ៉ាងនេះថា នែអ្នកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំបានធ្វើបាបកម្ម គួរតិះដៀល ជាអំពើគួរឲ្យលីកញ្ជាប់ផេះ អ្នកដ៏មានអាយុ ពេញចិត្តឲ្យខ្ញុំធ្វើអំពើយ៉ាងណា ខ្ញុំនឹងធ្វើអំពើយ៉ាងនេះ ។ ក្នុងទីនោះមានបុរសមួយនាក់ឈរក្នុងទីខ្ពស់ មានសេចក្ដីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បុរសនោះបានធ្វើបាបកម្ម គួរតិះដៀល ជាអំពើគួរឲ្យលីកញ្ជាប់ផេះទៅ ហើយហ្ន៎ មើលចុះហ្ន៎ បុរសនេះ ស្ងៀកដណ្ដាប់សំពត់ខ្មៅ រំសាយសក់ លីកញ្ជាប់ផេះ ដើរចូលទៅកាន់ទីប្រជុំមហាជន និយាយស្រែកប្រកាសយ៉ាងនេះថា នែអ្នកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំបានធ្វើបាបកម្ម គួរតិះដៀល ជាអំពើគួរឲ្យលីកញ្ជាប់ផេះ លោកមានអាយុ ពេញចិត្តឲ្យខ្ញុំធ្វើអំពើយ៉ាងណា ខ្ញុំនឹងធ្វើអំពើយ៉ាងនោះ ២ បុរសនោះ មិនគួរធ្វើបាបកម្ម គួរតិះដៀល ជាអំពើគួរឲ្យលីកញ្ជាប់ផេះ មានសភាពយ៉ាងនោះសោះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រឿងនេះ មានឧបមេយ្យដូចសហធម្មិកណាមួយ ជាភិក្ខុក្ដី ភិក្ខុនីក្ដី តាំងកយសញ្ញា (សេចក្ដីសម្គាល់ថាគួរខ្ជាប) ដ៏ក្ងៀវក្ងាយ៉ាងនេះ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ គឺបាចិត្តិយ

តស្សេតំ ចាដិកង្ខំ អជាបន្ធោ វ ចាចិត្តិយំ ឆម្មំ ន អាបជ្ជិស្សតិ អាបន្ធោ វ ចាចិត្តិយំ ឆម្មំ យថាធម្មំ បដិការិស្សតិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ បុរិសោ ការ្ឍកំ រត្តំ បរិជាយ ការ្ឍកេ បការិត្វា មហាជនការ្ឍយ ឧបសង្ក្រមិត្វា ឯវំ វទេយ្យ អហំ ភន្តេ ចាបការ្ឍ អការ្ឍ ការ្ឍ ឧបវជ្ជ យេន មេ អាយស្មន្តោ អត្តមនា ហោន្តិ តំ ការ្ឍ ។ តត្រ ញ្ញតរស្ស ជលជ្ជស្ស បុរិសស្ស ឯវមស្ស ចាបការ្ឍ រត្ត ការ្ឍ អយ បុរិសោ ការ្ឍ អការ្ឍ ការ្ឍ ឧបវជ្ជ យត្រ ហិ នាម ការ្ឍ ការ្ឍ រត្ត បរិជាយ ការ្ឍ បការ្ឍ មហាជនការ្ឍ ឧបសង្ក្រមិត្វា ឯវំ វក្ខតិ អហំ ភន្តេ ចាបការ្ឍ អការ្ឍ ការ្ឍ ឧបវជ្ជ យេន មេ អាយស្មន្តោ អត្តមនា ហោន្តិ តំ ការ្ឍ សោ រត្ត ឯវ ការ្ឍ ឯវ ចាបការ្ឍ ន ការ្ឍ ការ្ឍ ឧបវជ្ជ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ យស្ស ការ្ឍ ការ្ឍ ភិក្ខុ ការ្ឍ ភិក្ខុ ការ្ឍ ឯវ ភិក្ខុ ការ្ឍ ឯវ ការ្ឍ ភយ ការ្ឍ

ភយសញ្ញានោះ ក៏ជាទីសង្ឃឹមបានដល់ភិក្ខុនោះថា មិនទាន់ត្រូវ
បាចិត្តិយាបត្តិទេ ក៏នឹងមិនហ៊ានឲ្យត្រូវ ឬត្រូវបាចិត្តិយាបត្តិហើយ ក៏
នឹងសម្តែងឲ្យសមគួរតាមធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចបុរស
ស្លៀកដណ្តប់សំពត់ខ្មៅ រំសាយសក់ ដើរចូលទៅកាន់ទីប្រជុំមហាជន
ស្រែកប្រកាស (សេចក្តីខុសរបស់ខ្លួន) យ៉ាងនេះថា នែអ្នកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំបាន
ធ្វើបាបកម្ម ជាអំពើដែលគួរតិះដៀល គួរស្តីបន្ទោស អ្នកមានអាយុ
ពេញចិត្តឲ្យខ្ញុំធ្វើអំពើយ៉ាងណា ខ្ញុំនឹងធ្វើយ៉ាងនោះ ។ ក្នុងទីនោះ
មានបុរសមួយនាក់ ឈរនៅក្នុងទីខ្ពស់ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា
បុរសនេះបានធ្វើបាបកម្ម ជាអំពើដែលគួរតិះដៀល គួរស្តីបន្ទោស
ទៅហើយហ្ន៎ មើលចុះហ្ន៎ បុរសនោះស្លៀកដណ្តប់ សំពត់ខ្មៅ
រំសាយសក់ ដើរចូលទៅកាន់ទីប្រជុំមហាជន ស្រែកប្រកាសយ៉ាង
នេះថា នែអ្នកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំបានធ្វើបាបកម្ម ជាអំពើគួរតិះដៀល គួរ
ស្តីបន្ទោស អ្នកមានអាយុ ពេញចិត្តឲ្យខ្ញុំធ្វើយ៉ាងណា ខ្ញុំនឹងធ្វើយ៉ាង
នោះ ឱ បុរសនេះ មិនគួរនឹងធ្វើបាបកម្ម ជាអំពើគួរតិះដៀល គួរ
ស្តីបន្ទោស មានសភាពយ៉ាងនេះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
រឿងនេះ មានឧបមេយ្យ ដូចសហធម្មិកណាមួយ ជាភិក្ខុក្តី ជាភិក្ខុនីក្តី
តាំងភយសញ្ញា (សេចក្តីសម្គាល់ថាគួរខ្លាច) ដ៏ក្ងៀវក្ងាយ៉ាងនេះ

បច្ចុបដ្ឋិតា ហោតិ ចាជិនេសនីយេសុ ធម្មេសុ តស្សេតំ ចាជិកង្ខំ អជាបន្នោ វា ចាជិនេសនីយំ ធម្មំ ន អាបជ្ជិស្សតិ អាបន្នោ វា ចាជិនេសនីយំ ធម្មំ យថាធម្មំ បជិករិស្សតិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ អាបត្តិភយានីតិ ។

[៩៨] សិក្ខានិសំសមិទំ ភិក្ខវេ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិ បញ្ញុត្តរំ វិមុត្តិសារំ សតាធិបតេយ្យំ ។ កាជញ្ច ភិក្ខវេ សិក្ខានិសំសំ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ មយា សាវកានំ អភិសមាចារិកា សិក្ខា បញ្ញត្តា អប្បសន្នានំ បសាធាយ បសន្នានំ ភិយ្យោភាវាយ យថា យថា ភិក្ខវេ មយា សាវកានំ អភិសមាចារិកា សិក្ខា បញ្ញត្តា អប្បសន្នានំ បសាធាយ បសន្នានំ ភិយ្យោភាវាយ តថា តថា សោ តស្សា សិក្ខាយ អខណ្ឌការី ហោតិ អច្ឆិទ្ទការី អសពលការី អកម្មាសការី សមាធាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបនេសុ ។

ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ គឺបាដិទេសនីយ ភយសញ្ញានុ៎ះ ក៏ជាទីសង្ឃឹមបានដល់ភិក្ខុនោះថា មិនទាន់ត្រូវបាដិទេសនីយាបត្តិទេ ក៏នឹងមិនហ៊ានឲ្យត្រូវ ឬបើត្រូវបាដិទេសនីយាបត្តិហើយ ក៏នឹងសម្តែងឲ្យសមគួរតាមធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទាំង ៤ នេះ ហៅថា ភ័យកើតព្រោះអាបត្តិ ។

[៩៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈនោះ មានសិក្ខាជាអានិសង្ស មានបញ្ញាជាកំពូល មានវិមុត្តិជាខ្លឹម មានសតិជាអធិបតី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះព្រហ្មចរិយៈមានសិក្ខាជាអានិសង្ស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សិក្ខា[1] ជាអភិសមាចារិកា ដែលតថាគតបានបញ្ញត្តដល់ពួកសាវ័ក ក្នុងសាសនានេះ ដើម្បីធ្វើពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ពួកជនដែលជ្រះថ្លាស្រាប់ហើយ ឲ្យរីងរឹតតែកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាឡើង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សិក្ខាជាអភិសមាចារិកា ដែលតថាគតបានបញ្ញត្តដល់ពួកសាវ័ក ដើម្បីធ្វើពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ពួកជនដែលជ្រះថ្លាស្រាប់ហើយ ឲ្យរីងរឹតតែកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាឡើង ដោយប្រការណាៗ សិក្ខាកាមភិក្ខុនោះ ក៏ធ្វើមិនឲ្យដាច់ ធ្វើមិនឲ្យធ្លុះ ធ្វើមិនឲ្យពពាល ធ្វើមិនឲ្យពព្រុសក្នុងសិក្ខានោះ សមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ដោយប្រការនោះៗ ។

---

១ ទំនៀមរបស់ភិក្ខុដែលគួររក្សា ។

បុន ចបរំ ភិក្ខវេ មយា សាវកានំ អានិព្រហ្មចរិ-
យកា សិក្ខា បញ្ញត្តា សព្ងសោ សម្ទាទុក្ខក្ខយាយ
យថា យថា ភិក្ខវេ មយា សាវកានំ អានិព្រហ្ម-
ចរិយកា សិក្ខា បញ្ញត្តា សព្ងសោ សម្ទាទុក្ខក្ខ-
យាយ តថា តថា សោ តស្ស សិក្ខាយ អខណ្ឌការី
ហោតិ អច្ឆិទ្ទការី អសពលការី អកម្ទាសការី
សមាធាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ។ ឯវំ ខោ
ភិក្ខវេ សិក្ខានិសំសំ ហោតិ ។ ឥទញ្ច ភិក្ខវេ
បញ្ញត្តំ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ មយា សាវកានំ
ធម្ទា ទេសិតា សព្ងសោ សម្ទាទុក្ខក្ខយាយ
យថា យថា ភិក្ខវេ មយា សាវកានំ ធម្ទា
ទេសិតា សព្ងសោ សម្ទាទុក្ខក្ខយាយ តថា
តថា សេ្ងៀ តេ ធម្ទា បញ្ញាយ សមវេក្ខិតា
ហោន្តិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត សិក្ខា[1] ជាអាទិព្រហ្មចរិយកា ដែលតថាគត បានបញ្ញត្តដល់ពួកសាវ័ក ដើម្បីឲ្យអស់ទុក្ខដោយប្រពៃ ដោយអាការទាំងពួង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សិក្ខា ជាអាទិព្រហ្ម-ចរិយកា ដែលតថាគតបានបញ្ញត្តដល់ពួកសាវ័ក ដើម្បីឲ្យអស់ទុក្ខដោយប្រពៃ ដោយអាការទាំងពួង ដោយប្រការណាៗ សិក្ខាកាមភិក្ខុនោះ ក៏ធ្វើមិនឲ្យដាច់ ធ្វើមិនឲ្យធ្លុះ ធ្វើមិនឲ្យពពាល ធ្វើមិនឲ្យពព្រុសក្នុងសិក្ខានោះ សមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ដោយប្រការនោះៗ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រហ្មចរិយ: មានសិក្ខា ជាអានិសង្សយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះព្រហ្មចរិយ:មានបញ្ញាជាកំពូល តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចតុសច្ចធម៌ ដែលតថាគតសម្តែងហើយដល់សាវ័កទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ ដើម្បីឲ្យអស់ទុក្ខដោយប្រពៃ ដោយអាការទាំងពួង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចតុសច្ចធម៌ ដែលតថាគតបានសម្តែងហើយ ដល់ពួកសាវ័ក ដើម្បីឲ្យអស់ទុក្ខដោយប្រពៃ ដោយអាការទាំងពួង ដោយប្រការណាៗ បញ្ញាកាមភិក្ខុក៏បានឃើញច្បាស់នូវចតុសច្ចធម៌ទាំងអស់នោះ ដោយប្រាជ្ញា ដោយប្រការនោះៗ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រហ្មចរិយ:មានបញ្ញាជាកំពូលយ៉ាងនេះ ។

---

1 សិក្ខាបទដែលមានក្នុងព្រះបាតិមោក្ខ ដែលជាពុទ្ធអាណា ។

កថញ្ច ភិក្ខវេ វិមុត្តិសារំ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ មយា
សាវកានំ ធម្មា ទេសិតា សព្ពេ សោ សម្មាទុក្ខក្ខ-
យាយ យថា យថា ភិក្ខវេ មយា សាវកានំ
ធម្មា ទេសិតា សព្ពេ សោ សម្មាទុក្ខក្ខយាយ តថា
តថា សព្ពេ តេ ធម្មា វិមុត្តិយា ផុសិតា ហោន្តិ ។
ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ វិមុត្តិសារំ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ
សតាធិបតេយ្យំ ហោតិ ។ ឥតិ អបរិបូរំ វា អកិសមា-
ចារិកំ សិក្ខំ បរិបូរេស្សាមិ បរិបូរំ វា អកិសមា-
ចារិកំ សិក្ខំ តត្ត តត្ត បញ្ញាយ អនុក្តហេស្សាមីតិ
អជ្ឈត្តំយេវ សតិ សុបដ្ឋិតា ហោតិ ។ ឥតិ អបរិបូរំ
វា អាធិ[ព]ហ្មចរិយកំ សិក្ខំ បរិបូរេស្សាមិ បរិបូរំ វា
អាធិ[ព]ហ្មចរិយកំ សិក្ខំ តត្ត តត្ត បញ្ញាយ អនុក្ត-
ហេស្សាមីតិ អជ្ឈត្តំយេវ សតិ សុបដ្ឋិតា ហោតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះព្រហ្មចរិយៈមានវិមុត្តិជាខ្លឹម តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចតុសច្ចធម៌ ដែលតថាគតសម្តែងហើយ ដល់ពួកសាវ័ក ក្នុងសាសនានេះ ដើម្បីឲ្យអស់ទុក្ខដោយប្រពៃ ដោយអាការទាំងពួង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចតុសច្ចធម៌ ដែលតថាគតសម្តែងហើយ ដល់ពួកសាវ័ក ដើម្បីឲ្យអស់ទុក្ខដោយប្រពៃ ដោយអាការទាំងពួង ដោយប្រការណាៗ ពួកសាវ័កក៏បានពាល់ត្រូវចតុសច្ចធម៌ទាំងពួងនោះដោយវិមុត្តិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រហ្មចរិយៈមានវិមុត្តិជាខ្លឹមយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះព្រហ្មចរិយៈមានសតិជាអធិបតី តើដូចម្តេច ។ សតិដែលពួកសាវ័កបានតម្កល់ទុកប្រពៃ ឮដ៏ខាងក្នុងថា អាត្មាអញនឹងបំពេញអកិសមាចារិកាសិក្ខា ដែលមិនទាន់បរិបូណ៌នឹងឲ្យបរិបូណ៌ខ្លះ នឹងរក្សាទុកអកិសមាចារិកាសិក្ខា ដែលបរិបូណ៌ហើយ ដោយបញ្ញាក្នុងទីនោះៗ ខ្លះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។ សតិដែលពួកសាវ័កបានតម្កល់ទុកប្រពៃហើយ ឮដ៏ខាងក្នុងថា អាត្មាអញនឹងបំពេញអាទិព្រហ្មចរិយកាសិក្ខា ដែលមិនទាន់បរិបូណ៌ឲ្យបរិបូណ៌ខ្លះ នឹងរក្សាទុកនូវអាទិព្រហ្មចរិយកាសិក្ខា ដែលបរិបូណ៌ហើយដោយបញ្ញាក្នុងទីនោះៗ ខ្លះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ឥតិ អសមវេក្ខិតំ វា ឆន្ទំ តត្ត តត្ត បញ្ញាយ សមវេក្ខិស្សាមិ សមវេក្ខិតំ វា ឆន្ទំ តត្ត តត្ត បញ្ញាយ អនុក្ខហេស្សាមីតិ អជ្ឈត្តំយេវ សតិ សុបដ្ឋិតា ហោតិ ។ ឥតិ អផុសិតំ វា ឆន្ទំ វិមុត្តិយា ផុសិស្សាមិ ផុសិតំ វា ឆន្ទំ តត្ត តត្ត បញ្ញាយ អនុក្ខហេស្សាមីតិ អជ្ឈត្តំយេវ សតិ សុបដ្ឋិតា ហោតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ សតាធិបតេយ្យំ ហោតិ ។ សិក្ខា-ធិសំសមិធំ ភិក្ខវេ ព្រហ្មចរិយំ រុច្ចតិ បញ្ញុត្តរំ វិមុត្តិសារំ សតាធិបតេយ្យន្តិ ។ ឥតិ យន្តំ រុត្តំ ឥទមេតំ បដិច្ច រុត្តន្តិ ។

[៩៦] ចតស្សោ ឥមា ភិក្ខវេ សេយ្យា ។ កតមា ចតស្សោ ។ បេតសេយ្យា កាមភោគិសេយ្យា

សតិដែលពួកសាវ័កបានតម្កល់ទុកប្រពៃហើយ ឲ្យដ៏ខាងក្នុងថា អាត្មាអញ នឹងធ្វើចតុសច្ចធម៌ ដែលមិនទាន់ឃើញច្បាស់ឲ្យឃើញច្បាស់ ដោយ បញ្ញាក្នុងទីនោះ១ ខ្លះ នឹងរក្សាទុកចតុសច្ចធម៌ ដែលឃើញច្បាស់ហើយ ដោយបញ្ញាក្នុងទីនោះ១ ខ្លះ ។ សតិដែលពួកសាវ័កបានតម្កល់ទុក ប្រពៃហើយ ឲ្យដ៏ខាងក្នុងថា អាត្មាអញនឹងពាល់ត្រូវនូវចតុសច្ចធម៌ដែល មិនទាន់ប៉ះពាល់ដោយវិមុត្តិខ្លះ នឹងរក្សាទុកនូវចតុសច្ចធម៌ ដែលប៉ះពាល់ ហើយ ដោយបញ្ញាក្នុងទីនោះ១ ខ្លះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។ ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ ព្រហ្មចរិយៈមានសតិ ជាអធិបតីយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ នេះហៅថា ព្រហ្មចរិយៈមានសិក្ខា ជាអានិសង្ស មានបញ្ញា ជាកំពូល មានវិមុត្តិជាខ្លឹម មានសតិជាអធិបតី ។ ពាក្យណា ដែលតថាគតបានពោលហើយ ពាក្យនោះតថាគតពោល ព្រោះអាស្រ័យ ព្រហ្មចរិយៈនេះ ។

[៨៦] *ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណោកនេះមាន ៤ ។ ដំណោក ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺដំណោកដូចមនុស្សស្ងាប់[1] ១ ដំណោកអ្នកបរិភោគកាម ១*

---

១ ព្រោះសព្ទថា បេត: ប្រែថា ប្រេតក៏បាន ទើបអដ្ឋកថាអធិប្បាយជា ២ នំយ បើសំដៅ យកប្រេត លោកអធិប្បាយថា ប្រេតនោះជាអ្នកអត់ឃ្លានស្គមរំយើងមានសាច់ឈាមតិច ឆ្អឹងឡើង រគាមដូចមនុស្សឈឺធ្ងន់យូរ មិនអាចដេកផ្អៀងបាន បានតែដេកផ្ងារ ។

សីហាសេយ្យា តថាគតសេយ្យា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ
ឋានសេយ្យា ។ យេភុយ្យេន ភិក្ខវេ ឋានា ឧត្តានា
សេន្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ឋានសេយ្យា ។ កតមា
ច ភិក្ខវេ កាមភោគិសេយ្យា ។ យេភុយ្យេន ភិក្ខវេ
កាមភោគី ឱមេន បស្សេន សេន្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ
ភិក្ខវេ កាមភោគិសេយ្យា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ
សីហាសេយ្យា ។ សីហោ ភិក្ខវេ មិតភាជា ឧក្ខ-
ណេន បស្សេន សេយ្យំ កប្បេតិ ចាឧេន ចាឧំ
អច្ចាធាយ អន្តរសត្ថិម្ហិ ឧជ្ជុដ្ឋំ អនុបក្ខិបិត្វា សោ
បដិពុជ្ឈិត្វា បុរិមំ កាយំ អញ្ញាមេត្វា បច្ឆិមំ កាយំ
អនុវិលោកេតិ ។ សចេ ភិក្ខវេ សីហោ មិតភាជា កិញ្ចិ
បស្សតិ កាយស្ស វិក្ខិត្តំ វា វិសដំ វា ឋានេ ភិក្ខវេ
សីហោ មិតភាជា អនត្តមនោ ហោតិ សចេ បន ភិក្ខវេ
សីហោ មិតភាជា ន កិញ្ចិ បស្សតិ កាយស្ស
វិក្ខិត្តំ វា វិសដំ វា ឋានេ ភិក្ខវេ សីហោ មិតភាជា
អត្តមនោ ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សីហាសេយ្យា ។

ដំណេកសីហៈ ១ ដំណេកព្រះតថាគត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះដំណេកដូចមនុស្សស្លាប់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សស្លាប់ច្រើនតែដេកផ្ងារ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ដំណេកមនុស្សស្លាប់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះដំណេកអ្នកបរិភោគកាម តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកបរិភោគកាមច្រើនតែដេកផ្ទៀងទៅខាងធ្វេង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ដំណេកអ្នកបរិភោគកាម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះដំណេកសីហៈ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សីហមិគរាជ សម្រេចការដេកដោយខាងៗ ស្តាំ យកជើងតម្រួតលើជើង ស៊ីកកន្ទុយក្នុងចន្ទោះភ្លៅ សីហមិគរាជនោះ លុះភ្ញាក់ឡើង ងើបកាយខាងមុខគឺងើបក្បាល សំឡឹងមើលកាយខាងក្រោម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើសីហមិគរាជ ឃើញសេចក្តីភ្ញាំងភ្ញាត់ ឬការឃ្យៀងឃ្ងាតកាយណាមួយសោត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សីហមិគរាជ រមែងតូចចិត្តព្រោះការភ្ញាំងភ្ញាត់និងឃ្យៀងឃ្ងាតនៃកាយនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើសីហមិគរាជ មិនឃើញសេចក្តីភ្ញាំងភ្ញាត់ឬឃ្យៀងឃ្ងាតនៃកាយណាមួយទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សីហមិគរាជ រមែងត្រេកអរ ដោយការមិនភ្ញាំងភ្ញាត់និងឃ្យៀងឃ្ងាតនៃកាយនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ដំណេកសីហៈ ។

កតមា ច ភិក្ខវេ តថាគតសេយ្យា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វិវិច្ចេវ កាមេហិ ។ បេ ។ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ តថា-គតសេយ្យា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខវេ ចតស្សោ សេយ្យាតិ ។

[៩៧] ចត្តារោម ភិក្ខវេ ថូបារហា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ តថាគតោ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ ថូបារហោ បច្ចេកពុទ្ធោ ថូបារហោ តថាគតស្សាវកោ ថូបារហោ រាជា ចក្កវត្តី ថូបារហោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ ថូបារហាតិ ។

[៩៨] ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ ធម្មា បញ្ញាវុឌ្ឍិយា សំវត្តន្តិ ។ កតមេ ចត្តារោ ។ សប្បុរិសសំសេវោ សទ្ធម្មស្សវនំ យោនិសោមនសិការោ ធម្មានុធម្មប្បដិ-បត្តិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ ធម្មា បញ្ញាវុឌ្ឍិយា សំវត្តន្តីតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះដំណេកព្រះតថាគត តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សូមស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ។ បេ ។ ចូលកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ដំណេកព្រះតថាគត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះដំណេក ៤ ប្រការ ។

[៨៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលគួរបញ្ចុះទុកក្នុងថូប:នេះមាន ៤ ពួក ។ បុគ្គល ៤ ពួក ដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺព្រះតថាគតអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ គួរបញ្ចុះក្នុងថូប: ១ ព្រះបច្ចេកពុទ្ធ គួរបញ្ចុះក្នុងថូប: ១ សាវ័ករបស់ព្រះតថាគត គួរបញ្ចុះក្នុងថូប: ១ ស្តេចចក្រពត្តិ គួរបញ្ចុះក្នុងថូប: ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៤ ពួកនេះ គួរបញ្ចុះទុកក្នុងថូប: ។

[៨៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៤ ប្រការនេះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីចម្រើនបញ្ញា ។ ធម៌ ៤ ប្រការគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺការសេពគប់សប្បុរស ១ ការស្តាប់ធម៌របស់សប្បុរស ១ យកចិត្តទុកដាក់ដោយឧបាយ ១ ប្រតិបត្តិធម៌ដ៏សមគួរតាមធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះធម៌ ៤ ប្រការមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីចម្រើនបញ្ញា ។

[៩៩] ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ ធម្មា មនុស្សភូតស្ស ពហុការា ហោន្តិ ។ កតមេ ចត្តារោ ។ សប្ផុ-សសំសេវោ សទ្ធម្មស្សវនំ យោនិសោមនសិការោ ធម្មានុធម្មប្បដិបត្តិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ ធម្មា មនុស្សភូតស្ស ពហុការា ហោន្តីតិ ។

[១០០] ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ អនរិយវោហារា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ អនិដ្ឋេ និដ្ឋាវិតា អស្សុតេ សុតវាទិតា អមុតេ មុតវាទិតា អវិញ្ញាតេ វិញ្ញាតវា-ទិតា ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ អនរិយវោហារាតិ ។

[១០១] ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ អរិយវោហារា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ អនិដ្ឋេ អនិដ្ឋាវិតា អស្សុតេ អស្សុតវាទិតា អមុតេ អមុតវាទិតា អវិញ្ញាតេ អវិញ្ញាតវាទិតា ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ អរិយវោហារាតិ ។

បណ្ណាសកាសង្គហិត អាបត្តិភយវគ្គ ទី ៥

[៩៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៤ ប្រការនេះ រមែងមានឧបការៈច្រើនដល់មនុស្ស ។ ធម៌ ៤ ប្រការគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺការសេពគប់សប្បុរស ១ ការស្តាប់ធម៌របស់សប្បុរស ១ ការយកចិត្តទុកដាក់ដោយឧបាយ ១ ប្រតិបត្តិធម៌ដ៏សមគួរតាមធម៌ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះធម៌ ៤ ប្រការ រមែងមានឧបការៈច្រើនដល់មនុស្ស ។

[១០០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រោហារមិនប្រសើរនេះមាន ៤ យ៉ាង ។ រោហារមិនប្រសើរ ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺមិនឃើញ ពោលថាឃើញ ១ មិនឮ ពោលថាឮ ១ មិនជុំក្ងិន ពោលថាជុំក្ងិន ១ មិនដឹង ពោលថាដឹង ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះរោហារមិនប្រសើរ ៤ យ៉ាង ។

[១០១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រោហារប្រសើរនេះមាន ៤ យ៉ាង ។ រោហារប្រសើរ ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺមិនឃើញ ពោលថាមិនឃើញ ១ មិនឮ ពោលថាមិនឮ ១ មិនជុំក្ងិន ពោលថាមិនជុំក្ងិន ១ មិនដឹង ពោលថាមិនដឹង ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជារោហារប្រសើរ ៤ យ៉ាង ។

[១០២] ចត្តាភេមេ ភិក្ខវេ អនរិយភេមាភ ។ កតមេ ចត្តាភ ។ ឥជ្ជ អឥជ្ជភិតា សុតេ អសុតភិតា មុតេ អមុតភិតា វិញ្ញាតេ អវិញ្ញាតភ-ិតា ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តាភ អនរិយភេមាភតិ ។

[១០៣] ចត្តាភេមេ ភិក្ខវេ អរិយភេមាភ ។ កតមេ ចត្តាភ ។ ឥជ្ជ ឥជ្ជភិតា សុតេ សុតភិតា មុតេ មុតភិតា វិញ្ញាតេ វិញ្ញាតភិតា ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តាភ អរិយភេមាភតិ ។

អាបត្តិភយវគ្គោ បញ្ចមោ ។

តស្សុទ្ទានំ

ភេទអាបត្តិ សិក្ខាឥសំសោ
សេយ្យា ជូចារហេន ច
បញ្ញាពុទ្ធិ ពហុការ ចត្តាភ
ភេមាភ ឧភយេន វត្ថេតិ ។

[១០២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភោជនមិនប្រសើរនេះមាន ៤ យ៉ាង ។ ភោជនមិនប្រសើរ ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺឃើញ ពោលថាមិនឃើញ ១ ឮ ពោលថាមិនឮ ១ ធុំក្លិន[1] ពោលថាមិនធុំក្លិន ១ ដឹង ពោលថាមិនដឹង ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាភោជនមិនប្រសើរ ៤ យ៉ាង ។

[១០៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភោជនប្រសើរនេះមាន ៤ យ៉ាង ។ ភោជនប្រសើរ ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺឃើញ ពោលថាឃើញ ១ ឮ ពោលថា ឮ ១ ធុំក្លិន ពោលថាធុំក្លិន ១ ដឹង ពោលថាដឹង ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាភោជនប្រសើរ ៤ យ៉ាង ។

ចប់ អាបត្តិភយវគ្គ ទី ៥ ។

ឧទ្ទានៃវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីភិក្ខុទម្ងាយសង្ឆ ៤ យ៉ាង អំពីភ័យ កើត អំពីអាបត្តិ ៤ យ៉ាង អំពីអានិសង្សនៃព្រហ្មចរិយៈ ៤ យ៉ាង មានសិក្ខា ជាអានិសង្សជាដើមអំពីដំណោក ៤ យ៉ាង អំពីថូបារហបុគ្គល ៤ ពួក អំពីហេតុចម្រើនបញ្ញា ៤យ៉ាង អំពីធម៌មានឧបការៈច្រើនដល់មនុស្ស ៤ យ៉ាង អំពីភោជន ៤ យ៉ាងទាំង ២ ចំណែក ។

---

1 ធុំក្លិន ក្រេបជញ្ជក់រសពាល់ត្រូវនូវផោដ្ឋព្វៈ ។

អភិញ្ញាវគ្គោ ឆដ្ឋោ

[១០៤] ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ ធម្មា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ អត្ថि ភិក្ខវេ ធម្មា អភិញ្ញា បរិញ្ញេយ្យា អត្ថि ភិក្ខវេ ធម្មា អភិញ្ញា បហាតព្ពា អត្ថि ភិក្ខវេ ធម្មា អភិញ្ញា ភាវេតព្ពា អត្ថि ភិក្ខវេ ធម្មា អភិញ្ញា សচ্ছিকাតព្ពា ។ កតមេ ច ភិក្ខវេ ធម្មា អភិញ្ញា បរិញ្ញេយ្យា ។ បញ្ចុបាទានក្ខន្ធា ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ធម្មា អភិញ្ញា បរិញ្ញេយ្យា ។ កតមេ ច ភិក្ខវេ ធម្មា អភិញ្ញា បហាតព្ពា ។ អវিজ্ជা ច ภวតណ្ហា ច ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ធម្មា អភិញ្ញា បហា-តព្ពា ។ កតមេ ច ភិក្ខវេ ធម្មា អភិញ្ញា ភាវេតព្ពា ។ សមថោ ច វិបស្សនា ច ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ធម្មា អភិញ្ញា ភាវេតព្ពា ។ កតមេ ច ភិក្ខវេ ធម្មា អភិញ្ញា សচ্ছিকাតព្ពា ។ វিজ্ជা ច វិមុត្ថি ច ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ធម្មា អភិញ្ញា សচ্ছিকা-តព្ពា ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ ធម្មាតি ។

អភិញ្ញាវគ្គ ទី ៦

[១០៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌នេះមាន ៤ យ៉ាង ។ ធម៌ ៤ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌គួរកំណត់ដឹង ដោយបញ្ញា ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌គួរលះបង់ ដោយបញ្ញា ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌គួរចម្រើន ដោយបញ្ញា ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌គួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយបញ្ញា ក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌គួរកំណត់ដឹង ដោយបញ្ញា តើដូចម្តេច ។ គឺឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌គួរកំណត់ដឹង ដោយបញ្ញា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌គួរលះបង់ ដោយបញ្ញា តើដូចម្តេច ។ គឺអវិជ្ជានិងភវតណ្ហា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌គួរលះបង់ ដោយបញ្ញា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌គួរចម្រើន ដោយបញ្ញា តើដូចម្តេច ។ គឺសមថៈនិងវិបស្សនា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌គួរចម្រើន ដោយបញ្ញា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌គួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយបញ្ញា តើដូចម្តេច ។ គឺវិជ្ជានិងវិមុត្តិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌គួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយបញ្ញា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះធម៌ ៤ យ៉ាង ។

[១០៥] ចតស្សោ ឥមា ភិក្ខវេ អនរិយបរិយេសនា ។ កតមា ចតស្សោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា ជរាធម្មោ សមានោ ជរាធម្មំយេវ បរិយេសតិ អត្តនា ព្យាធិធម្មោ សមានោ ព្យាធិធម្មំយេវ បរិយេសតិ អត្តនា មរណធម្មោ សមានោ មរណធម្មំយេវ បរិយេសតិ អត្តនា សង្ខ្លិលេសិកធម្មោ សមានោ សង្ខ្លិលេសិ-កធម្មំយេវ បរិយេសតិ ។ ឥមា ខោ ភិក្ខវេ ចតស្សោ អនរិយបរិយេសនា ។ ចតស្សោ ឥមា ភិក្ខវេ អរិយបរិយេសនា ។ កតមា ចតស្សោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា ជរាធម្មោ សមានោ ជរាធម្មេ អាទីនវំ ញត្វា អជរំ អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ និព្វានំ បរិយេសតិ អត្តនា ព្យាធិធម្មោ សមានោ ព្យាធិធម្មេ អាទីនវំ ញត្វា អព្យាធឿ អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ និព្វានំ បរិយេសតិ អត្តនា មរណធម្មោ សមានោ មរណធម្មេ អាទីនវំ ញត្វា អមតំ អនុត្តរំ យោ-គក្ខេមំ និព្វានំ បរិយេសតិ អត្តនា សង្ខ្លិលេសិក-ធម្មោ សមានោ សង្ខ្លិលេសិកធម្មេ អាទីនវំ ញត្វា

[១០៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្វែងរកមិនប្រសើរ នេះមាន ៤ យ៉ាង ។ ការស្វែងរកមិនប្រសើរ ៤ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ខ្លួនឯងជាអ្នកមានជរាជាធម្មតា ក៏ស្វែងរកជរាធម៌ថែមទៀត ខ្លួនឯងជាអ្នកមានព្យាធិជាធម្មតា ក៏ស្វែងរកព្យាធិធម៌ថែមទៀត ខ្លួនឯងជាអ្នកមានមរណៈជាធម្មតា ក៏ស្វែងរកមរណធម៌ថែមទៀត ខ្លួនឯងជាអ្នកមានសេចក្តីសោហ្មងជាធម្មតា ក៏ស្វែងរកសេចក្តីសោហ្មងថែមទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាការស្វែងរកមិនប្រសើរ ៤ យ៉ាង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្វែងរកប្រសើរមាន ៤ យ៉ាង ។ ការស្វែងរកប្រសើរ ៤ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ខ្លួនឯងជាអ្នកមានជរាជាធម្មតា ដឹងច្បាស់នូវទោសក្នុងជរាធម៌ ក៏ស្វែងរកនូវធម៌មិនជរា ដ៏ក្សេមចាកយោគៈដ៏ប្រសើរគឺព្រះនិព្វាន ខ្លួនឯងជាអ្នកមានព្យាធិជាធម្មតា ដឹងច្បាស់នូវទោសក្នុងព្យាធិធម៌ ក៏ស្វែងរកធម៌មិនមានព្យាធិ ក្សេមចាកយោគៈ ដ៏ប្រសើរគឺព្រះនិព្វាន ខ្លួនឯងជាអ្នកមានមរណៈជាធម្មតា ដឹងច្បាស់នូវទោសក្នុងមរណធម៌ ក៏ស្វែងរកធម៌មិនស្លាប់ ក្សេមចាកយោគៈ ដ៏ប្រសើរគឺព្រះនិព្វាន ខ្លួនឯងជាអ្នកមានសេចក្តីសោហ្មងជាធម្មតា ដឹងច្បាស់នូវទោសក្នុងសេចក្តីសោហ្មង

អសង្ខ្លិសិដ្ឋំ អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ និព្ពានំ បរិយេសតិ ។ ឥមា ខោ ភិក្ខវេ ចតស្សោ អរិយបរិយេសនាតិ ។

[១០៦] ចត្តារីមានិ ភិក្ខវេ សង្ខហារត្ថនិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ ជាតំ ឃេយ្យវជ្ជំ អត្ថចរិយា សមានត្តតា ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ សង្ខហារត្ថនីតិ ។

[១០៧] អថខោ អាយស្មា មាលុង្ក្យបុត្តោ យេន ភគវា តេនុបសង្ក្រមិ ឧបសង្ក្រមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា មាលុង្ក្យបុត្តោ ភគវន្តំ ឯតទវោច សាធុ មេ ភន្តេ ភគវា សង្ខិត្តេន ធម្មំ ទេសេតុ យមហំ ភគវតោ ធម្មំ សុត្វា ឯកោ វូបកដ្ឋោ អប្ប្រមត្តោ អាតាបី បហិតត្តោ វិហរেយ្យន្តិ ។ ឯត្តជានិ មាលុង្ក្យបុត្ត កិំ ឧហវេ[1] រាគ្ខាមយ ត្រ ហិ ជាម ត្ថំ ជិណ្ណោ រុឌ្ឍោ មហាលូកោ ឥជ្ជាតតស្ស សង្ខិត្តេន ឱវាទំ យាចសីតិ ។

---

1 ឱ. កិ ទហវេ ភិក្ខូ ។ ម. កិ នុ ទហវេ ភិក្ខូ ។

ក៏ស្វែងរកធម៌មិនសៅហ្មង ក្សេមចាកយោគៈ ដ៏ប្រសើរគឺព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះការស្វែងរកដ៏ប្រសើរ ៤ យ៉ាង ។

[១០៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្គ្រហវត្ថុ (វត្ថុជាគ្រឿងសង្គ្រោះ) នេះមាន ៤ យ៉ាង ។ សង្គ្រហវត្ថុ ៤ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺការឲ្យ ១ ការពោលពាក្យពីរោះ ១ ការប្រព្រឹត្តជាប្រយោជន៍ ១ ភាពជាអ្នកទុកដាក់ខ្លួនស្មើ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាសង្គ្រហវត្ថុ ៤ យ៉ាង ។

[១០៧] គ្រានោះ ព្រះមាលុង្ក្យបុត្រមានអាយុចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះមាលុង្ក្យបុត្រមានអាយុអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះមានព្រះភាគសម្តែងធម៌ ដោយសង្ខេបដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ជាធម៌ដែលនាំខ្ញុំព្រះអង្គឲ្យចៀសចេញទៅតែម្នាក់ឯង មិនមានសេចក្តីប្រមាទ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកម្តៅកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ព្រោះស្តាប់នូវធម៌របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ម្នាលមាលុង្ក្យបុត្រ ក្នុងដំណើរនេះ តថាគតនឹងនិយាយប្រាប់ភិក្ខុកំឡោះ ដូចម្តេចបាន បើខ្លួនអ្នកជាមនុស្សចាស់គ្រាំគ្រាមានវ័យចម្រើន មកសុំនូវឱ្យ៉ាទ ដោយសង្ខេបចំពោះតថាគតដូច្នេះ ។

ឧទេសតុ មេ ភន្តេ ភគវា សង្ខិត្តេន ធម្មំ ឧទេសតុ
សុគតោ សង្ខិត្តេន ធម្មំ អប្បេវជានាមហំ ភគវតោ
ភាសិតស្ស អត្ថំ ជានេយ្យំ អប្បេវជានាមហំ ភគវតោ
ភាសិតស្ស ជានាមោ អស្ស្ជ្ជ ។ ចត្តារោមេ
មាលុង្ក្យបុត្ត តណ្ហុប្ជាជ យត្ត ភិក្ខុនោ តណ្ហា
ឧប្ជ្ជមាជ ឧប្ជ្ជតិ ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ចីវរហេតុ
 វ មាលុង្ក្យបុត្ត ភិក្ខុនោ តណ្ហា ឧប្ជ្ជមាជ
ឧប្ជ្ជតិ បិណ្ឌាចាតហេតុ វ មាលុង្ក្យបុត្ត ភិក្ខុនោ
តណ្ហា ឧប្ជ្ជមាជ ឧប្ជ្ជតិ សេជាសនហេតុ វ
មាលុង្ក្យបុត្ត ភិក្ខុនោ តណ្ហា ឧប្ជ្ជមាជ ឧប្ជ្ជតិ
ឥតិភវាភវហេតុ វ មាលុង្ក្យបុត្ត ភិក្ខុនោ តណ្ហា
ឧប្ជ្ជមាជ ឧប្ជ្ជតិ ។ ឥមេ ខោ មាលុង្ក្យបុត្ត
ចត្តារោ តណ្ហុប្ជាជ យត្ត ភិក្ខុនោ តណ្ហា
ឧប្ជ្ជមាជ ឧប្ជ្ជតិ ។ យតោ ខោ មាលុង្ក្យបុត្ត
ភិក្ខុនោ តណ្ហា បហីជ ហោតិ ឧច្ឆិន្ទមូលា
តាលាវត្ថុកតា អនភាវំ កតា អាយតឹអនុប្ជាធធម្ម ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះមានព្រះភាគសម្តែងធម៌ ដោយសង្ខេប ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ សូមព្រះសុគតសម្តែងធម៌ ដោយសង្ខេបដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ធ្វើម្តេចហ្ន៎ ខ្ញុំព្រះអង្គគប្បីដឹងសេចក្តីនៃភាសិតរបស់ព្រះមានព្រះភាគ បាន ធ្វើម្តេចហ្ន៎ ខ្ញុំព្រះអង្គគប្បីបានទទួលមត៌កនៃភាសិតរបស់ព្រះដ៏មាន ព្រះភាគបាន ។ ម្នាលមាលុង្ក្យបុត្រ តណ្ហារបស់ភិក្ខុ កាលកើតឡើង រមែងកើតឡើង ក្នុងវត្ថុណា ការកើតនៃតណ្ហា (ក្នុងវត្ថុនោះ) មាន ៤ ប្រការ ។ តណ្ហា ៤ ប្រការ ដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលមាលុង្ក្យបុត្រ តណ្ហា របស់ភិក្ខុ កាលកើតឡើង រមែងកើតឡើងព្រោះហេតុចីវរ ១ ម្នាល មាលុង្ក្យបុត្រ តណ្ហារបស់ភិក្ខុ កាលកើតឡើង រមែងកើតឡើងព្រោះ ហេតុបិណ្ឌបាត ១ ម្នាលមាលុង្ក្យបុត្រ តណ្ហារបស់ភិក្ខុ កាលកើត ឡើង រមែងកើតឡើងព្រោះហេតុសេនាសនៈ ១ ម្នាលមាលុង្ក្យបុត្រ តណ្ហារបស់ភិក្ខុ កាលកើតឡើង រមែងកើតឡើង ព្រោះហេតុភព តូចនិងភពធំដូច្នេះ ១ ។ ម្នាលមាលុង្ក្យបុត្រ នេះជាតណ្ហារបស់ភិក្ខុ កាលកើតឡើង រមែងកើតឡើង ក្នុងវត្ថុណា ការកើតនៃតណ្ហា (ក្នុងវត្ថុនោះ) មាន ៤ យ៉ាង ។ ម្នាលមាលុង្ក្យបុត្រ កាលតណ្ហាដែលភិក្ខុ បានលះបង់ បានផ្តាច់ផ្តិលឫសគល់ ធ្វើមិនឲ្យមានទីកើតដូចជាទីកើត នៃដើមត្នោត ធ្វើមិនឲ្យមានបែបភាព ធ្វើមិនឲ្យកើតតទៅទៀតជាធម្មតា ។

២៦៩

បណ្ណាសកាសង្គហិតោ អភិញ្ញាវគ្គោ ឆដ្ឋោ

អយំ វុច្ចតិ មាលុង្ក្យបុត្ត ភិក្ខុ អច្ឆេច្ឆិ តណ្ហំ វិវត្តយិ សញ្ញោជនំ សម្មាមានាភិសមយា អន្តមកាសិ ទុក្ខស្សាតិ ។ អថខោ អាយស្មា មាលុង្ក្យបុត្តោ ភគវតា ឥមិនា ឱវាទេន ឱវទិតោ ឧដ្ឋាយាសនា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា បក្កាមិ ។ អថខោ អាយស្មា មាលុង្ក្យបុត្តោ ឯកោ វូបកដ្ឋោ អប្បមត្តោ អាតាបី បហិតត្តោ វិហរន្តោ នចិរស្សេវ យស្សត្ថាយ កុលបុត្តា សម្មទេវ អគារស្មា អនគារិយំ បព្វជន្តិ តទនុត្តរំ ព្រហ្មចរិយបរិយោសានំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហាសិ ខីណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ អភិញ្ញាសិ ។ អញ្ញតរោ ច បនាយស្មា មាលុង្ក្យបុត្តោ អរហតំ អហោសីតិ ។

ម្នាលមាលុង្ក្យបុត្រ ភិក្ខុនេះហៅថា បានផ្តាច់តណ្ហា បានរលាស់ចោលសញ្ញោជនៈ ធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន ព្រោះលះមានៈបានដោយប្រពៃ ។ លំដាប់នោះ មាលុង្ក្យបុត្រមានអាយុ បានទទួលពុទ្ធឱវាទនេះហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណរួចចេញទៅ ។ តមក មាលុង្ក្យបុត្រមានអាយុ តែម្នាក់ឯងចេញចាកពួក មិនមានសេចក្តីប្រមាទ មានព្យាយាមជាគ្រឿងកម្ចាត់បង់កិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ពួកកុលបុត្រចេញចាកផ្ទះចូលកាន់ផ្នួស ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អនុត្តរធម៌ណា មិនយូរប៉ុន្មាន លោកក៏បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអនុត្តរធម៌នោះ មានព្រហ្មចរិយៈជាទីបំផុត ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយធម៌បានប្រព្រឹត្តគ្រប់គ្រាន់ហើយ សោឡសកិច្ចបានធ្វើស្រេចហើយ កិច្ចដទៃដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ បណ្តាព្រះអរហន្ត ទាំងឡាយ មាលុង្ក្យបុត្រមានអាយុ បានជាព្រះអរហន្តមួយអង្គដែរ ។

[១០៨] យានិ ការានិចិ ភិក្ខវេ កុលានិ ភោគេសុ មហត្តំ បត្តានិ ន ចិរដ្ឋិតិកានិ ភវន្តំ សញ្ជានិ តានិ ចតូហិ ហានេហិ ឯតេសំ វ អញ្ញតរេន ។ ការណមេហិ ចតូហិ ។ ន ដ្ឋំ ន ការេន្តិ ជិណ្ណា ន បដិសន្ថ្ងរោន្តិ អបរិមិតទានភោជនា ហោន្តិ ទុស្សីលំ ឥត្តី វ បុរិសំ វ អាធិបច្ចេ ឋបេន្តិ ។ យានិ ការានិចិ ភិក្ខវេ កុលានិ ភោគេសុ មហត្តំ បត្តានិ ន ចិរដ្ឋិតិកានិ ភវន្តិ សញ្ជានិ តានិ ឥមេហិ ចតូហិ ហានេហិ ឯតេសំ វ អញ្ញតរេន ។ យានិ ការានិចិ ភិក្ខវេ កុលានិ ភោគេសុ មហត្តំ បត្តានិ ចិរដ្ឋិតិកានិ ភវន្តិ សញ្ជានិ តានិ ចតូហិ ហានេហិ ឯតេសំ វ អញ្ញតរេន ។ ការណមេហិ ចតូហិ ។ ន ដ្ឋំ ការេន្តិ ជិណ្ណា បដិសន្ថ្ងរោន្តិ បរិមិតទាន-ភោជនា[1] ហោន្តិ សីលវន្តំ ឥត្តី វ បុរិសំ វ អាធិបច្ចេ ឋបេន្តិ ។ យានិ ការានិចិ ភិក្ខវេ កុលានិ

១ ឱ. ម. ឯត្ថន្តរេ បាតិ អត្ថិ ។

[១០៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រកូលទាំងឡាយណាមួយ ដល់នូវភាពស្តុកស្តម្ភ ក្នុងភោគៈទាំងឡាយហើយ មិនបិតថេរៈនៅបានយូរ ត្រកូលទាំងអស់នោះ សាបសូន្យព្រោះហេតុ ៤ ប្រការ ឬក៏បណ្តាហេតុទាំងនោះ ហេតុណាមួយ ។ ហេតុ ៤ ប្រការ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺមិនស្វែងរករបស់ដែលបាត់ទៅ ១ មិនជួសជុលរបស់ដែលចាស់គ្រាំគ្រា ១ មានការផឹកនិងការបរិភោគមិនដឹងប្រមាណ ១ តាំងស្ត្រី ឬ បុរសទ្រុស្តសីលឲ្យជាអធិបតី ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រកូលណាមួយ ដល់នូវភាពស្តុកស្តម្ភ ក្នុងភោគៈទាំងឡាយ ហើយមិនបិតថេរនៅបានយូរ ត្រកូលទាំងអស់នោះ សាបសូន្យព្រោះហេតុ ៤ ប្រការនេះ ឬក៏បណ្តាហេតុទាំងនោះ ហេតុណាមួយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រកូលណាមួយ ដល់នូវភាពស្តុកស្តម្ភ ក្នុងភោគៈទាំងឡាយ ហើយបិតថេរនៅបានយូរ ត្រកូលទាំងអស់នោះ ចម្រើនព្រោះហេតុ ៤ ប្រការ ឬក៏បណ្តាហេតុទាំងនោះ ហេតុណាមួយ ។ ហេតុ ៤ ប្រការ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺស្វែងរករបស់ដែលបាត់ទៅ ១ ជួសជុលរបស់ដែលចាស់គ្រាំគ្រា ១ មានការផឹកនិងការបរិភោគដឹងប្រមាណ ១ តាំងស្ត្រី ឬ បុរសមានសីលឲ្យជាអធិបតី ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រកូលណាមួយ

ភោគេសុ មហាតុំ បត្តានិ ចិរដ្ឋិតិកានិ ភវន្តិ
សញ្ញានិ តានិ ឥមេហិ ចតូហិ ហានេហិ ឯតេសំ
វា អញ្ញតរេនាតិ ។

[១០៩] ចតូហិ ភិក្ខវេ អង្គេហិ សមន្នាគតោ
រញ្ញោ ភទ្រោ អស្សាជានីយោ រាជារហោ ហោតិ
រាជភោគ្គោ រញ្ញោ អង្គន្ត្វេវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ ។
កតមេហិ ចតូហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ រញ្ញោ ភទ្រោ
អស្សាជានីយោ វណ្ណសម្បន្នោ ច ហោតិ ពលសម្បន្នោ
ច ជវសម្បន្នោ ច អាហារបរិណាហសម្បន្នោ ច ។
ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ
រញ្ញោ ភទ្រោ អស្សាជានីយោ រាជារហោ ហោតិ
រាជភោគ្គោ រញ្ញោ អង្គន្ត្វេវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ ។ ឯវមេវ
ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ
អាហុនេយ្យោ ហោតិ ។ បេ ។ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ
លោកស្ស ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ
ភិក្ខុ វណ្ណសម្បន្នោ ច ហោតិ ពលសម្បន្នោ ច
ជវសម្បន្នោ ច អាហារបរិណាហសម្បន្នោ ច ។

ដល់នូវភាពសុកស្តម្ភ ក្នុងភោគៈទាំងឡាយ ហើយឋិតថេរនៅបានយូរ ត្រកូលទាំងអស់នោះ ចម្រើនព្រោះហេតុ ៤ ប្រការនេះ ឬក៏បណ្តាហេតុទាំងនោះ ហេតុណាមួយ ។

[១០៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេះអាជានេយ្យដ៏ប្រសើររបស់ព្រះរាជា ប្រកបដោយអង្គ ៤ គួរដល់ព្រះរាជា ជារាជភោគ្គៈរាប់ថាជាអង្គរបស់ព្រះរាជាបាន ។ អង្គ ៤ ដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អស្សាជានីយៈដ៏ប្រសើរ របស់ព្រះរាជា ក្នុងលោកនេះ ជាសេះបរិបូណ៌ដោយសម្ផុរ ១ បរិបូណ៌ដោយកម្ទាំង ១ បរិបូណ៌ដោយល្បឿន ១ បរិបូណ៌ដោយកំពស់និងទំហំ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អស្សាជានីយដ៏ប្រសើររបស់ព្រះរាជា ប្រកបដោយអង្គ ៤ នេះ ទើបគួរដល់ព្រះរាជា ជារាជភោគ្គៈ រាប់ថាជាអង្គរបស់ព្រះរាជាបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៤ ប្រការក៏យ៉ាងនោះដែរ ទើបជាអ្នកគួរទទួលវត្ថុដែលគេបង្ហោនចូលមកបូជា ។ បេ ។ ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើររបស់សត្វលោក ។ ធម៌ ៤ ប្រការ ដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសម្ផុរ ១ បរិបូណ៌ដោយកម្ទាំង ១ បរិបូណ៌ដោយល្បឿន ១ បរិបូណ៌ដោយកំពស់និងទំហំ ១ ។

កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វណ្ណសម្បន្នោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ ។ បេ ។ សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វណ្ណសម្បន្នោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ពលសម្បន្នោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អារទ្ធវីរិយោ វិហរតិ អកុសលានំ ធម្មានំ បហានាយ កុសលានំ ធម្មានំ ឧបសម្បទាយ ថាមវា ទឬ្ហ-បរក្កមោ អនិក្ខិត្តធុរោ កុសលេសុ ធម្មេសុ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ពលសម្បន្នោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ជវសម្បន្នោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឥធ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ បេ ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ជវសម្បន្នោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អាហេហិបរិណាហិសម្បន្នោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ លាភី ហោតិ ចីវ-បិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារានំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសម្ផុរ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសីល ។ បេ ។ សមាទាន សិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសម្ផុរ យ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយកម្ចាំង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីលះបង់អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ឲ្យកុសលធម៌ទាំងឡាយកើតឡើង ខំព្យាយាមខ្ជះខ្ជែង មិនលះបង់ធុរៈក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយកម្ចាំង យ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយល្បឿន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ ។ បេ ។ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយល្បឿន យ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុបរិបូណ៌ដោយកំពស់និងទំហំ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកស្វាក់លាភចំពោះចីវ-បិណ្ឌបាតសេនាសនៈនិងគ្រឿងបរិក្ខារ គឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់អ្នកមានជំងឺ ។

ឯវํ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អាភេមាបរិណាមាសម្ផ្ឌោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ឆម្ភេហិ សមន្ជាតតោ ភិក្ខុ អាហុនេយ្យោ ហោតិ ។ បេ ។ អនុត្តរํ បុញ្ញក្ខេត្តํ លោកស្ស្ជតិ ។

[១១០] ចតូហិ ភិក្ខវេ អង្គេហិ សមន្ជាតតោ រញ្ញោ ភគ្ដោ អស្ជាជានីយោ ភជារហោ ហោតិ ភជភោគ្ដោ រញ្ញោ អង្គ្ដេ្ដ សង្ខ្ជ តជ្ជតិ ។ ភតមេហិ ចតូហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ រញ្ញោ ភគ្ដោ អស្ជាជានីយោ វណ្ណ-សម្ផ្ឌោ ច ហោតិ ពលសម្ផ្ឌោ ច ជវសម្ផ្ឌោ ច អាភេមាបរិណាមាសម្ផ្ឌោ ច ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ អង្គេហិ សមន្ជាតតោ រញ្ញោ ភគ្ដោ អស្ជ-ជានីយោ ភជារហោ ហោតិ ភជភោគ្ដោ រញ្ញោ អង្គ្ដេ្ដ សង្ខ្ជ តជ្ជតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ឆម្ភេហិ សមន្ជាតតោ ភិក្ខុ អាហុនេយ្យោ ហោតិ ។ បេ ។ អនុត្តរํ បុញ្ញក្ខេត្តํ លោកស្ជ ។ ភតមេហិ ចតូហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វណ្ណសម្ផ្ឌោ ច ហោតិ ពលសម្ផ្ឌោ ច ជវសម្ផ្ឌោ ច អាភេមាបរិណាមាសម្ផ្ឌោ ច ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយកំពស់និងទំហំយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាងនេះ ទើបជាអ្នកគួរទទួលនូវទានដែលគេនាំមកបូជា ។ បេ ។ ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើររបស់សត្វលោក ។

[១១០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេះអាជានេយ្យដ៏ប្រសើររបស់ព្រះរាជាប្រកបដោយអង្គ ៤ ទើបគួរដល់ព្រះរាជា ជារាជភោគ្គៈ រាប់ថាជាអង្គរបស់ព្រះរាជាបាន ។ អង្គ ៤ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេះអាជានេយ្យដ៏ប្រសើររបស់ព្រះរាជា ក្នុងលោកនេះ បរិបូណ៌ដោយសម្បុរ ១ បរិបូណ៌ដោយកម្លាំង ១ បរិបូណ៌ដោយល្បឿន ១ បរិបូណ៌ដោយកំពស់និងទំហំ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេះអាជានេយ្យដ៏ប្រសើររបស់ព្រះរាជា ប្រកបដោយអង្គទាំង ៤ នេះ ទើបគួរដល់ព្រះរាជា ជារាជភោគ្គៈ រាប់ថាជាអង្គរបស់ព្រះរាជាបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដ៏ប្រកបដោយធម៌ ៤ ប្រការក៏យ៉ាងនោះដែរ ទើបជាអ្នកគួរទទួលនូវទានដែលគេនាំមកបូជា ។ បេ ។ ជាស្រែបុណ្យដ៏ប្រសើររបស់សត្វលោក ។ ធម៌ ៤ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសម្បុរ ១ បរិបូណ៌ដោយកម្លាំង ១ បរិបូណ៌ដោយល្បឿន ១ បរិបូណ៌ដោយកំពស់និងទំហំ ១ ។

កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វណ្ណសម្បន្នោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ ។ បេ ។ សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វណ្ណសម្បន្នោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ពលសម្បន្នោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អារទ្ធវីរិយោ វិហរតិ អកុសលានំ ធម្មានំ បហានាយ កុសលានំ ធម្មានំ ឧបសម្បទាយ ថាមវា ទឬ្ហបរក្កមោ អនិក្ខិត្តធុរោ កុសលេសុ ធម្មេសុ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ពលសម្បន្នោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ជវសម្បន្នោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឺ បញ្ញាវិមុត្តឺ ឌិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ជវសម្បន្នោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អាហេហិបរិណាហិសម្បន្នោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ លាភី ហោតិ ចីវរបិណ្ឌ-ចាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារានំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសីល ។ បេ ។ សមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសម្ផុរយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយកម្ទាំង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីលះបង់អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ឲ្យកុសលធម៌ទាំងឡាយ កើតឡើង ជាអ្នកខំព្យាយាម ខ្ជះខ្ជែង មិនលះបង់ធុរៈ ក្នុងកុសលទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយកម្ទាំង យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយល្បឿន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវ ចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិ មិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយល្បឿន យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយកំពស់និងទំហំ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកស្វាក់លាភចំពោះចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនៈនិងបរិក្ខារ គឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់អ្នកមានជំងឺ ។

ឯវํ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អាភេមាបរិណាមាសម្ឆ្ជោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ឆម្ភេហិ សមន្ជាគតោ ភិក្ខុ អាហុនេយ្យោ ហោតិ ។ បេ ។ អនុត្តរํ បុញ្ញក្ខេត្តํ លោកស្ជាតិ ។

[១១១] ចត្តារីមានិ ភិក្ខវេ ពលានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ វីរិយពលํ សតិពលํ សមាធិពលํ បញ្ញ-ពលํ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ ពលានីតិ ។

[១១២] ចតូហិ ភិក្ខវេ ឆម្ភេហិ សមន្ជាគតោ ភិក្ខុ ជាលํ អញ្ជាវនបត្តានិ បជ្ជានិ សេជាសជានិ បដិសេវិតុํ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ កាមវិតក្ខេ ជ្យាចាជវិតក្ខេ វិហឹសាវិតក្ខេ ជុប្ជញ្ជោ ហោតិ ជជ្ជ ឯជ្ជមូតោ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ឆម្ភេហិ សមន្ជាគតោ ភិក្ខុ ជាលํ អញ្ជាវនបត្តានិ បជ្ជានិ សេជាសជានិ បដិសេវិតុํ ។ ចតូហិ ភិក្ខវេ ឆម្ភេហិ សមន្ជាគតោ ភិក្ខុ អលํ អញ្ជាវនបត្តានិ បជ្ជានិ សេជាសជានិ បដិសេវិតុํ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយកំពស់និងទំហំយ៉ាងនេះ ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ទាំង ៤ យ៉ាងនេះ ទើប ជាអ្នកទទួលនូវទានដែលបុគ្គលនាំមកបូជា ។ បេ ។ ជាស្រែបុណ្យ ដ៏ប្រសើរនៃសត្វលោក ។

[១១១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្លាំងនេះមាន ៤ យ៉ាង ។ កម្លាំង ៤ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ កម្លាំងគឺវីរៈ ១ កម្លាំងគឺសតិ ១ កម្លាំងគឺសមាធិ ១ កម្លាំងគឺបញ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះកម្លាំង ៤ យ៉ាង ។

[១១២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៤ ប្រការ មិនគួរសេព សេនាសនៈ ដ៏ស្ងាត់គឺព្រៃតូចព្រៃធំបាន ។ ធម៌ ៤ ប្រការ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុប្រកបដោយកាមវិតក្កៈ ១ ព្យាបាទវិតក្កៈ ១ វិហឹសាវិតក្កៈ ១ ជាអ្នកអប្បតតប្រាជ្ញា លលា ធ្លួតទឹកមាត់ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ ប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាងនេះ មិនគួរសេព សេនាសនៈដ៏ស្ងាត់ គឺព្រៃតូច ព្រៃធំបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៤ ទើបគួរសេព សេនាសនៈស្ងាត់ គឺព្រៃតូចព្រៃធំបាន ។ ធម៌ ៤ ប្រការ គឺអ្វីខ្លះ ។

ឧេក្ខម្ម្ចិតក្ខេន អព្យាបាទ្ចិតក្ខេន អ្ចិហ៌ាសាចិតក្ខេន
បញ្ញ្ចា ហោតិ អជ្ជេ្ឌ អ្ជ្ឌ្ឍ្ម្ចូ ។ ឥ្ម្ចហិ
ខោ ភិក្ខ្ចវ ចតូ្ចហិ ជ្ម្ចហិ សមន្ន្ចគ្ចតោ
ភិក្ខ្ចុ អលំ អ្ចញ្ញ្ចវ្ជ្ចបត្ត្ចានិ បត្ត្ចានិ ្ជ្ចជ្ចសជ្ចនិ
ប្ជ្ចិ្ជ្ចសេ្ចវ្ចតុ្ចន្ត្ចិ ។

[១១៣] ចតូ្ចហិ ភិក្ខ្ចវ ជ្ម្ចហិ សមន្ន្ចគ្ចតោ
ពាលោ អ្ចព្យ្ចត្ត្ចោ អ្ចសប្ប្ចុ្ចិ្ជ្ចសោ ខ្ចតំ ឧ្ជ្ចហ្ចតំ អ្ចត្ត្ចានំ
ប្ចិ្ជ្ចហ្ចតិ ្ជ្ចវ្ជ្ជ្ចោ ច ហ្ជ្ចតិ ្ជ្ចនុ្ជ្ចវ្ជ្ជ្ចោ ្ចិ្ជ្ចញ្ជ្ចនំ ពហុ្ជ្ចុ
អ្ជ្ចុ្ជ្ចញ្ជ្ចុ ប្ជ្ចសវ្ជ្ចតិ ។ ្ជ្ចតតេ្ជ្ចហិ ចតូ្ចហិ ។ ្ជ្ចវ្ជ្ជ្ចេ
្ជ្ចាយ្ជ្ចកេ្ជ្ចេ ្ជ្ចវ្ជ្ជ្ចេ ្ជ្ចចីកេ្ជ្ចេ ្ជ្ចវ្ជ្ជ្ចេ
ម្ជ្ចនោកេ្ជ្ចេ ្ជ្ចវ្ជ្ជ្ចយ ្ជ្ចិ្ជ្ចិ្ជ្ចយ ។ ឥ្ម្ចហិ ខោ
ភិក្ខ្ចវ ចតូ្ចហិ ជ្ម្ចហិ សមន្ន្ចគ្ចតោ ពាលោ
អ្ចព្យ្ចត្ត្ចោ អ្ចសប្ប្ចុ្ចិ្ជ្ចសោ ខ្ចតំ ឧ្ជ្ចហ្ចតំ អ្ចត្ត្ចានំ
ប្ចិ្ជ្ចហ្ចតិ ្ជ្ចវ្ជ្ជ្ចោ ច ហ្ជ្ចតិ ្ជ្ចនុ្ជ្ចវ្ជ្ជ្ចោ ្ចិ្ជ្ចញ្ជ្ចនំ
ពហុ្ជ្ចុ អ្ជ្ចុ្ជ្ចញ្ជ្ចុ ប្ជ្ចសវ្ជ្ចតិ ។ ចតូ្ចហិ ភិក្ខ្ចវ ជ្ម្ចហិ
សមន្ន្ចគ្ចតោ ប្ជ្ចណ្ជ្ចិ្ជ្ចតោ ្ជ្ចត្ត្ចោ ្ជ្ចប្ប្ចុ្ចិ្ជ្ចសោ អ្ជ្ចក្ខ្ចតំ
អ្ជ្ចុ្ជ្ចហ្ចតំ អ្ចត្ត្ចានំ ប្ចិ្ជ្ចហ្ចតិ អ្ជ្ចវ្ជ្ជ្ចោ ច ហ្ជ្ចតិ

គឺភិក្ខុប្រកបដោយនេក្ខម្មវិតក្ក: ១ អព្យាបាទវិតក្ក: ១ អវិហឹសាវិតក្ក: ១ អ្នកមានប្រាជ្ញា មិនលលា មិនធ្លួតទឹកមាត់ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាងនេះ ទើបគួរសេពសេនាសន:ដ៏ស្ងាត់ គឺព្រៃ តូចព្រៃធំបាន ។

[១១៣] *ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ ប្រការ ជាមនុស្សពាល មិនឈ្វាស ជាអសប្បុរស រមែងបរិហារខ្ជូន ដូចដើមឈើដែលគាស់ឫសចោល ងាប់ពាក់កណ្តាល ជាអ្នកប្រកបដោយទោសផង ដែលពួកវិញ្ញូជនតិះដៀលផង រមែងបាននូវរបស់មិនជាបុណ្យដ៏ច្រើនផង ។ ធម៌ ៤ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺកាយកម្មប្រកបដោយទោស ១ វចីកម្ម ប្រកបដោយទោស ១ មនោកម្មប្រកបដោយទោស ១ ទិដ្ឋិប្រកបដោយ ទោស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ទាំង ៤ យ៉ាងនេះ ជាមនុស្សពាលមិនឈ្វាស ជាអសប្បុរស រមែងបរិហារខ្ជូនដូចជាដើមឈើដែលគាស់ឫសចោល ងាប់ពាក់កណ្តាល ជាអ្នកប្រកបដោយទោសផង ដែលពួកវិញ្ញូជនតិះដៀលផង បាននូវរបស់មិនមែនជាបុណ្យដ៏ច្រើនផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង ជាបណ្ឌិត ជាអ្នកឈ្វាសវៃ ជាសប្បុរស រមែងបរិហារខ្ជូនដូចដើមឈើដែលមិនបានគាស់ឫសចោល មិនងាប់ពាក់កណ្តាល ជាអ្នកមិនមានទោសផង*

អនុវជ្ជោ វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច បុញ្ញ បសវតិ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ អនវជ្ជេន កាយកម្មេន អនវជ្ជេន វចីកម្មេន អនវជ្ជេន មនោកម្មេន អនវជ្ជាយ ជិដ្ឋិយា ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ឆម្មេហិ សមន្នាគតោ បណ្ឌិតោ ព្យត្តោ សប្ប៉ុរិសោ អត្ថតំ អនុបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ អនវជ្ជោ ច ហោតិ អនុវជ្ជោ វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច បុញ្ញ បសវតីតិ ។

តស្ស ឧទ្ទានំ

អភិញ្ញា បរិយេសនា
សន្ថវោ មាលុង្ក្យបុត្តោ
អទ្ធកុលំ ទ្វេ អាជញ្ញ-
ពលំ អញ្ញតម្ហជាតិ ។

ដែលពួកវិញ្ញូជនមិនតិះដៀលផង រមែងបានទូវបុណ្យដ៏ច្រើនផង ។ ធម៌ ៤ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺកាយកម្មមិនមានទោស ១ វចីកម្មមិនមានទោស ១ មនោកម្មមិនមានទោស ១ ទិដ្ឋិមិនមានទោស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាងនេះ ជាបណ្ឌិត ជាអ្នកឈ្វាស ជាសប្បុរស រមែងបរិហារខ្លួន ដូចដើមឈើដែលមិនបានគាស់ឫស មិនងាប់ពាក់កណ្តាល ជាអ្នកមិនមានទោសផង ដែលពួកវិញ្ញូ-ជនមិនតិះដៀលផង រមែងបានបុណ្យដ៏ច្រើនផង ។

ចប់ អភិញ្ញាវគ្គ ទី ៦ ។

ឧទ្ទានៃវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីអភិញ្ញាធម៌ ៤ ប្រការ អំពីការស្វែងរក ៤ ប្រការ អំពីសង្គហៈ ៤ ប្រការ អំពីមាលុង្ក្យបុត្រ អំពីត្រកូលស្តុក-ស្តម្ភនិងមិនស្តុកស្តម្ភដោយហេតុ ៤ ប្រការ ២ រឿង អំពីសេះអាជានេយ្យ ប្រកបដោយអង្គ ៤ ជាសេះគួរដល់ព្រះរាជា អំពីពលៈ ៤ ប្រការ អំពីភិក្ខុមិនគួរនៅនឹងគួរនៅក្នុងសេនា-សនៈព្រៃបាន និងអំពីកម្មដែលឥតទោសនិងមានទោស ។

កម្មបថវគ្គោ សត្តមោ

[១១៤] ចតូហិ ភិក្ខវេ ឩម្ភេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ ជិក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ អត្តនា ច ចាណាតិចាតី ហោតិ បរញ្ច ចាណាតិចាតេ សមាទបេតិ ចាណាតិចាតេ ច សមនុញ្ញោ ហោតិ ចាណាតិចាតស្ស ច វណ្ណំ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ឩម្ភេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ ជិក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។ ចតូហិ ភិក្ខវេ ឩម្ភេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ ជិក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ អត្តនា ច ចាណាតិចាតា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច ចាណា-តិចាតា វេរមណិយា សមាទបេតិ ចាណាតិចាតា វេរមណិយា ច សមនុញ្ញោ ហោតិ ចាណាតិចាតា វេរមណិយា ច វណ្ណំ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ឩម្ភេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ ជិក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេតិ ។

កម្មបថវគ្គ ទី ៧

[១១៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ ប្រការ រមែងកើតក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទម្លាក់ ។ ធម៌ ៤ ប្រការគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺបុគ្គលដែលសម្លាប់សត្ត ដោយខ្លួនឯង ១ ដឹកនាំអ្នកដទៃ ក្នុងការសម្លាប់សត្ត ១ ពេញចិត្តក្នុងការសម្លាប់សត្ត ១ ពោលសរសើរការសម្លាប់សត្ត[1] ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ ប្រការនេះ រមែងកើតក្នុងនរក ដូចគេនាំយកទៅទម្លាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ ប្រការ រមែងកើតក្នុងឋានសួគ៌ ដូចគេនាំយកទៅដាក់ ។ ធម៌ ៤ ប្រការគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺបុគ្គលវៀរចាកការសម្លាប់សត្ត ដោយខ្លួនឯង ១ ដឹកនាំអ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរចាកការសម្លាប់សត្ត ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរចាកការសម្លាប់សត្ត ១ ពោលសរសើរការវៀរចាកការសម្លាប់សត្ត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ ប្រការនេះ រមែងកើតក្នុងឋានសួគ៌ ដូចគេនាំយកទៅដាក់ ។

---

១ ការរាប់ ៤ៗ នោះឲ្យរាប់ក្នុងមួយបទៗ គឺក្នុងមួយបទៗ ចែកការធ្វើជា ៤ គឺធ្វើខ្លួនឯង ដឹកនាំអ្នកដទៃ ពេញចិត្ត និយាយសរសើរ ។

[១១៥] ចតូហិ ភិក្ខវេ ឆម្ភេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ អត្ថជ្ឌ ច អនិន្ទ្រាជ្ឌ ហោតិ បរញ្ច អនិន្ទ្រាជ្ឌ សមាឧបេតិ អនិន្ទ្រាជ្ឌ ច សមនុញ្ញោ ហោតិ អនិន្ទ្រាជ្ឌ ច វណ្ណ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ខោ ។ បេ ។ អត្ថជ្ឌ ច អនិន្ទ្រាជ្ឌ បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច អនិន្ទ្រាជ្ឌ វេរមណិយា សមាឧបេតិ អនិន្ទ្រាជ្ឌ វេរមណិយា ច សមនុញ្ញោ ហោតិ អនិន្ទ្រាជ្ឌ វេរមណិយា ច វណ្ណ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ខោ ។ បេ ។

[១១៦] អត្ថជ្ឌ ច កាមេសុ មិច្ឆាចារី ហោតិ បរញ្ច កាមេសុ មិច្ឆាចារេ សមាឧបេតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារេ ច សមនុញ្ញោ ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារស្ស ច វណ្ណ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ខោ ។ បេ ។

[១១៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ ប្រការ រមែងកើតក្នុងនរក ដូចគេនាំយកទៅទម្លាក់ ។ ធម៌ ៤ ប្រការគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺបុគ្គលជាអ្នកកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ ដោយខ្លួនឯង ១ ដឹកនាំបុគ្គលដទៃ ក្នុងការកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ ១ ពោលសរសើរការកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ ១ ។ អម្បាលនេះ ។ បេ ។ គឺបុគ្គលជាអ្នកវៀរចាកការកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ ដោយខ្លួនឯង ដឹកនាំអ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរចាកការកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ ពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរចាកការកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ ពោលសរសើរការវៀរចាកការកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ អម្បាលនេះ ។ បេ ។

[១១៦] ជាអ្នកប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ ដោយខ្លួនឯង ដឹកនាំបុគ្គលដទៃ ក្នុងកាមេសុមិច្ឆាចារ ពេញចិត្ត ក្នុងកាមេសុមិច្ឆាចារ ពោលសរសើរកាមេសុមិច្ឆាចារ ។ អម្បាលនេះ ។ បេ ។

អត្តនា ច កាមេសុ មិច្ឆាចារ បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច កាមេសុ មិច្ឆាចារ វេរមណិយា សមាទបេតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារ វេរមណិយា ច សមត្តញ្ញោ ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារ វេរមណិយា ច វណ្ណ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ខោ ។ បេ ។

[១១៧] អត្តនា ច មុសាវាទី ហោតិ បរញ្ច មុសាវាទេ សមាទបេតិ មុសាវាទេ ច សមត្តញ្ញោ ហោតិ មុសាវាទស្ស ច វណ្ណ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ខោ ។ បេ ។ អត្តនា ច មុសាវាទា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច មុសាវាទា វេរមណិយា សមាទបេតិ មុសាវាទា វេរមណិយា ច សមត្តញ្ញោ ហោតិ មុសាវាទា វេរមណិយា ច វណ្ណ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ខោ ។ បេ ។

[១១៨] អត្តនា ច បិសុណវាចោ ហោតិ បរញ្ច បិសុណាយ វាចាយ សមាទបេតិ បិសុណាយ វាចាយ សមត្តញ្ញោ ហោតិ បិសុណាយ វាចាយ ច វណ្ណ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ខោ ។ បេ ។ អត្តនា ច បិសុណាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ

ជាអ្នកវៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារ ដោយខ្លួនឯង ដឹកនាំបុគ្គលដទៃ ក្នុងការ
វៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារ ពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារ
ពោលសរសើរការវៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារ ។ អម្បាលនេះ ។ បេ ។

[១១៧] ជាអ្នកនិយាយកុហក ដោយខ្លួនឯង ដឹកនាំបុគ្គលដទៃ
ក្នុងមុសាវាទ ពេញចិត្ត ក្នុងមុសាវាទ ពោលសរសើរមុសាវាទ ។
អម្បាលនេះ ។ បេ ។ ជាអ្នកវៀរចាកមុសាវាទ ដោយខ្លួនឯង ដឹកនាំ
បុគ្គលដទៃ ក្នុងការវៀរចាកមុសាវាទ ពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរចាកមុសាវាទ
ពោលសរសើរការវៀរចាកមុសាវាទ ។ អម្បាលនេះ ។ បេ ។

[១១៨] ជាអ្នកពោលពាក្យញុះញង់ ដោយខ្លួនឯង ដឹកនាំបុគ្គលដទៃ
ក្នុងបិសុណាវាចា ពេញចិត្ត ក្នុងបិសុណាវាចា ពោលសរសើរបិសុណា-
វាចា ។ អម្បាលនេះ ។ បេ ។ ជាអ្នកវៀរចាកបិសុណាវាចា ដោយខ្លួនឯង

បរញ្ច បិសុណាយ វាចាយ វេរមណិយា សមាទបេតិ បិសុណាយ វាចាយ វេរមណិយា ច សមនុញ្ញោ ហោតិ បិសុណាយ វាចាយ វេរមណិយា ច វណ្ណំ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ខោ ។ បេ ។

[១១៩] អត្តនា ច ផរុសវាចោ ហោតិ បរញ្ច ផរុសាយ វាចាយ សមាទបេតិ ផរុសាយ វាចាយ ច សមនុញ្ញោ ហោតិ ផរុសាយ វាចាយ ច វណ្ណំ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ខោ ។ បេ ។ អត្តនា ច ផរុសាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច ផរុសាយ វាចាយ វេរមណិយា សមាទបេតិ ផរុសាយ វាចាយ វេរម-ណិយា ច សមនុញ្ញោ ហោតិ ផរុសាយ វាចាយ វេរមណិយា ច វណ្ណំ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ខោ ។ បេ ។

[១២០] អត្តនា ច សម្ផប្បលាបី ហោតិ បរញ្ច សម្ផប្បលាបេ សមាទបេតិ សម្ផប្បលាបេ ច សម-នុញ្ញោ ហោតិ សម្ផប្បលាបស្ស ច វណ្ណំ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ខោ ។ បេ ។ អត្តនា ច សម្ផប្បលាបា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច សម្ផប្បលាបា វេរមណិយា សមាទបេតិ

ដឹកនាំបុគ្គលដទៃ ក្នុងការរៀរចាកបិសុណាវាចា ពេញចិត្ត ក្នុងការរៀ-
ចាកបិសុណាវាចា ពោលសរសើរការរៀរចាកបិសុណាវាចា ។ អម្បាល
នេះ ។ បេ ។

[១១៩] ជាអ្នកនិយាយពាក្យអាក្រក់ ដោយខ្លួនឯង ដឹកនាំបុគ្គល
ដទៃ ក្នុងផរុសវាចា ពេញចិត្ត ក្នុងផរុសវាចា ពោលសរសើរផរុសវាចា ។
អម្បាលនេះ ។ បេ ។ ជាអ្នករៀរចាកផរុសវាចា ដោយខ្លួនឯង ដឹកនាំ
បុគ្គលដទៃ ក្នុងការរៀរចាកផរុសវាចា ពេញចិត្ត ក្នុងការរៀរចាក
ផរុសវាចា ពោលសរសើរការរៀរចាកផរុសវាចា ។ អម្បាលនេះ ។ បេ ។

[១២០] ជាអ្នកពោលពាក្យឥតប្រយោជន៍ ដោយខ្លួនឯង ដឹកនាំ
បុគ្គលដទៃ ក្នុងសម្ផប្ផលាបៈ ពេញចិត្ត ក្នុងសម្ផប្ផលាបៈ ពោល
សរសើរសម្ផប្ផលាបៈ ។ អម្បាលនេះ ។ បេ ។ ជាអ្នករៀរចាកសម្ផប្ផ-
លាបៈ ដោយខ្លួនឯង ដឹកនាំបុគ្គលដទៃ ក្នុងការរៀរចាកសម្ផប្ផលាបៈ

សម្ផប្ផលាបា វេរមណិយោ ច សមនុញ្ញោ ហោតិ
សម្ផប្ផលាបា វេរមណិយោ ច វណ្ណំ ភាសតិ ។
ឥមេហិ ខោ ។ បេ ។

[១២១] អត្ថនា ច អភិជ្ឌាលុ ហោតិ បរេសំ
អភិជ្ឌាយ សមាទបេតិ អភិជ្ឌាយ ច សមនុញ្ញោ
ហោតិ អភិជ្ឌាយ ច វណ្ណំ ភាសតិ ។ ឥមេហិ
ខោ ។ បេ ។ អត្ថនា ច អនភិជ្ឌាលុ ហោតិ
បរេសំ អនភិជ្ឌាយ សមាទបេតិ អនភិជ្ឌាយ ច
សមនុញ្ញោ ហោតិ អនភិជ្ឌាយ ច វណ្ណំ ភាសតិ ។
ឥមេហិ ខោ ។ បេ ។

ពេញចិត្ត ក្នុងការរៀរចាកសម្ផប្ផលាបៈ ពោលសរសើរការរៀរចាក

សម្ផប្ផលាបៈ ។ អម្បាលនេះ ។ បេ ។

[១២១] ជាអ្នកមានចិត្តសំឡឹងរំពៃទ្រព្យអ្នកដទៃ ដោយខ្លួនឯង

ដឹកនាំបុគ្គលដទៃ ក្នុងអភិជ្ឌា ពេញចិត្ត ក្នុងអភិជ្ឌា ពោលសរសើរ

អភិជ្ឌា ។ អម្បាលនេះ ។ បេ ។ ជាអ្នកមានចិត្តមិនរំពៃ (ទ្រព្យអ្នកដទៃ)

ដោយខ្លួនឯង ដឹកនាំបុគ្គលដទៃ ក្នុងអនភិជ្ឌា ពេញចិត្ត ក្នុងអនភិជ្ឌា

ពោលសរសើរអនភិជ្ឌា ។ អម្បាលនេះ ។ បេ ។

[១២២] អត្តនា ច ព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ បរញ្ច ព្យាចាទេ សមាទបេតិ ព្យាចាទេ ច សមនុញ្ញោ ហោតិ ព្យាចាទស្ស ច វណ្ណំ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ខោ ។ បេ ។ អត្តនា ច អព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ បរញ្ច អព្យាចាទេ សមាទបេតិ អព្យាចាទេ ច សមនុញ្ញោ ហោតិ អព្យាចាទស្ស ច វណ្ណំ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ខោ ។ បេ ។

[១២៣] អត្តនា ច មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆាទិដ្ឋិយា សមាទបេតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ច សមនុញ្ញោ ហោតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ច វណ្ណំ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ខោ ។ បេ ។ អត្តនា ច សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ បរញ្ច សម្មាទិដ្ឋិយា សមាទបេតិ សម្មាទិដ្ឋិយា ច សមនុញ្ញោ ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិយា ច វណ្ណំ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ឋានេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សេ្តតិ ។

[១២២] ជាអ្នកមានចិត្តព្យាបាទ ដោយខ្លួនឯង ដឹកនាំបុគ្គលដទៃ ក្នុងព្យាបាទ ពេញចិត្ត ក្នុងព្យាបាទ ពោលសរសើរព្យាបាទ ។ អម្បាលនេះ ។ បេ ។ ជាអ្នកមានចិត្តមិនព្យាបាទ ដោយខ្លួនឯង ដឹកនាំបុគ្គលដទៃ ក្នុងការមិនព្យាបាទ ពេញចិត្ត ក្នុងការមិនព្យាបាទ ពោលសរសើរការមិនព្យាបាទ ។ អម្បាលនេះ ។ បេ ។

[១២៣] ជាអ្នកយល់ខុស ដោយខ្លួនឯង ដឹកនាំបុគ្គលដទៃ ក្នុងសេចក្ដីយល់ខុស ពេញចិត្ត ក្នុងសេចក្ដីយល់ខុស ពោលសរសើរសេចក្ដីយល់ខុស ។ អម្បាលនេះ ។ បេ ។ ជាអ្នកយល់ត្រូវដោយខ្លួនឯង ដឹកនាំបុគ្គលដទៃ ក្នុងសេចក្ដីយល់ត្រូវ ពេញចិត្ត ក្នុងសេចក្ដីយល់ត្រូវ ពោលសរសើរសេចក្ដីយល់ត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ នេះ រមែងកើតក្នុងឋានសួគ៌ ដូចគេនាំទៅដាក់ ។

ចប់ កម្មបថវគ្គ ទី ៧ ។

បណ្ណាសកាសង្គហិតា សុត្តន្តា

[១២៤] ភគស្ស កិក្ខវេ អភិញ្ញាយ ចត្តារោ ធម្មា ភាវេតព្វា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ កិក្ខវេ កិក្ខុ កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ អាតាបី សម្បជានោ សតិមា វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឌាទោម-នស្សំ វេទនាសុ... ចិត្តេសុ... ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតិ អាតាបី សម្បជានោ សតិមា វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឌាទោមនស្សំ ។ ភគស្ស កិក្ខវេ អភិញ្ញាយ ឥមេ ចត្តារោ ធម្មា ភាវេតព្វាតិ ។ ភគស្ស កិក្ខវេ អភិញ្ញាយ ចត្តារោ ធម្មា ភាវេតព្វា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ កិក្ខវេ កិក្ខុ អនុប្បន្នានំ ចាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ អនុប្បាទាយ ឆន្ទំ ជនេតិ វាយមតិ វីរិយំ អារភតិ ចិត្តំ បគ្គណ្ហាតិ បធហតិ ឧប្បន្នានំ ចាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ បហានាយ... អនុប្បន្នានំ កុសលានំ ធម្មានំ ឧប្បាទាយ . . .

ពួកសូត្រដែលមិនសង្គ្រោះដោយបណ្ណាសក

[១២៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៤ ប្រការ គួរចម្រើន ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវរាគៈ ។ ធម៌ ៤ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ពិចារណារឿយៗ នូវកាយក្នុងកាយ ជាបុគ្គលមានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកម្តៅកិលេស មានសេចក្តីដឹងល្អ មានស្មារតី កម្ចាត់បង់អភិជ្ឈានិងទោមនស្ស ក្នុងលោក ពិចារណារឿយៗ នូវវេទនាក្នុងវេទនាទាំងឡាយ... ពិចារណារឿយៗ នូវចិត្តក្នុងចិត្តទាំងឡាយ... ពិចារណារឿយៗ នូវធម៌ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ជាបុគ្គលមានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកម្តៅកិលេស មានសេចក្តីដឹងល្អ មានស្មារតី កម្ចាត់បង់អភិជ្ឈានិងទោមនស្ស ក្នុងលោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៤ នេះ គួរចម្រើន ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវរាគៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៤ ប្រការ គួរចម្រើន ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវរាគៈ ។ ធម៌ ៤ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ញ៉ាំងឆន្ទៈឲ្យកើត សង្វាត ប្រារព្ធព្យាយាម ផ្គងចិត្ត តម្កល់ចិត្ត ដើម្បីបិទអកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ដែលមិនទាន់កើត មិនឲ្យកើតឡើង ដើម្បីលះបង់អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ដែលកើតឡើងហើយ... ដើម្បីញ៉ាំងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើង...

បណ្ណាសកាសង្គហិតា សុត្តន្តា

ឧប្បន្នានំ កុសលានំ ធម្មានំ ឋិតិយា អសម្ភោសាយ
កិយ្យាការាយ វេបុល្លាយ ភាវនាយ ចារិម្ហរិយា
ឆន្ទំ ជនេតិ វាយមតិ វីរិយំ អារភតិ ចិត្តំ
បគ្គណ្ហាតិ បធហាតិ ។ ភិក្ខវេ អភិញ្ញាយ
ឥមេ ចត្តារោ ធម្មា ភាវេតព្ពាតិ ។ ភិក្ខវេ
ភិក្ខវេ អភិញ្ញាយ ចត្តារោ ធម្មា ភាវេតព្ពា ។
កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឆន្ទសមា-
ធិប្បធានសង្ខារសមន្នាគតំ ឥទ្ធិបាទំ ភាវេតិ
វីរិយសមាធិចិត្តសមាធិវីមំសាសមាធិប្បធានសង្ខារសមន្នាគតំ
ឥទ្ធិបាទំ ភាវេតិ ។ ភិក្ខវេ អភិញ្ញាយ
ឥមេ ចត្តារោ ធម្មា ភាវេតព្ពាតិ ។ ភិក្ខវេ
ភិក្ខវេ បរិញ្ញាយ ។ បេ ។ បរិក្ខយាយ បហានាយ
ខយាយ វយាយ វិរាគាយ និរោធាយ ចាគាយ
បដិនិស្សគ្គាយ ឥមេ ចត្តារោ ធម្មា ភាវេតព្ពា ។

ញ្ចុំងធ្នូ:ឲ្យកើត សង្វាត ប្រារព្ធព្យាយាម ផ្គងចិត្ត តម្កល់ចិត្ត ដើម្បីឲ្យកុសលធម៌ទាំងឡាយ ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យបិតនៅ មិនឲ្យវិនាសទៅ ឲ្យរឹងរឹតតែចម្រើនឡើងធំទូលាយ ចម្រើនបរិបូណ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៤ នេះ គួរចម្រើន ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវភាគ: ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៤ ប្រការ គួរចម្រើន ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវភាគ: ។ ធម៌ ៤ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើនឥទ្ធិបាទដែលប្រកបដោយឆន្ទសមាធិនិងបធានសង្ខារ វិរិយសមាធិ ចិត្តសមាធិ ចម្រើនឥទ្ធិបាទដែលប្រកបដោយវីមំសាសមាធិនិងបធានសង្ខារ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៤ នេះ គួរចម្រើន ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវភាគ: ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៤ ប្រការនេះ គួរចម្រើន ដើម្បីកំណត់ដឹងនូវភាគ: ។ បេ ។ ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ ដើម្បីក្សីយទៅ ដើម្បីសូន្យទៅ ដើម្បីនឿយណាយ ដើម្បីរលត់ ដើម្បីលះបង់ ដើម្បីរលាស់ ។

ឧោសស្ស អោហស្ស ឧោឆស្ស ឧបឆាហស្ស
មក្ខស្ស បឆ្ឌាសស្ស ឥស្ឆាយ មច្ឆរយស្ស
មាយាយ សាឋេយ្យស្ស ថម្ភស្ស សារម្ភស្ស
មានស្ស អតិមានស្ស មទស្ស បមាទស្ស អភិញ្ញាយ
បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហានាយ ខយាយ វយាយ
វិរាគាយ និរោធាយ ចាគាយ បដិនិស្ឆ្គគ្គាយ
ឥមេ ចត្តារោ ធម្មា ភាវេតព្ពាតិ ។

ចតុក្កនិបាតោ និដ្ឋិតោ ។

ធម៌ ៤ ប្រការនេះ គួរចម្រើន ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ ដើម្បីក្ស័យទៅ ដើម្បីសូន្យទៅ ដើម្បីនឿយណាយ ដើម្បីរលត់ ដើម្បីលះបង់ ដើម្បីរលាស់នូវទោសៈ មោហៈ កោធៈ ឧបនាហៈ (ចងក្រោធទុក) មក្ខៈ (រមិលគុណ) បឡាសៈ (លើកខ្ជូនផ្ទឹម) ឥស្សា (ឫស្យា) មច្ឆរិយៈ (កំណាញ់) មាយា (បិទបាំងទោស) សាឋេយ្យៈ (អួតអាង) ថម្ភៈ (មុខរឹង) សារម្ភៈ (ប្រណាំងវាស្នា) មានៈ (ប្រកាន់ខ្ជួន) អតិមានៈ (មើលងាយគេ) មទៈ (ស្រវឹង) បមាទៈ (ប្រាសចាកសតិ) ។

ចប់ ចតុក្កនិបាត ។

សុត្តន្តបិដកេ

អង្គុត្តរនិកាយស្ស ចតុក្កនិបាតោ

ចតុត្ថោ ភាគោ

ចតុត្ថបណ្ណាសកោ

មាតិកា អង្កៃ

ចតុត្ថបណ្ណាសកេ ឥន្ទ្រិយវគ្គោ បឋមោ ១

បដិបទាវគ្គោ ទុតិយោ..... ១៩

សញ្ញោតនិយវគ្គោ តតិយោ ៤១

យោធាជីវវគ្គោ ចតុត្ថោ..... ៧៣

មហាវគ្គោ បញ្ចមោ..... ១០៧

បណ្ណាសកាសង្ខ្ហិតា វក្ខ

បណ្ណាសកាសង្ខ្ហិតោ សប្បុរិសវគ្គោ បឋមោ..... ១៩៨

សោភនវគ្គោ ទុតិយោ..... ២១៧

ទុច្ចរិតវគ្គោ តតិយោ..... ២២៣

សុត្តន្តបិដក

អង្គុត្តរនិកាយ ចតុក្កនិបាត

ចតុត្ថភាគ

ចតុត្ថបណ្ណាសក

មាតិកា លេខទំព័រ

ចតុត្ថបណ្ណាសក	*ឥន្ទ្រិយវគ្គ*	*ទី ១*	*១*
	បដិបទាវគ្គ	*ទី ២*	*១៩*
	សញ្ញោតនិយវគ្គ	*ទី ៣*	*៤១*
	យោធាជីវវគ្គ	*ទី ៤*	*៧៣*
	មហាវគ្គ	*ទី ៥*	*១០៧*

បណ្ណាសកាសង្គហិតវគ្គ

បណ្ណាសកាសង្គហិត	*សប្បុរិសវគ្គ*	*ទី ១*	*១៩៨*
	សោកនវគ្គ	*ទី ២*	*២១៧*
	ទុច្ចរិតវគ្គ	*ទី ៣*	*២២៣*

មាតិកាបត្តានិ

មាតិកា អង្កៃ

បណ្ណាសកាសង្គហិតោ កម្មវគ្គោ ចតុត្តោ..... ២២៥

អាបត្តិកយវគ្គោ បញ្ចមោ..... ២៤៥

អកិញ្ចាវគ្គោ ឆដ្ឋោ..... ២៦៤

កម្មបថវគ្គោ សត្តមោ..... ២៧៨

បណ្ណាសកាសង្គហិតា សុត្តន្តា..... ២៨៤

សន្ធឹកចង្ហុលប្រាប់មាតិកា

មាតិកា លេខទំព័រ

បណ្ណាសកាសង្គហិត កម្មវគ្គ ទី ៤..... ២២៩

អាបត្តិកយវគ្គ ទី ៥..... ២៤៩

អកិញ្ចាវគ្គ ទី ៦..... ២៦៤

កម្មបថវគ្គ ទី ៧..... ២៧៨

ពួកសូត្រដែលមិនសង្គ្រោះដោយបណ្ណាសក..... ២៨៤